Oroth Caaqo

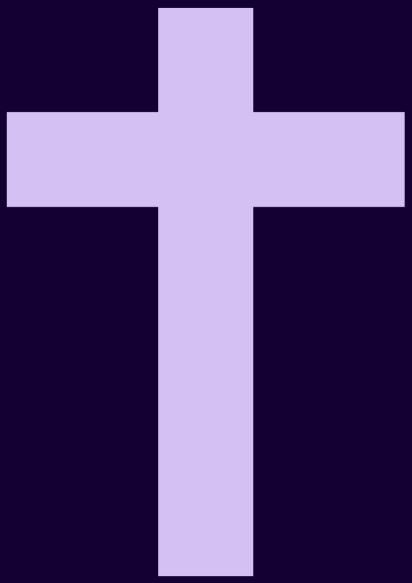

Melo New Testament Latin Version

Oroth Caaqo
Melo New Testament Latin Version

copyright © The Word for the World International

Language: (Melo)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13 May 2025
95113415-a3bd-5069-be47-fe8016d2f076

Contents

Maatoosa 1
Marqqoosa 55
Luqaasa 90
Waannisa 145
Hawaaritay Ooso 185
Oroome 235
1Qoronttoosa 257
2Qoronttoosa 278
Galaatiya 292
Efisoon 300
Filphisoosa 308
Qolaasiyasa 314
1Teselonqqe 320
2Teselonqqe 325
1Ximot oosa 328
2Ximaatoosa 334
Tito 339
Filmoona 342
Ibraawe 344
Yayqqooba 361
1Phixiroosa 367
2Phixiroosa 373
1Waannisa 377
2Waannisa 383
3Waannisa 384
Yihuda 386
Waannisa Qonccitha 388

Maatoosa Xaafeez Yesuus Kiristtoosa Wonggile

Gelo

Maatoosa Wonggilay, Yesuusa yi7ith ufayssay kase E bagga odintteezayinnee ashshizaya maaqqeezana Xoossii tiina caaqayid fa asayis inggeez ufayss qaala poleezay E baggar maaqqeezana odiza Wonggile. Yha Wonggilay Yesuusa u gancce yelinttii dicceez Ayihuditay aaddas baazin alame ubbayisii.

Maatoosa Wonggilay, lo7ithii naaginttor xaafintteez maxaafe. Maatoosa fa maxaafa Yesuusa yelintteezaypp aykkii, E xammaqinttannee E paacintta odii maaqqii, Galila biitta E sabbakeez baz, taamarsseez bazinnee harggintteezita patheez bazita odiza. Ezayillakka, Yesuusa Galilapp Yerusalaame yhanigeezanee E yha sa7all yezeez wode wurssith saamintta haneez bazita beeziza. Yeykka E sottintta, E yhayiqannee E dendda wolalli odiza.

Yha Wonggilay, Yesuusa Xooss higge billodayis mawuter yezannee Xooss kaatetith baz taamarssiza bayira asitamaare udii shiishiza. E timirttaypp gaanggiza baggay duma duma muurar ichchin aqo shaakinttiza.

1. Xooss kaatetitith asay hanotitha, ooso, mawutennee u wurisith anja odiza ambal afa Timirtte (Shem 5–7).
2. Taphpho nam77ii tamaaritay Wonggile sabbakodayis yhanigeez wode unttisi inggintteez higge (Shem 10).
3. Xoossa kaatetith baz tamaarssodayis shiiqeez duma duma aaziso (Shem 13).
4. E tamaare maaqqithis yez bilitha odiz timirtte (Shem 18).
5. Yha alamay wurssithannee Xooss kaatetithay folo yi7ithi baz odiz timirtte (Shem 24—25).

Maatoosa Wonggilay aykkeez qofita

Yesuus Kiristtoosa zare xussinnee e yelintto *1:1—2:23*
Xammaqqiza Waannisa ooso *3:1-12*
Yesuusa Xinqqatennee paacintto *3:13—4:11*
Yesuusa Galila biitta fa ooso aykkeeza *4:12—18:35*
Yesuusa Galilapp Yerusalaame hellodayis ootheez ooso *19:1—20:34*
Yesuusas wurissithi saaminttannee, Yerusalaame heera *21:1—27:66*
Goday yhayiqopp dendonnee bentithi *28:1-20*

Yesuusa yeletith xussii
(Luq. 3:23-38)

1 Dawute na7a Afraame na7a maaqqeez Yesuus Kiristtoosa yeletith.
2 Afraame Isaaqa yeleeza;
Isaaqa Yayqqooba yeleeza;
Yayqqooba Yihudarannee e ishita yeleeza;
3 Yihuda Ti7imaaripp Paaresannee Zaara yeleeza;
Paaresa Asroome yeleeza;
Asrooma Raame yeleeza;
4 Raame Aminadaba yeleeza;
Aminadaba Na7asoona yeleeza;
Na7asoona Salmoone yeleeza;
5 Salmoona Ra7aabppe Boo7eeza yeleeza;
Boo7eeza Uritppe Iyobeede yeleeza;
Iyobeede Issaye yeleeza;
6 Issaye kaata Dawite yeleeza;

Kaat Dawite Ooriyo machchattippe Solomone yeleeza;
7 Solomone Robi7aama yeleeza;
Robi7aame Abiya yeleeza;
Abiye Asaafe yeleeza;
8 Asaafe Iyosaafexe yeleeza;
Iyosaafixe Iyoraame yeleeza;
Iyoraame Oozanee yeleeza;
9 Oozanee Iyo7ataame yeleeza;
Iyo7ataame Akkaza yeleeza;
Akkaza Hiziqasa yeleeza;
10 Hiziqasa Minaase yeleeza;
Minaase Amooxa yeleeza;
Amooxa Iyosaasa yeleeza;
11 Iyosaasa Ikonaanarannee e ishita yeleez ya laythate Isreele asay di7inttii
Baabiloone biitta yhanigeeza.
12 Baabiloone biitta Isreele asay di7inttii yhanigeezaypp guye Ikonaana
Salatiyaale yeleeza.
Salatiyaale Zerubaabela yeleeza;
13 Zerubaabela Abdiyu yeleeza;
Abdiyu Eliyaaqeme yeleeza;
Eliyaaqeme Azoora yeleeza;
14 Azoora Sadooqe yeleeza;
Sadooqe Akime yeleeza;
Akime Eliyuuda yeleeza;
15 Eliyuuda Alaazara yeleeza;
Alaazare Maatane yeleeza;
Maatane Yayqqooba yeleeza;
16 Yayqqooba Yooseefa yeleeza;
Yooseefa Kiristtoosa giz Yesuusana yeleez Mayramii azina.
17 Yikkee, yeletithii Afraamepp Dawute hellodayis taphpho oydde.
Dawutepp yhanigii Baabiloone di7a hellodayis taphpho oydde.
Baabiloone di7aypp yhanigii Kiristtoosa hellodayis taphpho oyddii yeletithi maaqqiza.

Yesuus Kiristtoosa yeletithi (Luq. 2:1-7)

18 Yesuus Kiristtoosa yelintto taarikay yhaypp kaalliza. E indat Mayrama
Yooseefas oyccinttii yezar Yooseefar wolla aqekkazar geeshsha Ayyanapp
woddexeeza.
19 Yooseefa geesh as maaqqeez gisho izo asii ododay garkk koyekkazay
gishos geemar ashshodayis qoppeeza.
20 E ye qofayil yezin Xoossa kiitanchchay abukkar ees benttii, «Dawute
na7a, Yooseefa, Mayrama woddexeezay geesha Ayyanapp maaqqeez gisho
izo ekkodayis yashittippe» yeegeeza.
21 Iza dhiirath na7a yeloda, E woyita u nagaraypp ashshizay gisho e suntha
ne Yesuusa gi xeegoda.
22 Goday nabay doonar,
23 «Yeezako wudirtta wodexxoda; dhiirath na7a yeloda; e sunthay
Amanu7eela ginttinttoda» geezay polinttoday garkk yha ubbay haneeza.
Amanu7eela guusayis birshshithay «Xoossay nuuri yeza» guussii.

1:11 2 Kaat. 24:14-15; 2 Zeena. 36:10; Erim. 27:20 **1:18** Luq. 1:27 **1:21** Luq. 1:31 **1:23** Isa. 7:14

24 Yooseefa genttapp barkkii Goday kiitanchchay kiitteezay garkk
Mayramo fa kara kanggeeza.
25 Zin fa bayra na7a yelod gatho izo bochchekaya;* yelintteez na7akka
Yesuusa gi xeegeeza.

2

Awa kess baggapp ye7eez asita

1 Kaat Herodoosa wode Yesuusa Yihuda biitta Beeteleme katama yelint-
teezaypp guye xoolintto filagizitay awa kess baggapp Yerusalaame yi7ii,
2 «Yelintteez Ayihuditay kaatay aba yenee? Nu awa kess baggar kezeez
xoolintto bi7ii ezisi goynnodayis ye7eeza» yeegii oycceeza.
3 Kaat Herodoosa yeya si7ii dagameeza. Yerusalaame yez as ubbaykka
dagameeza.
4 Herodoosa qeese halaqitannee higge asitamaarita faako xeegii «Kirist-
toosa aba yelinttodeshsha?» yeegii unttan oyceeza.
5 Unttikka, «Yihuda Beeteleme nabay,
6 « ‹Yihuda yez Beeteleme,
Yihuda yez gade aqisizitaypp,
ne abarakka kawuzhooya.
Ta woya Isreele haarizay,
neepp kezoda eekka ta woya Isreele heenggiza maaqqada›
gi xaafeeza» yeegeeza.
7 Yeypp guye, Herodoosa awa kess baggapp ye7eez asita geemar xeegii,
xoolintto u be7eez layitha unttapp lo7ithii oyicii ereeza.
8 E unttan Beeteleme dakkittar, «Yhanigii yelintteez na7a miinthii
kozhoytta; eza yi denggiko taakka yhanigii ezisi goynnodgarkk maaqqittar
taasi odoytta» yeegeeza.
9 Unttikka kaatay Herodoosa odeezana si7ii qiteeza. U awa kess baggar
be7eez xoolinttay unttan kaalithittar na7ay yeza aqayid eqqod hellodayis
kanggii heltheeza.
10 U ye xoolintta bi7ii aqopp aath ufayss ufaytteeza.
11 Kara gelii na7ay fa indat Mayramir yezana be7eeza. Ees xuggunii goyn-
neeza. Fa saaxina dooyii worqqera, ixaanerannee karbera eesi inggeeza.
12 U Heroodosako guye maaqqaamay garkk Xoossay abukkar unttis odin,
hara oger fa biitta maaqqeeza.

Na7a ekkii Gibxxe qosintto

13 Awa kess baggapp ye7eez asay qiteezaypp guye, Goday kiitanchchay
Yooseefas abukkar benttii, «Herodoosa na7ana wodhodayis koyizigishos
denddoba; ellisii na7ayira na7ay indatira ekkii Gibxxe biitta yhanigoba. Ne
maaqqad gallasa nees odod gatho ezayid gam7oba» yeegeeza.
14 Yey gishos, Yooseefa qammar denddii, na7ayira na7ay indatira ekkii
Gibxxe yhanigeeza.
15 Nabe doonar Xoossay, «Taanii, ta na7a, Gibxxe biittapp xeegeeza» gint-
tintteez qaalay polinttod garkk Herodoosa yhayqqod hellodayis E ezayid
gam7eeza.
16 Yeypp guye, awa kess baggapp ye7eez asay eza dooshsheezana erii iita
yiloteeza. E tiin unttapp si7eezay garkk Beetelemennee ye heera yez nam77ii
laythi kumezitannee nam77ii laythapp sulle yez dhiirath na7ita ubba fa
wotaaddarita dakkii wodhiseeza.

---

* **1:25** *Izo bochchekaya:* Machchir azinar aqizaygarkk wolla aqekka guussii. **1:25** Luq. 2:21 **2:6** Mika. 5:2 **2:15** Hosa. 11:1

17-18 Nabe Ermaasa doonar,
«Yeefonnee zelalisii,
Raama sintteeza.
Iraheela fa na7itayis yeekkiza;
u yhayqqeez gishos
Minggodayis danda7ekkaya»
gi odeezay polintteeza.

Gibxxepp Naazirete maaqqith

19 Herodoosa yhayqqeezaypp guye Goda kiittanchchay Yooseefas Gibxxe abbukkar benttii,
20 «Na7a wodhodayis koyizitay yhayqqeez gishos denddii na7ayira na7ay indatira ekkii Isreele biitta maaqqoba» yeegeeza.
21 Yooseefa denddii na7ayira na7ay indatira ekkii Isreele biitta maaqqeeza.
22 Zin Arkkiloosa Yihudal fa aday Herodoosa aqo kawuteezana si7ii ye aqa yhammadayis yashitteeza. Xoossay abukkar eza beezin Galila biitta yhanigeeza.
23 Nabitay doonar, «Naazirete as ginttinttoda» gi odintteezay polinttod garkk Naazirete katama yhanigii ezayid gam7eeza.

3

Xammaqiza Waannisa timirtte
(Mar. 1:1-8; Luq. 3:1-17; Wan. 1:19-28)

1-2 Ye wode xammaqiza Waannisa, «Xooss kaatetithii ukkeez gishos yi nagaraypp maaqqoytta» yeegii sabbakittar Yihuda liizho gadhar ye7eeza.
3 Nabe Isayaasa odeezay Waannisa bagga,
«Liizho gadha,
pettii athay fa qaala dhoqqi udii,
‹Goday goossa lo7ithoytta.
E oga pitithakka luulisoytta› geeza»
yeegintteezay eesii yeegeeza.
4 Waannisa gimaale ikisepp dadintteez afila ma77iza. Fa xeessayidakka dafe dancciza. E miiz kathaykka boolerannee degera eessara.
5 Asay ye wode Yerusalaame katamappe, Yihuda biitta ubbaypperannee Yorddanoose borkka heerape eeko yi7iza.
6 Fa nagara buuxittar Yorddanoose borkka e kushe xammaqinttiza.
7 Ezkka, gaame Ferisaawitayppennee Saduqaawitaypp gaamitay xammaqinttodayis faako yi7izita bi7ii, unttiko, «Yha shoosh na7untho, ye7od Xooss kachchaypp qosinttodaygarkk yinttan oonoo zoreezay?
8 Yikkee, yinttii, yi nagaraypp maaqqeezana beeziza aafe aafoytta.
9 Yi, yi wozinara, ‹Afraame, nu ade gi yi qoppizaygarkk› yinttis maaqqippe. Lo7ithii si7oytta! Xoossay yha shuchchitayp Afraames na7a kessodayis danda7iza.
10 Gande minxxay xaphayid giigii betteeza; lo77o aafe aafowa mith ubbay gachchinttii tama gancce wodhdhoda.
11 «Yi, yi nagaraypp maaqqeezana erisodayis ta yinttan haathar xammaqiza. Zin taapp guyer yi7izay yinttan geesha Ayyanarannee tamar xammaqoda. E taapp lo7ithii miinggiza; ta hara attozin E caamma tookkodayis beezooya.

2:17-18 Erim. 31:15 **2:23** Mar. 1:24; Luq. 2:39; Wan. 1:45 **3:1-2** Mat. 4:17; Mar. 1:15 **3:3** Isa. 40:3 **3:4** 2 Kaat. 1:8 **3:7** Mat. 12:34; 23:33 **3:9** Wan. 8:33 **3:10** Mat. 7:19

12 Katha geeshshiz pithe E kushayid yeza. Katha lo7ithii geeshshiza; gistta
fa shaalayid oloda, zin bunna to7oowa tamayid xuuggoda» yeegeeza.

Yesuusa xammaqintto
(Mar. 1:9-11; Luq. 3:21-22)

13 Ye wode Yesuusa Waannisa kushayid xammaqinttodayis Galilappe
Yorddanoose borkka yhanigeeza.
14 Zin Waannisa eza kayodayis koyii, «Ta ne kushayid xammaqinttodayis
beezodar ne taako yi7inee?» yeegeeza.
15 Yesuusa mahii, «Xoossii nuuppe kozhiz baz ubba nu polodayis beezizay
gishos yhatti taasi ero goba» yeegeeza. Waannisa ezis ero gi eeza xam-
maqqeeza.
16 Yesuusa xammaqintteezan garkk borkkapp kezeeza. Izirakka salo
dooyinttin Xoossa Ayyanay holle garkk yi7ii ezal wodhdhodar be7eeza.
17 Ye wode «Ta qadhdhiza na7ay, ta ufayttiza na7ay yhaya» yeegiz qaala
salopp ye7eeza.

4

Yesuusa paacintto
(Mar. 1:12-13; Luq. 4:1-13)

1 Yeypp guye, daabuloosa Yesuusa faaccod garkk Geeshsha Ayaanay Yesu-
usana liizho gadha kanggeeza.
2 Ezayid oyttam qammannee oyttam gallas xoomeezaypp guye nayint-
teeza.
3 Paaccizay Yesuusako yi7ii «Ne Xooss na7azako, an yha shuchchunthan
boora maaqqoday garkk azazoba» yeegeeza.
4 Yesuusa mahii eeko, « ‹Asii Xooss doonapp keziz qaala ubbayir yez-
izapp attin boora aaddar yezooya› yeeginttii Xoossa qaalayid xaafintteeza»
yeegeeza.
5 Ezaypp maaqqikka, daabuloosa Yesuusana geesha katama kanggii, Xooss
keeth kusttel afa kessii,
6 «Ne Xooss na7a maaqqiko, an sull guppii wodhdhoba.» Abis giiko,
« ‹Ne tokay shuchchar dhubinttaamay garkk,
fa kusher nena denthoday garkk,
Xoossay fa kiitanchchita ne gishos kiittoda›
yeeginttii Xooss qaalayid xaafintteeza» yeegeeza.
7 Yesuusa eeko, «Maakka, ‹Xooss qaalayid ne Goda, ne Xoossa paaccippe›
yeeginttii xaafintteeza» gi maheeza.
8 Wurssithal daabuloosa Yesuusana pettii damma amba xeeral kessii
alame kaatetitha u bonchchayir wolla beezii,
9 «Ne taasi xuugunii goyiniko ta neesi yhaya ubba immada» yeegeeza.
10 Yesuusa mahii eeko, «Yha xalahayyo, taapp haakkoba! ‹Ne Goda, ne
Xoossayis goynnoba, eza aadda goyinnoba› yeeginttii Xooss qaalayid xaafint-
teeza» yeegeeza.
11 Yeypp guye, eza Xalahay ashshii qiteeza; kiitanchchitay yi7ii eza maad-
deeza.

Yesuusa taamarsso
(Mar. 1:14-15; Luq. 4:14-15)

12 Yesuusa, Waannisa accintteezana si7ii Galila biitta yhanigeeza.

3:17 Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luq. 9:35 **4:1** Ibr. 2:18; 4:15 **4:4** Nam7i. 8:3 **4:6** Maz. 91:11
4:7 Nam7i. 6:16 **4:10** Nam7i. 6:13 **4:12** Mat. 14:3; Mar. 6:17; Luq. 3:19-20

13 Naazirete katama ashshii Zaabiloonannee Niftaaleme heera, abba lanqqe yez qifirnahoome katama yhanigii ezayid gam7eeza.
14 Yey haneezay nabe Isayaasa doonar,
15 «Zaabiloone biitta, Nifttaaleme biitta,
Yorddanoos borkkapp seko pino,
abbako kanggiz oge gaxa yezi,
Ayihude baa asay gancce yez Galila biitta,
16 Dhuma yez woya,
woliqqama poo7o be7eeza.
Yhayiqo kuya betteezitayiskka,
poo7o kezeeza»
yeegii odintteez qaalay polinttod garkke.
17 Ye wodepp aykkii Yesuusa, «Xooss kaatetithay ukkeez gishos yi nagarapp maaqqoytta» yeegii qaala sabbako aykkeeza.

Yesuusa tiin xeegeez taamarita
(Mar. 1:16-20; Luq. 5:1-11)

18 Yesuusa Galila Abba lanqqer aadhittar nam77ii ishita, Phixiroosa gintinttiz Simoonarannee e isha Indiraase be7eeza. Unttii molo aykkizita maaqqeez gishos fa gitana abba gancce olizana be7eeza.
19 Yesuusa unttan, «Yhana ye7oytta; tana kaaloytta! Molo aykkizay garkk, ta yinttan as aythi tamarssoda» yeegeeza.
20 Unttikka, ellis fa gitana olii ashii Yesuusana kaalo aykkeeza.
21 Yesuusa yeypp xiqqa gede tiinal yhanigii hara nam77ii ishita, Zabddosa na7ita, Yayqqoobara Waannisara be7eeza. Fa ada Zabddoosara wolla wogolo gancce fa gite loythizin bi7ii xeegeeza.
22 Unttikka, ellisii fa wogolo gancce fa ada ashshii Yesuusana kaalleeza.

Yesuusa hariginttizita patheeza
(Luq. 6:17-19)

23 Yesuusa Ayihuditay Woosa keetha tamaarssittar, salo kaatetith Wongile oditara duma duma harggepp asa pathittar Galila biitta ubba yuuyeeza.
24 Yeypp denideezayid e waaray Soora biitta ubba si7intteeza. Duma duma harger wobbeezitannee metinttizita, tuna ayyana aykintteezita, shoccii oliz harger yezitannee, sileezita eziko kanggeeza; ezikka unttan patheeza.
25 Asay Galilap, Taphphii Katamitaypp, Yerusalaamepp, Yihudappera Yorddanoosapp seko pino yez biittapp ye7eez gaame asay eza kaalleeza.

5

Yesuusa ambal afa taamarsseez timirtte

1 Gaame woya shiiqeezana Yesuusa bi7ii amball afa kezii betteeza. E tamaaritay eziko shiiqin,
2 yhay garkk yeegii taamarsseeza:

Tuma ufayss
(Luq. 6:2-23)

3 «Ayyanar manqqitay anjjintteezita,*
salo kaatetithay unttisii.
4 Yeekkizitay anjjintteezita,
u minthatho demmada.
5 Haayitay anjjintteezita,

4:13 Wan. 2:12 **4:15** Isa. 9:1-2 **4:17** Mat. 3:2 **4:23** Mat. 9:35; Mar. 1:39 * **5:3** Ayanar manqqitay guusay Xoossal afa kattizitannee ammaninttiza asa guusii. **5:4** Isa. 61:2

u sa7a laattoda.
6 Geeshshetith nayinttizitaynnee saaminttizitay anjjintteezita,
u mizhoda.
7 Maarizitay anjjintteezita,
u maarotithi demmada.
8 Wozina geeshshitay anjjintteezita,
u Xoossa be7ada.
9 Iginthizitay anjjintteezita,
u Xooss na7ita ginttinttii xeeginttoda.
10 Geesh bazis gi,
bayi7inttizitay anjjintteezita,
salo kaatetithay unttissii.
11 «Asay yinttan ta gishos gi cazhii bayi7ii yinttal afa iita baz ubba worddor odiko yi anjjintteezita.
12 Yi salo yhanigii ekkod woyitay damma maaqqeez gishos ufayttoytta, habba goytta. Yinttapp tiina yez nabita yhay garkk bayi7eeza.»

Alamayis maxinennee poo7o maaqqith

13 «Yi biittas maxine; maxine fa maxinettitha ashshiko, fa mal7ottitha wayizii mahii demmadee? Bale olin asar yedhinttodaypp attin abiskka maaddooya.
14 «Yi biittas poo7o; derell afa yez katamtta geemodayis danda7ooya.
15 Xomppe ayithii kara yez as ubbayis poo7oday garkk dhoqqa aqo gaddizapp attin ota gancce gaddizay baaya.
16 Yey garkk asay yi lo77o oosa bi7ii, salo yez yi ada bonchchoday garkk yi poo7ay as tiina poo7o.

Muse higge

17 «Taanii Muse higgannee nabitay qaala shaarodayis ye7eeza yinttis aazppe. Ta, polodayis ye7eezapp attin shaarodayis ye7ekkaya.
18 Ta yinttis turo odiza; salonnee sa7a aadhod hellodayis higge ubbay polinttodaypp attin higgaypp pettii qaala woy pidaale xuuqakka aadhaamii.
19 Yey gishos, yha kiititaypp xiqqiza pettii kiita menthiza oonkka ma yhankkita yey garkk oothod garkk tamaarssizay oonkka salo kaatetititha ubbapp laafa maaqqoda. Zin yha kiita polizitaynnee yhankkitakka polod garkk tamaarssizay salo kaatetitha aath maaqqoda.
20 Ta yinttis odiza; yi xillotithay Ferisaawitay xillotithayppennee higge asitamaaritay xillotithaypp aadhekka attiko, salo kaatetith yi yesha gelaamii.

Shemppo wodho bagga

21 «Yi mayzitayis, ‹Wodhippatte; shemppo wodhiz oonkka pirddinttoda› ginttintteezana yi si7eeza.
22 Zin ta yinttis odiza; fa ishayir kacinttiz ubbay pirddinttoda. Fa isha curqay giz oonkka daynna tiina pirddas shiiqoda. Fa ishayiko, ‹Tullay› giz oonkka gaanname tama pirddinttoda.
23 «Yey gishos, neenii ne yarisha yarshshodar ne isha shifisheez baz neesi qoofinttiko,
24 ne yarisha ya aqayid ashshii qitoba; tiinatii yhanigii ne ishayir giigoba; yeezii maaqqii, ne yarisha Xoossis yarshshoba.

5:5 Maz. 37:11 **5:6** Isa. 55:1 **5:8** Maz. 24:3 **5:10** 1 Phix. 3:14 **5:11** 1 Phix. 4:14 **5:12** 2 Zeena. 36:16; Haw. O. 7:52 **5:13** Mar. 9:50; Luq. 14:34-35 **5:14** Wan. 8:12; 9:5 **5:15** Mar. 4:21; Luq. 8:16; 11:33 **5:16** 1 Phix. 2:12 **5:18** Luq. 16:17 **5:21** Kes. 20:13; Nam7i. 5:17

25 «Nena mootizayira pirdde keeth yhanigttar ogell afa ezar dabbotoba. Yey
atto giiko E nena daynna tiina kanggoda. Daynnay nena accizayis aathii
immada; E nena woyine oloda.
26 Ta turo odiza; miishaypp pettii santife attekazin ciggii haasod hellodayis
achch keethapp ne kezaamii.

Laammodayis beezooya

27 « ‹Laammippate› ginttintteezana yi si7eeza.
28 Zin ta yinttis odiza, maachchi bi7ii, amotteez ubbay fa wozina gancce
izir laammeeza.
29 Ne ushachchi aafay nena nagara beeziza maaqqiko, kessii oloba. Ne
ashay kunthizin gaanname tama gancce wodhdhodaypp ne asetithayppe
pettay dhabiko neess lo77o.
30 Ne ushachch kushay nena nagara oothisiza maaqqiko, izo gachchii
oloba. Ne gallay kunthizin gaanname tama gancce wodhdhodaypp ne
asetithayppe pettay dhabiko, neess lo77o.

Machcho anjjo bagga
(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luq. 16:18)

31 «Fa machchato dakkiz oonkka anjjo warqqatte inggo» ginttintteeza.
32 Zin ta yinttis odiza; fa machchato lagitekkazin bili7iz oonkka iza laam-
mod garkk oothiza. Yey garkkekka, anjjintteez asito ekkiza ubbay laammiza.

Caaqo bagga

33 «Yi mayzitayko, ‹Worddor caaqqippate; yi Xooss tiina caaqqezana
poloytta› ginttintteeza yi si7eeza.
34 Zin ta yinttis odiza; ubbarakka caaqqippate. Xoossay bettiza zufaane
maaqqeez gishos salor caaqqippate.
35 E tokay yedhdhiz aqo maaqqeez gishos sa7arakka caaqqippate. Gita
kaat katama maaqqeez gishos Yerusalaamerakka caaqqippate.
36 Yi binanaypp pettakka boothi woy karthi udodayis danda7oowa gishos
yinttii yi ubbarakka caaqqipppate.
37 Yey gishos, yi qaalay, ‹Ee› woy ‹Wa77a› maaqqo. Yeypp atteezay iitapp
yi7iza.

Kushe kessodays beezooya

38 « ‹Aafe gishos aafe; achch gishos achch› ginttintteeza yi si7eeza.
39 Zin ta yinttis odiza; yinttal afa iita baz oothiz athakka ixxippate. Oonkka
ne ushachch shanggala baqqiko ne haddiris shanggalakka beezoba.
40 Pettii asii ne shaamizhito ekkodayis nena dayinal mootiko, ne kootato
gujjii inggoba.
41 Oonkka asii nena wolqqar fabaz toossii pettii kilo mitire bagga oge faari
yhanigod garkk nena ciphphichiko, ezar nam77ii dakko oge yhanigoba.
42 Woossiza ooskka inggoba; neeppe garxxodayis koyiz oonakka kayppe.»

Ne morkkita qadhdhoba
(Luq. 6:27-28, 32-36)

43 « ‹Nena qadhdhizana qadhdhoba; nena ixxizana ixxoba› ginttintteezana
yi si7eeza.
44 Zin ta yinttis odiza; yi morkkita qadhdhoytta; yinttan qohizitayis woos-
soytta.

5:27 Kes. 20:14; Nam7i. 5:18 **5:29** Mat. 18:9; Mar. 9:47 **5:30** Mat. 18:8; Mar. 9:43 **5:31** Mat. 19:7; Mar. 10:4 **5:32** Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luq. 16:18; 1 Qor. 7:10-11 **5:33** Lewii. 19:12; Tay. 30:2; Nam7i. 23:21 **5:34** Mat. 23:22 **5:35** Isa. 66:1; Maz. 48:2 **5:38** Kes. 21:24; Lewii. 24:20; Nam7i. 19:19

45 Yey garkk yi oothiko, salo yez yi adayis yi na7ita maaqqoda. E iititayisinnee lo77itayis awa kessiza; xillitayisinnee nagaranchchitayis fa ira bukisiza.
46 Yinttan qadhdhiza as aadda yi qadhiko, yinttis aba woytto yenee? Hara attozin, qaraxe gachchisizitaykka yinno oothoosa?
47 Yinttii, yi ishitay aadda sarothiko, yhankkitaypp abi hara aadhizibaz ootheenee? Hara attozin, Xooss ammanoowa asaykka yeya oothoosa?
48 Yikkee, salo yez yi aday folo maaqqeeza ygarkk yinttikka folo maaqqoytta.»

6

Manqqitayis inggith bagga

1 «Gujjikka Yesuusa yhay garkk yeegeeza; Asii bo7o gi yi lo77o oosa as tiina oothaamay garkk naaginttoytta. Yeypp attiko salo yez yi Adaypp woyito denggaamii.
2 «Yinttii manqqitayis inggittar as tiina bonchchinttodayis gi cubbitay oge doonayidannee Ayihuditay Woosa keethitayid oothizay garkk asii bo7o gi tulitula puggisppate. Ta yinttis turo odiza; unttii fa waaga ekkeeza.
3 Zin yi manqqitayis inggodar yi ushachch kushay oothizana yi haddirss kushay erippe;
4 Yikkee imay geema maaqqo. Geema oothizana bi7iza yi aday yinttis woyito pidhdhe immada.

Woosa bagga
(Luq. 11:2-4)

5 «Woosa woossittar cubbo asay garkk hanppatte. U, fana asii bo7o gi Ayihuditay Woosa Keeth ganccennee oge doonal eqqii woossizana dosiza. Ta yinttis turo odiza; unttii fa kunth gate ekkeeza.
6 Zin ne woossittar ne qol7a gelii, gazara gorddii geema yez ne Adayiko woossoba; geema oosintteez baz bi7iza ne aday neesi ne gata immada.
7 Yi woossittar Ammanoowa as garkk cere qaala mahii mahii adussis woossippatte. U adussisi woossiko Xoossii si7iza gi qoppiza.
8 Yey gishos, unttiisay garkk hanppatte. Abis giiko, yi aday yinttis abii koshshizako yi woossodaypp tiinattii eriza.
9 Yikkee, yi yeegii woossoytta:
« ‹Salo yez nu adayyo,
Ne sunthay anjjintto.
10 Ne kaatetithay ye7o,
ne shenay salo haneezay garkk
sa7allakka hano.
11 Gallasa katha yhayino nuus inggoba.
12 Nuunii nuna qoheezitayis, atto gizay garkk,
nuuskka nu qoheez baz atto goba.
13 Nuna iitapp ashshobapp attin
paace gncce gelisippe.
Kaatetithii, wolqqannee bonchcho
medhinas neesi. Amin7e.›*
14 «Yi yinttan qoheezitayis atto giiko, salo yez yi Aday yi qoheez bazkka atto goda.
15 Zin yi hara as nagara atto gaam ixxiko yi Aday yi nagara atto gamii.»

5:48 Lewii. 19:2; Nam7i. 18:13 **6:1** Mat. 23:5 **6:5** Luq. 18:10-14 * **6:13** *Kaatetithii, wolqqannee Boncho medhinas neesii. Amin7e:* Gizay pettii pettii binii maxaafitayid baaya. **6:14** Mar. 11:25-26

Xooma bagga

16 «Yi xoomttar cubbitay garkk shullippatte. Abis giiko, unttii xoomizana
asii erod garkk fa sina kayisiza. Ta turo odiza; unttii fa gata ekkeeza.
17 «Zin ne xoomittar ne aafa meeccoba, ne omma tizhinttoba.
18 Yey garkk ne oothiko ne xoomiza xoomay asapp geemiza, zin geema yez
ne Aday eriza xooma maaqqada. Geema oosintteez baz bi7iza ne Aday neess
woyito immada.

Shalo salo shiisho bagga

19 «Bilannee woosho dhabisiza aqo, kayzo bookkii ekkiza aqo, yha sa7all,
yinttis shalo shiishippate.
20 Zin bilannee, woosho, dhabisoowa, kayzo bookkii ekkowa aqo salo
yinttis shalo shiishoytta.
21 Ne shalay yeza aqo ne wozinaykka ezayid yezoda.
22 «Aafe asetith ubbas xomppe. Yey gishos, ne aafay path maaqqiko ne
gallay ubbay poo7o maaqqiza.
23 Ne aafay harginttiza maaqqiko ne kunth asetithay dhuma maaqqiza.
Yikkee, neell yez poo7ay dhuma maaqqiko, dhumay ab garkk aadho dhu-
modeshsha!
24 «Pettii asii nam77ii goditayis moodinttodayis danda7ooya. Petta qadhd-
hiko yhankka ixxiza; woy petta bonchchiko yhankka leqqiza. Xoossisinnee
miishes moodinttodayis danda7ooya.

Un77inttippate
(Luq. 12:22-31)

25 «Yikkee, si7oytta! Yi shemppayis, ‹Ab maadee? Ab uzhode?† Ab
ma77ode?› gi qoppippatte; shemppo kathapp, galla ma7opp aadhoosa?
26 Salo kafita bo7oytta; unttii zerooya, buucoya, shaale olooya, zin yi salo
aday unttan muziza. Yeezin yi unttapp lo7ithii aadhoosa?
27 Yi ganccepp un77inttii fa laythal afa pettii gallas gujjodayis danda7izay
yenee?
28 «Ma yinttii ma77izabazis abis un7inttinee? Wora yez fudhita bo7oytta, u
oosor daaburooya woy suqqooya.
29 Hara attozin, kaat Solomone fa bonchcho ubbayir yha fudhitaypp pettay
garkk ma77ekkaya.
30 Yinttanno, ammano pacceezitayyo, Xoossay yhayino benttii wontta
tama gancce wodhodayis yez maata yeezii ma7isiza maaqqiko, yinttan
unttapp aathii wayizii ma7isoosa?
31 Yey gishos, ‹ab maadee? ab uzhode? ab ma77ode?› gi un77inttippete.
32 Yhaya ubba Xooss ammanoowa asay gaanthii denggodayis un77inttiza.
Yi salo aday ye ubbay yinttis koshshizana eriza.
33 Zin ubbapp tiin Xooss kaatetithinnee e xillotitha kozhoytta; ye ubbay
yinttis guzhinttoda.
34 Yey gishos, wonttas qoppittar un77inttippate. Wontta paass metintto;
pettii pettii gallasayis e iitatithay gidoda.

7

Hara asal afa pirddippate
(Luq. 6:37-42)

1 «Yinttal afa pirddinttaamay garkk hara asal afa pirddippate.

6:19 Yay. 5:2 † **6:25** *Ab uzhode* Gizay binii maxaafitayid baaya. **6:29** 1 Kaat. 10:4-7; 2 Zeena. 9:3-6

2 Abis giiko, hara asal afa yi pirddizay garkk yinttal afa pirddoda; yi hara
asis makkeez bazar yinttis mahii makinttoda.
3 Ne aafe yez tuussa be7ekkazar ne ishay aafe yez buuxa abis be7ee?
4 Ne aafe tuussi yezin ne ishay aafe yez buuxa kesso goddayis wayizii
danda7ee?
5 Neno cubbayyo, tiinatii ne aafayid yezi tuussa kessoba. Ezaypp guye, ne
ishay aafayid yez buuxa kessodayis ne milxi udii be7ada.
6 «Guye maaqqii yinttan dhaqamay garkk geesh baz kanitayis olippatte. Fa
tokayir yedhdhii iissamay garkk yi al7o inqqu gududayllitay tiina olippatte.

Woossoytta, kozhoytta, xeegoytta (Luq. 11:9-13)

7 «Woossoytta yinttis ingginttoda, kozhoytta yi demmada, bale yi7ii xee-
goytta yinttis dooyinttoda.
8 Woossiza ooskka ingginttoda, koyiz ooskka benttoda, bale yi7ii xeegiz
ooskka dooyinttoda.
9 «Yinttapp na7a daabbo woossiko shuchchi inggizay oonoo?
10 Woy molo woossiko shooshi inggizay yenee?
11 Yeezin yi iititay yi na7itayis lo77o baz imo eriko, salo yez yi aday fana
woossizittays lo77o baz wayizii gaanthii inggaamo?
12 Yhankkitay yinttis oothod garkk yi kozhiz baz ubba yinttikka hara asis
oothoytta. Abis giiko, Muse higgaynnee nabittay tamaarssizay yhaya.
13 «Un7a penger geloytta; dhabo kanggiz ogay damma, pengaykka dalgge.
Ezayir geliza asaykka gaame.
14 Zin de7oko kanggiz ogaynnee pengay un7a; ezayir geliza asaykka xiqqa.

Mithii fa aafer erinttiza (Luq. 6:43-44)

15 «Afa baggar dure aazii ganccer fuge maaqqii bonqqodayis yi gancce
geliza wordo nabitaypp naaginttoytta.
16 Yi unttan, u aafayir eroda; angguthapp woynnee, gijjepp balase maxint-
toya.
17 Yey garkk lo77o mithii ubbay lo77o aafe aafiza; iita mithii iita aafe aafiza.
18 Lo77o mithii iita aafe aafooya, ma iita mithii lo77o aafe aafodayis
danda7ooya.
19 Lo77o aafe aafowa mithii ubbitay gachchinttii tama gancce olinttoda.
20 Yey gishos, yi unttan, u aafatir eroda.
21 «Salo yez ta aday azazo oothiza athay salo kaatetithii gelodaypp attin cer
tana ‹Godayyo, Godayyo› giz ubbay salo kaatetith gelooya.
22 Ye wode gaamitay, ‹Godayyo, Godayyo, ne sunthar tinbbite nu
odekkasa? Ne sunthar tuna ayyantta nu kessekasa? Ne sunthar gaame
malata nu oothekkasa?› yeegoda.
23 Ye wode, ‹Ta yinttan yesha erooya, yinttii wucitay taapp haakkoytta›
yeegoda.
24 «Yikee, yha ta qaala si7ii oothiza oonkka fa keetha zaallal afa keexxeez
wozinaama as garkke.
25 Ira bukkeeza, di7o di77eeza, carkkokka carkkii ye keethana urqqeeza.
Zin keethay zaallal afa keexxintteez gishos woddekkaya.
26 Yha ta qaala si7ii oothowa oonkka fa keetha shafel afa keexxeez boozo
athay garkke.

7:2 Mar. 4:24 **7:12** Luq. 6:31 **7:19** Mat. 3:10; Luq. 3:9 **7:20** Mat. 12:33 **7:23** Maz. 6:8

27 Ira bukkii, di7o di77ii, carkkokka carkkii, ye keetha urqqin, ye keethay
woddeeza; E woddithaykka woliqqama» yeegeeza.
28-29 Yesuusa fa oda wurisseezaypp e timirttay higge asitamaarttay garkk
maaqqekka mawuter yez asayisay garkk maaqqiz gishos asay e timirtta yhay
malabaz geeza.

8

Yesuusa boriqonttor yez atha patheeza (Mar. 1:40-45; Luq. 5:12-16)

1 Yesuusa derellapp wodhdheez wode gaame woya eza kaalleeza.
2 Yeezako pettii borqqonttor hargginttizay eziko shiiqii, e tiinayid xuggu-
nii, «Godayyo, ne shene maaqqiko tana geeshshii pathodayis ne danda7iza»
yeegeeza.
3 Yesuusa fa kushayid dakkii eza bochchii, «Ee, ta shene, geezhoba»
yeegeeza. Athay borqqonttaypp izir geezhii atteeza.
4 Yesuusa eziko, «Ne paxa oossikka odippe. Zin yhanigii ne geezhi pax-
eezana qeese beezoba. Ne paxeezayis markka maaqqoday garkk yhanigii
Muse kiitteez yarshsha yarshshoba» yeegeeza.

Mato halaqay ammana

5 Yesuusa qifirnahoome giz katama helleez wode pettii mato halaqay eziko
shiiqii,
6 «Godayyo, ta ayllay gallay silin iita hargginttii, kara woy7ii yeza» yeegii
woosseeza.
7 Yesuusa mahii eziko, «Taanii yhanigii eza pathoda» yeegeeza.
8 Zin mato halaqay mahii, «Godayyo, ne ta kara gelodayisi ta beeziza as
baaya, zin ne yhannee bettii qaala aadda odoba, ta ayllay paxoda.
9 Taapp afar tana kiitiza asay yeza, ma taapp oommora taasi kiitinttizittay
yeza. Unttapp petta, ‹Qitoba› giiko qitiza; ma yhankka ‹yhana ye7oba!› giiko
yi7iza. Ta aylla, ‹Yhanno oothoba› giiko oothiza» yeegeeza.
10 Yesuusa yeya si7ii malabaz gi, fana kaalliza asayiko, «Ta yinttis turo
odiza; taanii yhay garkk xaala ammano Isreele asay ganccekka be7ekkaya.
11 Ta yinttis odiza; gaamitay awa kessinnee awa gelo baggapp yi7ii, salo
kaatetitha Afraamer, Isaaqarannee Yayqqoobara wolla imatol bettoda.
12 Zin salo kaatetith laattodayis beezodar atteezitay bale dhuma olinttoda.
Ezayid unttisi yeefonnee achch coonch maaqqada» yeegeeza.
13 Yesuusa mato halaqayiko, «Ne kara qitoba, ne ammanatii garkk neesi
hano» yeegeeza. E ayllay ya saatate paxeeza.

Yesuusa gaame hargintteezita patheeza (Mar. 1:29-34; Luq. 4:38-41)

14 Yesuusa Phixiroosa kara gelodar Phixiroosa machchat indat oxe misha
harger hargginttii woy7ii yezanno be7eeza.
15 Yesuusa i kushayid bochcheezan garkk oxaynnee mishay eqqeeza.
Paxxii denddii eza mokkeeza.
16 Ye wode omathi tuna ayyanar aykintteez gaame asita, asay Yesuusako
ke7eeza. Ezkka tuna ayyantta fa qaalar kesseeza, hargginttteezitta ubbita
patheeza.
17 Yeyidakka nabe Isayaasa,
«E nu daaburssa faasi ekkeeza,
e nu hargga tookkeeza»

7:28-29 Mar. 1:22; Luq. 4:32 **8:4** Lewii. 14:1 **8:11** Luq. 13:29 **8:12** Mat. 22:13; 25:30; Luq. 13:28

geez qaalay polintteeza.

Yesuusa kaalizita helliza meto
(Luq. 9:57-62)

18 Yesuusa gaame asay e kale eqqeezita bi7ii, abbapp seko pino piinggod
garkk fa taamarita azazeeza.
19 Higge asitamaaritaypp pettay, «Asitamaarayyo, ne yhanigiza aqo ubba ta
kaalloda» yeegeeza.
20 Yesuusa eziko «Shannitayis olla yeza, salo kafitayis keethii yeza. Zin As
Na7ayis fa omma shemppisiza aqo baaya» yeegeeza.
21 Yesuusa kaalliza asitaypp pettay, «Godayyo, taanii tiinattii yhanigii ta ada
moogii ye7oda» yeegeeza.
22 Zin Yesuusa, «Yhayqqeezitay fa yhayqqita moogo; neenii tana kaalloba»
yeegeeza.

Yesuusa gote si7ii udeeza
(Mar. 4:35-41; Luq. 8:22-25)

23 Yesuusa yhammadayis wogolo gancce gelodar e tamaaritaykka ezar
yhammadayis kaalleeza.
24 Unttii qoppekka yezin, wolqqama gotte abbayil afa denddin wogolay
mitinttodays helleeza. Zin Yesuusa gentteeza.
25 E tamaaritay eziko shiiqii eza barkkithii, «Godayyo, nu dhabooho nuna
ashshooyee» yeegii dentheeza.
26 Yesuusa unttiko, «Yinttanno, ammano pacceezitayyo, abis yashitte?»
yeegeeza. Denddii, carkkannee gota seerin ellisii ubba baz cicirkk geeza.
27 E tamaarttay malabaz gi, «yhayi, hara attozin, gotenne abba kiitinttizay
waafa aso?» yeegeeza.

Tuna ayyanay aykkeez nam7i asita
(Mar. 5:1-20; Luq. 8:26-39)

28 Yesuusa abbapp seko pino yez Gerggesoone giz biitta hellodar tuna
ayyana aykkeez nam77ii asitay duufopp kezii eza helleeza. U iita yashshiz
asita maaqqeez gishos asii ye aqayir aadhodayis danda7ooya.
29 Unttikka, «Xooss Na7ayyo, nuurannee neera abi woli helithee? Nu
qammay hellekkazin nuna pirddodays ne ye7eenee?» gi uukkeeza.
30 Unttapp gaame haakkekazar gudaylle wude heengginttizitay yeza.
31 Tuna ayyanitay Yesuusa, «Ne nuna kessiza baz maaqqiko, seko gudaylle
wuday gancce dakkooye» yeegii woosseeza.
32 Yesuusa, «yhanigoytta» yeegeeza. Tuna ayyanitay kezii gudayllitayll
geleeza. Gudayllitay ubbay gaga doonar dirggii yhanigii abba gancce mit-
inttii yhayqqeeza.
33 Gudaylle wude heenggizitay qosinttii katama yhanigii, haneezbazinnee
tuna ayyanay aykkeez asayil afa oosintteez baz ubbita odeeza.
34 Yeezin, katama gancce yez as ubbitay Yesuusa be7adayis kezeeza. Unttii
Yesuusa be7eez wode fa biittapp kezii qitod garkk woosseeza.

9

Sileez athay paxo
(Mar. 2:1-12; Luq. 5:17-26)

1 Yeypp guye, Yesuusa wogolo gancce gelii, abba piinggii fa katama
yhanigeeza.

8:17 Isa. 53:4

2 Asay pettii sila atha arssar tookkii Yesuusako ke7eeza. Yesuusa u ammana bi7ii, sila atha, «Ta na7ayyo, yashittippe! Ne nagaray atto ginttintteeza» yeegeeza.
3 Ye saatayid, Ayihuditay higge asitamaaritaypp pettay pettay, «Yhayi Xooss cazhiza» yeegii u fa wozinar qoppeeza.
4 Yesuusa u qofa erii, «Iita baz yi wozinar abis qoppee? yeegeeza
5 Zin, ‹Ne nagaray atto ginttintteeza› gizayppenne ‹Denddii qitoba› gizaypp aay aadhee?
6 Zin biittal afa nagara atto godays as na7ayis mawute yezana ta yinttan erisoda» yeegii, sila athayiko, «Denddii ne arssa tookkii, ne kara yhanigoba» yeegeeza.
7 Sila athay denddii fa kara qiteeza.
8 Woyay yeya bi7ii malabaz geeza. Yey garkk mawute asis inggeez Xoossa galatteeza.

Maatoosa xeeginttithi (Mar. 2:13-17; Luq. 5:27-32)

9 Yesuusa yeypp denddii yhanigttar Maatoosa giz athay qaraxe gachchisiz aqo betteezin bi7ii, «Tana kaalloba» yeegeeza.
Ezikka denddii kaalleeza.
10 Yesuusa Maatoosa kara munttall afa betteezin, qaraxe gachchiz gaame asitaynnee nagara oothiz asay yi7ii ezarannee e tamaaritayir wolla maadayis betteeza.
11 Pettii pettii Ferisaawe asay yeya bi7ii, Yesuusa taamarita, «Yi asitamaaray qaraxe gachishizttayirannee nagara oothizitayir abis mee?» yeegeeza.
12 Yesuusa yeya si7ii, «Akime koshshizay harigginteezitayispp attin pathitayis baaya.
13 Zin yi yhanigii, ‹Taanii yi yarshsha baazin maarotith koyiza› guussay waaguusizako eroytta. Abis giiko, ta nagara oothizita xeegodayis ye7eezapp attin xillita xeegodayis ye7ekkaya» yeegeeza.

Yesuusa xooma bagga oycintteeza (Mar. 2:18-22; Luq. 5:33-39)

14 Ye wode Waannisa tamaarittay Yesuusako shiiqii, «Nuurannee Farasaawe asay xoomiza, zin ne tamaaritay abis xoomoosa?» yeegii oyceeza.
15 Yesuusa mahii unttiko, «Machcho ekkizay unttar yezin laazanthitay azannodayis danda7inee? Machcho ekkizay u achchapp ekinttod wode ye7oda, u ye wode xoomoda.
16 «Orothi ma7opp peedhii cima ma7ol afa sikkiza oonkka baaya. Yey garkk oothiko orothay cimana peri7iza. Peri7ithaykka gujjii dalggiza.
17 Orothi woyne cima ogoro gancce dakkii gaddiza oonkka baaya. Yey garkk oothiko orothi woynay cima ogora dhuusiza woynaykka lallinttiza; ogoraykka nam7intho adoowa baz maaqqiza. Zin orothi woyine orothi ogoro gancce olinttodayis beeziza. Yey garkk oosinttiko nam7itaykka iitekkazar naaginttiza» yeegeeza.

Yhayqqeez na7atonnee Yesuusa afila bochcheez asito (Mar. 5:21-43; Luq. 8:40-56)

18 Yesuusa yeya odol afa yezin, Ayihude halaqqitaypp pettay eziko yi7ii, e tiinayid xuggunii, «Ta na7ata yhatti yhayqqeeza, zin iza paxodgarkk ne yi7ii ne kushayid Izil afa gaddooye» gi woosseeza.

9:10 Luq. 15:1-2 **9:13** Mat. 12:7; Hosa. 6:6

19 Yesuusa denddii ezar yhanigeeza; e tamaaritaykka kaalleeza.
20 E yhammadar taphpho nam7i laythi kunthi suuthii goggi waayithiza
pettii asita guyer shiiqii Yesuusa afila macara bochcheeza.
21 Iza fa wozinar, «Ta e afila macartto aadda bochchizako paxoda» yeegii
qoppeeza.
22 Yesuusa guye maaqqii izo bi7ii, «Ta na7ate, yashitippe! Nena ne am-
manay patheeza» yeegeeza. Ye asita izir paxxii atteeza.
23 Yesuusa Ayihude halaqay kara hellodar dinkke puggizttannee
yeekkizitta bi7ii,
24 «Ani hali7oytta; xiqqa na7ata gentteezapp attin yhayqqekkaya»
yeegeeza. Zin asay ezal afa miiceeza.
25 Asa bale kesseezaypp guye kara gelii, na7atti kushayid aykkin, na7ata
denddii eqqeeza.
26 Ye waaray ye biitta ubba helleeza.

Yesuusa nam7i to7ita patheeza

27 Yesuusa ezayir gede tiina yhanigodar nam7i to7itay fa qaala dhoqi udii,
«Dawute na7ayyo, nuna maarooye» gi ukkittar eza kaalleeza.
28 Yesuusa kara gelodar to7itay eza kaali ye7eeza. Yesuusa unttiko, «Taanii
yeya oothodayis danda7izana yi ammaninee?» yeegeeza.
Unttikka, «Ee, Godayyo» yeegii maheeza.
29 Yeypp guye, Yesuusa u aafana bochchii unttiko, «Yinttis, yi ammanay
garkk hano» yeegeeza.
30 U aafaykka dooyintteeza. Yesuusa unttiko, «Yhaya ooskka odippate»
yeegii miinthii odeeza.
31 Zin asitay yhanigii Yesuusa oosa ye biitta ubbayil odeeza.
32 Unttii yeypp kezodar asay tuna ayyanay aykkeez pettii muume as
Yesuusako ke7eeza.
33 Tuna ayyanay kezeezaypp guye muume athay odintteeza, woyitaykka
malabaz gi, «Yhay garkk orothibaz Isreele biittal yesha hanekka bazi»
yeegeeza.
34 Zin Ferisaawitay, «Tuna ayyanitay halaqayir tuna ayyanita kessiza»
yeegeeza.

Yesuusa woyayis qadhintteeza

35 Yesuusa Ayihuditay Woosa keetha taamaristtar, salo kaatetith Wonggile
sabbakittar, asa hargge ubbaypp pathitar katamitayirannee heera ubbayir
yuuyeeza.
36 Gaame woya, heenggiz as baa dur garkk unttan bi7iza as dhabin
un77intteezitannee laalinttii yezita bi7ii unttis qadhintteeza.
37 Fa tamaaritayiko, «Shiiqod torchche kathay gaame, zin torchche katha
shiishiza asay xiqqa.
38 Yey gishos, Goday torchche katha shiishodayis ooso asita dakkod garkk
torchche goda woossoytta» yeegeeza.

10

Yesuusa kiitteez taphpho nam77ii hawaarita (Mar. 3:13-19; Luq. 6:12-16)

1 Yesuusa taphpho nam77ii taamarita faako xeegii, tuna ayyanita kessod
garkkennee hargge ubba pathoday garkk unttisi mawute inggeeza.

9:34 Mat. 10:25; 12:24; Mar. 3:22; Luq. 11:15 **9:35** Mat. 4:23; Mar. 1:39; Luq. 4:44 **9:36** Tay. 27:17; 1 Kaat. 22:17; 2 Zeena. 18:16; Iziqe. 34:5; Mar. 6:34 **9:37** Luq. 10:2

2 Taphpho nam77ii hawaaritay suntha: unttikka Phixiroosa giz
Simoonarannee e isha Indiraase, Zabddosa na7a Yayqqoobara e isha
Waannisa,
3 Filphoosa Barttolomoosa, Toomaasa qaraxe gachchisiz Maatoosa, Ilfoosa
na7a Yayqqooba, Taadoosa,
4 Qenena Simoonarannee Yesuusa aathii inggeez Asiqoroto Yihuda.
5 Ye taphpho nam7ita Yesuusa kiittii dakkittar, «Ayihude baazitayiko
yhanigipatte, ma Samaaritay katama gelippate.
6 Zin Isreele karapp maaqqeez sekk dhabeez duritayiko yhanigoytta.
7 Yhanigii, ‹Salo kaatetithay ukkeeza› gi odoytta.
8 Hargintteezita pathoytta, yhayqqeezita yhayiqoppe denthoytta,
boriqontto hargger yezita geeshshii pathoytta, tuna ayyanita kessoytta.
Yi cer ekkeezana cer inggoytta.
9 Yi kiise worqqe, woy bira santte aykkippate.
10 Yi oges qurbo, nam77ii afila, woy caamma woy gufe aykkippate; ooso
oothizitayis katha koshshiza.
11 «Yi katama woy heera gelodar yinttan mokki ekkodayis ufayttiza atha
kozhii e kara shemppoytta; yi kezii yhammad gallasa hellodayis ezayid
gam7oytta.
12 Ma o karakka gelittar sarothoytta.
13 Ye keethay yinttan mokkiko yi sarotheez saray unttan hello, zin u
mokaam ixxiko yi sarotheez saray yinttis guye maaqqo.
14 Oonkka yinttan mokkowa baz maaqqikonnee yi odeezibaz si7aam
ixxiko ye karttipp woy ye katamttipp kezttar yi tokel yez buli7a pittii ke-
zoytta.
15 Ta yinttis turo odiza; Xooss pirdda gallas ye katamatippe Soodomesiran-
nee Gamoora katamitayis pirdday kawuzhoda.

Bayi7ith

16 «Ta yinttan duritay garkk fugitay gancce dakkoda. Yey gishos, shoosh
garkk ecita, holle garkk haayita maaqqoytta.
17 Asay yinttan pirdda daynnitayis aathii immada, ma Ayihuditay Woosa
Keethayid yinttan alangoda. Yey gishos, unttapp naaginttoytta.
18 Ta gishos gi yinttan gade aqisizitay tiinannee kaatitay tiina kanggoda. U
tiinayidannee Ayihude baa woya tiina eqqii yi tabaz markkattoda.
19 Zin yinttan pirddas aathii inggodar waago ab maho gi un77inttippate;
ye saate yi godbaz Xoossii yinttis immada.
20 Abis giiko, yinttar maaqqii odizay yi Aday geeshsha Ayyanapp attin
yinttan baaya.
21 «Ishay fa isha, aday fa na7a, yhayiqos aathii immada, na7itay fana
yeleezitayil afa denddii wodhoda.
22 Ta sunthay gishos gi asii ubbay yinttan ixxoda, zin wurssith hellodayis
garzheezay attoda.
23 Pettii katamapp yinttan u bayi7iko hara katama qosinttoytta. Taanii
yinttis turo odiza; As Na7ay ye7od hellodayis, yi Isreele katama ubba po-
laamii.
24 «Tamaaray fa asitamaaraypp, ayllay fa godaypp aadhooya.

10:7 Luq. 10:4-12 **10:10** 1 Qor. 9:14; 1 Xim. 5:18 **10:14** Haw. O. 13:51 **10:15** Mat. 11:24; Medhe. 19:24 **10:16** Luq. 10:3 **10:17** Mar. 13:9-11; Luq. 12:11-12; 21:12-15 **10:21** Mar. 13:12; Luq. 21:16 **10:22** Mat. 24:9; Mar. 13:13; Luq. 21:17; Mat. 24:13; Mar. 13:13 **10:24** Luq. 6:40; Wan. 13:16; 15:20

25 Tamaaray fa asitaamara, ayllay fa goda aaziko ezis gidoda. Kara ada
Bi7elzebula giiko e kara asa wayizii iissii xeegodee?
26 «Yikkee, asis yashittippate, kamintteez baz qonccoda, qosintteez baz
pidhdhe kezekkazar attaamii.
27 Ta yinttis dhuma odizana yi poo7o odoytta; ta yinttis haye kale
kalkkasheez baz derell afa woyas awajjoytta.
28 Ashop attin shemppo wodhodayis danda7oozittayis yashittippatte. Zin
shempponnee asho gaanname dhabisodays danda7iza Xoossayis aathii
yashittooytta.
29 Nam77ii suunnitay pettii bakkanna bayizinttoosannee? Zin, unttapp
pettakka yi Aday geekkazin sa7a wodhdhii attooya.
30 Hara attozin, yi omma binanaykka payidinttii yeza.
31 Yikkee, gaame suunnitaypp yi aadhiz gishos yashittippate.
32 «As tiina taas markkattiz ubbayis taankka salo yez ta aday tiina markkat-
toda.
33 Zin as tiina tana kaddizana taankka salo yez ta aday tiina eza kaddoda.
34 «Ta sa7all saro ko7odayis ye7eeza yinttis aazppe. Ta Olapp attin sarotithi
ko7odayis ye7ekkaya.
35 Ta ye7eezay,
«‹Na7a adaypp
na7ato indattipp;
na7ay machchato azinay indattipp shaakkodayisii.
36 Asis morkkee e kara asita maaqqada.›
37 «Taapp aathii fa ada woy fa indato dosizay, taas maaqqodayis beezooya.
Fa dhiirath na7a woy fa maachchch na7ato taapp aathii dosizay, tabaz
maaqqodayis beezooya.
38 Fa mazqale tookkii tana kaallowa oonkka tabaz maaqqodayis beezooya.
39 Fa shemppo ashshodayis koyizay dhabisoda, zin fa shemppo ta gishos
aathii inggizay ashshoda.
40 «Yinttan mokkizay tana mokkiza, tana mokkizay ma tana kiitteez ta ada
mokkiza.
41 Nabana nabe sunthar mokkizay, nabay garkk woyttinttoda; ma xillana
geesh sunthar mokkizay, xillitay garkk woyttinttoda.
42 Ta yinttis turo odiza; yha ta tamaaritaypp xiqqiza pettayis tana kaalliza
gishos hara attozin hale haath irxxa inggiko e woyitay dhabenna» yeegeeza.

11

Xammaqqiza Waannisa kiitteez asita (Luq. 7:18-35)

1 Yesuusa taphpho nam77ii tamaaritayis azaza inggeezaypp guye ezaypp
denddii tamaarssodayissinnee sabbakodayis Galila katamitayiko qiteeza.
2 Waannisa achch kara yezar Kiristtoosa ootheez bazita si7ii, fa tamaari-
taypp nam7ita eziko kiittii,
3 «Ye7oda giinttintteezay nenanee? nu hara naago?» yeegii oyceeza.
4 Yesuusa unttiko mahii, «yhanigii yi si7izibazinnee yi be7eez baz Waan-
nisas odoytta.

10:25 Mat. 9:34; 12:24; Mar. 3:22; Luq. 11:15 **10:26** Mar. 4:22; Luq. 8:17 **10:33** 2 Xim. 2:12 **10:35** Mika. 7:6 **10:38** Mat. 16:24; Mar. 8:34; Luq. 9:23 **10:39** Mat. 16:25; Mar. 8:35; Luq. 9:24; 17:33; Wan. 12:25 **10:40** Luq. 10:16; Wan. 13:20; Mar. 9:37; Luq. 9:48

5 To7itay be7ada, shoollizitay yedhdhoda, boriqonttor hargintteez asitay
geezhoda, tullitay si7oda, yhayqqeezittay yhayiqoppi dendoda; manqqitayis
Wongilay sabbakinttoda.
6 Taal dhubinttekazay anjjintteezaya» yeegeeza.
7 Waannisa tamaaritay guye maaqqii qittin, Yesuusa woyayis Waannisa
baz odittar, «Yha liizho gadhayid ab be7adayis kezeene? Carkko eni7isiza
maqa be7adayis ye7eenennee?
8 Yeezin, ab be7adayis kezeenee? Lo77o afila ma77eez as be7adayisonee?
Lo77o afila ma77ezitay kaatitay keetha yeza.
9 Yeezin, ab be7adayis kezeenee? Nabe be7adayisonee? Yeezako, yi
nabeppekka aadhizana bi7iza.
10 «Ne oga ne tiinayir giigisiza
kiitintteezana neepp tiina kiittoda»
yeeginttii xaafintteezay eesii.
11 Ta yinttis turo odiza; maachchapp yelintteezitay ganccepp Xammaqiza
Waannisapp aadhizay oonkka baaya; salo kaatetititha ubbaypp xiqqizay,
ezipp aadhoda,
12 xammaqiza Waannisa wodepp aykkii yhayino hellodayis salo
kaatetithay gaame urqqinttiza, miinggii butintteezitay ye aqa geloda.
13 Nabitay ubbitayinnee Muse higgay Waannisa wode hellodayis hanod
baz tinbbite odeeza.
14 Yikkee, yi u kiita ammanod maaqqiko, ye7od ginttintteez Eelaasa, yeyi
E Waannisa.
15 Yikkee, si7iz hayer yezay si7o.
16 «Yikkee, yha wode yeletitha abara aaziso? Gabe gancce bettii woli xeegii,
17 « ‹Nu yinttis impilitte puggin;
yi yexxooya.
Nu sabbii zelalin;
yi yeekooya›
yeegiz na7ita aaziza.
18 Xammaqiza Waannisa meekazarannee uzhekkazar yi7in, ‹Tuna ayyanar
yeza› yi yeegeeza.
19 As Na7ay miittarannee uzhittar yi7in, ‹Zhimbarannee ushshii zhaare,
qaraxe gachchisizitayinnee nagaranchchitay dabbo› yeegeeza. Yikkee,
ecetithi tumatithay e oosayir benttiza» yeegeeza.

Ammanaam ixxeez katamito (Luq. 10:13-15)

20 Yeypp guye, Yesuusa gaame malatita ootheez katamitayid yez asay fa
nagarapp maaqqii maaroteth gelaam ixxeez gishos unttan,
21 «Ayye Koraazinee katamas, ayye Beetesayda katamas, abis giiko, yi
gancce oothintteez malatay Xiroosannee Sidoona oothintteez maaqqeezako,
u binii budo tizhinttii, kayo afila ma77ii fa nagaraypp maaqqii attoda.
22 Zin ta yinttis odiza; pirdda gallas yinttapp aathii Xiroosasinnee Sidoonas
pirdday kawuzhoda.
23 Ma yhannee qifirnahooma, ne pude salo kezodayis koyinee? Hanaamii!
Neenii Si7oole wodhdhoda. Abis giiko, ne gancce oothintteez malatitay
Soodoma oosintteezako Soodome yhayino hellodayis yessadazin.
24 Zin ta neesi odiza; pirdda gallas neeppi aathii Soodomas pirdday
kawuzhoda» yeegii kacceeza.

11:5 Isa. 35:5 **11:10** Mil. 3:1 **11:12** Luq. 16:16 **11:14** Mil. 4:5; Mat. 17:10 **11:21** Isa. 23:1-18; Iziqe. 26:1—28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4 **11:23** Isa. 14:13 **11:24** Mat. 10:15; Luq. 10:12

Kiristtoosar yez shemppo (Luq. 10:21-22)

25 Ye wode Yesuusa, «adayyo, salonnee sa7a Godayyo, neenii yhaya eranch-
chitayippennee ecitaypp qosii duude na7itayis qonccisеez gishos nena ta
galatiza.
26 Ee, ta adayyo, yhayi ne lo77o shenay garkk haneeza.
27 «Ubbay taasi ta Adaypp ingintteeza. Adaypp hara Na7a erizay baaya,
Na7ayppennee E unttisi qonccisodayis koyizttaypp hara Ada erodayis
danda7izay baaya.
28 «Yinttano, daabureezitayyo, toofo deexeez ubbitayyo taako yhana
ye7oytta; ta yinttan shemppisoda.
29 Taanii ta wozinar keehannee haayo maaqqeez gishos ta qambarayid
geloytta, taapp tamaaroytta; yinttii, yi shemppos shemppo demmada.
30 Ta qambbaray liiqama, ma ta toofaykka shawuko» yeegeeza.

12

Maala bonchcho bagga (Mar. 2:23-28; Luq. 6:1-5)

1 Yeypp guye, maala gallas, Yesuusa gade ganccer aadhiza. Yesuusa
tamaaritay nayintteez gishos bangga tizha mirkkii muuss aykkeeza.
2 Zin Ferisaawitay yeya bi7ii Yesuusako, «Yha bo7oba, ne tamaaritay maala
gallas oothodayis beezoowa baz oothiza» yeegeeza.
3 Yesuusa unttiko mahii, «Dawitte nayintteez wode Ezar yezitayira ab
ootheezakko yi nabbabekasa?
4 Dawitte Xooss keetha gelii qeesitay aaddapp attin ezinnee ezar yezitayis
beezoowa yarshshintteez daabbo meeza.
5 Woy kahinitay maala woga shaarii Xoossa Keetha maala gallas ooso
oothiko unttis nagara maaqqoozana Muse higgaypp yi nabbabekasa?
6 Zin si7oytta! Xooss Keethapp aadhizay yhaydda yeza.
7 ‹Taanii yi yarshsha baazin yi hara as maarod garkk koyiza› giz qaalay
waaguusizako yi ereezako geeshsh asal afa pirdaamii.
8 As Na7ay maalas Goda» yeegeeza.
9 Yesuusa yeypp yhanigii Ayihuditay Woosa keethi geleeza.
10 Ezayid kushe sileez pettii athay yeza. Yesuusana mootodayis sankke
koyiz asay, «maala gallas as pathodayis beezinennee beezoosa?» yeegii
oyiceeza.
11 E unttiko, «Yi ganccepp pettayis durii maala gallas olla wodhdhiko,
goochchii kessoozay oonoo?
12 Yeezin asii durapp wayizii lo7ithi aadhoosa? Yeyi gishos, maala gallas
lo77o baz oothodayis beeziza» yeegeeza.
13 Yeypp guye, Yesuusa athayiko, «Ne kushayid piddi udoba» yeegin,
athaykka piddi udeeza. E kushay paxxii yhankko kushay garkk haneeza.
14 Zin Ferisaawitay yeypp bale kezii, Yesuusa wayizii wodhodazako wolla
tobbeeza.

Xoossay dooreez aylla

15 Yesuusa u qofa erii ye aqa ashshii hara aqo qiteeza. Gaame asii eza
kaallii yhanigeeza, harggintteezita ubba e patheeza.
16 Yesuusa, «Ta bagga oossikka odippatte» yeegii miinthii odeeza.

11:27 Wan. 3:35; Wan. 1:18; 10:15 **11:29** Erim. 6:16 **12:1** Nam7i. 23:25 **12:3** 1 Sam. 21:1-6
12:4 Lewii. 24:9 **12:5** Tay. 28:9-10 **12:7** Mat. 9:13; Hosa. 6:6 **12:11** Luq. 14:5

17 Yeykka nabe Isayaasa,
18 «Yikkee ta maraxeez ayllay,
ta dosizay, tana ufayssizay,
taanii ta ayyana, ezal afa shemppisoda;
E, Ayihude baa woyas luule pirddebaz awajjoda.
19 E palamooya woy kaccooya;
fa qaalakka denbal cer sissooya.
20 Luule pirddar gamod hellodayis,
loomeez maqa menthooya,
cuyiz muqaadda to7isooya.
21 Ayihude baa woya ubbitay eel ufayttoda»
yeegii odintteezay polinttoday garkke.

Yesuusara Bi7elzebuulara (Mar. 3:20-30; Luq. 11:14-23)

22 Yeypp guye, tuna ayyana aykkeez to7annee muume as yezana eziko ke7eeza. Yesuusa atha pathin, athay be7eezannee odintteeza.
23 Woya ubbay malabaz gi, «Yhayi Dawutte Na7a maaqqadeshshaa?» yeegeeza.
24 Zin Ferisaawitay yeya si7ii, «Yha athay tuna ayyanita kessizay tuna ayyanitay halaqa Bi7elzebula wolqqara» yeegeeza.
25 Yesuusa u qofa erii, «pettii kaatetithii shaakinttii wolalli eqinttiza maaqqiko ye kaatetithay wodhdhoda; ma woli gancce shaakotith medhdhiz katama woy keethi miinggii eqqodayis danda7ooya.
26 Xalahe xalehe kessiza baz maaqqiko fa gancce shagintteez guussii. Yey garkke haniza baz maaqqiko e kaatetithay wayizii miinggii eqqodayis danda7ee?
27 Taanii tuna ayyana kessizay Bi7elzebula wolqqar maaqqiko yinttan kaalliza asay o wolqqar kessodee? Yey gishos, yinttan kaalliza asay yinttan pirddoda.
28 Zin taanii tuna ayyanita kessizay Xooss Ayyanar maaqqiko, Xooss kaatetithay yinttiko ye7eeza.
29 «Woy pettii as wolqqama as kara gelii e shalana bonqqodayis koyko tiinattii ye atha accekka attiko wayizii bonqqodayis danda7ee? Acceezayipp guye e shalana bonqqodayis danda7iza.
30 «Taar baazay oonkka tana ixxiza; ma taar wolla shiishoowa ubbay laaliza.
31 Yey gishos, si7oytta; asay oothiza aba nagarakka cashshii ubbay atto ginttinttoda, zin geeshsha Ayaana cazheez oossikka e nagaray atto giinttinttaamii.
32 Oonkka As Na7al afa iitta baz odinttiko eesi atto ginttinttoda, zin geeshsha Ayyanal afa iitta baz odinttiza oossikka yha sa7all maaqqin ye7od alamayilakka e nagaray atto giinttinttaamii.
33 «Lo77o mithii lo77o aafe aafiza; ma iita mithii iita aafiza. Yikkee, mithii erinttizay fa aafayira.
34 Yinttanno, shoosh na7untho, yi iita maaqqittar wayizii lo77o baz odinttodayis danda7inee? Asii fa wozina gancce kumii puceez bazapp doonar odinttiza.
35 Lo77o asii fa wozina gancce gaddeez lo77o bazapp, lo77o baz kessiza; iita asii fa wozina gancce gaddeez iita bazapp, iitta baz kessiza.

12:18 Isa. 42:1-4 **12:24** Mat. 9:34; 10:25 **12:30** Mar. 9:40 **12:31** Luq. 12:10 **12:32** Luq. 12:10 **12:34** Mat. 3:7; 23:33; Luq. 3:7; Mat. 15:18; Luq. 6:45

36 Zin si7oytta, asii odinttiza cere oda ubbayiskka pirdda gallas malsse
immada.
37 Abis giiko, ne odinttiza neqaalayir xilloda; ne odinttiza ne qaalay neell
afa pirddoda» yeegeeza.

Malata be7adayis shiiqeez oyichi (Mar. 8:11-12; Luq. 11:29-32)

38 Yeypp guye, pettii pettii farasaawitayinnee higge asitamaaritay Yesu-
usako, «Asitamaarayyo, neenii malata oothii nuna beezooyee» yeegeeza.
39 Zin Yesuusa mahii, «Ammanozitaynnee iita yeletithitay malata koyiza. Zin
nabe Yoonasa malatapp hara malata eesi ingginttooya.
40 Yoonasa gita molo ulo gancce hayidzii gallasinnee hayidzii qamma
gam7eezay garkk As Na7ay hayidzii gallasinnee hayidzii qamma biitta
gancce gam7oda.
41 Nenewe asay pirdde gallas denddii yha yeletithayil afa pirddoda; abis
giiko, u Yoonasa sibikkata si7ii fa nagaraypp maaqqeeza. Yikkee, Yoonasapp
aadhizay yhaydda yeza.
42 Pirdda gallas sulle bagga kaatata denddii yha yeletithayir wolla pird-
doda; abis giiko, iza Solomone eccetitha si7odayis biitta gaxapp ye7eeza.
Yeezako, Solomonepp aadhizay yhaydda yeza.
43 «Tuna ayyanay asapp kezeezaypp guye faasi shemppiza aqo koyii haathii
baa mela aqo daaburiza, zin fa koyiz shemppo denggenna.
44 Yeyi gishos, ‹Ta ashshii kezeez kara maaqqii yhammada› yeegiza. E
maaqqii ye7odar keethay kayisa maaqqizannee pitinttii giigii betteezana
denggiza.
45 Yikkee, maaqqii yhanigii, paapp iita hara laappun iita ayyanita ekkii
yi7iza; unttikka athay gancce gelii yeziza. Ye athayis tiinaasaypp guyeesay
usa iitiza. Yha iita yeletithayil yey garkk baz hanoda» yeegeeza.

Yesuusa indatinnee e ishita (Mar. 3:31-35; Luq. 8:19-21)

46 Yesuusa woyayis odal afa yezin e indatinee e ishitay eer nashodayis koyii
bale eqqeeza.
47 Pettii asii eziko, «Ne indatinee ne ishitay neer nashodayis koyii bale
eqqeeza» yeegeeza.
48 Yesuusa mahii, «Ta indat oonoo? Ta ishitaykka oonanttara?» yeegeeza.
49 Fa kushayir taamarita mallitar, «Bo7oytta, ta indatanne ta ishitay yhayi-
tita.
50 Salo yez ta Aday shene oothiza ubbitay ta ishe, ta mishshonnee ta indo»
yeegeeza.

13

Zerithi zeriz athay aaziso (Mar. 4:1-9; Luq. 8:4-8)

1 Ye gallas Yesuusa karapp kezii abba kantta betteeza.
2 Gaame woya e lanqqe shiiqin asa abba gaxa ashshii wogolo gancce gelii
betteeza.
3 Asayis gaame baz aazisor yeegii odeeza:
«Pettii biitta oothiz athay zerithi zerodayis kezeeza.
4 E zerodar pettii pettii zerithay oge gaxa wodhdheeza; unttanakka kafitay
yi7ii maxxii meeza.

12:38 Mat. 16:1; Mar. 8:11; Luq. 11:16 **12:39** Mat. 16:4; Mar. 8:12 **12:40** Wan. 1:17 **12:41** Wan. 3:5 **12:42** 1 Kaat. 10:1-10; 2 Zeena. 9:1-12 **13:2** Luq. 5:1

5 Pettii pettii zerthitay oommo sisilqqo yez biittal afa wodhdheeza. Gaame
biitta baa gishos ellis doleeza.
6 Zin awa kezin shulleeza; xapho baazay gishos meleeza.
7 Pettii pettii zerithay angguthi gancce wodhdheeza; angguthay diccii ye
dola cuulleeza.
8 Yhankkitay ma irkko biittal afa wodhdheeza; dolii aafe aafeeza. Pettay
xeeti, pettay usuppuntam, pettay ma hasttam aafeeza.
9 Si7iz hayer yez athay si7o» yeegeeza.
10 Yesuusa tamaaritay eziko shiiqii, «Abis neenii woyayis aazisor odee?»
yeegii oyiceeza.
11 E mahii, «Yinttis salo kaattetithi xuura ingintteeza, zin unttisi inggint-
tekkaya.
12 Yeza ubbayis guzhinttoda, ezisi gaanggoda, zin baazaypp hara attozin
ezis yezanakka ekinttoda.
13 Yey gishos, taanii unttii, bi7ittar dengaamay garkk, si7ittar si7aam garkk
woy akaakam garkk unttisi aazisor odiza.
14 «Isayaasa fa maxaafay giddo odeezay unttal afa polintteeza. E odittar,
« ‹Yi sis si7iza, zin akaakooya;
yi bi7ith bi7iza, zin dengooya.
15 Abis giiko, yha asay wozinay oriddeeza;
fa haya erittar tulliseeza,
fa aafa goozeeza.
Yey baazako u fa aafatir bi7ii,
fa hayer si7ii,
fa wozinar akaakii,
taako maaqqoda,
taakka unttan pathodazin› yeegeeza.
16 «Zin yi aafay bi7iza gisho yi hayay si7iz gishos yi anjjintteezita.
17 Ta yinttis turo odiza; gaame nabitayinnee geeshsh asitay yi be7eezana
be7adayisinne yi si7izana si7odayis amotteeza, zin unttis hanekkaya.
18 «Yikkee, yha zerithi zeriz athay aazisa si7oytta.
19 Oge gaxa wodhdheez zerithi aazisay yhaya: salo kaattetith qaala si7ii
akaakowa athay wozinaypp Xalahe yi7ii e wozina gancce yez zertha maxii
haaseeza.
20 Sissilqqo biittal afa zerntteezay beezizay qaala si7ii ellis ufayssar
ekkizita.
21 Zin yhattesapp attin xapho dakkekkaya. Qaala gisho meto woy bayi7ithii
yi7iza wode ellis dhubinttiza.
22 Angguthi gancce zerintteezay yhaya qaala si7eeza, zin yha alame yessis
hirggaynnee duretithis qofay qaala cuulliza gishos aafe aafekkazar attiza.
23 Zin aradda biittal zerinteez zerithay yhaya akaakar qaala si7eez atha.
E aafe aafiza; pettay xeeti, pettay usuppuntam pettay ma hasttam inggiza»
yeegeeza.

Leeshshor aaziso

24 Yesuusa unttis hara aaziso odeeza, «Xooss kaatetithay fa woota gancce
lo77o zerithi zereez atha aaziza.
25 Zin as ubbay genttin e morkkay yi7ii gistte gancce leeshsho zerii qiteeza.
26 Gisttay diccii ka77iz wode leeshshokka e gancce bentteeza.
27 «Gade goday ayllitay godayko yhanigii, ‹Godayyo, ne wootayid ne lo77o
zerithi zerekkasa? Yeezin, leeshsho anapp ye7eenee?› yeegeeza.

13:12 Mat. 25:29; Mar. 4:25; Luq. 8:18; 19:26 **13:16** Luq. 10:23-24

28 «E unttiko, ‹Yeya morkke ootheeza› yeegeeza.
«Ayllitay godayiko, ‹Nu yhanigii leeshsha shoddod garkk ne koyinee?› yeegeeza.
29 «Zin E, ‹Atto bochchippate; yi leeshsha shoddiz godar gisttekka shodinttoda.
30 Bochchippate; maxo wode hellodayis wolla dicco. Ye wode maxiza asitay leeshsha tiinattii maxii tama gancce xuugodayis mirqqer mirqqer mirqqoytta. Zin gistta shiishii ta shaalayid oloytta› yeegoda» yeegeeza.

Sanaficce aafe aaziso (Mar. 4:30-32; Luq. 13:18-19)

31 Ma hara aaziso yeegii odeeza; «Salo kaatetithay pettii asii fa woota gancce bakkeez sanaficce aafe aaziza.
32 Ye mithat aafay hara mithii aafitaypp xiqqa, zin dolii diccii hara mith ubbaypp aadhii dammii dicciza. I shaqitayil afa kafitay keexxii bettod hellodayis damma mith maaqqiza» yeegeeza.

Irshsho aaziso (Luq. 13:20-21)

33 Maaqqikka, Yesuusa hara aaziso odeeza; «Salo kaatetithay pettii maachchi hayidzii gongge dhiilla ekkii munuqii, munuqay dendoday garkk ezayid dakkeez irshsho aaziza» yeegeeza.
34 Yesuusa woyayis ye aaziso ubba odeeza. Aaziso baazin pettibazikka odekkaya.
35 Nabay fa maxaafay gancce,
«Taanii ta doona, aazisor dooyoda;
salonnee sa7a medhintteezayppe,
geemmezana ta odiza»
yeegii odeezay yeyid polintteeza.

Leeshsho aazisays birshithi

36 Yesuusa woyita ashshii kara geleeza. E tamaaritay eziko shiiqii, «wootayid yez leeshshay bilitha nuus odoba» yeegeeza.
37 E mahii, «Lo77o zerithi zereezay As Na7a,
38 Wootay yha alama. Lo77o zerithay salo kaatetithii na7ita. Leeshshay xalahe na7ita.
39 Leeshsho zereezay morkke xalahe, maxo woday wode wurssitha, maxizitay kiitanchchita.
40 «Leeshshay maxinttii tama gancce xuuginttizay garkk wode wurssithala yhaygarkk hanoda.
41 As Na7ay fa kiitanchchita kiittoda. U nagaras sankke maaqqeezittannee iita oothizi ubbita maxii e kaatetithaypp kessoda.
42 Maxii shiishii yeefonnee achch coonchii yez to7oowa tama gancce oloda.
43 Ye wode xillitay fa Aday kaatetithayid awa garkk poo7oda. Si7iz haye yezay si7o!
44 «Xooss kaatetithay woota gancce moogintteez miishe aaziza. Pettii asii ye miisha denggii mahii moogeeza. Gaame ufayttii yhanigii paas yeza baz ubba bayizii ye gadat wonggeeza.
45 «Yey garkk, ma salo kaatetithay inqqo giz al7o shuchchita koyiz zal7e as aaziza.
46 Gaame al7o inqqo denggii yhanigii paas yeza baz ubba bayizii e wonggeeza.

Molo aykkiz gite aaziso

13:35 Maz. 78:2

47 «Ma Xooss kaatetithay abba gancce olintteez duma duma molo kochch
aykkizi gite aaziza.
48 Molo aykkiz asay molo gitayid kumin abbappi gaxa kesseeza. Ezayid
bettii lo77a lo77a qurii daachcho gancce oleeza, zin iita molita alla oleeza.
49 Wode wurssithal yey garkk hanoda. Kiitanchchitay yi7ii nagara ooth-
izita xillitaypp quroda.
50 Yeefonnee achch coonchii yeza to7oowa tama gancce oloda.
51 «Yha ubbitay yinttis geleenee?» yeegii unttan oyceeza.
U mahii, «Ee» yeegeeza.
52 Yesuusa, «Yikkee, salo kaatetithii xuura ekkii higge taamarssiza ubbitay,
fa minjjeez shalaypp orothinnee cima kessiza shalo goda aaziza» yeegeeza.

Yesuusanana Naazirete helleez ixo (Mar. 6:1-6; Luq. 4:16-30)

53 Yesuusa yha aazisa odii wursseezaypp guye ezaypp denddii qiteeza.
54 Fa yelintteez biitta yhanigii Ayihuditay Woosa Kara taamarsso ayik-
keeza. U mala bazi gi, «Yha athay yha ecetithannee yha malata oothiza
wolqqa anap ekkeenee?
55 Yhayi anaaxay na7a baasannee? E indatii sunthay Mayiramo baasanee?
E ishitay Yayqqooba, Yooseefa, Simoonarannee Yihuda baasannee?
56 E mishunthikka nuur yezunthuna baasanee? Yeezin, yha athay yha
ubba anapp ekkeenee?» yeegeeza.
57 Yey gishos, E giz baza ekkaam ixxeeza.
Zin Yesuusa, «Nabe fa yelintteez biittayidannee fa kara asay kale bonchch-
inttooya» yeegeeza.
58 U ammanaami ixxeez gishos gaame malata ye aqayid oothekkaya.

14

Xammaqiza Waannisa Yhayiqo (Mar. 6:14-29; Luq. 9:7-9)

1 Ye wode Galila aqisiz Heroodissa* Yesuusa waara si7eeza.
2 Fa ayllitayiko, «Yhay xammaqiza Waannisa; E yhayiqopp dendeeza. Yey
gishos yha ubba malatita E oothiza» yeegeeza.
3 E yeya geezay Heroodissa fa isha Filphoosa machat Heroodiyada gishos
Waannisa achch keetha gelsseez gishosi.
4 Waannisa Heroodissa, «Ne izo ekkodayis woga baaya» yeegeeza.
5 Heroodissa Waannisa wodhodayis koyeeza, zin woyay Waannisa nabe
udii bi7iz gishos yashitteeza.
6 Heroodissa fa yelintteez gallasa bonchchiza wode Heroodiyada na7at as
tiina yethar doonggii eza ufaysseeza.
7 Yeezin, E, «Iza koyiz baz ubba iis immada gi» caaqqeeza.
8 Na7ata fa indat zore si7ii Heroodisako, «xamaaqiza Waannisa qoodhaypp
gachchii omma fil7o gancce gaddii taasi inggoba» yeegeeza.
9 Iza yeegin kaatay qiiradheeza, zin fa caaqay gishonnee paar yez imathi-
tay gishos gi I oyichay polinttod garkk azazeeza.
10 Kaatay as kiittii Waannisa achch keetha yezin e qoodha gachiseeza.
11 E omma fil7o gancce aathii ki7ii na7atis inggeeza; na7atakka ekkii fa
indatis kanggeeza.

13:57 Wan. 4:43 * **14:1** *Heroodissa:* Yhayi kaata Herodoosa Antiphaasa. E Yihudara Peera Kiristtoosa yelinttodaypp tiini 4-39 Maala hellodayis mooddeeza. E Kaati Heroodosas na7a. **14:4** Luq. 3:19-20; Lewii. 18:16; 20:21

12 Waannisa tamaaritay yi7ii e aha kanggii moogeeza. Ezayppe guye haneezibaz ubba yhanigii Yesuusas odeeza.

Yesuusa ichchin mukule asita muzeeza (Mar. 6:30-44; Luq. 9:10-17; Wan. 6:1-14)

13 Yesuusa haneezibazana si7ii wogolo gancce gelii ye besayppe pettii geemmiza aqo fa aaddas yhanigeeza. Asay yeya si7ii katamitaypp dendii toker eza kaalleeza.
14 Yesuusa wogolopp wodhdhii gaame asa bi7ii unttisi qadhintteeza. U gancce yez hargintteez asita patheeza.
15 Sa7ay omathittar yhanigin Yesuusa tamaaritay eziko shiiqii, «Yha aqay liizho, sa7aykka qammeeza. Yey gishos, heera yhanigii paasi wonggii maad garkk woya dakkoba» yeegeeza.
16 Zin Yesuusa unttiko, «Woyay meekkazar yhammadayis koshshooya; u maadbaz yi inggoytta» yeegeeza.
17 U mahii, «Nuus yhannee ichchin soollorannee nam77ii molopp hara baaya» yeegeeza.
18 Ezikka, «An izo yhana ko7oytta» yeegeeza.
19 Ma maaqqikka, woyay maatal bettoday garkk odeeza. Ichchin soollora nam77ii molita ekkii, salo bi7ii galatii maaqqii, soolla duuthii fa tamaaritayis inggeeza; unttii ma woyayis inggeeza.
20 Ubbay mi mizheeza. Yesuusa tamaaritay maadar atteezana taphpho nam77ii leemate dentheeza.
21 Katha meez asay maachchinnee na7a attin ichchin mukule maaqqiza.

Yesuusa abbal yedhdheeza (Mar. 6:45-52; Wan. 6:15-21)

22 Yesuusa fa tamaaritay wogolo gancce gelii paapp tiinattii abbaypp seko finthi piinggoday garkk kiittii faasi woya moyizodayis guye atteeza.
23 Woya moyizii maaqqii fa aaddas woossodayis pettii derell afa kezeeza. Sa7a qamminkka E fa aaddas ezayid gam7eeza.
24 Ye wode wogolay abbal afar yhammadar tiina baggar carkko dendin gotay wogolana ciphphicheeza.
25 Wontimaathela Yesuusa abbal afa yedhdhittar fa tamaaritayiko ye7eeza.
26 E tamaaritay, E abbal afa yedhdhittar unttiko yi7izana bi7ii yashitteeza. Unttikka, «yhayi meeshshe» gi yashittii uukkeeza.
27 Zin Yesuusa ellissii, «Akko baaya! Yashittippatte! yhay tana» yeegeeza.
28 Phixiroosa eziko, «Godayyo, nena maaqqiko, ta haathayis afar yedhdhii neeko yhanigod garkk tana azazoba» yeegeeza.
29 Yesuusa Phixiroosako, «Yhana ye7oba» yeegeeza.
Phixiroosa wogolopp wodhdhii haathal afa yedhdhittar Yesuusako yhamo aykkeeza.
30 Zin woliqama carkko bi7ii yashitteeza. Haathay eza mitto aykkin «Godayyo, tana ashshooyee» yeegii uukkeeza.
31 Yesuusa ellis fa kushayid dakkii eza aykkii, «Naat, ammano pacceezayyo abis sidhe» yeegeeza.
32 Yesuusarannee Phixiroosara wogolo gancce gelin carkkay cicirkkii geeza.
33 Wogolo gancce yez e tamaaritay, «Neenii tumakka Xooss Na7a» gi goynneeza.
34 U abba piinggii Gensareexe biitta helleeza.

35 Ya biittayil yez asay Yesuusana erii fa shooro heera yez ubbayis kiita
dakkeeza. Asay hargintteez asita ubba eziko ke7eeza.
36 Hargintteez asitay e afila manchcha aadda bochchodayis eza woosseeza.
Bochcheez ubbitaykka paxeeza.

15

Aditay woga bagga
(Mar. 7:1-13)

1 Yeypp guye, pettii pettii Farasaawitayinnee higge asitamaaritay
Yerusallemepp Yesuusako yi7ii,
2 «Ne tamaaritay abis nu aditay woga menthe? U katha maadaypp tiina fa
kusha meecinttooya» yeegii oyiceeza.
3 Yesuusa mahii, «Yinttii, yi woga gishos Xoossa kiita polizana abis ixxee-
nee?
4 Abis giiko, Xoossay, ‹Ne adennee ne indo bonchchoba. Fa ada woy fa indo
cazhizay yhayqqo geekkasa?› yeegeeza.
5 Zin yi, pettii as fa ada woy fa indat maaddod baz yezin, ‹Yhaya ta Xoossis
yarshsheeza giiko,
6 fa ada woy fa indat bonchchodayis beezooya› yi yeegiza. Yeezii yinttii, yi
woga polodayis Xoossa qaala menthiza.
7 Yinttanno, cubbitayyo, Isayaasa yi baz turo odeeza,
8 « ‹Yha asay tana fa doonar bonchchiza,
zin u wozinay taapp haakko yeza.
9 Asay tana cer goynniza;
u asii medhdheez woga,
Xoossa higge aazisii taamarssiza› geeza» yeegeeza.

As tunisiza baz
(Mar. 7:14-23)

10 Yesuusa gaame asita faako xeegii, «Si7oytta! Akaakoytta!
11 As tunisiza bazay doonar geliz baz baazin doonappe keziz bazi»
yeegeeza.
12 Yeypp guye, Yesuusa tamaaritay eziko yi7ii, «Farasaawitay neenii odeeza
si7ii dhubintteezana ne ereenee?» yeegeeza.
13 Zin Yesuusa unttiko mahii, «Salo yez ta aday tukkekka mith ubbay
shodinttoda.
14 U bagga hirigipatte; u to7a kaalithizaykka to7ita. To7ay to7a kaalithiko,
nam7itaykka gaga qitiza» yeegeeza.
15 Phixiroosa mahii, «Yha aazisays bilitha nuus odooyye» yeegeeza.
16 Yesuusa unttiko, «yinttiskka yhanno hellodayis gelekkasa?
17 Doonar geliz baz ubbay ulo gelii bale kezizana yi eroosa?
18 Zin doonar keziz baz wozinapp keziza. As tunisiza bazitay yhayitita.
19 Unttikka as wozina ganccepp keziz iita qofa, wodho, lagite, laame, kayzo,
worddo markkatithii, as sunth dhabiso, cashshe.
20 Yeya azizbazitay as tunisizapp attin meeccinttekka kusher miizay
tunisooya» yeegeeza.

Pettii asttii ammano
(Mar. 7:24-30)

21 Yeypp guye, Yesuusa ezaypp kezii Xiroosannee Sidoona katamitay yez
biitta yhanigeeza.

15:4 Kes. 20:12; Nam7i. 5:16; Kes. 21:17; Lewii. 20:9 **15:14** Luq. 6:39 **15:18** Mat. 12:34

22 Pettii Kanaanee biitta astta Yesuusako yi7ii, fa qaala dhoqqi udii, «Godayyo, Dawute na7ayyo, taasi qadhinttooye; ta na7ato tuna ayyana aykkii iita waaythiza» yeegeeza.
23 Zin Yesuusa pettii qaalakka mahekkazar si77 atteeza. Yesuusa tamaaritay eziko yi7ii, «Yha astta nu lassa kaallittar, uukiza gishos, ne izo moyzooyee» yeegii woosseeza.
24 Yesuusa mahii, «Taanii wudepp dhabeez durigarkk Isreele karapp dhabeez asitay aaddas kiitintteeza» yeegeeza.
25 Zin iza, e tiina xuggunii, «Godayyo, tana maaddooye?» yeegeeza.
26 E mahii, «Na7itay katha ekkii kanitayis olodayis beezooya» yeegeeza.
27 Izakka, «Godayyo, yey tuma, zin hara attozin kanitay fa goditay maadar, gaytapp wodhdhiz gufa miiza» yeegeeza.
28 Yesuusa mahii, «Astt yhannee, ne ammanay gita; ne koyeezayigarkk nees hano» yeegeeza. I na7ata izir paxxeeza.

Yesuusa gaame hargintteezita patheeza

29 Yesuusa yeypp denddii Galila Abba lanqqe qiteeza. Pettii amibal afa kezii, ezayid betteeza.
30 Gaame asay far, wobbita, to7ita, sileezita, doona muumeezitannee, hara gaame harggintteez asita ekkii, Eziko ki7ii e tiinayid gaddeeza. Yesuusa unttan patheeza.
31 Yey gishos, muumitay nashshodar, sileezitay paxodar, wobbitay yedhdhodar, to7itay be7adar asay bi7ii malabaz gi, Isreele Xoossa galatteeza.

Yesuusa oyddii mukule asa muzeeza
(Mar. 8:1-10)

32 Yesuusa fa taamarita faako xeegii, «Yha gaame asay taar hayidzii gallas gam7eez gishonnee unttis yhatti miizibaz baazay gishos ta unttisi qadhinttiza. U ogel daaburii fookkam garkk akko muzekka unttan cer dakkodayis ta koyooya» yeegeeza.
33 E tamaaritay mahii, «Nuunii yha liizhayid yhay garkk asayis gidiza katha anapp demmadee?» yeegeeza.
34 Yesuusa unttiko, «Yinttis aappun soollo yenee?» yeegii oyceeza.
U mahii, «Laappun soollonnee yishshe molitaypp xiqqa yeza» yeegeeza.
35 Yesuusa woyita sa7a bettoytta yeegii azazeeza.
36 Yeypp guye, ye laappun soollayira mola ekkii Xooss galateeza. Dusirithii fa tamaaritayis inggeeza. E tamaaritay asayis gisheeza.
37 Asay ubbay mi mizheeza. E tamaaritay, maadar atteez gufa laappun gita leemate kunth dentheeza.
38 Meez asay maachchinnee na7a payidekkazin dhiirathi aadda oyddii mukulo.
39 Yesuusa woyita dakkezaypp guye wogolo gancce gelii Magadoona giz biitta qiteeza.

16

Salopp malata be7adayis oycceez oyichi
(Mar. 8:11-13; Luq. 12:54-56)

1 Farasaawitayinnee Saduqaawitay Yesuusako yi7ii. Eza paaccodayis koyii, fana salopp malata beezo gi oyceeza.
2 Zin E unttiko, «Sa7a omathodar ‹Salo zoqqi benttiko wontta sa7a booqaloda› yi giza.

16:1 Mat. 12:38; Luq. 11:16

3 Wonttitar ‹Salo zoqqi shaara aykkiko yhayino ira bukkoda› yi giza. Yeezin
yi salo bi7ii mallii erizin wode bi7ii mallii erodayis danda7ekkaya.
4 Iititaynnee ammanoowa yeletithii malata koyiza. Zin eesi Yoonasa
malataypp hara malata ingginttooya» yeegeeza. Yeypp guye, unttan ezayid
ashshii hara aqo qitteeza.

Ferisaawitaynnee Saduqaawitay irshsho (Mar. 8:14-21)

5 U abbapp seko pino piinggeez wode soollo ekkii ye7odana dogeeza.
6 Yesuusa unttiko, «Ferisaawitayppenne Saduqaawitay irshshopp naagint-
toytta» yeegeeza.
7 Unttikka fa gancce, «E yeya geezay nu soollo ekkii ye7ekka gishshos
maaqqada» yeegeeza.
8 Yesuusa u qofa erii, «Yinttano, ammano pacceezitayyo! Soollo ekkekka
ye7eez gishos yi woli giddo abis odinttee?
9 Yhattekka yi akaakoosa? Ichchin mukule asayis ichchin soollo gisheezan-
nee u mi mizhin yi aappun leemate kunthi dentheezaka yi dogeenee?
10 Yey garkkekka, laappun soollo oyddii mukule asayis gisheezannee u mi
mizhin, yi aappun leemate kunthi dentheezaka yi akaakoosa?
11 Yikkee, taanii Ferisaawitaynnee Saduqaawitay irshshopp naaginttoytta
gi odizay soollobagga baazana yi akaakoosa?» yeegeeza.
12 Yeezin, e tamaaritay Yesuusa odizay munuqo denthodayis wodhdhiz
irshshobagga baazin Ferisaawitaynnee Saduqaawitay timirttaypp naagintto
bagga maaqqeezana akaakeeza.

Phixiroosa Yesuusa Mesih maaqqeezana odeeza (Mar. 8:27-30; Luq. 9:18-21)

13 Yesuusa Qisaare Filphoosa biitta helleez wode fa tamaaritayiko, «Asay,
As Na7a oona gee?» yeegii oyceeza.
14 Unttikka, «Pettay pettay xamaaqiza Waannisa, yhankkitay Eelaasa, ma
yhankkittayikka Irmaasa woy nabitaypp petta giza» yeegeeza.
15 Yesuusa mahii, «Yeezin, yi tana oona gee?» gi unttan oyceeza.
16 Simoona Phixiroosa mahii, «Neenii Kiristtoosa, de7o Xooss na7a»
yeegeeza.
17 Yesuusa Phixiroosako, «Yoona na7a Simoona, ne anjjintteezaya! Yhaya
neesi beezeezay salo yez ta adaypp attin as baaya.
18 Ta neesi odiza Phixiroosa, neenii zaalla! Taanii yha zaallayil afa ta
woosa keetha keexxoda. Yhayiqo wolqqaykka izo gamenna.
19 Salo kaattetithi qulppitta ta neesi immada. Sa7a ne acceez baz ubba salo
Xooss kale accintteez baz maaqqada. Sa7a neenii bili7eez baz ubbay salo
Xooss kale bilintteez baz maaqqada» yeegeeza.
20 Yeypp guye, E, Kiristtoosa maaqqeezana ooskka odaamay garkk fa
taamarita miinthii azazeeza.

Yesuusa fana hellod meta tiinattii odeeza

21 Ye wodepp aykkii Yesuusa fa tamaaritayis, «Taanii Yerusalaame yham-
madays beeziza. Ezayid gade cimitaypp, qeese halaqitayppennee higge
asitamaaritayipp ta meto ekkodayis beeziza. U tana wodhoda, zin taanii
hayidzantho gallas yhayiqopp dendoda» yeegii geeshshii odeeza.
22 Phixiroosa Yesuusana gaxa kessii, «Godayyo, yey hanena! Yey garkk baz
nena yesha hellippe!» yeegii gayileeza.

16:4 Mat. 12:39; Luq. 11:29 **16:6** Luq. 12:1 **16:9** Mat. 14:17 **16:10** Mat. 15:34 **16:14** Mat. 14:1 **16:16** Wan. 6:68 **16:19** Mat. 18:18; Wan. 20:23

23 Yesuusa Phixiroosako guye maaqqii, «Yha Xalahayyo, taapp haakkoba! Neenii as qofa qoppizapp attin Xooss qofa qoppoowa gishos taassi dhube maaqqiza» yeegeeza.
24 Yeypp guye, Yesuusa fa tamaaritayiko, «Oonkka tana kaallodayis koyiz baz maaqqiko fana kado, fa mazqqala tookkii tana kaallo.
25 Fa shemppo ashshodayis koyiz ubbitay dhabisiza. Zin fa shemppo ta gishos gi aathii inggizay ashshiza.
26 Asii alame kuntha fabaz uddii, fa shemppo dhabisiko eza ab maaddee? Woy asii fa shemppo wozodayis ab inggodayis danda7ee?
27 As na7ay fa aday bonchchayir fa kiitanchchitayir ye7oda. Ye wode pettii pettii athayis e oosatgarkk immada.
28 Ta turo odiza; as Na7ay kaatetithayir maaqqii ye7odar be7ad hellodayis yhaydda eqqeez asaypp yhayqqaamizitay yeza» yeegeeza.

17

Yesuusa malay laamintteeza
(Mar. 9:2-13; Luq. 9:28-36)

1 Usuppun gallasapp guye Yesuusa Phixiroosa, Yayqqobannee e isha Waannisa paar ekkii u aadda damma ambal afa kezeeza.
2 Ezayid u tiina Yesuusa malay laamintteeza; e sinaykka awa garkk poo7eeza. E afilaykka booth poo7o garkk poceeza.
3 Yikkee, Musennee Eelaasa ezar nashshodar be7eeza.
4 Phixiroosa Yesuusako, «Nuunii ne koyiko petto neesi, petto Musesii, petto Eelaasas yhaydda hayidzii shaqara accoda» yeegeeza.
5 Phixiroosa yeya haga ododar boothi shaara unttan kammeeza. Shaaray gancce, «Tana ufayssiza, ta qadhdhiza na7ay yhaya, eza si7oytta!» yeegiz giirthii ye7eeza.
6 Yesuusa tamaaritay yeya si7ii dagamii fa sinayir sa7a guphinggeeza.
7 Zin Yesuusa unttiko shiiqii unttan bochchii, «Dendoytta, yashittippatte!» yeegeeza.
8 U dhoqqi gi be7adar Yesuusapp hara oonakka be7ekkaya.
9 U ambalapp wodhdhodar Yesuusa unttiko, «As Na7ay yhayiqopp dendod hellodayis yhaya yi be7eez baazana ooskka odippate» gi azazeeza.
10 Yesuusa tamaaritay, «Yeezin, higge asitamaaritay Eelaasa Kiristtoosapp tiinatii ye7od geezay abiso?» yeegii oyceeza.
11 Yesuusa mahii, «Ee! Eelaasa tiinadhdhii yi7ii ubba baz lo7ithoda.
12 Zin ta yinttis turo odiza; Eelaasa tiinatii ye7eeza. Unttikka ezal afa koyeez baz ootheezaypp attin eza shaakkii erekkaya. Yey garkk As Na7ay u kushe metto ekkoda» yeegeeza.
13 Ye wode Yesuusa geezay xamaaqiza Waannisa bagga maaqqeezana u akaakeeza.

Yesuusa tuna ayyana aykkeez na7a patheeza
(Mar. 9:14-29; Luq. 9:37-43)

14 U ambalapp asayiko maaqqeezan garkk pettii athay Yesuusa tiina bunqittii,
15 «Godayyo, magane ta na7ayis qadhinttooye; eza aginar aginar denddii tama ganccennee hathigancce shoccii oliz iita hargge yeza.
16 Ne tamaaritayiko ta ki7in, u pathodayis danda7ekkaya» yeegeeza.

16:24 Mat. 10:38; Luq. 14:27 **16:25** Mat. 10:39; Luq. 17:33; Wan. 12:25 **16:27** Mat. 25:31; Maz. 62:12; Oro. 2:6 **17:1** 2 Phix. 1:17-18 **17:5** Medhe. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mar. 1:11; Luq. 3:22; Nam7i. 18:15 **17:10** Mil. 4:5 **17:12** Mat. 11:14

17 Yesuusa mahii, «Yinttanno, ammanoowa zhucca yeletithitayyo ayide
hellodayis ta yinttar yezodee? Ayide hellodayis ta yinttan danda7odee? An
na7a yhana ekkii ye7oytta» yeegeeza.
18 Yesuusa tuna ayyana qoddin, tuna ayyanay na7aypp kezeeza; ye saatate
na7ay paxeeza.
19 Yeypp guye, Yesuusa tamaaritay fa aaddas eziko shiiqii, «Nuunii tuna
ayyana kessodayis danda7ekkazay abiso?» yeegii oycceeza.
20 E unttiko, «Yinttis ammano xiqqeez gishshosii. Ta yinttis turo odiza;
sanafice aafe garkk ammano yinttis yezako ‹Yha amba yhaypp denddii gede
aadhoba› giiko yinttis kiitinttoda. Yinttis danda7inttoowa baz baaya.
21 [Zin yey garkkezay woosappennee xoomapp attin harar kezooya]»
yeegeeza.*

Yesuusa fa yhayiqo bagga mahii odeeza
(Mar. 9:30-32; Luq. 9:43-45)

22 Yesuusa tamaaritay Galila biitta shiiqii yeezin Yesuusa unttiko, «As
Na7ay asi kushe aadhii ingginttoda.
23 Unttii eza wodhoda, zin E hayidzintho gallas yhayiqopp dendoda»
yeegeeza.
E tamaaritaykka iita azzaneeza.

Giira gacho

24 Yesuusara e tamaaritayira qifirnahoome katama helleez wode Xoossa
Keeth giira ekkizitay Phixiroosako yi7ii, «Yi asitamaaray Woosa Keeth giira
giirinennee?» yeegii oyceeza.
25 Phixiroosa mahii, «Giiriza» yeegeeza. Phixiroosa kara gelodar Yesuusa
tiinatii, «Phixiroosa, neess ab aazee? Yha sa7a kaatetithay qaraxennee giira
oopp ekkinnee? Gade asayppennee as gade asapp?» yeegii oyceeza.
26 Phixiroosa «As gade asappee» gi maheeza.
Yesuusa mahii, «Gade as giira giiroowa guusso?
27 Zin u dhubinttaamay garkk abba yhanigii molo aykkiz manxxaqo oloba.
Tiina ne aykkiz molay doona dooyii giiras gidiza miishe ekkii ne gishonnee
ta gishos kanggii giiroba» yeegeeza.

18

Ubbapp aadhizay oonoo?
(Mar. 9:33-37; Luq. 9:46-48)

1 Ye wode Yesuusa tamaaritay yi7ii, «Salo katettitha ubbapp aadhizay
oonoo?» yeegii oyicceeza.
2 Yesuusa pettii duude na7a xeegii u gancce essii yhay garkke yeegeeza.
3 «Ta yinttis turo odiza; yi laaminttaamixikonnee duude na7a garkk
hanaam ixxiko salo kaatetitha gelodayssi yesha danda7ooya.
4 Yikkee, yha duude na7ay garkk fana kawushshiza oonkka salo katettitha
ubbapp aadhiza maaqqada.
5 Yhay garkk duude na7a ta sunthar mokkiza oonkka tana mokkiza.
6 «Zin tana ammaniza yha xiqqitaypp petta nagara oothod garkk dhube
maaqqiz oonkka damma woxa fa qoodhel accii ciimmo abba gancce mitint-
tiko eesi lo77o.
7 Alamel asii nagara oothod garkk oothizabaz yeza gishos alame ayye. Yey
garkk baz ye7ekka attaamii, zin dhube e baggar yi7iz atha ayye.

17:21 Mat. 21:21; Mar. 11:23; 1 Qor. 13:2 * **17:21** *Pettii pettii binii maxaafitayid tayibo 21 baaya.*
17:24 Kes. 30:13 **18:1** Luq. 22:24 **18:3** Mar. 10:15; Luq. 18:17

8 «Ne kushe woy ne toke nena balithiko neepp gachchii oloba. Neenii
nam77ii kusher woy nam77ii toker medhina tama gancce wodhdhadaypp
kushe woy toke duuxa maaqqii medhina de7o denigizay nees lo77o.
9 Ma ne aafay nena balithiko izo woocii kessii oloba. Neenii nam77ii aafer
gaanname tama gancce wodhdhadaypp pettii aafer medhina de7o gelizako
nees lo77o.
10 «Ta yinttis odiza; salo yez unttan naagiz kiitanchchitay ubba wode salo
yez ta Aday tiina yez gishos yi yha xiqqitaypp pettakka leeqqaam garkk
naaginttoytta.
11 As Na7ay dhabeezita ashshodayis ye7eeza»* yeegeeza.

Dhabeez dur aaziso (Luq. 15:3-7)

12 Ma Yesuusa, «Yinttis ab aazee? Pettii athayis xeet duritay yezitayppe
pettay dhabiko uddufun tammanne uddufunita ambal afa olii ashshii ye
dhabeezana koyodayis yhanigoosa?
13 Ta turo odiza; E denggeez wode uddufun tamannee uddufunitaypp
aathii dhabii bentteez pettii durayil ufayttiza.
14 Yey garkkekka, salo yez yi aday yha xiqqitaypp pettay dhabod garkk
koyooya.

Qoheez asii wayisade?

15 «Ne ishay nena qohiko ne aaddas eziko yhanigii e buutta ezis odoba. E
nena si7iko ne isha neesi shalo udoba.
16 Zin E nena si7aam ixxiko, nam77ii woy hayidzii as markkar mootii
wodhiza gishos pettii woy nam77ii as ekkii eziko yhanigoba.
17 E unttan si7aam ixxiko, woosa keethis odoba. Woosa keethi giz baz
si7aam ixxiko ammanoowa as garkk woy qaraxe gachchisiz as garkk eza
tayiboba.
18 «Ta yinttis turo odiza; sa7a yi acciz baz ubbitay salo Xooss kale accintteez
baz maaqqada. Sa7a yi billeez baz ubbitay salo Xooss kale billintteez baz
maaqqada.
19 «Maakka ta yinttis odiza; sa7a yinttipp nam7itay pettii wozinar maaqqii
Xooss woossiza baz maaqqiko salo yez ta Aday yinttis oothoda.
20 Tana kaallizitaypp nam77ii woy hayidzii maaqqii shiiqiza bessa ta u
gancce benttoda» yeegeeza.

Atto guuss bagga

21 Ye wode Phixiroosa Yesuusako yi7ii, «Godayyo, ta ishay tana qohiko
aappun toke ta atto godayis beezinee? Laappun toke hellodayissonee?» gi
oyiceeza.
22 Yesuusa mahii, «Yeya baaya, laappun tam toke laappunpp attin laappun
toke baaya.
23 «Yey gishos, Xooss kaattetithay fa ooso asitayir fa mishay paccezakonnee
fucceezako be7adayis qoppeez kaata aaziza.
24 Ye kaatay miishay paccezakonnee fuceezako bi7iza wode gaame mukule
aco yez pettii atha eziko ke7eeza.
25 Zin ye ayllay aca ciggodayis gaminttin eza, e machchatira, e
na7itayirannee ezis yeza baz ubbay bayizinttii aco ciginttod garkk eza
goday azazeeza.

18:8 Mat. 5:30 **18:9** Mat. 5:29 **18:10** Luq. 19:10 * **18:11** Asi Na7ay dhabeezita ashshodayis ye7eeza: yeegizana pettii pettii binii maxaafitay tayibo 11 gujjiza. **18:15** Luq. 17:3 **18:16** Nam7i. 19:15 **18:18** Mat. 16:19; Wan. 20:23 **18:21** Luq. 17:3-4 **18:22** Medhe. 4:24

26 Yeezin ayllay fa goday tokayil afa wodhdhii, ‹Ta godayyo, hayyana
xiqqas gam7ooyee, ta ubba ciggoda› yeegii woosseeza.
27 Kaatay ezis qadhinttii, dakkii ashsheeza; e acakka maareeza.
28 «Zin ye ayllay kezii yhanigii fa laggee ooso asitaypp pettay ezapp xiqqa
miishe tali7eezana, ‹Neell afa yez ta miisha taass ciggoba› gi athayss qoodhat
cuuleeza.
29 «Ye e lagge ayllay e tokayil wodhdhii, ‹Hayyana xiqqal ogam7ooyee ta
nees ubba ciggoda› yeegii woosseeza.
30 «Zin ixxii ekkii kanggii fa laggay aca ciggod hellodayis achch keetha
geliseeza.
31 Yey gishos, hara laggee ooso asitay yeya bi7ii iita yilottii, yhanigii fa
godayis E ootheez bazita ubba odeeza.
32 «Yeezin goday ye aylla xeegisii, ‹Yha iita ayllayyo, neenii tana woosseez
gishos ta ne aca ubba nena maareeza.
33 Yeezin, taanii ne aca maareezay garkk neenii ne laggee maaqqeez ayllay
aca maarodayis nees beezoosa?› yeegeeza.
34 Yey gishos, goday iita yilottii, E fa aca ubba ciggod hellodayis pathi
kaa7inttoday garkk achch keethis aathii inggeeza.
35 «Yey garkke, yi pettay pettay yi isha wozinapp maaram ixxiko salo yez ta
Aday yinttan yhay garkk oothoda» yeegeeza.

19

Eko baggannee gelo bagga
(Mar. 10:1-12)

1 Yesuusa yeya odii haaseezaypp guye Galilapp denddii Yorddanoosa
borikapp seko pino yez Yihuda biitta qitteeza.
2 Gaame asay eza kaallii yhanigin u ganccepp hargintteez asita patheeza.
3 Ferisaawe asitay eza faaccodayis koyii eziko yi7ii, «pettii asii ababaz
gishossikka fa machchato dakkodayis beeznnee?» yeegii oyiceeza.
4 Yesuusa mahii, «Xoossii tiina dhiirathinnee maachchi udii medhdheezana
yi nabbabekkasa?
5 ‹Yey gishos, Pettii asii fa adenne fa indo ashshii fa machchatir petto
maaqqiza, nam7itaykka pettii asho maaqqiza›
6 Yey gishos, unttii pettii asho maaqqodaypp attin nam7e maaqqooya.
Yikkee, Xoossii acceezana asii billippe» yeegeeza.
7 Ferisaawe asitay, «Yeezin, Muse pettii as anjjo warqqate inggii fa
machchato dakkodaygarkk abis azazeenee?» yeegii oyiceeza.
8 Yesuusa mahii, «Yinttii, yi machchita dakkodgarkk Muse yinttan
azazeezay, yi wozina minotithay gishopp attin tiinapp yey garkk baaya.
9 Ta yinttis odiza; fa machchat lagttekkazin dakkii hara ekkiz oonkka
laammiza» yeegeeza.
10 E tamaaritay eziko, «Azininnee machchii bagga yey garkk maaqqiko
ekonnee gelo attiko lo77o» yeegeeza.
11 Yesuusa mahii, «Yey garkk timirttay Xoossii danda7a inggeezitayisapp
attin as ubbitayis baaya.
12 Yikkee, yelinttitar siilla maaqqii yelintteezitay yeza, ma asii qaaratteez-
itay yeza, ma salo kaatetith gishos yeegii fana siilliiseezitay yeza. Yey gishos,
yhaya ekkodayis danda7iza oonkka eko» yeegeeza.

19:4 Medhe. 1:27; 5:1 **19:5** Medhe. 2:24 **19:7** Medhe. 24:1 **19:9** Mat. 5:32; 1 Qor. 7:10

Yesuusa xiqqa na7ita anjjeeza (Mar. 10:13-16; Luq. 18:15-17)

13 Yesuusa fa kushayid duude na7itayil afa gaddii unttis woossod garkk
pettii pettii asay na7ita eziko ke7eeza. Zin e tamaaritay asayil kacintteeza.
14 Zin Yesuusa, «Xooss kaatetithay yhayititay garkkezitayis maaqqeez
gishos duude na7itay taako yi7izana kayippate; ye7o goytta» yeegeeza.
15 Fa kushayid unttal afa gaddeezaypp guye ye aqaypp ashshii qiteeza.

Sa7a duretithinnee Salo kaatetith (Mar. 10:17-31; Luq. 18:18-30)

16 Pettii gallas pettii athay Yesuusako yi7ii, «Asitamaarayyo, taanii medhina
de7o denggodays abi lo77o baz ootho?» yeegeeza.
17 Yesuusa eziko, «Lo77o baz bagga ne tana abis oyce? Pettii Xoossapp attin
hara lo77o baaya. Zin ne medhina de7o ekkodayis koyko azazita naagoba»
yeegeeza.
18 Athay mahii, «azazitay Aayita?» yeegii oyceeza.
Yesuusa mahii, «Wodhippe, laammippe, kasitippe, worddo markattippe,
19 ne adannee ne indato bonchchoba, ne lagga ne ubay garkk qadhdhoba»
yeegeeza.
20 Ye paanthay, «Taanii yhayitita ubba na7atithapp aykkii polittar yeza.
Yeezin, hara taasi paccizabaz abba?» yeegii oyceeza.
21 Yesuusa mahii, «Ne folo maaqqodayis koyko yhanigii nees yeza baz
bayizii manqqitayis inggoba; neenii salo duritoda. Yeezii maaqqii yi7ii tana
kaalloba» yeegeeza.
22 Zin ye athay dure maaqqeez gishos yeya si7ii azanttar ashshii qiteeza.
23 Yeypp guye, Yesuusa fa tamaaritayir, «Taanii yinttis turo odiza; dure salo
kaatetith gelodayi gaame meto.
24 Dure asii Xooss kaatetithii gelodaypp gimaale narppe lukor aadhoday
kawuzhiza» yeegeeza.
25 Yesuusa tamaaritay yeya si7ii malabaz gi, «Yeezin, oonii attodayis
danda7ee?» yeegii oyceeza.
26 Yesuusa unttan dakkii bi7ii, «Yhayi asis danda7initooya, zin Xoossis
ubbay danda7inttiza» yeegeeza.
27 Phixiroosa mahii, «Nuunii ubba baz ashshii nena kaalleeza. Yeezin,
nuunii ab demmadee?» yeegeeza.
28 Yesuusa unttiko yhay garkke yeegeeza: «Taanii yinttis turo odiza;
As Na7ay ye7od alamayid fa bonchcho zufaanel bettiza wode yi taph-
pho nam77iitay, tana kaalleez, taphpho nam77ii zufaanell bettii taphpho
nam77ii Isreele zerithitayil afa pirddoda.
29 Ta sunthay gishos keethita woy ishita woy mishita, woy ade woy indo
woy na7ita woy fa ooso gade ashsheezay oonkka xeet kushe ekkoda. Ma
medhina de7okka ekkoda.
30 Zin gaamitay tiinitay guyita, ma guyitay tiinita» maaqqada yeegeeza.

20

Woyne gancce oothiz ooso asitay aaziso

1 «Xooss kaatetithay fa woyne gancce ooso asita oosisodays wontta guura
kezeez gade goda aaziza.

19:18 Kes. 20:13-16; Nam7i. 5:17-20 **19:19** Kes. 20:12; Nam7i. 5:16; Lewii. 19:18 **19:28** Mat. 25:31; Luq. 22:30 **19:30** Mat. 20:16; Luq. 13:30

2 E ye ooso asitayis pettii gallasis pettii diinaare* gachchodayis unttar giigii,
unttan fa woyne gancce dakkeeza.
3 «Ma wonttapp hayidzii saate maaqqodar kezii ooso dhabin gaabel afa
eqqeez hara asitakka denggeeza.
4 E unttiko, ‹Yinttikka ta woyne gancce yhanigii oothoytta, ta yinttis beeziza
damooze gachchoda› yeegeeza.
5 Unttikka yhanigeeza. Maakka E usuppun saaterannee uddufun saater
kezii yhay garkk ootheeza.
6 Taphpho pettii saate maaqqin E kezodar yhankkita eqqeezita denggii, ‹Yi
ooso oothekka gallas muda yhaydda abis eqqii peezheenee?› yeegeeza.
7 «U mahii, ‹Nuna oosisiza asii dhabeez gishshosi› yeegeeza.
«Ezii, ‹Yinttikka ta woyne gancce yhanigii oothoytta› yeegeeza.
8 «Sa7a omathin, woyne goday ooso asitay halaqayiko, ‹Ooso asita xeegii
guyepp ooso gelezitaypp aykkii tiina geleezita hellodays unttis damooze
gachchoba› yeegeeza.
9 Taphpho pettii saater ooso aykkeezitay yi7ii, ommar ommar pettii pettii
dinnare ekkeeza.
10 Tiina ooso aykkeezitay yi7ii, paas gaame inginttoda gi qoppeeza. Zin
unttikka ommar ommar pettii pettii dinnare ekkeeza.
11 Fa miisha ekkii maaqqii gade godayil afa oolleeza.
12 ‹Yhayititay guyepp yi7ii pettii saate aadda ootheeza. Zin gallas
muda awa mishar daaburii peezheez nuur unttii wayizii petto maaqqode›
yeegeeza.
13 «Woynnee tukkeez goday ooso asitaypp pettayiko, ‹Ta ishayyo, taanii
nena qohekkaya; ne taar giigintteezay pettii diinnares baasa?
14 Ne gishito ekkii ne kara qitoba. Ta omathi ye7eezayssikka neesay garkk
immadayis koyiza.
15 Taanii ta miishayir koyeez baz oothodayis taasi mawute baasa? Woy
taanii keeha maaqqeez gishos nena qinaatisinee?› yeegeeza.
16 «Yey garkk yhatte guyitay, tiinatoda ma tiinitay guyitoda» yeegeeza.

Yesuusa fa yhayiqobagga hayidzantho odeeza (Mar. 10:32-34; Luq. 18:31-34)

17 Yesuusa Yerusalaame yhanigttar, taphpho nam7i taamarita duma gaxa
kess unttiko yeegeeza:
18 «Yeezako, nuunii yhatt Yerusalaame yhamol afa yeza. Ezayid as na7ay
qeese halaqitayisnnee higge asitamaaritayis aadhii ingginttoda. Unttikka
ezal afa yhayiqo pirdde pirddoda.
19 Eza Ayihude baa woyas aathii immada. Unttii eza kawushshoda,
alangoda, eza mazqalel afakka sottoda. Zin E hayidzintho gallas yhayiqopp
dendoda» yeegeeza.

Zabdoosa na7itay indatii woosa (Mar. 10:35-45)

20 Ye wode Zabddosa machchat fa nam7i dhiirathi na7itayir Yesuusako
yi7ii, e tiinayid bunqqittii pettibaz eza woosseeza.
21 Yesuusa iziko, «Ne ab koyee?» yeegeeza.
Iza mahii, «Ne kaatetithayid yha ta nam7i na7itaypp pettay neesi
ushachcha pettay ne haddirssa betto gooye!» yeegeeza.
22 Zin Yesuusa mahii, «Yi ab woossizako erooya; taanii uzhodayis yez meto
xuu7a uzhodayis danda7inee?» yeegeeza.

---

* **20:2** *Pettii diinaare:* Pettii asii pettii gallas oothii peezhii ekkiza miishe. **20:8** Lewii. 19:13; Nam7i. 24:15 **20:16** Mat. 19:30; Mar. 10:31; Luq. 13:30

Unttikka, «Ee nu danda7iza» yeegeeza.
23 Yesuusa, «Tuma ta uzhodayis yez xuu7ayppe yinttii uzhoda. Zin ta
ushachchannee haddirssa bettoditana dooreezay tana baaya. Ye aqay ing-
ginttizay, ta aday immadayis giigiseez asitayisii» yeegeeza.
24 Atteez taphphii e tamaaritay yeya si7ii nam77ii ishitayil afa kacintteeza.
25 Zin Yesuusa unttan ubbita xeegii yhay garkk yeegeeza. «Ayihude baa asa
aqisizitay fa asal afa godatizanne unttan kaalithizitay wolqqar aqisizana yi
eriza.
26 Zin yi gancce yhay garkk maaqqippe. Yinttipp bayratithi koyiz oonkka
yinttis aylle maaqqo.
27 Yi gancce ubbaypp aadho maaqqodayis koyiz oonkka yinttis aylle
maaqqodayis beeziza.
28 Yey garkkekka, As na7ay as maaddodayisnnee gaame as wozodayis
fa shemppo immadayis ye7eezapp attin asar maadinttodayis ye7ekkaya»
yeegeeza.

Yesuusa nam7i to7ita patheeza
(Mar. 10:46-52; Luq. 18:35-43)

29 Yeypp guye, Yesuusa fa tamaaritayir Iyarkkopp kezii yhammadar,
gaame asay unttan kaalleeza.
30 Oge gaxa betteez nam77ii to7itay Yesuusa ezayir aadhizana si7ii, «Go-
dayyo, Dawute Na7ayyo, nuuss qadhinttooye» yeegii uukkeeza.
31 Gaame asay unttan, «Hayizoytta» yeegii qoddeeza. Zin unttii, «Godayyo,
Dawute na7ayyo, hayana nuna maarooye» gi gujjii uukkeeza.
32 Yesuusa eqqii, unttan xeegii, «Ta yinttis ab udod garkk koyinee?» yeegii
oyiceeza.
33 Unttikka, «Godayyo, nu aafay be7aday garkk nu koyiza» yeegeeza.
34 Yesuusa unttis qadhinttii, u aafa bochcheeza. Ellisii u aafay bi7in; u eza
kaallii qiteeza.

21

Yesuusa gita bonchchor Yerusalaame geleeza
(Mar. 11:1-11; Luq. 19:28-40; Wan. 12:12-19)

1 Yesuusara E tamaaritayira Yerusalaame ukkii, Debire Zayite amibal afa
yez Beetefaage giz heera hellittar, Yesuusa fa tamaaritaypp nam7ita paapp
tiina azazeeza:
2 «Yi tiina yez heera yhanigoytta. Ezayid pettii hare achcha yezanno I
na7ayira yi ellisii demmada. Unttan billii yhana ekkii ye7oytta.
3 Oonkka yinttan oyiciko, ‹Goday unttan koyiza› yeegoytta. E unttan ellis
dakkoda» yeegeeza.
4 Nabay,
5 «Xiyone katama,
‹Yikkee, ne kaatay ashikke maaqqii, harel afannee
hare na7al afa bettii, neeko yi7iza› yeegoytta»
yeegii xaafeezay polinttodgarkk yey haneeza.
6 E tamaaritay yhanigii Yesuusa unttan azazeezay garkk ootheeza.
7 Harttonnee hare na7a ki7ii afar ma77eez fa afila u zokkayil oleeza.
Yesuusa afilayil afa betteeza.
8 Woyay fa afila ogel hiixeeza. Yhankkitay harata shaqqii ogel oleeza.
9 Yesuusapp tiinar yedhizitaynnee ezapp guyer kaalliza woyitay,

20:26 Mat. 23:11; Mar. 9:35; Luq. 22:26 **21:5** Zak. 9:9

«Hosaana!* Dawute na7ay galatintto!
Goday sunthar yi7izay anjjintteezaya!
Bonchcho Ubbapp Dhoqqa Salo Xoossayis maaqqo!»
yeegii uukkeeza.
10 Yesuusa Yerusalaame katama geleez wode ye katama yez asi ubbitay,
«Yhayi oonoo?» yeegii sharikshark eeza.
11 Asay, «Yhay Galila biitta yez Naazirete katamapp ye7eez nabe Yesuus-
abe» yeegeeza.

Yesuusa Xooss keetha geleeza (Mar. 11:15-19; Luq. 19:45-48; Wan. 2:13-22)

12 Yesuusa Xooss keetha gelii, ezayid bayizizitannee wonggizita ubba
bayi7ii bale kesseeza. Miishe laammizitay xarpheezitannee hollita bayiz-
izitta oyddita shirii oleeza.
13 Ezikka unttiko, «Xooss qaalayid, ‹Ta keethay Xooss woossiza keethi gint-
tinttoda› yeeginttii xaafintteeza. Zin yi paanitay qosinttiz kom7o udeeza»
yeegeeza.
14 Yesuusa Xooss Kara gancce yezin too7itaynnee gunddeezitay eziko yi7in
unttan patheeza.
15 Zin qeese halaqitaynnee higge asitamaaritay Yesuusa ootheez malatita
bi7izitaynnee xiqqqa na7itay Xooss keeth gancce, «Dawute na7ay, galatintto»
yeegii uukkizana si7ii kacintteeza.
16 U Yesuusako, «Yhayititay giza ne si7inee?» yeegeeza.
Yesuusa, «Ee si7iza, Xooss qaalayid, ‹Duude na7itay doonannee dhanggiz
na7itay doona galata kuntheeza› yeeginttii xaafintteezana yi nabbabekasa?»
yeegeeza.
17 Unttan ize ashshii Bitaana katama yhanigii aqeeza.

Goday baaddeez balase mithato (Mar. 11:12-14, 20-24)

18 Yesuusa wontta guura katama maaqqii yi7ittar nayintteeza.
19 Oge gaxa pettii balase mith bi7ii iziko yhanigeeza. Zin hayepp attin
hara abikka denggekkaya. Yey gishos, izo, «Yhannipp medhinas neepp aafe
benttippe!» yeegeeza. Ye balase mithata izir meleeza.
20 E tamaaritay yeya bi7ii, «Yha balasat wayizii ellis melare?» yeegii
malabaz geeza.
21 Yesuusa mahii, «Taanii yinttis tuma odiza; yinttis ammano yeezako, ma yi
sidhaamixxiko balasel afa taanii ootheezan garkk aadda oothaamii, zin ‹Yha
amba shodinttii abba gancce wodhdhoba› yeegiko yinttis hanoda.
22 Ammanii yi woossiza baz ababaz maaqqikokka yi ekkoda» yeegeeza.

Yesuusa mawutay oycintteeza (Mar. 11:27-33; Luq. 20:1-8)

23 Yesuusa Xoossa Keeth gelii tamaarssodar, qeese halaqitaynnee Ayihude
cimitay eziko yi7ii, «Neenii yhaya ubba aba mawuter oothee? Nees yha
mawuta inggeezay oonoo?» yeegii oyceeza.
24 Yesuusa unttiko, «Taankka yinttan pettibaz oyciza; yi taas izo mahiko,
taanii aba mawuter oothizako yinttis ododa.
25 Waannisa xammaqod garkk mawutay anapp inggintteennee? Xoossap-
pennee asappee?» yeegeeza.

---

* **21:9** *Hosaana:* Ibrayisixe doonar hosaana guussay «Nuna ashshoba guussii.» Ma asay Xooss galatodayis maadinttiza qaala. **21:9** Maz. 118:25 **21:13** Isa. 56:7; Ibr. 7:11 **21:21** Mat. 17:20; 1 Qor. 13:2

Unttii woli gancce tobbii, «Nuunii, ‹Xoossapp› giiko, E nuna, ‹Yeezin abis ammanekasa?› goda.
26 Nuunii, ‹Asappee› giiko, asii ubbay Waannisana nabe udii bi7iza gishos
woyay nuna yashshiza» yeegeeza.
27 Yey gishos, «Nuunii erooya» yeegii maheeza.
Ezikka, «Yikkee, taankka yhaya aba mawuter oothizako yinttis odaamii»
yeegeeza.

Nam77ii na7itay aaziso

28 «Yesuusa maaqqikka yhay garkk yeegeeza: Pettii athayis Nam77ii dhi-
irath na7itay yeza. Ye athay bayra na7ayiko yhanigii, ‹Ta na7ayyo, yhayino
woyne gancce yhanigii yhanttoba› yeegeeza.
29 Na7ay mahii, ‹I7inno yhanggaamii› yeegeeza. Zin guyeppe fa wozinar
qoppii ekkii yhanttodayis qiteeza.
30 Aday fa guye na7ayiko yhanigii, fa bayra na7ayiko geezay garkk
azazeeza. Ezikka, ‹Ero, ta adayyo› yeegeeza. Zin yhanigekaya.
31 Yha nam77ii na7itaypp fa adayis azazintteezay aaya?» yeegeeza.
Unttikka, «Bayra» yeegeeza.
Yesuusa unttiko, «Ta yinttis tuma odiza; qaraxe gachishizitaynnee laam-
mizitay yinttipp tiinatii Xooss kaatetith geloda.
32 Xammaqqiza Waannisa luulo oge tamaarssittar yi7in E gizana yi am-
manekkaya. Zin qaraxe gachisizitaynnee laammizitay ammaneeza. Yi hara
attozin, unttan bi7ikka yi nagaraypp maaqqii ammanekkaya» yeegeeza.

Woyne yhanttiz asitay aaziso
(Mar. 12:1-12; Luq. 20:9-19)

33 Maakka Yesuusa yhay garkk yeegeeza; «Hara aaziso si7oytta, woyne
tukkeez pettii athay yeza. Ye woyne gaxana gaseeza. Woyne buulliz ollakka
bookkeeza. Woyna naagodayis shakkokka kocheeza. Yeypp guye, gada
mattaye inggii hara gade qiteeza.
34 Woyne aafa maxiza wode hellin fana helliza bagga ekkii ye7od garkk fa
ayllita unttiko dakkeeza.
35 Mattaye ekkeezitay e ayllita aykkii petta yhadhdheeza, yhankka wod-
heeza ma atteezana shuchchar shoceeza.
36 Woyne atakilitte goday kaseesitaypp gaame hara ayllita azazeeza. Mat-
taye ekkeezitay unttal gujjikka yhankkitayil afa ootheezay garkk ootheeza.
37 Wurssithal E, ‹Ta na7a u bonchchoda!› yeegii fa na7a unttiko azazeeza.
38 «Zin mattaye ekkeezitay na7a bi7ii woli gancce ‹Gada laattoday yhaya,
eza wodhii gada nuunii ekkoda!› yeegeeza.
39 Na7a aykkii woyne gancceppe gaxa kessii wodheeza.
40 «Yikkee, woyne atakilitte goday yi7ii ye mattaye ekkeezita wayssadee?»
yeegii oyceeza.
41 U mahii, «E ye iita asa iita wodho wodhii, woynay kaa7iz wode eza helliz
bagga woder woder inggiza hara asis immada» yeegeeza.
42 Yesuusa mahii unttiko, Xoossa qaalay,
«‹Gimbbizitay borii ixxeez shuchchay,
keeth muumer tookkiza kirkiro garkk,
ubbapp aadhiz shuchch maaqqeeza.
Yhayi Goday ootheez bazi;
nu aafayisikka mala bazi›
yeeginttii xaafintteezana yi nabbabekkasa?

21:32 Luq. 3:12; 7:29-30 **21:33** Isa. 5:1-2 **21:42** Maz. 118:22

43 «Yeyi gishos, ta yinttis odiza; Xoossa kaatetithay yinttipp ekinttii lo77o
aafe aafiz asitayis ingginttoda.
44 [Yha shuchchayil afa wodhdhiz ubbitay meqitoda. Ma ye shuchchay
ezal afa wodhdhiz athaykka gaacinttoda]»† yeegeeza.
45 Qeese halaqitaynnee Ferisaawitay Yesuusa odeez aaziso fana odeezana
ereeza.
46 U Yesuusa aykkodayis koyeeza, zin asay Yesuusa nabe udii bi7iza gishos
asayis yashitteeza.

22

Boss xeessi aaziso (Luq. 14:15-24)

1 Yesuusa yhattekka asayis yhay garkk yeegii aaziso odeeza.
2 «Salo kaatetithay fa na7ayis bossi makkeez kaata aaziza.
3 Ye kaatay boss ye7oay garkk odeez asa xeegodayis fa ayllita azazeeza. Zin
asay ye7odayis koyekkaya.
4 Ma hara ayllita xeegii, xeegintteez asitayiko yhanigii, ‹Taanii ta sang-
gitannee modhdheez mehita shukkeeza; ubba baz giigeeza. Ta bossayiko
ye7oytta yeegoytta› yeegii kiiteeza.
5 Zin xeegintteezitay xeessa ixxii, fa yhanttas yhanttas qiteeza. Pettay fa
wootas, yhankkay fa zal7es qiteeza.
6 Yhankkitay ma kaatay ayllita aykkii, kawushshishi yhadhdhii wodheeza.
7 «Kaatay iita shenitii, fa wotaaddarita dakkii shemppo wodhizita wod-
hiseeza, u katamitokka xuuggeeza.
8 Yeypp guye, fa ayllitayiko, ‹bossay giigeeza, zin xeegintteezitay bossayis
beeziza as baaya.
9 Yey gishos, dammo goosa aykkii yhanigii, denggeez as ubbita bossa ye7od
garkk xeegoytta› yeegeeza.
10 Ayllitay ogel kezii fa denggeez as ubba lo77itannee iitita ki7ii bossa
shaqara gelisii kuntheeza.
11 «Zin kaatay muntta maadayis betteez asa be7adayis gelodar bossi afila
ma77ekka pettii as denggeeza.
12 Eziko, ‹Naat ne bossi afila ma77ekkazar wayizii yhaydda geleenee?›
yeegeeza. Zin athay si77e atteeza.
13 «Kaatay fa ayllitayiko, ‹Yha athayis kushannee toka accii, bale dhuma
kessii olloytta. Ezayid ezisi yeefonnee achch coonchii maaqqada› yeegeeza.
14 «Yey garkk, Xooss kaatetithayis xeegintteezitay gaame zin dorintteezitay
xiqqa» yeegeeza.

Giira gachcho bagga (Mar. 12:13-17; Luq. 20:20-26)

15 Yeypp guye, Ferisaawitay yhanigii, Yesuusa wayizii odar aykkodazako
tobbeeza.
16 Fa tamaaritannee Herodoosa baggitaypp petta petta azazeeza. Unttikka,
«Asitamaarayyo, ne turo odizana nu eriza. Neenii asapp as shaakkii erooya,
asii waagodee gi abikka oothii erooya, Xooss oge turora taamarissiza.
17 An nuus odoba, nuunii Oroome Kaatayis giira giirodayis beezinennee
beezoosa?» yeegeeza.
18 Zin Yesuusa u iita qofa erii, «Yha cubbitayyo, tana abis paaccee?

† **21:44** Pettii pettii binii maxaafitay tayibo 44 gujjiza (Luq. 20:18) bo7oytta. **22:13** Mat. 8:12; 25:30; Luq. 13:28

19 Giira giiriza miishito tana beezoytta» yeegeeza. Unttikka ezis Dinnare
ki7ii beezeeza.
20 E, «Yha sunthaynnee mallay o bazo?» yeegeeza.
21 Unttii, «Roome Kaatayis» yeegeeza.
Yesuusa unttiko, «Yeezin, Kaatayis beezizana kaatayis, Xoossis beezizana
Xoossis inggoytta» yeegeeza.
22 U yeya si7ii mala bazi gi ashshii qiteeza.

Yhayiqopp denddo bagga
(Mar. 12:18-27; Luq. 20:27-40)

23 Ye gallas yhayiqopp denddo baaya yeegiz Saduqaawitay Yesuusako yi7ii,
yeegii eza oycceeza.
24 «Asitamaarayyo, ‹Muse, pettii asii machcho ekkii na7a yelekkazar
yhayqqiko, ye yhayqqeezayis ishay e machchato ekkii, fa ishayis na7a yelo›
yeegii azazeeza.
25 Nu eriza laappun ishitay yeza. Bayray machcho ekkii na7a yelekkazar
yhayqqeeza. E machchato e kaalo ishay ekkeeza.
26 Yey garkkekka, ye astto ekkeez nam7anthaykka, hayidzinthaykka,
yhanigii laappunitay wurod gatho ubbitay yhayqqeeza.
27 Ubbapp wurssithal ye asitakka yhayqqeeza.
28 Yeezin, laappunitay ubbitay izo ekkeez gishos yhayiqopp denddiza
gallas, ye astta laappunitaypp aayayis machcho maaqqadee?» yeegeeza.
29 Yesuusa mahii, «Yi Xooss qaalay taamarsseez baz woy e wolqqa eroowa
gishos balinttiza.
30 Asay yhayiqoppe denddiza wode salo yez kiitanchchitay garkk maaqqo-
daypp attin ekkooyannee gelooya.
31 Ma yhayqqeez asay yhayiqopp dendod baz Xooss yinttis odeezana yi
nabbabekkasa?
32 Xoossay, ‹Taanii Afraame Xooss, Isaaqa Xooss, Yayqqooba Xooss›
yeegeeza. Yey gishos, Xoossay pathi yezitay Xoossapp attin yhayqqeezitay
Xooss baaya»* yeegeeza.
33 Gaame asay yeya si7ii, e timirtta malabaz geeza.

Ubbapp bayratiza kiita
(Mar. 12:28-34; Luq. 10:25-28)

34 Yesuusa Saduqaawitayis godbaz dhabiseezana Ferisaawitay si7ii wolla
shiiqeeza.
35 U ganccepp pettii higge asitamaaray Yesuusa paace oychchi oyiceeza.
36 «Asitamaarayyo, higge ubbaypp aadhizay aaya?» yeegii oyceeza.
37 Yesuusa mahii, «‹Ne Goda, ne Xoossa, ne kunthi wozinaypp, ne kunthi
shemppopp, ne kunthi qofapp qadhdhoba.
38 Ubbapp aadhizaynne bayra kiitay yhaya.
39 Nam77iintho ubbaypp aadhiz kiitay, as ubba ne nena dosizay garkk
dosoba› yeegizaya.
40 Muse higgaynnee nabitay timirttay ubbay yha kiititayil afa katiza»
yeegeeza.

Kiristtoosa bagga oyceez oychchi
(Mar. 12:35-37; Luq. 20:41-44)

41 Ferisaawitay pettipp shiiqii yeezin, Yesuusa unttan,

22:23 Haw. O. 23:8 **22:24** Nam7i. 25:5 * **22:32** *Xoossay pathi yezitay Xoossapp attin yhayqqeezitay Xooss baaya:* Yesuusa yha bessa odizay Xoossay yha yhayqqeez hayidzitay Xooss maaqqiko unttii pathi yeza yeeginttiza. **22:32** Kes. 3:6 **22:37** Nam7i. 6:5 **22:39** Lewii. 19:18 **22:40** Luq. 10:25-28

42 «Kiristtoosa bagga yi waagee? E o na7a?» yeegii oyceeza.
U, «E Kaata Dawute na7a» yeegii maheeza.
43 Yesuusa unttiko, «Yeezin, Dawute geeshsha Ayyanar maaqqii wayizii
Kiristtoosa, ‹Goda› gi xeegee? Dawute giittar,
44 « ‹Xoossay, ta Godayiko,†
ne morkkita ne tokayis yedhdhiz aqo oothod gatho,
yhaydda taapp ushachchi baggar‡ bettoba› geeza.
45 Yikkee, Dawute Kiristtoosa Goda gi xeegiko, wayizii Kiristtoosa Dawute
na7a maaqqee?» yeegeeza.
46 Yesuusas pettii qaala mahodayis danda7eez as oonkka baaya. Ma ye
gallasapp aykkii hara oyichi oyccodayis oonkka danda7ekkaya.

23

Higge asitamaaritaynnee Ferisaawitay iitatithi (Mar. 12:38-39; Luq. 11:43-46; 20:45-46)

1 Yeypp guye, Yesuusa woyasinnee fa tamaaritayis yhay garkke yeegeeza.
2 «Higge asitamaaritaynnee Ferisaawe asay Muse higge tamarisodayis
Muse oyidela betteeza.
3 Yey gishos, u yinttan azaziza baz ubbita oothoyttannee naagoytta. Zin u
oothizay garkke oothippate. Abis giiko, u odizay garkk oothooya.
4 Unttii tookkin dendoowa deexo toofo accii as toossiza. Zin paasi hara
attozin, ye toofo asay tookkodar biradhdhe xeerar bochchodayis koyooya.
5 «Zin u fa ooso ubba asii be7aday garkk oothiza. Fa sinollannee qeseel
acciz maxxaafe xiqise yez kiitappe dalggisiza, fa afila macarakka adussiza.*
6 Mokkinttiza aqo bonchcho aqonne Ayihuditay Woosa keetha gaame
lo77iza oyde dosiza.
7 Asay gabe gancce unttan bonchchor sarothodanannee ‹Asitamaarayyo›
gi xeegod garkk koyiza.
8 «Zin yi asitamaaray pettay aadda maaqqeez gishonnee yi ubbitay e ishita
maaqqeez gishos ‹Asitamaarayyo› ginttinttii xeeginttippate.
9 Yinttis salo pettii aday aadda yez gishos yha sa7a oonakka ‹adayyo› gi
xeegppatte.
10 Yinttis pettii Goday Kiristtoosa aadda yeza gishos ‹Goda› ginttinttii
xeeginttippate.
11 Yinttapp aadhizay yinttis aylle maaqqo.
12 Fana dhoqqi udiz oonkka kawuzhoda; fana kawuzhisiza oonkka dhoqqi
goda.

Higge asitamaaritaynnee Ferisaawe asitay borintteeza (Mar. 12:40; Luq. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 «Yinttanno, cubbittayyo, higge asitamaaritaynnee Ferisaawttayyo, as
tiina salo kaatetitha gorddizitayyo yinttan ayye. Yinttii, yi ubbas gelaamii
ma yhankkitakka gelsaamii.
14 [«Yinttanno cubbitayyo, higge asitamaaritaynnee, Ferisaawttayyo,
am7itay keetha yi bonqqittar, asii be7o gi woosa adussiza. Yey gishos,
yinttan ayye. Ubbapp aadhiz pirdday yinttan naagiza.]†

---

† **22:44** *Ta Godayiko:* Yha bessayid Dawitte ta Goda gi xeegizay Kiristtoosa. **22:44** Maz. 110:1
‡ **22:44** *Ushachcha baggar: guussay* Mautenee bonchcho aqo. **22:44** Maz. 110:1 * **23:5** *Sinollannee qesell acciz maxxaafe ... afila maccara adussiza:* Yeya u oothizay Xoossayis ta ingintteezaya gi fana beessadayis (Nam7i. 15:37-41). **23:5** Mat. 6:1; Nam7i. 6:8; Tay. 15:38 **23:11** Mat. 20:26 **23:12** Luq. 14:11; 18:14 † **23:14** Pettii pettii binii maxaafitay tayibo 14 gujjiza.

15 «Yinttanno, cubbittayyo, higge asitamaaritaynnee Ferisaawttayyo, yinttii
pettii atha ammanthodayis abarannee sa7ar yuuyiza. Zin yi eza amman-
theez wode ye atha yinttipp aathii Gaannames giigsiza ooso oothiza gishos
yinttan ayye.
16 «Oonkka Xooss Keetha caaqqiko akkokka baaya. Zin Xooss Keetha yez
worqqa caaqqiko, ye caaqay ezis gomoda giz to7itayyo, yi ubbas to7ii hara
as kaalithizitayyo, yinttan ayye.
17 Yinttanno, boozitayyo, to7itayyo, worqqay aadhinenee? Worqqa Xoos-
sayis dummasiza Xooss Keethay aadhee?
18 Ma ‹Oonkka yarshsho yarshshiza aqo caaqqiko, akkokka baaya. Zin
oonkka ezal afa yeza yarshsha caaqqiko, ye caaqay ees gomoda› yeegii
taamarssiza.
19 Yinttanno, tullitayyo to7itayyo, yarshsho aadhinenee? Yarshsho Xoos-
sayis dummasiza aqay aadhee?
20 Yey gishos, yarshsho aqayir caaqqiza athay, ye yarshsho bessaaydanne
ezal afa yeza ubbabazal caaqqiza.
21 Xooss Keetha caaqqiza athay, ye Xooss Keeth giddonnee ezayid yeza
Xoossa caaqqiza.
22 Salo caaqqiza athay Xooss zufaanannee ye zufaanayil afa bettiz Xoossa
caaqqiza.
23 «Yinttanno, cubbitayyo, higge asitamaaritayyonnee Ferisaawttayyo, yint-
tan ayye. Yi karthi gaallapp, shaashincheppennee booth gaallapp asiraata
kessiza. Zin higgayid yez aadhii koshshizita ashshiza: yeykka luule pirdde,
qadhdheene ubbabazal ammanintto. Harabazitakka ashshekkazar yhayt-
tita yi oothodayis beeziza.
24 Yinttis to7ii hara as kaalithizitayyo, yi ushshapp wununo kessii gimaale
mittiza.
25 «Yinttanno, cubbitayyo, higge asitamaaritayyonnee Ferisaawe assayyo,
yinttan ayye. Yi shaatessinnee keres afa bagga geeshshiza. Zin gancce
baggay bonqqannee uuzatithii kumeeza.
26 Neno to7a Ferisaawayyo, shaatesinnee keres gancce tiina geeshshoba.
Yeypp guye, afa baggaykka geeshshii maaqqada.
27 «Yinttanno, cubbitayyo, higge asitamaaritayyonnee Ferisaawttayyo, yint-
tan ayye. Afa baggar borshonttor lo77ii, gancce meqqethinnee wooqqeez-
ibaz kumeez duufo aaziza.
28 Yey garkkekka, afa baggar asis lo77o aaziza. Zin yi gancce cubbotithin-
nee iitatithii kumeeza.
29 «Yinttanno, cubbitayyo, higge asitamaaritayyonnee Ferisaawitayyo, yint-
tan ayye. Yi nabitayis duufo ginbbiza, ma xillitay duufakka lo7ithiza.
30 Ma yinttii, ‹Nuunii binii nu aditay wode yeza baz maaqqeezako, unttar
wolla nabitay suuthi laalamizin› yeegiza.
31 Yey gishos, yi nabita wodhdheez as na7ita maaqqeezana yinttii yi ubbas
markkattiza.
32 Yeezako, yi aditay aykkeezana yi poloytta.
33 «Yha shooshuntho, goppe na7untho, yi Gaanname pirddapp wayizii
attodee?
34 Yey gishos, ta odizana si7oytta; taanii nabita, eca asitannee asita-
maarita yinttiko kiittoda. Unttapp petta petta yi wodhoda mazqqalel afa sot-
toda. Baggita Ayihuditay Woosa keetha gelissii alangoda katamapp katama
bayi7oda.

23:22 Isa. 66:1; Mat. 5:34 **23:23** Lewii. 27:30 **23:27** Haw. O. 23:3 **23:33** Mat. 3:7; 12:34; Luq. 3:7

35 Yey gishos, xilla Aabeela wodhdheez wodepp aykkii, Xooss Keethissinnee yarshsho aqopp giddo yi wodhdheez Barakiyu na7a Zakkireesa suuthii hellodar yhayqqeez geesh as ubbay gishos yi seerinttoda.
36 Taanii yinttis turo odiza; yinttinnee yi aditay ootheez buutayis yha pirdda ubbay yha yeletithayil afa helloda.

Yesuusa Yerusalaames yeekkeeza (Luq. 13:34-35)

37 «Yerusalaame, Yerusalaame, nabita wodhizannee! Xoossay neeko kiitteezita shuchchar shocizannee! Shugula fa na7ita fa qefer haphphizay garkk taanii ne na7ita ta shiishodayis aappun toke koyennee! Zin tana ne kayeeza.
38 Yikkee, yi keethay kaysa maaqqada.
39 Taanii yinttis odiza; ‹Goday sunthar yi7izay anjjintteezaya› yi god gatho yhaypp guye tana yi be7aamii» yeegeeza.

24

Yesuusa Xooss keethay laalilinttodana tiinatii odeeza (Mar. 13:1-2; Luq. 21:5-6)

1 Yesuusa Xooss keethapp kezii yhammadar, e tamaaritay eziko yi7ii, Xooss Keeth gimba beezeeza.
2 Yesuusa unttiko mahii, «Ee! Yhaya ubbita yi bi7inee? Taanii yinttis turo odiza; shuchchi shuchchal afa ginbbintteezay laalinttekkazar attaamii» yeegeeza.

Tiinas hanod bazita (Mar. 13:3-13; Luq. 21:7-19)

3 Yesuusa Debrezayte amball afa betteezin, e tamaaritay fa aaddas eziko yi7ii, «Yey ayide hanodazako nuus odoba. Ma ne yi7ithayssinnee wode wurssithayis mallay abba?» yeegii oyceeza.
4 Yesuusa mahii, «Yinttan oonkka balthaam garkk naaginttoytta!
5 Abis giiko, gaame asay ta sunthar, ‹Taanii Kiristtoosa› giittar ta sunthar yi7ii gaame as balithoda.
6 Olannee ola baz nashshodar yi si7odayis yeza. Yey hanodayis beeziza gishos hirigipatte. Zin wurssithay haga.
7 Woyay woyara, pettii kaatetithay hara kaatetithar olinttoda. Nayennee biitta eni7o gaame aqo hanoda.
8 Yey ubbay yelo iqithi zooke ayithgarkke.
9 «Ye wode asay yinttan metos aathii immada, wodhoda. Ta sunthay gishos asii ubbay yinttan ixxoda.
10 Ye wode gaamitay ammano ashshoda. Fa gancce pettay petta aathii immada, pettay petta ixxoda.
11 Ma gaame worddo nabitay denddii gaamita ballithoda.
12 Wucetithi ganggizay gishos gaame asayis siiqo irxxoda.
13 Zin wurssith hellodayis garzhiza athay attoda.
14 As ubbas markka maaqqad garkk Xooss kaatetith Wonggilay biitta ubbayil sabbakinttoda. Yeypp guye, wurssithay ye7oda.

Bixa beeziz meto (Mar. 13:14-23; Luq. 21:20-24)

15 «Yey gishos, nabe Daalene odeez dhabisiza tuna ooso geesh aqo eqqeezana yi be7ada. Nabbabizay akaako!

23:35 Medhe. 4:8; 2 Zeena. 24:20 **23:38** Erim. 22:5 **23:39** Maz. 118:26 **24:9** Mat. 10:22 **24:13** Mat. 10:22 **24:15** Nam7i. 9:27; 11:31; 12:11

16 Ye wode Yihuda biittal yezitay ambal qosintto.
17 Keeth kusittel yez athay fa kara yez baz ekkodayis wodhdhippe.
18 Gade oosol yezay fa afila ekkodayis guye maaqqippe.
19 Ye aginayid wodeth maachitayisnnee ammisiza maachchitayis iita metto maaqqada.
20 Yi qosinttay Barigor woy Maala gallas maaqqaam garkk Xoossa woossoytta.
21 Abis giiko, sa7a medhintteezaypp yhayino hellodays hanekka baz, ma tiinassikka yesha hanaam meto ye wode hanoda.
22 Ye gallasitay payida haatisekkazako asho ma7eez oonkka attaamii. Zin E fa dooreez asay gishos ye gallasitay payida haatithoda.
23 «Ye wode oonkka yinttan, ‹Yhayishshee, Kiristtoosa yhaydda› woy ‹Sendaydda yeza› yeegiko ammanppatte.
24 Abis giiko, worddo Kiristtoositayirannee worddo nabitayira dendoda. Unttis danda7inttiko, hara attozin Xoossii dooreezitakka balithod hellodayis mallannee malabaz beezoda.
25 Akaakoytta, taanii yinttis yhaya tiinatii odeeza.
26 «Yey gishos, asay yinttiko, ‹Kiristtoosa liizho yeza› giiko, ize yhanigppatte, woy yinttiko, ‹Qol7a yeza› giiko, ammanippatte.
27 Abis giiko, zeelinthii salo zeellinggii, awa kessapp awa gelo hellodayis benttizaygarkk, Asii Na7a yi7ithay yhayigarkk hanoda.
28 «Gawuxa yeza aqo ankko shiiqoda.
29 «Ye wode ye meto gallasitaypp guye,
elle awa dhumoda,
agina fa poo7o kayoda.
Xoolinttitay salopp wodhdhoda,
ma salo yez wolqqitaykka buqinttoda.
30 Ye wode As Na7a mallay salol afa benttoda. Sa7a yez as ubbay yeekkoda. Ma As Na7ay, wolqqarannee gita bonchchor salo shaara ganccer ye7odar unttii be7ada.
31 E fa kiitanchchita puggiza damma tulitular kiittoda. U sa7a oyddii zooze yhanigii, gaxapp gaxa hellodayis yez eesi doorintteezita shiishoda.

Goday ye7od gallasayis malla (Mar. 13:28-31; Luq. 21:29-33)

32 «Belese* mithapp tamaaroytta. I xeeray ciizhiko hayitay aaco aykkiko bone ukkeezana yi eriza.
33 Yey garkkekka, yi yha ubba be7adar As na7ay yi7iza woday peenggel yezana eroytta.
34 Taanii yinttis turo odiza; yha ubba bazay polinttod hellodayis, yha yeletithay aadhamii.
35 Salonnee sa7ay aadhoda, zin ta qaalay aadham.

Goday ye7od gallasana oonkka erooya (Mar. 13:32-37; Luq. 17:26-30, 34-36)

36 «Ye gallasatinnee ye saatatii bagga salo yez ta adaypp attin hara salo kiitanchchita maaqqin woy Na7a maaqqin oonkka erooya.
37 As Na7a yi7ithay, Nohe wode haneezay garkk maaqqada.
38 Ye agintte dhabo haathay ye7odaypp tiina Nohe markkabe gancce gelod hellodayis, asay miitarannee uzhittar, ekkittarannee gelttar gam7eeza.

24:17 Luq. 17:31 **24:21** Medhe. 12:1; Wan. Qon. 7:14 **24:26** Luq. 17:23-24 **24:28** Luq. 17:37 **24:29** Isa. 13:10; Erim. 2:10 **24:30** Nam7i. 7:13; Zak. 12:10 * **24:32** Belese: Nu biitta beella fudhiko bone kezizaygarkke **24:35** Medhe. 6:5 **24:37** Medhe. 6:5

39 Dhabo haathay yi7ii, unttan ubba dhabisod hellodayis akaakekaya. As
Na7a yi7ithaykka yhay garkk hanoda.
40 «Ye wode nam77ii asay gade gancce oothoda. Unttapp pettay ekkinttoda,
yhankkay attoda.
41 Nam77ii maachchitay wolla gaaccoda. Unttapp pettat ekkinttoda
yhankkat attoda.
42 «Yikkee, yi Goday aba gallas ye7odazako eroowa gishos miinggii
naagoytta.
43 Zin kayzo qammapp aappun saatel ye7odazako kara aday erizako, fa
kara bookinttamay garkk barkk naagodazin.
44 Yey garkk, As Na7ay yi qoppekka saate ye7od gishos yinttikka giiginttii
yezoytta.

Iitannee lo77o aylle aaziso (Luq. 12:41-48)

45 «Yeezin, fa kara asayis katha beeziza woder immad garkk e goday
dooreez ammanthizaynnee wozinaama ayllay oonoo?
46 E fa goday azazeezana oothodar e goday yi7ii denggiza ayllay anjjint-
teezaya.
47 Taanii yinttis turo odiza; goday ye aylla fabaz ubbayil afa shuumoda.
48 Iita ayllay, ‹Ta goday gam7ii ye7oda› yeegii fa wozinar qoppii,
49 fa ooso laggita yhadho aykkiko, mathizitayira miikonnee uzhiko,
50 ye ayllay goday E qoppekka gallasnnee E erekka saater,
51 yi7ii eza nam77ii kessii phalqqoda. E anjakka cubbittayir udoda. Ezayid
eesi yeefonnee achch coonch maaqqada.

25

Taphphii wudiritay aaziso

1 «Ye wode salo kaatetithay fa kuraaze aykkii, machcho ko7odayis
yhanigeez atha mokkodayis kezeez taphphii wudirita aaziza.
2 Unttapp ichchinitay boozita, ichchinitay ecita.
3 Boozitay kuraaze aykkeeza, zin hara lamba aykkekkaya.
4 Zin ecitay fa kuraazannee hara gujjo lamba aykkeeza.
5 Machcho ekkiza athay gam7in, ye wudiritay unttan gentta aykkin
gentteeza.
6 «Giddii bilahe maaqqodar ‹Machchato ekkizay ye7eeza, eza mokkodayis
kezoytta› yeegiz gita cabbotith sintteeza.
7 «Ye wode ye wudiritay ubbitay barkkii, fa kuraaza giigiseeza.
8 Boozitay ecitayko, ‹Nu xomppay to7od haniza gishos yi lambaypp nuusi
inggoytta› yeegeeza.
9 «Zin ecitay unttiko mahii, ‹Yey hanaamii, nuusinnee yinttis gidiza lamba
baaya. Yey gishos, yinttis yhanigii wonggii ekkoytta› yeegeeza.
10 Boozo wudiritay lamba woonggodayis qiteezin, machchat ekkiza athay
putti geeza. Giiginttii betteez ichchin wudiritay ezar wolla bossa sibirel
geleeza; pengaykka gorddintteeza.
11 «Guyepp yhankko wudiritay yi7ii, ‹Godayyo, Godayyo, nuusi dooyooyee›
yeegeeza.
12 «Zin E unttiko mahii, ‹Taanii yinttis turo odiza; ta yinttan erooya!›
13 «Yikkee, As Na7ay ye7od gallasa woy saata yi eroowa gishos barkkii
naagoytta.

24:43 Luq. 12:39-40 **25:1** Luq. 12:35

Haaydzi ooso asitay aaziso (Luq. 19:11-27)

14 «Xooss kaatetithay fa ayllita xeegii faasi yeza baz unttis hadarii oge
yhammadayis kezeez atha aaziza.
15 Unttis ommar ommar u wolqqay garkk pettayis ichchin mekilite*,
pettayis nam77ii mekilite ma pettayis pettii mekilite inggii hara gade qiteeza.
16 Ichchin mekilite ekkeez ayllay elle yhanigii zal7i, hara ichchin mekilite
tirppiseeza.
17 Yey garkkekka, ma nam77ii mekilite ekkeez ayllay hara nam77ii
mekilite tirppiseeza.
18 Zin pettii mekilite ekkeezay yhanigii, olla bookkii, fa goday miisha
moogeeza.
19 «Gaame wodepp guye ye ayllitay goday yi7ii, fa miisha unttan oyicceeza.
20 Ichchin mekilite ekkeez ayllay yi7ii, hara ichchin mekilite ki7ii, ‹Ta
godayyo, ne taassi ichchin mekilite inggeeza. Zin ta hara ichchin mekilite
tirppiseeza› yeegeeza.
21 E goday, ‹Zambay! Neenii lo77o ammanthiza aylle; neenii xiqqa
bazal ammantteeza. Taanii nena gaame bazal shuumoda; yhana ne goday
ufayssayid geloba› yeegeeza.
22 «Ma nam77ii mekilite ekkeezay yi7ii, ‹Ta godayyo, neenii taas nam77ii
mekilite inggeeza. Zin taanii hara nam77ii mekilite tirppiseeza› yeegeeza.
23 E goday, ‹Zambay! Neenii lo77o ammanthiza aylle; neenii xiqqa
bazal ammantteeza. Taanii nena gaame bazal shuumoda; yhana ne goday
ufayssayid geloba› yeegeeza.
24 «Ma pettii mekilite ekkeezay yi7ii, ‹Ta godayyo, neenii zerekka aqopp
buuciz laalekka aqopp maxiz iita as maaqqeezana taanii eriza.
25 Ta Yashittii ne mekilita biitta gancce moogeeza. Ne mekilita yhayshe›
yeegeeza.
26 «E goday mahii, ‹Yha iita azaalla ayllayyo, taanii zerekka aqopp buu-
cizannee laalekka aqopp maxiza as maaqqeeza ne erinee.
27 Yikkee, neenii ta miishito bankke gaddeezako wodher ekkodanno ne
kayeeza.
28 Yey gishos, miisha eep ekkii, taphphii mekilite yezayis inggoytta.
29 Abis giiko, yeza ubbayis gujinttoda gaanggoda. Zin baazaypp hara
attozin, ye ezis yeza xiqqatakka ekkinttoda.
30 Yha maaddoowa aylla bale dhuma kessii oloytta. Ezayid ezis yeefonnee
achch coonchii maaqqada› yeegeeza.

Wode wurssithal hanod pirdde

31 «As Na7ay, kiitanchcho ubbitayira, fa bonchchor ye7i E fa bonchcho
kaatetith zufaanayil afa bettoda.
32 As kochch ubbitay e tiina shiiqoda. Heenggiz na7ay durta deeshitaypp
qurizay garkk E ye asa nam77ii aqo shagoda.
33 Durta ushachchi baggar deeshita haddirs baggar essoda.
34 «Ye wode, kaatay ushachchi baggar yezitayko yhay garkk yeegoda: ‹Ta
Aday anjjeezitayyo, yhana yi7ii sa7a medhintteezaypp aykkii yinttis giigeez
kaatetitha laattoytta.
35 Abis giiko, taanii nayinttin yi ta muzeeza, saaminttin ushsheeza, imath
maaqqii yhanigin mokkeeza,

25:14 Luq. 19:11-27 * **25:15** Mekilite guussay pettii gallasa ootho oothiz athayis taphpho ichchin laythi damooze guusii **25:29** Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luq. 8:18 **25:30** Mat. 8:12; 22:13; Luq. 13:28 **25:31** Mat. 16:27; Mat. 19:28

36 kallottin ma7iseeza, hargginttin oyiceeza, acinttin tana yi be7eeza› yeegoda.
37 «Yeypp guye, xillitay mahii, ‹Godayyo, neenii nayinttin ayde bi7ii nena nu muzeenee? Woy neenii saaminttin ayde bi7ii nena nu ushsheennee?
38 Neenii imath maaqqii yi7in ayde bi7ii nena nu mokkennee? Woy neenii kallottin ayde nena nu ma7iseenee?
39 Neenii hargginttin woy acinttin neeko yhanigii ayde nena nu oyceennee?› yeegoda.
40 Kaatay mahii, ‹Taanii yinttis turo odiza; yinttii tana kaalliza yha ubbaypp xiqqiza ishitaypp pettayis ootheezana taas ootheeza› yeegoda.
41 «Ye wode haddiris baggar yezitayiko, ‹Yha baaddintteezitayyo, ta lanqqaypp haakkoytta. Xalahesinnee e kiitanchchitayis giigeez medhina tama gancce yhanigoytta.
42 Abis giiko, nayinttin tana yi muzekkaya; saaminttin tana yi ushshekkaya.
43 Taanii imath maaqqii yhanigin tana yi mokkekkaya, kallottin ma7isekkaya, harggin acinttin tana oycekkaya› yeegoda.
44 «Ye wode unttii, ‹Godayyo, neenii nayinttin woy saaminttin woy imath maaqqii yhanigin woy kalladhin woy hargginttin woy acinttin bi7ii nena ayide maaddam ixxeenee?› yeegii mahoda.
45 «Ye wode kaatay mahii unttiko, ‹Taanii yinttis turo odiza; yinttii tana kaalliza yha ubbapp xiqqizitaypp petta maaddam ixxeezay, tana maaddam ixxeeza› yeegoda.
46 Yey gishos, ye asay medhina pirddes ma xillitay medhina de7os yhammada» yeegeeza.

26

Yesuusal tobbeeza
(Mar. 14:1-2; Luq. 22:1-2; Wan. 11:45-53)

1 Yesuusa yha timirtta ubba wursseezaypp fa tamaaritayko,
2 «Nam77ii gallasapp guye, Paaziqa Baale bonchchiza gallas maaqqizana yi eriza. Ye gallas As Na7ay mazqalel afa sotinttodayis as kushe aadhii inginttoda» yeegeeza.
3 Ye wode qeese halaqitaynnee gade cimitay, Qayyaafa giz qeese halaqay kara shiiqii,
4 asii erekkazin Yesuusa aykkii, wodhodayis tobbeeza.
5 Zin unttii, «Asay cabotaamay garkk gi, Paaziqa bonchchiza gallas yeya oothaamii» yeegeeza.

Yesuusana shitto tizheez asito
(Mar. 14:3-9; Wan. 12:1-8)

6 Yesuusa Bitaana katama gancce borqqontto hargger yez Simoona kara yeza.
7 Yesuusa muntttal yezin pettii astta albasxirosa bilggaaxe kunthi gaame al7o shitto ekkii yi7ii Yesuusa ommayil qoleeza.
8 Zin Yesuusa tamaaritay yeya bi7ii kacinttii, «Yha shitta cere iissizay abiso?
9 Yha shittay al7o waagar bayizinttii, miishay manqqitayis ingginttodayis danda7inttizazin» yeegeeza.
10 Yesuusa unttii geezana erii, unttiko, «Yha astto abis waaythe? Iza taasi lo77o baz ootheeza.

25:46 Daan. 12:2 **26:2** Kes. 12:1 **26:7** Luq. 7:37

11 Manqqitay ubba wode yinttar yezoda. Zin taanii yinttar ubba wode
yezaamii.
12 Iza yha shitta taal afa qoleezay tana moogos giigiseeza.
13 Taanii yinttis turo odiza; biitta ubbayil yha Wonggilay sabbakinttiza aqo
abamaaqqikokka, asay izis qoppiso maaqqaday garkk odinttoda» yeegeeza.

Yihuda Yesuusana aathii immadayis giigintteeza
(Mar. 14:10-11; Luq. 22:3-6)

14 Ye wode taphpho nam77ii Yesuusa tamaaritaypp pettay, Asiqorontto
Yihuda ginttinttizay qeese halaqitayiko,
15 yhanigii, «Taanii yinttis Yesuusa aathii inggiko, yi taasi ab immadee?»
yeegii unttan oyceeza. Unttii tobbii hasttam bira*† inggeeza.
16 Yeypp guye, Yihuda Yesuusa aathii immadayis giiga gallas koyiza.

Yesuusa paaziqa kaho fa hawaaritayir meeza
(Mar. 14:12-21; Luq. 22:7-14, 21-23; Wan. 13:21-30)

17 Boora Baale bonchchiza tiina gallas, Yesuusa tamaaritay eziko yi7ii,
«Paaziqa bonchchiza gallas neenii maad katha nuunii aba makko?» yeegeeza.
18 Yesuusa unttiko, «Katama yi gelodar helleez athayiko yhanigii, ‹Asita-
maaray, taas wode helleez gisho ta tamaaritayir Paaziqa bonchchiza gallasa
ne kara aathoda yeegeeza› goytta» geeza.
19 E tamaaritay Yesuusa kiiteezay garkk udii, Paaziqa Baale gallas maad
katha giigiseeza.
20 Sa7ay omathodar Yesuusa taphpho nam77ii hawaaritayir katha maa-
dayis betteeza.
21 U maadar, Yesuusa unttiko, «Taanii yinttis turo odiza; yinttapp pettay
tana aathii immada» yeegeeza.
22 U iita dagamii, ommar ommar, «Godayyo, turo tanashsha?» gi eza
oyceeza.
23 Yesuusa mahii, «Fa kusha taar wolla fil7o gancce dakkizay E tana aathii
immada.
24 As Na7ay, Xooss qaalayid ezis xaafintteezay garkk yhayqqoda. Zin As
Na7a aathii inggiza atha ayye; ye athay yelinttekka atteezako ezisi lo77ozin»
yeegeeza.
25 Eza aathii immadayis yez Yihuda mahii, «Asitamaarayyo, ne gizay tanan-
nee?» yeegeeza.
Yesuusa mahii, «Ne geezaygarkk» yeegeeza.

Goday kaho
(Mar. 14:22-26; Luq. 22:15-20; 1 Qor. 11:23-25)

26 Unttii maadar, Yesuusa boora ekkii Xoossa galateeza. Ye boora baxxii fa
tamaaritayis inggii, «Yhashittee, moytta, yhayi ta asho» yeegeeza.
27 Xuu7a ekkii, Xoossa galateeza. Unttis inggii, «Ubbay yhaypp uzhoytta.
28 Yhayi gaame asay nagaray atto inttinttoday garkk gogiz oroth ta caaqo
suuthii.
29 Zin taanii yinttis odiza; taanii ta Aday kaatetititha oroth woyne
ushsh yinttar uzhod gallasa hellodayis yhannipp gede yha woyne ushsha
uzhaamii» yeegeeza.
30 Galata mazmuure yexxeezaypp guye Debre zayite ambal qitteeza.

26:11 Nam7i. 15:11 **26:15** Nam7i. 11:12 * **26:15** *Bira santte:* Akkokka guzhinttekka geeshshi bira guussii. † **26:15** *Hasttam bira santte:* Hasttam bira santtife Isreele biitta aylle woonggitizanne bayizinttiza gatee. **26:23** Maz. 41:9 **26:28** Kes. 24:8; Erim. 31:31

Yesuusa Phixiroosa kaddodana tiinatii odeeza (Mar. 14:27-31; Luq. 22:31-34; Wan. 13:36-38)

31 Ye wode Yesuusa unttiko,
«‹Xoossay heenggizana shocoda
duritaykka laalinttoda›
ginttinttii Xooss qaalayid xaafintteezay garkk yhayino qamma yi ubbitay taal dhubinttoda.
32 Zin taanii yhayiqopp denddeezaypp guye yinttipp tiinatii Galila yhammada» yeegeeza.
33 Phixiroosa mahii, «Unttii ubbay nena ashshii dhabikokka, taanii nena ashshaamii» yeegeeza.
34 Yesuusa Phixiroosako, «Taanii nees turo odiza; yhayino qamma shugula uukkodaypp tiina neenii tana hayidzii toke kaddoda» yeegeeza.
35 Phixiroosa mahii, «Taanii neer wolla yhayiqopp attin nena yesha kaddamii» yeegeeza.
Yhankko e tamaarttay ubbitaykka yhay garkk geeza.

Yesuusa Geetesemaane giz aqo woosseeza (Mar. 14:32-42; Luq. 22:39-46)

36 Ezaypp guye, Yesuusa fa tamaaritayir Geetesemaane giz aqo yhanigii, unttiko, «Taanii sendayid yhanigii Xooss woossoda, yi yhaydda bettoytta» yeegeeza.
37 Phixiroosannee Zabidoosa na7a nam7ita paar ekkii yhanigii azanonnee yilo aykkeeza.
38 Maakka unttiko, «Taanii yhayqqod hellodayis azzaneeza. Yhaydda gam7oyttannee barkkii naagoytta» yeegeeza.
39 Xiqqa tiinal yhanigii biittal fa sinayir xuggunii, «Ta adayyo, danda7inttiza baz maaqqiko yha meto xuu7ay taapp aadho. Zin ne shene hanopp attin ta shenay hanppe» yeegii Xoossa woosseeza.
40 Yesuusa fa tamaaritayiko maaqqii yi7ii unttii gentteezin denggii, Phixiroosako, «yinttii pettii saatezakkonnee genttekkazar taar minggodayis danda7ekkasa?
41 Paace gancce yi gelaamay garkk barkkii naagoyttannee Xoossa woossoytta. Ayyanay ingginttii yezin asho daabureeza» yeegeeza.
42 Yesuusa ma nam7intho yhanigii woossii, «Ta adayyo, taanii yha meto xuu7aypp uzhekazin aadhodayis danda7inttoowa baz maaqqiko ne shenay hano» yeegii Xoossa woosseeza.
43 Maakka maaqqii ye7odar e tamaaritay gentta gamin, woyi7eezin denggeeza.
44 Maakka unttan ashshii yhanigii, tiina geez qaalato izo mahii hayidzintho woosseeza.
45 Yeypp guye, fa tamaaritayiko yi7ii, «yhanno hellodayis genttallannee shemppol yenee? yikkee genttoytta. Yikkee, As Na7ay, nagara oothizittay kushe aadhii ingginttiza saatay helleeza.
46 Denddii yedhdhoytta, tana aathii inggizay yhayishshee helleeza» yeegeeza.

Yesuusa morkkitay kushe ayikintteeza (Mar. 14:43-50; Luq. 22:47-53; Wan. 18:3-12)

47 Yesuusa haga yeya odinttodar, taphpho nam7i tamaaritaypp pettay, Yihuda ye7eeza. Qeese halaqitaynnee gade cimitay kiitteez gaame asay mashshannee gufe aykkeezittay ezar wolla ye7eeza.

26:31 Zak. 13:7 **26:32** Mat. 28:16

48 Yesuusa aathii inggiz Yihuda ye gaame asayiko, «Taanii yeerizay yi
koyizay eza, eza aykkoytta» yeegii malla inggii gaddeeza.
49 Ellisii Yesuusako shiiqii, «Asitamaarayyo, saro nees maaqqo» yeegii eza
yeereeza.
50 Yesuusa eziko, «Ta dabbayyo, neenii abis ye7eenee»‡ yeegeeza.
Yeypp guye, shiiqii, fa kusha Yesuusal gaddii aykkeeza.
51 Yesuusar yezitaypp pettay fa mashsha shoddii qeese halaqay aylla
shocii, e haya gachchii oleeza.
52 Zin Yesuusa, «Ne mashsha guye shookayid mahoba. Abis giiko, mashsha
shoddiz ubbitay mashshar yhayqqoda.
53 Ta, ta Adana woossizako gaame mukulo payidinttiz kiitanchchita dakko-
dayis danda7oowa baz neess aazinnee?
54 Yeya maaqqiko, Xoossa qaalayid yhay garkk hanodayis beeziza ginttint-
tizay wayizii polinttode?» yeegeeza.
55 Ye saatte, Yesuusa ye shiiqeez gaame woyayiko, «Tana paanno mahii
aykkodayis mashshannee gufe aykkii ye7eenee? Taanii Xooss Keetha gallas
gallas taamaristtar yinttar yez wode yi tana aykkibe7ekkaya.
56 Zin yhay ubbay haneezay nabitay Xooss qaalayid xaafeezay polinttoday
garkke» yeegeeza.
Ye wode e tamaaritay ubbitay eza ashshii qosintteeza.

Yesuusa pirdde Shanggo tiina Shiiqeeza
(Mar. 14:53-65; Luq. 22:54-55, 63-71; Wan. 18:13-14, 19-24)

57 Yesuusa aykkeezitay qeese halaqa Qayyaafa eza kanggeeza. Ezayid
higge asitamaaritaynnee biitta cimitay shiiqii yeza.
58 Zin Phixiroosa qeese halaqay zabba hellodayis haakor eza kaalleeza. E
wurssitha be7adayis zabba gelii naagiztayir betteeza.
59 Qeese halaqitaynnee shiiqeez as ubbitay Yesuusa wodhodayis ezal afa
worddo markka koyeeza.
60 Gaamitay yi7ii ezal afa worddo markka markkatteeza, zin abikka
denggekkaya. Guyepp nam77ii asay yi7ii,
61 «Yha athay, ‹Taanii Xoossa Keeth laalii hayidzii gallasar mahii keexxo-
dayis danda7iza› geeza» yeegeeza.
62 Qeesitay halaqay denddii eqqii Yesuusako, «yhayititay nena mootiza
mootayis neenii mahizbaz baasa?» yeegeeza.
63 Zin Yesuusa si77i atteeza. Maakka qeese halaqay, «Taanii nena de7o
Xoossa sunthar aykkiza; neenii Xoossa Na7a Kiristtoosa maaqqiko nuus
odoba» yeegeeza.
64 Yesuusa mahii, «Yeya ne geeza. Zin taanii yinttis odiza; yhaypp guye, As
Na7ay wolqqama Xoossa ushachch baggar betteezin, salo shaarar ye7odar
yi be7ada» yeegeeza.
65 Ye wode qeese halaqay fa afila peedhii, «Yhaya bo7oytta Xooss cazheeza!
Nuna hara markka ab koshshee? E yhatti cazheezana yi si7eeza.
66 Yi qofay abba?» yeegeeza.
Unttikka, «Ezis yhayiqo beeziza» yeegii maheeza.
67 Ye wode, u e sinayid cuttii zhultteeza, yhankkitay eza baqqii,
68 «Kiristtoosa! Nena shoceezay oonoo? An nuus tinbbite odoba» yeegeeza.

Phixiroosa Yesuusana kaddeeza
(Mar. 14:66-72; Luq. 22:56-62; Wan. 18:15-18, 25-27)

‡ **26:50** Ta laggayyo, neenii oothod bastto oothii ashshoba: woy hara birshshithay ta laggayyo, ne yhaydda abi oothee? **26:55** Luq. 19:47; 21:37 **26:61** Wan. 2:19 **26:64** Daan. 7:13 **26:65** Lewii. 24:15-16 **26:67** Isa. 50:6

69 Phixiroosa zabbayid betteezin, pettii gadhindata eziko yi7ii, «Neekka Galila Yesuusar wolla yeza baasa» yeegeeza.
70 Zin E u ubbitay tiina ye gadhindatiko, «Ne giz bazay abizako ta erooya» yeegii kaddeeza.
71 Ma yhanigii gase pengeko hellodar yhankkat eza bi7ii, ize yeza asayiko, «Yha athay Naazirete Yesuusar yeza» yeegeeza.
72 Phixiroosakka nam7intho caaqqii, «Taanii ye aththa erooya!» yeegeeza.
73 Xiqqa gam7odar, ize eqqeez asay Phixiroosako yi7ii, «Neekka turo unttar wolla yeza bay; neenii ne nashshayir erinttiza» yeegeeza.
74 Yeypp guye, Phixiroosa, «Taanii ye atha erooya!» yeegii, fana baadithinnee caaqo aykkeeza.
Ye wode izir shugula uukkeeza.
75 Yesuusa eziko, «Neenii shugula uukodaypp tiina tana hayidzii toke kaddoda» geezana Phixiroosas elqqi gin, bale kezii dukka suuthth yeekkeeza.

27

Yihuda fana sotteeza
(Mar. 15:1; Luq. 23:1-3; Wan. 18:28-32)

1 Wontta guura qeese halaqitaynnee gade cimitay ubbitay Yesuusana wodhodayis tobbeeza.
2 Unttii Yesuusa accii kanggii gade aqisiz Philaaxoosas aathii inggeeza.
3 Ye wode Yesuusana aytheez Yihuda, Philaaxoosa Yesuusal afa pirddeezana bi7ii, qiirattii, ye hasttam bira qeese halaqitayisnnee gade cimitayis guye maheeza.
4 «Taanii geeshsh as yhayiqosi aathii inggii nagara ootheeza» yeegeeza.
Zin unttii, «Yey nu meto baaya ne meto» yeegeeza.
5 Yihuda mishitto Xooss Keetha olii ashshii u lanqqaypp yhanigii, sotinttii yhayqqeeza.
6 Qeese halaqitay miisha ekkii, «Yha miishay suuth miishe maaqqeez gishos nuunii Xooss Kara miisher walakkodayis beezooya» yeegeeza.
7 Yeypp guye, wolla tobbii, bete as moogodayis zhiice biitta wonggeeza.
8 Yey gishos, ye gaday yhayino hellodayis suuth biitta ginttinttii xeegintiza.
9 Ye wode Nabe Erimaasa geezay garkk «Isreele na7itay wachcheez e gata hasttam bira ekkeeza
10 Goday tana azazeezay garkk zhiice biitta woongodayis inggeeza» geezay ye wode polintteeza.

Yesuusa Philaaxoosa tiina shiiqeeza
(Mar. 15:2-5; Luq. 23:3-5; Wan. 18:33-38)

11 Yesuusa gade aqisiza Philaaxoosa tiina shiiqin, Philaaxoosa eziko, «Neenii Ayihude kaato» yeegii oyceeza.
Yesuusa mahii, «Ne geeza» yeegeeza.
12 Qeese halaqitaynnee gade cimitay eza mootodar unttis aba maalssekka mahekkaya.
13 Ye wode Philaaxoosa Yesuusako, «Yhayititay nena mootiza moota ubba ne si7oosa?» yeegeeza.
14 Yesuusa hara attozin, pettii qaalakka mahaam ixxin, gade aqisizay yhay malabaz geeza.

27:3 Haw. O. 1:18-19 **27:9** Zak. 11:12-13

Yesuusal afa yhayiqo pirdde pirddintteeza (Mar. 15:6-15; Luq. 23:13-25; Wan. 18:39-40; 19:1-16)

15 Gade aqisizay laytha laytha Paaziqa Baale bonchchiza gallas, woyay
koyiz pettii as achchapp bili7iz woga yeza.
16 Ye wode pettii Bairbaana giz daafar erintteez iita athay achch keetha
yeza.
17 Yey gishos, gaame as shiiqii yeezin Philaaxoosa, «Taanii yinttis Bair-
baana, billone Yesuusa giz Kiristtoosana bili7o?» yeegii woya oyceeza.
18 E yeya geezay u qinaattii Yesuusa aathii inggeezana eriza gishshosi.
19 Philaaxoosa pirdde kara betteezin, e machchat, «Taanii yhayino qamma
abukkar E bagga undenna waayttar aqeez gishos ye geeshsh athayil afa
ababazkka oothippe» yeegii azazeeza.
20 Zin qeese halaqitaynnee gade cimitay Philaaxoosa Bairbaana bili7ii,
Yesuusa wodhod garkk, woyay eza woossod garkk, woya doosheeza.
21 Philaaxoosa mahii unttiko, «Taanii u nam7aypp yinttis oona billod garkk
koyinee?» yeegii oyceeza.
U, «Baribaana billod garkk nu koyiza» yeegeeza.
22 Philaaxoosa, «Yeezin, Yesuusa giz Kiristtoosa ab udo?» yeegii unttan
oyceeza.
Ubbay mahii, «Sottintto» yeegeeza.
23 Philaaxoosa woyayiko, «Abiso? E ab iitta baz ootheenee?» yeegii oyceeza.
Zin asay tiinaasaypp aathii, «Mazqqalel afa eza sottoba» gi uukkeeza.
24 Philaaxoosa cabbo denthithopp hara ababazkka oothodayis
danda7inttaamiza bi7ii, wursii haath ekkii, «Yha athay yhayiqayid taanii
baaya. Yeya oothizay yinttan» yeegii woya tiina fa kushe meecceeza.
25 As ubbitay mahii, «E suuthay nuulannee nu na7itayil afa maaqqo»
yeegeeza.
26 Yeezin, Philaaxoosa Bairbaana unttis bili7ii, Yesuusa garaffii, mazqqalel
afa sottinttii yhayqqod garkk aathii inggeeza.

Wotaaddaritay Yesuusana leqqeeza (Mar. 15:16-20; Wan. 19:2-3)

27 Yeypp guye, Philaaxxosa wotaaddaritay Yesuusana gade aqisizay zabba
kanggin, wotaaddaritay e kalayid shiiqeeza.
28 E afila qaarii ekkii zoqo afila* ma7iseeza.
29 Ma angguth zawude kochchii, e ommayil gaddeeza. E ushachch
kushayid shomboqo gufe ayithii, e tiinayid bunqqittii, «Ayihude kaatayyo
saro nees maaqqo!» yeegii, ezal afa qaldeeza.
30 Ezal afa cutteeza. Ye shomboqo gufa ekkii, e ommayid shoceeza.
31 Unttii ezal afa qalideezaypp guye zoqo afila eepp qaarii ekkii, e afila eza
ma7isi Sottodayis ekkii kanggeeza.

Yesuusa sotintto (Mar. 15:21-32; Luq. 23:25-43; Wan. 19:17-27)

32 Unttii bale kezii, pettii Simoona giz Qerena biitta atha denggii, Yesuusa
mazqala wolqqar toosseeza.
33 Golggotta giz aqo helleeza. «Golggotta» guussay «Omma Ota aqo» guussii.
34 Yeyid u cizher walakintteez woyne ushshii uzho gi ees inggeeza. Zin E
yeya ganxxii bi7ii, uzhaam ixxeeza.
35 Unttii mazqalel afa eza sotteezaypp guye e afila shaakkii, ixa olii ek-
keeza.

27:24 Nam7i. 21:6 * **27:28** *Zoqo afila:* Binii wode kaatitay afar ma77iz afila. **27:34** Maz. 69:21
27:35 Maz. 22:18

36 Yeypp guye, ezayid bettii eza naageeza.
37 Ma, «Yhayi Ayihude Kaati Yesuusa» yeegiz e daafa beeziz mooto xuufe e
omma achcha gaddeeza.
38 Yesuusar ye wode nam77ii paanitaypp petta eep ushachchi baggar,
yhankka eep haddirs baggar, mazqalel afa sotteeza.
39 Oger aadhiz asay fa omma eni7isittar Yesuusa cazhitar,
40 «Xooss Kara laalii hayidzii gallas gancce keexxizayyo, nena ashshoba.
Neenii Xooss Na7a maaqqiko, ane mazqqalaypp wodhdhoba» yeegeeza.
41 Yey garkkekka, qeese halaqitay, higge asitamaaritaynnee biitta cimitay
wolla Yesuusal afa qaldeeza. Yhay garkk yeegeeza:
42 «Hara asa ashsheeza, zin fana ashshodayis danda7ekkaya. E Isreele kaat
maaqqiko, ane mazqqalaypp yhatti wodho, nuukka eza ammanoda.
43 Xoossal E ammaninttiza, Xoossay eza ashshodayis koyko ane ashsho.
Abis giiko, E fana, ‹Taanii Xooss Na7a› giza» yeegeeza.
44 Ma hara attozin, ezar mazqqalel afa sottintteez paanitaypp pettay yhay
garkk gi ezal afa qaldeeza.

Yesuusa yhayiqo
(Mar. 15:3-41; Luq. 23:44-49; Wan. 19:28-30)

45 Usuppun saatepp yhanigii, uddufun saate hellodayis biitta ubbay
dhumeeza.
46 Uddufun saate maaqqeezan garkk Yesuusa, «Elohee, Elohee, laama
sabaqitanii?» gi gita uufo uukkeeza. «Elohee, Elohee, laama sabaqitanii?»
guusayis birshshithay «Ta Xoossayyo, ta Xoossayyo, tana abis ashsharee?»
guussii.
47 Ezayid eqqeez asaypp pettay pettay yeya si7ii, «Yha athay Eelaasa
xeegiza» yeegeeza.
48 Izir unttapp pettay woxxii yhanigii, zanzar caala woyne ushsh ekkii.
Yeya shomboqo gufe xeeral gaddii ushshodayis e doonayiko ukkitheeza.
49 Zin yhankkitay, «Ashshoytta, Eelaasa eza ashshodayis ye7odazako ane
wolla be7ada» yeegeeza.
50 Yesuusa nam7intho gita uufo uukkii, yhayqqeeza.
51 Ye saatayid Xooss Kara soxintteez magarazhay woko xeerapp yeko xeera
hellodayis nam7i kezii, per7inttii wodhdheeza. Biitta eni7eeza, zaallitaykka
phalqqintteeza.
52 Duufitay dooyinttin Geesh asitaypp gaamitay yhayiqopp dendeeza.
53 Yesuusa yhayiqopp dendeezaypp guye Unttii duufopp kezii, Geesh
katama qiteeza; ezayid undenna asayis bentteeza.
54 Mato halaqaynnee ezar Yesuusa naagiza wotaaddaritay biittay
eni7eezannee aqayid haneezibaza be7eez wode gaame yashittii «Tuma
yhay Xooss Na7a» yeegeeza.
55 Yeyid gaame maachchitay, Galilapp aykkii Yesuusa maaddittar
kaalleezittay haakor eqqii bi7iza.
56 U gancce Magdeela Mayirama,† Yayqqobaranee Yooseefa indat Maaraa-
mannee Zabdoosa na7itay indat yeza.

Yesuusa moogintteeza
(Mar. 15:42-47; Luq. 23:50-56; Wan. 19:38-42)

27:39 Maz. 22:7; 109:25 **27:40** Mat. 26:61; Wan. 2:19 **27:43** Maz. 22:8 **27:46** Maz. 22:1
27:48 Maz. 69:21 **27:51** Kes. 26:31 **27:55** Luq. 8:2-3 † **27:56** *Magdeela Mayiramo:* Guussay Magideela gizi katamappi ye7eeza Mayiramo guusii.

57 Sa7a lem7ilem7odar Yooseefa giz pettii dure athay, Armataasa
katamapp ye7eeza. E fa ubbaskka Yesuusa kaaliza asii.
58 Yooseefa Philaaxoosako yhanigii, Yesuusa aha ekkodayis woosseeza.
Philaaxoosa ahay Yooseefas ingginttod garkk azazeeza.
59 Yesuusa aha ekkii, geesh afilar sawaxeeza.
60 Shuchchapp wooceez oroth duufo gancce aha gaddeeza. Ma ye duufay
doonayid damma shuchch goli7isii gaddii qitteeza.
61 Magdeela Maaramira yhankko Maarama ye duufayiko maaqqii bet-
teeza.
62 Wonttitha maala gallas, qeese halaqitaynnee Ferisaawitay Philaax-
oosako yi7ii, yhay garkk yeegeeza:
63 «Godayyo, yha balithizay pathi yezar, ‹Taanii hayidzii gallasapp guye
yhayiqopp dendoda› yeegeezay nuus elqqi geeza.
64 Yey gishos, E moogintteez duufa hayidzii gallas hellodayis, miinthii
naagod garkk azazooba. Yey hanaam ixxiko, e tamaaritay yhanigii e
aha kastti dhabisii, ‹yhayiqopp dendeeza› yeegii woyayis odiko nam7intho
balithay tiinaasaypp ubba yhana iitoda» yeegeeza.
65 Philaaxoosa unttiko, «Yinttis naagizitay yeza; yhanigii yinttis
danda7intteezay garkk naagisoytta» yeegeeza.
66 Yey gishos, unttii yhanigii duufay bochinttamay garkk shuchchayil afa
maatame attaamii wotadarttayir wolla gorddii naagiseeza.

28

Yesuusa yhayiqopp denddo
(Mar. 16:1-10; Luq. 24:1-12; Wan. 20:1-10)

1 Maala gallasay aadheez Wogga wode guura, Magdeela Mayiramira
yhankko Mayrama Yesuusa moogintteez duufa be7adayis yhanigeeza.
2 Qoppekka wolqqama biitta eni7o haneeza. Goday kiitanchchay salopp
wodhdhii duufay doonayil yez shuchcha goli7isii ezal afa betteeza.
3 E ciray zeellinthi aaziza. E afilaykka shachchigarkk boothi.
4 Naagizitay kiitanchcha bi7ii, yashshar kukkurii, yhayqqeez asgarkk
haneeza.
5 Kiitanchchay maachitayiko, «Yashittippate yi mazqalel afa sotintteez Yesu-
usa koyizana ta eriza.
6 E tiin odeezay garkk yhayiqopp dendeeza; yhaydda baaya. Yhana yi7ii
eza woytheez aqa bo7oytta.
7 Yi yhatti ellisii yhanigii, e tamaaritayis, ‹Yesuusa yhayiqopp dendeeza.
Ma E yinttipp tiinattii Galila yhammada; yi eza ezayid be7ada› yeegii odoytta.
Taanii yinttis yhaya ododayis ye7eeza» yeegeeza.
8 Unttii yashittittarannee gaame ufayttittar, duufay lanqqaypp ellisii
yhanigii, e tamaaritayis ododayis woxxeeza.
9 Qoppekkazin Yesuusa unttar woli hellii unttiko, «Saro yinttis maaqqo»
yeegeeza. Unttii eziko shiiqii, e toka aykkii ezis goynneeza.
10 Ye wode Yesuusa unttiko, «Yashittippate; yhanigii ta tamaaritay Galila
yhammadgarkk unttis odoytta. U ezayid tana be7ada» yeegeeza.
11 Ye maachchitay yhammadar, duufa naagiza wotaaddartaypp baggitay
katama yhanigii, haneezibaza ubbita qeese halaqitayis odeeza.
12 Qeese halaqitaynnee cimitay shiiqii tobbii, wotaaddartayis gaame mi-
ishe inggeeza.

27:63 Mat. 16:21; 17:23; 20:19; Mar. 8:31; 9:31; 10:33

13 ‹‹Nuunii gentteezin e tamaaritay qamma yi7ii, e aha kasiteeza› yee-
goytta.
14 Yha oda gade aqisizay si7iko, yey yi buuta baza nuunii eza odii amman-
thoda. Yinttan abikka hirigisppe» yeegeeza.
15 Wotaaddartay miishe ekkii, kiitintteezaygarkk udeeza. Yha oday Ayihu-
ditay kale yhayino hellodayis odinttitar yeza.

Damma kiita
(Mar. 16:14-18; Luq. 24:36-49; Wan. 20:19-23; Haw. O. 1:6-8; 1 Qor. 15:3-8)

16 Taphpho pettii e tamaarttay Yesuusa unttan yhanigoytta geez Galila
Derell afa yhanigeeza.
17 Ezayid unttii eza be7eez wode ezisi goynneeza, zin unttapp pettay pettay
sidheeza.
18 Yesuusa unttiko shiiqii, «Salonnee sa7a mawute ubbay taas inggintteeza.
19 Yikkee, yinttii ubba aqo yhanigii, wongila sabbakkii tana kaallizita
mahoytta, Ada, Na7a, geeshsha Ayyana sunthar woya ubba xammaqoytta.
20 Taanii yinttan azazeeza ubba u naagod garkk taamarssoytta. Taanii
wode wursith hellodayis ubba wode ta yinttar yeza» yeegeeza.

28:16 Mat. 26:32; Mar. 14:28 **28:19** Haw. O. 1:8

Marqqoosa Xaafeez Yesuus Kiristtoosa Wonggile

Gelo

Marqqoosa Wonggilay, «Yhay Xooss na7a Yesuus Kiristtoosa Wonggile ayth» giittar dendiza. Yha Wonggilayid Yesuusa ooso asinnee mawuter yez as maaqqii Shiiqeeza. E mawutay E timirttayir, iita ayyanal afa yez wolqqayirannee asii ootheez nagara maaror bentteeza. Yesuusa, «Taanii, asii ootheez nagara aylletithapp wallo kessodayisnnee ta shemppo aathii immadayis ye7eez As Na7a» yeegii fa doonar odeeza.

Marqqoosa Yesuusa taarika luulo ogerannee wolqqa kumeez oger odeeza. Marqqoosa odizay Yesuusa qaalannee timirtte aadda baazin ootheez mal-abazita bayrathii odiza. Marqqoosa xammaqiza Waannisa taarika, Yesuusa xinqqatannee e paacintta haatar odii maaqqii, Yesuusa timirttannee e pathizana paaddiza. Aqi aqi yhammadar Yesuusa tamaaritay Yesuusana usa erttar yhanigeezayigarkk Yesuusa ixxizitaykka usa ixxittar yhanigeeza. Wurssith shemppitay Yesuusa path yezin wurssith saamintta polintteez oositay baz odiza. Yeyititaykka e soxinttannee e dendo bagga odiza.

Marqqoosa wonggilay Aykkeez qofita

Yha Wonggilay ayth *1:1-13*
Yesuusa Galila biitta fa oosa aykkeeza *1:14—9:50*
Yesuusa Yerusalaame biitta ootheez ooso *10:1-52*
Wurssith saamintta Yerusalaame heera *11:1—15:47*
Yesuusa yhayiqopp dendo *16:1-8*
Yhayiqopp dendeez Goday benttithinnee dendii salo qito *16:9-20*

Xammaqiza Waannisa Sabbako
(Mat. 3:1-12; Luq. 3:1-18; Wan. 1:19-28)

1 Yhay Xooss Na7a Yesuus Kiristtoosa Wongile aythi
2 Nabe Isayaasa xaafeez maxaafay gancce Xoossay,
«Yeezako, taanii ta kiita na7a
neep tiina dakkoda.
E ne oga pixxoda.
3 Pettay liizho gadhar uukkii odittar,
‹Godayis oge pixxoytta;
E yedhdhodayis goosse
ezis luulisoytta geeza»
giinttii xaafintteeza.
4 Xammaqiza Waannisa asa xammaqqittar, «Yi nagaraypp maaqqii xammaqinttoytta; Xoossay yi nagara yinttis atto goda» yeegii qaala odittar liizho gadhapp ye7eeza.
5 Yihuda biitta yez as ubbitayinnee Yerusalaame katama as ubbitay Waannisako yi7iza. Fa nagara buuxin, Waannisa unttan Yorddanoose borkka xammaqiza.
6 Waannisa gimaale ikisepp dadintteez afila ma77iza. Fa xeessayid dafe dancciza; ma boolerannee degera eessara miiza.
7 Waannisa qaala odittar, «Taapp guyer loythii miinggizay yi7iza. Hara attozin, ta E caamma wodora zuggii billodayis beezooya.

1:2 Mil. 3:1 **1:3** Isa. 40:3 **1:6** 2 Kaat. 1:8

8 Ta yinttan haathar xammaqiza, zin E yinttan geeshsha Ayyanar xammaqoda» yeegeeza.

Yesuusa xammaqinttonnee paacintto (Mat. 3:13-17; 4:1-11; Luq. 3:21-22; 4:1-13)

9 Yesuusa ye wode Galila biitta yez Naazirete katamapp yi7in, Waannisa Yorddanoose borkka eza xammaqeeza.
10 Yesuusa haathapp kezeezan garkk salo dooyinttin, geeshsha Ayyanay ezal afa holle garkk wodhdhodar be7eeza.
11 Maakka, «Ta qadhdhiza ta na7ay nena; ta neell ufayttiza» yeegiz girithii salopp ye7eeza.
12 Izir geeshsha Ayyanay Yesuusa liizho gadha kanggeeza.
13 Yesuusa liizho gadha xalaher paacinttittar oyttam gallas gam7eeza. Do7itayir yezeeza, zin kiitanchchitay yi7ii eza maaddeeza.

Yesuusa molo aykkiz oyddii asitana xeegeeza (Mat. 4:12-22; Luq. 4:14-15; 5:1-11)

14 Waannisa acintteezaypp guye Yesuusa Xooss kaatetith Wonggile odittar Galila biitta yhanigeeza.
15 «Layithay helleeza; Xooss kaatetithay ukkeeza. Yi nagaraypp maaqqii, Wongila ammanoytta» yeegeeza.
16 Yesuusa Galila Abba lanqqer aadhittar, molo aykkiz, Simoonarannee E isha Indiraasera, fa gite abbal afa olizita be7eeza.
17 Unttiko, «Tana kaalloytta; ta yinttan ase aykkith tamarssoda» yeegeeza.
18 Unttikka izir fa gitita olii ashshii Yesuusana kaalo aykkeeza.
19 Izipp xiqqal tiin yhanigii, nam77ii ishita Zabdoosa na7ita, Yayqqoobarannee Waannisara wogolo gancce fa gite lo7ithizita be7eeza.
20 Yesuusa ellisii unttan xeegeeza. Unttikka fa ada Zabdoosa, e ooso asitayir wogolo gancce olii ashshii eza kaallii yhanigeeza.

Tuna ayyana aykkeez athay paxeeza (Luq. 4:31-37)

21 Unttii qifirnahoome katama geleeza. Maala gallas helleezan garkk Yesuusa ellisii Ayihude Woosa keethi gelii taamarsso aykkeeza.
22 Mawuter yez as garkk tamarssizap attin higge asitamaaritay garkk tamarssoowa gishos asay E timirtta yhay malabaz geeza.
23 Ye wode tuna ayyana aykkeez pettii athay Ayihuditay Woosa keeth gelii uukkii,
24 «Naazirete Yesuusa, neerannee nuur aba allalle yenee? Nuna dhabisodayis ye7eenee? Ne oonozako ta eriza; ne Xoossa Geeshsh» yeegeeza.
25 Yesuusa ya tuna ayyana, «Hayizoba, yha athaypp kezoba» yeegii azazeeza.
26 Tuna ayyanay atha zardizard udii, xilasii uukkii ezapp kezeeza.
27 Asay ubbay malabaz gi, «Yhay abba? yha athay fa mawuter hara attozin tuna ayyanitakka azaziza. Unttikka ees azazinttiza; yhay aba oroth timirtte?» yeegii, fa ganccer pettay pettay woli oychch aykkeeza.
28 Yesuusa Waaray ellisii Galila awurajja yez heera ubba kezeeza.

Yesuusa gaame harganchchita patheeza (Mat. 8:14-17; Luq. 4:38-41)

29 Yesuusa ye wode Ayihuditay Woosa keethapp kezii, Yayqqoobara Waannisara Simoona karannee Indiraase kara geleeza.

1:11 Medhe. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mar. 9:7; Luq. 3:22 **1:15** Mat. 3:2 **1:22** Mat. 7:28

30 Simoona machchatii indat oxe misha harger woy7ii yezin Yesuusa ize
hellin ezisi odeeza.
31 E izko shiiqii, I kusha aykkii, izo denthii esseeza. Oxe misha hargay ellisii
izo dakkin iza unttan mokkeeza.
32 Hargintteez asa ubbitannee tuna ayyanitay aykkeez asa ubba omathi
awa gelii lemi7ilem7odar eziko ke7eeza.
33 Katama yez as ubbay yi7ii keethayis bale shiiqeeza.
34 Yesuusa duma duma harger aykintteez gaame asita pathii, gaame tuna
ayyanita kesseeza. E oonozako tuna ayyanitay ereeza. Zin Yesuusa unttan
nashshoda kayeeza.

Yesuusa Galila biitta taamarsseeza (Luq. 4:42-44)

35 Yesuusa Zhabaro dendii, asii baa aqo woossodayis yhanigeeza.
36 Simoonarannee ezar yezitay eza koyttar yhanigeeza.
37 Unttii eza denggii, «Asay ubbitay nena koyiza» yeegeeza.
38 Yesuusa ma unttan, «Hara aqo ukke heerita yedhdhoytta. Ta ye7eezay
Wonggile ododayis maaqqeez gishos ezayddakka qaala ododayis beeziza»
yeegeeza.
39 Ayihuditay Woosa keethitayid qaala odittar, tuna ayyanita kessittar,
Galila biitta ubba wuteeza.

Yesuusa borqqontto harger yez atha patheeza (Mat. 8:1-4; Luq. 5:12-17)

40 Borqqontto harge aykkeez pettii athay Yesuusako yi7ii, E tiinayid xuggu-
nii, «Ne qadhdhiko tana geeshshodayis danda7iza» yeegii woosseeza.
41 Yesuusa ezis qadhinttii, fa kusha dakkii eza bochchii, «Ta koyiza,
geezhoba» yeegeeza.
42 Izir borqqonttay atha dakkin athay ellisii geezheeza.
43 Yesuusa athayiko miinthii naaginttoba gi moyzeeza.
44 Yesuusa eza, «Nena eroba, yhanno ooskka odippe. Zin yhanigii ne galla
qeese beezoba. Ne yhatti geeshsh maaqqeezana asa ersodayis, Muse kiitteez
yarshsho yarshshoba» yeegii azazeeza.
45 Zin athay yhanigii, heera ubbayid asis odeeza. Yey gishos, Yesuusa
qonccer, katama gelodayis danda7ekkaya. Zin asii baa aqo gaxa yezeeza;
ma asii ubba aqopp eziko yi7iza.

2

Yesuusa sila atha patheeza (Mat. 9:1-8; Luq. 5:17-26)

1 Xiqqa gallasapp guye Yesuusa qifirnahoome maaqqii, kara yeza giz wore
sintteeza.
2 Shiiqeez asa keethay ekkaam ixxin hara attozin balaykka un77od gatho
gaame as shiiqin, Yesuusa qaala taamarsseeza.
3 Oyddii asitay pettii sila atha tookkii eziko ke7eeza.
4 Asay gaanggeez gishos atha Yesuusako shiishodayis unttis
danda7inttaam ixxin, Yesuusa yeza baggayir keetha qaarii, siitingga
qawuxii atha e woyi7eez arssatira sulle dakkii Yesuusa tiinayid wotheeza.
5 Yesuusa u ammana bi7ii, ya sila atha, «Ta na7ayyo, ne nagaray atto
gintteeza» yeegeeza.
6 Higge asitamaaritaypp ye aqayid bentteez pettii pettii asitay fa wozinayir,

1:39 Mat. 4:23; 9:35 **1:44** Lewii. 14:1

7 «Yha athay yhay garkk iita baz Xoossal afa abis odinttee? Xooss aaddapp
attin hara o nagara atto godayis danda7ee?» yeegii qoppeeza.
8 U fa wozinayid yey garkk qoppeezana Yesuusa ellisii fa ayyanar erii,
unttiko, «Yinttii yi wozinayir abis yhay garkk qoppee?
9 Sila atha, ‹Ne nagaray atto gintteeza› gizay shawukkinenee? Woy, ‹Dendii
eqqii ne arssa tookkii qitoba› gizayi shawukke?
10 Zin taas, As Na7ayis, sa7all afa yessay nagara atto godayis wolqqa yezana
yi erod garkk» yeegii ye sila athayiko,
11 «Ta neeko yhatt odiza, dendii ne arssa tookkii ne kara qitoba» yeegeeza.
12 Athay ellithii dendii, fa arssa tookkii as ubbay tiina kezeeza. Asay
ubbay malabaz gi, «Nuunii yhay garkk baz yesha bi7ii erooya» yeegii Xoossa
galateeza.

Yesuusa Lewana xeegeeza
(Mat. 9:9-13; Luq. 5:27-32)

13 Yesuusa maakka Galila Abba lanqqe yhanigii, eziko ye7eez as ubbita
taamarsseeza.
14 Ezayir aadhodar, Ilfoosa na7a Lewe ginttinttizay qaraxe gachisiza aqo
betteezin bi7ii, «Tana kaalloba» yeegeeza. Leway dendii eza kaalleeza.
15 Yesuusa katha maadayis Leway kara betteeza. Eza kaalliza asay gaame
maaqqeez gishos qaraxe gachisiza gaame asaynnee nagara oothiza asay
ezarannee E tamaaritayir wolla betteeza.
16 Higge asitamaare maaqqeez pettii pettii Farasaawe asay Yesuusa nagara
oothiz asayrannee qaraxe gachisizitayir katha maadar bi7ii, «E abis nagara
oothiz asayirannee qaraxe gachisizitayir katha mee?» yeegii, E tamaaritayir
woli oyceeza.
17 Yesuusa u gizana si7ii, «Akime harginttiztayisapp attin pathi asis
koshshooya. Taanii nagara oothizita xeegodayis ye7eezapp attin xillita
xeegodayis ye7ekkaya» yeegii unttisi maheeza.

Xooma bagga erodayis shiiqeez oychch
(Mat. 9:14-17; Luq. 5:33-39)

18 Xammaqiza Waannisa tamaaritaynnee Farasaawitay xoomizazin, Pettii
pettii asay Yesuusako yi7ii, «Waannisa tamaaritaynnee Farasaawitay tamaar-
itay xoomiza, Zin ne tamaaritay abis xoomoosa?» yeegeeza.
19 Yesuusa unttiko, «Machcho ekkizay unttar yezin Laazanthitay, xoomo-
dayis danda7inee? Machcho ekkiz athay unttar yezin, xoomodayis
danda7ooya.
20 Zin machcho ekkiza athay u kalepp ekinttiza qamma ye7oda, u ya gallas
xoomoda.
21 «Cima afilall afa oroth iraafe gaddii sikkiza asii baaya. Gaddii sikkiko,
orothay cima afilana per7iza; per7ithaykka tiinaasaypp daligiza.
22 Ma mal7antto woyine cima ogoro gancce buulliz asii baaya. Buulliz
maaqqiko, ye woyinay ogorana dhuusiza, fa ubbaskka laalinttiza, ogoraykka
iitiza. Zin mal7antto woyine oroth ogoro gancce buulinttiza» yeegeeza.

Maala erodayis shiiqeez oychch
(Mat. 12:1-8; Luq. 6:1-5)

23 Yesuusa pettii maala gallas bangga gade ganccer aadhodar, E tamaaritay
ezar wolla yhanigttar bangga tizha mirkkii muus aykkeeza.
24 Farasaawe asay Yesuusako, «Yeezin, ne tamaaritay maala gallas woga
baabaz abis oothee?» yeegeeza.

25 Yesuusa unttiko, «Dawute nayinttii, miiz baz kozheez wode paar yezitayir ootheezana yi nabbabekkasa?
26 Abiyatara qeese halaqa maaqqii yeza wode Dawute Xoossa keeth gelii, qeeshitay aadda maadaypp attin oonkka maadayis woga baabaz Goday tiina gaddeez yarshsho soollo meeza, paar yezitayiskka inggeeza» yeegeeza.
27 Maakka Yesuusa unttiko, «Maalay asis medhintteezapp attin asii maalas medhinttekkaya.
28 Yey gishos, As Na7ay, hara attozin Maalaskka Goda» yeegeeza.

3

Yesuusa kushe sila atha patheeza (Mat. 12:9-14; Luq. 6:6-11)

1 Yesuusa Ayihuditay Woosa keethi maaqqii geleeza. Ezayida kushe sileez pettii athay yeza.
2 Pettii pettii asay Yesuusa mootodayis koyii, kushe sileez atha maala gallas E pathodazakonnee ashshodazako be7adayis koyii miinggii naagiza.
3 Yesuusa kushe sileez atha, «Dendii yhana yi7ii nu gancce eqqoba» yeegeeza.
4 Yeypp guye, asitayiko, «Maala gallas lo77o baz oothizay woganee iita baz oothizay woga? As shemppo ashonnee wodho?» yeegii oyceeza.
Zin asay si77e geeza.
5 Yesuusa shenitii unttan fa kalayir yezita dakkii bi7ii, u wozina docceezita maaqqeez gishos unttan kacceeza. Ya athayiko, «Ne kusha piddi udoba» yeegeeza. Athay piddi udin e kushitay paxeeza.
6 Ellisii Farasaaway Ayihuditay Woosa keethapp bale kezii, Yesuusana wayizii wodhodazako tobbodayis Herodoosa baggitayir pettii kara shi-iqeeza.

Asay Yesuusako shiiqeeza

7 Yesuusa fa tamaaritayir Galila Abba lanqqe yhanigeeza. Galilapera Yihudap ye7eez gaame asay eza kaalleeza.
8 Maakka Yerusalaamepp, Edomaasapp, Yorddanoose haath pinthappe, Xiroosa katamapper Sidoona giz katamapp Yesuusa ootheez bazita si7ii, gaame asay eziko ye7eeza.
9 Shiiqeez asay gaametithaypp dendeezayid eza waayithaam garkk E tamaaritay wogolo ezis lo7itoday garkk azazeeza.
10 Gaame asita E patheez gishos harginttiza asay ubbitay eza bochchodayis urqqinttiza.
11 Tuna ayyana aykkeez asitay eza be7eezan garkk e tiina xuggunii, fa qaala dhoqqi udii, «Ne Xooss Na7aya baasa?» yeegeeza.
12 Yesuusa unttan fa suntha ooskka odaamay garkk miinthii azazeeza.

Yesuusa taphpho nam7i hawaarita dooreeza (Mat. 10:1-4; Luq. 6:12-16)

13 Yesuusa derell afa kezii, fa kozheez asita faako xeegeeza; unttikka eziko yhanigeeza.
14 Unttikka paar yezoday garkkennee qaala tamaarssoday garkk taphpho nam7ita doorii, unttan, «Hawaarita»* gi xeegeeza.
15 Tuna ayyaanttakka kessod garkk unttisi mawute inggeeza.

2:25 1 Sam. 21:1-6 **2:26** Lewii. 24:9 **3:9** Mar. 4:1; Luq. 5:1-3 * **3:14** *Hawaare:* Hawaare guussay kiitintteez asi guussii.

16 E dooreez taphpho nam7itay yhayitita: Phixiroosa yeeginttii xeeginttiz
Simoona,
17 Bo7anerggese (Dada na7ita) yeegii sunth gaddeezita, Zabdoosa na7ita
Yayqqoobarannee Yayqqooba isha Waannisa,
18 Indiraase, Filphoosa, Barttolomoosa, Maattoosa, Toomaasa, Ilfoosa na7a
Yayqqooba, Taadoosa, Kananepp maaqqeez Simoonarannee,
19 Yesuusa aathii inggeez Asiqoroto Yihuda.

Yesuusarannee Bi7elzebular
(Mat. 12:22-32; Luq. 11:14-23; 12:10)

20 Yeypp guye, Yesuusa kara geleeza. Ma gaame asay shiiqin, ezara e
tamaaritay hara attozin katha maadayiskka danda7ekkaya.
21 Asay eza, «Eeyiza» giz gishos E dabbitay yeya si7ii eza aykkodayis
yhanigeeza.
22 Higge asitamaaritaypp pettay pettay Yerusalaamepp yi7ii, «Ezal afa
Bi7elzebula yeza», E, «Xalahe wolqqar xalahe ayyanita kessiza» yeegii wolla
odintteeza.
23 Yesuusa asita faako xeegii aaziso odeeza. «Xalahe Xalahe wayizii kesso-
dayis danda7ee?
24 Pettii kaatetithay fa gancce shaako kessiko ya kaatetithay eqqodayis
danda7ooya.
25 Yey garkk, pettii kara asaykka woli gancce shaako medhdhiko dhabo-
daypp attin yezodayis danda7ooya.
26 Yikkee, Xalahe wolir morkkinttii duuxiko dhabodaypp attin yezodayis
danda7ooya.
27 «Zin tiinattii wolqqama atha accekkazar e kara gelii, e shala bonqqodayis
danda7iza asii baaya. Accii maaqqeezaypp e kara bonqqodayis danda7iza.
28 «Ta yinttis turo odiza; Xoossii as na7itayis nagara ubbannee u cazheez
cashsh ubba atto goda.
29 Zin geeshsha Ayyanal afa iita baz odinttiza ooskka medhinas nagara
maaqqodaypp attin Xoossii ubbarakka eza maaraamii» yeegeeza.
30 Yesuusa yeya geezay, asay, «Ezal afa tuna ayyana yeza» yeegeez gishosii.

Yesuusa indatirannee e ishita
(Mat. 12:46-50; Luq. 8:19-21)

31 E indatinnee E ishitay yi7ii bale eqqii, eza xeegiseeza.
32 E lanqqe betteez gaame asitay, «Ne indatirannee ne ishitayir bale eqqii
nena koyiza» yeegeeza.
33 Yesuusa mahii, «Ta indat oonoo? Ma ta ishitay aayita?» yeegeeza.
34 Fa kale betteez asa yuuyii bi7ii, «Ta indatinnee ta ishitay yhayttita.
35 Xooss azazo oothiz ubbitay ta ishe, ta misho ta aayo» yeegeeza.

4

Zerth zeriz athay aaziso
(Mat. 13:1-9; Luq. 8:4-8)

1 Yesuusa maakka Galila Abba kale taamarsso aykkeeza. Aqopp aadheez
gaame asitay E lanqqayir shiiqin, abbayil yez wogolay gancce gelii betteeza,
asay ubbitay Abba lanqqe yeza.
2 E unttan gaame baz aazisor taamarsseeza. Tamaarssittar yhay garkk
yeegeeza:
3 «Si7oytta! Pettii athay zerth zerodayis kezeeza.

3:22 Mat. 9:34; 10:25 **3:29** Luq. 12:10 **4:1** Luq. 5:1

4 E zerodar, pettii pettii zerthay oge achcha wodhdheeza; kafitay yi7ii
meeza.
5 Pettii pettii zerthay sisinqqo aadda yez biittal afa wodhdheeza. Afar biitta
baazay gishos ye zerithay ellisii doleeza.
6 Zin awa kezeez wode shulleeza. Lo7ithii xapho dakkekka gishos ellisii
meleeza.
7 Pettii pettii zerithitay angguth gancce wodhdheeza. Doleezanno
angguthii diccii cuulleez gishos aafe aafaam ixxeeza.
8 Pettii pettii zerithitay aradda biittal wodhdhii doleeza. Diccii pettay
hasttam, pettay usuppuntam pettay xeet aafeeza» yeegeeza.
9 «Si7iz hayer yez oonkka si7oo» yeegeeza.

Yesuusa aazisor odeezay
(Mat. 13:10-17; Luq. 8:9-10)

10 Yesuusa kaler yez asitaynnee taphpho nam77ii tamaaritay Yesuusa fa
aadda yezin, eziko shiiqii ya aazisayis bili7itha oyceeza.
11 Yesuusa unttiko yhay garkk yeegeeza: «Yinttis Xooss kaatetithii xuura
erettithii ingintteeza. Zin yhankkitayis kaatetithapp bale yezitayis ubba baz
aazisor odinttiza.
12 Yeykka,
« ‹U bbi7iza, zin denggooya.
Si7iza, zin akaakooya.
U denggizakonnee akaakizako,
Xoossiko maaqqoda
ezkka unttan maarodazinii› »
yeegeeza.

Zerth aazisayis bili7ith
(Mat. 13:18-23; Luq. 8:11-15)

13 Yesuusa unttiko, «Yha aazisay yinttiskka geloosa? Yeezin, yhankko
aazisita ubba yi wayizii akaakodee?
14 Zerizay Xooss qaala zeriza.
15 Qaalay zerinttodar oge kantta wodhdheezitay qaala si7eezita. Zin
Xalahe izir yi7ii, u wozinayid zerintteez qaala maxii ekkeeza.
16 Yey garkk, sisinqqo yez biittayil zerintteezay qaala si7ii, ellisii ufayttii
ekkizita.
17 Zin unttisi xapho baazay gishos cere yhattesapp attin gam7ooya. Xiqqa
wodepp guye qaala gisho meto woy bayi7ithii helliko ellisii dhubinttiza.
18 Angguth gancce zerintteezay qaala si7izita.
19 Zin yha sa7a yessis hirga, duretith qadhennee hara baz amotithii e
wozinayid gelii qaala cuulliza gishos aafe aafekkazar attiza.
20 Zin aradda biittal zerintteezitay qaala si7ii ekkizita. Unttikka pettay
hasttam, pettay usuppuntam pettay xeet aafiza» yeegeeza.

Geema yez xomppe
(Luq. 8:16-18)

21 Yesuusa gujjii, «Xomppe ayithii, ota gancce woy arssa oommo gaddiz asii
yenee? Dhoqqa aqo gaddoosanee?
22 Yikkee, qosintteez baz ubbitay kezekkazar; zurintteez baz ubbay pid-
hdhe benttekkazar attaamii.
23 Si7iz haye yez oonkka si7o» yeegeeza.

4:12 Isa. 6:9 **4:21** Mat. 5:15; Luq. 11:33 **4:22** Mat. 10:26; Luq. 12:2

24 Ma unttiko, «yinttii si7iz baz akaakii si7oytta! Xooss qaala yi
si7izanigarkk e yinttis akaaka ingoda. Yi makkiz bazar yinttis makkoda.
Ezayppekka yinttis gaanthii ingoda.
25 Pettii baz yeza athayis gujjinttii inginttoda, baazaypp hara attozin, yezan
izakka eepp ekkinttoda» yeegeeza.

Zerth dicco aaziso
26 Yesuusa mahii, «Xoossa kaatetithay fa gade zerith zeriz as garkke.
27 Ye athay qamma genttiza; guura gooddii dendiza. E wayizako erekkazin
ya zerithay dolii dicciza.
28 Biittata fa aaddas katha ingiza. Tiina caare, yeypp aafodayis gambbux-
iza, wurssithala kunth aafe aafiza.
29 Zin kathay maxos helliko athay ellisii maxo aykkiza» yeegeeza.

Sannaficce zerith aaziso
(Mat. 13:31-34; Luq. 13:18-19)
30 Yesuusa, «Nuunii Xooss kaatetithii ab aaziza gode? Woy abar aazisode?
31 Xooss kaatetithay sannaficce aafe aaziza. Ye mithatii aafa zerodar sa7a
yez mithii aafe ubbaypp xiqqizara
32 Zeriko dolii diccii mith ubbaypp aadhiz; gita shaqo kessiza. Salo kafitay
i shaqayil afa keexxii bettod gatho daazhiza» yeegeeza.
33 Yesuusa yhay garkk unddenna aaziso asitay akaakodayis danda7izay
garkk qaala odeeza.
34 Asayis aaziso baazin odooya. Zin Yesuusa fa tamaaritayir aadda yeza
wode unttisi bili7ii odeeza.

Yesuusa abba zula si77i udeeza
(Mat. 8:23-27; Luq. 8:22-25)
35 Ye gallasi sa7ay omathin, Yesuusa fa tamaaritayiko, «Abbapp seko pino
wolla piinggoda» yeegeeza.
36 E tamaaritay woyita olii ashshii, Yesuusa tiina gelii betteez wogolitte
gelii Yesuusana paar kanggeeza. Hara wogolitay ezayid yeza.
37 Wolqqama gotekka dendii, wogolay gancce haathii kumod gatho zulay
shoceeza.
38 Ye wode Yesuusa wogolayis guye baggar borkothii gentteeza. E tamaar-
itay eza denthii, «Asitamaarayyo, nuunii dhabodar ne si77e gi bi7inee?»
yeegeeza.
39 E barkkii gotana, «Si77e goba» yeegii, abbanakka, «Hayizoba» geeza.
Gotaykka si77e gin ubba baz cicirkk geeza.
40 Yesuusa fa tamaaritayiko, «Yhay garkk yinttan yashshoday abba? Yinttis
ammano abis dhabeenee?» yeegeeza.
41 Unttii iita yashsha yashittii woli gancce, «Yhay hara attozin, gotenne
abba azazinttizay oonoo?» yeegeeza.

5

Tuna ayyana aykkeez athay paxeeza
(Mat. 8:28-34; Luq. 8:26-39)
1 Yesuusarannee E tamaaritay abba piinggii, Gerggesonoona giz gade
heleeza.
2 Yesuusa wogolaypp wodhdheezan garkk tuna ayyana aykkeez pettii
athay duufopp kezii eza heleeza.
3 Ye athay duufo gancce aqittar peezhittar yeza. Eza oonkka santhalaater
accodayis danda7ooya.

4:25 Mat. 13:12; 25:29; Luq. 19:26 **4:29** Iyu. 3:13

4 E gaame wode dukkulinttii santhalaater accinttii yeza. Zin santhalata
duusirithiza, duththakka menthirithiza. Eza kayodayis danda7iza oonkka
baaya.
5 E qammannee gallas ya duufayddannee derell afa uukkiza, fa gallakka
shuchchar kariza.
6 Yesuusana haakor bi7ii woxxii yhanigii E tiinayid xuggunii goynneeza.
7 Ye athay fa qaala dhoqqi udii, «Ubbaypp aadho Xoossa Na7a Yesuusa,
nenannee tana abba helithizay? Tana dhabisamaygarkk ta nena Xoossa
sunthar woossiza» yeegeeza.
8 E yeya geezay Yesuusa eza, «Naat yha tuna ayyanayyo, yha athaypp
kezoba» yeegii azazeez gishosii.
9 Yesuusa eziko, «Ne sunthay oonoo?» yeegii oyceeza.
E, «Nuunii gaame maaqqeez gishos ta sunthay Leegona» yeegeeza.
10 Tuna ayyanitay fana ya gadaypp kessii dakkaamaygarkk Yesuusana
miinthii woosseeza.
11 Ye derayil afa gaame gudaylle wude heengginttiza.
12 Tuna ayyanitay Yesuusako, «Nuna seko gudaylle wudayiko dakkooye, u
gancce yhanigii nu geloda» yeegii woosseeza.
13 Yesuusa unttiko, «qitoytta» yeegeeza. Yeegin tuna ayyanitay athaypp
kezii gudayllitayll geleeza. Nam7i mukule maaqqod gudaylle wuday gaga
doonar dirggii yhanigii abba gancce gelii mitintteeza.
14 Gudaylle wude heenggizitay yashittii yhanigii haneezibazana kata-
masinnee gaxares odeeza. Yeyppe asay haneezibazana be7adayis kezeeza.
15 Asay Yesuusako yi7ittar tuna ayyanay eepp kezeez atha be7eeza. E
wozinay maaqqini, afila ma77ii, ezayid betteezana bi7ii ubbitay yashitteeza.
16 Yeya be7eez asitay tuna ayyanitay aykkeeza athayil afannee gudaylli-
tayll afa haneezibazana ubba asis odeeza.
17 Yey gishos, asay fa biittaypp Yesuusa kezii qitodaygarkk woosseeza.
18 Yesuusa wogolayil afa kezodar tiin tuna ayyana aykkii dakeez athay,
Yesuusar yhammadayis eza woosseeza.
19 Zin Yesuusa ixxii eziko, «Ne kara maaqqii, Goday neesi ab garkk
maarotith ootheezakko neesi waafa keheezako ne kara asayis odoba»
yeegeeza.
20 Athay yhanigii Taphphii Katama ginttiz aqo yuuyii, Yesuusa ezis ab
garkk maarotith ootheezako odeeza. E odeezana si7eez as ubbitay malabaz
geeza.

Yhayqqeez na7atonnee Yesuusa afila bochcheez asito (Mat. 9:18-26; Luq. 8:40-56)

21 Yesuusa maaqqii, wogolo gancce gelii, abba piinggeezaypp guye gaame
asay abba gaxa E kale shiiqeeza.
22 Iyaroosa giz Ayihuditay Woosa Keethi halaqitaypp pettay, Yesuusana
be7eez wode eziko yi7ii e tokayil afa wodhdhii,
23 «Ta na7ata harginttii yhayqqod haniza. Iza paxodgarkk yi7ii ne kusha
Izil afa gaddooye» yeegii Yesuusana miinthii woosseeza.
24 Yesuusa Iyaroosar yhanigeeza. E yhammadar gaame as eza kaallittar
urqqitheeza.
25 Taphpho nam77ii laythi Izilapp suuthii goggeez pettii astta yeza.
26 Gaame akimitay izo akimeezin, iza pathi eqa kaa7inttiza. Iza fa miisha
ubba wurssinkka iis yhana iiteezaypp attin abikka izo maaddekkaya.
27 Ye astta Yesuusa waara si7eez, gishos asaypp aadhii Yesuusas guyiguthar
yi7ii e afila bochcheeza.

28 Iza, «Ta hara attozin E afila manchchato bochcheezako paxoda» gi qoppeeza.
29 Izipp goggiz suuthay izir eqqii atteeza. Iza fa waayaypp paxeezana fa galayill ereeza.
30 Yesuusa ellisii paapp wolqqa kezeezana fa ubbas erii, gaame asay gancce guye maaqqii, «Ta afila bochcheezay oonoo?» yeegeeza.
31 E tamaaritay, «Asay nena urqqiza bi7ittar, ‹Oonoo tana bochcheezay yeegii wayizii oyce?› » yeegeeza.
32 Yesuusa yeya o ootheezako erodayis yuuyii be7eeza.
33 Zin asita paas haneezibazana erii, yashshar kukkurttar yi7ii Yesuusa tiinayid guphinggii; fa xillat ubba eesi odeeza.
34 Yeeyin, Yesuusa iziko, «Tana7ate, nena ne ammanay patheeza, saro yhanigoba, ne waayayppekka paxoba» yeegeeza.
35 Yesuusa haga yhaya ododar, Ayihude Woosa Keethi halaqay karapp kiitintteez asitay yi7ii, «Ne na7ata yhayqqeeza, yhatt asitamaara abis daabursse?» yeegeeza.
36 Zin Yesuusa u gizana si7ii, Ayihuditay Woosa Keethi halaqayiko, «Ammano aadda ammanobapp attin yashittippe» yeegeeza.
37 Yesuusa Phixiroosapp, Yayqqobappennee Yayqqooba isha Waannisapp hara oonkka fana kalaamay garkk kayeeza.
38 Unttii Ayihude Woosa Keethi halaqay kara hellodar Yesuusa asay yeekkodar, zelalodarannee uukkodar be7eeza.
39 Gelii asitayiko, «Yha ubba yeefaynnee uufay abiso? Na7ata gentteezapp attin yhayqqekkaya» yeegeeza.
40 Asay eza leqqii miicceeza. Zin as ubbita bale kessii, na7atii ada, indatonnee hayidzii taamarita paar ekkii na7ata yezabessa geleeza.
41 Yesuusa na7atii kusha aykkii, «Xaalita, kumii» geeza. Bilthaykka (Xiqqa na7ate, nena giza dendoba) guussii.
42 Iza taphpho nam77ii laythi na7azar izir dendii eqqii yedhdhith aykkeeza. Yeykka haneeza bi7ii asay malabaz geeza.
43 Yesuusa yeya u ooskka odaamay garkk unttan miinthii azazii. Na7atis miiz baz immad garkk odeeza.

6

Yesuusa Naazirete ixintteeza (Mat. 13:53-58; Luq. 4:16-30)

1 Yesuusa yeypp kezii, fa taamarita kaalithii, fa katama Naazirete qiteeza.
2 Maala gallas Ayihude Woosa Keetha taamarsso aykkeeza. E taamarssizana si7eez gaame asay yhay malabaz gi, «Yhay yha ubba anapp denggeennee? Yhay ees ingintteez ecetithay waafa? Yha malatita oothiza mawutay ees wayizii ingintteene?
3 Yhay anaaxa baasa? Mayiramii na7a, Yayqqooba, Yoosa, Yihudarannee Simoona isha baasa? E mishunthikka nuur yhannee yezunthun baasanee?» yeegii, E odizana ekkaam ixxeeza.
4 Yesuusa ye asitayiko, «Nabe fa gadella, fa dabbitayddannee fa kara as gancce bonchchnttooyapp attin yhankkitay kale bonchchinttiza» yeegeeza.
5 E ye aqayid fa kusha harginttiza xiqqa asitayil afa gaddii patheezaypp attin hara malata baz oothodayis danda7ekkaya.
6 Asay ammanaam ixxeez gishos pala baz geeza. Yeypp guye, Yesuusa ye heerapp hara heera taamarseeza.

6:4 Wan. 4:43

Yesuusa taphpho nam7i hawaarita azazeeza (Mat. 10:5-15; Luq. 9:1-6)

7 Yesuusa taphpho nam77ii taamarita faako xeegii, nam77e nam77e woli
helthii azazeeza. Unttis tuna ayyanitayil afa mawute inggeeza.
8 Unttan, «Oges gufe aaddapp attin katha, qurbo, yi kiise miishe ababazkka
aykkippattee.
9 Yi toke caamma aathoytta, zin laame afilakka aykkippate» yeegeeza.
10 Maakka, «Yinttan asii mokkeez kara abakka maaqqin ye aqato ashshii
qitod gatho ye karttee gam7oytta.
11 Yinttan asii mokkowa kara woy yi odiza baz si7oowa kara abakka
maaqqiko, ye biittate yez asayis yey markka maaqqod garkk ye aqaypp
kezittar, yi tokaypp buli7a tiqisoytta» yeegeeza.
12 Taphpho nam77ii tamaaritay yhanigii, asay fa nagaraypp maaqqod
garkk qaala odeeza.
13 Unttii asaypp gaame tuna Ayyanita kesseeza. Gaame hargintteezita
zayite tizhii patheeza.

Xammaqiza waannisa Yhayiqo (Mat. 14:1-12; Luq. 9:7-9)

14 Yesuusa sunthay ubba aqo kezeezay gishos Kaatay Herodoosa e bagga
si7eeza. Pettii pettii asay, «Xammaqiza Waannisa yhayiqopp dendeeza, yey
baggar yha malatita oothizay eza» yeegeeza.
15 Baggitay, «Yhay Eelaasa» yeegeeza.
Yhankkitay ma, «Yhay binii wode nabitaypp pettay garkk maaqqith at-
taamii» yeegeeza.
16 Zin Herodoosa yeya si7ii «Yhay ta qoodhe gachiseez xammaqiza Waan-
nisa e yhayiqopp dendeeza» yeegeeza.
17 Herodoosa fa ishay Filphoosa machchato Heroodada ekkeez gishos
Waannisa ayithii acciseeza.
18 Waannisa Herodoosa, «Ne ne ishay machchato ekkodayis beezooya»
yeegeeza.
19 Heroodada Waannisa fa ulor morkkii eza wodhisodayis koyeeza, zin
danda7ekkaya.
20 Waannisa xillonnee geesh as maaqqeezana Herodoosa ereez baggar
ezis yashittii miinthii naageeza. Herodoosa Waannisa nashsha si7ii ufayt-
tizarakka mor7iza.
21 Herodoosa fa yelintteez gallasa bonchchodayis gade aqisizitayis,
shaalaqitayisnnee Galila yez damma asayis imato giigiseeza. Yeyi
Heroodadas lo77o gallas maaqqeeza.
22 Heroodada na7ata imathi mokinttiza aqayid gelii doonggii,
Herodoosannee e imathita ufaysseeza. Kaatay na7atis, «Ne koyiz baz ab
maaqqikokka tana oycoba, ta neesi immada» yeegeeza.
23 Ma izis caaqqii, «Ne oyciz baz ab maaqqikokka, ta neesi immada. Hara
attozin, ta kaatetithay bagga maaqqikokka ta neesi immada» yeegeeza.
24 Na7ata bale kezii fa indatiko, «Ab ingoba gi oyco?» gi oyceeza.
I indat, «xammaqiza Waannisa omma ingo goba» yeegeeza.
25 Na7ata ellisii kaatayiko yhanigii, «xammaqiza Waannisa qoodhatip
gachchii pili7o gancce gaddii yhatti taas immaday garkk ta koyiza» yeegeeza.
26 Yeegin Kaatay unddenna qiiradhdheeza zin fa immathitay gisho izis
caaqqeez fa caaqa menthodayis koyekkaya.

6:8 Luq. 10:4-11 **6:11** Haw. O. 13:51 **6:13** Yay. 5:14 **6:15** Mat. 16:14; Mar. 8:28; Luq. 9:19
6:18 Luq. 3:19-20

27 Yeyi gishos, ellisii naagiza atha Waannisa omma ko7oday garkk azazeeza. Naagiza athay achch keethi yhanigii Waannisa qoodha gachcheeza.
28 Ye gachchintteez omma pili7o gancce gaddii ki7ii na7atis inggeeza. Na7atakka ma fa indatis inggeeza.
29 Waannisa tamaaritay yeya si7eez wode yhanigii e aha ekkii kanggii moogeeza.

Yesuusa ichchin mukule asa muzeeza (Mat. 14:13-21; Luq. 9:10-17; Wan. 6:1-14)

30 Hawaaritay maaqqii yi7ii Yesuusako shiiqii u ootheezbazinnee taamarsseeza baz ubba Yesuusas odeeza.
31 Unttiko yi7iza asaynnee qitiza asay gaanggeez gishos Yesuusarannee e tamaaritayi, hara attozin katha maadayiskka unttis wode dhabeeza. Yeeyin, Yesuusa unttiko, «Nuusikka xiqqal shempp ekkodayis asii baa aqo yedhdhoytta» yeegeeza.
32 Yey gishos, unttii fa aaddas wogolo gancce gelii asii baa aqo yhanigeeza.
33 U yhammadar gaame asitay unttan bi7ii ereeza. Yeezin, katama ubbapp asii toker woxxii yhanigii u yhanigiza aqayid unttapp tiinattii helleeza.
34 Yesuusa wogolopp wodhdhii gaame woya be7eeza. Asay heenggiz asii baa dur garkk maaqqeezana bi7ii unttis qadhinttii unttan gaame baz taamarisseeza.
35 Sa7ay awa aadhodar Yesuusa tamaaritay eziko yi7ii, «Yha aqay liizho; yhatt sa7ay omatheeza.
36 Asay herarannee katamar yhanigii paas miiz baz woonggod garkk asa dakkoba» yeegeeza.
37 Zin Yesuusa mahii unttiko, «Asayis miiz baz yi ingoytta» yeegeeza.
U, yeezin «Nuunii yhanigii nam77ii xeet diinnaarer soollo wonggii immadenee?» yeegii oyceeza.
38 Yesuusa unttiko, «Yinttis aappun soollo yenee? An yhanigii bo7oytta» yeegeeza.
U bi7ii, «Ichchin soollorannee nam77ii molor yeza» yeegeeza.
39 Yesuusa fa taamarita asa ubba cugar cugar shaakkii maatal bettiththoday garkk azazeeza.
40 Asay baggay xeet, baggitay ishatam maaqqii cugar cugar shaakinttii betteeza.
41 Yesuusa ichchin soollorannee nam77ii molita ekkii, salo bi7ii Xoossa galateeza. Soolla duuthii asayis gishoday garkk fa tamaaritayis inggeeza. Ma nam77ii molita u ubbitayis shaakkeeza.
42 As ubbitay mi mizheeza.
43 Atteez soollo gufannee molo gufa, e tamaaritay taphpho nam77ii leemate kunth dentheeza.
44 Soollo meez dhiirath asitay aadda ichchin mukule maaqqada.

Yesuusa abbal afa yedhdheeza (Mat. 14:22-33; Wan. 6:15-21)

45 Ellisii Yesuusa fa tamaaritay wogolo gancce gelii, Abbapp sekofino yez Biitta Beetesayida yhanigodaypp tiinatii qitoday garkk kiiteeza.
46 Asa moyzeezaypp guye Xooss woossodayis derell afa kezeeza.
47 Sa7a qammodar wogolay abba gancce yezin, Yesuusa abba gaxa fa aadda yeza.

6:34 Tay. 27:17; 1 Kaat. 22:17; Iziqe. 34:5; Mat. 9:36

48 Carkko e tamaaritayiko carkkiz gishos abba pidhithay waayithizana
Yesuusa be7eeza. Wonttimaathe shugula uukkodar e abbal afar yedhdhittar
unttiko yi7ii, unttan olii aadhodayis koyeeza.
49 Zin e abbal afa yedhdhodar, u bi7ii, unttisi meeshe aazin uukkeeza.
50 U ubbitay eza bi7ii, yashittii dagameeza.
Zin Yesuusa ellisii unttiko, «Tana, akko baaya; yashittippatte» yeegeeza.
51 Yesuusa wogolayid gelii unttar wolla bettin carkkay si77i atteeza. Unttii
gita mala bazi geeza.
52 U wozinay docceez gishos soollayil ootheez malata unttii
akaakekkayapp attin yhay unttis malabaz baabonazin.

Yesuusa Gensareexee hargintteezita patheeza
(Mat. 14:34-36)

53 Unttii abba piinggii, Gensareexee biitta hellii, wogola gaxal shiishii
acceeza.
54 U wogolaypp wodhodar asay ellisii Yesuusana ereeza.
55 U heera yez biitta ubba woxitii hargintteez asita halar tookkii, «Yesuusa
yeza» yeza geez aqayid ki7ith aykkeeza.
56 Asay e yhanigeez kara ubba, gaxare maaqqin, katama, yez hargintteez
asita bucal kanggiza. Hargintteez asitay e afila manchcha maaqqikokka
bochchod garkk asay eza woosseeza. Bochcheez ubbitay paxeeza.

7

Binii aditay woga
(Mat. 15:1-9)

1 Yerusalaamepp ye7eez farasaawitayira pettii pettii higge asitamaaritay
Yesuusa kale shiiqeeza.
2 Yesuusa tamaaritaypp pettay pettay geezhekka kusher, yeykka kushe
meecinttekkazar katha miizita be7eeza.
3 Farasaawitaynnee Ayihuditay asii ubbay fa aditay wogay garkk fa kushe
lo7ithii meecinttekkazar mooya.
4 Yey garkk, unttii gabepp maaqqii meeccekkazar mooya. Ma unttii
fa aditaypp ekkeez hara gaame woga yeza: yeykka wancca, ota, biraata
miishera arssa meecciz woga naagiza.
5 Farasaawitayirannee higge asitamaaritay Yesuusa, «Ne tamaaritay abiso
aditay woga menthii fa kushe meecinttekkazar katha miizay?» yeegii
oyceeza.
6 Yesuusa unttiko, «Nabe Isayaasa yinttis cubbitayis,
« ‹Yha asay tana fa iranthi aaddari bonchchiza,
zin u wozinay taapp haakko yeza.
7 Asii kochcheez woga Xooss higge aazisii taamarssiza gisho
u tana cer goynniza› »
yeegii xaafeezay turo.
8 «Yinttii Xooss kiita ashshii as woga naagiza» yeegeeza.
9 Maakka Yesuusa, «Yinttii yi woga naagodayis gi Xooss kiita olii ashsheeza
10 Muse, ‹Ne adenne ne indo bonchchoba›, ma ‹Fa adannee woy fa indo
cazhizay yhayqqodayis beeziza› yeegeeza.
11 Zin yi yeegiza pettii athay fa ada woy fa indato maaddoda ashshii, ‹Yhay
Xoossa yarshsho› giiko,
12 E fa ada woy fa indato maaddaam garkk yi udiza.

7:6 Isa. 29:13 **7:10** Kes. 20:12; Tay. 5:16; Kes. 21:17; Lewii. 20:9

13 Yey garkk, yi yhankkita taamarisseez yi wogayid Xoossa qaala leqqeeza.
Yey garkk hara gaame baz oothiza» yeegeeza.

As tunisiza baz (Mat. 15:10-20)

14 Yesuusa gaame asa maakka faako xeegii, «Ubbay ta odiza si7oyttannee
akaakoytta.
15 As wozinapp keziz baz as tunisizapp attin balepp as ulo gelii as tunisiza
baz abkka baaya.
16 Si7iz hayer yez oonkka si7o» yeegeeza.
17 Yesuusa gaame asa olii ashshii keetha gelin e tamaaritay ye aazisay
bagga eza oyceeza.
18 E unttiko, «Yinttiskka ma gelekkasa? Balepp as gancce geliza baz abkka
as tunisodayis danda7oozana akaakoosanee?
19 Abis giiko, katha as doonar ulo gancce gelii ezayir bale kezizaypp attin
as wozina gancce gelooya» yeegeeza. Ezayid Yesuusa katha ubbay geeshshii
maaqqeezana eriseeza.
20 Gujjikka, Yesuusa, «as tunisiza baz as wozina ganccepp keziz bazii.
21 As wozina ganccepp keziz baz wobbo qofa, lagita, kastto, as wodho,
22 laame, iita amotithii, iitatithii, gene, qayxe, doosha, qinaate, cashshe,
utirannee boozatithii.
23 Yha iita baz ubbaykka as wozina ganccepp kezii as tunisiza» yeegeeza.

Pettii asttii ammano (Mat. 15:21-28)

24 Yesuusa yeypp kezii, Xiroosa katama kale yez gade yhanigeeza. E
pettii kara gelii ezayid yezana oonkka erod garkk koyekkaya. Zin qosinttii
gam7odayis danda7ekkaya.
25 Zin i xiqqa na7ato tuna ayyana aykkeez pettii astta Yesuusa oosa si7ii
ellisii eziko yi7ii e tokayil afa wodhdheeza.
26 Iza Girike asii; yelintteezay Siroofinqqe giz biitta. Iza, fa na7atipp tuna
ayyana kessod garkk Yesuusa woosseeza.
27 Zin Yesuusa mahii, «Na7itay tiinatii katha mizho; na7itay katha ekkii
kanitayis olo koshshooya» yeegeeza.
28 Asita maaqqii, «Ta Godayyo yeyi tuma, zin leemate kale yez kanitay
na7itaypp wodhdhiz gufa miinebay» yeegii maheeza.
29 Yesuusa ma iziko, «Yha ne qaalay gishos ne kara qitoba; tuna ayyana ne
na7atipp kezeeza» yeegeeza.
30 Izakka fa kara yhanigodar tuna ayyana i na7atipp kezin arssal
woyi7eezanno denggeeza.

Yesuusa tullennee muume atha patheeza

31 Yesuusa ma Xiroosa katamapp kezii, Sidoonaranne Taphphii Katamita
giz biittar aadhii Galila Abbako yhanigeeza.
32 Asay tullennee deddatiza as Yesuusako ki7ii, fa kushe ezal afa gaddod
garkk eza woosseeza.
33 Yesuusa aadda ye atha gaame asaypp gaxa kessii, fa biradhdhe e hayayid
dakkeeza. Ma yeypp cuchchii cuttii e irantha bochcheeza.
34 Salo fude dhoqqi gi bi7ii, woossii, «Eftah» geeza. Bili7ithaykka «Dooyint-
toba» guusii.
35 Athay hayay ellisii dooyintteeza, accintteez iranthaykka bili7intteeza,
athay bili7inttii odintteeza.
36 Yesuusa asayiko, «Yhaya ooskka odippate» yeegeeza. Zin E lo7ithii
miinthii odippate gin, asay oda gede dalgiseeza.

37 Yeya si7eez as ubbay lo7ithii malabaz gi, «Ubba baz e lo7ithii oothiza.
Hara attozin, tulle sissiza, muume odisiza» yeegeeza.

8

Yesuusa oyddii mukule asii muzeeza (Mat. 15:32-39)

1 Xiqqa wodepp guye, gaame asay Yesuusako shiiqeeza. Asayis miizibaz
dhabin Yesuusa fa taamarita faako xeegii,
2 «Yha asay taar hayidzii gallas hellodayis gam7ii, abkka miiz baz
denggekkazay gishos tana asay qadhithiiza.
3 Ta asa nayer kara dakkaamii, asay yhanigttar ogella daaburii pokkoda,
bagga asay haakopp ye7eeza» yeegeeza.
4 Yesuusa tamaaritay mahii, «Yha liizhayid yha asa ubba muzodayis gidiza
katha denggodays danda7izay oonoo?» yeegeeza.
5 Yesuusa unttiko, «Yinttar aappun soollo yenee?» yeegii oyceeza.
U mahii, «Laappun soollo yeza» yeegeeza.
6 Yesuusa asay sa7a bettoday garkk kiiteeza. Yeezeezaypp, laappun soollo
ekkii Xooss galatii maaqqii ye soolla duuthirthii, asayis gishod garkk fa
tamaaritayis inggeeza. E tamaaritay asayis gisheeza.
7 Unttisi ma xiqqa yishshe molitay yeza. Yesuusa ye molitay gishos Xooss
galatii, asayis gishod garkk fa taamarita azazeeza.
8 Asay ubbitay mi mizheeza. E tamaaritay atteez gufa laappun leemate
kunth dentheeza.
9 Katha meez asay tayibay oyddii mukule maaqqoda. Yeypp guye, Yesuusa
asa dakkeeza.
10 E ma fa tamaaritayir ellithii wogolo gancce gelii Dalmmanuuta ginttiz
biitta qiteeza.

Malla oothinttodaygarkk oyceeza (Mat. 16:1-4)

11 Farasaawe asitay yi7ii Yesuusa paaccodayis koyii, salopp u fana mala
beezodaygarkk Yesuusar palama aykkeeza.
12 Yesuusa sheemitii, «Yha wode asay abis malla koyee? Ta yinttis tuma
odiza; yha wode asis aba mallakka ingintteena» yeegeeza.
13 E unttan ize olii ashshii maaqqii wogolo gancce gelii abbaypp seko pino
piinggeeza.

Farasaawitannee Herodoosa irshsho (Mat. 16:5-12)

14 E tamaaritay katha ekkii yhamo dogeeza; unttisi wogolay gancce pettii
soollopp hara katha baaya.
15 Yesuusa unttiko, «Yinttan eroytta. Farasaawitay irshshoppennee
Herodoosa irshshopp naaginttoytta» yeegii azazeeza.
16 Unttii woli gancce, «E yhaya gizay nuus soollo baazay gishos» yeegeeza.
17 Yesuusa u gizana erii unttiko, «Yinttis soollo baazay gishos abis odinttee?
Yhattekka yi eroosa? Woy yi akaakoosa? Yi wozinay docceennee?
18 Yinttis aafe yezin bo7oosa? Haye yezin si7oosa? Yinttis wayizii akaak-
inttoosa?
19 Ta ichchin soollo ichchin mukule asis peedheez wode aappun leemate
kunth gufa dentheennee?» yeegeeza.
Unttikka, «Taphpho nam7i leemate kunth» yeegeeza.

8:11 Mat. 12:38; Luq. 11:16 **8:12** Mat. 12:39; Luq. 11:29 **8:15** Luq. 12:1 **8:18** Erim. 5:21; Iziqe. 12:2; Mar. 4:12

20 «Yey garkk, ta laappun soollo oyddii mukule asis peedhin aappun
leemate kunith gufa dentheennee?» yeegeeza.
Unttii, «Laappun leemate kunth dentheeza» yeegeeza.
21 Yeezin, «Yhattekka yinttis qofinttoosa?» yeegeeza.

Yesuusa Beetesayda pettii aafe to7a patheeza

22 Unttii Beetesayda katama yhanigeeza. Xiqqa asitay to7a atha Yesuusako
ki7ii ye atha bochchod garkk eza woosseeza.
23 Yesuusa to7a athay kushayid aykkii katamapp gaxa keseeza. E aafate
cuttii fa kushayid ezal afa gaddii, «Nees akko benttinnee?» yeegii oyceeza.
24 Athay dhoqqi gi bi7ii, «Taas asay benttiza, zin asay yedhdhittar mithii
aaziza» yeegeeza.
25 Yeypp guye, Yesuusa mahii, athay aafayil fa kushe gaddeeza. Athay
lo7ithii be7eeza, e aafay paxeeza, ubba baz milxxi udii be7eeza.
26 Yesuusa athayiko, «Ne kara qitoba, katama yhanigippe» yeegii azazeeza.

Phixiroosa ammanonnee markkatithii (Mat. 16:13-20; Luq. 9:18-21)

27 Yesuusa fa tamaaritayir Qisaare Filphoosa kale yez heera yhanigeeza.
U yhammadar Ogel afa Yesuusa, «Tana asay oona gineshsha?» yeegii fa
taamarita oyceeza.
28 E tamaaritay, «Pettii pettii asay nena, ‹Xammaqiza Waannisa› giza;
yhankkitay, ‹Eelaasa giza› ma yhankkitay, ‹Nabitaypp petta› giza» yeegeeza.
29 Yesuusa unttiko, «Yeezin yi tana oona gee?» yeegii oyceeza.
Phixiroosa, «Ne Kiristtoosa» yeegii maheeza.
30 Yesuusa, «Tabaz ooskka odaamay garkk naaginttoytta» yeegii unttan
azazeeza.

Yesuusa fana hellod metonnee waaya odeeza (Mat. 16:21-28; Luq. 9:22-27)

31 Yesuusa fa tamaaritayiko, «As Na7ay, gaame meto ekkodayis beeziza;
cimitay, qeese halaqitaynnee higge asitamaaritay eza ixxodayis beeziza.
Unttii eza wodhodayisinnee hayidzii gallasapp guye, e yhayiqopp dendo-
dayis beeziza» yeegii unttan taamarsseeza.
32 E yeya unttis geeshshii odeeza. Phixiroosa aadda pettii bagga aathii
kacceeza.
33 Zin Yesuusa guye maaqqii, fa taamarita bi7ii, Phixiroosar kacinttii,
«Yha Xalahayyo, taapp haakkoba. Ne asii dosizibaz qoppizapp attin Xooss
dosizibaz qoppooya» yeegeeza.

Yesuusa kaallodayis fana kado koshshiza (Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luq. 9:23-27; 14:26-27)

34 Maakka Yesuusa gaame asitayira fa taamarita faako xeegii, «Tana kaal-
lodayis koyiz oonkka fana kado; fa mazqalana tookkii tana kaallo.
35 Fa shemppo ashshodayis koyiz athay dhabisiza. Zin ta gishonnee
Wonggile gishos fa shemppo dhabisiza athay ashshiza.
36 Asii sa7all yez shalo ubba denggii fa shemppo dhabisiko eza ab adode?
37 Asii fa shemppo wozodayis ab ingodayis danda7ee?
38 Xooss ammanoowa yha iita yeletithayid, asii taallannee ta qaalayid
yeellatiko, As Na7ay, fa Adayi bonchchayir geesh kiitanchchitayir yi7itar e
baggar yeellattoda» yeegeeza.

8:28 Mar. 6:14 **8:34** Mat. 10:38; Luq. 14:27 **8:35** Mat. 10:39; Luq. 17:33; Wan. 12:25

9

Yesuusa ciray laamintteeza (Mat. 17:1-13; Luq. 9:28-36)

1 Yesuusa unttiko, «Ta yinttis turo odiza; Xooss kaatetithay wolqqar
yi7izana be7ekkazar yhayqqaam pettii pettii asay yhaydda yeza» yeegeeza.
2 Yesuusa usuppun gallasapp guye, paar Phixiroosara, Yayqqoobara Waan-
nisara aadda ekkii damma ambal afa kessii u tiinayid laamintteeza.
3 E afilaykka fociza; sa7a afila meecciza oonkka geeshshodayis
danda7oozay garkk mulxxi gi booxeeza.
4 Ye wode Eelaasara Musera Yesuusar wolla nashshodar be7eeza.
5 Phixiroosa Yesuusako, «Asitamaarayyo, nuunii yhaydda yezeezako nuus
lo77o; nu hayidzii shaqara petta neesi, petta Muses, ma petta Eelaasas
accoda» yeegeeza.
6 Yhankkitay iita yashitteez gisho Phixiroosa ab gizakokka erekkaya.
7 Yeypp guye, shaara yi7ii unttan goollin shaaray ganccepp, «Yhay ta
qadhdhiza, ta Na7aya, e giz baz si7oytta» giz qaala ye7eeza.
8 Ellisii u yuuyii be7adar Yesuusapp attin hara oonakka fa kale u
be7ekkaya.
9 Unttii ambalapp wodhdhodar, Yesuusa unttiko, «As Na7ay, yhayiqopp
dendod gatho, yi be7eez baz ooskka odippate» yeegii azazeeza.
10 E azazeezana u, «Ero» yeegii, «Yha yhayiqopp dendo guussay abi guuso»
yeegii, fa ganccer wolla odintteeza.
11 U maaqqii, «Higge asitamaaritay, ‹Eelaasa tiinatii ye7odayis beeziza› abis
gee?» yeegii oyceeza.
12 Yesuusa mahii «Eelaasa tiinatii yi7ii, ubba baz lo7ithiza; yeezin, abis
geeshsha Maxaafay, ‹As Na7ay deexo meto ekkodanee leqinttoda› yeegii
xaafeezay waafa?
13 Zin ta yinttis odiza; Eelaasa kase ye7eeza; ma e baz geeshsha Maxaafayid
xaafintteezay garkk, asay ezal afa fa koyeezi baz ubba ootheeza» yeegeeza.

Yesuusa tuna ayyana aykkeez na7a patheeza (Mat. 17:14-21; Luq. 9:37-43)

14 Yesuusarannee hayidzii e tamaaritay atteezitayko maaqqii ye7odar
gaame as u lanqqayid betteezitannee higge asitamaaritay unttar palamizana
be7eeza.
15 Ye gaame asay Yesuusa be7eez wode dagamar malabaz gi, ellisii eziko
laasii yi7ii, eza sarotheeza.
16 Yesuusa higge asitamaaritayiko, «unttar palamizay abiso?» yeegii
oyceeza.
17 Ye woyitay ganccepp pettii athay maaqqii, «Asitamaarayyo, ta na7ayil afa
pogoda kayiz tuna ayyana yeza gishos eza ta neeko ke7eeza.
18 Ya ayyanay dendeez wode, eza shocii olii; doonayir gappuntto ki7ii;
achch coonchii; galla zabisii gamin Kessodaygarkk ne tamaaritayis odin, u
kessodayis danda7ekkaya» yeegeeza.
19 Yesuusa mahii unttiko, «Ammanoowa yha layitha asito! Taanii yinttar
ayide hellodayis yezodee? Ma yinttan ayide hellodayis danda7odee? Na7a
taako yhana ekkii ye7oytta» yeegeeza.
20 Unttii na7a eziko ke7eeza; ye tuna ayyanay Yesuusa be7eezangarkk
na7a kukkurssii; pokisii, doonar gappuntto ki7ith aykkeeza.

9:2 2 Phix. 1:17-18 **9:8** Mat. 3:17; Mar. 1:11; Luq. 3:22 **9:11** Mil. 4:5; Mat. 11:14

21 Yesuusa ye na7ay adayiko, «Yha ne na7a aykkeezaypp aapun layth
maaqqode?» yeegii oyceeza.
Na7ay aday, «E duudezin aykkeeza.
22 Eza wodhodayis gaame wode tama ganccennee haathii gancce oliza, zin
ne danda7iko, nuus qadhdhooye, nuna maaddooye» yeegeeza.
23 Yesuusa, « ‹Ne danda7iko ginee?› Ammaniza ooskka ubba baz
danda7inttiza» yeegeeza.
24 Ellisii na7ay aday fa qaala dhoqqi udii, «Ta ammaniza, zin gujjii amman-
odaygarkk tana maaddooye» yeegeeza.
25 Yesuusa asay gaanggii gaanggii yhanigizana bi7ii, tuna ayyana, «yha
tullennee muume ayyanayyo, yha na7aypp kezoba nena ta azaziza; ma
nam7intho maaqqii ezal gelppe» yeegeeza.
26 Ye tuna ayyanay uukkii, na7a iita kukkurssii, ezapp kezeeza. Na7ay
yhayqqeeza aazin, gaame asay, «Na7ay yhayqqeeza» yeegeeza.
27 Zin Yesuusa na7ay kushayid aykkii denthin, na7ay dendii eqqeeza.
28 Yesuusa kara geleezaypp guye e tamaaritay, «Nuunii ye tuna ayyana
kessodayis abis danda7ekkasa?» yeegii Yesuusa aadda oyceeza.
29 Yesuusa mahii, «Yey garkkezay woosarannee [xoomarapp] attin
harabazar kezodayis danda7ooya» yeegeeza.

Yesuusa fa yhayiqannee denda mahii odeeza (Mat. 17:22-23; Luq. 9:43-45)

30 Unttii ye bessaypp dendii, Galilar aadhii yhanigeeza; Yesuusa fa yez-
abessa oonkka erod garkk koyekkaya.
31 E fa tamaaritayiko, «As Na7a, asii asitay kushe aathii immadannee wod-
hoda; E hayidzii gallasapp guye, yhayiqopp dendoda» yeegii taamarisseeza.
32 Zin unttisi e geezay gelekkaya; ma eza oycodayiskka yashitteeza.

Ubbapp aadhizay oonoo? (Mat. 18:1-5; Luq. 9:46-48)

33 Unttii qifirnahoome katama yhanigii kara geleezaypp guye Yesuusa
unttiko, «Ogel yi abis palaminttee?» yeegii oyceeza.
34 Zin u, «Nu gancce ubbapp aadhoday oonoo?» yeegii palameez gishos
si77e geeza.
35 Yesuusa bettii, taphpho nam77ii taamarita xeegii, «Oonkka tiina aad-
hodayis koyko, ubbapp guye aadhii, ubbayis aylle maaqqodayis beeziza»
yeegeeza.
36 Pettii xiqqa na7a ekkii, u gancce esseeza; ye xiqqa na7a idinggii unttiko,
37 «Yhay garkk xiqqa na7itaypp petta ta sunthayir mokkiza oonkka tana
mokkiza; ma tana mokkiza oonkka tana azazeezanakka mokkizapp attin ta
aadda mokkooya» yeegeeza.

Nuna ixxowa ubbay nu bagga (Luq. 9:49-50)

38 Waannisa, «Asitamaarayyo, pettii asii ne sunthar tuna Ayyanita kessodar
nu bi7ii, nu bagga maaqqekka gishos eza kayeeza» yeegeeza.
39 Zin Yesuusa, «Oonkka ta sunthar Xoossii oothiz malata baz oothii, ellisii
taal afa iita baz odinttodayis danda7izay baa gishos kayppate.
40 Nubaz ixxowa ubbitay nu bagga.
41 Ta yinttis turo odiza; yi taasita maaqqeez gishos oonkka yinttis ta
sunthar hale haathii uzhodayis ingikokka, fa gate dhabaamii.

9:34 Luq. 22:24 **9:35** Mat. 20:26 **9:37** Mat. 10:40; Luq. 10:16; Wan. 13:20 **9:40** Mat. 12:30; Luq. 11:23 **9:41** Mat. 10:42

Haras dhube maaqqithapp naagintto (Mat. 18:6-9; Luq. 17:1-2)

42 «Tana ammaniza yha xiqqitaypp petta balithodaypp oonkka, damma
woxa fa qoodheeli accii, abba gancce wodhdhizako eesi lo77oda.
43 Ne kushay nena balithiko, gachchii oloba. Neenii nam77ii kusher
to7oowa gaanname tama gancce wodhdhizaypp, duuxa kusher medhina
de7o gelo neesi lo77oda.
44 Gaanname guxinekka yhayqqoowa, tamaykka to7oowa aqo.
45 Ne tokay nena balithiko, gachchii oloba. Ne nam77ii toker gaanname
tama gancce wodhdhizaypp, wobbo maaqqii de7o gelizako neesi lo77o.
46 Gaanname guxine yhayqqoowa, tamaykka to7oowa aqo.
47 Ne aafay nena balithiko, woocii kessii oloba. Ne nam77ii aafer gaan-
name tama gancce wodhdhizaypp, pettii aafer Xooss kaatetithii gelizako
neesi lo77o.
48 Gaanname guxinay yhayqqoowa, tamaykka to7oowa aqo.
49 «Yarshsho maxiner oothinttizay garkk asii ubbay tamar harqinttoda.
50 Maxine lo77o, zin mal7aam ixxiko, maaqqii wayizii mal7ithode? Yinttar
maxine yezo. Yeezii pettay pettayir saro yezoytta» yeegeeza.

10

Machcho anjjodayis beezooya (Mat. 19:1-2; Luq. 16:18)

1 Yesuusa yeypp dendii, Yihuda biitta yhanigii Yorddanoose borkka pi-
inggeeza. Gaame asay maaqqii eziko shiiqin, kaseesay garkk ya asa taa-
marsseeza.
2 Farasaawe asapp faaccodayis koyii Yesuusa, «Pettii as fa machchato
anjjodgarkk Muse higgay kiitinee?» yeegii eza oyceeza.
3 E mahii, «Muse yinttan kase waagii kiitteenee?» yeegeeza.
4 Unttii, «Muse, ‹Pettii asii fa machchatis anjjo warqqate ingii dakko› geeza»
yeegeeza.
5 Yesuusa mahii, unttan «Yi wozinay miinthii maaqqeez gishos Muse yha
azaza yinttis xaafeeza.
6 Zin Xoossay tiina medhdhitar dhiirathara maachchar udii, medhdheeza.
7 Yey gishos, pettii asii fa adennee fa indo ashshii, fa machchatir wolla
maadinttiza.
8 U nam7itay pettii asho maaqqiza; yhaypp, u pettii asho maaqqodaypp
attin nam7e maaqqooya.
9 Yeyi gishos, Xoossay wolalli waaxeezana asii shaakkippe» yeegeeza.
10 U kara maaqqeez wode e tamaaritay yha oday bagga Yesuusa nam7intho
oyceeza.
11 Yesuusa unttiko, «Fa machchato anjii hara ekkiz oonkka laammiza.
12 Ma machchatakka fa azinaypp kezii hara azin geliko laammiza»
yeegeeza.

Yesuusa duude na7ita anjeeza (Mat. 19:13-15; Luq. 18:15-17)

13 Yesuusa duude na7ita bochchod garkk, pettii pettii asay na7ita eziko
ki7iza, zin e tamaaritay ye asita kacceeza.
14 Yesuusa yeya bi7ii, fa taamarita gayileeza; unttiko, «Duude na7itay taako
yi7izana kayppate; Xooss kaatetithay yhaytitay garkkezitayisii.

9:44 Mat. 5:30 **9:47** Mat. 5:29 **9:48** Isa. 66:24 **9:50** Mat. 5:13; Luq. 14:34 **10:4** Tay. 24:1
10:6 Medhe. 1:27; 5:1 **10:7** Medhe. 2:24 **10:11** Mat. 5:32; 1 Qor. 7:10-11

15 Ta yinttis turo odiza; Xooss kaatetitha duude na7a garkk ekkowa as
oonkka ye kaatetitha ubbarakka gelaamii» yeegeeza.
16 Yeypp guye duude na7ita idinggii, fa kushe unttal afa gaddii anjeeza.

Duretithinnee Xooss kaatetith (Mat. 19:16-30; Luq. 18:18-30)

17 Yesuusa yhanigodayis kezodara pettii athay laasii yi7ii, e tiinayid bun-
qqitidinne, «keeha Asitamaarayyo, medhinas de7o laattodayis ta ab ootho?»
yeegii oyceeza.
18 Yesuusa, «Abis tana keehayyo gi xeegee? Xooss aaddapp attin hara keeha
oonkka baaya.
19 Xoossa kiitay, wodhippe; laammippe; kasttippe; worddo markattippe;
dooshippe; ne adenne ne indo bonchchoba yeegizana ne eriza» yeegeeza.
20 Athay, «Asitamaarayyo, ta yhayitita ubba na7atithapp aykkii yhanno
hellodayis naagiza» yeegeeza.
21 Yesuusa atha dakkii bi7ii qadhdheeza; «Nees pettibazii pacciza; yhanigii
neesi yeza baz ubba bayizii, ye miisha manqqitayis ingoba; ne salo duritoda.
Yeezii maaqqii tana kaalloba» yeegeeza.
22 Zin athay yeya si7ii, e tuqqeez dure maaqqeez gishos fa sina tukkeeza,
ufayttekkazar ashshii qiteeza.
23 Yesuusa fa taamarita yuuyii bi7ii, «Dure as Xoossa kaatetithii gelodayi
wayizii metodeshsha!» yeegeeza.
24 E tamaaritay e timirtta si7ii malabaz geeza. Zin Yesuusa maakka unttiko,
«Na7ito, Xoossa kaatetithii gelodayi wayizii metodeshsha!
25 Dure as Xooss kaatetithii gelodaypp, gimaale narppe lukor aadhoday
shawukkiza» yeegeeza.
26 E tamaaritay yhay malabaz gi, «Yeezin, oonii attodee?» yeegii, pettay
petta oyceeza.
27 Yesuusa unttan dakkii bi7ii, «Yhay Xoossis danda7inttizapp attin asis
danda7inttooya; Xoossis ubba baz danda7inttiza» yeegeeza.
28 Phixiroosa Yesuusako, «Yeezako; nuunii nubaz ubba ashshii, nena
kaalleeza» yeegeeza.
29 Yesuusa «Ta yinttis turo odiza; ta gishonnee Wonggile gishos fa kara woy
ishita woy mishita woy ade woy indo woy machcho woy na7ita woy gade
ashsheezay oonkka,
30 Yhatti yha wodayid bayi7ithar fa kara, ishita, mishita, indita, na7ita,
gade, xeet kushe ekkoda. Tiinas ye7od alame medhina de7o ekkoda.
31 Zin gaamitay tiinatteezitay guyitoda, maakka gaamitay guyiteezitay
tiinatoda» yeegeeza.

Yesuusa fa yhayiqannee fa denday bagga hayidzantho odeeza (Mat. 20:17-19; Luq. 18:31-34)

32 Yesuusarannee e tamaaritayir Yerusalaame yhammadar, Yesuusa fa
tamaaritaypp tiin tiin yedhdhiza. U yeya malabaz geeza. Eza kaallizitaykka
yashitteeza. Nam7intho, taphpho nam77ii taamarita gaxa kessii, fana hellod
baza duma unttisi yhay garkk yeegii odeeza.
33 «Yeezako, nuunii Yerusalaame yhatti wolla kessal yeza. Yeydda as Na7a,
qeese halaqitayisnnee higge asitamaaritayis aathii inginttoda. U ezal afa
yhayiqo pirdda pirddoda; ma Ayihude baa woyas eza aathii immada.
34 Ye Ayihude baa woyay eza toochchoda, ezal afa cuttoda, lissor garafo-
dannee wodhoda. E hayidzii gallasapp guye, yhayiqopp dendoda» yeegeeza.

10:15 Mat. 18:3 **10:19** Kes. 20:12-16; Tay. 5:16-20 **10:31** Mat. 20:16; Luq. 13:30

Yayqqoobarannee Waannisa woosa (Mat. 20:20-28)

35 Zabdoosa na7itay Yayqqoobarannee Waannisar Yesuusako yi7ii, «Asitamaarayyo, nuunii nena woossiza ubba baz nuus oothoday garkk koyiza» yeegeeza.

36 E unttiko, «Taanii yinttis ab ootho?» yeegeeza.

37 Unttii, «Neenii ne bonchcho kaatetitha bettiza gallas nuupp petta ushachch baggar ma petta haddirss baggar bettithooye» yeegeeza.

38 Zin Yesuusa unttiko, «Yi ab woossizako erooya, ta uzhodayis yez xuu7a uzhodayis danda7inee? Ma ta xammaqqinttodayis yez xinqqata xammaqinttodayis danda7inee?» yeegeeza.

39 U mahii, «E nu danda7iza» yeegeeza.

Yesuusa maakka, «Tuma ta uzhodayis yez xuu7a yi uzhoda, ta xammaqinttodayis yez xinqqata yi xammaqinttoda.

40 Zin taapp ushachch baggarannee haddirss baggar bettodita dooro ta wolqqa baaya, zin ye aqay Xoossay immadayis giigisii gaddeezitayisii» yeegeeza.

41 Yhankko taphphii tamaaritay yeya si7ii Yayqqoballannee Waannisall gayilntteeza.

42 Yesuusa unttan ubba faako xeegii, «Ayihude baa asitayis halaqitay gade aqisizita ginttinttii xeeginttizitay moodizitayis fa asitayil afa mawute yezana yi eriza.

43 Zin yi gancce yey garkk baaya; yinttii yi gancce bayiradhodayis koyiz oonkka yinttis aylle maaqqodayis beeziza.

44 Ma yi gancce ubbapp dhoqqa maaqqodayis koyiz oonkka yi ubbayis aylle maaqqodayis beeziza.

45 Hara attozin, As Na7aykka, asis oothodayisinnee gaamita wozodayis fa shemppo aathii immadayis ye7eezapp attin asii ezisi oothod garkk ye7ekkaya» yeegeeza.

Yesuusa to7a Barximoosa aafa patheeza (Mat. 20:29-34; Luq. 18:35-43)

46 Unttii Iyarkko katama yhanigeeza. Yesuusa fa tamaaritayirannee gaame asitayir Iyarkkopp kezodar, Ximoosa na7ay, to7ay, Barximoosa ginttinttizay, oge gaxa bettii woossiza.

47 Barximoosa, e ye ogayr aadhizay Naazirete Yesuusa maaqqeezana si7ii fa qaala dhoqqi udii, «Dawute na7a Yesuusa, tana maarooye!» yeegttar uufo aykkeeza.

48 Gaame asay eza, «Hayizoba!» yeegii qoddeeza.

Zin, e fa qaala tiinaasaypp aathii, «Dawute na7ayyo, tana hayyana maarooye!» yeegeeza.

49 Yesuusa eqqii, «Eza yhana xeegoytta» yeegeeza.

Unttii to7ayiko, «Akko baaya, dendii eqqoba, nena xeegiza» yeegeeza.

50 To7ay fa afila dhogii olii, guppii dendii eqqii, Yesuusako yhanigeeza.

51 Yesuusakka, «Ta neesi ab udod garkk ne koyee?» yeegeeza.

To7ay, «Asitamaarayyo, ta be7adayis koyiza» yeegeeza.

52 Yesuusa eza, «Qitoba, ne ammanay nena patheeza» yeegeeza. Izir e aafay bi7in, oger Yesuusa lassa kaalleeza.

10:38 Luq. 12:50 **10:42** Luq. 22:25-26; Mat. 23:11; Mar. 9:35; Luq. 22:26

11

Yesuusa gaame bonchchor Yerusalaame geleeza (Mat. 21:1-11; Luq. 19:28-40; Wan. 12:12-19)

1 U Yerusalaame ukkittar, Debre Zayite Dere lanqqe yez Beetefaagennee
Bitaana katama helleeza. Yesuusa fa tamaaritaypp nam7ita tiina kiittii,
2 «Yinttapp tiina yez heera yhanigoytta; ize heleezan garkk oonkka toggii
be7ekka achcha yez hare na7a yi demmada, eza billii, yhana ekkii ye7oytta.
3 Oonkka yinttan, ‹Yhaya abiso wayize?› yeegii oyciko, ‹Goday eza koyiza,
yeegoytta e ellisii yhana dakkoda› yeegoytta» yeegeeza.
4 U yhanigii, hare na7aykka bale oge kale acinttii yezana denggii billeeza.
5 Ye aqayid eqqeez pettii pettii asay unttiko, «Hare na7a wayssadayis
billee?» yeegeeza.
6 E tamaaritay e unttan azazeezana odin, asay dakkii ashsheeza.
7 U hare na7a Yesuusako ki7ii, fa afilita e zokkayil hiixxin Yesuusa ya hare
na7a toggeeza.
8 Gaame asay fa afila ogel hiixeeza; ma atteez asay mith haye shaqqii, ogel
afa hiixxeeza.
9 Yesuusapp tiinar yezitannee eza guyer kaalliz asitay fa qaala dhoqqi udii,
«Hosaana!
Goday sunthar yi7izay anjintteezaya.
10 Yi7izana, nu ada
Dawute kaatetithat iza anjintteezanno. Hosaana! Ubbapp aadho Salo»
yeegttar uukkeeza.
11 Yesuusa Yerusalaame yhanigii, Xoossa Keetha geleeza. Ma ubba baz
yuuyii be7eezaypp guye, sa7ay qammeezayis taphpho nam77ii tamaaritayir
Bitaana katama yhanigeeza.

Yesuusa baaddeez balase mithato (Mat. 21:18-19)

12 Wonttitha gallas unttii Bitaanapp kezii yhammadar, Yesuusa nayint-
teeza.
13 Haakor pettii balase mithato haye tookkii yezanno bi7ii, Izil afa aafe
benttodeshsha gi, be7adayis iziko yhanigeeza, zin iziko e yhanigodar haye
aaddapp attin pettii aafekka denggekkaya; abis giiko, balase ka77iz wode
hellekkaya.
14 Yesuusa ye balasato, «Yikkee, neepp medhinas asii aafe miippe»
yeegeeza. E tamaaritay e giza si7eeza.

Yesuusa Xoossa keetha zal7izita kesseeza (Mat. 21:12-17; Luq. 19:45-48; Wan. 2:13-22)

15 U Yerusalaame yhanigeeza; Yesuusa Xoossa Keethi gelii, ezayid bay-
izizitannee wonggizita bale bayi7ithii aykkeeza; ma miishe laammizitay
xarpheezanannee holle bayizizitay oyda shirii oleeza,
16 Asii ababazkka tookkii, Xoossa Keethi ganccer aadhaamay garkk kay-
eeza.
17 Yesuusa asita yhay garkk yeegii taamarsseeza: «Geeshsha Maxaafayid,
‹Ta karay as ubbay Xoossa woossiza kara maaqqada› yeeginttii xaafint-
tekkasa? Zin yi eza paannitay qosinttiza komi7o maheeza» yeegeeza.
18 Qeese halaqitaynnee higge asitamaaritay yeya si7ii, eza wodhodayis
oge koshshi aykkeeza. Zin woya ubbay E timirtta malabaz gizi gishos ezisi
yashitteeza.

11:9 Maz. 118:25 **11:17** Isa. 56:7; Erim. 7:11

19 Sa7a lem7ilem7odar Yesuusarannee e tamaaritay katamapp gaxa kezeeza.

Balase mithat meleeza
(Mat. 21:20-22)

20 Unttii wonttitha gallas ye ogayir aadhttar, ye balasata xaphor meleezano be7eeza.
21 Phixiroosas elqqi gin, «Asitamaarayyo, yinashe, ne baaddeez balasat meleeza» yeegeeza.
22 Yesuusa mahii, «Xoossa ammanoytta.
23 Ta yinttis turo odiza; oonkka fa wozinayid sidhdhekkazar geezbazii hanodana fa wozinar ammanii, yha amiba, ‹shodinttii abba gancce wodhoba› yeegiko ezisi hanoda.
24 Yey gishos, ta yinttis odiza; Xoossa yi woossizabazinnee oyciz baz ab maaqqiko ekkeezay garkk ammanoytta, yi ekkoda.
25 Xooss woossodayis yi eqqodar salo yez yi Aday yi nagara atto goday garkk, oonkka yinttan naaqqeez baz pettakka yeziko, ezisi atto goytta. [
26 Zin as nagara yi atto gaam ixxiko, salo yez yi Adaykka yi nagara yinttis atto gamii» yeegeeza.]

Yesuusa aba mawuter oothizako oycintteeza
(Mat. 21:23-27; Luq. 20:1-8)

27 U maaqqikka Yerusalaame qiteeza. Yesuusa Xoossa Keetha yedhdhodar, qeese halaqitay, higge asitamaaritaynnee cimitay eziko yi7ii,
28 «Ne yhayttita oothodayis neesi aba mawute yenee? woy neesi yha mawuta inggeezay oonoo?» yeegeeza.
29 Yesuusakka mahii unttiko, «Ta yinttan pettibaz oycoda, taas odoytta. Ta ma yhaya aba mawuter oothizako, yinttis ododa.
30 Waannisa xinqqatay Xoossappennee asappee? Taas odoytta» yeegeeza.
31 U woli gancce palama aykkii, «Nu, ‹Xoossapp› giiko, E nuuko, ‹Yeezin, Waannisa odeezana abis ammanekkasa?› yeegoda.
32 ‹Asappee giiko› ubba as Waannisa nabe maaqqeeza eriza.» Yey gishos woyayis yashitteeza.
33 Yey gishos, u Yesuusako, «Nu erooya» yeegii maheeza;
Yesuusakka, «Taankka yhaya aba mawuter oothizako, yinttis odaammii» yeegeeza.

12

Woyine tukkiz biitta oothii aqizitay aaziso
(Mat. 21:33-46; Luq. 20:9-19)

1 Yesuusa unttis aazisor yeegii oda aykkeeza; «pettii athay woyine mithii tukkii, yuushsha gaseeza. Ma woyine buulliz ollakka bookkeeza. Naagodayis aduss shaakko shakkiseeza. Yeypp guye, mattaye yhanttiz asayis ingii, hara biitta qiteeza.
2 Woyine aafe maxiza wode hellin, fana hellizana ekkii ye7odgarkk, pettii fa aylla mattaye ekkeezitayiko azazeeza.
3 Mattaye ekkeezitay e aylla aykkii yhadhdhii, kallo kushe dakkeeza.
4 Nam7antho hara aylle unttiko kiittin, unttii ye aylla shuchchar qawuxii yeellathii dakkeeza.
5 Woyine atakiltte goday maakka hara aylle azazeeza. Ya aylla wodheeza, ma hara gaamita dakkin yey garkk, petta petta yhadhdhii, baggita wodheeza.

11:23 Mat. 17:20; 1 Qor. 13:2 **12:1** Isa. 5:1

6 «Woyine atakiltte godayis kiittodayis ubbapp wurssithal e lo7ithii qadhdhiza na7ay aadda atteeza. E, ‹U ta na7a bonchchekka ashshaamii› yeegii, fa na7a unttiko azazeeza.
7 «Zin mattaye ekkeezitay fa ganccer, ‹Laattoday yhaya; yedhdhoytta eza wolla wodhoda; e gaday nuus maaqqoda!› yeegeeza.
8 Na7a aykkii wodhii, e aha woyine atakiltte ganccepp gaxa kessii oleeza.
9 «Yikkee, woyine atakiltte goday wayssadee? Yi7ii ye mattaye ekkeezita wodhii, woyina oothiza hara asayis immada.
10-11 « ‹Gimbbizitay borii ixxeez shuchchay
keeth muumer tookkiza kirkiro garkk;
ubbapp aadhiz shuchch maaqqeeza.
Yhay Goday ootheez bazi;
ma nu aafayiskka mala bazi›
Yeegizana geeshsha Maxaafepp nabbabekasa?»
yeegeeza.
12 Qeese halaqitay, higge asitamaaritaynnee cimitay Yesuusa ye aazisa u faal afa aaziseezana ereez gishos eza aykkodayis koyeeza, zin asayis yashittii, ashshii qiteeza.

Giira baggar shiiqeez oychch (Mat. 22:15-22; Luq. 20:20-26)

13 Farasaawitayppennee Herodoosa baggitaypp xiqqa asitay e odaypp buuta denggii, eza aykkodayis koyii, eziko azazeeza.
14 U eziko yi7ii, «Asitamaarayyo, ne turo odinttizannee asapp ase shagoozana nu eriza. Ne ase shagooya; ma Xooss oge tumar taamarssiza. Nu Oroome biitta Kaat Qeesaares giira gachchizay woganee woga baasa? Giira gachchonnee ashsho?» yeegeeza.
15 Zin u cubbotitha Yesuusa erii, «Tana abis faaccodayis koyee? An pettii santte yhana ki7ii tana beezoytta» yeegeeza.
16 Unttii ezisi ke7eeza, «Yha mallaynnee sunthay ooso?» yeegii unttan oyceeza.
Unttii, «Qeesaares» yeegeeza.
17 Yesuusa mahii, «Yeezako, Qeesaareesana Qeesaares, Xoossiisa Xoossis inggoytta» yeegin u e oda yhay mala bazi geeza.

Yhayiqopp dendo bagga (Mat. 22:23-33; Luq. 20:27-40)

18 Yhayqqeez asii dendooya giz Saduqaawitaypp pettii pettii asay Yesusako yi7ii, yhay garkk yeegii, eza oyceeza.
19 «Asitamaarayyo, Muse nuus higge xaafittar, ‹Machcho ekkeez athay na7a yelekka yhayqqiko, ye yhayqqeezayis ishay e machchato ekkii, fa ishayis na7a yelodayis beeziza› yeegizana xaafeeza.
20 Binii wode laappun ishitay yezitaypp bayray machcho ekkii, na7a yelekkazar yhayqqeeza.
21 Nam7inthay izo ekkeeza, ezkka na7a yelekkazar yhayqqeeza. Hayidzinthaykka yey garkk haneeza.
22 Laappunitaykka yeyigarkk izo ekkii, na7a yelekkazar yhayqqeeza. Ubbapp guye, ma ye asitakka yhayqqeeza.
23 Yeezin, laappunitay izo ekkeez gishos yhayqqeez asay yhayiqopp dendiza gallas, iza unttapp aayayis machcho maaqqode?» yeegeeza.

12:10-11 Maz. 118:22-23 **12:18** Haw. O. 23:8 **12:19** Tay. 25:5

24 Yesuusa mahii, «Yi balinttizay, geeshsha Maxaafita woy Xooss wolqqa
erekka gishos baasa?
25 Yhayqqeez asay yhayiqopp dendiza gallas, salo yez kiitanchchitay garkk
maaqqodaypp attin dhiirathi asay ekkooya; maachii asitay gelooya.
26 Zin yhayqqeezitay dendo bagga maaqqiko, Xoossii Museko tusha gancce
eexiz tamapp waageezako Muse maxaafaypp nabbabekkasa? Yeykka
‹Taanii, Afraame Xoossii, Isaaqa Xoossii, Yayqqooba Xoossii› yeegeezaya
27 Yey gishos, e, path yezitay Xoossapp attin yhayqqeezitay Xooss baaya. Yi
aqopp aadhii balinttiza» yeegeeza.

Ubbapp aadhiz kiita
(Mat. 22:34-40; Luq. 10:25-28)

28 Higge asitamaaritaypp pettay u palamizana shiiqii si7eeza. Ma Yesuusa
unttis lo7ithii maheezana si7ii, «Kiita ubbapp aadhiz kiitay aaya?» yeegii
Yesuusana oyceeza.
29 Yesuusa mahii, eziko yhay garkk yeegeeza: «Kiita ubbapp aadhiz kiita
si7oytta; ‹Isreele asayis, Goday nu Xoossay pettii Goda.
30 Ne Goda ne Xoossa ne kunth wozinapp, ne kunth shemppopp, ne kunth
qofapp, ne kunth wolqqapp qadhdhoba› yeegeeza.
31 Ma kiita ubbapp aadhiz nam7intho kiitay yhaya; ‹Ne lagga ne ubbay
garkk qadhdhoba› yeegiza; yhayttitaypp aadhiz hara kiita baaya» yeegeeza.
32 Higge asitamaaray Yesuusako, «Asitamaarayyo; ‹Xoossay petto. Ezapp
attin hara baaya› ne geezay turo.
33 Xoossa kunth wozinapp, kunth qofappennee kunth wolqqapp qadhd-
hizaynnee ma as ubba fa ubbay garkk qadhdhizay xuuggiz yarshshoppen-
nee hara yarshsho ubbaypp aadhiza» yeegeeza.
34 Yesuusa higge asitamaaray mahithay aadho era as malisse
maaqqeezana bi7ii, «Ne Xooss kaatetithapp haakkekkaya» yeegeeza; yeypp
guye, Yesuusana hara baz oycodayis oonkka minggekkaya.

Kiristtoosa o na7a
(Mat. 22:41-46; Luq. 20:41-46)

35 Yesuusa Xooss Keetha tamaarssittar, yhay garkk yeegeeza: «Higge asita-
maaritay Kiristtoosa waagii fana Dawute na7a gee?
36 Dawute geesha Ayyana denthithin,
« ‹Goday, ta Godayiko, «Taanii ne morkkita
ne toke yedhdhiz aqo udod gatho,
yhaydda ta ushachcha bettoba» geeza
yeegeeza.
37 Dawute fa ubbas Kiristtoosana, «Goda gi xeegiko, yeezin, Kiristtoosa way-
izii, Dawute na7a maaqqee» yeegeeza.
Woyay Yesuusa gizana ufayttii si7eeza.

Yesuusa higge asitamaarita boreeza
(Mat. 23:1-36; Luq. 20:45-47)

38 Yesuusa tamaarssittar, yhay garkk yeegeeza: «Higge asitamaaritaypp
naaginttoytta; u aduss afila ma77ii yuuyizitannee gabellakka asay unttan
bonchchii sarothizana dosiza.
39 Unttii Ayihuditay Woosa keetha gaame lo77o oyde dosiza; maakka asii
fana mokkiza aqokka bonchcho aqo dosiza.

12:26 Kes. 3:6 **12:28** Luq. 10:25-28 **12:29** Tay. 6:4-5 **12:31** Lewii. 19:18 **12:32** Tay. 4:35
12:33 Hosa. 6:6 **12:34** Luq. 10:25-28 **12:36** Maz. 110:1

40 U asii be7o gi woosa adussisttar, am7itay keetha bonqqiza; u ubbapp
aadhiz pirdda ekkoda» yeegeeza.

Am7ati muxaata
(Luq. 21:1-4)

41 Yesuusa Xooss Keeth gancce muxaata oliza saaxine kale bettii, asay fa
miisha ye saaxinayid olizana be7eeza; gaame dure asay gaame miishe ye
saaxinate oliza.
42 Pettii manqqo am7at yi7ii, nam77ii sikkinna ye saaxintte oleeza.
43 Yesuusa fa taamarita xeegii, «Ta yinttis turo odiza; muxaata saaxine
gancce oleez as ubbapp yha manqqo am7at aathii oleeza.
44 Abis giiko, yhankkitay ubbitay paas puceez miishaypp oleeza. Zin iza fa
pacatipp, paas yezanno ubbar oleeza» yeegeeza.

13

Yesuusa Xooss keethay laalinttodana tiinatii odeeza
(Mat. 24:1-2; Luq. 21:5-6)

1 Yesuusa Xooss keethapp kezodar, e tamaaritaypp pettay, «Asitamaarayyo,
yhay waafa lo77o shuchchinnee waafa lo77o shuchch keethizako ne
bo7oba!» yeegeeza.
2 Yesuusa mahii, «Yha damma shuchch keetha ne bi7inee? Yha keethay
shuchchii shuchchal afa gimbbintteezay garkk laalinttekkazar attaamii;
pettii shuchchikka attekkazar ubbitay laalinttoda» yeegeeza.

Wurssith layithis yez mala
(Mat. 24:3-14; Luq. 21:7-19)

3 Yesuusa Xooss keethapp tiina baggar Debre Zayite ambal afa betteezin,
Phixiroosa, Yayqqooba, Waannisannee Indiraasera wolla eziko yi7ii,
4 «Yhay ayide hanodazako, nuus odoba; yha ubbitay polinttod woda erisiza
mallay abba?» yeegii oyceeza.
5 Yesuusa maakka unttis yhay garkk yeegii odeeza: «Yinttan oonkka
balithaamay garkk naaginitoytta.
6 Gaame asay ta sunthar, ‹Taanii Kiristtoosa› yeegttar yi7ii, gaame asita
balithoda.
7 Olannee ola wore yi si7eez gallas dagamippatte. Yey garkk baz hanoday
attaamii, zin wurssithay haga.
8 Pettii woya hara woyar olinttoda; ma pettii kaatetithay hara kaatetithar
olinttoda; biitta eni7o ubba aqo hanoda; naye denidoda, zin yey ubbay yelosi
maachchii iqinttiz zookegarkke.
9 «Zin yi, yi ubbas naaginttoytta. Abis giiko, asii yinttan aykkii, pirdde
keethis aathii immada; ma Ayihuditay Woosa Keethitayidakka yinttan
alanggar alanggoda; gade aqisizitay tiinannee kaatitay tiina ta gishos yi
markkattodayis eqqoda.
10 Wurssithii hellodaypp tiina Wonggile as ubbayis odinttodayis beeziza.
11 U yinttan pirdde keeth ki7iza wodennee aathii inggiza wode waagii
odode yeegii hirigipatte; ye saatate Xoossay yinttis inggiza baz odoytta.
Geeshsha Ayyanay odinttizapp attin yinttan baaya.
12 «Ishay fa isha, adayi fa na7a aathii immada. Na7itay fana yeleezitayil afa
dendii, unttan wodhoda.
13 Asii ubbay yinttan ta sunthay gishos ixxoda, zin wurssithii hellodayis
garzheezay attoda.

13:9 Mat. 10:17-20; Luq. 12:11-12 **13:13** Mat. 10:22

Yerusalaamel hellod iita meto (Mat. 24:15-28; Luq. 21:20-24)

14 «Zin dhabisiza tuna ooso eqqodayis beezoowa aqo eqqeezin yi be7ada.»
Yey waaguusizako nabbabizay akaako! «Yihuda biitta yezitay ye wode amiba
guye qosintto.
15 Keethal yez athaykka pettibaz ekkodayis, fa kara gelppe.
16 Gade oothol yezay fa afila ekkodayis guye maaqqippe.
17 Ye wode wodeth maachitayisinnee dhanthiza maachita unttan ayye.
18 Zin yhay ubbitay hanodar woday barigo maaqqaamay garkk, Xooss
woossoytta.
19 Abis giiko, Xoossii alame medhdheez wodepp aykkii, yhanno hellodayis
hanibe7ekka meto tiinappekka hanaam meto asal afa ye wode hanoda.
20 Goday ye gallasitay tayiba haatithoozako, as giz oonkka attaamii. Zin e
fa dooreez asay gishos ye gallasitay tayiba qanthiseeza.
21 «Ye wode oonkka yinttan, ‹Yhaya bo7oytta, Kiristtoosa yhaydda yeza
woy Kiristtoosa sendayida yeza› yeegiko, yeya ammanippatte.
22 Worddo Kiristtoositayrannee worddo nabitay dendii unttis
danda7inttiko, hara attozin Xoossay maraxeezitakka balithodayis
mallannee malabaz beezoda.
23 Zin yi naaginttoytta; ta yinttis ubba baz tiinatii odeeza.

Kiristtoosa nam7intho yi7ithi (Mat. 24:29-31; Luq. 21:25-28)

24 «Zin ye wode ye waayaypp guye,
« ‹Awa dhumoda;
agina fa foo7a kayoda;
25 Xoolinttitay salopp gufoda;
ma salo yez wolqqitaykka eni7oda.›
26 Ye wode as Na7ay, aadho wolqqarannee bonchchora shaara ganccer
ye7odar ubbay be7ada.
27 Ye wode Ee kiitanchchita kiittoda; unttikka oyddii gontte yhanigii sa7a
gaxapp salo gaxa hellodayis, Xoossii dooreez asita shiishoda.

Layithay helleezana erisiza balase mithato (Mat. 24:32-35; Luq. 21:29-33)

28 «Aaziso balase mithapp akaakoytta; balasata furccodarannee I hayay
bili7ith aykkiko bone ukkeezana yi eriza.
29 Yey garkkekka, yi ye ubba baz hanizana bi7iko woday ukkii penge
helleezana eroytta.
30 Ta yinttis turo odiza; yha ubbabazay hanod gatho yha yeletith ubbitay
aadhaamii.
31 Salonnee sa7a aadhoda, zin ta qaalay ubbarakka aadhaamii.

Goday ye7od gallasannee saate oonkka erooya (Mat. 24:36-44)

32 «Zin ye gallasannee ye saata Aday aaddapp attin hara attozin salo yez
kiitanchchita maaqqin woy Na7a maaqqin oonkka erizay baaya.
33 Ye gallasay ayide maaqqodazako yi eroowa gishos naaginttoytta, ming-
goyttannee woossoytta.

13:14 Daan. 9:27; 11:31; 12:11 **13:15** Luq. 17:31 **13:19** Daan. 12:1; Wan. Qon. 7:14 **13:24** Isa. 13:10; Erim. 2:10 **13:25** Isa. 34:4; Iyu. 2:10; Wan. Qon. 6:13 **13:26** Daan. 7:13; Wan. Qon. 1:7 **13:32** Mat. 24:36

34 Ta yi7ithay fa kara ashshii, oge yhanigiza athay garkke. Athay fa
ayllita ommar ommar ootho ayithii unttis fa oosayis mawute inggeeza; ma
naagizanakka miinthii naagod garkk azazeeza.
35 «Yey gishos, miinggoytta. Abis giiko, kara aday omathi maaqqo woy
giddii bilahe maaqqo woy shugula uufo maaqqo woy wonttimaathe maaqqo
ayide ye7odazako, yi erooya.
36 Yi akaakekkazin e yi7ii yinttan yi genttii yezin dengaamay garkk miing-
goytta.
37 Ta yinttis odizan garkk as ubbas; miinggoytta» yeegeeza.

14

Kiristtoosal afa tobeeza
(Mat. 26:1-5; Luq. 22:1-2; Wan. 11:45-53)

1 Paaziqa Baale bonchchiza gallasnnee boora Baale bonchchiza gallas hel-
lodayis nam77ii gallasii atteeza. Qeese halaqitaynnee higge asitamaaritay
cubbotithar Yesuusana aykkii wodhiza oge koyiza.
2 «Asay kachchi kesamay garkk Paaziqa bonchchiz gallas oothaamii»
yeegeeza.

Yesuusana shitto tizheez astto
(Mat. 26:6-13; Wan. 12:1-8)

3 Yesuusa Bitaana katama borqqontto harger yez Simoona kara sibirel afa
betteezin, pettii asita albasxirosa ginttiz bilgaaxe kunth narddoose ginttiz
gaame al7o shitto ekkii ye7eeza. Ye bilgaaxato menthii shitta Yesuusa
ommayil hul7eeza.* 4 Ye aqayid yez asaypp pettay pettay kacinttii, «Yha
shittay cer iitizay abiso?
5 Yha shittana hayidzii xeet dinnare gate kessodaya† bayizii, miisha man-
qqitayis immadayis danda7inttizazin» yeegii fa ganccer wolla odintteeza.
Yeezii, ye astto boreeza.
6 Zin Yesuusa «Yha astto ashshoytta; izo abis waaythe? Iza taas lo77o baz
ootheeza.
7 Manqqitay ubba wode yinttar yeza. Yi kozheez gallas ayidekka unttan
maaddodayis danda7iza, zin ta ubba wode yinttar yezaamii.
8 Iza paas danda7intteeay garkk ootheeza; ma tana moogos giigisodayis
tiinatii shitto tizheeza.
9 Ta yinttis turo odiza; sa7a ubbayil Wonggile odinttiza abamaaqqikokka,
asay izo hasayoday garkk yha iza ootheezay odinttoda» yeegeeza.

Yihuda Yesuusana aathii immadayis tobbeeza
(Mat. 26:14-16; Luq. 22:3-6)

10 Taphpho nam77ii tamaaritaypp pettay Asiqoroto Yihuda ginttinttizay
Yesuusana qeese halaqitayis aathii immadayis unttiko yhanigeeza.
11 U yeya si7ii ufayttii, «Nu neesi miishe immada» yeegeez gishos; Yihuda
Yesuusana aathii ingodayis giiga gallas koyeeza.

Yesuusa fa tamaaritayira Paaziqa meeza
(Mat. 26:17-25; Luq. 22:7-14, 21-23; Wan. 13:21-30)

12 Boora Baale bonchchinttizaypp tiina gallas, Paaziqa katha maadayis
dur shukkiza gallas Yesuusa tamaaritay eziko, «Paaziqa bonchchiza gallas ne
maad katha nu aayid yhanigii makko?» gi oyceeza.

13:34 Luq. 12:36 **14:1** Kes. 12:1 * **14:3** Albesxirose al7o shuchch koch **14:3** Luq. 7:37 † **14:5** *Hayidzii xeet dinnare:* Pettii asis laythar ciginttiza lo77o daamoozepp aadho maaqqiz miishe. **14:7** Tay. 15:11

13 Yesuusa fa tamaaritaypp nam7ita yhay garkk yeegii kiiteeza: «Katama
yhanigoytta; yi yhammadar, otar haath tookkeez pettii athay yinttan helloda;
eza kaalloytta.
14 E yhanigii geliza keethattii godayiko, ‹Asitamaaray neeko, Taanii ta
tamaaritayir Paaziqa maadayis imathi keethii aba yenee? yeegeeza› yee-
goytta.
15 Kara goday yinttan pooqeel afa hiixinttii giigii yez dalge kifile beezoda;
ye aqayid makkoytta» yeegeeza.
16 Ye tamaaritay kezii, katama yhanigeeza; Yesuusa unttis odeezay garkk
denggii, Paaziqa katha makkeeza.
17 Sa7a omathodar Yesuusa taphpho nam77ii tamaaritayir ye aqa
yhanigeeza.
18 U bettii katha maadar, Yesuusa unttiko, «Ta yinttis turo odiza; yinttapp
pettay taar miizay, tana aathii immada» yeegeeza.
19 E tamaaritay dagamii, fa ommas ommas, «Tuma tanashsha?» yeegii eza
oyceeza.
20 Yesuusa mahii, «Ye athay yi taphpho nam7itaypp petta; E taar wolla fil7o
gancce kushe dakkizaya.
21 As Na7ay, geeshsha Maxaafayid yhayqqoda geezay garkk yhayqqoda,
zin As Na7a, aathii ingiza atha eza ayye. Ye athay yelinttekka atteezako eesi
lo77ozin» yeegeeza.

Goday kaho
(Mat. 26:26-30; Luq. 22:14-20; 1 Qor. 11:23-25)

22 U maadar, Yesuusa boora ekkii, Xooss galateeza; ye boora baxxii, fa
tamaaritayis ingittar, «Yashitte, yhay ta asho» yeegeeza.
23 Xuu7a denthii, Xooss galatii, unttis ingin ubbitaykka ye xuu7aypp
uzheeza.
24 Yesuusa, «Yhay gaame asayis goggiz oroth caaqo ta suuthii.
25 Ta yinttis turo odiza; taanii Xooss kaatetititha oroth woyine uzhod
gallasay hellodi gatho maaqqii yha woyinaypp uzhaamii» yeegeeza.
26 Mazmuure yexxeezaypp guye Debre Zayite ambal afa kezeeza.

Phixiroosa kaddodana Yesuusa tiinatii odeeza
(Mat. 26:31-35; Luq. 22:31-34; Wan. 13:36-38)

27 Yesuusa unttiko, «Yi ubbitay tana olii ashshii laasii dhaboda;
« ‹Xoossii heenggizana shocoda,
duritay ubbay laalinttoda› yeeginttii xaafintteezay garkke.
Yeegeeza.
28 Zin ta yhayiqopp dendeezaypp guye yinttapp tiinatii Galila aadhoda»
yeegeeza.
29 Phixiroosa mahii, «U ubbitay nena olii ashshikokka, ta nena
ashshaamii» yeegeeza.
30 Yesuusa Phixiroosako, «Ta neesi turo odiza; yhayino qamma shugula
nam7i tok uukkodaypp tiina ne tana hayidzii toke kaddoda» yeegeeza.
31 Zin Phixiroosa tiinaasaypp miinthii, «Ta hara attozin, neer wolla
yhayqqizakokka, nena kaddamii» yeegeeza. Yhankkitay ubbitaykka yey
garkk geeza.

Yesuusa Geetesemaane kezii woosseeza
(Mat. 26:36-46; Luq. 22:39-46)

32 Yesuusa fa tamaaritayir Geetesemaane ginttiz aqo yhanigii; fa tamaari-
tayiko, «Ta Xoossa woossii maaqqod gatho yi yhaydda bettoytta» yeegeeza.

14:18 Maz. 41:9 **14:27** Tay. 13:7 **14:28** Mat. 28:16

33 Yesuusa Phixiroosa, Yayqqoobarannee Waannisa paar ekkii qiteeza;
waayintteezannee un77intteeza.
34 Ma unttiko, «Ta shemppata yhayqqod gatho azaneeza, yhaydda
gam7oyttannee; miinggoytta» yeegeeza.
35 Xiqqa tiina shiiqii, sa7a xuggunii, danda7inttiza baz maaqqiko, ye
waaya saatay paapp aadhoday garkk, Xooss woosseeza.
36 Ma, «Aabbo,‡ abbabbo, ubba baz neesi danda7inttiza, yha waaye xuu7a
taapp haasoba. Zin ne shene hanopp attin ta shene hanippee» yeegeeza.
37 Yesuusa maaqqii yi7ii, u gentteezin denggii, Phixiroosako, «Simoona,
gentteenee? Hara atto ne pettii saatekka barkkii naagodayis danda7ekkasa?
38 Paace gancce yi gelaamay garkk barkkii naagoyttannee Xoossa miinggii
woossoytta. Ayyanay, giigintteezin ashay daabura» yeegeeza.
39 Maakka yhanigii tiinaasay garkk Xoossa woosseeza.
40 Yhattekka e guye maaqqii unttiko ye7odar gentteezin denggeeza. U aafa
gentta goozii gaddeez gishos eziko ab mahodazakokka erekkaya.
41 Hayidzintho unttiko yi7ii, «Yhanno hellodayiskka genttallannee shemp-
pol yenee? Yikkee, gidoda; saatat helleeza; bo7oytta! As Na7ay, nagaranch-
cho asayis aadhii inginttod woday helleeza.
42 Yikkee dendoytta yedhdhoytta; bo7oytta, tana aathii ingiza athay
helleeza» yeegeeza.

Yesuusa fa morkkitay kushe aathii inginttteeza
(Mat. 26:47-56; Luq. 22:47-53; Wan. 18:3-12)

43 Yesuusa yeya haga ododar, e taphpho nam7i tamaaritaypp pettay, Yi-
huda, ellisii helleeza. Ma qeese halaqitay, higge asitamaaritaynnee cimitay
kiittin, mashshannee gufe aykkeez gaame asay ezar wolla ye7eeza.
44 Yesuusana aathii ingoday ye gaame asayis, «Ta yeerizay eza; eza aykkii,
lo7ithii naagii, ekkii kanggoytta» yeegii mala odii gaddeeza.
45 Yihuda helleezan garkk Yesuusako shiiqii, «Asitamaarayyo» yeegii Yesu-
usa yeereeza.
46 Ye gaame asay Yesuusana aykkeeza.
47 E tamaaritaypp pettay fa mashsha shoddii qeese halaqay aylla shocii, e
haytto qadhdhii oleeza.
48 Yesuusa mahii, asayiko, «Yi Tana paanno aykkizay garkk aykkodayis
mashshannee gufe aykkii ye7eenee?
49 Ta Xooss Kara gancce taamaristtar, gallas gallas yinttar yezin tana
aykkekkazar, geeshsha Maxaafay geezay polinttodayis beeziza» yeegeeza.
50 E tamaaritay ubbitay eza olii ashshii laasii dhabeeza.
51 Laxana aadda ma77eez pettii yelaga athay Yesuusa kaalo aykkeeza.
52 Zin ye athay laxana olii ashshii, xiira kallo laasii dhabeeza.

Yesuusana pirdde Shanggo tiina kanggeeza
(Mat. 26:57-68; Luq. 22:54-55, 63-71; Wan. 18:13-14, 19-24)

53 Asay Yesuusa qeese halaqay kara kanggeeza. Ezayid qeese halaqitay,
cimitaynnee higge asitamaaritay shiiqii yeza.
54 Phixiroosa qeese halaqay zabba hellodayis haakor eza kaallii yhanigii
ezayid naagizitayir bettii tama kazhiza.
55 Qeese halaqitaynnee pirdde shanggitay ubbitay Yesuusa wodhodayis
ezal afa markka koyeeza, zin abkka denggekkaya.
56 Gaame asay ezal afa worddo markkatteeza, zin u markkitethay pettii
qaala baaya.

‡ **14:36** Abba: guussay armayike doonar ta adayyo guussii **14:49** Luq. 19:47; 21:37

57-58 Pettii pettii asitay dendii eqqii Yesuusal afa, «E, ‹Taanii asii keexxeez
yha Xoossa Keeth laalii, asii kushe keexxinttekka hara Xooss Keethi hayidzii
gallasa gancce keexxod› godar nu si7eeza» yeegii worddo markkatteeza.
59 Maaqqozin, u markketithay petto baaya.
60 Qeese halaqay as ubbitay tiinayid dendii eqqii, «Yhayttay nena mootiza
mootayis ne mahizbaz baasa?» yeegii Yesuusana oyceeza.
61 Zin Yesuusa si77e geeza; abkka mahekkaya. Qeese halaqay, «Anjintteez
Xooss Na7ay, Kiristtoosa nenannee?» yeegii mahii oyceeza.
62 Yesuusa mahii, «E tana, yi As Na7ay, woliqqama Xoossapp ushachch
baggar betteezininnee salo shaarar ye7odar be7ada» yeegeeza.
63 Qeese halaqay shener fa afila peedhii, «Nuna hara ab markka koshshee?
64 Yi e cashsha si7eeza; yinttis ab aazee?» yeegeeza. Unttii ubbitay, «E
yhayqqodayis beeziza» yeegii ezal afa pirddeeza.
65 Unttapp pettay pettay ezal afa cutii e aafa goolii zhultittar, «Nena yhad-
hdheezay oonoo? An nuus odoba!» yeegeeza. Naagizitay eza garafittar ekkii
yhanigeeza.

Phixiroosa Yesuusana kaddeez
(Mat. 26:69-75; Luq. 22:56-62; Wan. 18:15-18, 25-27)

66 Phixiroosa qeese halaqay zabbayid yeekk baggar yezin, qeese halaqay
gadhindditaypp pettat ize ye7eeza.
67 Phixiroosa tama kazhodar iza dakkii bi7ii, «Neekka Naazirete Yesuusar
yeza bay» yeegeeza.
68 Zin Phixiroosa, «Ne gizay abizako ta erooya, taas akaakinttooya» yeegii
kaadeeza. Yeegii maaqqii e bale kezeezan garkk shugula uukkeeza§.
69 Ye gadhinddata Phixiroosa bi7ii, i lanqqe eqqeez asitayiko, «Yha
aththaykka unttar yeza» gi mahii odeeza.
70 Zin Phixiroosa maakka kaadeeza.
Xiqqa gam7odar, lanqqe eqqeez asitay maakka Phixiroosako, «Ne Galila
biitta as maaqqeez gishos tuma unttar yeza» yeegeeza.
71 Zin Phixiroosa, «Ta yi giz atha erooya!» yeegii fana baaddithnnee caaqo
aykkeeza.
72 Izir shugula nam7intho uukkeeza. Phixiroosa Yesuusa eziko, «Ne
shugula nam77ii tok uukkodaypp tiina hayidzii tok tana kaddoda» eziko
geezay elqqi gin yeekkeeza.

15

Yesuusana Philaaxoosako kanggeeza
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luq. 23:1-5; Wan. 18:28-38)

1 Wontt guur ellisii qeese halaqitay, cimitay, higge asitamaaritaynnee
Pirdde shanggo ubbitay shiiqii tobbeeza. U Yesuusana accii kanggii Philaax-
oosas aathii inggeeza.
2 Philaaxoosa eziko, «Ne Ayihuditayis kaato?» yeegii oyceeza.
Yesuusa mahii, «Ne geeza» yeegeeza.
3 Qeese halaqitay Yesuusana gaame baza mooteeza.
4 Zin Philaaxoosa mahii Yesuusako, «Nees mahizbaz baasa? U neell afa ab
garkk mooto ki7izako be7aamo?» yeegeeza.
5 Zin Yesuusa hara baz mahaam ixxin, Philaaxoosa malabaz geeza.

Yesuusana yhayqqo gi pirddeeza
(Mat. 27:15-26; Luq. 23:13-25; Wan. 18:39-40; 19:1-16)

14:57-58 Wan. 2:19 **14:62** Daan. 7:13 **14:64** Lewii. 24:15 § **14:68** Pettii pettii maxaafe shugula uukkeeza gizay baaya

6 Philaaxoosas Paaziqa Baale bonchchiza gallas asitay koyiz pettii atha
achchapp bili7iz woga yeza.
7 Ye wode pettii Bairbaana giz athay daafa kessii shemppo wodhdheez
asitayir wolla achch kara yeza.
8 Gaame asitay Philaaxoosak yi7ii kaseesay garkk oothod garkk eza
oyceeza.
9 Philaaxoosa asana mahii, «Ta yinttis Ayihuditay kaata bili7odana
koynee?» yeegii oyceeza.
10 Yha e geezay, qeese halaqitay Yesuusa qinaate aathii inggeezana eriz
gishosii.
11 Zin qeese halaqitay Bairbaana billoday garkk, ye shiiqeez asitay Philaax-
oosa woossoday garkk asita denthitheeza.
12 Philaaxoosa mahii, «Yeezin, yi Ayihude kaate gizana wayisaday garkk
koyee?» yeegeeza.
13 Asitay Philaaxoosal afa uukkii, «Mazqalel afa eza sottoba» yeegeeza.
14 Philaaxoosa asayiko, «Abiso? e ab iita baz ootheenee?» yeegeeza.
Zin asay tiinaasaypp gujjii uukkii, «Mazqalel afa eza sottoba» yeegeeza.
15 Philaaxoosa asa ufayssodayis koyii, Bairbaana asayis bili7eeza; yeypp
Yesuusana alanggii, mazqalel afa sottoday garkk aathii inggeeza.

Wottaaddaritay Yesuusana toochcheeza (Mat. 27:27-31; Wan. 19:2-3)

16 Yeypp guye, wottaaddaritay Yesuusa Praytoora ginttiz wottaddartay
zabba ekkii kanggii, hara wottaaddarita ubba xeegiseeza.
17 Ma zoqo afila eza ma7iseeza; angguthi zawude kochchii, e ommayid
gaddeeza.
18 Yeypp guye, eziko, «Ayihuditay kaatayyo saro» yeegii, ees kushe den-
theeza.
19 E ommayid gufer shoceeza; ma ezal afa cutteeza; xuggunii eesi goyn-
neeza.
20 Eza leqqeezaypp guye zoqo afila eepp qaarii ekkii, e afila eza ma7isi
mazqalel afa eza sottodayis ekkii kanggeeza.

Yesuusana sotteeza (Mat. 27:32-44; Luq. 23:26-43; Wan. 19:17-27)

21 U yhanigttar, Iskkinddirerannee Rufoosa ada, Simoona giz Qerena
gade as, gaxarepp katama yi7izana hellii, Yesuusa mazqalana wolqqanthii
toosseeza.
22 Yeezii Golggotta giz aqo Yesuusa kanggeeza. «Golggotta» guussay «Omma
ota» guussii.
23 Karbe giz dhaler walakintteez woyine uzho gi ees inggeeza. Zin e
uzhaam ixxeeza.
24 U mazqalel afa eza sotteezaypp guye oona abii hellodazako gi e afilayil
wolla ixa olii shaginttii ekkeeza.
25 U mazqalel afa eza sottodar wonttapp hayidzii saate.
26 Unttii, «Ayihuditay kaata» yeegii eza mootiza xuufe xaafii gaddeeza.
27 Yesuusar nam77ii paannita petta ezpp ushachch baggar yhankka ezpp
haddirss baggar mazqalel afa sotteeza.
28 Geeshsha Maxaafe, «Iita baz ootheez asitayir e tayibintteeza» yeegint-
teezay polintteeza.*
29 Oger aadhiz asay Yesuusa toochchii, fa omma eni7isii cazheeza; «Yeezin!
Xooss kara laalii hayidzii gallasa gancce keexxizayyo,

15:21 Oro. 16:13 * **15:28** Isa. 53:12 Binii kusher xaafintteez maxaafitayid yha quxuray baaya
15:29 Maz. 22:7; 109:25; Mar. 14:58; Wan. 2:19

30 an mazqalaypp sulle wodhdhii nena ashshoba» yeegeeza.
31 Yey garkkekka, qeese halaqitay higge tamaarssizitayir wolla Yesuusa toochchii «Yhankkita ashsheeza, zin fana ashshodayis danda7ooya;
32 nu bi7ii ammanod garkk Kiristtoosa, e Isreele Kaatizako, an mazqalaypp yhatti wodhdho» yeegeeza. Ma hara attozin, ezar mazqalel afa sotintteezitaykka eza toochcheeza.

Yesuusa yhayiqo
(Mat. 27:45-56; Luq. 23:44-49; Wan. 19:28-30)

33 Usuppun saatepp aykkii, uddufun saate hellodayis biitta ubbay dhumeeza.
34 Uddufun saatel Yesuusa fa qaala dhoqqi udii, «Elohee, Elohee, laama sabaqitanii?» yeegii uukkeeza. Yeya guussay, «Ta Xoossayyo, ta Xoossayyo, tana abis ashsheene?» guussii.
35 Ya aqayid eqqeez asaypp pettay pettay yeya si7ii, «Yeezako, Eelaasa xeegiza» yeegeeza.
36 Ye asaypp pettay laasii, zanizar caala woyine kunth; gufe xeeral gaddii, «Naagoytta; Eelaasa mazqalaypp eza wothodayis ye7odazako an wolla be7ada» yeegii Yesuusa doonayiko ushshodayis shiisheeza.
37 Yesuusa fa qaala dhoqqi udii uukkii, yhayqqeeza.
38 Xooss kara sotintteez magarazhay afapp sa7a hellodayis, nam7i kezii per7inttii wodhdheeza.
39 Mazqalaypp tiina baggar ezayid eqqeez pettii mato halaqay, Yesuusa wayizii yhayqqeezako bi7ii «yha athay tuma Xooss Na7a» yeegeeza.
40 Ya haakor eqqii bi7iza maachchitay yeza. U gancce Magdeela Mayirama, geedo na7a Yayqqoobasinnee Yoosa indat Mayramirannee Saloomira yeza.
41 Ye maachch asitay Yesuusa Galila biitta yez wode eza kaallezitannee eza mokkeezita. Ma Yesuusar wolla Yerusalaame yhanigeez hara gaame maachchi asitay ezayid yeza.

Yesuusa moogintteeza
(Mat. 27:57-61; Luq. 23:50-56; Wan. 19:38-42)

42-43 Sa7ay omarsseez gishos shiiqeez asay gancce bonchchintteez Ayihude shanggitaypp pettay, Yooseefa giz athay, Xooss kaatetithay ye7oda giittar yezay, Armmatasa katama asay ye7eeza. Wonttitha mala wonttiza gallas maaqqeez gisho Yooseefa miinggii Philaaxoosak yhanigii, Yesuusa aha ekkodayis woosseeza.
44 Philaaxoosakka Yesuusa yhayiqa si7ii malabaz geeza; mato halaqa xeegii, «E yhayqqii gam7eenenee?» yeegii oyceeza.
45 Philaaxoosa Yesuusa yhayiqa mato halaqaypp si7ii e aha Yooseefas inggeeza.
46 Yooseefa moogo afila wonggii; Yesuusa aha mazqalaypp wothii, afilar xaaxii, zaallapp woocintteez duufo gancce moogeeza. Ma ye duufay doonayid damma shuchch goli7isii gaddeeza.
47 Magdeela Mayiramira Yoosa indat Mayiramira Yesuusa aha unttii aba gaddizako bi7iza.

16

Yesuusa yhayiqopp dendeeza
(Mat. 28:1-8; Luq. 24:1-12; Wan. 20:1-10)

15:34 Maz. 22:1 **15:36** Maz. 69:21 **15:38** Kes. 26:31 **15:41** Luq. 8:2-3

1 Maala gallasay aadheezaypp guye Magdeelawe Mayramo, Yayqqooba
indat Mayramannee Saloome yhanigii, Yesuusa aha tizhodayis shitto
wonggeeza.
2 Wogga gallas guura zherkkizherkko xalqqe kezodar, duufo yhanigeeza.
3 U fa gancce pettatii pettatira, «Duufay doonapp nuus shuchch oonoo
gol7isii haasoday?» yeegii wolla odintteeza.
4 U be7adar ye damm atteez shuchchay goli7alii hali7eezana be7eeza.
5 Yesuusa moogintteez duufay gancce gelodar pettii yelaga athay booth
afila ma77ii, ushachch baggar betteezana bi7ii dagammeeza.
6 Zin E unttiko, «Dagammippate; mazqalel afa sotintteez, Naazirete Yesuusa
yi koyizana ta eriza. E yhaydd baaya, yhayqqopp dendeeza. U eza moogeez
aqa yhaya bo7oytta.
7 Yhatti yhanigii Yesuusa tamaaritayisnnee Phixiroosas, ‹Yesuusa yinttapp
tiinatii Galila aadhiza. E yinttis odeezay garkk yi eza ezayid be7ada› yeegii
odoytta» yeegeeza.
8 Maachchitay yashshar kukkurttar duufaypp kezii laasii qiteeza. Ma u
yashitteez gishos yeya ooskka abikka odekkaya.*

Yesuusa Magdeela Mayramis bentteeza (Mat. 28:9-10; Wan. 20:11-18)

9 Yesuusa yhayqqopp dendeezaypp guye wogga gallas guura, laappun tuna
ayyanita izpp e kesseez Magdeela Mayramis tiinatii bentteeza.
10 Iza yhanigii tiina ezar yezitayis, u azanttarannee yeekkittar yezin
odeeza.
11 Zin Yesuusa pathi yezanannee izis bentteezana u si7eez wode iza giza
ammanekkaya.

Yesuusa fa nam7i tamaaritayis bentteeza (Luq. 24:13-35)

12 Yeypp guye, unttapp nam7itay katamapp kezii yhammadar, ogella
Yesuusa tiinaasaypp dummatii unttis bentteeza.
13 U guye maaqqii, hara asayis odeeza, Zin hara asaykka u oda tuma
geekkaya.

Yesuusa fa taphpho pettii tamaaritayis bentteeza (Mat. 28:16-20; Luq. 24:36-49; Wan. 20:19-23; Haw. O. 1:6-8)

14 Guyepp taphpho pettii e tamaaritay katha maadar, Yesuusa unttis bent-
teeza. Unttis ammano baazay gishonnee yhayiqopp e dendeezana be7eez
asay odin u ammanaam ixxeezayis e unttan boreeza.
15 E unttiko, «Biitta ubbayil yhanigii as ubbayis Wongile odoytta.
16 Ammaneezaynnee xammaqintteezay attoda, zin ammanekkazay pird-
dinttoda.
17 Ammanizitayis yha malatitay inginttoda. U ta sunthayir tuna ayyanita
kessoda, oroth doona nashshoda.
18 U shoosh aykkiko woy wodhiza baz uzhikokka unttan qohaamii. Ma u
fa kushe hargintteezitayil afa gaddii unttan pathoda» yeegeeza.

Yesuusa pude dendii salo kezeeza (Luq. 24:50-53; Haw. O. 1:9-11)

16:7 Mat. 26:32; Mar. 14:28 * **16:8** Pettii pettii binii maxaafitay Marqqoosa Wongile tayibo 8nal afa essiza. Ma pettii pettii maxaafitay tayibo 9-20 hellodayis yez qofana gujjooya. Maaqqozin, tayibo 8 kaali yezana gujjiza. Yeykka [Maachchitay yhanigii, kiitanchchay odeez baz ubba Phixiroosasinnee ezar yezitayis qaanthar odeeza. Yeypp guye, Yesuusa fa taamarita geeshshinnee medhinas ashshiza Wonggile kiita awa kessapp awa gelo hellodayis azazeeza] **16:15** Haw. O. 1:8

19 Goda Yesuusa tamaaritayira nashsheezaypp guye pude dendii salo
kezeeza; Xoossapp ushachch baggar betteeza.
20 E tamaaritay yhanigeez aqo ubbayid qaala odeeza. Godaykka unttar
wolla oothiza. U odiza qaalay tuma maaqqeeza Xoossay unttisi ingiza
mallayir fa qaala miintheeza.

16:19 Haw. O. 1:9

Luqaasa Xaafeez Yesuusa Kiristtoosa Wonggile

Gelo

Yesuusa dooreez taphpho nam77ii hawaaritay gancce Luqaasa baaya. Luqaasa Wonggilay, Yesuusa tiina nabitay doona ye7oda ginttinttii odintteez, Isreelitay kasepp naagttar yezay «Kiristtoosa» maaqqizannee as sheesh ubba ashshiza maaqqeeza beeziza. Luqaasa, fa maxaafayid Yesuusa, «Manqqitayis Wongile sabbakodayis» fa adaypp kiitintteeza maaqqeezannee ye Wonggilay asayis yez duma duma metopp kessizaya maaqqeezana odiza. Luqaasa Wonggile gancce, Yesuusa y7ithi baz odiz tiina shemppitayidannee Yesuusa fude salo kezeezaya odiz wurssithii shemppitay qoncce odintteezay ufayss bagga. Yesuusa salo kezeezaypp guye ammano wayizii dicceezakkonnee dalggeezako odiza taarika yha Wonggile xaafay hawaaritay ootho maxaafayid xaafeeza.

Kiitanchchitay mazmuray bagga, Yesuusa yelintteez wode mehe heenggizitay yhanigii be7eezana odiza taarikay bagga, Yesuusa na7azar Xooss kara yhanigeezay bagga, keeha Samaare athay baggannee dhabii bentteez na7ay bagga odiza taarikay, Luqaasa Wonggile aaddayid benttiz taarike. Luqaasa Wonggilayid gaxapp gaxa hellodayis yez waanna qofay woosa bagga, Geeshsha Ayyana baz, Yesuusa ooso gancce maachchitayis yez aqonne Xoossii nagara maarizaya.

Luqaasa Wonggilay aykkeez qofita

Aafe qofa *1:1-4*
Xammaqiza Waannisa Yesuusa yelinttonnee dico *1:5—2:52*
Xammaqiza Waannisa oosa *3:1-20*
Yesuusa xammaqinttannee paacintto *3:21—4:13*
Yesuusa Galila ootheez ooso *4:14—9:50*
Galilappe Yerusalaame hellodayis *9:51—19:27*
Wurissith saamintta Yerusalaame heera *19:28—23:56*
Yhayiqopp denddo, asis benttithinnee salo qito *24:1-53*

1 Bonchcho Toofiloosa, nu gancce polintteez baza gaamitay, paasi
danda7intteezay garkk xaafeeza.
2 Ye taarika u xaafeezay tiinapp aykkii aafe markkitayinnee qaala odii
maaddizitay nuus odeeza.
3 Taakka ta baggar tiinapp akaakii be7eezaypp guye ye taarikay hana
lo7ithii nees Toofiloosas xaafay taas lo77o maaqqii bentteeza.
4 Yeykka, ne tamaareez bazay tuma maaqqeeza erisodayissii. Xammaqiza
Waannisa yelintto
5 Yihuda kaat Herodoosa wode Abiya baggapp maaqqeez Zakkireesa giz
Ayihude qeesay yeza. E machchatakka Aaroona sheeshippe. I sunthaykka
Elssabeexo.
6 Nam7aykka Goday wogannee azaza ubba naagii borso bayith Xooss tiina
xillotithar yeziza.
7 Elssabeexa dhoonth maaqqeez gisho unttis na7a baaya. Nam7aykka
cimeeza.
8 Pettii gallas Zakkireesa fa tarar Xooss tiina qeesetitha oothiza.
9 Qeesetith wogar Xooss kara gelii ixaannee cuyishshodayis eza ixa
helleeza.

1:5 1 Zeena. 24:10

10 E Ixaannee cuyshshodar asay bale eqqii woossiza.
11 Goday kiitanchchay yarshsho yarshshiza aqaypp ushachch baggar eqqii bentteeza.
12 Zakkireesa kiitanchchana bi7ii dagammii iita yashittii pokkeeza.
13 Zin kiitanchchay eziko, «Zakkireesa yashitippe; ne woosay sintteeza. Ne machchat Elssabeexa dhiirathi na7a yeloda, e sunthakka ne Waannisa goda.
14 E nees ufayssi maaqqoda; gaamitay e yelinttayid ufayttoda.
15 Goday tiina E ubbaypp bayira maaqqoda; woyne ushshii maaqqin hara mathisiz ushshii uzhaamii. Fa indat ulo yezar Geeshsha Ayyanar kumoda.
16 Isreele asitayipp gaamita u Goda Xoossayiko mahoda.
17 Aditay wozina na7itayiko mahoda, kiitinttoozita xillitay ecetithayiko mahodaygarkk, Godayis beeziza asa giigisodayis Eelaasa ayyarannee wolqqar Goday tiinar yhammada» yeegeeza.
18 Zakkireesa kiitanchchayiko, «Ta yeya abar erodee? Taarannee ta machchatir cimeeza» yeegeeza.
19 Kiitanchchay mahii, «Ta Xooss tiina eqqiza Gabreele. Yha mishiraachcha nees ododayis Xoossapp kiitintteeza.
20 Yikkee, woday helin polinttiza ta qaala ne ammanaam ixxeez gisho yhayi polinttod hellodayis ne muume maaqqoda, odinttodayiskka danda7aamii» yeegeeza.
21 Ye wode Zakkireesa Xooss kara gelii gam7eez gisho abi haneezako gi asay bale naagttar gam7eeza.
22 E bale kezii unttar nashshodayis danda7ekkaya. Kusher mallii beezoppe attin odinttodayis danda7oozana bi7ii abukka be7eezaygarkk qoppeeza.
23 Zakkireesa yarshsho woda wurssii fa kara maaqqeeza.
24 Yeyppe guye, e machchat Elssabeexa wodexxeeza. Ichchin agina muume keethapp kezekkazar gam7eeza.
25 Iza, «Goday fa maarotithayir ta borintta asay ganccepp qaarodayis koyii yhaya ootheeza» yeegeeza.

Yesuusa yelinttay tiinatii odintteeza

26 Elssabeexa wodexin usuppuntho aginar, Xoossii kiitanichcha Gabreelena Galila biitta yez Naazirete katama kiiteeza.
27 Ezii wuddiritiko Dawute sheeshapp maaqqeez Yooseefa giz athayis ushintteez Mayiramiko kiittintteeza.
28 Kiitanchchay iziko yhanigii, «Aadho keehatithar kumeezannee, saro nees maaqqo, Xooss neer yeza» yeeggeeza.
29 Mayrama e odayid iita dagammii, «Yhayi waafa sarotho» gi qoppeeza.
30 Kiitanchchay mahii, «Mayirame, yashittippe; ne Xooss tiina Saaba dengeeza.
31 Yikkee ne woddexxoda dhiirath na7a yeloda, e sunthakka Yesuusa gi sunthoda.
32 E gita maaqqoda, Ubbaypp Aadho Xooss na7a ginttinttii xeeginttoda. Xoossay E aday Dawute zufaana ees inggoda.
33 E Yayqqooba sheeshal afa medhinas kawutoda; e kaatetithayis zawa baaya» yeegeeza.
34 Mayirama kiitanchchayiko, «Ta dhiirath erooya Yeyi wayizii hanodayis danda7ee?» yeegeeza.

1:15 Tay. 6:3 **1:17** Mil. 4:5-6 **1:19** Daan. 8:16; 9:21 **1:27** Mat. 1:18 **1:31** Mat. 1:21 **1:32** 2 Sam. 7:12-13, 16; Isa. 9:7

35 Kiitanchchay mahii, «Geeshsha Ayyana neell afa wodhdhoda, Ubbap
Aadho Xooss wolqqay neell afa kuyatoda. Yey gisho, yelinttiza na7ay
geeshsh, Xooss Na7akka ginttinttoda.
36 Yikkee, ne dabbat Elssabeexa fa cimatith laythar dhiirathi na7a wod-
dexxeeza. Iza dhoonth ginttintteezano, zin yhatte usuppuntha agina ayk-
keeza.
37 Xoossa gamizbaz baaya» yeegeeza.
38 Mayirama, «Yeezako, taas Goday ayllatis, ne qaalay garkk hano»
yeegeeza. Yeyppe guye, kiitanchchay iippe shaakintteeza.
39 Mayirama ye saaminttate dendii Yihuda biitta yez pettii gezze katama
yhanigeeza.
40 Zakkireesa kara gelii Elssabeexo sarotheeza.
41 Elssabeexa Mayiramii sarotha si7eezannii garkk I ulo yez na7ay ufayisar
doonggeeza. Elssabeexa Geeshsha Ayyanar kumii,
42 fa qaala dhoqqi udii, «Neenii maachchitay gancceppe anjjintteezano, ne
wodexeez na7aykka anjjintteezaya.
43 Hano zin, ta Goday indatee, ne taako ye7odayis ta oonoo?
44 Yeezako ne sarotha ta si7in ta ulo yez na7ay ufayisar doonggeeza.
45 Goday polod gi inggeez qaala ammaneezana, iza anjjitteezano»
yeegeeza.

Mayramii Galata mazmuure

46 Mayirama yhayigarkk yeegeeza:
«Ta shemppata Goda bonchcheeza,
47 ta Ayyanay ta dhale Xoossal ufayttiza.
48 E fa ayllatii kawushshatitha be7eeza.
Yhayinope aykkii yeletithi ubbay tana anjjitteezano goda.
49 Wolqqama maaqqeez E, taas dammabaz ootheeza.
E sunthaykka Geeshsha.
50 Eza bonchchizitayil afa,
e maarotithay medhinapp medhina hellodayis yeziza.
51 Fa miinth qesayir fa wolqqa beezeeza,
fa wozinar utirttizita laaleeza.
52 Wolqqanthiza kaatita u zufaanaypp wodhiseeza;
fana toochcheezita dhoqqi udeeza.
53 Nayintteezita lo77o bazar mishsheeza,
durita kallo kushe dakkeeza.
54 Fa maarotitha qoppii,
Fa aylla Isreele maaddeeza.
55 Yeykka nu aditayis odeez qaala,
Afraamesinnee e sheeshayis geezana medhinas polodayisii»
yeegeeza.
56 Mayirama Elssabeexi lanqqe hayidzii agina gam7ii fa kara maaqqeeza.

Xammaqiza Waannisa yelintto

57 Elssabeexis yelo qammay hellin dhiirath na7a yeleeza.
58 I shooritaynnee I dabbitay Goday gaame maarotith ootheezana si7ii, izir
wolla ufaytteeza.
59 Hosppuntha gallas duude na7ana dookalodayis ye7eeza. Na7ana aday
sunthayir Zakkireesa gi xeegodayi koyeeza.
60 Zin indat, «yey hannena Waannisa giinttinttodayis beeziza» yeegeeza.

1:37 Medhe. 18:14 **1:46** 1 Sam. 2:1-10 **1:48** 1 Sam. 1:11 **1:52** Iyo. 5:11; 12:19 **1:55** Medhe. 17:7 **1:59** Lewii. 12:3

61 Unttikka, «Ne dabbitaypp yha sunthayir xeegintteezay oonkka baaya»
yeegeeza.
62 E aday oona gi sunth gaddodazako erodayis kozhii eza mallar oycceeza.
63 E xaafiza baz oyccii ekkii, «E sunthay Waannisa» gi xaafeeza. Ubbay E
xaafezana bi7ii malabaz geeza.
64 Izir Zakkireesa iranthay bilintteeza, Xooss galatittar odintto aykkeeza.
65 Shooritay ubbitay yashshar kumeeza. Yha haneezibazay Dhoqqi geez
Yihuda gade ubbayid odintteeza.
66 Yeya si7eez ubbay, «Yha na7ay ab hanodeshsha» gi woli gancce odint-
teeza. Goday kushay ezar yeza.

Zakkireesa tinbbite

67 Waannisa aday Zakkireesa Geeshsha Ayyanar kumii yhay garkk yeegii
tinbbite odeeza.
68 «Isreele Goday Xoossay galatintto,
yi7ii fa asa wozeeza.
69 Fa ayllay Dawute kara
atotithi kace dentheeza.
70 Yeykka binii wode geeshsh nabitay doonayid odintteezay garkk,
71 Ezii nuna nu morkkitayppennee
nuur eqinttiza ubbitay kusheppe ashshoda.
72 Yeya E ootheezay nu aditayis fa maarotithi beezodaysinnee,
fa geesh caaqa naagodayis.
73 Nu ada Afraames caaqqeez
caaqa qoppodaysinnee,
74 nu morkkitay kushepp kessii,
yashsha bayith eza oothoday garkkesii.
75 Nu layth ubbayid geeshshetitharannee xillotithar
fa tiina nuna essodayisii.
76 Ma ta na7ayyo, ne Ubbapp Aadho Xooss nabe ginttinttoda.
Godayis oge loythodayis ne e tiina yhammada.
77 Unttii atotith eretith demmadana, u nagaray atto ginttinttin,
ne Goday woyayis ododa.
78 Nu Xoossay fa keeha maarotithayir
wontta xalqqe nuus salopp kessoda.
79 Yeykka dhuma ganccennee,
yhayiqo kuya oommo yezitayis poo7isodayis,
nu tokakka saro ogeko mahoda»
yeegeeza.
80 Na7ayikka dicceeza, Ayyanarakka miinggeeza, Isreele asayis benttod
gatho liizho demba yezeeza.

2

Yesuus Kiristtoosa yelintto
(Mat. 1:18-25)

1 Ye wode Oroome biitta yez as ubbitay taybinttod garkkennee sunthay
xaafinttod garkk kaat Awugisxoosa azazeeza.
2 Yeykka Qerenoosa Soore biitta aqisiza wode haneez tiina woya tayiba.
3 Yey gishos, pettii pettii asii fa sunthi xaafisodayis fa yelintteez biitta
yhanigeeza.

1:76 Mil. 3:1 **1:79** Isa. 9:2

4 Yooseefakka Dawute karappennee kochchapp maaqqeez gishos Galila
Naazirete katamapp denddii Dawute katama ginttiz Beeteleme yhanigeeza.
5 E oyccii gaddeez wolqqa iita, Mayramir wolla xaafinttodayis Yhanigeeza.
6 Unttikka ezayid yezin iis yelo wode helleeza.
7 Fa bayra na7a yeleeza. Qanxxora xaaxii imathii aqiz aqo aqo dhabeez
gishos mehe galla muziz goonna gancce woyitheeza.

Mehe henggizitannee kiitanchchita

8 Ye gadayid qamma wude heenggitar qaa7el aqiz mehe heenggizitay yeza.
9 Goda kiitanchchay yi7ii unttis bentteeza. Goday bonchcho poo7ay u
lanqqayir poo7eeza; unttikka wolqqama yashsha yashitteeza.
10 Kiitanchchay unttiko, «Yashittippatte! Yikkee as ubbayis maaqqeez gita
ufayssa mishiraachcho ta ekkii ye7eeza.
11 Yeykka, Dawute katama ashshizay yinttis yhayino yelintteeza. E Goda
Kiristtoosa.
12 Yeyisikka mallay yhaya. Xiqqa na7ay qanxor xaaxintt goonna gancce
woyi7eezana yi demmada» yeegeeza.
13 Qoppekkazin gaame salo kiitanchchitay kiitanchchayir wolla benttii,
Xoossa galattittar,
14 «Bonchcho Xoossis dhoqqe salo,
saro biittal afa Xooss qadhdhiza asayis maaqqo» yeegeeza.
15 Kiitanchchitay unttapp shaakinttii salo kezeezaypp guye mehe heeng-
gizitay, «Ane Goday nuus qonccisеezi bazannee haneez baza be7adayis
Beeteleme wolla yhammada» yeegeeza.
16 Unttikka ellisii yhanigeeza. Mayiramo, Yooseefa, yeyppe xiqqa na7ay
goonna gancce woyi7eeza denggeeza.
17 Bi7ii maaqqii na7ay bagga unttis odintteezana ye aqayid yez asayis
geeshshii odeeza.
18 Yeya si7eez ubbay mehe heenggizitay odeez oda malabaz geeza.
19 Mayirama haneezibaza ubba fa wozinar qoppitar yeza.
20 Mehe heenggizitay unttis odintteezay garkk hanin be7eeza. Yey gisho, u
fa si7eezibazisinnee be7eezi baz ubbayis Xoossa bonchchitarannee galatit-
tar maaqqeeza.

Yesuusana Xooss kara kanggeeza

21 Hosppuntha gallas, dookalintodayis qamma hellin, eza wodexxodaypp
tiina kiitanchchay gaddeez sunthayir Yesuusa gintteeza.
22 Muse higgay garkk unttii shaagishe wode polintteezaypp guye Yoose-
farannee Mayiramir na7a fa Godayis immadayis Yerusalaame yhanigeeza.
23 Yeykka, Goday higgayid, «Dhiirath maaqqeez bayra na7a ubbay Godayis
shaakintteeza maaqqo» yeeginttii xaafintteezay polodayisii.
24 Ma Goday higgayid, nam77ii hero woy holle geezay garkk yarshshodayis
kanggeeza.
25 Ye wode geeshshinnee ammanor miinth maaqqeez Simoona ginttinttiz
athay Yerusalaame yeza. E Isreelitay atotithi naagttar yeza. Geeshsha
Ayyaanaykka ezal afa yeza.
26 Ma Xoossii dooreez Kiristtoosa be7ekkazar yhayqqaamana Geeshsha
Ayyanay ees beezin erii yeza.
27 Eza ye gallas Ayyana kaalithin Xooss kara yhanigeeza. Na7a indatiran-
nee adayir woga polodayis na7a Yesuusa ekkii geleez wode
28 Simoona mokkii ekkii na7ana idinggii, Xoossa galatitar.

2:21 Lewii. 12:3; Luq. 1:3 **2:22** Lewii. 12:6-8 **2:23** Kes. 13:2, 12

29 «Godayyo ne taas geleez qaalay garkk,
yhatte ne aylla saro moyzoba.
30 Ta aafay as ubbay tiina ne giigiseez,
31 ne atotitha be7eeza.
32 Yeykka Ayihude baa as ubbayis,
Xooss tumatith beeziza poo7o,
ne asay Isra7eelitayiskka bonchcho»
yeegeeza.
33 Yoosefarannee Mayramira e bagga odintteezana malabaz geeza.
34 Simoona unttan anjjeeza. Indat Mayiramiko, «Isreele yez gaamitayis u pokkithayisinnee denddayis Xoossapp doorintteeza. Ma ixxizitayis malla maaqqada
35 Ne shemppayirakka azanno mashsha aadhoda» Yikkee gaame asay wozina geemmeez qofay benttoday garkk yeya geeza.
36 Ma Aseere kochchapp maaqqeez Faanu7ela na7ata Haanna ginttinttiz nabata yeza. Iza iita cimeeza; iza fa azinayir laappun laythi betteeza.
37 I azinay yhayqqin hosppun tamannee oyddii laythi maaqqoda gatho qammannee gallas pacce bayith woosarannee xoomar Xooss Keetha oothiza.
38 Iza ye saatayid yhanigii Xoossa galateeza; Yerusalaame wozintta naagiza ubbayis na7ay bagga markkatteeza.
39 Yoosefarannee Mayiramira Goday higgayid azazintteez woga ubbita poleezaypp guye Galila biitta yez fa katama Naazirete maaqqeeza.
40 Na7ay diccittarannee ayyanar minggittar yhanigeeza. Ecetithar kumeeza; Xooss aadho keehetithay ezal afa yeza.

Yesuusa Xooss keetha yhanigeeza

41 Yoosefarannee Mayramir Faaziqa Baale bonchchodayis laythar laythar Yerusalaame yhanigiza.
42 Yesuusas taphpho nam77ii laythi maaqqiz wode kasepp oothizay garkk baala bonchchodayis yhanigeeza.
43 Baala bonchcheezaypp guye kara maaqqodar na7ay Yesuusa Yerusalaame atteeza. Zin Yoosefarannee Mayramir E Yerusalaame atteezana erekkaya.
44 E kara maaqqiz asayir wolla yeza aazin unttii pettii gallasa oge yhanigeeza. E baazana ereezaypp guye fa dabbitayanee fa laggitay lanqqe koyeeza.
45 E ezayid dhabin koyttar guye Yerusalaame hellodayis yhanigeeza.
46 Haaydzi gallasapp guye Xooss Keetha asitamaaritay gancce bettii u odizana si7ittarannee unttan oycittar yezin dengeeza.
47 Eza si7iz ubbitay e akaakannee e mahiz malssa malabaz geeza.
48 Kara asay eza dengeez wode yhay malabaz geeza. E indatakka, «Ta na7ayyo, abis nuna yhay garkk ootheenee? Ne adayirannee taar nena koyttar daabureeza» yeegeeza.
49 Yesuusa unttiko, «Tana abis koyee? Ta, ta aday keetha yezodayis beezizana yi eroosa» yeegeeza.
50 Zin E unttiko geezana unttii akaakekkaya.
51 Yeyppe guye, unttar wolla Naazirete katama yhanigeeza. Unttis kiitinttittar yezeeza. E indat ye ubbita fa wozina gaddii naageeza.
52 Yesuusa, ecetithar, eqamar, deetteer Xooss tiinannee as tiina dicceeza.

2:32 Isa. 42:6; 49:6; 52:10 **2:39** Mat. 2:23 **2:41** Kes. 12:1-27; Nam7i. 16:1-8 **2:52** 1 Sam. 2:26; Aazi. 3:4

3

Xammaqiza Waannisa Sibikate
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Wan. 1:19-28)

1 Kaatay Xibaaroosa Oroome biittal kawutin, taphpho ichchintho laythar,
Phenxxe Philaaxoosa Yihuda aqisiza layithi Herodoosa Galila aqisiza layithi
e isha Filphoosa Ixuurasannee Xirakkonddoosa aqisiza wode Lisanoosa
Abilaanisana aqisiza wode
2 Haannarannee Qayyaafara qeese halaqa maaqqii yezin, Xooss qaalay
Zakkireesa na7a Waannisako liizho gadha ye7eeza.
3 Waannisa, «Yi nagaraypp maaqqoyttannee xammaqinttoytta. Xoossay yi
nagara atto goda» yeegii tamaarssittar Yorddanoosa borkka heera yez biitta
ubba yhanigeeza.
4 Yeykka nabe Isiyaasa fa maxaafayid,
«Liizho gadha fa qaala dhoqqi udii,
uukkiza athay qaalay,
‹Godayis oge lo7ithoytta,
goossakka pidd udoytta.
5 Loophpha ubbitay kumo,
ambaynnee deray ziqqii go.
Wobbo ogay luulo,
giigekka goossay qinxxii go.
6 Asho ma7eez as ubbitay,
Xoossii ashshizana bo7o› »
gi xaafintteezay haneeza.
7 Waannisa, e kusher xammaqinttodayis ye7eez gaame asayiko, «Yinttano,
shooshii na7untho ye7odayis yez bochaypp buuttod garkk yinttan zoreezay
oonoo?
8 Yikkee, yi maaqqitha beeziza lo77o ooso oothoytta, yi wozinar, ‹Nuus,
nu aday Afiraame yeza gi gaayirppatte.› Yhana si7oytta, yha shuchchitaypp
Xoossay Afraames na7a kessodays danda7iza.
9 Yeezako, gande minxxayis xaphayid yeza. Yikkee, lo77o aafe aafowa mith
ubbitay gachinttii tama gancce wodhdhoda» yeegeeza.
10 Asay, «Yeezin nuunii ab ootho?» yeegii oyceeza.
11 Waannisa mahii, «Nam77ii afila yeza asii baazayis inggo. Katha yezay
baazayis shago» yeegeeza.
12 Qaraxe gachisizitay xammaqinttodayis yi7ii, «Asitamaarayyo, nu ab udo?»
yeegeeza.
13 E mahii, «Yinttan kiitteezanpp aathii ekkipate» yeegeeza.
14 Ma wotaaddaritay yi7ii, «Nu abi udo» yeegii oyiceeza.
Waannisa, «Obazikka wolqqar dafi ekkippate, oonakka worddor mootip-
pate, yi damoozay yinttis gidoda» yeegeeza.
15 Asay Kiristtoosa ufayisar naagttar yeza gisho Waannisa, «E Kiristtoosa
maaqqadeshshaa?» yeegii u fa wozinayid qoppiza.
16 Waannisa ubbitayis mahii, «Taanii yinttan haathar xammaqiza, Zin
taapp aadhii wolqqamizay ye7oda. Taanii e caammay wodora billodayis
beezooya asii. E yinttan geeshsha Ayyanarannee tamar xammaqoda.
17 Wudumma yez katha geeshshodayis pithay e kushayid yeza. Geezheez
katha fa shaalayid qoloda; bunnana dhaboowa tamar xuuggoda» yeegeeza.

3:4 Isa. 40:3-5 **3:7** Mat. 12:34; 23:33 **3:8** Wan. 8:33 **3:9** Mat. 7:19 **3:12** Luq. 7:29

18 Ma Waannisa asa gaame zore zorii Wongile* sabbakeeza.
19 Zin Waannisa Herodoosa fa ishay machchat, Heroodiyada, ekkeez gishonnee hara iita oosita ootheez gishos kacceez wode
20 Herodoosa kasesayil afa hara iita baz ubba gujjii Waannisana woyne geliseeza.

Yesuusa xammaqintto
(Mat. 1:1-17; 3:13-17; Mar. 1:9-11)

21 Woyay ubbay xammaqqintteezaypp guye, Yesuusakka ma xammaqintteeza. E woossodar salo dooyintteeza,
22 Geeshsha Ayyanay holle garkke maaqqii ezal afa wodhdheeza. Salopp «Taanii qadhdhiza na7ay nena; ne tana ufayssiza yeegiz» qaala ye7eeza.

Yesuusa yeletith xuss
(Mat. 1:1-17)

23 Yesuusa taamarsso aykkiz wode ees hasttam laythi zini, asay eza Yooseefa na7a gi qoppeeza.
Yooseefa Eele na7a,
24 Eele Maate na7a,
Maate Lewe na7a, Lewe Milkka na7a,
Milkka Yoona na7a, Yoona Yooseefa na7a,
25 Yooseefa Mataate na7a, Mataate Amoxe na7a,
Amoxe Nahoome na7a, Nahoome Asiliime na7a,
Asiliime Naage na7a,
26 Naage Ma7aate na7a,
Ma7aate Mataatiye na7a, Mataatiye Samaye na7a,
27 Samaye Yooseefa na7a, Yooseefa Yooda na7a,
Yooda Yoonanne na7a, Yoonanne Rase na7a,
Rase Zerubaabela na7a, Zerubaabela Salatiyaale na7a,
Salatiyaale Neera na7a,
28 Neera Milkka na7a,
Milkka Haade na7a, Haade Qoosame na7a,
Qoosame Elmodaannee na7a, Elmodaannee Eere na7a,
29 Eere Yoosee7e na7a, Yoosee7e Alaazara na7a,
Alaazare Yoorame na7a, Yoorame Maaxate na7a,
Maaxate Lewe na7a,
30 Lewe Simoone na7a,
Simoona Yihuda na7a, Yihuda Yooseefa na7a,
Yooseefa Yoonanne na7a, Yoonanne Eliyaaqeme na7a,
31 Eliyaaqeme Maliyye na7a, Maliyye Maynaane na7a,
Maynaane Maaxate na7a, Maaxate Naatane na7a,
Naatane Dawute na7a,
32 Dawute Issaye na7a,
Issaye Iyobeede na7a, Iyobeede Boo7eeza na7a,
Boo7eeza Salmoona na7a, Salmoona Na7asoona na7a,
33 Na7asoona Aminadaba na7a, Aminadaba Raame na7a, Raame Arnna na7a,
Arnne Asroome na7a,
34 Asroome Paarese na7a,
Paarese Yihuda na7a,
Yihuda Yayqqooba na7a,

---

* **3:18** *Wongile:* Girike doonar Wongile giz qaalay gaame ufayssiza oda woy mishiraachcho guussii. Ye mishiraachchaykka Kiristtoosa as kochchii ubba medhina pirddepp ashshodayis kiitinttii ye7eez gaame ufayssa (Luqa 1:19; 2:10) **3:19** Mat. 14:3-4; Mar. 6:17-18 **3:22** Medhe. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; Mar. 1:11; Luq. 9:35

Yayqqooba Isaaqa na7a, Yisaaqa Afraame na7a,
Afraame Taar na7a,
35 Taar Naakkore na7a,
Naakkore Saruuge na7a, Saruuge Rehu na7a,
Rehu Faalaqa na7a, Faalaqa Ebeera na7a,
Ebeero Seela na7a,
36 Seela Qaynaame na7a,
Qaynaame Arfakisaada na7a, Arfakisaade Seeme na7a,
Seeme Nohe na7a, Nohe Laame na7a,
37 Laamehe Matusaala na7a, Matusaala Inooke na7a,
Heenooke Yaarede na7a, Yaarede Malali7eela na7a,
Malaal77ela Qaynaane na7a,
38 Qaynaane Heenosa na7a,
Heenose Seete na7a, Seete Addaama na7a,
Addaama Xooss na7a.

4

Yesuusa paacintteeza
(Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

1 Yesuusa geeshsha Ayyanar kumii Yorddanoose borkkapp maaqqodar Geeshsha Ayyanay eza liizho gadha kanggeeza.
2 Ezayid oyttam gallasinnee qamma xalaher paacintteeza. Ye gallasita abikka meekkazar gam7eez gishos wurssithal nayintteeza.
3 Xalahe eziko, «Ne Xooss na7a maaqqiko ane yha shuchcha soollo maaqqo gi azazoba» yeegeeza.
4 Yesuusa mahii, «Asii Xooss qaalarapp attin soollo aadda yezooya ginttinttii geeshsha maxaafayid xaafintteeza» yeegeeza.
5 Yeypp guye, Xalahay Yesuusa adusse derell afa kessii yha alame kaatetitha ellissii beezeeza.
6 Xalahe, «Yha ubbitayill mawutennee bonchcho taas ingintteeza. Taanii qadhdheez ooskka inggiza gishos nees immada.
7 Yey gishos, neenii taas goynniko ubbitay nees maaqqoda» yeegeeza.
8 Yesuusa mahii, «Ne Goda, ne Xoossayis, aadda goynnoba, eza aadda aggazoba yeeginttii geeshsha maxaafayid xaafintteeza» yeegeeza.
9 Wurssithal Xalahay Yesuusa Yerusalaame kanggii Xooss Keethis kusittel afa essii, «Neenii Xoossa na7a maaqqiko ane sulle sa7a guppii wodhdhoba.
10 Abis giiko,
« ‹Nena naagiz fa Kiitanchchita,
Xoossay ne gishos kiittoda.
11 Ne tokay shuchchar dhubinttaamay garkk,
u fa kushayir nena denthoda› yeeginttii xaafintteeza»
yeegeeza.
12 Yesuusa mahii, «Ne Goda Xoossa paaccippe ginttinttii Geeshsha maxaafayid xaafintteeza» yeegeeza.
13 Xalahay Yesuusa paacita ubba wursseezaypp guye hara giiga wode demmad gatho ezipp shaakintteeza.

Yesuusa Galila ooso aykkeeza
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

14 Yesuusa Geeshsha Ayyana wolqqar kumii Galila maaqqeeza. E waaray heera yez biitta ubbayil si7intteeza.

4:4 Nam7i. 8:3 **4:8** Nam7i. 6:13 **4:10** Maz. 91:11-12 **4:12** Nam7i. 6:16

15 E Ayihuditay Woosa keetha gelii taamarsseeza; asii ubbay eza galateeza.
16 Yeypp fa dicceez katama Naazirete ye7eeza. Tiin oothizay garkk maala
gallas Ayihuditay Woosa keetha geleeza. Nabbabodayiskka denddeeza.
17 Nabe Isayaasa maxaafay ezis ingginttin, xaatha billii, yhay garkke yeegii
xaafintteezana denggeeza:
18 «Goda Ayyanay taal afa yeza,
manqqitayis Wongile odod garkk
Xoossay tana tizheeza.
Acintteezitayis bilithi,
to7itay be7ad garkk
un77intteezita bili7od garkk,
19 Xoossay keehodayis qoppeez laytha odod garkk tana kiiteeza»
yeegeeza.
20 Yeypp guye, maxaafa xaaxii aggaazizayss inggii betteeza. Ayihuditay
Woosa Keetha yeza asay ubbay dakkii be7eeza.
21 E, «Yhayi yi hayer si7iz yha maxaafe qaalay yhayino polintteeza»
yeegeeza.
22 Ubbitay e bagga lo77o odinttiza. Ma e doonapp keziz aadho keehatithar
kumeez qaalar malabaz giittar, «Yhayi Yooseefa na7a baasanee?» yeegeeza.
23 E, unttiko « ‹Neno akimayyo nena ashshoba, yeegiz aaziso nashsha ta
si7aamii yey garkk Qifirnahoome ne ootheez baz nu si7eezana ma yhaydda
ne katamayid oothoba› » yeegeeza.
24 Maakka ta, «Tuma odiza; nabe fa yelintteez biitta bonchchinttooya
yeegeeza.
25 «Ta yinttis turo odiza; Nabe Eelaasa layth hayidzii laythinnee bagga salo
gorddinttin iita naye biitta ubbayil yez wode gaame azinii baa maachitay
Isreele yeza.
26 Eelaasa u ubbitayis kiitinttekkaya. Zin Seraptta gade yeza azinii baa
pettii asitiko kiitintteeza.
27 Nabe Elssa7e wode Isreele gaame borqqontto harger yez asay yeza. Zin
Soore atha Ni7imaanepp attin oonkka geezhekkaya» yeegeeza.
28 Ayihuditay Woosa Keethi yez as ubbitay yeya si7eez wode gaame kac-
ceeza.
29 Fa betteez aqaypp denddii ambal afa keexxintteez katamapp gaxa kessii
urqqii dakkodayis amba xeera kanggeeza.
30 Zin E u ganccer aadhii qiteeza.

Yesuusa tuna ayyana kesseeza (Mar. 1:21-28)

31 Ezaypp Galila biitta yez qifirnahoome katama yhanigeeza. Ezayid maala
gallas asa taamarsseeza.
32 E qaala tamaarssizay mawuter yez as garkk maaqqeez gishos ubbitay e
timirtta malabaz geeza.
33 Ayihuditay Woosa Keetha tuna ayyana aykkeez athay yeza. Ezii fa qaala
dhoqqissii ukkittar
34 «Naazirete Yesuusa nees nuur abi yenee? Nuupp haakkoba; ne ye7eezay
nuna dhabisodayissonnee? Neenii oonazako taanii eriza. Neenii Xoossapp
ye7eez xillaya» yeegeeza.
35 Yesuusa tuna ayyaanaykko, «Si77e gi yha athaypp kezoba» yeegii kac-
ceeza. Tuna ayyanay atha as ubbitay tiina shocii olii abikka qohekkazar
ashshii kezeeza.

4:18 Isa. 61:1-2 **4:24** Wan. 4:44 **4:25** 1 Kaat. 17:1 **4:26** 1 Kaat. 17:8-16 **4:27** 2 Kaat. 5:1-14
4:32 Mat. 7:28-29; Maz. 91:11-12

36 As ubbitay malabaz gi. Woliko, «Hanos, yhayi aba timirtte? Tuna
ayyanita mawuterannee wolqqar kiitiza; unttikka keziza» yeegeeza.
37 E waaray heera ubbayil kezeeza.

Yesuusa gaame harggintteez astta patheeza
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

38 Yeyppe guye, Yesuusa Ayihuditay Woosa keethappi kezii Simoona kara
geleeza. Simoona machchat indat iita oxe misha harger hargintteeza. Izo
pathoday garkk Yesuusa woosseeza.
39 I hiixaykko shiiqii zuggii I hargga kacceeza. Mishay ashshin ellisii dendii
unttan mokkeeza.
40 Awa gelod hanodar duma duma harggayir aykintteez asa eziko ke7eeza.
E pettayil pettayil afa fa kusha gaddii patheeza.
41 Tuna ayyanitay ma, «Neenii, Xooss na7a» yeegii ukkittar gaame asaypp
kezeeza. Zin E unttan kacceeza. E Kiristtoosa maaqqizana unttii eriza gishos
pettibazikka odod garkk koyekkaya.

Yesuusa Yihuda Ayihuditay woosa keetha taamarsseeza
(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

42 Haga sa7a wonttodar Yesuusa pettii geema aqo yhanigeeza. Asay koyttar
E yeza aqa ye7eeza. Unttapp E shaakinttii yhanggaam garkk eza woosseeza.
43 Zin E, «Taanii hara katamitayid yhanigii Xoossa kaatetithii Wongile
markattodayis beeziza. Ta kiitintteezay yey gishosii» yeegeeza.
44 Yihuda biittal yez Ayihuditay Woosa Keetha ubba wuttii sabbakeeza.

5

Yesuusa dooreez tiina taamarita
(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

1 Pettii gallas Yesuusa Gensareexe Abba lanqqe eqqeezin gaame asay e
kantta ukkii urqqinttittar, E taamarssizana Xoossa qaala si7iza.
2 Ezayid abbay gaxa yez nam77ii wogolita be7eeza. Molo aykkiz asitay
wogolitaypp wodhdhii fa gita meecciza.
3 Ye wogolitaypp Simoonaare gelii biittapp xiqqal gedi abay ganccel
shiishoday garkk oyceeza. Yeezii, ye wogolatayid bettii asa wongile taa-
marsseeza.
4 Fa tamaarssa wurisseezaypp guye Simoonako, «Gede ciimmayiko shiishii
molo aykkodayis yi gita oloytta» yeegeeza.
5 Simoona mahii, «Asitamaarayyo, qamma muda daaburittar aqi abikka
aykkekkaya, zin ne giiko neqaalayir gita nu oloda» yeegeeza.
6 U gita oleez wode gitay peedhinttod gatho gaame molo aykkeeza.
7 Hara wogolo gancce yez fa zhamitay yi7ii, fana maaddod garkk wuttii
xeegeeza. U yi7ii nam77ii wogolita, haathay gancce mitinttod gatho molo
kuntheeza.
8 Simoon Phixiroosa yeya be7eez wode Yesuusa tiina xuggunii, «Godayoo,
taanii nagaranchcho as maaqqeez gishos taapp shaakinttoba» yeegeeza.
9 Yeya E geezay ezinnee ezar yezitay aykkeez molay gaametithayir mal-
abaz maaqqeez gishos.
10 Ma Simoona zhame maaqqeez Zabidoosa na7itay Yayqqoobarannee
Waannisara malabaz geeza. Yesuusa Simoonako, «Yashittippe! Yhanpp
neenii as aykkiz as maaqqoda» yeegeeza.
11 U wogolita gaxa shiisheezaypp guye ubbita ashshii Yesuusana kaalo
aykkeeza.

5:1 Mat. 13:1-2; Mar. 3:9-10; 4:1 **5:5** Wan. 21:3 **5:6** Wan. 21:6

Yesuusa boriqontto hargger yezana geeshsheeza (Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

12 Yesuusa katamitaypp pettayid maaqqii yeezin pettii boriqontto harger* aykintteez asii ye katamayid yeza. Ye athay Yesuusa bi7ii e tiinayid xuggunii, «Godayyo, ne shene maaqqiko tana geeshshodayis ne danda7iza» gi woosseeza.
13 Yesuusa fa kusha dakkii bochchii, «Ee, ta shene; geezhoba» yeegeeza. Izir athay geezheeza.
14 Yesuusa, «Yhaya ooskka odippe, zin yhanigii nenatitha qeesa beezoba. Ne geezheezayis markka maaqqod garkk Muse kiitteez yarshshana yarshshoba» gi azazeeza.
15 Maaqqozin, Yesuusa waaray kasepp aadhii dalggittar yhanigeeza. Gaame asay E odiza baz si7odaysinnee fa hargepp paxodayis yi7iza.
16 Zin ezii ubba wode fa aaddas geema aqo yhanigii woossiza.

Yesuusa sila atha patheeza (Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

17 Pettii gallas Yesuusa tamaarssodar Galilappera Yihuda heera ubbaypp ma Yerusalaameppekka ye7eez Ferasaawitayira higge asitamaaritay ezayid betteeza. Asa pathiza Goday wolqqaykka ezar yeza.
18 Ye wode asay pettii sila as halar tookkii ke7eeza. Kara gelisii e tiinayid gaddodayis koyeeza.
19 Zin as darotithaypp kara gelsodayis gaminttii keethal afa kezii, siittingaa qawuxxii, harggintteez atha halar asa shagii Yesuusa tiina wotheeza.
20 Yesuusa u ammana bi7ii, «Naat athayyo, ne nagaray atto ginttintteeza» yeegeeza.
21 Higge asitamaaritaynnee Ferisaawe asay, «Yhayi Xooss cazhizay oonoo? Pettii Xoossapp attin hara nagara atto godayiss danda7izay oonoo?» yeegii qoppeeza.
22 Yesuusa u qofa ereez gishos unttiko, «Yi wozina gancce yey garkk abis qoppee?
23 ‹Ne nagaray ucintteeza gizayppenne dendii yedhdhoba gizayipp aayi lo77o?›
24 Zin ta yeya geezay As Na7ay biittal afa nagara uccodayis mawute yezana yi erodgarkke.» Yeypp maaqqii, sila athayko, «Denddii; ne arssa tookkii ne kara yhanigoba» yeegeeza.
25 E ellithii denddii u tiina eqqeeza; E tookinttii ye7eez arisa tookkii Xoossa galatittar fa kara yhanigeeza.
26 Ye wode ubbitaykka malabaz geeza. Xoossa galatittar, «Yhayino nu damma malata be7eeza» yeegii yashitteeza.

Yesuusa Lewa xeegeeza (Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Yeypp guye, Yesuusa yeypp kezii yhanigittar. Lewe ginttinttiz pettii qaraxe gachisizay qaraxe gachisiza aqo betteezana bi7ii, «Tana kaalloba» yeegeeza.
28 E ubba baz ashshii denddii eza kaalleeza.
29 Ye Leway fa kara dammo sibire giigiseeza. Gaame qaraxe gachishizitayinnee hara asay katha maadayis betteeza.
30 Farasaawitayira higge asitamaaritay, «Qaraxe gachchisizitayrannee nagara oothizitayir abis mi uzhee?» yeegii Yesuusa tamaaritayir eza zigireeza.

---

* **5:12** *Borqqontto hargge:* Borqqontto harge asis gallal afa keziz harge. Isreele biitta boriqonttor yez yharggasitay hara asapp dummattii yezizapp attin as hellooyaa. **5:14** Lewii. 14:1-32 **5:30** Luq. 15:1-2

31 Yesuusa unttiko, «Harggntteezttaypp attin pathi asis akime koshshooya.
32 Taanii nagara oothizitta maarotithiko mahodayispp attin geeshshita
xeegodayis ye7ekkaya» yeegii maheeza.

Xooma bagga shiiqeez oyich
(Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

33 U Yesuusako, «Waannisa tamaaritay gaame xoomiza, ma Ferisaawitay
tamaaritaykka yey garkk oothiza. Zin neesitay ubba wode miizay uzhizay
abiso» yeegeeza.
34 Yesuusa unttiko, «Machcho ekkizay unttar yezin laazanthitay xoomoday
garkk oothodayis danda7inee?
35 Zin machcho ekkizay unttapp shaakinttod gallas ye7oda, ye wode unttii
xoomoda.»
36 Ma yeegii aaziso odeeza; «Orothi ma7opp peedhii cima afilall afa sikkiza
oonkka baaya. Yey garkk oothiko oroth afila per7iza, orothay cimayis
giigooya.
37 Mal7antto woyine cima ogoro gancce buulliz oonkka baaya. Yeya
oothiko, mal7antto woynay cima ogora dhuusiza; woynay laalinttiza ogo-
raykka adooya.
38 Yey gishos, mal7antto woyne orothi ogoro gancce buulinttodayis beez-
iza.
39 Yikkee, ka7eezay lo77o giz gishos ka7o woyne uzhii maaqqii mal7antto
koyizay oonkka baaya» yeegeeza.

6

Yesuusa Maala bagga oycintteeza
(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

1 Pettii maala gallas Yesuusa gade ganccer aadhiza. Yesuusa tamaaritay
bangga tizhzha duuthii fa kusher mirkkii miiza.
2 Zin Ferisaawitay ganccepp pettay pettay, «Maala gallas oothodayis nu
higgayid beezoowa baz abis oothee?» yeegeeza.
3 Yesuusa unttiko mahii, «Dawute nayintteez wode paar yezitayira wolla
oothizana yi nabbabekkasa?
4 Xooss keetha gelii Ayihuditay qeesitay aaddas beeziza daabbo meeza;
paar yezitaysikka inggeeza» yeegeeza.
5 Ma Yesuusa, «As Na7ay maalas Goda» yeegeeza.

Yesuusa kushe sila atha patheeza
(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

6 Hara maala gallasi Yesuusa Ayihuditay Woosa keethi gelii taamarissiza.
Ye aqayid ushachchi kushe sileez pettii asii yeza.
7 Higge asitamaaritayinnee Ferisaawe asay eza mootodayis sankke kozhii
maala gallas pathiko be7ada gi naagiza.
8 Zin Yesuusa u qofa erii kushay sileez athayko, «dendii asay gancce
eqqoba» yeegeeza, athaykka denddii eqqeeza.
9 Yesuusa, «An ta yinttan pettibaz oyiciza; maala gallas oothodayis beezizay
lo77o bazonee iitabazo? Shemppo ashonnee dhabiso?» yeegeeza.
10 Ma Yesuusa e lanqqayir yez asa ubba yuuyii bi7ii athayiko, «Ne kusha
piddi udoba» yeegeeza, athaykka E geezan garkk udin kushay paxeeza.
11 Zin higge asitamaaritaynnee Ferisaawe asay iita yiladheeza. Yesuusal
afa ab udo gi wolla tobbeeza.

6:1 Nam7i. 23:25 **6:3** 1 Sam. 21:1-6 **6:4** Lewii. 24:9

Yesuusa taphpho nam7i hawaarita dooreeza
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 Ye wode gallasitaypp pettii gallas Yesuusa woossodayis derell afa
kezeeza. Qamma muda Xoossa woossittar aqeeza.
13 Wonttitha fa taamarita xeegii u ganccepp taphpho nam7ita doorii,
unttan, «Hawaarita» gi xeegeeza.
14 Unttikka, Phixiroos gi xeegiz Simoona, e isha Indiraase, Yayqqooba,
Waannisa, Filphoosa, Barttolomoosa,
15 Maatoosa, Toomaasa, Ilfoosa na7a Yayqqooba, fa biittayis micinttiz
Simoona,
16 Yayqqooba na7a Yihudarannee Yesuusa aathii inggeez Asiqorontto Yi-
huda.

Yesuusa tamaarssonnee patho
(Mat. 4:23-25)

17 Yesuusa hawaaritayir wolla derellapp wodhdhii denba aqo eqqeeza.
E tamaaritaypp gaamitay ye aqayid yeza. Yihuda biitta ubbapp
Yerusalaameppe, Xiroosappennee Sidoona abba gaxapp gaame asay e
taamarssiza baz si7odaysinnee fa hargepp faxodayisi ye7eeza.
18 Tuna ayyanar metinttiza asitaykka yi7ii paxeeza.
19 Pathiza Wolqqa ezipp kezii asii ubba pathiza gishos asay eza bochcho-
dayis koyiza.

Anjjonnee meto
(Mat. 5:1-12)

20 Fa tamaaritayiko bi7ii yhaygarkke yeegeeza:
«Yinttano, manqqitayyo, yi anjjintteezita;
Xooss kaatetithay yinttisii.
21 Yi yhatti nayinttizitay anjjintteezita,
yi mizhoda.
Yi yhatti yeekkizitay anjjintteezita
yi miiccoda.
22 Asay yinttan ta gisho, As Na7ay gishos
ixxiza wode
yinttan piliza wode
yinttan u toochchiza wodennee,
iita sunthi u yinttis inggiza wode
yi anjjintteezita.
23 «Yeezako, yi gatay salo damma maaqqeez gishos ye wode ufayisar gup-
poytta. Abis giiko, binii u aditay nabitayil afa yhay garkk udeeza.
24 «Zin durttayyo yinttan ayye;
yi yhatti lo77o yessi ekkeezita.
25 Yhatti mizheezitayyo yinttan ayye;
yi nayinttoda.
Yhatti miiccizitayyo abo yinttanoshsho
yi kayadhodannee yeekkoda.
26 Asii ubbay yi lo77otitha aadda odiz wode yinttan ayye.
U aditay binii worddo nabitayil afa yhay garkk ootheeza.

Morkkita siiqo bagga
(Mat. 5:38-48; 7:12)

6:22 1 Phix. 4:14 **6:23** 2 Zeena. 36:16; Haw. O. 7:52

27 «Zin tana si7iz yinttis ta odiza; yi morkkita siiqoytta; yinttan ixxizitayis
lo77o baz oothoytta.
28 Yinttan baaddizita anjjoytta, yinttan naaqqizitayis woossoytta.
29 Pettii bagga shanggala baqqizitayis yhankko baggaka beezoba. Ne Koota
ekkoda gizayis ne shaamizhakka gujjii inigoba.
30 Nena woossiza ubbayis inigoba; neeppi ekkeez oonakka maho gi oyc-
cipp.
31 Asay yinttis oothod garkk yi koyiz baz ubba yinttikka asis oothoytta.
32 «Yi yinttan qadhdhiza asa aadda qadhdhiko, aba galata yinttis yenee?
Hara attozin, nagaranchchitayikka fana siiqizita siiqiza.
33 Yinttis lo77o baz oothizitayis aadda lo77o baz oothiko yinttis aba galata
yenee? Nagaranchchittaykka yhay garkk oothiza.
34 Tali7e mahod asis aadda yi tali7iko ab duma galatinttinee? Nagaranch-
chittaykka guye mahod asii bi7ii tali7iza.»
35 «Zin yi morkkita siiqoytta; unttis lo77o baz oothoytta. Guye ekko-
dayis qoppekkazar tali7oytta. Yeyid yi ekkod gatay damma maaqqoda.
Yi Ubbaypp Aadho Xooss na7ita maaqqoda. E fana galatoozitayssinnee
iititayiskka keeha.
36 Yi aday maariza maaqqeezay garkke yinttikka maarizita maaqqoytta.

Hara asal afa pirddippate

37 «Asal afa pirddippate; yinttal afa pirddinttamii. Yi borinttaamay garkk
oonakka borippate. Atto goytta; Xoossay yinttis atto goda.
38 Inggoytta; yinttis inginttoda. Yi makkeez bazar yinttis maaqqii mak-
inttoda, ubbarakka lo77o makkiz bazar baqqii, suuddii kunthii, laalinttodar
yinttis makinttii inginttoda» yeegeeza.
39 Maakka Yesuusa yeegii unttis aaziso odeeza; «To7ay to7a kaalithodayis
danda7inee? Kaalithiko nam7itaykka woli ekkii gaga qitossannee?
40 Tamaaray asitamaaraypp aadhooya. Zin lo7ithii tamaareez athay fa
asitamaaray garkk haniza.
41 Ne ishay aafayid yeza buuxa abis ne bi7inee? Ne aafayid yeza tuuss
aazizana abis bo7oosaa?
42 Ne aafayid yeza tuuss aazizana be7ekkazar ne ishayiko, ‹Ta ishayyo
ne aafayid yez buuxa kesso› godayis wayizii danda7ee? Neno cubbayyo,
tiinattii ne aafayid yez tuuss aazizana kessoba. Yeypp guye, ne ishay aafayid
yez buuxa kessodayis ne geeshsii be7ada.

Mithinnee aafe

43 «Lo77o mithii iita aafe aafooya; yey garkkekka iita mithii lo77o aafe
aafooya.
44 Aafe aafiz mith ubbay fa aafer erinttiza. Angguthapp Balase aafe
maxinttoya ma gom7orepp woyne aafay maxinttoya.
45 Lo77o as fa wozina gancce kumeez lo77o bazapp lo77o baz kessiza. Iita
asii fa wozinayid kumeez iita bazapp iita baz kessiza. Asii fa wozina kumii
fucceezaypp fa doonar odiza.

Keethe keexxiz nam7i asita (Mat. 7:24-27)

46 «Ta gizana oothowazar, abis tana, ‹Godayyo, Godayyo, gee?›
47 Taako yi7izayinnee ta qaala si7ii poliza ubbitay oona aazizako ta yinttan
beessada.

6:31 Mat. 7:17 **6:39** Mat. 15:14 **6:40** Mat. 10:24-25; Wan. 13:16; 15:20 **6:44** Mat. 12:33 **6:45** 12:34

48 E keeth keexxodayis wodhisii, olla bookkii, oommo yez zaallayil afa keethi esseez eca atha aaziza. Di7o di77ii ye keetha urqqeeza, zin miinthii keexxeez gishos eni7odayis danda7ekkaya.
49 Zin ta qaala si7ii oothoozay fa keetha shafel afa keexxeez atha aaziza. Di7o di77ii ye keetha urqqeez wode ellis woddeeza. Ye keethay woddithikka wolqqama maaqqeeza» yeegeeza.

7

Oroome mato halaqay ammano (Mat. 8:5-13; Wan. 4:43-54)

1 Yesuusa yeya ubba as tiina tamaarssii wurisseezaypp guye, qifirnahooma katama yhanigeeza.
2 Ye aqayid pettii mato halaqay yeza. E gaame qadhdhiza ayllay hargginttii yhayiqos helleeza.
3 E Yesuusa bagga si7eez wode fa aylla pathoday garkk eza woosso gi Ayihuditay cimita Yesuusako kiiteeza.
4 Kiitintteezitay, Yesuusako yhanigii, «Ne eesi yhaya oothodayis beeziza.
5 Abis giiko, yha athay nu asa qaadhiza, Ayihuditayis Woosa Keethakka keexxeeza» gi miinthii woosseeza
6 Yesuusakka unttar yhanigeeza. Mato halaqay karako ukkodar fa laggita eziko kiittii, «Godayyo, ta keethayid ne gelodayis taas beezekka gishos daaburippe.
7 Taakka tana ne tiina shiiqodayis beeziza as gi qoppooya. Zin ne yhan ize eqqii pettii qaala odoba; ta ayllay paxoda.
8 Taas taapp afar halaqay yeza, taapp oommor ta kiittiza wotaaddaritay yeza. Petta, ‹Qitoba› giiko qittiza, yhankka, ‹yhana ye7oba› giiko yi7iza. Ta aylliyakko, ‹Yhanno oothoba› giiko oothiza» yeegeeza.
9 Yesuusa yeya si7eez wode malabaz geeza. Guye maaqqii yhanigii asayiko, «Ta yinttis turo odiza; hara attozin Isra7ele ganccekka yhay garkk gita ammano ta denggekka» yeegeeza.
10 Kiitintteezitay kara maaqqadar ayllay paxin denggeeza.

Am7ati na7a

11 Wontitha gallas Yesuusa Nayine katama yhanigeeza. E tamaaritayirannee hara gaame asay ezar yhanigeeza.
12 E katama gelod hanodar aha tookkeez gaame asay katamapp kezeeza. Yhayqqeez na7ay fa indatis petto, izakka am7o. Katama asaypp gaamitay izir yeza.
13 Goday izo bi7ii qadhinttii, «Yeekkippe» yeegeeza.
14 Shiiqii hala bochchin tookkeez asay eqqeeza. Yesuusa, «Naat, yelagayyo denddoba» yeegeeza.
15 Yhayqqeezay denddii bettii nashsha aykkeeza. Yesuusa na7a denthii indatis inggeeza.
16 As ubbitay yashittii, «Ubbapp aadhiz nabe nu gancce denddeeza; Xoossay fa asita be7eeza» yeegii Xoossa galateeza.
17 E waaray Yihudaninne ye heerayid yez biitta ubbayil sintteeza.

Yesuusara xammaqiza Waannisara (Mat. 11:2-9)

18 Xammaqiza Waannisa tamaarttay yeya ubbita Waannisas odeeza. E u ganccepp nam7ita xeegii,
19 «Ye7od giinttintteezay nenanee? Woy hara naago?» yeegii oycoytta gi Godayiko kiiteeza.

20 Asay Yesuusako yhanigii, xammaqiza Waannisa, «Ye7od giinttintteezay
Masay nenanee? Woy hara nu naago?» goytta gi nuna neeko kiiteeza
yeegeeza.
21 Ye saatatte Yesuusa gaame asa hargepp patheeza. Tuna ayyanita
kesseeza, gaame to7eez as aafitakka bi7iseeza.
22 Waannisa kanttapp kiitinttii ye7eezitayko, «Yhanigii yi be7eezanannee
si7eezana Waannisas odoytta. Aafe to7itay bi7iza, gundditay bili7inttii
yedhdhiza, borqqonttor yezitay geezhiza, tullitay si7iza, yhayqqeezittay
yhayiqopp denddiza, manqqitayis Wongilay sabbakinttiza.
23 Taal dhubinttowa oonkka anjjintteezaya.»
24 Waannisa kiitteezitay yhanigeezaypp guye Yesuusa woyayis Waannisa
baz yeegii odeeza: «Yi ab be7adayis liizho kezeene? Carkko eni7issiza maqa
be7adayisonee?
25 Yeezin, ab be7adayis kezeene? Bonchcho afila ma7eez asa
be7adayisinne? Bonchcho afila ma77ezitaynnee sa7a giigeez asay kaati
keetha yeza.
26 Yeezin, ab be7adayis kezeene? Nabe be7adayisonee? Ee, ta yeegiza: yi
be7adayis kezeezay nabepp aadhizana.
27 «‹Ne oge ne tiina giigisiza
ta kiitanchcha neeppi tiina ta kiittoda›
yeeginttii xaafintteezay yhayis ezissii.
28 Ta yinttis odiza; maachchapp yelintteezitay ganccepp Waannisapp aad-
hizay baaya. Xooss kaatetititha ubbapp xiqqizay, E ubbappi damma
maaqqoda» yeegeeza.
29 Hara attozin, Yesuusa qaala si7eez qaraxe gachizitayinnee as ubbay
Waannisa kushe xammaqqintteezitay Xoossay geesh maaqqiza qonccisseeza.
30 Zin farasaawitayinnee higge asitamaaritay Waannisa kushe xam-
maqinttaam ixxii Xooss qofa leqqeeza.
31 Yesuusa maaqqii yhay garkke yeegeeza: «Yikkee, yha wode yeletitha abar
aazisode? Unttikka oona aazee?
32 Gabe gancce bettii woli xeegii, ‹Nu yinttis impillitte puggin, yi yexxooya.
Nu sabbii zelalin, yi yeekkooya› yeegiz na7ita aaziza.
33 Xammaqiza Waannisa soollo meekazarannee woyine uzhekazar yi7in,
‹Iita ayyanayir yeza yi geeza.›
34 As Na7ay miitarannee uzhittar yi7in, yha athay ‹Zhinbaraannee ushshii
dosiza, qaraxe gachchisizitannee nagara oothizittay dabbo› geeza.
35 Eccetithii turo maaqqizay fa na7atira erinttiza» yeegeeza.

Yesuusa shitto tizheez asito

36 Ferisaawitaypp Pettay Yesuusa katha muzodayis fa kara xeegeeza. E
Ferisaaway kara yhanigii leematel afa betteeza.
37 Ye katama gancce pettii nagaranchcho maachchi yezana Yesuusa Ferisa-
away kara sibirel afa yezana si7eez wode lo7ithii al7o albasxirosa bilggaaxe
shitto ekkii ye7eeza.
38 Yesuusas guye baggar, e tokay kale eqqii yeekkittar e toka fa aafuthar
laakitheeza. Fa binanayir e toka uccittarannee yeerittar shitto tizheeza.
39 Sibirana maakez Ferisaaway yeya bi7ii fa wozinar, «Yhayi nabe
maaqqeezako yha asita eza bochchizanna oonazako ma iza waafa na-
garanchcho maaqqeezako E erodazin» yeegeeza.
40 Yesuusa, «Simoona, ta neesi odiza baz yeza» yeegeeza.

7:22 Isa. 35:5-6; 61:1 **7:27** Mil. 3:1 **7:29** Mat. 21:32; Luq. 3:12 **7:37** Mat. 26:7; Mar. 14:3; Wan. 12:3

E, «Asitamaarayyo, taas odoba» yeegeeza.
41 Yesuusa eziko, «Nam77ii asay peetii athaypp miishe tali7eeza. Pettay
ichchin xeet dinnare yhankkay ma ishatam dinnare tali7eeza.
42 Nam7itaykka tali7e ciggodayis gaminttin, nam7tayiskka tali7eezana
maareeza. Yikkee, yha nam7itaypp ye atha lo7ithii dosoday nees aaya
aazee» yeegeeza.
43 Simoona, «Gaame aco maarintteez athay gaame qadhdhoda aaziza»
yeegeeza. Yesuusa, «Ne tuma pirddeeza» yeegeeza.
44 Yeyppe guye, Yesuusa asttiko maaqqii bi7ii, Simoonako, «Yhanno astto ne
bi7inee? Taanii ne kara gelin hara attin ne taas toke haath inggekkaya, Zin
iza ta toka fa aafuthar laakithii fa binanayir ucceeza.
45 Ne tana yeerii ekkekkaya, Zin iza ta ne kara geleezaypp aykkii ta toke
yeero ashshekkaya.
46 Neenii ta ommayil zayite tizhekkaya, Zin iza ta toka shitto tizheeza.
47 Iza tana gaame qadhdheez gishos I gaame nagaray atto ginttintteeza. E
xiqqa nagaray atto giinttintteezay xiqqal qadhdheeza.»
48 Yesuusa asitiko, «Ne nagaray atto ginttintteeza» yeegeeza.
49 Ezar wolla bettii miizitay, «Nagara atto yeegizay, E yhayi oonoo?» yeegii
fa wozinar qoppeeza.
50 Yesuusa asitiko, «Ne ammanay nena ashsheeza; saro qitoba» yeegeeza.

8

Yesuusa mokkeez maachitta

1 Yeyppe guye, Yesuusa Xoossa kaatetithii Wonggile sabbakittar katama-
rannee heerar aadheeza. Ye wode taphpho nam7itay ezar yeza.
2 Ma tuna ayyaanappennee duma duma hargepp paxeez pettii pettii
maachchitay ezar yeza. Unttikka, laappun tuna ayyanitay kezeez Magdeela
Mayramo,
3 Herodoosa shuumay Kuuza machchat Yohaanna, Soosinaranne ma hara
gaamitay unttan miisher maaddizitay yeza.

Zerth zeriz athay aaziso
(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

4 Gaame asay duma duma katamappi eziko shiiqin aazisor unttis odeeza.
5 «Pettii biitta oothii aqizay zerithi zerodayis kezeeza. E zerodar pettii pettii
zerithay ogel wodhdhii yedhdhintteeza, salo kafitay meeza.
6 Yhankkitay sisinqqo oommor yeza biittal afa wodhdheeza. Haga
doleezanii garkk biittay laako baazay gishos miicceeza.
7 Hara zerithay ma angguntthi gancce wodhdheeza. Agunthar wolla dic-
ceez gishos angguthay cuullii aqayid ashsheeza.
8 Yhankkitay lo77o biittal afa wodhdheeza. Doleez wode xeet kushe
aafeeza.» Yeya odii haasii, fa qaala dhoqqi udii, «Si7iz haye yeezii ubbitay
si7o» yeegeeza.

Zerith aazisayis birshith

9 E tamaarttay, «Yha aazisays birshshithay abba?» yeegii oycceeza
10 E, «Xoossa kaattetith xuura baz erod garkk yinttis ingintteeza. Zin hara
asay bi7ittar denggaam garkk, si7ittar akaakam garkk aazisor odiza.
11 «Yikkee, yha aazisays birshshithay yhay: zerithi yeegintteezay Xooss
qaala.

8:2 Mat. 27:55-56; Mar. 15:40-41; Luq. 23:49 **8:10** Isa. 6:9

12 Oge gaxa wodhdheez zerithay qaala si7izita. Maaqqozin, unttii ammanii
attam garkk Xalahay qaala u wozinaypp maxii haasiza.
13 Sisilqqo yez biitta afa wodhdheez zerithay qaala si7ii ufayisar ekkizita.
U yhattes ammanizapp attin xapho baa gishos paace helliza wode ellis
kaddiza.
14 Aniguthi gancce zerintteezitay qaala si7izita. Unttikka alame qofar,
duretitharannee sa7a yessi hanin cuulinttii beezizay garkk aafekkaya.
15 Lo77o biittal wodhdheez zerithay lo77onnee luule wozinar qaala si7ii
naagizitannee danda7ar miinggii aafe aafizita.

Xomppe Aaziso
(Mar. 4:21-25)

16 «Xomppe xomppii, ota gancce woy arssapp oommor gaddizay baaya.
Geliza asii be7ad garkk dhoqqe aqo gaddiza.
17 «Yey gishos, qosintteezay pidhdhe kezekkazar, kamintteez baz, bent-
tekkazar attaamii.
18 «Yikkee, yi qaala wayizii si7izako naaginttoytta. Yeza ubbayis guzhinttii
inginttoda, baazayis hara attozin ezis yeza xiqqatakka ezapp ekinttoda»
yeegeeza.

Yesuusa indatirannee ishitayira
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 Yesuusa indatirannee ishitayira eziko ye7eeza. Zin asitay
gaametithaypp dendeezayid eza denggodayis danda7ekkaya.
20 Pettii asii Yesuusako, «Ne indatira ne ishitayira nena koyii bale naagiza»
yeegeeza.
21 Yesuusa mahii, «Xooss qaala si7ii oosol peeshshizitay ubbay taas indon-
nee taas ishe» yeegeeza.

Yesuusa abba zulo seereeza
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Pettii gallas Yesuusarannee e tamaaritayira wolla wogolo gancce gelii,
«Abba piinggoda» yeegeeza. Unttikka yhammadayis denddeeza.
23 Abbal afar unttii piinggodayis yhammadar Yesuusa gentteeza.
Qoppekkazin wolqqama carkko abbal afa denddeeza. Haathay wogolo
gancce gelin wogolay mitintto aykkin ubbay yashitteeza.
24 E tamaaritay eziko shiiqii, «Nu Godayyo, nu dhabooho yeegii» Yesuusa
dentheeza.
Yesuusa denddii carkkannee gota seereeza. Ellisii carkkayinnee gotay
hayizii cicirkki geeza. Sarotithaykka maaqqeeza.
25 Yesuusa fa tamaaritayiko, «Yi ammanay aba yenee» yeegeeza. Unttikka,
yashittitarannee malabaz giittar pettay pettayiko, «Carkkonnee haathii kiitint-
tizay, E yhayi oonoo» yeegeeza.

Tuna ayyanapp paxeez atha
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Abba piinggii Galila baggar yez Gerggesoone biitta helleeza.
27 Yesuusa wogolopp kezii sa7a wodhdhodar tuna ayyanar aykintteez
athay katamttipp kezii eza helleeza. Gaame layth afila ma77ekkazar kallo
duufo gancce yezaypp attin kara gelooya.
28 Yesuusana be7eez wode e tiinayid xuggunii, fa qaala dhoqqi udii,
«Ubbapp Aadho Xooss na7a Yesuusa neer taas aba pettetithi yenee? Hayyana
tana yhatti bixxisppe» yeegeeza.

8:16 Mat. 5:15; Luq. 11:33 **8:17** Mat. 10:26; Luq. 12:2 **8:18** Mat. 25:29; Luq. 19:26

29 Yey E geezay, tuna ayyanay athaypp kezod garkk Yesuusa kacceez
gishosi. Gaame wode tuna ayyanay eza mooddeez gishos santhalaaterannee
toke acciz biraatar accinttii naaginttiza. Zin achcha duuthii tuna ayyanar
laaginttii liizho geliza.
30 Yesuusa, «Ne sunthay oonoo?» yeegii oyceeza.
E, gaame tuna ayyanitay eza aykkeez gishos fana, «Leegona» geeza.
31 Tuna ayyanitay fana ciimmo* kiittaamgarkk woosseeza.
32 Ye aqayid derell afa miiz gudaylle wude heengginttiza. Yha guddayllitayll nu gelo gi woosseeza, ezikka «Geloytta» geeza.
33 Tuna ayyanitay athaypp kezii guddayllitayll geleeza. Wuday derellapp
sulle gurgguxii abba gancce geleeza.
34 Heenggizitay haneezana bi7ii woxxii yhanigii, katamannee heera ubbayil odeeza.
35 Asay haneezibaza be7adayis kezii Yesuusako ye7eeza. Tuna ayyanay
kezeez athay afila ma77ii, e wozinay maaqqin, Yesuusa toke kale betteezana
denggii yashitteeza.
36 Eza be7eez asay tuna ayyanar aykintteez athay wayizii paxeezako
odeeza.
37 Gerggesoone lanqqayid yeezii asay gaame yashsha yashittii Yesuusa fa
gadaypp yhanigodgarkk woosseeza. E wogolo gancce gelii guye maaqqeeza.
38 Tuna ayyanay kezeez athay Yesuusar yezodayis woosseeza.
39 Zin Yesuusa eziko, «Ne kara maaqqoba, Xoossay ab garkk dammabaz
nees ootheezako odoba» yeegii moyizeeza. Athaykka Yesuusa ab garkk
dammabaz ezis ootheezako katama ubbayid markkattittar qiteeza.

Yhayqqeez na7atonnee Yesuusa afila bochcheez astto (Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

40 Asay naagii gam7eez gishos Yesuusa maaqqiz wode mokki ekkeeza.
41 Ayihuditay Woosa Keethi halaqa maaqqeez Iyaroosa giz athay fa kara
ye7odgarkk Yesuusa tokayil afa wodhdhii woosseeza.
42 Ees taphpho nam7i laythi maaqqeez pettii maachchch na7a yezanna
hariginttii yhayiqos hellii yeza. Yesuusa yhanigodar asay eza un77itheeza.
43 Taphpho nam77ii laythi suuthii goggittar gam7eez asita yeza. Iza paas
yeezii shala ubba akimitayis inggii wurseeza. Zin paxodayis danda7ekkaya.
44 Iza Yesuusas guye baggar shiiqii, e afila manchchato bochcheeza, izira
goggiz suuthay eqqii atteeza.
45 Yesuusa, «Tana bochcheezay oonoo?» yeegeeza. Ubbay «Nu
bochchekkaya» yeegin, Phixiroosa, «Asitamaarayyo, gaame asay
kaallodarannee urqqithodar bi7ittar wayizii, [‹Tana bochcheezay oonoo?›
gee]» yeegeeza.
46 Zin Yesuusa, «Pettii asii tana bochcheeza; abis giiko, wolqqa taapp
kezeezay taas erintteeza» yeegeeza.
47 Ye asita, ibazi qosinttekkazana erii kukkurittar yi7ii Yesuusa tokayil afa
wodhdheeza. Abis bochcheezakkonnee wayizii ellisii paxeezako as ubbitay
tiina markkatteeza.
48 E, «Ta na7ate, ne ammanay nena patheeza; saro qitoba» yeegeeza.
49 Yesuusa nashsha wurssekkazin, Ayihuditay Woosa Keethi halaqay,
Iyaroosa karapp pettii asii yi7ii, «Iyaroosa, ne na7ata yhayqqeeza; yikkee
asitaamara cere daaburssippe» yeegeeza.
50 Zin Yesuusa yeya si7ii Iyaroosako, «Yashittippe! Ammanobapp attin, ne
na7ata paxoda» yeegeeza.

---

* **8:31** Ciimmo guusay tuna ayyana wursith pirddess naaginttiza aqo

51 Yesuusa Iyaroosa kara helleezan garkk Phixiroosa, Waannisa, Yayqqooba, na7atii adayppennee indattippe attin hara as gelod garkk koyekkaya.
52 Ye aqayid yez asay ubbitay na7atis woo woo gi yeekkodar, Yesuusa, «Yeekkippate! Na7ata gentteezapp attin yhayqqekkaya» yeegeeza.
53 Asay na7ata yhayqqeezana eriza gishos e oda leqqii miiceeza.
54 Zin Yesuusa na7atii kusha aykkii, «Bushitte denddoba» yeegeeza.
55 Na7atis shemppay maaqqin ellis puthuk gi denddii eqqeeza. Yesuusa unttiko, «Iziss miizibaz inggoytta» yeegeeza.
56 Na7atii adayirannee indatir malabaz geeza. Zin Yesuusa yhaya, «Ooskka odippate» yeegeeza.

9

Yesuusa taphpho nam7i hawaarita kiiteeza (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

1 Yesuusa taphpho nam77ii hawaarita faako xeegii, tuna ayyanita kessod garkkennee harge ubba pathod garkk wolqqannee mawute inggeeza.
2 Xooss kaatetithii baz markkattod garkk hargintteezita pathod garkk kiiteeza.
3 E unttiko, «Gufe maaqqin qurbo maaqqin katha maaqqin miishe maaqqin laammii ma77iza afila maaqqin oges gi abikka aykkippate.
4 Ye katamapp yi kezod gatho imathettithar yi geleez aqo gam7oytta.
5 Oonkka yinttan mokaam ixxiko ye katamapp kezittar unttis erisiza markka maaqqod garkk yi toke yez buli7a pittii kezoytta.»
6 Unttikka kiitintteezay garkk kezii Wonggile odittar duma duma heera hargintteezita pathittar aadheeza.

Heroodisa Yesuusa waara si7ii dagamo (Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

7 Galila biitta aqisiza Herodoosa Yesuusa ootheez baz ubba si7ii dagameeza. Abis giiko, pettii pettii asay Waannisa yhayiqopp denddekka attenna yeegiza.
8 Baggitay, «Eelaasa bentteeza» giza; yhankkitay ma, «Binii nabitaypp pettay yhayiqoppi denddeeza» yeegii odinttiza.
9 Zin Herodoosa, «Waannisa qoodhe ta gachisii wodheeza. Yeegin, yhay garkk yeeginttii e bagga odinttizay, E oonoo?» yeegii Yesuusana fa aafer be7adayis koyiza.

Yesuusa ichchin mukule asita muzeeza (Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Wan. 6:1-14)

10 Taphpho nam77ii hawaaritay guye maaqqii yi7ii, unttii ootheez baz ubba Yesuusas odeeza. E unttan ekkii Beetesayida katamapp lanqqe yez aqo kanggeeza.
11 Zin gaame asay Yesuusa maaqqizana erii eza kaaleezaa. E unttan mokki ekkii Xooss kaatetith baz taamarsseeza; paxodayis koyizitaykka patheeza.
12 Sa7a omathodar taphpho nam77ii hawaaritay eziko shiiqii, «Nu yezay liizho maaqqeez gishos asay duma duma herarannee katamita yhanigii, kathannee aqiza kara koyod garkk asa moyzoba» yeegeeza.
13 Zin Yesuusa, «Unttis miizibaz yi inggoytta» yeegeeza.
Unttii, «Nuus yezay ichchin soollonnee nam77ii molo maaqqeez gishos yha asayis gidiza katha nuunii yhanigii wongaam ixxiko gidaamii» yeegeeza.

9:3 Luq. 10:4-11 **9:7** Mat. 16:14; Mar. 8:28; Luq. 9:19

14 Ye aqayid ichchin mukule maaqqiz dhiirathitay yeza.
Yesuusa fa tamaaritayiko, «Ishatam ishatam shaakkii shaakkii asa bettithoytta» yeegeeza.
15 E tamaaritay, E kiitteezay garkk asita bettitheeza.
16 E ichchin soollorannee nam7i molita ekkii, salo bi7ii, Xoossa galatii, menthii asa ubba helthod garkk fa tamaaritayis inggeeza.
17 Ubbay mi mizheeza. Unttapp atteez gufay taphpho nam77ii leemate kunth maaqqeeza.

Phixiroosa, Yesuusa oonazako markkatteeza (Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Yesuusa fa aadda woossodar, e tamaaritay eziko ye7eeza. Pettii gallas E, «Asay tana oona gee?» gi oyceeza.
19 Unttii mahii «Pettay pettay, ‹xamaaqiza Waannisa, baggitay Eelaasa, yhankkitay ma, binii nabitaypp pettay yhayiqopp denddeeza› yeegiza» gi maheeza.
20 E mahii, «Yeezin yi tana oona gee» yeegeeza. Phixiroosa, «Neenii Xoossapp tizhintteez Kiristtoosa» yeegii maheeza.
21 Yesuusa yhaya ooskka odippate gi miinthii odeeza.

Yesuusa kaalo beeziza metonnee E yhayiqa odeeza (Mat. 16:20-28; Mar. 8:34-38)

22 Maakka Yesuusa, «As Na7ay gaame meto ekkoda. Gade cimitayir, qeese halaqitayir, higge asitamaaritayir ixinttoda. Unttii eza wodhoda, zin E hayidzantho gallas yhayiqopp dendoda» yeegeeza.
23 Yesuusa as ubbayiko, «Tana kaallodayis koyizay oonkka yeziko fana kado, fa maziqala gallas gallas*tookkii tana kaallo.
24 Fa shemppato ashshodayis koyiz ubbay izo dhabisiza, fa shemppato ta gishos gi dhabisiza oonkka izo ashshiza.
25 Asii alamel yeza baz ubba mooddii, fa shemppato dhabisiza baz woy qohiza baz maaqqiko eza ab maaddee?
26 Oonkka taalannee ta qaalayil yeellatiko As Na7ay fa bonchchor, fa aday bonchchayirannee Geesh kiitanchchitay bonchchor yi7iza wode e tiina yeellatoda.
27 Ta yinttis turo odiza; yhaydda eqqeezitay gancceppe Xoossa kaattetitha be7ekkazar yhayqqaam pettii pettii asay yeza» yeegeeza.

Yesuusa ciray laamintteeza (Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Yesuusa ye oda odin, hosppun gallasapp guye Phixiroosa, Yayqqoobarannee Waannisa paar ekkii woossodayis derell afa kezeeza.
29 E woosal afa yeezin e ciray laamintteeza; afilaykka awa garkk focii booxii foceeza.
30 Nam77ii asay, unttikka Muserannee Eelaasara unttar nashshiza
31 Bonchchor benttii Yerusalaame polinttodayis yeza baz, yeyikka, E yha alamaypp shaakinttod baz ezar odinttiza.
32 Phixiroosarannee ezar yezita gentta olin, u genttapp barkkii e bonchchannee ezar eqqeez nam77ii asita be7eeza.
33 Asay Yesuusapp shaakinttii qitod hanodar, Phixiroosa Yesuusako, «Godayyo, yhaydda yessi nuus lo77o! Petto nees, petto Muses, petto Eelaasas hayidzii gaabba gaabbisoda» yeegeeza. Zin E fa giz baz erooya.

9:19 Mat. 14:1, 2; Mar. 6:14-15; Luq. 9:7-8 **9:20** Wan. 16:20-28; Mar. 8:30—9:1 * **9:23** Mazqale tookkii guusay: fa meto tookkii guusii. **9:23** Mat. 10:38; Luq. 14:27 **9:24** Mat. 10:39; Luq. 17:33; Wan. 12:25 **9:28** 2 Phix. 1:17-18

34 E yeegii nashshodar shaara yi7ii unttan kammeeza. E tamaaritay ye
shaaray gancce gelittar yashitteeza.
35 Shaaray gancceppe, «Ta dooreez na7ay yhaya eza si7oytta» yeegiz qaala
sintteeza.
36 Ye qaalay sintteezaypp guye Yesuusa fa aaddas yezar bentteeza. Ye
gallas unttii be7eez baz ooskka odekkazar, fa wozina aykkii si77 gi atteeza.

Yesuusa tuna ayyana pettii na7aypp kesseeza (Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

37 Wonttitha unttii derellapp wodhdhodar gaame asay yi7ii eza helleeza.
38 Ye wode woyitaypp pettii asii ukkittar, «Asitamaarayyo, ta na7ay petto eza
pathoday garkk ta nena woosiza.
39 Tuna ayyana qoppekka aykkii uukkisiza; afapp olii gappunttisii qakiti-
siza, galla maduthisiz un77ithi dakkiza.
40 Ne tamaarttay kessod garkk woosseeza, zin u danda7ekkaya» yeegii
woosseeza.
41 Yesuusa, «Ammano baa zhuca yeletithuntho, ayide hellodayis ta yint-
tar yezodee, ayide hellodayis yinttan danda7odee? Ne na7a yhana ekkii
ye7oba» yeegeeza.
42 Na7a ekkii ye7odar tuna ayyanay shoccii olii kukkursseeza. Zin Yesuusa
tuna ayyana kaccii na7aypp kessii patheeza. Na7anakka na7ay adayis
inggeeza.
43 Asay ubbay Xoossayis yez dammo wolqqa bi7ii malabaz geeza. Unttii E
ootheez bazar malabaz giittar, Yesuusa tamaaritayiko,
44 «Yhaya ta yinttis odizana lo7ithii si7oytta; As Na7ay morkkitay kushe
aadhii inginttoda» yeegeeza.
45 Zin E geezbazay unttapp qosintteez gishos dhemelkk geeza. Yey gishos,
mahii oyccodayis yashitteeza.

Ubbaypp aadho maaqqaday oonoo? (Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

46 Yesuusa tamaarttay, «Nu gancce ubbapp aadho maaqqaday oonoo?» gi
palama aykkeeza.
47 Yesuusa u wozina qofa erii duude na7a fa kale essii,
48 «Yha duude na7a ta sunthar mokkiza oonkka tana mokkiza, tana
mokkizay tana azazeezana mokkiza, yi ubbaypp xiqqizay, e aadho
maaqqada» yeegeeza.
49 Waanisa mahii «godayyo pettii athay ne sunthar xalahe kessodar nu
be7eeza. Zin e nu bagga maaqqekka gishos nu eza kayeeza.»
50 Yesuusa mahii «yinttan ixxowa ubbay yinttar yeza kayippate» yeegeeza.

Samaare asay Yesuusana ixxeeza

51 Yesuusa salo yhanigiza woday ukkeez gishos Yerusalaame yhamma-
dayis murttii denddeeza.
52 Samaare biitta yeezii pettii heera yhanigii, ubba baz ezis giigisoday
garkk asa ye aqa kiiteeza.
53 Zin E yhanigizay Yerusalaame maaqqizana u eriza gishos mokki
ekkekkaya.
54 Yesuusa tamaarttay Yayqqoobara Waannisara yeya bi7ii, «Godayyo, sa-
lopp tama wodhdhii unttan muye god garkk ne koyinee?» yeegeeza.
55 Zin Yesuusa guye maaqqii unttan kaccii, Yinttal aba ayyana yezako yi
erooya. [«Yinttal afa aba ayyana yenee. Yha qofay pettii pettii maxaafitayid

9:35 Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mar. 1:11; Luq. 3:22 **9:46** Luq. 22:24 **9:48** Mat. 10:40; Luq. 10:16; Wan. 13:20 **9:54** 2 Kaat. 1:9-16

baaya As Na7ay as ashshodayis ye7eezaypp attin dhabisodayis baaya»][†] yeegeeza.
56 Ezaypp denddii hara heera yhanigeeza.

Yesuusa kaalo cigisiza gate (Mat. 8:19-22)

57 Yesuusara e tamaaritayira oger yhammadar, pettii asii, «Godayyo ne yhanigiza aqo ubba ta kaalloda» yeegeeza.
58 Yesuusa mahii, «Shannitayis olla, salo kafitayis keethi yeza, zin As Na7ay fa omma shemppisiza aqo baaya» yeegeeza.
59 Yhankkayikokka, «Neenii tana kaalloba» yeegeeza. Zin athay, «Godayyo, tiinatii yhanigii ta ta ada moogii ye7oda» yeegeeza.
60 Zin Yesuusa, «Yhayqqeezitay yhayqqeezita moogod garkk unttis ashshii ashshoba; neenii yhanigii Xoossa kaatetitha sabbakoba» yeegeeza.
61 Ma hara asii, «Godayyo, ta nena kaalloda, zin tiinatii ta kara asa sarothi ye7oda» yeegeeza.
62 Yesuusa mahii, «Koxe aykkii guye bi7iz oonkka Xoossa kaatetithayis beezooya» yeegeeza.

10

Yesuusa laappun tamannee nam7i taamarita kiiteeza

1 Yeypp guye, Goday hara laappun tamannee nam7i* asita dooreeza. E yhammadayis qoppeez katamannee heera ubba tiinatii yhammad garkk nam7e nam7e udii kiiteeza.
2 Yesuusa unttiko, «Yikkee shiiqod torchche kathay gaame zin torchche ooso asay xiqqa. Yeeyeez gishos, torchche katha goday ooso asita kiittod garkk woossoytta.
3 Yikkee, yhanigoytta, durttay garkk fugitay gancce yinttan ta dakkoda.
4 Yi yhanigttar oges yhayitita aykkippate, miishe maaqqin katha maaqqin caamma aykkippate. Ogell afa oonakka sarothar wode aathippatte.
5 Yi geliza keetha ubba tiinattii, ‹Saro yha keethayis maaqqo› yeegoytta.
6 Saro qadhdhiza as ye aqayid yeziko, yi saray ezayid aqoda; ixxiko yi saray yinttis maaqqoda.
7 Ooso asis damooze beeziza gishos yi geleez keetha yinttis shiisheez baz ubba miittarannee uzhittar ezayid gam7oytta. Pettay karapp pettay kara yuuyppatte.
8 Aba katamakka yi gelodar asay yinttan mokki, yinttis shiisheez baz ubba moytta.
9 Ye katama gancce yez hargintteezita pathittar, ‹Xooss kaatetithay yinttiko ukkeeza› yeegii odoyitta.
10 Zin pettii katama gelodar asay yinttan mokkaam ixxiko zoozel kezii yhaygarkke goytta:
11 ‹Nu tokayil afa yez yi katama buli7a pittoda, zin Xooss kaatetithay yinttiko ukkeezana eroytta›
12 Pirdda gallasar yha katamatipp Soodome katamas pirdday kawushsha maaqqadana ta yinttis odiza» yeegeeza.

Ammanoowa gishos borintteez katamita (Mat. 11:20-24)

[†] **9:55** **9:61** 1 Kaat. 19:20 * **10:1** *Laappun tamannee nam7i:* Pettii pettii maxaafitay laappun tam giza. **10:2** Mat. 9:37-38 **10:3** Mat. 10:16 **10:4** Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luq. 9:3-5 **10:7** 1 Qor. 9:14; 1 Xim. 5:8 **10:10** Haw. O. 13:51 **10:11** Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luq. 9:3-5 **10:12** Medhe. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24

13 Ma maaqqikka, Yesuusa, «Neno Koraazinee, neno Beetesayda, ayye,
yinttal oothintteez malatitay Xiroosannee Sidoona oosintteezako ezayid yez
asay kayo afila ma77ii, budol afa bettii binii maaroteth gelii attodazin.
14 Yey gishos, yinttipp aathii Xiroosasinnee Sidoonas Xooss pirdday
kawuzhoda.
15 Yhannee qifirnahoome, salo hellodayis ne dhoqqi geenee? Ne sulle
Si7oole wodhdhoda» yeegeeza.
16 Maakka Yesuusa fa tamaaritayiko, «Yinttan si7izay tana si7iza, yinttan
ekkozay tana ekkooya, tana ekkozay tana azazeezana ekkooya» yeegeeza.

Laappun tamannee nam7itay maaqqeeza

17 Laappun tamannee nam77ii tamaaritay kiitintteez aqaypp lo7ithii
ufayttitar maaqqeeza. Yesuusako shiiqii, «Godayyo, ne sunthar tuna ayyaan-
itayikka nuus kiitintteeza» yeegeeza.
18 Yesuusa unttiko, «Xalahe salopp dad garkk wodhdhodar ta be7eeza.
19 Yeezako, shooshinnee yhanigarcco yedhdhod garkkennee morkke
wolqqar eqinttod garkk yinttis mawute inggeeza. Yinttan qohod baz
akkokka baaya. 20 Maaqqozin, yi sunthay salo mazggabayid xaafintteez
gishos ufayttoyttapp attin tuna ayyanitay yinttis kiitintteez gishos ufayttip-
patte» yeegeeza.

Yesuusa fa ufayssa beezeeza
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

21 Ye wode Yesuusa geesha Ayyanar ufayttii, «Salo sa7a Godayyo, yha
eccitayppennee eranchchitayppe qosii duude na7itayis beezeez gishos ta
nena galatiza. Ee ta Adayyo, yeya ne oothodayis lo77o shene maaqqeeza.
22 «Ubba baz ta adaypp taas inggintteeza. Na7ay oonazako adaypp attin
hara woy na7ay qonccisodayis koyizaypp hara oonkka ada erizay baaya»
yeegeeza.
23 Ma maaqqikka, Yesuusa duma fa tamaaritayiko, «Yi be7eezana bi7izitay
anjjintteezita.
24 Tuma gaame nabitayinnee kaatitay yi bi7izannee si7izana
be7adayisinne si7odayis amotteeza, zin u be7ekkaya, si7ibe7ekkaya»
yeegeeza.

Keeha Samarawe atha

25 Yeezako, pettii gallas Muse higge eriza pettii athay denddii Yesuusa
yeegii paace oych oyceeza. «Asitamaarayyo, medhinas de7o laattodayis taanii
ab udo?» yeegeeza.
26 Yesuusa, «Muse maxaafayid xaafintteezay waagee? Ne wayizii nabbabi
akaakee?» yeegeeza.
27 Athay mahii, « ‹Ne Goda ne Xoossa, ne kunthi wozinappe, ne kunith
shemppopp, ne kunth wolqqapennee ne kunthi qofapp qadhdhoba. Maakka
ne lagga ne ubbay garkk qadhdhoba› yeegiza» yeegeeza.
28 Yesuusa eziko, «Neenii yinno likkee maheeza, neekka yhay garkk
oothoba. Ne medhinas de7or yezoda» yeegeeza.
29 Zin athay fana geeshsh oothodayis kozhii, «Hanos E ta laggay oonoo?»
yeegeeza.
30 E oychayis Yesuusa yeegii malsse inggeeza, «Pettii asii yezay
Yerusalaame katamapp sulle Iyarkko katama yhammadar ogel afa paanitay

---

10:13 Isa. 23:1-18; Iziqe. 26:1-21; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4 **10:15** Isa. 14:13-15 **10:16** Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luq. 9:48; Wan. 13:20 **10:19** Maz. 19:13 **10:22** Wan. 3:35; 10:15 **10:25** Mat. 22:35-40; Mar. 12:28-34 **10:27** Lewii. 19:18; Nam7i. 6:5 **10:28** Lewii. 18:5

kezii shoceeza. E afila qaarii ekkii yhayiqoppennee pathapp gancce ooilii qitteeza.
31 Guyepp, Ayihude qeese pettay ye ogayar fa yhamo yhanigttar atha bi7ii deshshi gi aadheeza.
32 Maakka pettii Leway ye aqa hellittar atha bi7ii hara oger aadhii qiteeza.
33 Zin, pettii Samaare biitta as yezay ye ogayar yi7ittar atha bi7ii ezis qadhintteeza
34 Eziko shiiqii, e madothayil afa zayitennee woyine qoli acceeza. Fa harel afa betithi imathi aqiz keetha kanggeeza. Ye aqayid ezis koshshiza baz ubba ootheeza.
35 Wonttitha nam77ii diinaare mahii imathi kara adayis inggii, ‹Hayyana yha atha lo7ithii bo7oba. Taanii nees inggeezaypp afar ne kessiza baz ubbita ta nees ciggoda› yeegeeza.
36 «Yikkee, yha hayidzii asitaypp paannitay shoceez athayis laggee maaqqeezay nees oona aazee?»
37 Athay mahii, «Ezis qadhintteezaya» yeegeeza.
Yesuusa, «Neekka yhanigii yhay garkk oothoba» yeegeeza.

Yesuusa Marttannee Mayramii kara

38 Yesuusa fa tamaaritayir oge yhanigttar pettii heera helleeza. Ezayid Martta ginttinttiz pettii asita eza fa kara mokkeeza.
39 Iziskka Mayramo giz mishshitta yeza, Mayrama qaala si7ittar Goday toke kale betteeza.
40 Zin Martta gaame oosor un77inttii Yesuusako shiiqii, «Godayyo, ta mishitta ooso ta aaddas ashshii bettii attin ta daaburodar ne bi7ittar si7ii ginee? Iza tana maaddod garkk odoosa» yeegeeza.
41 Zin Goday yhay garkk gi maheeza, «Martta, Martta, ne gaamebazar tuurittar metinttiza.
42 Maaqqozin, koyinttizay pettibaz aadda. Mayrama lo77o baz dooreeza, yeykka izippe ekinttaamii» yeegeeza.

11

Yesuusa woosa bagga taamarsseeza (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

1 Pettii gallas Yesuusa pettii aqo woossiza. Woosa wursseezaypp e tamaaritaypp pettay, «Godayyo, Waannisa fa taamarita woosa taamaarisseeza igarkk neekka nuna woosa tamaarssoba» yeegeeza.
2 Yesuusa, «Yhay garkke yeegii woossoytta:
«‹Salo yez nu adayyo
ne geesh sunthay anjjintto;
ne kaatetithay ye7o.
3 Nu gallasa katha yhayino yhayino nuus inggoba.
4 Nuna qoheezita nuunii atto gizay garkk,
nu nagara atto goba;
paace gancce nuna gelisippe› yeegoytta»
yeegeeza.
5 Maaqqikka, Yesuusa fa tamaaritayiko yeegeeza: «Aazisos yinttipp pettayis laggee yeza. E giddii bilahe fa laggay kara yhanigii, ‹Ta laggayyo, hayidzii soollo taas tali7ooye.
6 Taas laggee maaqqeez pettii asii ogepp yi7in, ezis aathod baz tana dhabeeza› yeegiko,

---

10:33 2 Zeena. 28:15 **10:38** Wan. 11:1

7 «E laggay keetha gancce yezii, ‹Hayyana tana waaythippe, pengay kobintteeza. Ta na7itaykka taar arssal afa woyi7eeza. Yey gishos, denddii ne koyeez baza inggodayis danda7ooya› yeeginene?
8 Ta yinttis odiza; laggetithay gishos denddii immadayis koyekka maaqqikokka woosar wayitheez gishos denddii koyiz baz ubba inggiza.
9 «Yey gishos, taanii yinttis odiza; woossoytta yinttis inginttoda; kozhoytta yi denggoda; bale yi7ii xeegoytta yinttis dooyinttoda.
10 Woossiza ubbay ekkiza; koyizay denggiza; bale yi7ii xeegizayis dooyinttoda.
11 «Yinttanno, aditayyo yi ganccepp na7a boora woosiko shuchchi ingizay oonoo? Molo woosiko shooshii ingizay oonoo?
12 Woy phuuphphule woosiko yhanigarcco ingginee?
13 Yi iitita maaqqittar yi na7itayis lo77o baz imo eriko, salo yez yi aday woossizitayis Geeshsha Ayyana wayizii aathii inggaamo?» yeegeeza.

Yesuusarannee Bi7elzebulara

14 Pettii gallas Yesuusa doona muumiseez tuna ayyana pettii athaypp kesseeza. Tuna ayyanay kezeezan garkk muume athay odintteeza. Woyaykka malabaz geeza.
15 Zin pettay pettay, «Tuna ayyana halaqa, Bi7elzebula wolqqar tuna ayyanita kessiza» yeegeeza.
16 Yhankkitay ma faaccodayis salopp malla beezodaygarkk koyeeza.
17 Zin Yesuusa u qofa erii unttiko, «Woli gancce shaginttiza kaatetithii ubbitay dhabiza; woli gancce shaginttiza keethi woddiza.
18 Xalahe kaatetithay shaakinttiko e kaatetithay wayizii miinggii eqqodee? Yi tana, ‹E tuna ayyanita Bi7elzebula wolqqar kessiza› giza.
19 Yikkee, taanii tuna ayyana Bi7elzebula wolqqar kessiza baz maaqqiko yinttan kaallizitay o wolqqar kessodeshsha? Yey gishos, unttii yinttal afa pirddizita maaqqoda.
20 Zin taanii tuna ayyanita Xooss wolqqar kessiza baz maaqqiko yikkee Xoossa kaatetithay yinttiko ukkeezana eroytta.
21 «Miinth as danccinttii fa keetha naagiz maaqqiko, e shalay bochinttenna.
22 Hano zin, ezipp aadhii miinth maaqqeez as yi7ii, eza qohi gamii ammaninttii dancceez dancca bilisii, e shalana bonqqii shagiza.
23 «Taar wolla maaqqekkazay tana ixxiza; taar shiishozaykka laalliza.

Tuna ayyana bagga

24 «Tuna ayyanay asappi kezeez wode shemppiza aqo koyii haathii baa aqor yuuyii. Shemppiza aqo dhabeez wode ‹Maaqqii ta kezeez karttee yhammada› yeegiza.
25 E maaqqiz wode keethay pitinttii lo77i yezin denggeeza.
26 Yeypp guye, yhanigii ezipp aadhii iiteez hara laappun tuna ayyanita ekkii yi7iza. Ezal gelii yess aykkiza. Ye athayis tiinaasaypp guyeesay aadhii iita maaqqiza» yeegeeza.
27 Yesuusa yeya odal afa yezin pettii asita woya ganccepp dendii, fa qaala dhoqqi udii, «Nena tookkeez ulayinnee ne ammeez ammitay anjjintteeza» yeegeeza.
28 Zin E, «Anjjintteezitay Xooss qaala si7ii kiitinttizita» yeegeeza.

Yoonasa malla

29 Gaame asay shiiqeez wode Yesuusa, «Yha yeletithay iita; malla koyiza. Zin Yoonasa mallitaypp attin hara unttis ingginttooya.

11:15 Mat. 9:34; 10:25 **11:16** Mat. 12:38; 16:1; Mar. 8:11 **11:23** Mar. 9:40 **11:29** Mat. 16:4; Mar. 8:12

30 Yoonasa Nanawe asayis malla maaqqeezay garkk As Na7aykka yha
yeletithayis malla maaqqada.
31 Kaatata Saaba pirdde gallas yha yeletithayira dendii pirddoda. Abis gi-
iko, iza Solomone eccetitha si7odayis biitta gaxapp dendii ye7eeza. Yeezako
Solomonepp aadhizay yhaydda yeza
32 Nanawe asay pirdde gallas yha yeletithayira dendii unttal afa pirddoda.
Abis giiko Yoonasa sibkkater maarotithi geleeza. Yeezako, Yoonasapp aad-
hizay yhaydda yeza» yeegeeza.

Asetith poo7o

33 «Xomppe xomppii qoso aqo woy ota gancce gaddiza asii baaya. Asii
poo7ana be7ad garkk dhoqqe aqo gaddiza.
34 Ne galla ubbayis poo7ay ne aafa. Ne aafay lo77o maaqqiko, ne kunth
gallay poo7iza. Ne aafay harggiko ne gallay ubbay dhumiza.
35 Yey gishos, ne gancce yez poo7ay dhumaam garkk naagiza.
36 Yikkee, ne kunth gallay poo7o maaqqiko, ne asetithayidakka hara
dhuma aqo dhabiko, ne galla kunthay wazhzhii geez poo7o garkk maaqqiza»
yeegeeza.

Usuppun ayyita
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

37 Yesuusa fa nashsha wurisseezan garkk pettii Ferisaaway paar katha
maaday garkk xeegeeza. E ezar wolla gelii sibirel afa betteeza.
38 Ferisaaway Yesuusa katha maadaypp tiina kushe meeccekkaza bi7ii
malabaz geeza.
39 Goday eziko, «Yinttii Ferisaawitay wanccasinnee keres afa bagga meec-
ciza. Zin yi ganccay bonqqannee iitatithar kumeeza.
40 Yinttano, boozitayyo, bale bagga medhdheezay gancce medhdheez
goday eza baasannee?
41 Zin wanccannee keree yezana manqqitayis inggoytta. Ye wode yinttis
ubba baz geesh maaqqada.
42 «Ferisaawitayyo yinttan ayye, sawopp, xalootepp, yey garkk bazipp asir-
aata kessiza. Zin xillotithinnee Xooss qadhe yinttar baaya. Yhankkita
ashshekkazar yhayititakka oothodayis beeziza, zin yi ashsheeza.
43 «Ferisaawitayyo yinttan ayye, Ayihuditay Woosa Keetha bonchcho oyide,
gabe gancce bonchcho sarotho yi dosiza.
44 «Liilamii dhabin asay erekkazar afar yedhdhiz duufo aazizittayyo yinttan
ayye» yeegeeza.
45 Higge asitamaaray maaqqii, «Asitamaarayyo, ne yeya giittar nuna
cazhiza» yeegeeza.
46 Yesuusa, «Yinttano, higge asitamaaritayyo, yinttanakka ayye, asii tookko-
dayis danda7oowa deexo toofo toossiza, zin yinttii yi ubbas hara attozin
biradhdhe xeerarakka bochchoyya.
47 «Yi aditay wodhdheez nabitay duufa yi giigisiza gishos yinttan ayye.
48 Yikkee, yi aditay oosa minthodayis u wodhdheez nabitay duufa yi
lo7ithiza gishos u iita oosayis yi markka.
49 Yey gishos, Xoossay fa ecetithar, ‹Nabitannee hawaarita ta yinttis kiit-
toda, zin yi baggita wodhoda; yhankkita bayi7oda› yeegeeza.
50 Yey gishos, yha yeletithitay alamay medhintteezayppe yhanno hello-
dayis laalintteez nabitay ubbitay suuthayis oyiccinttoda.

11:30 Wan. 3:4 **11:31** 1 Kaat. 10:1-10; 2 Zeena. 9:1-12 **11:32** Wan. 3:5 **11:33** Mat. 5:15; Mar. 4:21; Luq. 8:16 **11:42** Lewii. 27:30

51 Aabeelapp aykkii yarshsho aqosinne Xooss Keethapp ganccer laalinteez Zakkireesa suuthay gishos yha yeletithay oyiccinttoda.
52 «Higge asitamaaritayyo, yinttan ayye, eretithi qulppa yi kushe aykkeeza, zin yinttis gelooya yhankkitakka gelisooya» yeegeeza.
53 Yesuusa yeypp yhammadayis kezodar higge asitamaaritaynnee Ferisaawitay ezar eqinttii oyichchar wayitheeza.
54 E doonapp keziz qaalar eza aykkodayis koyii yeya ootheeza.

12

Ayyana minthathonnee Ayye (Mat. 10:26-27)

1 Ye wode gaame mukuler taybinttiza asay wolalli afa yedhdhinttod gatho asii asal afa shiiqii yezin, Yesuusa fa tamaaritayiko, «Ferisaawitay irshshopp naaginitoytta. Yeyikka cubbotith.
2 Benttekka qosinttii, erinttekka kamintti attizibaz akkokka baaya.
3 Yikkee, yi dhuma odeezibazay ubbay poo7o si7inttoda, qol7a haye kalkkasheez baz woyas odinttoda.
4 «Ta bagguntho, ta odiza si7oytta; asho wodhizapp attin hara abikka oothodayis danda7oozittayis yashittippate.
5 Hano zin, yi yashittodayis beezizana ta yinttis beessada. Yeykka wodheezayppe guye Gaanname olodayis mawute yezayis ezis yashittooytta. Ee, tuma giza; ezis yashittooytta.
6 Ichchin suunnitay pettii santifess bayizinttoosannee? Hanopp attin unttapp pettatakka Xooss tiina doginttenna.
7 Hara attozin, yi ooma binanaykka payidinttii yeza. Yikkee, yashittippate; gaame suunnitaypp yi aadhiza.
8 «Ta odiza si7oytta; as tiina ta baz markkattiz ubbayis As Na7ay Xooss kiitanchchitay tiina markkottoda.
9 As tiina tana kaddizana Xooss kiitanchchitay tiina ta eza kaddoda.
10 As Na7al afa leqo qaala odiz ubbitay maarotithi demmada, zin geeshsha Ayyana cazhizitay maarinttenna.
11 «Asii yinttan aykkii Ayihuditay Woosa Keetha, daynnitay tiinannee kaatitay tiina gooshichchiza wode ab ododazakonnee waagii mahodazako hirigipatte.
12 Ye wode yi odod baz geeshsha Ayyanay yinttan tamarssoda» yeegeeza.

Dure athay boozetith

13 Woyitaypp pettii asii Yesuusako yi7ii, «Ta ishay taas nu aday keekepp shaakkod garkk ezis odoba» yeegeeza.
14 Yesuusa mahii, «Naat athayyo, yinttal afa tana daynninnee keeke shaakkiz cima ootheezay oonoo?» yeegeeza.
15 Maakka Yesuusa, «As yessay shalo gaametithar baazay gishos yaare ashshii miinthii yinttan naagoytta» yeegeeza.
16 Maaqqikka aazisor, «Gaday gaame katha inggiz pettii dure athay yeza.
17 Ye athay, ‹Ta katha taanii shiishodayis aqo xiqqeez gishos ab ootho?› yeegii fa wozinar qoppeeza.
18 Yhanppe yessada; tiin yeza shaalita hullii hara dalgge shaale keexxoda. Kathannee taas yeza baz ubba ezayid oloda.

11:51 Medhe. 4:8; 2 Zeena. 24:20-21 **12:1** Mat. 16:6; Mar. 8:15 **12:2** Mar. 4:22; Luq. 8:17 **12:10** Mat. 12:32; Mar. 3:29 **12:11** Mat. 10:19-20; Mar. 13:11; Luq. 21:14-15

19 Fa shemppatiko, ‹Ta shemppate, gaame laythis nees gidiza shalo shi-
isheeza. Yikkee, shempp mooba, uzhoba, ufayttoba› yeegoda.
20 «Zin Xoossay, ‹Naat, boozo athayyo, yhayino qamma ne shemppata
neepp ekinttiza. Yikkee, ne shiisheezay ooss maaqqode?› yeegeeza.
21 «Yey gishos, paas duretithii sa7all shiishiza asis, Xooss kale dure
maaqqekka asis wurssithay yha athayisaygarkke» yeegeeza.

Un77inttippatte (Mat. 6:25-34)

22 Yeyppe guye, Yesuusa fa tamaaritayiko, «Yikkee, ta odiza baz si7oytta, yi
shemppos ab maadee yi gallas ab ma77odee yeegii un77inttippate.
23 Shemppo kathapp galla afilapp aadhiza.
24 Kafita bo7oytta zerooya, maxooya, shaalekka baaya. Zin Xoossay unttan
muziza. Yi kafitaypp lo7ithii aadhiza.
25 Hano zin, yinttipp un77inttii fa laythal afa pettii qamma gujjodayis
danda7izay oonoo?
26 Yikkee, yha xiqqabaz oothodayis danda7oowa yi harabazis abis
un77inttee?
27 An fudhitay wayizii diccizako bo7oytta. Waayooya suqqooya. Hara
attozin, Solomone paas yeezii bonchcho ubbayir unttapp pettay garkkekka
ma77ii be7ekkaya.
28 Yinttano, ammano pacceezitayyo, yikkee, Xoossay yhayino benttii
wontta tama gancce wodhdhod fudhita yhay garkke ma7isiko, yinttan way-
izii aathii ma7isoosa?
29 Yey gishos, ab moshsha woy ab uzhoshsha gi yi wozinar un77inttippate.
30 Ye ubba Xoossa ammanoowa asay koyiza. Zin yi aday Xoossay yey
ubbitay yinttis koshshizana eriza.
31 Ubbapp aathii Xooss kaattetitha kozhoytta yey ubbitay yinttis gujjii
inginttoda.
32 «Yinttano, xiqqa woyitayyo, yi aday Xoossay kaattetitha yinttis imma-
dayis e lo77o shene maaqqeeza yashittippate.
33 Yinttis yeza baz bayizii manqqitayis inggoytta. Kayzo ekkowa, bila
moowa aqo, cimowa qurbo gancce, wuroowa shalana salo shiishoytta.
34 Yi wozinay yi shalay yeza aqo maaqqada.

Barkkii naago

35 «Yi xeessay danccintteeza, yi xomppay poo7eeza maaqqo.
36 Fa goday bossaypp maaqqad gatho barkkii naagizitay garkk, goday yi7ii
xeegiz wode ellis dooyodayis giigeez asita aazoytta.
37 Fa goday maaqqiz wode genttekkazar naagizitay anjjintteezita. Ta turo
giza; goday haatar danccii leemmate lanqqayid bettithi mokkiza.
38 Goday giddii bilahe maaqqin woy wonttimaathe maaqqin yi7ii, yey
garkk genttekazar naagodar denggiza ye ayllitay anjjintteezita.
39 Zin yhaya eroytta; kayizo ayide ye7odazako kara aday erizako keethay
bokinttamizin.
40 Yinttikka giigii naagoytta; As Na7ay yi qoppekka wode ye7oda»
yeegeeza.
41 Phixiroosakka, «Godayyo yha aazisa nu aaddas odinenee as ubbaso?»
yeegeeza.
42 Goday mahii, «Yikkee, katha muzodayis beeziza woder immad garkk
goday fa ayllitayil afa shuumeez ammanthizaynnee wozinaamay oonoo?

12:27 1 Kaat. 10:4-7; 2 Zeena. 9:3-6 **12:35** Mat. 25:1-13 **12:36** Mar. 13:34-36 **12:39** Mat. 24:23-44

43 Goday maaqqodar yey garkk oothittar benttiz ayllay E anjjintteezaya
44 Ta yinttis turo odiza; fa godayis yez shalo ubbayil afa E shuuminttoda.
45 Zin ye ayllay, ‹Ta goday ellithii ye7enna› yeegii fa wozinar qoppii, gadhinditannee gaachita yhadhdhiko, ma paas kozheez garkk miitarannee uzhittar mathiko,
46 ye ayllay goday E qoppekka gallasaninnee hirggekka wode ye7oda. Yi7ii eza gashichii, e anija ammanoowa asitayir oothoda.
47 «Goday shenay garkk giigozayinnee e goday ab qadhdhizako erittar oothowa ayllay gaame garafinttoda.
48 Zin fa goday shena erekka attii garafinttodayis beezizana ootheezay xiqqal garafinttoda. Abis giiko gaame inggintteezaypp gaame koyinttiza, gaame hadara ekkeezayppekka gaame immad gi naaginttiza.»

Sarotithis baazin shaakinttosii (Mat. 10:34-36)

49 «Taanii ye7eezay biittal afa tama aythodayis. Yhatti tamay aykkizako tana wayizii ufayssoddeshsha!
50 Hano zin, ta yhatti xammaqinttiza xinqqatay yeza. E polinttod gatho ta waafa un77inttodeshsha.
51 Sa7all afa sarotithi ko7odayis ye7eeza yinttis aazinee? Yeya baaya, ta ye7eezay shaakkodayis.
52 Yhattepp aykkii woli gancce shaakintteez ichchin asay pettii keetha wolla yeza. Nam7ittay hayidzitayil afa, hayizitayikka nam7itayil afa, dend-dii shaakinttoda.
53 Aday na7ayil afa, na7aykka adayil afa, indat na7attil afa, na7ata indatil afa, azinnay indat na7ay machchatil afa, na7ay machchat azinnay indatil afa, dendii shaakinttoda.»

Laythita malloba (Mat. 16:2-3)

54 Maakka asayiko, «Awa gelo baggar salo shaaratiza wode bi7ii, ellis, ‹Ira ye7oda› yi yeegiza, yey garkkekka haniza.
55 Sulle bagga carkko carkkiza wode ‹Sa7ay awoda› yi yeegiza, yey garkkekka haniza» yeegeeza.
56 Yinttano, cubbitayyo, Salobazinnee sa7abaz shaakkii erizin yha woda shaakkii eroday yinttan wayizii gameenee?
57 «Yeezin, yi ubbas abis tuma pirddoosa?
58 Ne morkkayir wolla dayina tiina eqqodayis yhanigittar ogel afa giigo-dayis koyii. Ne giigekka attiko gooshichchi daynna tiina nena kammada. Daynnay nena poolisees aathii immada. E nena woyne oloda.
59 Si7oytta, pettii bakkanna attekazin ciggi haassod gatho ne izipp keza-amizanno eroba» yeegeeza.

13

Nagarapp maaqqith

1 Ye wode Yesuusako asay yi7ii Galila asay yarsho yarshshodar unttan Philaaxoosa wodhii u suutha yarshor walakkeez baza odeeza.
2 E yhay garkke yeegii maheeza; «Yeezin yha Galila asay yha iita yhayiqo yhayqqeez gishos Galila yez asii ubbapp aadho nagara oothiza aazinee?
3 Yeya baaya! Yinttikka maarotethar maaqqaam attiko, ubbitay yhay garkk dhaboda.

12:50 Mar. 10:38 **12:53** Mika. 7:6

4 Woy ma Salihoome giz bessayid gimbbay woddii wodheez taphpho hosppun asay Yerusalaame yez asii ubbapp aadheez nagara oothiza aazinee?
5 Yeya baaya! Zin yinttikka maarotethar maaqqaam attiko ubbay yhay garkk dhaboda.»

Aafe aafowa balase mithato

6 Maakka Yesuusa yhay garkke gi aaziso odeeza: «Pettii athayis woyne gade tukintteez balase mithat yeza. E iippe aafe koyii yi7ii abikka denggekkaya.
7 Gade goday woyne ooso asayiko, ‹Aafe denggodayis koyii hayidzii laythi maaqqii maaqqii yi7ii abikka denggekkaya. Yey gishos, gachchii hali7isoba; abis biitta melisee?› yeegeeza.
8 «Zin ooso athay, ‹Godayyo, i gaxa oothii osha olod gatho haberes laythis ashshooyee.
9 Guye laythi aafiko lo77o, attiko gachchii ashshoba› » yeegii maheeza.

Zokko kuuna asita paxeeza

10 Yesuusa maala gallas Ayihuditay Woosa Keetha taamarissiza.
11 Ye bessayid taphpho hosppun laythi tuna ayyana zokko kuuniseez pettii asita yeza. Iza kuuneezay gishos luule eqqodayis danda7ooya.
12 Yesuusa izo be7eez wode xeegii, «Yhan asitee, ne hargaypp paxeeza» yeegeeza.
13 Fa kusha Izil afa gaddin, iza eller luulii eqqeeza. Xoossakka galateeza.
14 Zin Ayihuditay Woosa keeth halaqay yilottii asayiko, «Ooso oothiz usuppun gallasitay yeza. Yey gishos, ye gallasitayid yi7ii paxoyttapp attin maala gallas baaya» yeegeeza.
15 Goday, «Cubbitayyo, yi ganccepp gemate woy hare maala gallas zadalopp billii haath ushshodayis kanggoozay oonoo?
16 Yeezin, yha asita Afraame na7a maaqqittar xalaher accinttii taphpho hosppun laythi kunth yezeezanis maala gallas billinttodayis beezoossa?» yeegii oycceeza.
17 E yeya odeez wode eqinttizittay ubbitay yeellateeza. Zin as ubbay E ootheez malata ooso ubbayid ufaytteeza.

Sannaficce aafe

18 Yeyppe guye, Yesuusa yhay garkke yeegeeza, «Xooss kaatetithay ab aazinee? Izo abar aaziso?
19 Xooss kaatetithay pettii as fa gade gancce tukkeez sanaficce aafe garkke. Iza diccii damma mith maaqqeeza. Kafitay i shaqayil afa shemppeeza.»
20 Ma, «Xooss kaattetitha abar aaziso?
21 Pettii asita gaame dhiillar walakkii munuqeez xiqqa irshsho aaziza» yeegeeza.

Xunth penge

22 Yeyppe guye, Yesuusa Yerusalaame yhanigttar E aadhiz ogel yez katamitaydannee heera tamaarssittar aadheeza.
23 Pettii as Yesuusako, «Godayyo, attoday xiqqa as aaddanne?» yeegii oycceeza.
Yesuusa unttiko,
24 «Si7oytta, xunth penger gelodayis butitoytta. Gaamitay gelodayis koyiza zin unttis hanaamii.
25 Keethi goday denddii penge gorddezayppe guye ‹Nuus dooyooyee› yeegittar bale eqqii xeessi aykkoda. Zin E, ‹Yi oonazakonnee anapp ye7eezako ta erooya› gi mahoda.

13:14 Kes. 20:9-10; Nam7i. 5:13-14

26 Ye wode yi, ‹Neer wolla meeza, uzheeza, nu denbaydakka ne taa-
marsseeza› yeegoda.
27 «E mahii, ‹Yi oonazakonnee anapp ye7eezako ta erooya. Yinttano, iitta
baz oothzitayyo taapp haakkoytta› yeegoda.
28 Afraame, Isaaqa, Yayqqoobarannee nabita ubbita Xoossa kaatetithayid
yi be7ada, zin yi bale wodhdhii attiko yinttis yeefonnee achch coonchii
maaqqada.
29 Asay awa kessappe, awa gelopp, pude baggapp sulle baggapp yi7ii Xooss
kaatetititha munttal afa bettoda.
30 Yey gishos, guyeteezitaypp tiina maaqqoditay, tiineezitaypp guye
maaqqoditay yeza» yeegeeza.

Yesuusa Yerusalaames yeekkeeza (Mat. 23:37-39)

31 Ye wode Ferisaawitaypp pettay pettay yi7ii, «Herodossa nena wodhodayis
koyiz gishos yha bessapp denddii qitoba» geeza.
32 E mahii, «Yhanigii, ye workkanitayis yeezako, ‹Yhayinonnee wontta tuna
ayyanita kessoda, harggintteezitta pathoda, hayidzantho gallasar haasoda›
yeegeeza goyitta.
33 Hanopp attin, nabay Yerusalaamepp hara aqo yhayqqodayis beezooya.
Yey gishos, yhayino, wonttanne wonttii peezhii ye bessa yhammadayis
denddeeza.
34 «Yerusalaame, Yerusalaame, nabita wodhizannee, neeko kiitintteezita
shuchchar shocizannee, shugula fa na7ita fa qefaypp oommor shiishizay
garkk ne na7ita ta ta shuphphaypp oommor aappun toke shiishodayis
koyennee, zin yi ixxeeza geeza.
35 Ta yinttis odiza; yi keethay kaysattoda. Goday sunthar yi7izay anjjint-
teezaya yi god gatho tana denggaamii» yeegeeza.

14

Yesuusa maala gallas pettii harggintteez atha patheez

1 Maala gallas Yesuusa pettii Farasaawitay halaqay kara katha maadayis
gelodar asay e ab udizak be7adayi naagiza.
2 Ye aqayid shawuhe harger metinttiza pettii as ezis tiina baggar
woyi7eeza.
3 Yesuusa Ferisaawutayikonnee higge asitamaaritayiko, «maala gallas
harggintteez as pathizay woganee woga baasa?» yeegii oycceeza.
4 U si77 ateeza. Yesuusa harggintiza atha bochchii pathi moyzeeza.
5 «Maakka yinttipp pettayis na7a woy gemate maala gallas hoobbo wodhd-
hiko ellisii kessoozay oonoo» yeegii oycceeza.
6 U pettibazikka mahodayis danda7ekkaya.

Keehetithinnee imath moko

7 Yesuusa imatos xeegintteezitay bonchcho aqo doorodar bi7ii, yha aazisa
odeeza:
8 «Pettii asii nena bossas xeegiko bonchcho aqo bettippe. Neepp aadhii
bonchchinttiza asii xeeginttodayis danda7iza.
9 Yinttan nam7itakka xeegeezay yi7ii, ‹Ne aqa yha imathayis dakkoba›
yeegiz wode ne yeellatittar sull wodhdhada.

13:27 Maz. 6:8 **13:29** Mat. 8:11-12; 22:13; 25:30 **13:30** Mat. 19:30; 20:16; Mar. 10:31 **13:35** Maz. 118:26; Erim. 22:5 **14:5** Mat. 12:11

10 Maaqqozin, ne xeegintteez wode tiinattii ziqqa aqo bi7ii bettoba.
Xeegeezay yi7ii, ‹Ta laggayyo, yha bonchcho aqayid bettoba› yeegoda. Ye
wode neer wolla xeegintteez asa ubbay tiina ne bonchchinttoda.
11 Fana shokk shokk udiz ubbitay kawuzhoda; fana ziqq ziqq udiz ubbitay
shokk shokk goda.»
12 Maakka Yesuusa eza mokkeez kara adayiko, «Quma woy kaho imato
xeegiz wode neenii kushe maho xeegaamay garkk ne laggita woy ne ishita
woy ne dabbita woy ne dure shoorita imato xeegippe.
13 Maaqqozin, ne imato makkeez wode manqqita, wobbita, silitannee
to7ita xeegoba; ne anjjinttoda.
14 Yhayititay kushe mahodayis danda7oowa gishos kushe mahithay
geeshshitay denddo gallas Xooss nees mahoda» yeegeeza.

Damma imato aaziso (Mat. 22:1-10)

15 Yesuusar wolla imatol afa betteezitay gancceppe pettay yeya si7ii,
«Xoossa kaatetithayid imatol afa betteezay anjjintteezaya» yeegeeza.
16 Yesuusa, «Pettii as damma imato giigisii gaame asita xeegeeza.
17 Imato mokinttiza saatat helliz wode xeegintteez imathita, ‹Yeezako ubba
baz giigeeza, yhana ye7oytta› yeegii xeegod garkk fa aylla azazeeza.
18 «Zin ubbitaykka fa salambe salambe medhdheeza. Pettay, ‹Yhatti ta
haga gade wonggeez gishos yhanigii be7adayis koshshiza hayyana tana
ashshooyee› yeegeeza.
19 Yhankkay, ‹Ichchin waaxa gemate wonggeeza unttan waaxii faacii
be7ad gishos hayyana taal lanccippe› yeegeeza.
20 Ma yhankkay, ‹Taanii haga meddal yez gishos ye7odayis
danda7inttaamii› yeegeeza.
21 «Ayllay maaqqii yi7ii yeya ubba fa godayis odeeza. Ye wode boss goday
kaccinttii ayllayiko, ‹Ellis katama yez goossitayillane husa ogitayill yhanigii,
manqqita, wobbita, to7itannee gunddeezita yhana ko7oba› yeegeeza.
22 «Ayllay, ‹Ta godayyo, ne kiiteezay ubbitay polintteeza, zin yhattekka aqo
yeza› yeegeeza.
23 «Goday ayllayiko, ‹Goositayil afannee, kara gancce ogell kezoba, ta
keethay kumod gatho bentteez ubbitay ye7od garkk udoba.
24 Ta yinttis odiza; imatinttii atteezitaypp oonkka ta ataalaypp maamizana
eroytta› geeza» yeegeeza.

Goda kaalo cigisiza gate

25 Gaame asay ezar wolla yhammadar Yesuusa unttiko guye maaqqii,
26 «Taako yi7iz ubbitay fa adannee fa indo, fa machchattonnee fa na7ita,
fa ishitannee fa mishita, hara attozin fa shemppo ixxoozay ta tamaare
maaqqodayis danda7ooya.
27 Fa mazqale tookkii tana kaallowa oonkka ta tamaare maaqqodayis
danda7ooya.
28 «Yinttipp pettii asii shuchch keeth keexxodayis koyiko, keeth keexxii
wurssodayis ab garkk miishe koshshizako tiinattii erodayis qoppozay
oonoo?
29 Yeya maaqqekka attiko, yha athay baasol shuchchi hiixxin wursso
gamiko,
30 bi7iza ubbay, ‹Yha athay gimbbithi aykkin wurssodayis eza gameeza›
yeegii boriza.

14:11 Mat. 23:12; Luq. 18:14 **14:26** Mat. 10:37 **14:27** Mat. 10:13; 16:24; Mar. 8:34; Luq. 9:23

31 «Woy pettii kaatay hara kaatar olinttodayis denddittar laatam mukule olanchchita ekkii ye besa kaatayir taphphii mukule olanchchitar eqinttodayis danda7odanannee danda7aamiza tiinattii bettii zorinttoozay oonoo?
32 Eqinttodayis danda7inttoowa baz maaqqiko, ye hara kaatayir haakor yeezin dabbotodayis tiinattii cima dakkii oyicishshiza.
33 Yey garkke, yinttapp oonkka paas yeza baz ubbita ashshaam ixxiko ta tamaare maaqqodayis danda7ooya.

Mali7oowa maxine

34 «Maxine lo77o, zin maxine fa mal7a ashshiko, wayizii maxine giinttinttodayis danda7inee?
35 Biittaskka araddisoskka maaddoowa baz maaqqiz gishos alla olinttoda. Yikkee, si7iz hayer yez as si7o» yeegeeza.

15

Dhabii bentteez dur Aaziso (Mat. 18:12-14)

1 Pettii gallas qaraxe gachishizitaynnee nagara oothiz asay Yesuusa timirtta si7odayis e lanqqayir shiiqeeza.
2 Zin farasaawitayir higge asitamaaritay, «Yhay athay nagaranchchita shiishii ekkiza, unttar wolla miiza» yeegii zigireeza.
3 Yesuusa yeegii yha aazisa unttis odeeza:
4 «Yi ganccеppe pettayis xeet duritay yeza baz maaqqiko unttapp pettay dhabiko uddufun tamannee uddufunita wora ashshii dhabeezana denggod gatho koyoozay oonoo?
5 Denggeez wode ufayttii fa gannal tookkii,
6 fa kara maaqqiza. Fa laggittannee shoorita wolla xeegii, ‹Dhabeez ta duura denggeeza, taar wolla ufayttoytta› yeegiza.
7 Yey garkkekka, maarotithi gelowa uddufun tamannee uddufun xillitaypp fa nagaras maaroteth geliz pettii athay gishos salo dammo ufayis maaqqiza.
8 «Woy taphphii shucha bira yeza pettii asita taphphipp pettat dhabiko denggod hellodayis xomppe aytihi keeth pittii miinthii koyoozay oonoo?
9 Denggeez wode fa laggittannee fa shoorita xeegii ‹Dhabeez ta shuchcha birtto dengeez gishos taar ufayttoytta› yeegiza.
10 Si7oytta, yey garkk pettii maarotith geliz nagaranchayir Xoossa kiitanchchitay tiina ufayssi maaqqiza» yeegeeza.

Dhabeez na7ay Aaziso

11 Maaqqii Yesuusa, «Pettii athayis nam77ii na7itay yeza.
12 Unttapp geedo na7ay fa adayiko, ‹Ta Adayyo, ne shalaypp ta bagga taas inggoba› yeegeeza. Aday fa shalana fa na7itayis shageeza.
13 Xiqqa gallasapp guye geedo na7ay fa bagga ubbita accii ekkii haakko gade yhanigeeza. Ezayid ekkii yhanigeez shalana toochchii wursseeza.
14 E paas yeza baz ubbita wursseezaypp guye ye gadayid ubbayil miinth naye gelin metintteeza.
15 Yey gishos, ye gade asaypp pettay kara gata geleeza. Athay eza gudaylle heemmad garkk fa mootha dakkeeza.
16 Gudayllitay miiz harqqaypp maadayis amotteeza, zin izokka ezis inggiz asii benttekkaya.
17 Fa Wozinar, ‹Aappun ta aday ayllitayisi katha alla attin ta yhaydda nayer yhayqqe?›

15:1 Luq. 5:29-30

18 Denddii ta adayiko yhanigii, ‹Ta adayyo, salo Xoossa, sa7a nena ta
qoheeza.
19 Yhanpp ne na7a ginttinttii xeeginttodayis taas beezoowa gishos ne kara
yez ayllitaypp pettay garkk udii tana tayiboba› yeegoda» yeegeeza.
20 Yey gishos, dendii fa adayiko yhanigeeza.
«Hano zin, E haga haakor yeezin aday qadhinttii, eziko woxxii yhanigii
idinggii yeereeza.
21 Na7aykka, ‹Ta adayyo salo Xoossa, sa7a nena ta qoheeza. Yhanpp ne
na7a ginttinttii xeeginttodayis taas beezoyya› yeegeeza.
22 «E aday ayllita xeegii, ‹Ellisii ubbapp lo77o maaqqeez afila ki7ii eza
ma7issii; e biradhdhayidakka migiddo, e tokayid caamma aathoytta.
23 Modhdho mehe ki7ii shukkoytta, maada, ufayttoda.
24 Ta na7ay yhayi yhayqqeeza, zin yhanno paxeeza; dhabeeza, zin bent-
teeza› yeegeeza. Yeyppe guye, ufayttithii aykkeeza.
25 «Ye wode bayra na7ay woota gade yeza. Ezaypp yi7ittar kara ukkodar
yethinnee donth giirthi si7eeza.
26 Ayllitaypp petta xeegii hanizay abizako erodayis oycceeza.
27 Ayllay, ‹Ne ishay saro ye7eez gishos ne aday modhdho mehe ezis shuk-
keeza› yeegeeza.
28 «Bayra ishay kacinttii kara gelodayiskka koyekkaya. Aday bale kezii kara
geloda garkk eza woosseeza.
29 Zin E fa adayiko, ‹Yeezako, yhay garkk laythi ta nees aylletti ne kiitappe
pettokka pacinchekkazar nees kiittinttin ta ta laggitayir ufayttod garkk hara
attozin pettii hooggo deesh taas inggekkaya.
30 Zin, yhay ne na7ay ne shalana laammizitayir doonggii wurssii yi7in
modhdho mehe shukkeene bay› » yeegeeza.
31 «Adaykka, ‹Ta na7ayyo, ne ubba wode taar yeza, tabazi ubbay neesi.
32 Yhay ne ishay yhayqqeeza, zin paxeeza; dhabeeza, zin bentteeza. Yey
gishos, gaame ufayttodayis beeziza› yeegoda» yeegeeza.

16

Ammaninttowa shuumay aaziso

1 Yesuusa fa tamaaritayiko, «Pettii dure athayis ezipp oommor pettii shu-
umay yeza. Ye shuumay fa goday shalana toochcheeza yeegii mooteeza.
2 Shalo goday shuuma xeegisii, ‹Taanii waagizin si7aree? Yhanpp ne
ta keethis shuum maaqqii oothodayis danda7oowa gishos ta shalana tana
helithoba› yeegeeza.
3 «Ye shuumaykka fa wozinar yhay garkke yeegii qoppeeza. ‹Ta goday tana
shuumetithaypp wothod haniza, wootii aqodayis wolqqa baaya, woossii
maadayis yeellathiza; yeezin ta wayizo?
4 Shuumatithapp tana wodhisiko wode asay tana mokkod garkk oothod
baz ta eriza› yeegeeza.
5 «Yey gishos, e goday aco yez asa petta petta xeegii ki7ii tiina athayko,
‹Neell afa ta goday aco aappunii yenee?› yeegii oyceeza.
6 «E, ‹Xeet ota zayite aco yeza› yeegeeza.
«Shuumay, ‹Wule warqatta yhayishee, ellisii, ishatam ota zayite aco yeza gi
xaafoba› yeegeeza.
7 «Yeyppe kaali nam7inthayiko, ‹Nees aappunii yenee?› yeegeeza.
«E, Xeet joniya ‹gistte aco yeza› yeegeeza.
«Shuumay, ‹Ne wule warqatta yhayshe, ellisii, hosppun tam joniya yeegii
xaafoba› yeegeeza.

8 Shalo goday ammaninttowa shuumay e bilaamatithayis nashshicheeza.
Yha alamay na7itay as aythar poo7o na7itaypp aadheez wozinaamita.
9 «Yey gishos, ta yinttis odiza; yha worddo miishay worddor bentteez
wodayid medhina keetha yinttan mokoday garkk miishayir yinttis laggita
wonggoytta.
10 Ubbaypp xiqqa bazal ammanintteezay gaame bazal ammanintteeza
maaqqiza. Ma ubbappi xiqqa bazal ammaninttowazay gaame bazal am-
maninttooya.
11 Yikkee, yha alame miishel yi ammaninttaam ixxiko tuma miishe yinttis
oonii hadara immade?
12 Yinttii hara as miishel ammaninttaam ixxiko, yi buzo miishe yinttis
oonii immade?
13 «Pettii ayllay nam77ii goditayis moodinttodayis danda7ooya. Petta
ixxiko yhankkaya qadhdhiza woy pettayiko shiiqiko yhankkaya leqqiza. Yey
garkk, yi Xoossisinnee miishes moodinttodayis danda7ooya.»
14 Miishe qadhdhiza Ferisaawitay yeya si7ii Yesuusa qaldeeza.
15 E, «Yinttii yinttan as tiina xillisiza, zin Xoossay yi wozina eriza. As tiina
bonchchintteezay Xooss tiina borintteeza.
16 «Muse higgaynnee nabitay kiitay Waannisa hellodayis yinttis odinttittar
gam7eeza. Yeyppe guye, Xoossa kaatetitha Wonggilay oothittar gam7eeza.
Asii ubbay ye aqa gelodayis dafinttiza.
17 Maaqqozin, higgaypp pettii laafa pidaale attodaypp salorannee sa7ar
aadhizay shawukkiza.
18 «Fa machchat dakkii hara ekkiza ubbay wodire laammiza. Fa azinaypp
anjjitteezano ekkeeziykka wodire laammiza» yeegeeza.

Dure athannee Alaazara

19 «Ali7onnee buquro afila ma77iza, sa7a hanin gallas gallas ufayisar yez
pettii dure as yeza.
20 Hara ma gallay muumer madunxeez pettii Alaazara ginttinttiz manqqay
ye dure athay bale doginttii atteezay yeza.
21 Nayepp dendeezayid dure athay leematepp wodhdhiz gufa maadayis
amotitar yeza. Hara attozin, kanitay yi7ii e madotha laa7iza.
22 «Ye manqqay yhayqqeeza; kiitanchchitay eza Afraame ki7o kanggeeza.
Ma dure athaykka yhayqqii moogintteeza.
23 Si7oole un77inttii yezitar dhoqqi gi haakor Afraamennee e ki7o yez
Alaazara be7eeza.
24 E, ‹Adayyo Afraame, taasi qadhinttooye; yha lathi tamay gancce eexxit-
tar yez gishos Alaazare fa biradhdhe xeerato haatha dakkii ta iranthato
laakithod garkk hayyana eza dakkooye› yeegii uukkeeza.
25 «Zin Afraame eziko, ‹Ta na7ayyo, ne sa7a yessayid lo77o baz ekkeezanan-
nee, ma Alaazare iita baz ekkeezana akakoba. Zin yhatti E yhaydda ufayttiza,
ma neenii waayttar yeza› yeegeeza.
26 Yha ubbapp aadhii, ‹Yhayppe yinttiko, yinippe yhana nuuko aadhodayis
koyizitay piinggaam garkk nuusinnee yinttis gancce damma gaga yeza›
yeegeeza.
27 «Dure athay, ‹Ta adayyo, yeezako Alaazara ta aday kara kiittod garkk ta
nena woossiza.
28 Taas ichchin ishitay yeza, unttikka yha meto aqa ye7aamay garkk unttis
yhanigii markkatto› yeegeeza.
29 «Zin Afraame, ‹Unttiss Muserannee nabitayir yeza; unttii odeez baz si7o›
yeegeeza.

16:13 Mat. 6:24 **16:16** Mat. 11:12-13 **16:17** Mat. 5:18 **16:18** Mat. 5:32; 1 Qor. 7:10-11

30 «Dure athay, ‹Adayyo Afraame, yey garkk baaya; pettii asii yhayiqopp denddii yhanigiko unttii maarotith geloda› yeegeeza.
31 «Afiraame, ‹Musennee nabita si7aam ixxiko, hara attozin yhayiqopp pettii asii denddii odikokka ammanenna› yeegeeza.»

17

Asis dhube maaqqodaypp naagintto

1 Yesuusa fa tamaaritayiko, «As dhubithii nagara gelssizabaz yi7ithay attenna. Maaqqozin, nagara gelod garkk oothiza athay ayye» yeegeeza.
2 Ye athay xiqqitaypp petta balithodaypp woxa fa qoodhel accii abba gancce qitiko ezisi lo77o.
3 Yey gishos naaginttoytta.
«Ne ishay nagara oothiko kaccoba; qiiradhdhii maarotithar maaqqiko, ezis atto goba.
4 Pettii gallas laappun toke qohi, laappun toke, ‹Taanii ta buuta ereeza tana maaroba› yeegii yi7iko ezis atto goba.»
5 Hawaaritay Godayiko, «Ammano nuus gujjooye» yeegeeza.
6 Goday, «Sannaficce aafe garkk ammano yinttis yeziko ‹Yha wala shodinttii abba gancce tukinttoba› yeegiko yinttis kiitinttoda» yeegeeza.

Ammaninttiza ayilay ooso

7 Gujjikka Yesuusa, «Yi gancceppe pettayis wootiza woy dure heenggiz aylle yeziko ooso gadepp woy wudepp kara maaqqadar ‹Elle katha maadayis yhana yi7ii bettoba› yeegizay yenee?
8 Baaya, ‹Taas kaho giigisoba; ta mi, uzhii ashshod gatho eqqii muzoba. Yeypp guye, ne ma maadannee uzhoda› yeeginbaasa?
9 Yikkee, goday, ayllay kiita poleez gishos anjjinee?
10 Yey gishos, yinttikka kiita ubbita poleez wode ‹Nu pathoowa ayllitay; oothodayis beeziza ooso poleeza› yeegoytta» yeeggeeza.

Borqqontto harggepp geezheez taphphii asita

11 Yesuusa Yerusalaame yhanigittar Samaaresinnee Galila biittas ganccer qoo7ii aadheeza.
12 Pettii heera gelodar boriqontto harger aykintteez taphphii asitay ezana denggeeza. Unttikka haakko eqqii,
13 «Goda Yesuusa, nuus qadhinttooye» yeegii uukkeeza.
14 E unttan bi7ii «Yhanigii yi galla Ayihuditay qeese beezoytta» yeeggeeza. U oger yhanigttar geezheeza.
15 Unttapp pettay fa geezhitha bi7ii dhoqqi geez qaalar Xoossa bonchchittar Yesuusako maaqqeeza.
16 Ezii Samaare biitta as, zin Yesuusa tokayil afa xuggunii eza galateeza.
17 Yesuusa, «Geezheezay taphphii asita baasa? Yeezin, uddufuntay aba yenee?
18 Yha allaga athaypp* attin hara maaqqii Xoossa galatiza as benttekaya» yeegeeza.
19 Athayiko, «Ne ammanay nena geeshsheeza; denddii qitoba» yeegeeza.

Xooss kaattetith yi7ithi
(Mat. 24:23-28, 37-41)

20 Ferisaawe asitay, «Xooss kaatetithay ayide ye7odee?» gi Yesuusana oycceeza. E, «Xooss kaatetithay naagor ye7ooya.

17:3 Mat. 18:15 **17:14** Lewii. 14:1-32 * **17:18** *Yha allaga athaypp:* Borqqontto hargaypp paxeez athay allaga giinttintteezay E Ayihuditay maaqqekka gishosi.

21 Maakka izo, ‹Yhannee woy yinne yeegodayis danda7ooya. Abis giiko, Xooss kaatetithay yi gancce yeza› » yeegii maheeza.
22 Yesuusa fa tamaaritayiko, «As Na7ay gallasitaypp petta be7adayis yi amottiz woday ye7oda, zin yi be7aamii.
23 Asay, ‹E yeyid yeza› woy, ‹Yhaydda yeza› yeegoda, zin unttan kaallii yhanigppatte.
24 Zeelinthii zeellinggii salo gaxapp gaxa poo7isizay garkk As Na7ay yi7ithi gallasay yey garkk hanoda.
25 Zin yeyi hanodaypp tiina As Na7ay gaame waayodayisinnee yha yeletithayid ixinttodayis beeziza.
26 Nohe wode haneezay garkk As Na7ay wodayidakka yey garkk hanoda.
27 Nohe Markkabe geleez qamma hellodayis asay miitarannee uzhittar, ekkittarannee gelittar yeezin dhabisiza haathay yi7ii ubbita dhabiseeza.
28 Looxe laythakka yey garkk haneeza. Asay miitarannee uzhittar, woonggittarannee bayizittar, tukkittarannee keexxittar, gam7eeza.
29 Looxe Soodomappe kezeez gallas diinnee ginttinttiz xuuggiz tama salopp bukkii ubba baz dhabiseeza.
30 As Na7ay benttiz wodekka yey garkk hanoda.
31 «Ye gallas oonkka bale yezay keethal yezaykka gancce yez baz ekkodayis kara gelippe. Yey garkke, gade yez asii abisikka kara maaqqippe.
32 Looxe machchato akaakoytta;
33 Fa shemppato ashshodayis koyiz asii oonkka dhabisoda; fa shemppato aathii inggiz oonkka ashshoda.
34 Ta yinttis odiza; ye gallas nam77ii asay pettii arssal woyi7ada. Pettay ekinttoda, yhankkay attoda.
35 Nam77ii maachchitay wolla gaaccodar pettat ekinttoda, yhankkat attoda.
36 [Nam77ii asay wolla gade wootizitaypp pettay ekinttoda, yhankkay attoda»† yeegeeza.]
37 Unttii, «Godayyo ana ekkinttodee?» yeegii oycceeza.
E, «Gawuxa yez bessa ankko shiiqiza» yeegeeza.

18

Miinggii woossod garkk taamarsseeza

1 Yesuusa fa taamarita azalekka ubba wode woossod garkk tamaarssodayis kozhii yeegii aaziso odeeza:
2 «Pettii katama Xoossis yashittowa asisikka yeellatoowa pettii dayinay yeza
3 Ye katama gancce pettii am7at yeza. Izakka, ‹Taasinnee ta morkkay gancce yez moota pirddoba› yeegii ubba wode ye dayinnakka daaburssiza.
4 Daynnay xiqqa wodes i oda si7aam ixxeeza, zin guyepp fa wozinar qopp, ‹Taanii Xoossis yashittaam, asis yeellataam ixxikokka,
5 yha am7at tana ubba wode waayithiza gishos izis pirddoda; yeegii qoppeeza» yeegeeza.
6 Godaykka, «Wuce dayinay geezana yi si7oytta;
7 Xoossay qammannee gallas eziko uukkiza fa maraxxeezitayis pirddoosa? Unttan maaddodayis gam7inee?

17:26 Medhe. 6:5-8 **17:27** Medhe. 7:6-24 **17:28** Medhe. 18:20—19:25 **17:31** Mat. 24:17-18; Mar. 13:15-16 **17:32** Medhe. 19:26 **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luq. 9:24; Wan. 12:25
† **17:36** Pettii pettii maxaafitayid tayibo 36 baaya.

8 Ta yinttis odizana si7oytta, ellisii pirddoda. Maaqqozin, As Na7ay yi7iz
wode sa7all ammano demmadeshsha?» yeegeeza.

Ferisaawanne qaraxe gachisiz atha

9 Ma mahii, Yesuusa, fana geeshsh as garkk uddii ceeqinttizitaysinnee
yhankkita borizitayis yhay garkke yeegii aaziso odeeza:
10 «Nam7i asitay woossodayis Xooss kara yhanigeeza. Pettay Ferisaawe
yhankkay ma qaraxe gachisiz as.
11 Ferisaaway eqqii paas woossittar, ‹Xoossayyo taanii yhankkitay garkk
bonqqiza, zhucannee laammiza as, ubbarakka ma yha qaraxe gachisiz athay
garkk baa gishos nena ta galatiza.
12 Saaminttapp nam7i toke xoomiza, ta denggizbaz ubbaypp asiraata
kessiza› yeegeeza.
13 «Zini qaraxe gachisizay ma haakor eqqii hara attozin salo dhoqqi gi
be7adayis yashittii fa tira qoxxitar ‹Xoossayyo, tana nagaranchchana maa-
rooye› yeegii woosseeza.
14 Ta yinttis odizana si7oytta; Farasaawayppe yhay qaraxe gachisizay
Xooss tiina geesh maaqqii fa kara maaqqeeza. Abis giiko, fana dhoqqi dho-
qqi udiza as kawuzhoda, fana kawushiza as dhoqqi dhoqqi goda» yeegeeza.

Yesuusarannee duude na7ita
(Mat. 19:13-30; Mar. 10:13-31)

15 Yesuusa duude na7itayil afa fa kusha gaddii anjjoday garkk asay eeko
ki7iza. Yesuusa tamaaritay yeya bi7ii abis Yesuusako ki7inee yeegii kac-
ceeza.
16 Zin Yesuusa na7ita faako xeegii, «Na7itay taako ye7odana kayppetee;
ye7o goytta. Abis giiko, Xooss kaatetithay yhayititay garkk haneezitayis.
17 Ta yinttis turo odiza; Xooss kaatetitha duude na7ita garkk ekkozay
oonkka ezayid gellamii» yeegeeza.

Dure athay oyichi
(Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)

18 Ayihude halaqqitaypp pettay, «keeha asitamaarayyo, medhina de7o
denggodays ab ootho?» yeegii oyceeza.
19 Yesuusa eziko, «Abis tana keehayyo yeegii xeegee? Pettii Xoossapp attin
hara keeha baaya.
20 Laammippe, wodhippe, kasitippe, worddo markattippe, ne adannee ne
indat bonchchoba yeegiz kiita erinee» yeegii oyceeza.
21 Athaykka, «Yeyitita ubba ta na7atithapp aykkii naagttar gam7eeza»
yeegeeza.
22 Yesuusa yeya si7ii «Yeezako, nees pettibaz pacciza; nees yez baz ubba
bayizii manqqitayis inggoba; salo nena shalo naagiza. Yeezii maaqqii tana
kaalloba» yeegeeza.
23 Zin athay yeya si7ii ezis gaame shalo yeza gishos iita qiiratteeza.
24 Yesuusa atha bi7ii, «Dure asis Xooss kaatetithii gelo wayizii
un77odeshsha!
25 Dure Xooss kaatetitha gelodayppe gimaale narppe lukor aadhizay
shawukkiza» yeegeeza.
26 Yeya si7eez asitay, «Yeya maaqqiko o attodee!» yeegeeza.
27 Yesuusa, «Asis danda7inttoowa baz Xoossis danda7inttiza» yeegeeza.
28 Phixiroosa, «Yeezako nu nubaz ubba ashshii nena kaalleeza» yeegeeza.

18:13 Mat. 23:12; Luq. 14:11 **18:20** Kes. 20:12-16; Nam7i. 5:16-20

29 «Yesuusa tuma ta yinttis odiza; Xooss kaatetithayis gi fa kara woy fa
machchato woy fa ishita woy fa adannee fa indat woy fa na7ita ashsheezay;
30 Yha wodayid gaame dakko, ye7od alamayid medhina de7o ekkozay
oonkka baaya» yeegeeza.

Yesuusa fa yhayiqo bagga mahii odeeza
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

31 Yesuusa taphpho nam7ita faako xeegii, «Ane Yerusalaame wolla yham-
mada, nabitay As Na7ay bagga xaafeezibaz ubbitay ezayid polinttoda.
32 E Ayihude baa asayis aadhii ingginttoda. U eza toochchoda, cazhodan-
nee ezal afa cuttoda.
33 Eza garafeezaypp guye wodhoda, Zin hayidzantho gallas E yhayiqopp
dendoda» yeegeeza.
34 Zini e tamaaritay yey ubbaypp pettibazkka akaakekkaya. E xuuray
unttis qosintteez gishos E waageezakko erekkaya.

To7a athay be7eeza
(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

35 Yesuusa Iyarkko ukkodar pettii to7a athay oge gaxa bettii woossiza.
36 To7a athay asitay ye aqayir aadhodar si7ii, «Yey abba?» gi oyceeza.
37 U, «Naazirete Yesuusa yhayir aadhiza» yeegeeza.
38 E, «Dawute na7ayyo, Yesuusa, tana maarooye» yeegii uukkeeza.
39 Tiin tiin yhanigizitay, «Hayizoba» gi qoddeeza. Zin E, «Dawute na7ayyo,
tana maarooye» yeegii darisii uukkeeza.
40 Yesuusa eqqii atha faako ko7od garkk kiiteeza. Athaykka, eeko shiiqin,
41 «Ta nees ab udod garkk koyee?» yeegii oyceeza.
To7ay, «Godayyo ta be7adayis koyiza» yeegeeza.
42 Yesuusa, «Bo7oba, ne ammanay nena patheeza» yeegeeza.
43 Athay izir bi7ii atteeza. Xoossa bonchchittar Yesuusa kaalleeza. As
ubbay yeya bi7ii Xoossa galateeza.

19

Qaraxe gachchisiz Zakkoosa

1 Yesuusa Iyarkko gelii aadhiza.
2 Ezayid Zakkoosa ginttinttiz qaraxe gachisizitay halaqay yeza. E gaame
dure.
3 E Yesuusa aayazako be7adayis koyeeza. E haata maaqqeez gishos asii
darotithaypp dendeezayid Yesuusa be7adayis danda7ekkaya.
4 Yesuusa be7adayis kozhii E yhanigiza ogayis tiina woxxii yhanigii pettii
gasare mithal afa kezeeza.
5 Yesuusa ye aqa hellittar dhoqqi gi bi7ii, «Zakkoosa, yhayino ta ne kara
peezhodayis beeziza gishos ellithii wodhdhoba» yeegeeza.
6 E ellis wodhdhii ufayisar Yesuusana mokkeeza.
7 Ye aqayid yez as ubbay yeya bi7ii, «Nagaranchcho kara gelii mokinttodayis
haniza» yeegii zigireeza.
8 Maaqqozin, Zakkiyoosa eqqii Godayiko, «Godayyo, yeezako taas yez shalo
ubbaypp bagga manqqitayis immada. Asapp abikka worddor balithii ek-
keezbaz maaqqiko oyddii kushe mahoda» yeegeeza.
9 Yesuusa ma, «Yha athay Afraame na7a maaqqeez gishos yhayino atotithii
yha kara ye7eeza.
10 As Na7ay ye7eezay dhabeezana koyodayisinnee ashshodayis» yeegeeza.

19:10 Mat. 18:10

Taphphii minaantay aaziso (Mat. 25:14-30)

11 Asay yeya si7ittar yezin Yesuusa Yerusalaame ukkeez gishos Xoossa
kaatetithay yhatt ukkeeza aazeez gishos unttis aaziso odeeza.
12 Yey gishos, Yesuusa, «Pettii damma asii yezay faasi kaatetithii mawute
ekkii ye7odayis hara biitta yhanigeeza.
13 Ezis oothiz ayllitaypp taphphita xeegii taphphii minaanee* inggii ‹Ta
maaqqii ye7od gatho yha miishayir zal7oytta› yeegeeza.
14 «Ye gade asay eza ixxiza gishos yha athay nuul afa kawutoda garkk nu
koyooya yeegii as e guyer azazeeza.
15 «Maaqqozin, ye athay kaat maaqqii fa biitta maaqqeeza. Ye taphphii
ayllitay E inggeez miishayir ab garkk zal7i wodhiseezako erodayis kozhii
unttan xeegiseeza.
16 «Tiinay yi7ii, ‹Godayyo, ne taasi inggeez miishayil hara taphpho wodhd-
hiseeza› yeegeeza.
17 «E Goday, ‹Neno ammaninttiza ayllayyo ne lo77o ootheeza. Neenii xiqqa
bazal ammaninttiza gishos neesi taphphii katamitayil afa mawute inggeeza›
yeegeeza.
18 «Nam7anthaykka yi7ii, ‹Godayyo, ne taasi inggeez miishay hara ichchin
wodhdheeza› yeegeeza.
19 «Goday eziko, ‹Nessikka ma ichchin katamitayil afa mawute inggeeza›
yeegeeza.
20 «Yeezako hadzanthay yi7ii, ‹Godayyo, ta qanxxor xaaxii naageez ne
miishitta yhannasho.
21 Abis giiko, ne gaddekka baz ekkizanannee ne zerekkabaz maxiz iita as
maaqqiz gishos neesi ta yashitteeza› yeegeeza.
22 «E goday mahii, ‹Neno iita ayllayyo ne doonatiigarkk ta nena pirddoda.
Ta gaddekka baz ekkizanannee zerekkabaz maxiz iita as maaqqeeza ne
eriko,
23 ta yi7ii ta miisha wodher ekkodgarkk zal7iza asis abis inggekkasa?›
24 «E goday ye aqayid eqqeezayiko, ‹Ezar yez miisha ekkii taphpho wod-
hiseezayis inggoytta› yeegeeza.
25 «Unttii, ‹Godayyo, ezisi binnikka taphphii minaanay yeza› yeegeeza.
26 «Goday, ta yinttis odiza; ‹Yeza ubbayis hara guzhinttoda, zin baazaypp
haray atto ezisi yezanakka ekinttoda.
27 Maaqqozin, ta unttal afa kawutamay garkk koyeezita ye ta morkkita
yhana ta tiina ki7ii wodhoytta› geeza» yeegeeza.

Yesuusa damma bonchchor Yerusalaame geleeza (Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Wan. 12:12-19)

28 Yesuusa yeya odeezaypp guye unttapp tiina aadhii yedhdhittar
Yerusalaame yhanigeeza.
29 Debireezeytte Amibal† afa yez Beetefaagennee Bitaana ukkittar fa
tamaaritaypp nam7ita yeegii azazeeza:
30 «Yi tiina yez heera yhanigoytta, yi ize hellodar oonkka toggibe7ekka
accinttii yez hare na7a yi demmada. Eza billii yhana ekkii ye7oytta.
31 Oonkka, ‹Abis billee?› gi oyiciko, ‹Goday eza koyiza› yeegoytta»
yeegeeza.
32 Kiitintteezitay yhanigii E geezay garkk hanin be7eeza.

19:11 Mat. 25:14-30 * **19:13** *Minaanee:* Minaanay Girike doona. Pettii minaanay pettii gallas ooso asis hayidzii agina damooze maaqqiza. **19:26** Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luq. 8:18 **19:27** Mat. 25:14-30
† **19:29** *Debireezeytte guusay zayite keziz woyira mith kumeez aqo.*

33 Unttikka hare na7a billodar goditay bi7ii, «Hare na7a abis billee?»
yeegeeza.
34 Unttii mahii, «Godayis e koshshiza» yeegeeza.
35 Ezaypp hare na7a Yesuusako ke7eeza. Fa afila hare na7ay zokkayil
hixxii Yesuusana togiseeza.
36 Asaykka E yhanigiza ogayil afa fa afila hiixeeza.
37 Debireezeytte Derell sulleth Yerusalaame wodhisiz ogeko ukkodar tayi-
bor gaame asay unttii be7eez malatayis ufayttii fa qaala dhoqqi udii, Xoossa
galata aykkeeza.
38 «Goday sunthar yi7iz kaatay anjjintteezaya
salo saro,
ubbappi dhoqqe salo bonchcho,
Xoossayis maaqqo»
yeegii Xoossa galateeza.
39 Asay gancceppe pettii pettii Ferisaawe asay Yesuusako, «Asitamaarayyo,
ne taamarita hayizisoba» yeegeeza.
40 E unttiko, «Unttii si77e giiko shuchchitay uukkoda» yeegeeza.

Yesuusa Yerusaalames yeekeeza

41 Yesuusa Yerusalaame ukkittar katama bi7ii izisi yeekkeeza.
42 «Nees sarayis maaqqadana yhayino ne erekkaya, yhattekka ne aafaypp
qositteeza.
43 Ne morkkitay ne kala gasi fa oger oger nena mari un77ithiza wode
ye7oda.
44 Nenannee ne gase giddo yez ne na7ita dhabisoda. Pettii pettii
shuchchi denthii laalloda, abis giiko Xoossay nena ashshodayis yi7iz woda
ne erekkazay gishshosi» yeegii izis yeekkeeza.
45 Yeyppe guye, Yesuusa Xoossa keethi gelii zal7izita ezaypp bayi7eeza.
46 Ma, «‹Ta keethay Xoossa woossiza keethi maaqqada› gi xaafintteeza, zin
yi ta keetha paannitay komi7o udeeza» yeegeeza.
47 Gallas gallas Xoossa Keetha taamarissiza. Qeese halaqitay, higge asita-
maaritaynnee gade cimitay eza wodhodayis oge koyiza.
48 Maaqqozin, asii ubbay e timirtta fa wozinas aathii si7iz gishos unttis
oothod baz dhabeeza.

20

Yesuusa mawutay Ayihuditayis oychchi maaqqeeza
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

1 Pettii gallas Yesuusa Xoossa Keethi gancce asa tamaarssodarannee Wong-
gile markkattodar, qeese halaqitay, higge asitamaaritaynnee gade cimitay
wolla eziko yi7ii,
2 «Ne yhayitita aba mawuter oothizako nuus odoba. Yha mawuta neesi
inigeezay oonoo?» yeegii oycceeza.
3 E unttiko, «Taakka yinttan pettibaz oyccoda, ane taasi mahoytta.
4 Xammaqqiza Waannisa xinqqatay Xoossapenne asappee?» yeegeeza.
5 U woli gancce yeegii tobbeeza: «Xoossapp giiko yeezin, abis am-
manekasa?» yeegoda.
6 «Asapp giiko, asii ubbay Waannisa nabe maaqqizana ammaniza gishos
nuna shuchchar shocoda.»
7 Yey gishos, «Anappezako nu erooya» yeegii maheeza.

19:38 Maz. 118:26 **19:46** Isa. 56:7; Erim. 7:11 **19:47** Luq. 21:37

8 Yesuusa mahii, «Yikkee, taakka aba mawuter yhayitita oothizako yinttis
odaamii» yeegeeza.

Biitta wootii aqiz asay aaziso
(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

9 Yeypp guye, Yesuusa yeegii yha aazisa asayis odeeza: «Pettii asii woyine
tukkeeza. Wootizitayis mattaye inggii gaame wode gam77ii ye7odayis hara
gade yhanigeeza.
10 Woyne aafa maxiza woday hellin woyine aafaypp ezisi dakkod garkk
biitta wootizitayiko fa aylla kiiteeza. Zin wootizitay ye aylla aykkii yhadhdhii
kallo kushe dakkeeza.
11 Ma maaqqikka hara aylla kiiteeza. Ma biitta wootizitay eza yhadhdhii,
toochchii kallo kushe dakkeeza.
12 Yhattekka mahii hayidzantho aylla kiiteeza. Wootizitay ezakka yhadhd-
hii madunthii woynnee ganccaypp gaxa kessii oleeza.
13 «Woyine goday, ‹Yeezin ta ab ootho? An ma ta qadhdhiza ta na7a
dakkoda; oonii eree u eza bonchchekka ashshaamii› yeegeeza.
14 «Zin biitta wootizitay athay na7a bi7ii ‹Yhay eza laattodaya, yhana
ye7oytta eza wolla wodhoda, yeeziko laatay nuus maaqqada› yeegii to-
bbeeza.
15 Woyine ganccepp gaxa kessii wodheeza. Yeezin, woyine goday ye asita
wayssadee?
16 Yi7ii ye biitta wootizunthan wodhoda, woyine gadana hara asayis
immada. Asay yeya si7eez wode ‹Shinchchalle yey garkk baz hanippee»
yeegeeza.
17 Yesuusa unttan dakkii bi7ii,
«Yeezin ‹Gimbbe keexxiza asay boreez shuchchay,
keeth muumer tookkii aykkiz Kirkiro garkk ubbapp adhiz shuchchi
maaqqeeza›
ginttinttii xaafintteezayis birshshithay abba?
18 Ye shuchchyil afa wodhiz ubbay gaccinttoda, shuchchay ezal afa wodhdhiz
ubbitaykka gaacinttoda» yeegeeza.
19 Higge asitamaaritaynnee qeese halaqitay yha aazisay odintteezay unttal
afa maaqqeezana erii ye wode eza aykkodayis koyeeza, zin woyayis yashit-
teeza.

Giira bagga shiiqeez oyich
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

20 Yey gishos, Yesuusa gade aqisiza Oroome kaatayis aathii immadayis
koyii e doonapp buuta qaala naagiza. Yeya polisodayis geeshsh as aazii qohiz
asita eziko azazeeza.
21 Kiitinttii yhanigeez asay, «Asitamaarayyo, neenii odizayinee tamaars-
sizay likke maaqqeeza, ma Xooss oge tumatithar tamaarssizannee oonakka
shaakkoozana nu eriza.
22 Hano zin, Oroome kaatayis giira giirodayis beezinennee beezoosa?»
yeegii eza oycceeza.
23 Zin E u wozina iitatitha ereezi gishos
24 «Ane tana pettii santte beezoytta, Ezal afar yez misilaynnee sunthay o
bazo?» yeegeeza.
U mahii, «Qeesaareessii» yeegeeza.
25 E mahii, «yeezako, Qeesareesa Qeesaares, Xoossiisa Xoossis inggoytta»
yeegeeza.

20:9 Isa. 5:1 **20:17** Maz. 118:22

26 Yey gishos, E maheezi malssaypp woyay tiina buuta denggodays
danda7ekkaya. U e mahiz malssa malabaz gi si77e geeza.

Yhayiqopp denddo bagga (Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Yhayiqopp denddo baaya yeegiz Saduqaawitaypp pettay pettay Yesu-
usako yi7ii,
28 «Asitamaarayyo, pettii asii machcho ekkii na7a yelekkazar yhayqqiko, e
ishay ye machchato ekkii na7ita yelii fa ishayis kochchii ashshoday garkk
Muse xaafeeza.
29 Yeezako laappun ishitay yeza. Bayiray machcho ekkii na7a yelekkazar
yhayqqeeza.
30 E kaalaykka izo ekkii na7a yelekkazar yhayqqeeza.
31 Hayidzanthaykka yey garkk haneeza. Laappunitay ubbay yhay garkk
hanii izo ekkeeza, zin na7a yelekkazar yhayqqeeza.
32 Wurssithal asitakka yhayqqeeza.
33 Yikkee, laappun ishitay izo ekkeez gishos yhayqqopp denddiza wode iza
o machcho maaqqadee?» yeegii oycceeza.
34 Yesuusa mahii, «Asay yha alamayill ekkizannee geliza.
35 Zin yhayiqopp denddii ye7od alamayill yezodayis beeziza asay ekkooy-
annee gelooya.
36 Unttii kiitanchcho garkk maaqqiz gishos tiinapp yhayqqenna. Yhay-
iqopp dendeez gishos unttii Xooss na7ita.
37 Muse Goda, ‹Afraame Goda, Isaaqa Goda, Yayqqooba Goda› maaqqii
tusha wora gancce xuuggiz tama taarika xaafeezayid yhayqqeez asay dend-
dizana beeziza.
38 Ubbay ezis path yeza maaqqiz gishos E pathi yezitay Godaypp attin
yhayqqeezitay Goda baaya» yeegii maheeza.
39 Higge asitamaaritaypp pettay pettay, «Asitamaarayyo, lo77o baz ne
odeeza» yeegeeza.
40 Yeyppe guye, hara oych oyccodayis yashitteeza.

Kiristtoosa o na7a (Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

41 Ezaypp maaqqii Yesuusa unttiko, «Asay Kiristtoosa wayizii Dawute na7a
yeegee?
42-43 Abis giiko, Dawute fa ubbas fa mazmuure maxaafayid,

«Xoossay ta Godayiko ‹Ta ne morkkita;
ne tokay yedhdheez besse oothod gatho,
taapp ushachch baggar bettoba› geeza»

yeegeeza.
44 «Yikkee, Dawute Kiristtoosa, ‹Goda gi xeegittar ezis na7a wayizii
maaqqee?› » yeegeeza.
45 Woya ubbitay si7odar fa tamaaritayiko,
46 «Aduss afila ma77ii yuushshe dosizitaypp, gabe gancce bonchcho
sarotho, Ayihuditay Woosa Keetha bonchcho oyde, mokinttiza karakka
bonchcho aqo koyiz higge asitamaaritaypp naaginttoyta.
47 Unttikka am7itay kara kallosiza, geesh as aazii as beezodayis woosa
adussiza. U iita pirdde ekkoda» yeegeeza.

20:27 Haw. O. 23:8 **20:28** Nam7i. 25:5 **20:37** Kes. 3:6 **20:42-43** Maz. 110:1

21

Am7ati muxaata (Mar. 12:41-44)

1 Dure asay Xooss Keetha muxaata saaxine olodar Yesuusa dhoqqi gi asa
be7eeza.
2 Ma pettii manqqo am7at nam77ii sikkina olodar bi7ii,
3 «Ta yinttis turo odiza; yha manqqo am7at ubbapp aathii inggeeza.
4 Abis giiko, yha asii ubbitay fassi yeza bazapp inggeeza, Zin iza fa paccat-
tipp, paas yez aqo peesh ubba inggeeza» yeegeeza.

Wurissith layth mallita (Mat. 24:3-14; Mar. 13:3-23)

5 Yesuusa tamaaritaypp pettay pettay Xooss Keethay gaame lo77iza
shuchcharannee asay Xoossis inggeez imotar lo77eezana odinttiza.
6 Zin Yesuusa, «Yha yi bi7iza bazay ubbitay laalinttekkazar, shuchchi
shuchchal afa gimbbintteezay garkk attam wode ye7oda» yeegeeza.
7 Unttikka, «Asitamaarayyo, yha ubbitay hanoday ayide? Ma yhay hanodayis
mallay abba?» yeegii oycceeza.
8 Yesuusa yeegii unttiss malsse inggeeza: «Balinttamay garkk naaginitoytta.
Gaamitay, ‹Taanii Kiristtoosa, woday ukkeeza› yeegittar ta sunthayir ye7oda,
zin yi unttan kaallippate.
9 Yi ola baggannee cabbo si7eez wode dagammippate. Yey tiinattii hano-
day attowa baz maaqqiz gishos wode wurssithay ellis ye7ooya» yeegeeza.
10 Maakka, «Woyay woyal afa, kaatetithay kaattetithal afa dendoda.
11 Gita biitta eni7o hanoda, nayennee gado duma duma bessa daroda,
yashshizibazinnee gaame malatitay salopp benttoda.
12 Zin yha ubbay hanodaypp tiina ta sunthay gishos gi asay yinttan
bayi7odannee aykkoda. Ayihuditay Woosa Keethi ganccennee achch keetha
yinttan dakkoda. Kaatitay tiinannee gade aqisizitay tiina yinttan kammada.
13 Yeykka ta bagga yi unttiss markattodayis lo77o oge maaqqada.
14 Yey gishos, yi oyccinttiz wode waagii malsse immade gi yi wozinar
un77inttaam garkk akaakoytta.
15 Abis giiko, yi morkkitay yinttar eqinttodayssinnee palamodayis
danda7oowa doonannee eccetithii ta yinttis immada.
16 Hara attozin, yinttan yeleezitay, yi ishitay, yi dabbitayinnee laggitay
yinttan aathii immada. Yi ganccepp petta petta wodhoda.
17 Ta sunthay gishos asii ubbitay tiina yi ixintteezita maaqqada.
18 Zin hara attozin, yi cimibayppe pettii binnanakka dhabenna.
19 Yi, Danda7ar, yi shemppo ashshoda.»

Yerusalaame dhabo bagga

20 «Yerusalaame katamay wotaaddaritayir marinttii betteezin yi bi7iko izis
dhabo ukkeezana eroytta.
21 Ye wode Yihuda giddo yez ubbitay amiba guye qosintto, katama yezitay
yeypp kezo, gaxare yezitay katama gelippe.
22 Abis giiko, yha xaafintteezibaz polinttod garkk yeyi Xoossay kushe
mahiz wode.
23 Sa7all afa damma meto ye7oda, ye sa7ayidakka asal afa Xooss kachchii
ye7oda. Yey gishos, wodexxezitannee dhanthizita ayye.

21:14 Luq. 12:11-12 **21:22** Hosa. 9:7

24 U mashshar yhayqqada, asii ubbitay allaga biitta di7inttoda. Ayihude
maaqqekka asita woday polinttod gatho Yerusalaame unttar yedhintteeza
maaqqada.

As Na7ay yi7ith

25 «Awa, aginarannee, xoolinttitayil afa malatitay hanii benttoda. Abbap-
pennee zulo shochaypp dendeezayid biittal yez asay yashittii un77inttoda.
26 Salo wolqqitaykka buqinttoday gishos asay yashsharannee biittal afa
abi haneneshsha gi naagor fana dogoda.
27 Ye wode As Na7ay wolqqarannee gaame bonchcho shaarar ye7odar u
be7ad.
28 Yi atotithay ukkeez gishos yha hanitay polintto aykkiz wode giiginttii
eqqoytta, dhoqqi gi bo7oytta» yeegeeza.
29 Ma maaqqikka, yhay garkk gi aaziso odeeza: «Balase mithinnee hara
mithii ubba bo7oytta.
30 U hayay furicodar bone ukkeeza yi eriza.
31 Yey garkk yha hanitay polnttodar yi bi7iko Xooss kaatetithay ukkeezana
eroytta.
32 «Ta yinttis turo odiza; yha ubbay polinttod gatho yha yeletithitay aad-
haamii.
33 Salonnee sa7a aadhoda, zin ta qaalay aadhaamii.
34 «Yikkee, yi ushshii dararannee, mather yessis un77inttii yi wozinay
aykkinttam garkkennee ye qammay akaakekkazin xike garkk yinttal afa
hellaamay garkk naaginttoytta.
35 Ye qammay biittal yez ubbayil afa hellii xikisii aykkoda.
36 Yey gishos, yi7iza iitaypp attodayissinnee As Na7ay tiina eqqodayis
danda7od garkk ubba wode miinggii woossoytta» yeegeeza.
37 Gallas gallas Yesuusa Xooss Keetha tamaarssittar, qamma qamma De-
bireezeytte Amibal afa kezii aqiza.
38 Asay ubbitay eza si7odayis wontt guura eziko Xoossa keetha yi7iza.

22

Yihuda Yesuusana aathii immadayis maaqqintteeza
(Mat. 26:1-5, 14, 16; Mar. 14:1-2, 10-11; Wan. 11:45-53)

1 Ye wode Faaziqa yeegiz boora Baale ukkeeza.
2 Qeese halaqitaynnee higge asitamaaritay asayis yashitteez gishos wayizii
Yesuusa fa ganccepp dhabisodazako oge koyiza.
3 Xalahe taphpho nam7itaypp petta maaqqeez Asiqorontto Yihuda gint-
tinttizay gancce geleeza.
4 Yihuda qeese halaqitayikkora Xoossa Kara naagizitayis halaqitayiko
yhanigii Yesuusa wayizii aathii inggodazako unttar maaqqeeza.
5 Unttikka yeyid ufayttii miishe ingodayis ezar tobbeeza.
6 Ezikka ye zorayid giigeeza. Unttis asii erekkazin Aathii immadayis giiga
wode naagttar yeza.

Wurissith kaho
(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Wan. 13:21-30)

7 Yeyppe guye, Faaziqa duray shukinttiza boora Baale helleeza.
8 Yesuusa, «Faaziqa kaho maaday garkk yhanigii nuus giigisoytta» yeegii
Phixiroosannee Waannisa kiiteeza.
9 U, «Nu aba giigisod garkk ne koyee» yeegii oycceeza.

21:25 Isa. 13:10; Iziqe. 32:7; Erim. 2:31; Wan. Qon. 6:12 **21:27** Daan. 7:13; Wan. Qon. 1:7 **21:37** Luq. 19:47 **22:1** Kes. 12:1

10 E unttiko, «Yeezako yi katama gelodar haath ota tookkeez athay yinttan
helloda. E yhanigii geliza kara eza kaali geloytta.
11 Ye kara adayiko asitamaaray, ‹Ta ta tamaaritayira wolla Faaziqa kaho
maadayis imathi shemppiza kara aba yenee? yeegeeza› goytta.
12 E pooqeel afa hiixinttii giigii yez dalgge kifile yinttan beezoda, ezayid
makkoytta» yeegeeza.
13 U yhanigii Yesuusa geezay garkk hanin denggeeza. Faaziqa baale kaho
ezayid giigiseeza.
14 Saataykka helleez wode Yesuusa hawaaritayir wolla kahol afa betteeza.
15 E unttiko, «Ta waaye ekkodaypp tiina yha kaha yinttar maadayis lo7ithii
amotteeza.
16 Yikkee, si7oytta! Xooss kaatetith yhayis birshshithay polinttod gatho
yhayinopp guye yha kaha mahii maamii» yeegeeza.
17 Ushsha ekkii galatii maaqqii, «Yashitte yhaya yi gancce shaginttoytta.
18 Si7oytta! Xooss kaatetithay ye7od gatho yhayinopp aykkii yha woyine
ushshaypp maaqqii ta uzhaamii» yeegeeza.
19 Boora denthii ekkii, galatii maaqqii, «Yhay yinttis ingginttiza ta asho.
Yhaya oothittar tana qoppoytta» yeegii unttis baxxii inggeeza.
20 Yey garkkekka, kahopp guye ushsha ekkii, «Yha ushshay yinttis laalint-
teez ta suuth maaqqiz oroth caaqo.
21 Maaqqozin, tana aathii inggod athay kushay taar wolla pili7o gancce
yeza.
22 As Na7ay ezis giinttintteezay garkk yhayqqodayis yeza, zin eza aathii
inggiz athaya ayye» yeegeeza.
23 U fa gancce, «Yhaya oonii oothodee» gi woli oyccichcheeza.

Ubbaypp aadho maaqqaday oonoo

24 Ma u gancce aadho maaqqaday oonoo giz palama medhintteeza.
25 Yesuusa unttiko, «Gade kaatitay fa asita wolqqar mooddiza; fa gadel afa
godatizttayikka fana, ‹Lo77o oothizita› yeeginttiza.
26 Zin yi gancce yey garkk maaqqippe. Yi gancce bayratizay kaalo garkk
hano; kaalithizay kaallizay garkk hano.
27 Hano zin, mokkizayppennee Mokinttizaypp aayi aadhee? Mokinttiza
baasa? Zin taanii yi gancce mokkizay garkk.
28 Yinttikka ta metayir taapp shaakinttoowa taar miinggii eqqeezita.
29-30 Yi ta leematepp maad garkk, uzhod garkkennee zufaanitayil afa
bettii taphpho nam77ii Isreele sheeshitayil afa pirddod garkk ta aday tana
shuumeezay garkk taakka yinttan ta kaatetitithayil shuumoda» yeegeeza.

Pixiroosa kaddeeza

31 Maaqqikka Yesuusa, «Simoona, Simoona, Xalahe yinttan gistte garkke
harqqodayis woosseeza.
32 Zin taanii ne ammanay dhabaam garkk nees wooseeza. Neekka
maaqqeez wode ne ishita minthathob» yeegeeza.
33 Simoona, «Godayyo, taanii neer accinttodayisnnee yhayqqodayis giigint-
teeza» yeegeeza.
34 Yesuusa Phixiroosako, «Ta nees odiza; yhayino shugula uukkodaypp
tiina ne tana hayidzii toke kaddoda» yeegeeza.
35 Ma maaqqikka, Yesuusa unttiko, «Taanii yinttan korojjo, qurbonnee
caamma baazin kiiteez wode yinttis pacceez baz yenee?» yeegii oycceeza.

22:20 Erim. 31:31 **22:21** Maz. 41:9 **22:24** Mat. 18:1; Mar. 9:34; Luq. 9:46 **22:25** Mat. 20:25-27; Mar. 10:42-44 **22:26** Mat. 23:11; Mar. 9:35 **22:27** Wan. Qon. 13:12 **22:29-30** Mat. 19:28 **22:35** Mat. 10:9-10; Mar. 6:8-9; Luq. 9:3

U mahii, «Akkokka paccekkaya» yeegeeza.
36 E unttiko, «Yhatti korojjonnee qurbo yezay aykko; mashsha baazay fa
afila bayizii mashsha wonggo.
37 Yhana si7oytta! ‹Zhucitayir taybintteeza› ginttinttii xaafintteezay taal
polinttodayis beeziza. Ee, ta gishos xaafintteezibaz polinttizay tumateeza»
yeegeeza.
38 E tamaarttay, «Godayyo yhaydda nam77ii mashsha yeza» yeegeeza.
E, «Gidoda» yeegeeza.

Yesuusa Debireezeytte amibal afa woosseeza (Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

39 Yesuusa kaseesay garkk denddii Debireezeytte Amibal afa kezeeza. E
tamaarttay eza kaalleeza.
40 Ye aqa helleez wode yi «Paace gancce gelaamay garkk woossoytta»
yeegeeza.
41 Unttapp shuchchi dhogin helliza aqo garkk haakkii bunqqittii
woosseeza.
42 «Ta Adayyo, ne shene maaqqiko yha meto xuu7a taapp aathoba. Zin ta
shene maaqqippe ne shenay hano» yeegii woosseeza.
43 Minthathiza. Kiitanchchay salopp bentteeza.
44 Gaame un77inttii miinthii woossiza. E cawaykka suuthii xokkizay garkk
sa7a xokkeeza.
45 Yesuusa woosa wurssii fa tamaaritayiko ye7eeza. U, azzanoppe den-
deezayid daaburii gentteezin denggii,
46 «Abis genttee? Paace gancce gelaam garkk denddii woossoytta»
yeegeeza.

Yesuusa aykintteeza (Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Wan. 18:3-11)

47 E haga odal afa yezin gaame asay ye7eeza. Taphpho nam7itaypp
pettay Yihuda ginttinttizay unttan kaalithiza. E Yesuusa yeerodayis lanqqe
Shiiqeeza.
48 Zin Yesuusa, «Yihuda, As Na7a yeerii aathii immade?» yeegeeza.
49 Yesuusa tamaaritay ye hana bi7ii, «Godayyo nu mashshar gachcho?»
yeegeeza.
50 U ganccepp pettay qeese halaqay ayillayis shocii ushachch haytto
gachchii oleeza.
51 Zin Yesuusa, «Ashshoba!»* yeegeeza. Athay haya bochchii patheeza.
52 Yeypp guye, Yesuusa fana aykkodayis ye7eez qeese halaqitayiko, Xooss
Keeth naagizita shuumitaykonnee cimitaykko, «Paanno aykkiz as garkk
mashshannee gufe aykkii ye7eenee?
53 Ubba gallas Xooss Keethi gancce ta yinttar yez wode taal afa kushe
gaddekkaya. Zin yhay dhuma kaatetithay mooddeez wodennee yi wode»
yeegeeza.

Phixiroosa Yesuusana kaddeeza (Mat. 26:57-58, 67-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Wan. 18:12-18, 25-27)

54 Yeyppe guye, Yesuusa aykkii qeese halaqay zabba kanggeeza.
Phixiroosa haakor Yesuusa kaalliza.
55 Asay qeese halaqay zabbayid tama eethii wolla betteezin Phixiroosa
unttar wolla betteeza.

22:37 Isa. 53:12 * **22:51** *Ashshoba! Koyppate:* Yesuusa yha bessayid ashshoba yeegeezay eza ashshodayis gi athay haya gachcheezana ashshoba gachchippe geezanne, hara asay eza aykkodayis ye7eezita kayppate yhatt u wode yegeezita nam7i qofita woli helthii aykkeeza. **22:53** Luq. 19:47; 21:37

56 Pettii gadhindata Phixiroosa tama lanqqe betteezana tama foo7ayir
dakkii bi7ii, «Yha athay ezar yeza» yeegeeza.
57 Zin Phixiroosa, «Yhan asitee ta ye atha erooya» yeegii kaddeeza.
58 Xiqqa saattepp guye pettii hara athay eza bi7ii, «Neekka unttapp pet-
tabay» yeegeeza.
Zin Phixiroosa, «Yha athayyo tana baaya» yeegeeza.
59 Pettii saate garkk gam7eezaypp guye pettii hara athay tillisii, «Yha athay
Galilapp maaqqiz gishos sidhe bayith ezar yeza» yeegeeza.
60 Zin Phixiroosa, «Yha athayyo, ne gizana ta erooya» yeegeeza. E ye oda
wurssekkazin shugula uukkeeza.
61 Goday guye shirnttii eqqii Phixiroosa be7eeza. Phixiroosa, «Yhayino
shugula uukkodaypp tiina ne tana hayidzii toke kaddoda» yeegii, Goday
odeez qaalay ezis elqqi geeza.
62 Phixiroosas bale kezii dukka suuth yeekkeeza.

Yesuusa Philaaxoosa tiinannee Herodossa tiina shiiqeeza (Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Wan. 18:19-24)

63 Yesuusa naagiz asay eza laqqasonnee yhadho aykkeeza.
64 E aafa goozii «An ne Nabezako eroba; nena shoceezay oonoo?» yeegii
oyiciza.
65 Hara gaame cashshii cazhii kawushiseeza.
66 Sa7a wonttiza wode Ayihude gade cimitay, qeese halaqitaynnee higge
asitamaaritay shiiqii, Yesuusana fa tiina shiisheeza.
67 U, «Ne Kiristtoosa? Ane nuus odoba?» yeegii oyiceeza.
Yesuusa, «Ta odizakon yi ammanaamii.
68 Ta oycizako yi mahaamii.
69 Zini As Na7ay yhaypp gede wolqqama Xooss ushachch baggar bettoda»
yeegeeza.
70 Ye wode ubbitay, «Yeezin, ne Xoossa na7a?» yeegeeza.
Ee, «Ta Xooss na7a maaqqeezana yi geeza» yeegeeza.
71 U, «Yikkee, hara markka ab koshshee? E fa doonar ododar nu si7eeza»
yeegeeza.

23

Yesuusa Philaaxoosa tiinayid (Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Wan. 18:28-38)

1 Ye aqayid shiiqeez ubbitay dendii Yesuusana Philaaxoosako kanggeeza.
2 «Yha athay nu asita balethitar, Oroome kaatayis giira giiraamay garkk
kayttarannee ma, ‹Taanii Kiristtoosa yi kaata› yeegodar nu denggeeza»
yeegii mooteeza.
3 Philaaxoosa Yesuusana, «Neenii Ayihuditay kaatonnee?» yeegii oyceeza.
Yesuusa, «Ee, ne geezay garkke» yeegeeza.
4 Philaaxoosa qeese halaqitayikonnee asayiko, «Yha athayil afa ta pettii
buutakka denggekkaya» yeegeeza.
5 Zini unttii, «Yha athay Galilappe yhaya hellodayis Yihuda muumer iita
bazis denthithiza» yeegii miinthii odeeza.
6 Philaaxoosa yeya si7eez wode Yesuusa Galila aso yeegii oyceeza.
7 Yesuusa Herodoosa gadepp ye7eez as maaqqeezana Philaaxoosa ereeza-
ypp guye Herodoosa ye wode Yerusalaame yez gishos eziko dakkeeza.

Yesuusa Herodoosa tiina

8 Herodoosa Yesuusa be7adayis gaame wodeppe koyttar yez gisho eza
be7eez wode gaame ufayttee. Abis giiko, ebaz si7eez gisho malabaz udin
be7adayis amotitar yeza.
9 Herodoosa Yesuusana gaame oychchi oyceeza, Zin E abikka mahekkaya.
10 Qeesitay halaqitayinnee higge asitamaaritay ezayid eqqii miinthii eez
mootiza.
11 Heroodosarannee e wotaaddaritayir Yesuusa laqqaser leqqeeza.
Buquro afila ma7isii Philaaxoosako mahii dakkeeza.
12 Heroodosarannee Philaaxoosar tiin morkkezin ye gallas wolla igint-
teeza.

Pilaxoosa Yesuusal pirddeeza

13 Philaaxoosa qeese halaqita, gade aqisizitannee woyita xeegii,
14 « ‹Yha athay iita bazis denthithiza› gi taako yi ke7eeza. Taakka yi tiina
pilagii bi7ini yi shiisheez mootayis aba buutakka eel denggekkaya.
15 Herodoosa, yey garkk aba buutakka ezal afa denggekka gishos nuuko
dakkeeza. Tuma yha athay yhayiqos helithiz aba buutakka oothekkaya.
16 Yey gishos, eza garafii billii dakkoda» yeegeeza.
17 [Yeya E geezay Faaziqa Baale wode pettii as achchapp unttiss billizay ezis
attowa baz maaqqeez gishosi.]
18 Woya ubbitay pettipp, «Yha atha gede hali7isoba, nuus Baribaana bil-
loba» yeegii uukkeeza.
19 Baribaana katama gancce as iita bazis denthithii as wodhdhii accintteez
asii.
20 Philaaxoosa Yesuusana bili7odayis koyii asayis mahii odeeza.
21 Maaqqozin, asay, «sottoba! sottoba!» yeegii uukkeeza.
22 Philaaxoosa hayidzintho, «Yha athay qoheez bazay abba? Wodhos
helithiz buuta ta denggekkaya. Yey gishos, garafii dakkoda» yeegeeza.
23 U fa qaala dhoqqi udii, «Sotinttodayis beeziza» gi miinthii uukkeeza. U
uufaykka usa dareeza.
24 U oyichay gishos gi Philaaxoosa ezal afa pirddeeza.
25 Asa iita bazis denthithizannee as wodhdhii accintteezana billod garkk
woosseez, ye atha unttiss bili7eeza. Zin Yesuusa unttii koyeez baz oothod
garkk unttiss aathii inggeeza.

Yesuusa sottintteeza
(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Wan. 19:17-27)

26 Yesuusana aykkii kammadar Simoona giz Qerena biitta athay gaxarepp
ye7odar, denggii maziqala toossii Yesuusa kaallii yhammad garkk ci-
iphicheeza.
27 Gaame assaynnee u ganccepp fa tira qoxxitar yeekkiza maachchitay e
guyayir kaalliza.
28 Zin Yesuusa unttiko guye maaqqii Yesuusa, «Yinttanno, Yerusalaame
maachitayyo, yi ubbayisinnee yi na7itayis yeekkoyttapp attin taasi yeekkip-
pate.
29 ‹Yezako dhonthitay, yelekka ulitaynnee ammisekka ammitay anjjint-
teeza› yi yeegoda gallasay ye7oda.
30 Ye wode ambitakka, ‹Nuul afa woddoytta›, deritakka, ‹Nuna qosoytte›
yeegoda.
31 Yikkee, irxxa minxxa yey garkk oothiko mela minxxa wayissadeshsha?»
yeegeeza.
32 Ezar wolla wodhodayis hara nam77ii paanita kanggeeza.

23:30 Hosa. 10:8; Wan. Qon. 6:16

33 Qeeraniyo* ginttinttiz aqo helthii sotteeza. Paanitaypp petta ushachch
baggar yhankka haddiris baggar sotteeza.
34 Yesuusa, «Ta adayyo, u ab oothizako eroowa gishos neenii unttis atto
goba» yeegeeza.
U e afilayil afa ixa olii shaakinttii ekkeeza.
35 Asay eqqii be7adar, gade moodizitay, «E Hara asa ashsheeza; Xoossay
maraxeez Kiristtoosa eza maaqqiko an fana ashsho» yeegii leqqeeza.
36 Wotaaddaritay eziko shiiqii, caala woyne ushsh inggeeza.
37 Yeezii, «Neenii Ayihuditay kaat maaqqiko ane ne ubba ashshoba» yeegii
leqqeeza.
38 Ezis omma baggar, «Yhay Ayihuditay kaat» yeegiz xuufe Girikithora,
Oromithora, Ibirayisxxithora xaafii gaddeeza.
39 Sottintteez paanno pettay cashshe sa7ar goochchitar, «An neenii Kirist-
toosa maaqqiko, nenakka nunakka ashshoba» yeegeeza.
40 Zin yhankko paannay, «Ne yhay garkk pirddar yezar hara attozin,
Xoossis yashittaamoo?
41 Nuunii nu buutayis beeziza pirdde ekkiza, Zin yha athay pettii
iitabazkka oothekkaya» yeegii kacintteeza.
42 Maakka, «Yesuusa, ne ne kaatetithar yi7iz wode tana qoppoba» yeegeeza.
43 Yesuusa, «Ta nees turo odiza; yhayino ne taar gannatte yessada»
yeegeeza.

Yesuusa yhayiqo
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Wan. 19:28-30)

44-45 Ye gallas usuppun saatepp yhanigii uddufun saate gatho awa poo7o
kayeez gishos biitta ubbayil afa dhuma maaqqeeza. Xooss Keeth maga-
razhay per7inttii nam77ii aqo shaakintteeza.
46 Yesuusa, qaala dhoqqi udii, «Ta Adayyo, ta ta shemppato ne kushayid
inggeeza» yeegii yhayqqeeza.
47 Mato halaqay, haneezaya bi7ii, «Yha athay tumakka geeshsh» yeegii
Xooss galateeza.
48 Yha hanizabaza be7adayis ye aqayid shiiqeez as ubbay haneezibaza
bi7ii fa tira qoxxitar fa kara maaqqeeza.
49 Maaqqozin, Yesuusa lanqqe eriza as ubbay, yey garkkekka Galilappe
kaalli ye7eez maachchitay yeya bi7ittar haakor eqqeeza.

Yesuusa moogintto
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47)

50-51 Ayihude shanggitaypp pettay, Yooseefa ginttinttiz athay yeza. E
Armmatiyasa ginttinttiz Yihuda katamapp ye7eeza. E lo77onnee Geesh as
maaqqiz gishos Xoossa kaattetithay yi7ithana naagiza. Shanggitaypp petta
maaqqittar u zoretitharannee oosayir baaya.
52 Ye athay Philaaxoosako yhanigii, Yesuusa aha moogodayis taas inggoba
gi woosseeza.
53 Yesuusa aha wodhisii afilar xaaxeeza. Zaalla woocii kesseez hara as
mooginttekka orothi duufo gancce gaddeeza.
54 Maala gelod haniza gishos ye gallasay giigintto qamma.

---

* **23:33** *Qeeraniyo:* Qeeraniyo gizay Girike doona. Aramayke doonar «Golggotta» woy «Omma guutte» guussii. Qeeraniyo giz sunthay ingintteezay Yesuusa sotintteezay as omma guutte aaziz bessayid maaqqiz gishosi. Ye aqay Oroome kaatetithay paanita soxxodar aqo. (Maato 27: 33; Mar. 15:22; Waan 19:17) **23:34** Maz. 22:18 **23:35** Maz. 22:18; Maz. 22:7 **23:36** Maz. 69:21 **23:44-45** Kes. 26:31 **23:46** Maz. 31:5 **23:49** Luq. 8:2

55 Galilappe denddii Yesuusa kaalli ye7eez maachchitay Yooseefar wolla
yhanigii e aha wayizii moogizakko duufa akaakii be7eeza.
56 Ezaypp maaqqii shittonnee qibaate giigiseeza. Higge kiittizay garkk
maala gallas shempp peezheeza.

24

Yesuusa yhayiqopp denddeeza
(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Wan. 20:1-10)

1 Saaminttapp Tiina gallas, wogga wode guura yeciyeco, maachchitay fa
giigiseez shitto ekkii duufayiko yhanigeeza.
2 U ize hellodar duufay doona yez shuchchay gol77al7ii hali7eezana
denggeeza.
3 U duufa helii geleeza, zin Goda Yesuusa aha denggeekaya.
4 U ezayid eqqii abii haneenee gi qoppodar akaakekkazin booth pociz afila
ma7eez nam77ii asitay u kale eqqeeza.
5 Maachchitay yashittii fa omma sa7a ziqqi udii yezin, asitay unttiko,
«Pathana yhayiqitay gancce abis koyee?
6-7 E yhaydda baaya; yhayiqopp denddeeza, ‹asii Na7ay nagara oothizt-
tay kushe aadhii inginttoda; unttikka eza sottoda. E hayidzantho gallas
yhayiqopp dendoda› yeegii, E yinttar Galila biitta yezitar yinttis odeez qaala
qoppoytta» yeegeeza.
8 Maachchitay ye wode e qaala qoppeeza.
9 Maachchitay duufayipp maaqqii haneezibaza ubbita taphpho pettitay-
isinnee yhankkitayisikka odeeza.
10 Yeya hawaaritayis odeezay Magdeela Mayramo, Yohaanna, Yayqqooba
indat Mayiramirannee unttar yez hara maachitta.
11 Zin unttiss maachchitay odeezay elmmo aazin ammanekkaya.
12 Zin Phixiroosa denddii woxxii duufo yhanigeeza. Ye aqa hellii zuggii
be7adar moogo afila aadda be7eeza. Haneez bazayiss malabazigittar fa kara
maaqqeeza.

Emmahuuse ogel afa
(Mar. 16:12-13)

13 Ye gallas kaalliza tamaaritaypp nam7itay Yerusalamepp taphpho
nam77ii kilo mitire haakkiza Emahuuse heera yhanigiza.
14 U wolla haneezibaza ubbita odinttiza.
15 U ye hanay bagga qoppittarannee odinttittar yhanigodar Yesuusa fa
ubbas shiiqii unttar yhanigiza.
16 Hano zin, unttii eza eraamigarkk u aafay aykintteeza.
17 E, «Yi wolla ogel afa odinttizay abba?» yeegeeza.
U azzanii si77e gi eqqeeza.
18 Unttapp pettay Qeliyoopha ginttinttizay, «Yha qammitay gancce
Yerusalaame haneezibaza eroozay, ne biittas imathonee?» yeegeeza.
19 E mahii, «E haneezay abba?» yeegii oycceeza.
Unttii, «Xooss tiinannee as tiina oosorannee odar miinthii nabe maaqqeez
Naazirete Yesuusa bagga.
20 Eza qeese halaqitaynnee nuna aqisizitay yhayiqo pirddes aathii inggii,
sotteeza.
21 Nuunii Isreele asa wozode gi ufayttii naageezin yhay hanin yhayino
hayidzantho qamma.

23:56 Kes. 20:10; Nam7i. 5:14 **24:6-7** Mat. 16:21; 17:22-23; 20:18-19; Mar. 8:31; 9:31; 10:33-34; Luq. 9:22; 18:31-33

22 Ma nu ganccepp pettii pettii maachchitay nuna doona ayitheeza. Unttii
yhayino wontta guura duufo yhanigeeza.
23 E ahay dhabin maaqqii yi7ii, ‹E pathi yeza› yeegizana kiitanchchitay
qonccisin be7eeza yeegii odeeza.
24 Nu gancceppekka pettay pettay duufa yhanigii maachchitay odeezay
hanin be7eeza, Zin eza u be7ekkaya» yeegeeza.
25 E unttiko, «Yinttano, akaakowa asitayyo, yi wozinay nabitay odeez baz
ubbita ammanodayis gam7izitayyo,
26 Kiristtoosa yha meta ekkodayissinne fa bonchchayir gelodayis bee-
zoosa?» yeegeeza.
27 Museppennee nabitay ubbaypp dendii Geeshsha Maxaafayid ebazi
xaafintteezana ubba unttiss paatteeza.
28 Unttii yhanigiza gutayiko ukkodar Yesuusa aadhii haakko aqo yhanigiza
aazin,
29 Unttii, «Sa7ay qammeez gishos nuur aqoba» yeegii miinthii woosseeza.
Yey gishos, unttar aqodayis geleeza.
30 Unttar wolla munttal afa bettii, boora, denthii anjjii unttiss baxxii
inggeeza.
31 Ye wode unttii eroday garkk u aafay dooyintteeza. Unttikka ereeza. Zin
E u kalayipp dhabeeza.
32 Unttii, «Nu ogel afa yeezin E nuus Geeshsha Maxaafa billittarannee nuur
nashshodar nu wozinay xuuginttekasa?» yeegeeza.
33 Ye wode dendii guye Yerusalaame ye7eeza. Taphpho pettitayira
yhankkitay pettipp shiiqii yeezin denggeeza.
34 Unttii, «Goday tuma denddeeza; Simoonas bentteeza» yeegeeza.
35 Ye nam77ii tamaarttay Emmahuuse ogel afa yezin haneezanannee
boora meez wode wayizii eza ereezako unttiss odeeza.

Yesuusa fa tamaaritayis bentteeza
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Wan. 20:19-23; Haw. O. 1:6-8)

36 Nam77ii tamaaritay ye odayil afa yezin, Yesuusa u gancce eqqii, «Saro
yinttis maaqqo» yeegeeza.
37 Maaqqozin, unttii dagammii, meeshe be7eeza aazin yashitteeza.
38 E unttiko, «Abis dagameenee? Abis sidhe yi wozinayid geleenee?
39 Ta kushannee ta toka bo7oytta; ta tana. Maakka aykkii bo7oytta; taal yi
bi7izay garkk, meeshes ashonnee meqqethii baaya» yeegeeza.
40 Yeegii, fa tokannee fa kusha unttan beezeeza.
41 U ufayssapp dendeezayid ammanekkazar malabaz guussal yezin, Yesu-
usa unttiko, «Yhaydda yinttis miizibaz yenee?» yeegeeza.
42 U xiqqa michintteez molo ezis inggeeza.
43 E ekkii u tiinayid meeza.
44 E, «Ta yinttar gam7eez wode ubbayid Muse higge maxaafitayid, nabitay
maxaafitayidannee Mazmuure maxaafitayid, ta gisho xaafintteezibaz ub-
bitay polinttodayis beeziza yeegii ta yinttis odeez qaalay yhaya» yeegeeza.
45 Ye wode Geeshsha Maxaafita akaakod garkk kaha unttis dooyeeza.
46 Yey garkkekka, «Kiristtoosa waaye ekkoda, hayidzantho qamma yhay-
iqopp dendoda yeegii xaafintteeza.
47 Yerusalaameppe denddii as ubbayis nagaraypp maarotithaynne atotithi
e sunthayir markkattoda.
48 Yi yeyis markkita.

49 Yeezako, taakka ta aday inggeez ufayssa yinttis dakkoda. Yi salopp
wolqqa ma77od gatho Yerusalaame katama gam7oytta» yeegeeza.

Yesuusa denddii salo qiteeza
(Mar. 16:19-20; Haw. O. 1:9-11)

50 Yeyppe guye, Bitaana katama unttan ekkii qiteeza. Fa kusha denthii
anjjeeza.
51 Unttan anjjittar unttapp shaakinttii udee salo ekintteeza.
52 U zuggii goynnii gaame ufayssar Yerusalaame maaqqeeza.
53 Xoossa ubba wode galatittar Xooss keetha gam7eeza.

24:49 Haw. O. 1:4 **24:50** Haw. O. 1:9-11

Waannisa Xaafeez Yesuus Kiristtoosa Wonggile

Gelo

Waannisa Yesuusa, «As maaqqii as gancce bentteez Xooss Qaala» yeegii eriseeza. Yha Wonggilay xaafintteezay, eza nababiza asay Yesuusa as ashshizaya maaqqii ye7oda ginttintteez Xooss Na7a maaqqizana ammanod garkkennee eza ammanizitayis medhina de7o yezana unttii erodgarkke (20:31).

Wonggilayis Tiina kifilay medhina Xoossa qaalaynnee Yesuusa petto maaqqeezana odii maaqqii, Yesuusa ashshizaya maaqqii ye7od ginttintteez Xooss Na7a maaqqeezana beeziza duma duma mallitayir fallisii beeziza. Xaafay, Yesuus Kiristtoosa fa ubbas tuma Xooss Na7annee Xooss adayir petto maaqqizana (1:1) afa qoncce odeeza. Yesuusa fa ubbas ta Afraamepp tiin yeza (8:58) yeegeeza. Wurssithal Toomaasa, «Ta Godayyo, ta Xoossayo» yeegii xeegeeza (20:28). Yeypp kaallii ma yha mallitaypp bentteez aafa odiz taarikkitay kaalliza. Yha kifilay pettii pettii asay Yesuusa ammanii eza kaallizita maaqqeezana odiza; ma yhankkitay ezar wayizii eqintteezaakkonnee wayizii ammanaam ixxeezako odiza. Shemppo 13-17 hellodayis Yesuusa aykintteez omath ezisi, e tamaaritayir ab garkk mino dabbotithi yezako, ma wonttitha gallas sotinttodaypp tiina giigintto qaalannee minthatho qaala unttisi odeezay fallisii beeziza. Wurissithi shemppitay Yesuusa aykkintteez baggannee pirddas shiiqeez baz, E sotintteezannee e denddo, yey garkkekka denddaypp guye fa tamaaritayis E bentteez benttitha odiza.

Waannisa Wonggilay aykkeez qofita

Gelo *1:1-18*
Xamaaqiza Waannisannee Yesuusa tiina taamarita *1:19-51*
Yesuusa ooso aykkeeza *2:1—12:50*
Wurisith qammita Yerusalaame heera *13:1—19:42*
Goday denddanne bentithi *20:1-31*
Kustte qofa: Galila maaqqii fa tamaaritayis benttithi *21:1-25*

De7o qaala

1 Qaala Tiinapp yeza. Qaalaykka Xoossar yeza; ye Qaalay Xoosse.
2 Tiina Qaalay Xoossar yeza.
3 Xoossay ubba baz Qaala baggar medhdheeza. Medhintteez bazapp pettii bazkka e baggar medhinttekkabaz baaya.
4 Ezar de7o yeza; ye de7ay asis poo7o.
5 Poo7ay dhuma poo7iza; dhumay poo7ana gamekkaya.
6 Xoossii kiitteez, pettii Waannisa giz asii yeza.
7 Asii ubbay E baggar poo7a ammanod garkk E poo7os markka maaqqii ye7eeza.
8 E poo7o bagga markattodayis ye7eezaypp attin fa ubbas poo7o baaya.
9 As ubbas poo7isiza tuma poo7ay alame yi7iza.
10 Ezkka alamel yeza. Alamaykka medhdhintteezay e baggara, zin alamaykka eza erekkaya.
11 E faasitayiko ye7eeza, zin eesitay eza ekkekkaya.
12 Zin E fana ekkeezitaysinnee E suntha ammaneezitayis Xooss na7ita maaqqad garkk mawute inggeeza.

13 Unttikka Xoossapp yelintteezaypp attin as yelinttiza wogay garkk dhi-
irath shenepp woy ashoppennee suuth shener yelinttekkaya.
14 Qaalay as maaqqeeza; aadho keehetitharannee tumatithar kumii nu
gancce yezeeza. E adayis pettii na7a maaqqii ekkeez E bonchcha nu be7eeza.
15 Waannisa E bagga markkatteeza. Fa qaala dhoqqi uddii, «Taanii, ‹Taapp
guyer yi7izay taapp tiin yeza gishos taapp aadhiza› gi markkatteezay yhaya»
yeegeeza.
16 Nuunii ubbitay E aadho keehetith kunithetithaypp anjjol afa anjjo
ekkeeza.
17 Xoossay higge Muse baggar inggeeza, zin aadho keehetithinnee tu-
matithii Yesuusa Kiristtoosa baggar ye7eeza.
18 Xoossa aafer be7eez as oonkka baaya; fa Aday lanqqe yez pettii Na7ay
aadda E fa ubbas Xooss maaqqeezay eza qoncce odeeza.

Xamaaqiza Waannisa markketithi (Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luq. 3:1-8)

19 Yerusalaame yez Ayihuditay halaqitay, Qeesitaynnee Lewitay, «Neenii
oonoo?» gi, Waannisa oyicod garkk eziko kiittin, Waannisa unttisi markkat-
teez markkatithay yhaya.
20 Waannisa, «Taanii Kiristtoosa baaya» yeegii, milxi udii markkatteezapp
attin kaddibe7ekkaya.
21 Unttikka, «Yeezin, ne oonoo? Ne Eelaasanee?» yeegii oyiceeza.
Waannisa mahii, «Tana baaya» yeegeeza.
Ma unttii, «Ne ye7od ginttintteez nabay nenanee?» yeegii oyiceeza.
Waannisa, «Wa77a» gi maheeza.
22 Yeezin, «Ne oonoo? Nuunii nuna kiitteezitayis odod garkk ne nena oona
gee?» yeegeeza.
23 Waannisa mahii, «Nabe Isayaasa geezay garkk,
«‹Godayis oge luulisoytta!›
gi liizho demba uukkiza athay qaalay tana»
yeegeeza.
24 Ma Ferisaawe asitay kiitteez asay
25 Waannisako, «Ne Kiristtoosa woy Eelaasa woy nabe baa ixiko, yeezin
abis xammaqee?» gi oyiceeza.
26 Waannisa mahii, «Taanii haathar xammaqiza, zin yi eroowa asii yi
gancce eqqeeza.
27 E taapp guyer yi7iza. Taanii hara attozin e caamma wodoro billodayis
beezooya» yeegeeza.
28 Yeyi ubbay Yordanoose borkkapp seko pino, Bitaana katama, Waannisa
xammaqiza aqayid haneeza.

Xooss dure

29 Waannisa wonttitha gallas Yesuusa eeko ye7odar bi7ii, «Alame nagara
baranchchiza Xooss Duray yhaya!
30 Taanii, ‹Taapp guyer pettii asii ye7oda. E taapp tiin yeza gishos taapp
aadhiza gi odeezay yhaya.
31 E oonazako taanii erooya. Zin Isreele asayis eza qoncce kessodayis
haathar xammaqttar ye7eeza» yeegeeza.
32 Waannisa yhay garkk yeegii markkatteeza: «Geeshsha Ayyanay salopp
holle garkk wodhdhodarannee ezal shemppodar ta be7eeza.
33 Yeyi hanodaypp tiina ta eza erooya. Zin haathar xammaqodayis tana
kiitteez Xoossay, ‹Geesha Ayyanay wodhdhii ezar yezin neenii be7adayinnee
Geeshsha Ayyanar xammaqoday eza› yeegii taas odeeza.

34 Ta yeyi hanodar bi7ii, E Xooss Na7a maaqqeezana markkattiza» yeegeeza.

Yesuusa kaalleez tiina taamarita

35 Ma wonttitha gallas Waannisa fa tamaaritaypp nam7itayir wolla eqqeeza.
36 Yesuusa aadhodar Waannisa bi7ii, «Xooss duray yhayshshe!» yeegeeza.
37 Nam7i Waannisa tamaaritay Waannisa gizana si7ii Yesuusana kaalleeza.
38 Yesuusa fana kaallizita guye shirinttii bi7ii, «Yi ab koyinee?» yeegii oyiceeza.
Unttii maaqqii, «Asitamaarayyo, ne aba yessade?» yeegeeza.
39 Yesuusa unttiko, «Yhana yi7ii bo7oytta» yeegeeza. Unttii yhanigii E yeza aqa be7eeza. Ye gallas sa7ay taphphii saate heera maaqqiz gishos e lanqqe peezheeza.
40 Waannisa geezana si7ii, Yesuusana kaalleez nam77ii tamaaritaypp pettay, Simoon Phixiroosa isha Indiraase.
41 Indiraase tiina fa isha Simoonar wolihellii, «Nuunii Kiristtoosa denggeeza» yeegeeza.
42 Indiraase Simoona Yesuusako ke7eeza.
Yesuusa Simoona bi7ii, «Neenii Yoona na7a Simoona; ne sunthay Kefa a gi xeeginttoda» yeegeeza.

Yesuusa Filphoosarannee Natina7eelara xeegeeza

43 Wonttitha gallas Yesuusa Galila biitta yhammadayis murtteeza. E Filphoosara denggii, «Tana kaalloba!» yeegeeza.
44 Filphoosa, Indirasennee Phixiroosa yezeez Beetesayda gizi katamapp ye7eez asii.
45 Filphoosa Natina7eelara hellii, «Muse higge maxaafay gancce, ma nabitaykka ebaz xaafeez Yooseefa na7a Naazirete Yesuusa nu dengeeza» yeegeeza.
46 Naatina7eela mahii, «Naazirete katamapp lo77o baz kezodayis danda7inee?» yeegeeza.
Filphoosa, «Yi7ii bo7oba» yeegeeza.
47 Yesuusa Naatina7eela faako yi7izana bi7ii, «Gene baa tuma Isreele as yhaya!» yeegeeza.
48 Naatina7eela Yesuusako, «Neenii tana aba eree?» yeegeeza.
Yesuusa mahii, «Filphoosa nena xeegodaypp tiina, neenii balase mithii oommo yeezin taanii nena be7eeza» yeegeeza.
49 Naatina7eela mahii, «Asitamaarayyo, neenii Xooss Na7a! Neenii Isreele kaate!» yeegeeza.
50 Yesuusa eeko, «Ta nena balase mithii oommo be7eeza geez gishos ne ammaninee? Neenii yhaypp aathibaz be7ada!» yeegeeza.
51 Ma Yesuusa, «Taanii yinttis turo odiza; salo dooyinttin, Xooss kiitanchchitay As Na7a afa kezodarannee wodhdhodar yi be7ada» yeegeeza.

2

Yesuusa boss aqo

1 Hayidzintha gallas Galila biitta Qaana katama bossi yeza. Yesuusa indat ye bossayid yeza.
2 Yesuusakka fa tamaaritayir wolla ye bossayid xeegintteeza.
3 Woyne ushshii wurin, Yesuusa indat Yesuusako, «Unttis woyne ushshii wureeza» yeegeeza.

4 Yesuusa mahii, «Ta indatee, ne yhaydda gelippe? Ta woday haga
hellekkaya» yeegeeza.
5 Yesuusa indat ooso asitayiko, «E yinttis odeezibaz ababaz maaqqikokka
oothoytta» yeegeeza.
6 Ayihuditay fa shaagishe wogas maadinttiza usuppun shuchch gaanitay
ye aqayid yeza. Pettii pettii gaanay nam7i woy hayidzii xugga aykkiza.
7 Yesuusa ooso asitayiko, «Gaanitayid haathii kunthoytta» yeegeeza. Unttii
gaanitayis doona hellodayis haathii kuntheeza.
8 Yesuusa unttiko, «Yhatti duuqqii boss godayis inggoytta» yeegeeza. Unttii
ezisi inggeeza.
9 Boss godayis woyne ushshiko laamintteez haatha ganxxii bi7ii anapp
ye7eezako erekka, zin haathii kuntheez ooso asitay eriza. Bossa goday
machcho ekkizana xeegii,
10 «Oonkka lo77o woyne ushshii asa tiinattii ushshiza. Yeezii asay uzhii
aleezaypp guye haaxo ushsh inggiza. Zin neenii lo77o woyne ushshii yhanno
hellodayis gaddeeza» yeegeeza.
11 Yesuusa yha tiina malata Galila biitta Qaana katama ootheeza; yeyida fa
boncha beezeeza. E tamaaritay eza ammaneeza.
12 Yeypp guye, Yesuusa fa indatira, fa ishitayirannee fa tamaaritayir wolla
Qifirnahoome katama yhanigii xiqqa gallas gam7eeza.

Yesuusa Xooss karapp zal7izita kesseeza (Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luq. 19:45-46)

13 Ayihuditay bonchchiza Paaziqa Baalay ukkin Yesuusa Yerusalaame
yhanigeeza.
14 Yhanigii Xooss kara gancce gematita, harita, duritannee hollita bayizizitannee fa oydel bettii miishe laammizita denggeeza.
15 E xurqafer ubbita u mehitayir Xooss karapp bayi7ii bale kesseeza.
Miishe laammizitay xarpheezitakka shirii olii u miisha laaleeza.
16 Holle bayizizitana, «Yha hollita yhaypp kessoytta; ta Aday kara gabe
mahippate» yeegeeza.
17 E tamaaritay Geeshsha Maxaafayid, «Taanii ne karayis micinttiza mishay
tana tama garkk michchiza giza» ginttinttii xaafintteezana akaakeeza.
18 Yeypp guye, Ayihuditay mahii, «Ne yhaya oothodayis neesi mawute
yezayis nuna aba malata oothii beezodee?» yeegeeza.
19 Yesuusakka, «Yha Xooss kara laalloytta; taanii hayidzii gallasar mahii
denthoda» yeegeeza.
20 Maakka Ayihuditay, «Yha Xoossa Kara keexxodayis oytamanne usuppun
laythi ekkeeza, zin neenii hayidzii gallasar denthode?» yeegeeza.
21 Zin Yesuusa odiza Xoossa karay fa asetithibaga.
22 Yey gishos, Yesuusa yhayiqopp denddeezaypp guye e tamaaritay E yeya
geezana akaakeezannee Geeshsha maxaafayid xaafinttezannee Yesuusa
odeezana ammaneeza.
23 Yesuusa Paaziqa bonchchiza gallas Yerusalaame yezin, E ootheez
mallita bi7ii gaame asay eza ammaneeza.
24 Zin Yesuusa as ubba eriza gishos unttan ammanekkaya.
25 As wozina yeza baz E fa ubbas eriza gishos asibaz oonkka ezisi ododay
garkk koyekkaya.

3

Yesuusarannee Niqodimoosara

1 Ferisaawitay baggapp maaqqeez, Ayihuditay halaqay, Niqodimoosa giz
pettii athay yeza.
2 Niqodimoosa qamma Yesuusako yi7ii, «Asitamaarayyo, neenii Xoossay
kiitteez asitamaare maaqqeezana nu eriza. Abis giiko, Xoossay ezar yezaam
ixxiko yha ne oothiza mallita oothodayis danda7iza asii baaya» yeegeeza.
3 Yesuusa mahii, «Taanii nees turo odiza; oonkka maaqqii yelinttaam ixxiko
Xooss kaatetitha be7adayis danda7ooya» yeegeeza.
4 Niqodimoosa, «As cimii wayizii maaqqii yelinttodayis danda7ee? Fa indat
ulo maaqqii gelii mahii yelinttodayis danda7inee?» yeegeeza.
5 Yesuusa mahii, «Taanii nees turo odiza; oonkka haathapennee Geeshsha
Ayyanapp yelinttaam ixxiko, Xooss kaatetith gelodayis danda7ooya.
6 Ashopp yelintteezay asho; Ayanapp yelintteezay Ayyana.
7 Taanii, ‹Yi maaqqii yelinttodayis beeziza› gi yinttis odeezay gishos neenii
malabaz giippe.
8 Carkko fa kozheez bagga carkkiza. Neenii giirtha si7inepp attin aayaypp
yi7izako woy aaya yhanigizako erooya. Ayyanapp yelintteez ubbitay yey
garkk» yeegeeza.
9 Yeezin Niqodimoosa, «Yeyi wayizii hanodayis danda7ee?» yeegii oyceeza.
10 Yesuusa mahii, «Neenii Isreelitay asitamaare maaqqittar yhaya eroosa?
11 Taanii neesi turo odiza; nu eriza baz odizannee be7eezi baz markkattiza,
zin nu markketitha yi ekkooya.
12 Taanii yinttis sa7abaz odin yi ammanowabaz maaqqiko salobaz odin
wayizii ammanodee?
13 Salopp wodhdheez As Na7aypp attin salo kezeezay oonkka baaya; [salo
yez As Na7ay tana]» yeegeeza.
14-15 Muse liizho denbal naase shoosh sotteezay garkk eza ammaneez
ubbitay medhina de7o ekkoday garkk As Na7ay sotinttodayis beeziza.
16 Xoossay yha alame qadhdheez gishos fa Na7a petta aath inggod hello-
dayis cer doseezay eza ammaniza ubbitay medhina laattoday garkkepp attin
dhabaamay garkke.
17 Xoossay fa Na7a yha alame kiitteezay alame pirddodayis baazin alama
E baggar ashshodayisii.
18 Eza ammaniza oonkka pirddinttamii, zin Eza ammanoowa oonkka pettii
Xooss Na7a ammanekka gishos yhatti pirddintteeza.
19 Pirddaykka yhaya: poo7o alame ye7eeza, zin as ooso iita maaqqeez
gishos asay poo7opp aathii dhuma doseeza.
20 Iita baz oothiza oonkka poo7o ixxiza. Abis giiko, fa ooso pidhe kezaamay
garkk poo7oko ye7ooya.
21 Zin tuma oothiz oonkka Xoossay kiitteezay garkk E ootheezana poo7o
beezoday garkk poo7oko yi7iza.

Yesuusa bagga markkateez xamaaqiza Waannisa

22 Yeypp guye, Yesuusa fa tamaaritayir wolla Yihuda biitta yhanigeeza.
Ezayid xammaqttar unttar xiqqa wode gam7eeza.
23 Ma Waannisa Saleeme lanqqe yez Henoone yeegiz aqo gaame haath
yeza gishos asa ezayid xammaqiza. Asaykka ye aqa yhanigii xammaqinttiza.
24 Ye wode Waannisa haga acinttekkaya.
25 Yeypp guye, Waannisa tamaaritaynnee Ayihude asay shaagishe woga
bagga palameeza.

3:14-15 Tay. 21:9

26 Waannisa tamaaritay Waannisako yhanigii, «Asitamaarayyo, Yorddanoosa borkkapp seko pino neer yezay, neenii ebagga markkatteezay, yezako xammaqiza. Asay ubbitaykka ezik yhanigiza» yeegeeza.
27 Waannisa mahii, «Xoossay inggekka asii ababazikka ekkodayis danda7ooya.
28 ‹Taanii Kiristtoosa baaya, zin eepp tiina kiitintteeza› maaqqeez gisho yi, yi ubbas taas markka.
29 Gelos giigeezanna ekkodayis giigeez athayssii. Ekkizayis laazanthay kale eqqii E giza si7eez wode lo7ithii ufayttiza. Yey gishos, yhayi ta ufayssay polintteeza.
30 E gitatodayis taanii xiqqodayis beeziza» yeegeeza.
31 Afapp yi7izay ubbaypp afa. Sa7app bentteezay sa7abaz. E sa7abaz odiza. Salopp yi7izay ubbaypp afa.
32 E fa be7eezbazinnee si7eezibaz markkattiza, zin e markketitha ekkizay baaya.
33 E markketitha ekkiza oonkka Xoossay tuma maaqqizana beeziza.
34 Xoossay fa Geeshsha Ayyana ees makkekka inggiza gishos Xoossay kiitteezay Xooss qaala odiza.
35 Aday fa Na7a dosii ubba baz e kushayid gaddeeza.
36 Na7a ammaniza athayis medhina de7o yeza. Zin Na7a ammanoowa athayil afa Xooss kachchii ezal yezaypp attin E de7o denggaamii.

4

Yesuusarannee Samaare asito

1 Yesuusa Waannisasitaypp gaanggiza kaallizita faako shiishizannee xammaqizana Ferisaawitay si7eeza.
2 Maaqqikokka Yesuusa tamaaritay xammaqeenepp attin Yesuusa oonakka xammaqqekkaya.
3 Yesuusa asay ebaz giza si7ii Yihudapp denddii Galila yhanigeeza.
4 Galila yhanigttar Samaarera aadhoday ezisi attambaz maaqqeeza.
5 Yeyi gishos, Yayqqooba fa na7a Yooseefas inggeez gade lanqqe yez Sikaare giz Samaare katama yhanigeeza.
6 Ye aqayid Yayqqoobas haath olla yeza. Yesuusa yedhdhitar daaburii ye haath ollatii lanqqe betteeza. Ye wode sa7ay usuppun saate heera.
7 Pettii Samaare asita ye ollaypp haath tikkodayis ye7eeza. Yesuusa ye asitiko, «Tana haathe ushshooye» yeegeeza.
8 Ye wode Yesuusa tamaaritay miiz baz woonggodayis katama yhanigeezaza.
9 Ye asita mahii, «Neenii Ayihude as maaqqittar, Samaare maachchi maaqqiz tana wayizii haathe ushshoba gee?» yeegeeza. Yeya iza geezay Ayihuditay Samaaritayir wolihellowa gishshosi.
10 Yesuusa mahii, «Neenii Xooss imotanee haathe tana ushshooye gizay oonazako ne ereezako eza ne woossodazin; ezikka neesi de7o inggiza haathii immadazin» yeegeeza.
11 Ye asita maaqqii, «Godayyo, nees duuqqizabaz baaya; ollaykka ciimmo. Yeezin, de7o inggiz haath ne anapp denggodee?
12 Nuus yha haathii olla inggeez nu aday Yayqqoobapp neenii aadhinee? Ezinnee, e na7itaynnee e mehitay yha ollaypp uzheeza» yeegeeza.
13 Yesuusa, «Yha haathaypp uzheez oonkka maaqqii saaminttoda.

14 Zin taanii inggod haatha uzhiz oonkka ubbarakka saaminttaamii.
Taanii immad haathay e gancce medhinas de7o inggiz goggiz pultto
maaqqada» yeegeeza.
15 Ye asita mahii, «Godayyo, taanii saaminttamay garkkennee haath tikko-
dayis yha aqa ye7aamay garkk taasi ye haatha inggoba» yeegeeza.
16 Yesuusa iziko, «Yhanigii ne azina xeegii ye7oba» yeegeeza.
17 Ye asita mahii, «Taas azinii baaya» yeegeeza.
Yesuusa iziko, «Taas azina baaya guussayid nees buuta baaya.
18 Nees tiin ichchin azinttay yeza. Yhatti neer yeza athay ne azine baaya.
Neenii yhatti turo odeeza» yeegeeza.
19 Ye asita mahii, «Godayyo, neenii nabe maaqqizana taanii ereeza.
20 Nu aditay yha derayil afa Xooss goynneeza. Zin yi Ayihuditay asii Xooss
goynnodayis beeziza aqay Yerusalaame giza» yeegeeza.
21 Yesuusa, «Yhann astte tana ammanoba; yha derayil afa woy Yerusalaame
Adayis goynnaam wode ye7oda.
22 Yi Samaaritay eroowazayis goynniza. Zin nuunii atotithi Ayihudepp
yi7iz gishos nu erizayis goynniza.
23 Zin Ada tumar goynnizitay Ayyanarannee tumar goynnod wode uk-
keeza; yhattekka helleeza. Yikkee, Aday koyizay yhay garkk oger goynnizita.
24 Xoossay Ayyana; ezis goynnizitay Ayyanarannee tumatithar goynno-
dayis beeziza» yeegeeza.
25 Ye asita mahii, «Kiristtoosa ginttiz ‹Masay› ye7odana taanii eriza. E yi7ii
nuus ubba baz ododa» yeegeeza.
26 Yesuusa, «Yha neer nashizay taanii eza» yeegeeza.
27 Unttii nashshodar, Yesuusa tamaaritay yhanigeez aqaypp maaqqeeza.
Yesuusa maachchar wolla nashshodar u bi7ii malabaz geeza. Zin asttiko,
«Abi koyee?» Woy Yesuusako, «Izir abis odinttee?» geezay oonkka baaya.
28 Yeypp guye, asita fa haath otana ashshii guye katama yhanigii asitayiko,
29 «Taanii ootheez baz ubba taasi odeez atha be7adayis yedhdhoytta. E
Kiristtoosa maaqqaddeshsha?» yeegeeza.
30 Asay katamapp kezii Yesuusako yhanigeeza.
31 Yeyi hanodar, e tamaaritay Yesuusako, «Asitamaarayyo Xiqqa muntta
mooye» yeegii woosseeza.
32 Zin E, «Taas yi eroowa katha ta miizay yeza» yeegeeza.
33 Yeyi gishos, E tamaaritay woli gancce, «Ezis miizibaz asii ko7o attenna?»
yeegeeza.
34 Yesuusa unttiko, «Ta munttay tana kiitteezay shena oothonnee e ooso
polodaya.
35 Yi, ‹Oyddii aginapp guye kathay maxxos helleeza› goosa? Zin taanii
yinttis odiza; kathay kaxxii shiishos helleezaya lo7ithii bo7oytta.
36 Zerizayinnee maxxizay wolla ufayttod garkk maxxizay damooze ekkiza
ma kathakka medhina de7os shiishiza.
37 Yikkee, ‹Pettay zeriza; yhankkay ma maxxiza› giz oday tuma.
38 Yinttii daaburekazana shiishoday garkk taanii yinttan azazeeza.
Yhankkitay oothii daabureez aqo gelii yi u daaburssi aafa ekkeezitta»
yeegeeza.
39 Ye asita, «E, taanii ootheez ubba baz odeeza» gi markkatteez gishos ye
katama yez Samaare asaypp gaamitay Yesuusa ammaneeza.
40 Samaare asay Yesuusako yi7ii, fa kale gam7oday garkk Yesuusa woossin
E ezayid nam77ii gallas betteeza.
41 E odiza qaalay gishos tiinaasaypp gaame asay ammaneeza.

42 Ma unttii asttiko, «Yhatti nu ammanizay nu ubbas E giza si7eez gishosapp attin neenii markkatteez gishshos baaya. Ma E tuma yha alame ashshiza maaqqizana nuunii ereeza» yeegeeza.

Yesuusa pettii shuumay na7a patheeza

43 Nam77ii gallasapp guye, Yesuusa yeypp kezii Galila biitta qiteeza.
44 Yesuusa fa ubbas, «Nabe fa biittal bonchchinttooya» yeegii tiinatii odeeza.
45 Yesuusa Galila helleez wode Galila asay eza mokkeeza. Abis giiko, Paaziqa Baale bonchchiza gallas unttii Yerusalaame yez gishos E ootheez baz ubbita be7eeza.
46 Yesuusa haathe woyne ushshiko laammeez aqo, Galila yezi Qaanna katama qiteeza. Qifirnahoome kaatay kara oothizi pettii shuumayis na7ay harggintteeza.
47 Yesuusa Yihudapp Galila ye7eezana ye shuumay si7ii eziko ye7eeza. Yhayqqodayis ukkeez fa na7a yhanigii pathod garkk Yesuusa woosseeza.
48 Yesuusa shuumayiko, «Xoossay oothiza mallabazinnee mala be7amixiko yi ubbara ammanaam» yeegeeza.
49 Shuumay mahii, «Godayyo, ta na7ay yhayqqekka yeezin taar yedhdhooyee» yeegeeza.
50 Yesuusa, «Ne kara qitoba; ne na7ay paxoda» yeegeeza.
Ye shuumay Yesuusa geezana ammanii fa kara yhanigeeza.
51 E fa kara yhammadar e ayllitay eziko yi7ittar ezar ogell hellii, «Ne na7ay paxeeza» geeza.
52 E ayllita fa na7ayis aappun saater lo77eezako oyceeza. Unttii maaqqii, «Ziqin laappun saater mishay atteeza» yeegeeza.
53 Na7ay adayi Yesuusa faako, «Ne na7ay paxoda» geezay ye saatte maaqqizana akaakeeza. Yeyi gishos, ezinnee e kara as ubbitay ammaneeza.
54 Yeyi Yesuusa Yihudapp Galila yi7ii ootheez nam7intho malla.

5

Yesuusa pettii sila atha patheeza

1 Yeypp guye, Yesuusa Ayihuditay bonchchiza baalayis Yerusalaame yhanigeeza.
2 Yerusalaame Duritay Penge kale Ibraysxe doonar Beetesayida giz deelee yeza. Ye haathay lanqqe ichchin shemppo bessitay yeza.
3 [Yeyid haathay eni7odana naagiza gaame harigntteezittay, to7itay, wobbitayinnee gundditay woyi7iza.
4 Abis giiko, pettii pettii toke Goda kiitanchchay teqintteez haatha wodhdhii eni7isiza. Haathay eni7odar tiin geleez athay fana aykkeez aba harggepekka paxiza.]
5 Ye aqayid hasttamannee hosppun laythi harggintteez pettii athay yeza.
6 Yesuusa ye atha bi7ii, ma gaame wode harggintteezana erii athayiko, «Paxodayis koyinee?» yeegeeza.
7 Harggintteez athay maaqqii, «Godayoo, haathay eni7odar tana haathay gancce oliza asii baaya. Taanii gelod hanodar haray taapp tiinattii geliza» yeegeeza.
8 Yesuusa eziko, «Denddii eqqoba; ne arssa tookkii qitoba» yeegeeza.
9 Athay izir ellis paxeeza; fa arssa tookkii qiteeza.
Yeyi maala gallasar haneeza.
10 Yeyi gishos, Ayihuditay paxeez athayko, «Yhayino sa7ay maala; neenii ne arssa tookkizay woga baaya» yeegeeza.

11 Zin athay, «Tana patheezay, ne arssa tookkii qitoba geeza» yeegii maheeza.
12 Unttii eziko, «Nena, ne arssa tookkii qitoba geezay E oonoo?» yeegii oyiceeza.
13 Zin Yesuusa ye aqayid gaame as ganccer erisekkazar aadhii qiteez gishos athay fana patheezay oonazako erooya.
14 Yesuusa guyepp ye atha Xooss Keetha denggii, «Yhatt, neenii paxeeza; yhaypp iita baz nena hellaamay garkk maaqqii nagara oothippe» yeegeeza.
15 Yeypp guye, athay yhanigii fana patheezay Yesuusa maaqqeezana Ayihuditayis odeeza.
16 Yesuusa yeya maala gallas ootheez gishos Ayihuditay Yesuusa bay7ith aykkeeza.
17 Yesuusa maaqqii, «Ta Aday ubba wode oothiza; taakka oothodayis beeziza» yeegeeza.
18 Yesuusa maala bonchcheka gishos aadda baazin Xoossa fa Ade gi fana Xoossar ukkulsseez gishos Ayihuditay eza wodhodayis tiinaasaypp miinthii koyiza.

Xooss Na7ay mawute

19 Yesuusa mahii, «Taanii yinttis turo odiza; Na7ay fa aaddas abikka oothodayis danda7ooya. E fa Aday oothodar be7eezana aadda oothiza. Aday oothizana Na7aykka oothiza.
20 Aday fa Na7a qadhdhiza gishos E oothiz ootho ubba fa Na7a beeziza. Yi malabaz goday garkk E yhaypp aadhiz ooso fa Na7a beezoda.
21 Aday yhayqqeezita yhayiqopp denthii unttis de7o inggizay garkk Na7aykka fa koyizitayis de7o inggiza.
22 Aday Na7ayis pirdde mawute ubba inggeezapp attin E oonakka pirddooya.
23 Asay ubbitay Ada bonchchizay garkk Na7akka bonchchoda. Na7a bonchchowa oonkka Na7a kiitteez Adakka bonchchooya.
24 «Taanii yinttis turo odiza; ta qaala si7izitayinnee tana azazeezana ammanizay medhina de7o yeza. E yhayiqopp de7o piinggeez gishos pirddinttamii.
25 Taanii yinttis turo odiza; yhayqqeez asay Xooss Na7a qaala si7iz wode ye7oda; yeykka yhatte. Ye qaala si7izay de7or yezoda.
26 Adayis ees de7o yezay garkk Na7ayiskka ees de7o yezoday garkk inggintteeza.
27 As Na7a maaqqiz gishos Aday Na7ayis pirdde mawute inggeeza.
28 «Duufo yezitay e qaala si7ii dendod wode ye7od gishos yhaya malabaz giippate.
29 Lo77o ootheezittay de7or yezodayis ma iita ootheezittay pirdde ekkodayis duufopp dendoda.
30 «Taanii ta mawuter ababazikka oothodayis danda7ooya. Xoossay taasi odeezay garkk pirddiza. Taanii tana kiitteezay koyiz baz oothizapp attin ta koyiz baz oothowa gishos ta pirdday tuma.

Yesuusas markkatteez asito

31 «Taanii tabaz markkatiko ta markkatithay tuma baaya.
32 Ta bagga markkattizay hara yeza; E tabaz markkattizay tuma maaqqizana taanii eriza.
33 «Yi Waannisako as kiittin E tumas markkatteeza.
34 Taanii yeya yinttis odizay, yi attod garkk geezapp attin as markkatithii taas koshsheez gishsho baaya.

35 Waannisa muqaadday garkk eexittar poo7eeza. Yi xiqqa wodes E
poo7ayid ufaytteeza.
36 «Zin taasi Waannisapp aadhiz markka yeza. Taanii oothod garkk ta Aday
taasi inggeez oositay ta bagga markkattiza; Aday tana azazeezana beeziza.
37 «Ma tana kiitteez Aday fa ubbas tabaz markkattiza. Yi E qaala ubbarakka
si7ibe7ekka woy e malla bi7ibee7ekkaya.
38 E azazeezana yi ammanoowa gishos e qaalay yi wozina gancce baaya.
39 «Geeshsha Maxaapitaypp medhina de7o demmadbaz yinttis aazin unttan
pilagiza; unttii tabaz markkattiza.
40 Zin yi de7o denggodays taako ye7odayis koyooya.
41 «Asapp taanii bonchcho koyooya.
42 Zin taanii yi wozina gancce Xooss qadhe baza eriza.
43 Taanii ta Aday mawuter ye7eeza, zin tana mokkekkaya. Haray fa
mawuter yi7iz wode eza mokkiza.
44 Yi pettay pettaypp bonchcho koyizitay, pettii Xoossapp yi7iz galata
ekkodayis koyoozitay, wayizii tana ammanodayis danda7ee?
45 «Taanii ta Aday tiina yinttan mootizabaz yinttis aazippe. Yinttan moo-
today yi ufayssar naagiz Muse.
46 Yi Muse ammaneez baz maaqqeezako E ta bagga xaafeez gishos tanakka
ammanodazin.
47 Zin yi E xaafeezana ammanaam ixxiko ta qaala wayizii ammanodee?»
yeegeeza.

6

Yesuusa ichchin mukulo as muzeeza
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luq. 9:10-17)

1 Yeypp guye, Yesuusa Xibiradoosa giz Galila Abbapp seko pino piinggeeza.
2 E harggintteezitta fathor ootheez malla be7eez gishos gaame asay eza
kaalleeza.
3 Yesuusa derell afa kezii, ezayid fa tamaaritayir wolla betteeza.
4 Ayihuditay bonchchiza Paaziqa Baale gallasay helleeza.
5 Yesuusa gaame asay faako yi7izana bi7ii Filphoosako, «Yha asa ubbita
muzodayis gidiza katha anapp woommadee?» yeegeeza.
6 E yeya Filphoosa faaccodayis geezapp attin E fa ubbas ab oothodazako
eriza.
7 Filphoosa maaqqii Yesuusako, «Hara attozin, Ommar ommar, pettii pettii
baadhithi helthodayis, nam7i xeet diinaarer soollo wonggikokka gidaamii»
yeegeeza.
8 Ma Yesuusa tamaaritaypp pettay, Simoon Phixiroosa ishay Indiraase,
9 «Ichchin bangga soollora nam77ii molo aykkeez pettii na7ay yhaydda
yeza, zin yha as ubbayis yey ab maaddodee?» yeegeeza.
10 Yesuusa fa tamaaritayiko, «Asa bettithoytta» yeegeeza. Ye aqayid gaame
maata yeza; asay ubbitay beteeza. Dhiirathi asitay taybay ichchin mukulo
maaqqada.
11 Yesuusa soolla ekkii Xooss galatii maaqqii ezayid betteez asayis
gisheeza. Molakka ekkii yhay garkk uddii inggin, asay fa koyeezay garkk
meeza.
12 U ubbitay mizheezaypp guye Yesuusa fa tamaaritayiko, «Pettii bazikka
iitam garkk atteez gufa shiishoytta» yeegeeza.
13 Yeyi gishos, u ubba shiisheeza. Asay miin atteez bangga soollo gufa
shiishii taphpho nam77ii leemate kuntheeza.

14 Asay Yesuusa ootheez malla bi7ii «Yhayi tuma yha alame ye7od ginttinteez nabe» yeegeeza.
15 Yesuusa u eza aykkii wolqqar kawutisodayis qoppeezana erii, fa aaddas derell afa maaqqii kezeeza.

Yesuusa abbal afar yedhdheeza
(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

16 Sa7ay omathodar Yesuusa tamaaritay abbako wodhdheeza.
17 Sa7ay qammeez gishos Yesuusa haga unttiko ye7ekka gishos e tamaaritay wogolo gancce gelii abba piinggii qifirnahooma yhammadayis denddeeza.
18 Wolqqama carkko carkkeez gishos abbay eni7iza.
19 Ichchin woy usuppun kilo mitire maaqqoday garkk u abba pidhi yhanigeezaypp guye Yesuusa abbal afar yedhdhittar yi7izana bi7ii yashitteeza.
20 Zin E, «Yashittifatte, tana be» yeegeeza.
21 Unttii ufayttii eza wogolo gancce gelsseeza; izir wogolay u yhanigiza abba gaxa helleeza.

Yesuusa de7o soollo

22 Wonttitha gallas abbapp seko pino atteez gaame asay pettii wogolo aadda yezana be7eez gishosinne Yesuusa fa tamaaritayir wogolo gancce gelii, unttar yhanigozannee u fa aaddas yhanigeezana akaakeeza.
23 Zin Xibaaradoosapp hara wogolitay Yesuusa Xooss galatin, asay soollo meez aqa ye7eeza.
24 Asay Yesuusa woy e tamaaritay ezayid baazana bi7ii, Yesuusa koyodayis wogolitayid gelii qifirnahooma yhanigeeza.
25 Asay Yesuusa abbapp seko pino dengeez wode «Asitamaarayyo, yhana wudayid ye7eenee?» yeegeeza.
26 Yesuusa maaqqii, «Taanii yinttis turo odiza; yi tana koyizay soollo mi mizheez gishospp attin malla be7eez gishshos baaya.
27 Dhabiza kathas oothippate, zin medhinas de7o inggiz kathas oothoytta. Xooss Aday E oothod garkk ezis mawute inggeez gishos ye katha As Na7ay yinttis immada eriseeza» yeegeeza.
28 Yeezin unttii, «Nuunii Xooss ootho oothodayis ab oothodee?» yeegii Yesuusa oyiceeza.
29 Yesuusa maaqqii, «Yi oothod garkk Xoossay koyiz ooso yhaya: E azazeezana ammanoytta» yeegeeza.
30 Unttii mahii, «Nuunii bi7ii, nena ammanod garkk aba malla ne bessade? Ne ab oothodee?
31 Geeshsha Maxaafayid, ‹U maad garkk soollo salopp inggeeza› ginttinttii xaafintteezay garkk nu aditay liizho denba manna meeza» yeegeeza.
32 Yesuusa, «Taanii yinttis turo odiza; yinttis salopp tuma soollo inggeezay ta Adaypp attin Muse baaya.
33 Yikkee, Xoossay inggiz soollay salopp wodhdheezay alamayis de7o inggiza» yeegeeza.
34 Unttii mahii, «Godayyo, nuus ye soolla ubba gallas inggoba» yeegeeza.
35 Yesuusa, «Taanii de7o inggiza soollo; taako yi7iz oonkka ubbarakka nayinttenna. Ma tana ammaniza athay ubbarakka saaminttenna.
36 Zin taanii yinttis odeeza; yi tana be7eeza, zin ammanooya.
37 Ta Aday taasi inggiz ubbitay taako ye7oda; ma taako yi7iz oonakka bale dakkaamii.
38 Taanii ta koyiz baz oothodayis baazin tana kiiteezay koyiz baz oothodayis salopp ye7eeza.

39 Tana kiiteezay koyizay yhaya: taanii E taas inggeez ubbitakka wurssith
gallas yhayiqopp denthoday garkkepp attin pettaka dhabisod garkk koy-
ooya.
40 Yikkee, ta Aday koyizay yeya: Na7a bi7ii ammaniza ubbitay medhina
de7o ekkoda; taanii ye ubbita wurssith gallas medhina de7os yhayiqopp
denthoda» yeegeeza.
41 Yesuusa, «Taanii salopp wodhdheez soollo» geez gishos Ayihuditay eza
zigireeza.
42 Unttii, «Yhayi nuunii e adannee e indat eriza Yooseefa Na7a Yesu-
usa baasannee? Yeezin, E wayizii, ‹Taanii salopp wodhdheeza› godayis
danda7inee?» yeegeeza.
43 Yesuusa mahii, «Pettay pettayira zigiriza ashshoytta.
44 Tana kiiteez ta Aday taako ki7iza asapp attin taako ye7odayis danda7iza
oonkka baaya. Taanii wurssithii gallas eza medhina de7os yhayiqopp
denthoda.
45 Nabitay, ‹Xoossay as ubba tamarssoda› yeegii xaafeeza. Ada
si7izayinnee ezipp tamaariza oonkka taako yi7iza.
46 Xooss lanqqepp ye7eezaypp attin Ada be7eezay oonkka baaya; e aadday
Ada be7eeza.
47 «Taanii yinttis turo odiza; tana ammaniza ooskka medhina de7o yeza.
48 Taanii de7o inggiz soollo.
49 Yi aditay liizho demba manno meeza, zin yhayqqeeza.
50 Salopp yi7iz soollay yhaya; ye soolla miiz oonkka yhayqqaamii.
51 Salopp ye7eez de7o soollay tana. Oonkka yha soollo miiko medhinas
yezoda. Ma yha alamay de7or yezod garkk taanii yinttis immad soollay ta
asho» yeegeeza.
52 Ayihuditay, «Yha athay fa asho nu maad garkk nuus wayizii immadayis
danda7ee?» yeegii woli gancce palameeza.
53 Yey gishos, Yesuusa unttiko, «Taanii yinttis turo odiza; As Na7a asho, yi
maam ixxiko, e suutha yi uzhaam ixxiko, yinttis de7o baaya.
54 Ta asho miiz athayisinnee ta suutha uzhiz athayis medhina de7o yeza.
Taanii wursith gallas eza yhayiqopp denthoda.
55 Ta ashay tuma muntta; ta suuthaykka tuma ushshii.
56 Ta asho miiz athayinnee ta suutha uzhiz athay taar yeziza; taakka ezar
yeziza.
57 De7o Aday tana kiittin, taanii e baggar de7or yezay garkk, tana miiz
athaykka ta baggar de7or yezoda.
58 Salopp wodhdheez soollay yhaya: yi aditay mi yhayqqeez mannay garkk
baaya; yha soolla miiz athay medhinas yezoda» yeegeeza.
59 Yesuusa qifirnahooma katama Ayihuditay Woosa Keetha yhaya taa-
marsseeza.

Medhina de7o qaala

60 Yesuusa tamaaritaypp gaame baggay yeya si7ii «Yhayi gelowa timirtte;
yhayi oos gelee?» yeegeeza.
61 Yesuusa fa tamaaritay yeyis zigireezana erii, «Yhayi yinttan dhubbin-
nee?
62 Yeezin, As Na7ay tiin yezabessa pude kezodar yi bi7ii waagodeshsha?
63 Ayyanay de7o inggiza; as wolqqa abikka maaddooya. Ta yinttis odiza
qaalay de7o inggiz geeshsha Ayyanapp yi7iza.
64 Zin yi gancce ammanoozitay yeza» yeegeeza. Ammanoozitay oonant-
tazako Yesuusa tiinapp aykkii eriza. Ma fana aathii immaday oonazako
eriza.

65 Maakka Yesuusa, «Aday yhanigoba geekka oonkka taako ye7odayis
danda7ooya gi taanii odeezay yey gishshosi» yeegeeza.
66 Yeyi gishos, Yesuusa kaallizitaypp gaamitay eza ashshii guye
maaqqeeza; maaqqii eza kaallibe7ekkaya.
67 Yesuusa taphpho nam77ii fa taamarita, «Yinttikka ashshii yhammadayis
koyinee?» yeegii oyiceeza.
68 Simoon Phixiroosa mahii, «Godayyo, nuunii ook yhammadee? Ne med-
hina de7o inggiz qaalar yeza.
69 Neenii Geeshsha Xoossay na7a maaqqeezana nuunii ammanizannee
eriza» yeegeeza.
70 Yesuusa unttiko, «Taanii yinttan taphpho nam7ita maraxxekasa? Zin
yinttipp pettay xalahe» yeegeeza.
71 Yesuusa yeya geezay Simoona Na7a Asiqoroto Yihudasi. Yihuda Yesuu-
sana aathii immadayis yezi taphpho nam77ii tamaaritaypp petta.

7

Yesuusarannee e ishitayira

1 Yeypp guye, Ayihuditay Yesuusa wodhodayis koyiz gishos E Yihuda
ashshii Galilar yuuyeeza.
2 Ayihuditay bonchchiza daase Baale bonchchinttodayis ukkeeza.
3 Yeyi gishos, Yesuusa ishitay, «Ne tamaaritay neenii oothiz mallita be7ad
garkk yhaypp denddii Yihuda biitta qitoba.
4 Paas erinttodayis koyiz as oonkka fa oosa qosooya. Neenii yhayitita oothii
ne bagga alama erisoba» yeegeeza.
5 E ishitay yeya geezay ezal ammanaam ixxeez gishshosi.
6 Yesuusa unttiko, «Taas woday hellekkaya, zin yinttis ubba woday giiga.
7 Alamay yinttan ixxodayis danda7ooya, zin taanii alamay oosay iita
maaqqizana markkattiz gishos tana ixxiza.
8 Yi baala yhanigoyttta; ta woday hellekkazay gishos taanii baala yhang-
gaamii» yeegeeza.
9 E yeya gi Galila atteeza.

Yesuusa baala bonchchodayis yhanigeeza

10 E ishitay baala bonchchodayis yhanigeezaypp guye Yesuusa oonakka
erisekkazar qosor ye aqa yhanigeeza.
11 Ayihuditay baala bonchchiza aqayid, «E aba yenee?» yeegii eza koyeeza.
12 Asay kalkkashii ebagga odinttodar baggitay, «E lo77o as» godar atteez
asay ma, «Wa77a, E woya balithiza» yeegiza.
13 Zin Ayihude halaqitayis yashitteez gishos oonkka ebagga geesha odint-
todayis danda7ekkaya.
14 Baala bonchchii gaabba helithodar Yesuusa Xoossa keethi yhanigii
taamarsso aykkeeza.
15 Ayihuditay, «Yha athay timirtte tamaarekazar yhaya ubba wayizii ereen-
nee?» yeegii malabaz geeza.
16 Yesuusa mahii, «Ta taamarssiza timirttay tana kiitteez Xoossapp yi7iz
timirttepp attin tabaz baaya.
17 Xooss azazo oothodayis koyiz oonkka yha timirttay Xoossapp
yi7izakonnee woy taanii taapp odizako eroda.
18 Paapp odiz oonkka fa ubba bonchcho koyiza. Zin fana kiitteezay
bonchcho koyiz oonkka E tumanchcho; ezar worddo baaya.

19 Muse yinttis higge inggeeza, zin yinttipp oonkka higge naagekkaya.
Yeezin abis tana wodhodayis koyee?» yeegeeza.
20 Asay mahii, «Neell xalahe yeza; nena wodhodayis oonoo koyizay?»
yeegeeza.
21 Yesuusa, «Taanii pettii malla uddin yi ubbitay malabaz geeza.
22 Yinttii, yi na7ita dookalodgarkk Muse azazeeza. Zin dookalo yi mayzitay
udo aykkeezapp attin Muse baaya. Yeyi gishos, yi maala gallas dhiirath
na7ita dookaliza.
23 Muse higgay kiitteez gishos yi maala gallas dookalizabaz maaqqiko,
taanii pettii asii kunthi galla patheez gishos taar abis kaccee?
24 Tuma pirdde pirddoyttap attin as aafe bi7ii pirddippate» yeegeeza.

Yesuusa, E Kiristtoosa?

25 Yerusalaame asaypp pettay pettay, «U wodhodayis koyiz athay yhaya
baasa?
26 Yeezako, e pidhdhe odiza; unttii eza abikka gooya. E Kiristtoosa
maaqqizana halaqitay tuma erineshsha?
27 Kiristtoosa yi7iza wode E anapp yi7izako oonkka erooya, zin e anapp
ye7eezako nu eriza» yeegeeza.
28 Yesuusa Xooss Keetha tamaarssittar fa qaala dhoqqi udii, «Tuma yi taanii
oonazakonnee ta anapp ye7eezako erinee? Taanii ta mawuter ye7ekkaya,
zin tana kiitteezay tuma; yi eza erooya.
29 Zin taanii E kiittin e lanqqepp ye7eez gishos eza eriza» yeegeeza.
30 Yeyi gishos, unttii eza aykkodayis koyeeza. Zin e woday haga
hellekkazay gishos oonkka ezal afa kushe gaddekaya.
31 Zin gaame asay Yesuusa ammanii, «Kiristtoosa ye7odar yha athay ootheez
mallitaypp gaanggiza mallita oothodennee?» yeegeeza.

Yesuusana aykkodayis wotaaddaritay kiittintteeza

32 Ferisaawe asay gaame asay Yesuusa oosay bagga kalkkashodar si7eeza.
Qeese halaqitayinnee Ferisaawe asay eza aykkii acishodayis Xooss keetha
naagizita azazeeza.
33 Yesuusa, «Taanii yinttar xiqqa wode gam7oda; yeypp guye tana kiitteeza-
yiko yhammada.
34 Yi tana koyoda, zin denggaamii. Taanii yeza aqa yi ye7odayis
danda7ooya» yeegeeza.
35 Ayihuditay pettay pettayira, «yhayi nuunii denggowa aqo aba yhammad
hanee? Girike katama gancce yez Ayihuditayiko yhanigii Girikita tamaarsso-
dayis haninenee?
36 ‹Yi tana koyoda, zin denggaamii› ma, ‹Taanii yezabessa yi ye7odayis
danda7ooya› guussay abi guusso?» yeegeeza.

De7o haath

37 Baala bonchchiza gallasitaypp wolqqamanne wurssith gallas Yesuusa
denddii, fa qaala dhoqi uddii, «Saamintteez oonkka taako yi7ii uzho.
38 Tana ammaniza oonkka geeshsha Maxaafe geezay garkk de7o inggiz
pultto haathay e ganccepp goggoda» yeegeeza.
39 E yeya geezay eza ammaneezitay ekkodayis yez geeshsha Ayyaan-
abagga. Yesuusa haga bonchchintteka gishos ye wode geeshsha Ayyanay
ingginttekkaya.

As gancce shaakintto medhintteeza

40 Ye asaypp gaamitay E giza si7ii, «Tuma yhayi nabe» yeegeeza.
41 Yhankkitay ma, «Yhayi Kiristtoosa» yeegeeza.

Zin atteez asay ma, «Kiristtoosa Galilapp ye7odenee?
42 Geeshsha Maxaafay, ‹Kiristtoosa Dawite sheeshapp Dawitte yezeez
Beeteleme katamap ye7oda› yeegosanee?» yeegeeza.
43 Zini, Yesuusa gishos asay woli gancce shaakintteeza.
44 Ye asaypp pettay pettay eza aykkodayis koyeeza, zin oonkka ezal afa
kushe gaddekaya.

Ayihude halaqitay ammanekaya

45 Xoossa Keethi naagizitay qeese halaqitayikorannee Ferisaawitayiko
guye maaqqii yi7in unttii, «Abis eza ke7ekkasa?» yeegii oyiceeza.
46 Xoossa Keethi naagizitay unttiko, «Yha athay odizay garkk oonkka
odinttooya» yeegii maheeza.
47 Ferisaawe asay mahii, «E yinttanakka balitheenee?
48 Ayihude halaqqitaypp woy Ferisaawe asaypp eza ammaneez as yenee?
49 Muse higge eroowa yha asay baaditteeza» yeegeeza.
50 Ferisaawitaypp pettay qamma Yesuusako yhanigeez Niqodimoosa unt-
tiko,
51 «Pettii asii giz baz si7ekkazar woy E ab ootheezako erekkar tiinattii ezal
afa pirddizay nu higgayid yenee?» yeegeeza.
52 Unttii maaqqii, «Neekka ma Galila biitta aso? Galila biittapp nabe
kezaamiza geeshsha Maxaafaypp pilagii denggoba» yeegeeza.
53 *Ubbitay fa kara fa kara qiteeza.

8

Lagititar aykintteez asito

1 Yesuusa Woyira Derell afa qiteeza.
2 Ma wonttitha gallas guura Xoossa keethi maaqqeeza. Gaame asay eziko
yi7in bettii unttan taamarsseeza.
3 Higge asitamaaritayinnee Ferisaawe asay lagitodar aykkeez pettii asito
eziko ke7eeza. U as ubbay tiina izo essii,
4 «Asitamaarayyo, yha asita lagitodar nu aykkeez.
5 Muse higgay yhann garkk asita shuchchar cadinttii yhayqqod garkk
kiittiza. Yeezin, neenii waagee?» yeegeeza.
6 U yeya geezay Yesuusana paaccii eza mootizabaz demmadayisii. Zin
Yesuusa zuggii fa biradhdher sa7all xaafeeza.
7 U eza mahii mahii oyicii ashshaamii ixxin, pude dhoqqi gi, «Yi gancce
nagara oothekka as tiinatii izo shuchchar shoco» yeegeeza.
8 Maakka zuggii sa7all xaafeeza.
9 Unttii yeya si7eez wode cimitaypp aykkii pettay pettay kezitar wureeza.
Yesuusa aadda ye aqayid eqqeez asitir atteeza.
10 E pude dhoqi gi asitiko, «Yhan astte, asay ana yhanigeenee? Neell
pirddeez oonkka baasa?» yeegeeza.
11 Ya asita, «Godayyo, oonkka baaya» yeegeeza.
Yesuusa mahii, «Taankka neell afa pirddaamii. Qitoba; yhannipp maaqqii
nagara oothippe» yeegeeza.

Yesuusa alames poo7o

12 Maakka Yesuusa asayiko, «Taanii alames poo7o. Tana kaalliza oonkka
de7o inggiz poo7ana dengodaypp attin dhuma gancce wutenna» yeegii
odeeza.

---

* **7:53** Binii pettii pettii maxaafitayid Waan 7:53 baaya.

13 Ferisaawe asay, «Ne nebaz markkattiza, zin ne markkatithay tuma baaya» yeegeeza.
14 Yesuusa mahii, «Taanii tabaz markkattikokka ta markkatithay tuma. Abis giiko, taanii anapp ye7eezako ma ana yhanigizako eriza, zin yi erooya.
15 Yi as qofal pirddiza; taanii pettii asallakka pirddaamii.
16 Taanii pirddiza baz maaqqikokka ta pirdday tuma. Abis giiko, tana kiitteez ta Aday taar yezaypp attin taanii ta aaddas baaya.
17 Nam77ii as markkatithii miinggiza yey yi higgayid xaafintteeza.
18 Taanii tabaz ta ubbas markkattiza; ma tana kiitteez ta Aday tabaz markkattiza» yeegeeza.
19 Unttii, «Ne aday aba yenee?» yeegii eza oyiceeza.
Yesuusa mahii, «Yi tana woy ta Ada erooya. Tana eriza maaqqeezako, yi ta Adakka erodazin» yeegeeza.
20 Yesuusa Xoossa Keethi muxaata miishe oliz saaxine yez bessa yeya taamarsseeza. E qammay haga hellekkazay gishos oonkka eza aykkekkaya.
21 Maakka Yesuusa unttiko, «Taanii yhammadazin; yi tana koyoda, zin yi atotithi dengaamii yi nagarara yhayqqoda. Taanii yhanigiza aqo yhammadayis yi danda7ooya» yeegeeza.
22 Ayihude halaqitay, «E, ‹Taanii yhanigiza aqo yi yhammadayis danda7ooya› yeegeeza. E fana fana fa aaddas wodhodayisonee?» yeegeeza.
23 Yesuusa mahii, «yi sa7app; ta afappe. Yi yha alamaypp, ta yha alamaypp baaya.
24 Yi atotithi dengaam yi nagarara yhayqqod gi ta yinttis odeezay Yhayisii. Taanii Tana yi ammanaam ixxiko yi atotith dengaamii yi nagarara yhayqqoda» yeegeeza.
25 Unttii, «Neenii oonoo?» yeegii oyiceeza. Yesuusa maaqqii, «Taanii, tiinapp yinttis odeezay tana.
26 Taanii yi baz odii pirddiza baz gaame baz yeza. Zin tana kiitteezay tumanchcho; ma ta eepp si7eezan aadda alamayis odiza» yeegeeza.
27 Yesuusa fa Adaybagga odizana u akaakekkaya.
28 Yeyi gishos, Yesuusa unttiko, «Yi As Na7a pude dhoqi oothiza wode Taanii Tana Maaqqeezana yi eroda. Maakka taanii ta silixaaner abikka oothodannee ta Aday tana tamaarsseezana odiza yi eroda.
29 Tana kiitteezay taar yeza. Taanii ubba wode eza ufayssiza baz oothiza gishos E tana ta ubbas ashshekkaya» yeegeeza.
30 Yesuusa yeya ododar si7eez gaame asay eza ammaneeza.

Nagara aylletithap kessii

31 Yesuusa fana ammaneez asitayiko, «Yi ta timirttayis kiittinttiko tuma tana kaallizita.
32 Yi tuma eroda; tumaykka yinttan wozii ekkoda» yeegeeza.
33 Unttii mahii, «Nuunii Afraame sheeshii; nuunii ooskka ayllitibe7ekkaya. Ne waagii, ‹Yi wozinttoda gee?» yeegeeza.
34 Yesuusa mahii, «Taanii yinttis turo odiza; nagara oothizi oonkka nagara aylle.
35 Aylle medhinas kara asar yezooya, zin na7ay medhinas kara asar yeziza.
36 Na7ay yinttan woziko yi tuma wozinttoda.
37 Yi Afraame sheesh maaqqeezana taanii eriza. Zin ta qaalay yi wozina gancce baazay gishos tana wodhodayis koyiza.
38 Taanii ta Aday tana beezeezana odiza, zin yinttikka yi adaypp si7eezan oothiza» yeegeeza.
39 Unttii mahii, «Nu adayi Afraame» yeegeeza.

Yesuusa unttiko, «Yi Afraame na7ita maaqqeezako E ootheezana oothoda.
40 Zin Xoossapp si7eez tuma odeez tana yi wodhodayis koyiza. Afraame
yhay garkk oothekkaya.
41 Yinttii, yi adayi ootheezana oothiza» yeegeeza.
Unttii mahii, «Nuunii lagiter yelintteez na7ita baaya; nuus pettii Aday
Xoossay aadda yeza» yeegeeza.
42 Yesuusa unttiko, «Xoossay tuma yi ade maaqqeezako yi tana qadhdhoda;
abis giiko, ta Xooss lanqqepp yi7ii yhaydda yeza. Tana E kiitteezapp attin
taanii ta mawuter ye7ekkaya.
43 Taanii giza yi si7odayis kozhoowa gishos ta giz baz yinttis gelooya.
44 Yinttii, yi aday xalehay na7ita. Ma yinttii, yi adayi amottizbaz oothodayis
koyiza. E tiinap aykkii shemppo wodhiza. Tuma ezar baazay gishos E tuma
ixxiza. Worddo ezis medho maaqqeez gishonnee E worddo adenne worddo
odinttitar paap odinttiza.
45 Taanii turo odiza, zin yi tana ammanooya.
46 Yinttapp, ‹Neenii nagara oothodar ta be7eeza› godayis danda7izay
oonoo? Taanii turo odinttizabaz maaqqiko tana abis yi ammanoosa?
47 Xooss asii Xoossay giz baz si7iza. Yi Xooss as maaqqekka gishos Xoossay
giz baz si7ooya» yeegeeza.

Yesuusa Afraamepp tiina

48 Ayihuditay mahii, « ‹Neenii Samaare asii; neell tuna ayyana yeza›
guusayid buuta yenee?» yeegeeza.
49 Yesuusa unttiko «Taal afa tuna ayyana baaya. Taanii ta Ada bonchchiza,
zin yi tana kawushshiza.
50 Taanii ta ubbas bonchcho koyooya; taanii bonchchinttod garkk koyiza-
ynnee taas pirddizay yeza.
51 Taanii yinttis turo odiza; ta qaala naagiz oonkka yhayqqaamii»
yeegeeza.
52 Ayihuditay mahii, «Neell afa tuna ayyana yezana nuunii yhatti ereeza.
Afraame yhayqqeeza; nabitaykka yhayqqeeza. Zin neenii, ‹Ta qaala naagiz
oonkka yhayqqaamii› yeegiza.
53 Neenii yhayqqqeez nu ada Afraamepp aadhinee? Nabitaykka ma
yhayqqeeza. Neenii nena oona gi qoppee?» yeegeeza.
54 Yesuusa, «Taanii tana bonchchiko ta bonchchay cere. Yi, ‹Nu Xoossa› giz
ta Aday E tana bonchchiza.
55 Yi eza eraami ixxiko taanii eza eriza. Taanii eza erooya giiko yi garkk
worddotiza. Zin taanii eza eriza; ma e qaallakka ta naagiza.
56 Yi adayi Afraame ta yi7ith gallasa bi7ii ufayttodayis amotteeza; bi7ikka
ufaytteeza» yeegeeza.
57 Ayihuditay mahii, «Hara attozin, nees ishatam laythi kumekkazin wayizii
Afraame be7eeza gee?» yeegeeza.
58 Yesuusa unttiko, «Taanii yinttis turo odiza; Afraame yelinttodaypp tiin
taanii yeza» yeegeeza.
59 Yeyi gishos, unttii Yesuusa shocodayis shuchchi ekkeeza. Zin Yesuusa
unttapp geemmii Xoossa keethapi kezii qitteeza.

9

Yesuusa to7a maaqqii yelintteez atha patheeza

1 Yesuusa yhanigittar yelintteezaypp to7a maaqqii yez pettii atha be7eeza.

2 E tamaaritay, «Asitamaarayyo, yha athay to7a maaqqii yelinttod garkk
nagara ootheezay oonoo? E oothenenne eza yeleezitay ootheenee?» yeegii
oyiceeza.
3 Yesuusa, «Xoossa ooso ezal afa benttod garkkepp attin E woy eza yeleezi-
tay nagara ootheez gishos baaya.
4 Gallasa yezin tana kiitteezay oosa ta oothodayis beeziza. Oonkka ootho-
dayis danda7oowa qammay yi7iza.
5 Taanii alamayid yezar alamayis poo7o» yeegeeza.
6 Yesuusa yeya gi sa7a cutteeza. Fa cuchchayir laafa biitta laakithii ye
urqqayir to7a athay aafa tizheeza.
7 Yeezii, «Yhanigii Salihoome giz teqintteez haatha ne aafa meecinttoba»
yeegeeza. (Salahoome guussay kiitintteeza guusii) Yeyi gishos, athay
yhanigii fa aafa meecinttii bi7ittar maaqqeeza.
8 Athay shooritaynnee athay tiin woossodar be7eez asay, «yhayi bettii
woossiza atha baasa?» yeegeeza.
9 Pettii pettii asay, «yhayi eza» yeegeeza.
Yhankkitay ma, «Wa77a, yhayi eza aazizapp attin eza baaya» yeegeeza.
Zin athay, «Ee, tana» yeegeeza.
10 Unttii eziko, «Yeezin ne aafay wayizii be7eenee?» yeegii oyiceeza.
11 E mahii, «Yesuusa giz athay xiqqa urqqa laakithii ta aafa tizhii, ‹Sali-
hoome yhanigii ne aafa meecinttoba› yeegin, taanii yhanigii meecinttii bi7ii
atteeza» yeegeeza.
12 Unttii eziko, «E aba yenee?» yeegii oyiceeza.
Athay, «Taanii erooya» yeegeeza.

Ferisaawe asay haneezibaza erodayis koyeeza

13 Unttii tiin to7a, zin yhatti be7eez atha Ferisaawitayiko kanggeeza.
14 Yesuusa urqqa laakithii athay aafa patheez gallasay maala gallasii.
15 Yeyi gishos, athay wayizii be7eezako Ferisaawe asay eza mahii oyiceeza.
Athay unttiko, «E ta aafate xiqqa urqqa tizheeza. Ta aafa meecinttii yhatti
bi7iza» yeegeeza.
16 Ferisaawitaypp pettay pettay, «yhaya ootheez athay maala higge naa-
goowa gishos Xoossapp ye7ekkaya» yeegeeza.
Zin yhankkitay, «Nagaranchcho asii yhay garkk mallita wayizii oothodayis
danda7ee?» yeegii woli gancce shaakintteeza.
17 Yeyi gishos, Ferisaawe asay athayiko, «E ne aafa bi7iseez gishos ne ebaz
waagee?» yeegeeza.
Athay, «E nabe» yeegeeza.
18 Ayihude halaqitay, e indatinnee ada xeegii oyicod gatho, athay tiin to7a
maaqqeezannee yhatti E bi7izana ammanekaya.
19 Unttii e indatonnee e adayiko, «Yi ‹To7a maaqqii yelintteeza› giz yi na7ay
yhaya? Yeezin, yhatti wayizii be7eenee?» yeegii oyiceeza.
20 Eza yeleezitay, «yhayi nu na7a maaqqeezannee to7a maaqqii E yelint-
teezana nu eriza.
21 Zin yhatti E wayizii be7eezako ma e aafa oonii patheezako nuunii
erooya. Eza oyicoytta. E fana ereez as maaqqeez gishos fabaz ododayis
danda7iza» yeegeeza.
22 Eza yeleezitay yeya geezay Ayihuditayis yashitteez gishshosi. Abis giiko,
Ayihuditay, Yesuusana E Kiristtoosa yeegii markkattiz asii yezako ye atha
Ayihuditay Woosa keethapp bayi7odayis qofa acceeza.
23 Eza yeleezitay, «E fana ereez asii; eza oyicoytta» yeegeezay yhaya.

24 Yeyi gishos, to7a maaqqii yelintteez atha unttii mahii xeegii, «Tuma
ododayis Xoossa bonchoba; yha athay nagaranchcho maaqqizana nu eriza»
yeegeeza.
25 Athay mahii, «E nagaranchcho maaqqeezana, ta erooya. Taanii to7a
maaqqeezannee e yhatti bi7izana aadda eriza» yeegeeza.
26 Unttii mahii, «E nees ab ootheenee? E ne aafa wayizii patheennee?»
yeegeeza.
27 E unttiko, «Taanii yinttis odeeza, zin yi si7ibe7ekkaya. Abis maaqqii
maaqqii si7odayis koyinnee? Yinttikka e tamaare maaqqodayis koyinee?»
yeegeeza.
28 Unttii eza cazhii, «Ne ye athay tamaare; nuunii Muse tamaare geeza.
29 Xoossay Muses odeezana nuunii eriza, zin yha athay E anapp
ye7eezakokka nu erooya» yeegeeza.
30 Athay unttiko, «E anapp ye7eezako yinttii eroozay malabaz, zin E ta aafa
patheeza.
31 Xoossa bonchchizannee E koyiz baz oothiza atha Xooss si7eezapp attin
nagara oothizita si7ooya.
32 Salo sa7a medhintteezaypp to7a maaqqii yelintteez as aafe patheezay
oonkka baaya.
33 Yha athay Xoossapp kiitinttekkazako pettibazikka oothodayis
danda7ooya» yeegeeza.
34 Unttii maaqqii, «Neenii nagarara yelinttii dicceezay nuna tamaarsso-
dayis koyinee?» yeegeeza. U eza Ayihuditay Woosa keethapp kesseeza.

Wozina to7atithi

35 Yesuusa unttii atha bale kesseezana si7ii eza hellii, «As Na7a ne amma-
ninee?» yeegii oyceeza.
36 Athay Yesuusako, «Godayyo, ta Eza ammanod garkk E oonoo? Taas
odooye?» yeegeeza.
37 Yesuusa athayko, «Ne Eza be7eeza; yha neer odinttizay Eza» yeegeeza.
38 Athay mahii, «Godayyo, ta ammaniza» yeegii Yesuusas goynniza.
39 Yesuusa, «To7itay be7adgarkk bi7izitay to7oday garkk pirddodayis yha
alame ta ye7eeza» yeegeeza.
40 Ezar yezi xiqqa Ferisaawe asitay yeya si7ii, «Nu to7annee?» yeegii woli
oycicheeza.
41 Yesuusa, «yi to7ita maaqqeezako yinttis nagara baaya. Zin yhatti yi
bi7iza giz gishos yi, yi nagarara yi yeza» yeegeeza.

10

Henggizayanee e durita

1 Yesuusa, «Taanii yinttis turo odiza; dur kale gancce penger baazin hara
oger geliz oonkka kayizonnee paanno.
2 Yeya maaqqozin penger gelizay durita heenggizaya.
3 Penge naagizay ezisi penga dooyiza; duritaykka E qaala si7iza. E fa durita
u sunthayir sunthayir xeegiza; unttan kaalithii bale kessiza.
4 E ootheez faasita bale kesseezaypp guye u tiina tiina yedhdhiza. Unttikka
E qaala eriza gishos Eza kaalliza.
5 Hara as qaala unttii eroowa gishos eep haakkizapp attin E lassa kaal-
looya» yeegeeza.
6 Yesuusa unttis yha aazisa odeeza, abi odeezakko unttii akaakekkaya.
7 Mahii Yesuusa unttiko, «Taanii yinttis turo odiza; ta duritayis penge.

8 Taapp tiini ye7eez ubbitay kayizonnee paanno, yeya maaqqadar duritay unttan si7ibe7ekkaya.
9 Pengey tana; ta baggar geliza oonkka attoda. E ta baggar gelodannee kezoda; lo77o heengginttiz aqo demmada.
10 Kayzo kasttodayis, shukkodaysinnee dhabisodayis yi7izap attin harabazis ye7ooya. Taanii unttis de7o yezod garkkerannee kumii fucod garkk ye7eeza.
11 «Taanii lo77o henthancho; lo77o henthanchchay fa duritay gishos fa shemppo aathii inggiza.
12 Kera heenggiz as duritay godanne henthanchcho baazay gishos fuge yi7iko bi7ii durita ashii hali7iza. Yeyi gishos, suudhume durita aykkii laaliza.
13 Kera heenggizay miishes heenggiz gishonnee duritaybaz eza qofisoowa gishos durita ashii laasiza.
14-15 «Taanii lo77o henthanchcho. Ta Aday tana erizay gark taankka ta Ada eriza. Yey garkkekka, ta ta durita eriza; ta duritaykka tana eriza. Taanii ta duritay gishos ta shemppo aathii inggiza.
16 Yha wudayid baa hara duritay taas yeza. Taanii unttanakka ko7odayis beeziza. Unttii ta qaala si7oda; unttii pettii wude maaqqada; henthanchchaykka petta.
17 «Taanii ta shemppo aathii inggii mahii ekkiz gishos ta Aday tana doseeza.
18 Ta dosiza ta shemppo aathii inggizaypp attin taapp oonkka ekkenna. Ta ta shemppo aathii immadayisinnee mahii ekkodayis silixxaanee taas yeza. Taanii oothod garkk ta Aday tana kiitteezay yhaya» yeegeeza.
19 Yeya E geez gishos Ayihuditay gancce maakka shaakotethii medhintteeza.
20 Unttapp gaame baggay, «Ezar tuna ayyana yeza! E eeyiza! E giz baz abis si7inee?» yeegeeza.
21 Yhankkitay ma, «Xalahe aykkeez as yhay garkk odinttooya. Tuna ayyana to7a aafe beezodayis danda7inee?» yeegeeza.

Yesuusa As Na7a

22 Yerusalaame Xoossa Keethi orotheez gallasitay bonchchiza baale helleeza; ye wode sa7a barigo.
23 Yesuusa Xoossa Keethi Solomone baaranddar yuuyiza.
24 Ayihuditay Yesuusa lanqqayid shiiqii eqqii, «Neenii nuna ayide hellodayis sidher gaddodee? Neenii Kiristtoosa maaqqiko ane nuus geeshshii odoba» yeegeeza.
25 Yesuusa maaqqii unttiko, «Taanii yinttis odeeza; zin yi tana ammanooya. Taanii ta Aday taasi inggeez mawuter oothiza oosay tabaz markkattiza.
26 Zin taanii yinttis odeezay garkk yi ta dure maaqqekka gishos ammanooya.
27 Ta duritay ta qaala si7oda. Ta unttan eriza; unttikka tana kaalliza.
28 Taanii unttis medhina de7o inggiza; unttii ubbarakka dhabaamii. Oonkka ta kushep unttan bonqqii ekkodayis danda7ooya.
29 Unttan taasi inggeez ta Aday ubbap aadhiza oonkka ta Aday kushep unttan bonqqii ekkodayis danda7ooya.
30 Taannee ta Aday petto» yeegeeza.
31 Ayihuditay Yesuusa shocodayis maakka shuchchi dentheeza.
32 Yesuusa unttiko, «Taanii oothod garkk ta Aday taasi inggeez gaame lo77o oosita yinttan oothii beeziza. Yeyititaypp aayay gishos tana shuchchar shocodayis koyinnee?» yeegeeza.

33 Ayihuditay mahii, «Nuunii nena ne lo77o ooso gishos shuchchar shocodayis koyooya. Zin neenii Xooss cazheez gishonnee as maaqqitar ne nena Xooss giz gishshosi» yeegeeza.
34 Yesuusa mahii, «Geeshsha Maxaafayid Xoossay, ‹Yi Xoossita› geezay xaafinttekkasa?
35 Geeshsha Maxaafay medhinas laaminttaammii. Xoossay fa qaala inggeez asita, ‹Xoossita› gi xeegiko,
36 Ta tana Xooss na7a geezayis, Aday maraxii yha alame kiitteez tana Xooss Na7a wayizii ‹Xoossa ne cazhiza› yeegee?
37 Taanii ta Aday oothizana oothaam ixxiko tana ammanippatte.
38 Zin taanii oothizabaz maaqqiko yinttii tana ammanaam ixxikokka, ta Aday taar yezannee taakka ta Adayir yezana yi erod garkk ta oosa ammanoytta» yeegeeza.
39 Maakka unttii eza aykkodayis koyeeza, zin E unttapp buuttii kezeeza.
40 Waannisa tiin xammaqiza aqa, Yorddanoosa borikap seko pino Yesuusa piinggii ezayid gam7eeza.
41 Gaame asay Yesuusako yi7ii, «Waannisa malata oothekkaya, zin E yha athayabaz odeezbazay ubbay tuma» yeegeeza.
42 Ezayid gaame asay Yesuusa ammaneeza.

11

Alaazara yhayiqo

1 Bitaana heera Alaazara giz pettii athay harggintteeza. Bitaana Mayiramirannee I mishshitti Marttara yeza heera.
2 Mayrama Goday toka shitto tizheez fa binanayirakka e toka ucceezanno. Harggintteezay I isha Alaazara.
3 Yey gishos, mishunthikka, «Godayyo, ne dosizay harggintteeza» gi Yesuusako azazeeza.
4 Yesuusa yeya si7ii «Yha harggay, Xoossaynnee e Na7ay bonchchnttod garkkepp attin yhayiqos helithiz harige baaya» yeegeeza.
5 Yesuusa Martta, I mishshitonnee Alaazara qaadhiza.
6 Zin Alaazare harggintteeza gin Yesuusa si7ii fa yeza aqo nam77ii gallas gam7eeza.
7 Yeypp guye, Yesuusa fa tamaaritayiko, «Mahii Yihuda biitta wolla yhammada» yeegeeza.
8 E tamaaritay mahii, «Asitamaarayyo, xiqqa wodepp tiin Ayihuditay nena shuchchar shoccii wodhodayis koyeezannee; yhattekka gede yhammadee?» yeegeeza.
9 Yesuusa, «Pettii gallasa gancce taphpho nam77ii saate baasannee? Gallas yedhdhiz asii yha alame poo7a bi7iza gishos dhubinttaamii.
10 Zin qamma yedhdhiz oonkka poo7o baazay gishos dhubinttiza» yeegeeza.
11 Yesuusa yeya geezaypp guye unttiko, «Nu qadhdhiza Alaazare gentteeza, zin eza denthodayis taanii yhammada» yeegeeza.
12 E tamaaritay mahii, «Godayyo, E gentteezbaz maaqqiko eesi lo77oda» yeegeeza.
13 Yesuusa Alaazare yhayqqeezay gishos yeya odeeza, zin unttisi cer gentta aaziza.
14 Yeyi gishos, Yesuusa qoncisii unttiko, «Alaazare yhayqqeeza.
15 Yi ammanod garkk taanii ye aqayid baa maaqqeezayis yi gishos tana ufayssiza. An yedhdhoytta; eziko wolla yhammada» yeegeeza.

16 Yeypp guye, Didimoosa ginttinttiz Toomaasa fa lagge tamaaritayiko, «Asitamaarayir yhayqqodayis nuukka wolla yhammada» yeegeeza.

Yesuusa dendonnee de7o

17 Yesuusa Bitaana hellodar Alaazare mooginttin oyddii gallas maaqqeeza.
18 Bitaane Yerusallemepp hayidzii kilo mitire garkk haakkiza.
19 Gaame Ayihuditay Marttannee Mayramo u ishay yhayqqeezayis minthathodayis ye7eeza.
20 Martta Yesuusa ye7eezana si7ii eza mokkodayis kezeeza, zin Mayrama keetha atteeza.
21 Martta Yesuusako, «Godayyo, neenii yhaydda yeza maaqqeezako ta ishay yhayqqaam.
22 Zin yhatti maaqqikokka neenii woossiza baz Xoossay nees immadana taanii eriza» yeegeeza.
23 Yesuusa, «Ne ishay yhayiqopp dendoda» yeegeeza.
24 Martta eziko, «Wurssith gallas E yhayiqopp dendodana ta eriza» yeegeeza.
25 Yesuusa iziko, «Taanii dendonnee de7o; tana ammaniza oonkka yhayqqikokka de7or yezoda.
26 Ma de7or yezayinnee tana ammaniza oonkka yhayqqaam. Yeya ne ammaninee?» yeegeeza.
27 Martta mahii, «Godayoo, ee taanii ammaniza! Neenii Xooss Na7a, alame ye7odayis yeza Kiristtoosa maaqqizana taanii ammaniza» yeegeeza.
28 Martta yeya geezaypp guye, yhanigii fa mishshitto geema xeegii, «Asitamaaray yi7ii nena koyiza» yeegeeza.
29 Mayrama yeya si7ii ellisii denddii Yesuusako yhanigeeza.
30 Ye wode Yesuusa Martta eza Mokkeez aqo yeza; haga heera hellekkaya.
31 Mayramo minthathitar izir kara yezi Ayihuditay, iza denddii ellisii bale kezeezaya bi7ii, duufo yhanigii yeekkodayis haniza aazin izo kaallii kezeeza.
32 Mayrama Yesuusa yeza aqa yhanigii eza bi7ii e tokayil afa guphinggii, «Godayyo, neenii yhaydda yeza maaqqeezako ta ishay yhayqqaamizin» yeegeeza.
33 Yesuusa Mayiraminnee iir yez, Ayihuditay yeekkizana bi7ii, fa wozinar iita micinttii,
34 «Aba moogeenee?» yeegii oyicin, «Godayyo, yi7ii bo7oba» yeegii maheeza.
35 Yesuusa afuxeeza.
36 Yeyi gishos, Ayihuditay, «E Alaazara ab garkk qadhdhizako bo7oytta» yeegeeza.
37 Zin unttapp pettay pettay, «yhayi to7a bi7iseezay yha athay yhayqqaam garkk oothodayis danda7aamonee?» yeegeeza.

Yesuusa Alaazara yhayiqopp dentheeza

38 Maakka Yesuusa micinttii, Alaazare moogintteez duufa qitteeza. Ye duufay shuchchar gorddintteez komi7o.
39 Yesuusa, «Shuchcha denthoytta» yeegii azazeeza.
Martta, «Godayyo, E yhayqqeezaypp oyddii gallas maaqqeez gishos yhatti zeeqqoda» yeegeeza.
40 Yesuusa Marttako, «Ne ammanizabaz maaqqiko Xooss bonchcho be7adana taanii nees odekkasa?» yeegeeza.
41 Unttii shuchcha denthin Yesuusa salo pude bi7ii, «adayyo, tana ne si7eez gishos nena galatiza.
42 Ne ubba wode tana si7izana taanii eriza. Zin yhaydda eqqeez asay neenii tana azazeezana ammanoday garkk taanii u gishos yhaya giza» yeegeeza.

43 Yesuusa yeya geezaypp guye, fa qaala dhoqi uddii, «Alaazara, yhana
kezoba!» yeegeeza.
44 Yhayqqeez athay zidhithatir kushaynnee tokay shalor acinttii yezin e
aafe baggay goozintteezin duufaypp kezeeza. Yesuusa unttan, «Billoytta!
Yhamme goytta!» yeegeeza.

Kiristtoosal afa tobbeeza
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luq. 22:1-2)

45 Yeyi gishos, Mayramiko ye7eez Ayihuditaypp gaamitay Yesuusa
ootheezana bi7ii eza ammaneeza.
46 Zin unttapp pettay pettay Ferisaawitayiko yhanigii Yesuusa ootheezana
unttisi odeeza.
47 Yeypp guye, qeese halaqitayinnee Ferisaawe asay shanggo shiishii, «Yha
athay gaame malla oothizi gishos nu abi udoo?
48 Nuunii eza si77i gi ashshiko as ubbay eza ammanoda. Ma Oroome biitta
asay yi7ii nu Xoossa Karannee nu gada dhabisoda» yeegeeza.
49 Unttapp pettay Qayyaafa gizayi, ye laythi qeese halaqa maaqqeezay, «Yi
abikka erooya!
50 Asay ubbitay dhabizaypp as ubbay gishos pettii as yhayqqizay lo77o
maaqqizana yi eroosa?» yeegeeza.
51 E yeya paapp geekkaya. Zin (ye laythi qeese halaqa maaqqiz gishos
Yesuusa Ayihude as gishos yhayqqodayis beezizana tinbbite odeeza.
52 Ma Yesuusa Ayihude as aaddas baazin laalinttii yezi Xoossa asii ubba
wollal shiishodayisnnee pettii asii oothodayis yhayqqoda.)
53 Ye gallasapp aykkii unttii eza wodhodayis tobbeeza.
54 Yey gishos, Yesuusa Ayihuditay gancce geeshshar yuuyekkaya. Zin liizho
deniba lanqqe yezi Efreeme heera yhanigeeza. Fa tamaaritayir ye aqayid
gam7eeza.
55 Ayihuditay bonchchiza Paaziqa gallasay uukkeeza. Ma gaame asay
fana qashodayis Paaziqa bonchchiza gallasay hellodaypp tiina ye biittapp
Yerusalaame qitteeza.
56 Unttii Xoossa Keetha eqqii Yesuusa yi7itha naagiza gishos «Abi qoppee?
Yesuusa baala bonchchodayis ye7oosa?» yeegii pettay petta oyiceeza.
57 Qeese halaqitayinnee Ferisaawe asay Yesuusa aykkodayis, E yezabessa
eriza oonkka paasi odod garkk azazeeza.

12

Yesuusana shitto tizheez asito
(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

1 Paaziqa bonchchiza gallasipp usuppun gallas tiinattii, Yesuusa yhay-
iqopp dentheez Alaazare yezi heera, Bitaana qiteeza.
2 Ye aqayid unttii ees kaho giigiseeza. Alaazare Yesuusar wollal munttal
betteezin Martta unttan mokkiza.
3 Mayrama narddoosa giz gaame al7o geesh shitto ki7i Yesuusa toka
tizheeza. Fa binnannayir e toka ucceeza; keetha ubbay shitto sawor tonkki
geeza.
4 Zin Yesuusa tamaaritaypp pettay, Yesuusa aathii inggoday, Asiqoroto
Yihuda,
5 «Abis yha shittay hayidzii xeet dinnare bayizinttii, miishay manqqitayis
ingginttoosa?» yeegeeza.
6 (E kayzo maaqqeez gishos yeya geezapp attin manqqitayis qadhinttii
geekkaya. E miishe quribo aykkiza maaqqeez gishos ubba wode ezaypp paas
ekkiza.)

7 Yesuusa, «Iza paas yeza baz ta moogo gallasis minjjeez gishos izo ashii
ashshoytta.
8 Manqqitay ubba wode yinttar yezoda, zin taanii ubba wode yinttar
yezaamii» yeegeeza.
9 Ye wode gaame asay Yesuusa Bitaana yezana si7ii gede yhanigeeza.
Unttii Yesuusa aadda baazin E yhayiqopp dentheez Alaazarakka be7adayis
yhanigeeza.
10 Yeyi gishos, qeese halaqitay Alaazarakka ma wodhodayis tobbeeza.
11 Abis giiko, Alaazara baggar gaame Ayihuditay unttan ixxii Yesuusana
ammaniza.

Yesuusa bonchchor Yerusalaame geleeza (Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luq. 19:28-40)

12 Wonttitha gallas Paaziqa bonchchiza aqo ye7eez woya Yesuusa
Yerusalaame yhanigiza si7ii,
13 Zambba haye ekkii eza mokkodayis kezeeza. Fa qaala dhoqqi udii,
«Hosaana! Xoossay galatintto!
Goday sunthar yi7izay anjjintto!
Xoossa Isreele Kaattay anjjintto!»
yeegeeza.
14-15 Geeshsha Maxaafayid,
«Xiyone katamas, yashittippe!
Yeezako, ne Kaatay hare na7al afa bettii yi7iza»
giinttintteezay garkk Yesuusa hare na7a dengii eza toggeeza.
16 Yesuusa tamaaritay yeya tiin akaakekaya. Zin Yesuusa bonchchintteza-
ypp guye unttii yeya ubba akaakeeza. Yeyi ubbay geeshsha Maxaafay geezay
gark haneeza.
17 Yesuusa Alaazara duufoppi xeegii, yhayiqoppi dentheez wode ezar yez
gaame asay Yesuusa oosa markkatteeza.
18 Gaame asay eza mokkodayis kezeezay, E ye mallita ootheezana si7eez
gishshosii.
19 Yey gishos, Ferisaawe asay pettay peetayiko, «Nu abkka oothodayis
danda7ooza bo7oytta; woya ubbay eza kaalliza» yeegeeza.
20 Paaziqa bonchchiza gallas goynnodayis Yerusalaame yhanigeezitay
gancce pettii pettii Girike asay yeza.
21 Unttii Galila biitta Beetesayda katamapi ye7eez Filphoosakko yhanigii,
«Godayyo, nuunii Yesuusa be7adayis koyiza» yeegii woosseeza.
22 Filphoosa yhanigii Indiraases odin nam7itay yhanigii, Yesuusas odeeza.
23 Yesuusa unttiko, «Asi Na7ay, bonchchinttiza wode helleeza.
24 Taanii yinttis turo odiza; pettii gistte aafe biitta gancce wodhdhii
wooqqekka attiko fa aaddas attiza. Zin ye gistte aafay wooqqiko gaame aafe
aafiza.
25 Fa shemppo qadhdhiza oonkka dhabisiza; fa shemppo yha alamayid
ixxiza oonkka medhinas de7os nagisiza.
26 Taanii yeza aqo taar yezod garkk taasi oothodayis koyiz oonkka tana
kaallodayis beeziza. Taas oothiza oonakka ta Aday bonchchoda.

Yesuusa fa yhayiqo bagga tiinatii odeeza

27 «Yhatti ta shemppay gaame un77initeeza; yeezin waago? ‹Ta Adayyo,
tana yha saataypp ashshooyee› yeego? Wa77a, taanii ye7eezay meto ekko-
dayisii.
28 Ta Adayyo, ne suntha bonchchoba» yeegeeza.

Yeypp guye salopp, «Taanii ta suntha bonchcheeza; gujjika bonchchoda» yeegizi qaala ye7eeza.
29 Ye aqayid eqqeez gaame asay ye qaala si7ii, «Yeyi dada» yeegeeza.
Yhankkitay ma, «Kiitanchchay eesi odeeza» yeegeeza.
30 Yesuusa mahii unttiko, «Yha qaalay yi gishos ye7eezaypp attin ta gishos baaya.
31 Yha alamay pirddinttiza woday yhatte; yha alama aqisizana yhatti bale oloda.
32 Ma taanii sa7app dhoqqi geez wode asi ubba taako ko7oda» yeegeeza.
33 E yeya geezay ab garkk yhayiqo yhayqqodazako unttis erisodayisii.
34 Gaame asay mahii, «Nu higgay Kiristtoosa medhinas yezana odiza. Yeezin, neenii waagii, As Na7ay dhoqi goddayis beeziza gee? E, As Na7ay oonoo?» yeegeeza.
35 Yesuusa, «Poo7ay yinttar xiqqa wode gam7oda. Yinttis dhumaam garkk poo7o yezin, poo7ayir yedhdhoytta. Dhumar yedhdhiz as ana yhanigizako erooya.
36 Poo7o na7ita maaqqad garkk poo7o yezin poo7ana ammanoytta» yeegeeza. Yesuusa yeya odeezayp guye yhanggii unttapp geemmeeza.

Ayihuditay ammanekaya

37 E yey garkk mallita u tiinayid oothinkka ammanekkaya.
38 Nabe Isayaasa,
«Godayyo, nu markketithi oonii ammaneennee?
Goday wolqqay oossi beentteennee?»
Geezay tuma maaqqaday garkk unttii eza ammanekkaya.
39-40 Maakka Isayaasa,
«U aafay be7aam garkk,
u wozinay akaakam garkk,
unttii Xoossiko maaqqin, E unttan pathaamay garkk,
Xoossay u aafa too7iseeza.
U wozina miintheeza»
geez gishos unttii ammanodayis danda7ekkaya.
41 Isayaasa yeya geezay, Yesuusa bonchcho be7eez gishonnee ebaz odeeza.
42 Maaqqikokka, Ayihuditay halaqitayppekka gaamitay Yesuusana ammaneeza. Zin Ferisaawe asitay fana Ayihuditay Woosa keethap kessiza gi yashitteez gishos ammaneez gi geesha markkattekkaya.
43 Yeya unttii ootheezay, Xoossar erinttodaypp aathii asar erinttodana doseez gishshosi.
44 Yesuusa fa qaala dhoqi uddii, «Tana ammaniza oonkka tana azazeezanakka ammaneezaypp attin tana aadda ammanooya.
45 Tana bi7iza oonkka tana azazeezanakka bi7iza.
46 Tana ammaniza ubbay dhuma gancce yezaam garkk poo7o maaqqii alame taanii ye7eeza.
47 Ta qaala si7ii kiitinttoowa oonakka taanii pirddaamii. Abis giiko, taanii alame ashshodayis ye7eezaypp attin pirddodayis ye7ekkaya.
48 Tana ixxizannee ta qaala ekkowa oonakka pirddizay yeza. Taanii odeez qaalay wurssith gallas ye atha pirddoda.
49 Abis giiko, taanii yeya taapp odekkaya, zin tana kiitteez ta Aday taanii ab godazakonne ab ododazako azazeeza.
50 Ma e kiitay medhinas de7o maaqqizana taanii eriza. Yeyi gishos, taanii odizay ta Aday tana odoba geezana» yeegeeza.

13

Yesuusa fa tamaaritay toka meecceeza

1 Paaziqa bonchchiza gallasay hellodaypp tiinatii yha alame ashshii
Adayiko yhanigiza wode helleezana Yesuusa ereeza. Yha alamayid yez
faasita ubba wode doseez; folo siiqorakka unttan doseeza.
2 Yesuusara e tamaaritayir wolla kaho maadar Xalahe Simoona na7a
Asiqoroto Yihuda Yesuusa aathii immadaygarkk e wozina gancce iita qofa
gaddeeza.
3 Yesuusas Aday ubba baz e kushe gaddeezana, E Xoossapp ye7eezanannee
maaqqii eziko yhammadana ereeza.
4 Yesuusa kaho mi denddii fa guulantta qaarii gaddii, pooxa fa xeessa
dancceeza.
5 Yeypp guye, gabate gancce haath qoli, fa tamaaritay toke meecceeza; ma
fa xeessayida dancceez pooxayir ucceeza.
6 Yesuusa Simoon Phixiroosako ye7odar Phixiroosa, «Godayyo, ne ta toka
meeccodee?» yeegeeza.
7 Yesuusa mahii eziko, «Taanii oothizana ne yhatti erooya, zin guyepp
akaakoda» yeegeeza.
8 Yeezin, Phixiroosa, «Ne ta toka ubbarakka meeccodayis danda7ooya»
yeegeeza.
Yesuusa eziko, «Taanii ne toke meeccekka attiko neesinnee taasi pet-
tipetithii baaya» yeegeeza.
9 Phixiroosa Yesuusako, «Godayyo, yeezako, ta tokay aadda baazin ta
kushannee ta omma meeccoba» yeegeeza.
10 Yesuusa mahii, «Galla meecintteez oonkka tokepp hara baz meecintto-
dayis beezooya; e ubbay geeshshii. Yi geeshshii, zin ubba asii geeshshii
baaya» yeegeeza.
11 Yesuusa fana aathii immad athay oonazako eriza gishos «Yi ubbitay
geeshshii baaya» yeegeeza.
12 U toke meecceezaypp guye Yesuusa fa afila mahii ma77eeza. Maaqqii
munttal afa bettii unttiko, «Taanii yinttis ootheezana akaakinee?
13 Yi tana asitamaarennee Goda giza; taanii yi giza maaqqeez gishos lo77o
geeza.
14 Taanii yinttis Godanne asitamaare maaqqitar yi toke meecciko yinttikka
pettay pettayis yhay garkk oothodayis beeziza.
15 Yikkee, taanii yinttis ootheezay garkk yinttikka oothod garkk yinttis
aaziso maaqqeeza.
16 Taanii yinttis turo odiza; ayllay fa godaypp, kiitintteezay kiitteezaypp
aadhooya.
17 Yi yeya erii oothizabaz maaqqiko anjjintteezita.
18 «Taanii yinttan ubbita gooya; taanii maraxeezita ta eriza. Zin geeshsha
Maxaafayid, ‹Taapp meezay taal afa fa toka dentheeza› ginttinttizay tuma
maaqqodayis beeziza.
19 Taanii Tana maaqqeezana yi ammanod garkk yeyi hanodaypp tiinattii
yinttis odiza.
20 Taanii yinttis turo odiza; taanii kiitteez oonakka mokkiza athay tana
mokkiza. Tana mokkiz oonkka tana azazeezana mokkiza» yeegeeza.

Yesuusa fana aathii immaday oonazako tiinattii odeeza
(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luq. 22:21-23)

21 Yesuusa yeya odeezaypp guye fa wozinar gaame un77inttii, «Taanii
yinttis turo odiza; tana yinttipp pettay aathii immada» gi qonccisii odeeza.

22 E o bagga odizako e tamaaritayis erinttaam ixxin pettay petta be7eeza.
23 E tamaaritaypp pettay, Yesuus dosizay, Yesuusa kale betteeza.
24 Yeyi gishos, Simoon Phixiroosa eza qami7ottii, «E oona gizako an oyi-coba» yeegeeza.
25 Yeyi gishos, ye tamaaray Yesuusako haye kale shiiqii, «Godayyo, E oonoo?» yeegeeza.
26 Yesuusa mahii, «Taanii soollo dushii barssizaya» yeegeeza. Ma soollo duuthii ekkii, dushii, Simoona na7a Asiqoroto Yihuda barsseeza.
27 Yihudana soollo baareezaypp guye Xalahe ellisii Yihuda gancce geleeza. Yesuusa eeko, «Ne oothodayis qoppeezanno ellisii oothoba» yeegeeza.
28 Zin munttal afa betteezitaypp oonkka Yesuusa yeya abis geezako erekkaya.
29 Yihuda miishe aykkizi gishos e tamaaritaypp pettay pettay Yesuusa e, «Paaziqa bonchchiza gallasis paasi koshshiza baz wonggoba woy manqqitayis muxaata inggoba geeza» yeegii qoppeeza.
30 Yihuda soollo baareezangarkk izira bale kezeeza. Ye wode sa7a qamma.

Orothi kiita

31 Yihuda bale kezeezaypp guye, Yesuusa, «Yhatti As Na7ay bonchchint-teeza; Xoossaykka e baggar bonchchintteeza.
32 Xoossay e baggar bonchchinttiko E fa ommas As Na7a bonchchoda; ma E yeya ellis oothoda.
33 Ta na7untho, taanii yinttar gaame wode gam7aamii. Yi tana koyoda, zin taanii Ayihuditayis odeezan garkk, ‹Yi taanii yhanigiza aqo yhammadayis danda7ooya›
34 Taanii yinttis inggiz orothi kiitay yhaya; pettay petta qadhdhoytta. Taanii yinttan qadhdheezay garkk yi pettay petta qadhdhodayis beeziza.
35 Yi pettay pettayira dosinttiko yi ta tamaare maaqqizana asii ubbay eroda» yeegeeza.

Phixiroosa kaddodana Yesuusa tiinattii odeeza (Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luq. 22:31-34)

36 Simoon Phixiroosa Yesuusako, «Godayyo, ne ana yhanigee?» yeegeeza.
Yesuusa mahii, «Taanii yhanigiza aqo neenii yhatti kaallodayis danda7ooya, zin guyepp tana kaalloda» yeegeeza.
37 Phixiroosa, «Godayyo, taanii nena yhatti kaallodayis abis danda7oosa? Taanii ne gishos yhayqqodayis giig betteeza» yeegeeza.
38 Yesuusa mahii, «Ta gishos yhayqqodayis tuma giig betteennee? Taanii nees turo odiza; shugula uukkodaypp tiini neenii tana hayidzii tok kaddoda» yeegeeza.

14

Yesuusa Adayko kanggiza oge

1 Yesuusa fa tamaaritayiko, «Yi wozinay un77inttipe, Xooss ammanoytta, tanakka ammanoytta.
2 Ta Aday kara gaame aqo yeza. Taanii yinttis bessi giigisodayis yhanigiza. Yeya maaqqekkazako taanii yinttis ododizin.
3 Taanii yhanigii bessi giigiseezaypp guye taanii yeza aqo yi yezod garkk maaqqii yi7ii yinttan taako kanggoda.
4 Yi taanii yhanigiza aqo kanggiz oge yi eriza» yeegeeza.
5 Yeezin, Toomaasa, «Godayyo, neenii yhanigiza aqo nuunii erooya; oga wayizii erodayis danda7odee?» yeegeeza.

6 Yesuusa mahii, «Oge, tumaynnee de7o tana. Ta baggar maaqqaam ixxiko
oonkka ta Adayko yhammadayis danda7ooya.
7 Yi tana eriza baz maaqqeezako, ta Adakka eroda. Zin yhaypp aykkii yi
eza erizanee eza be77eeza» yeegeeza.
8 Filphoosa Yesuusako, «Godayyo, Ada nuna beezoba; yeyi nuus gidoda»
yeegeeza.
9 Yesuusa mahii, «Taanii yhaygarkk wode yinttar yeezinka tana eroosa?
Tana be7eez athay Adakka be7eeza. Yeezin, neenii waagii, ‹Ada nuna
beezooyee› gee?
10 Taanii Adayir yezannee Adaykka taar yezana neenii ammanoosannee?
Taanii yinttis odiz qaala taanii taapp odooya, zin taar yeza Aday fa ootho
oothiza.
11 Taanii Adayir yezanannee Adaykka taar yezana yi ammanoytta. Yeya
ammanaamixiko ta ootheez malla bazitayil tana ammanoytta.
12 «Taanii yinttis turo odiza; tana ammaniza athay taanii oothiza ooso
oothod. Taanii Adayko yhanigiza gishos tana ammaniza oonkka yhaypp
aadhiz oosita oothoda.
13 Aday Na7ay baggar bonchchnttod garkk ta sunthar yi woossiza ubbita
ta yinttis oothoda.
14 Ta sunthar ababazikka yi oyiciko ta yinttis oothoda.

Yesuusa geeshsha Ayyana immadayis qaala geleeza

15 «Yi tana qadhiko ta kiita naagoda.
16 Taanii Ada woossoda; yinttar medhinas yezod garkk minthathiza yinttis
immada.
17 Yha alame asay eza be7ekkazay gishonnee eroowa gishos eza ekkodayis
danda7ooya tuma Ayyana. Zin E yinttar yeza gishonnee yi gancce yezod
gishos yi eza eroda.
18 «Taanii yinttan inda ade baa na7a garkk yi aadda ashshaamii; maaqqii
yinttiko ye7oda.
19 Xiqqa wodepp guye alamay tana mahii be7enna, zin yi be7ada. Taanii
de7or yeza gishos yinttikka de7or yessada.
20 Taanii ta Adayir, yi taar, ma taanii yinttar yezana yi ye gallas eroda.
21 «Ta kiita ekkii naagizay tana qaadhiza. Tana qadhdhizana ta Adaykka
qaadhiza; taankka eza qadhdhiza; taanii eesi benttoda» yeegeeza.
22 Asiqoroto Yihuda baa yhankko Yihuda Yesuusako, «Godayyo, neenii
wayizii alamayis baazin nuus nena beezodee?» yeegeeza.
23 Yesuusa mahii, «Tana qadhdhiza oonkka ta qaalayis kiittinttoda. Ta Aday
eza qadhdhoda. Ma ta Adayira taara eziko yi7ii ezar yezoda.
24 Tana dosowa oonkka ta qaalayis kiittinttooya. Yi si7iz qaalay tana
kiitteez Aday bazapp attin tabaz baaya.»
25 «Taanii yinttar yhatti yezar yeya yinttis odeeza.
26 Zin Aday ta sunthar kiittoda minthathiza geesha Ayyanay, yinttan ubba
baz tamarssoda. Taanii yinttis odeez ubba E yinttan hassayisoda.
27 Sarotithi yinttis ashshoda. Taanii ta sarotitha yinttis immada. Ta ingiz
sarotithay alamay inggiz sarotithay garkk baaya. Yeyi gishos, un77intippete,
yashittipate.
28 «Taanii yhammad, maaqqii yinttiko ye7oda» geezana yi si7eeza. Yi
tana tuma dosizibaz maaqqeezako ta Aday taapp aadhiz gishos taanii eziko
yhanigizayid yi ufayttoda.
29 Yeyi hanodar yi ammanod garkk yeyi hanekkazin tiinatii taanii yinttis
odeeza.

30 Yha alama aqisizay yi7iza gishos yhaypp guye yinttar gaame odinttaamii. Tana E abikka oothodayis danda7ooya.
31 Zin taanii Ada qadhdhizana alamay erod garkk ta Aday tana azazeezana ubba oothiza. Dendoytta; yhaypp wolla yhammada.

15

Woynnee turas ubbay Yesuusa

1 «Taanii woynnes tuma ubba. Oothizay ta Ada.
2 Taal afa yezii aafe aafowa shaqo ubba E kariza. Aafiz shaqo tiinaasaypp aadhii aafoday garkk ye shaqa E giigisoda.
3 Taanii yinttis odeez qaalay gishos yi geeshshita.
4 Taar yezoytta; taankka yinttar yezoda. Woynnee shaqay ubbayir yezekka attiko ye shaqay fa aaddas aafe aafodayis danda7ooya. Yey garkkekka, yinttikka taal yezekka attiko aafe aafodayis danda7ooya.
5 «Taanii woynnes ubba; yi shaqqita. Taar yezizaynnee taanii ezar yezizay, E gaame aafe aafoda. Ta baazin yi yi ubbas abikka oothodayis danda7ooya.
6 Taar yezoowazay shaqo garkk bale olinttii meloda. Unttan shiishii tama oloda, eexoda.
7 Yi taar yeziko, ta qaalaykka yinttar yeziko, yi koyiz baz abi maaqqikokka woossoytta; yi ekkoda.
8 Yi gaame aafe aafikonne ta tamaare maaqqiko, yeyid ta Aday bonchchnttoda.
9 Aday tana qadhdhizay garkk taankka yinttan qadhdhiza; ta siiqayir yezoytta.
10 Taanii ta Aday kiita naagii e siiqayid yezeezay mgarkk yinttikka ta kiita naagiko ta siiqayid yezoda.
11 «Ta ufayssay yinttar maaqqaday garkkennee yi ufayssay folo maaqqad garkk taanii yinttis yeya odeeza.
12 Ta kiitay yhaya; taanii yinttan qadhdheezay garkk yinttikka woli woli qadhdhoytta.
13 Fa shemppo fa laggayis aathii inggizaypp aadhiz dama siiqo baaya.
14 Taanii yinttan kiitteez ubbita yi oothiko yi ta dabbita.
15 «Aylle fa goday oothizabaz eroowa gishos taanii yinttan yhaypp guye ayllita gamii. Zin ta Adaypp si7eez ubbita taanii yinttis odeez gishos yinttan dosintteezita geeza.
16 Taanii yinttan doreezaypp attin yi tana doorekkaya. Yi yhanigii dhaboowa aafe aafod garkk taanii yinttan shuumeeza. Yeezako ta Aday yi ta sunthar woosseezibaz ubba yinttis immada.
17 Ta kiitay yhaya: woli woli qadhdhoytta.

Yesuusa alamay E tamaaritana ixxodana odeeza

18 «Alamay yinttan ixxiko tiinattii tana ixxeeza eroytta.
19 Yi alame baz maaqqeezako alamay fabaz garkk yinttan qadhdhoda. Zin taanii yinttan alamepp shagii dooreez gishonnee yi alame baz baa gishos alamay yinttan ixxiza.
20 ‹Aylle fa godaypp aadhooya› gi taanii yinttis odeezana qoppoytta. Unttii tana bayi7eez baz maaqqiko yinttanakka bayi7oda. Unttii ta qaala naageezbaz maaqqiko yi qaalakka naagoda.
21 Zin unttii tana azazeezana eroowa gishos yha ubba ta baggar yinttal afa oothoda.
22 Taanii yi7ii odekkabaz maaqqeezako unttisi nagara maaqqenna. Zin yhatti unttii ootheez nagarayis odod salambe baaya.

23 Tana ixxizay ta Adakka ixxiza.
24 Oonkka oothekka ooso ta u gancce oothibe7ekkabaz maaqqeezako unttis nagara maaqqaam zin yhatti unttii taanii ootheeza bi7ii tanakka ta Adakka ixxeeza.
25 Zin u higgayid, ‹Tana cer ixxeeza› ginttinttii xaafintteezay polinttod garkk yeyi haneeza.
26 «Adaypp yi7iz tuma beeziza Ayyana ta yinttis kiittoda. E yinttan minthathoda, tabaz markkottoda.
27 Yinttikka tiinapp aykkii taar yeza gishos tabaz markkottoda.

16

1 «Taanii yeya yi ammanay dhabaam garkk yinttis odeeza.
2 U yinttan Ayihuditay Woosa Keethitaypp kessii dakkoda. Yey garkkekka, yinttan wodhiza oonkka Xoossii koyiz baz oothiza aaziza wode ye7oda.
3 Unttii yeya yinttal afa oothizay tana woy Ada eroowa gishshosi.
4 Zin unttii yeya yinttal afa oothiza wode hellodar taanii yinttis odeezana yi akaakod garkk taanii yinttis yhaya odeeza. Tiinatii taanii yhaya yinttis odekka gam7eezay ta yinttar yeza gishshosi.

Geesha Ayyana ooso

5 «Zin yhatti taanii tana kiitteezayiko yhanigiza; yinttapp oonkka, ‹Ana yhanigee?› gi tana oyicizay baaya.
6 Zin taanii yeya odeez gishos yi wozinay azzanor kumeeza.
7 Zin taanii yinttis turo odiza; taanii yhanigiko yinttis lo77o. Abis giiko, taanii yhanggaam ixxiko minthathizay yinttiko ye7enna. Zin taanii yhanigii eza yinttiko dakkoda.
8 Minthathizay yi7ii, nagarabazinnee, xillotith bazinnee pirdda bagga yha alame as erisoda.
9 Nagarabaggay, asay tana ammanoowa gishshosii.
10 Xillotithibaggay, taanii Adayko yhanigiza gishonnee yi tana maaqqii bo7oowa gishshosi.
11 Pirddabaggay, ma alame aqisizay pirddintteez gishshosii.
12 «Taanii yinttis odiza gaame baz yeza, zin yhatti yinttis gelooya.
13 Tuma Ayyana yi7ii yinttan tumatithii ubbayko kaalithoda. E si7eez baz odizapp attin paapp ababazikka odooya. Ma tiinapp ye7odibaz yinttis E ododa.
14 E taasi yezaypp ekkii yinttis odiza gishos E tana bonchchoda.
15 Adayis yeza baz ubbitay tabaz; ‹Ayyanay taasi yezaypp ekkii yinttis ododa› taanii geezay yey gishosii.

Yi azzanay ufayisar laaminttoda

16 «Xiqqa wodepp guye yi tana be7aamii; maakka xiqqa wodepp guye yi tana be7ada» yeegeeza.
17 E tamaaritaypp pettay pettay woli gancce, «Xiqqa wodeppi guye yi tana be7aamii; ma xiqqa wodepp guye yi tana be7ada; maakka taanii Adayko yhanigiza guussay waaguusso?» yeegeeza.
18 «Xiqqa wodepp guye waaguusso? E abi odinttizako nuus erinttooya» yeegeeza.
19 Unttii fana oyicodayis koyizana Yesuusa erii, «Taanii, ‹Xiqqa wodeppi guye yi tana be7aamii; ma xiqqa wodepp guye yi tana be7ada› yeegeez gisho yi woli woli oyicinee?
20 Taanii yinttis turo odiza; yi yeekkodannee afuxoda, zin yha alamay ufayttoda. Yhatti yi azzanoda, zin yi azzanay ufayisa laaminttoda.

21 Wodeth asita na7a yelod hanodar fa yelo woday helleez gishos hirigiza. Zin na7a yelleezaypp guye na7a yha alamayil yelintteezay ufayssiza gishos fa meta iza dogiza.
22 Yey garkk, yinttikka yi wozinar azaniza, zin taanii yinttan maaqqii be7ada. Yi wozinay lo7ithii ufayttoda; ye ufayssa oonkka yinttapp ekkenna.
23 «Ye gallas yi tana ababazikka woosseenaa. Taanii yinttis turo odiza; yi ta sunthar woossiza baz ubba Aday yinttis immada.
24 Yhanno hellodayis ta sunthar ababazkka yi woossekkaya. Yi ufayssay folo maaqqad garkk Xoossa woossoytta; yi ekkoda.
25 «Taanii yhanno hellodayis yinttis aazisor odeeza, yhaypp taanii aazisor odoowa wode ye7oda. Zin Adayibagga taanii yinttis qoncissii ododa.
26 Ye gallas yi ta sunthar Ada woossoda; yi gishos taanii Ada woossaamii.
27 Abis giiko, Aday fa ubbas yinttan qadhdhiza. Yi tana qadhdhiza gishonnee taanii Aday lanqqepp ye7eezana yi ammaneez gishos E yinttan qaadhiza.
28 Taanii Aday lanqqepp yha alame ye7eeza; ma alame ashshii Adayko yhammada» yeegeeza.
29 E tamaaritay maaqqii, «Yeezako, yhatti neenii qoncce odiza; aazisor abikka odooya.
30 Neenii ubba baz erizana nuunii yhatti eriza; ma nena oonkka oyicod garkk neenii koyooya. Yeyi nuna neenii Xoossapp kiitintteez as maaqqeezay ammanthiza» yeegeeza.
31 Yeezin, Yesuusa mahii unttiko, «Yhatti ammaninnee?
32 Yeezako, yi, yi kara laalinttiz wodaynnee ta ubbas olii ashii qosinttiza woday ye7oda; yhattekka yi7ii helleeza. Zin Aday taar yeza gishos ta ta aadda baaya.
33 Yi taar yeziko saro yinttis yezoday garkk taanii yeya odeeza. Alamel yezitar yi metinttoda. Zin miinggoytta; taanii alama gameeza» yeegeeza.

17

Yesuusa woosa

1 Yesuusa yeya odeezaypp guye pude salo bi7ii, yhay garkk yeegeeza: «Adayyo, saatay helleeza; ne Na7ay nena bonchchod garkk neenii ne Na7a bonchchoba.
2 Neenii ezis inggeez ubbayis E medhinas de7o immadaygarkk as ubbayil afa ezisi mawute inggeeza.
3 Medhina de7o, nena, pettii tuma Xoossannee ne kiitteez Yesuus Kirist-toosa ero.
4 Ne ta oothod garkk inggeez oosa polii nena sa7all bonchcheeza.
5 Yhattekka, Adayyo, alame medhinttodaypp tiina ne kale taas yez bonchchayir tana bonchchoba.
6 «Alame asaypp neenii taasi inggeezita nena eriseeza. Unttii neesita; neenii unttan taas inggeeza. Unttii ne qaalayiskka kiittintteeza.
7 Neenii taasi inggeez ubba baz neeppi ye7eezana unttii yhatti eriza.
8 Neenii taasi inggeez qaala taanii unttis inggeeza; unttikka ye qaala ekkeeza. Taanii ne lanqqepp ye7eezay tuma maaqqizana erii neenii tana azazeezanakka ammaneeza.
9 «Taanii unttis woossiza. U neesita maaqqeez gishos neenii taas inggeez asayis woossizaypp attin alamayis woossaamii.
10 Taas yeza ubbabazay nebaz; nees yez ubbitaykka tabaz. Taanii u baggar bonchchintteeza.

11 Taanii yhaypp guye alamel yezaamii; unttii alamel yeza. Taanii yhatti
neeko yhanigiza. Geeshsh Adayyo, yha neenii taas inggeezitay neerannee
taara petto maaqqeezaygarkk unttii petto maaqqad garkk unttan ne taas
inggeez ne sunthayir naagoba.
12 Taanii unttar sa7all yezar, ne taas inggeez ne sunthay wolqqar unttan
naageeza. Geeshsha Maxaafay geezay polinttod garkk dhabodayis beeziza
athaypp attin unttapp hara oonkka dhabekkaya.
13 «Yhatti ta neeko yhanigiza. Ta ufayssay u wozina gancce folo maaqqad
garkk yhaya taanii alamel yezar odiza.
14 Taanii unttis ne qaala inggeeza. Taanii alamepp maaqqekkazay garkk,
unttikka alamepp maaqqekka gishos alame unttan ixxeeza.
15 Neenii iitapp unttan naagod garkkepp attin alamepp kessod garkk
woossaamii.
16 Taanii alamepp maaqqekkazay garkk unttikka alamepp baaya.
17 Neenii ne tumatithar unttan nebaz oothoba; ne qaalaykka tuma.
18 Neenii tana alame kiitteezay garkk taankka unttan alame azazeeza.
19 Ma unttii tuma geeshsh maaqqad garkk taanii ta ubba u gishos tana ta
geeshsh udiza.
20 «Taanii u aaddas baazin unttii qaala odin, tana ammanod asitayiskka
woossiza.
21 Unttii ubbitay petto maaqqad garkk taanii woossiza. Adayyo, ne taar
yezay garkk, ma ta neer yezay garkk unttii nuur yezod garkk woossiza. Ye
wode neennee tannee azazeezana alamay ammanoda.
22 Neenne taanii petto maaqqeezay garkk, unttii petto maaqqad garkk,
neenii tana bonchcheezay garkk, taankka unttan bonchcheeza.
23 Taanii u gancce, neenii taar yezay garkk unttii folo petto maaqqad
garkk nena woossiza. Yeykka, ne tana kiitteezanannee ne tana qadhdheez
qadhayir unttan qadhdheezana alame erod garkke.
24 «Adayyo, neenii taas inggeezitay taanii yeza aqo taar yezoday garkk
koyiza. Alamay medhinttodaypp tiina neenii tana qadhdheez gishos taas
inggeez ta bonchcha unttii be7ada.
25 «Geeshshi Adayyo, alame nena erooya, zin taan nena eriza. Ma neenii
tana azazeezana yhayttitay eriza.
26 Neenii tana siiqeez siiqqay unttar yezod garkk, ma taanii unttar
maaqqad garkk, taanii ne suntha unttan eriseeza; tiinaskka erisoda»
yeegeeza.

18

Yesuusa aykinttith
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luq. 22:47-53)

1 Yesuusa woosa wuurissezayppi guye fa tamaaritayir Qediroona looph-
pha piinggii, ye bessayid yez woyra gade gancce geleeza.
2 Yesuusa gaame wode fa tamaaritayir ezayid shiiqiza gishos Yesuusa
aathii inggeez Yihuda ye aqat eriza.
3 Yeyi gishos, Yihuda paanoose, zhabbe, toorarannee gonddallera aykkeez
gaame wotaaddarita, qeese halaqitayinnee Ferisaawe asay kiitteez Xoossa
Keethi naagiz poolisita kaalethi ekkii, ye aqo yhanigeeza.
4 Yesuusa fana hellod haniza baz ubba erii, gaxa kezii, «Oona koyee?»
yeegeeza.
5 Unttii mahii, «Naazirete Yesuusa koyiza» yeegeeza.
E mahii, «Tana» yeegeeza.
Yesuusa aathii inggeez Yihuda ezayid unttar eqqeeza.

6 E, «Tana» geez wode unttii guye shiiqii, fokkeeza.
7 Yesuusa maakka, «Oona koyinnee?» yeegii oyceeza.
Unttii, «Naazirete Yesuusa koyiza» yeegeeza.
8 E mahii, «Tana maaqqizana yinttis odeeza. Yikkee, yi tana koyiz baz maaqqeeko yhayttita dakkoytta» yeegeeza.
9 E yeya geezay, «Adayyo, neenii taasi inggezitaypp hara attozin pettaka dhabisekka» geez qaalay polinttod garkke.
10 Simoon Phixiroosas fa mashsha yeza mashsha shoddii qeese halaqa ayllayis ushachchi haytto, qadhi oleeza. Ye ayllay sunthay Malkkoosa.
11 Yesuusa Phixiroosako, «Ne mashsha shookayid mahoba. Ta Aday taasi inggeez xuu7aypp ta uzhaama neesi aazinee?» yeegeeza.

Yesuusa qeesitay tiina shiiqeeza
(Mat. 26:57-58; Mar. 14:53-54; Luq. 22:54)
12 Ayihude wotaaddaritayir u halaqay Xoossa Keethi naagiz poolisitayira wolla Yesuusa aykkii acceeza.
13 Tiina Yesuusana Haannako kanggeeza. Haanna ye laythi qeese halaqa maaqqiz Qayyaafa bolle.
14 Qayyaafa, «Asii woya gishos pettii asii yhayqqiko lo77o» gi tiina Ayihuditana zoreezaya.

Phixiroosa Yesuusana kaddeeza
(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luq. 22:55-57)
15 Simoon Phixiroosannee hara pettii tamaaray Yesuusa kaallii qitteeza. Qeese halaqay ye yhankko tamaara lo7ithii eriza. Yeyi gishos, E Yesuusar qeese halaqay zabba geleeza.
16 Zin Phixiroosa baler gase pengel eqqeeza. Qeese halaqay eriza hara tamaaray bale kezii, penge naagiza asttis odin, Phixiroosa gelisseeza.
17 Penge naagiz asita Phixiroosako, «Neenii, ye athay tamaaritaypp petta baasa?» yeegeeza.
Phixiroosa mahii, «Wa77a, tana baaya» yeegeeza.
18 Sa7ay meeggiza gishos ayllitayirannee naagizitay xiife tama eethii, marii eqqii kazhiza. Pheixiroosakka unttar eqqii tama kazhiza.

Qeese halaqay Yesuusana oyiceeza
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luq. 22:66-71)
19 Qeese halaqay Yesuusa, e tamaaritay baggannee e timirttay bagga oyceeza.
20 Yesuusa mahii, «Taanii asi ubbas geesha odeeza. Taanii Ayihude ubbitay shiiqiza Ayihuditay Woosa Keetha giddonnee Xoossa Keetha ubba wode taamarsseeza. Geema abikka odekkaya.
21 Yeezin, neenii tana abis oyicce? Ta ododar si7eez asa oyccoba. Ye asay taanii odeezana eriza» yeegeeza.
22 Yesuusa yeya geez wode ye bessayid eqqeez wotaaddaritaypp pettay Yesuusa baqqii, «Qeese halaqayis yhay garkk yeegii mahinnee?» yeegeeza.
23 Yesuusa mahii, «Taanii iitta baz odintteez maaqqiko markka ko7oba. Zin taanii turo odintteez maaqqiko tana abis baqqee?» yeegeeza.
24 Yeyi gishos, Haanna, Yesuusa aciniteezan garkk qeese halaqa Qayyaafako dakkeeza.

Phixiroosa Yesuusana kaddeeza
(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luq. 22:58-62)
25 Phixiroosa ezayid eqqii, tama kazhodar, atteez asay eziko, «Neenii yha athay tamaaritaypp petta baasa?» yeegeeza.

Phixiroosa mahii, «Wa77a, taanii e tamaare baaya» yeegii kaddeeza.
26 Qeese halaqay ayllitayippe pettay, Phixiroosa haya gacheez athay dabbay, Phixiroosako, «Taanii nena ezar atakilittay gancce be7ekkasanee?» yeegii oyceeza.
27 Phixiroosa maakka kaddeeza. E yeya geezan garkk shugula uukkeeza.

Yesuusa Philaaxoosa tiina
(Mat. 27:1-2, 11-14; Wan. 13:38; Mar. 15:1-5; Luq. 23:1-5)
28 Wontta guura, unttii Yesuusana Qayyaafa karapp gade aqisizay ooso keetha kanggeeza. Ayihuditay Paaziqa Baale katha maadayis fana tunisaamay garkk gade aqisizay ooso keetha gelekkaya.
29 Yeyi gishos, Philaaxoosa unttiko bale kezii, «Yha atha abis mootee?» yeegeeza.
30 Unttii, «E iita oothekkabaz maaqqeezako nuunii eza neeko ke7aamii» yeegeeza.
31 Philaaxoosa mahii, «Yi eza ekkii kanggii, yi higgay gizay garkk ezal afa pirddoytta» yeegeeza.
Ayihuditay, «Oonakka wodhiza mawute nuus baaya» yeegeeza;
32 Yeyi haneezay Yesuusa abigarkk yhayiqo yhayqqodazako erisodayis odeez qaalay polinttodayisii.
33 Philaaxoosa fa ooso keetha maaqqii gelii, Yesuusa xeegii, «Neenii Ayihude kaato?» yeegii oyceeza.
34 Yesuusa Philaaxoosako, «Yha oyicha neenii neepp oyicinennee woy hara asii nees tabaz odeennee?» yeegeeza.
35 Philaaxoosa mahii, «Ta Ayihude aso? Ne asayira qeese halaqitay nena taasi aathii inggeeza. Ne abi ootheenee?» yeegeeza.
36 Yesuusa, «Ta kaatetithay yha alamayid baaya. E yhaydda maaqqeezako ta Ayihuditay halaqitayis aadhii ingginttod garkk ta ayllitay taasi olinttoda. Zin ta kaatetithay yha alamayid baaya» yeegeeza.
37 Yeyi gishos, Philaaxoosa Yesuusako, «Yeezin, neenii kaatonnee?» yeegii oyceeza.
Yesuusa mahii, «Tuma ta kaate maaqqizana ne geeza. Taanii yelintteezaynnee yha alame ye7eezay tumatithis markkattodayis. Tuma bagga maaqqeez oonkka taanii giza si7iza» yeegeeza.
38 Philaaxoosa, «Tuma aba bazo?» yeegeeza.
Philaaxoosa yeya geezaypp guye Ayihuditayiko bale kezii, «Taanii eepp aba iitakka denggekkaya.
39 Zin Paaziqa Baale gallas, pettii asii yinttis achchapp bili7iz woga yeza. Taanii yinttis Ayihuditay kaata billod garkk koyinnee?» yeegeeza.
40 Unttii mahii, fa qaala dhoqi udii, «Baribaana billobapp attin eza baaya» yeegeeza. Zin Baribaana paanno.

19

Yesuusa sottinttodaygarkke pirddeeza.
(Mat. 27:27-32; Mar. 15:15-21)
1 Yeypp guye, Philaaxoosa Yesuusana garafiseeza.
2 Wotaaddaritay anggunthi zawude medhdhii e ommayil gaddeeza. Ma zoqo afila eza ma7iseeza.
3 Eziko shiiqii, «Ayihude kaatayyo, medhinas kawutoba» yeegii eza baqqeeza.
4 Philaaxoosa maakka bale kezii, Ayihuditayiko, «Yeezako, taanii eepp aba iitakka denggekaaza yi erod garkk eza yinttiko bale kessoda» yeegeeza.

5 Yeypp guye, Yesuusa anggunthi zawude fa ommal gaddii, zoqo afila ma77ii, bale kezeeza. Philaaxoosa Ayihuditayiko, «Atha yhaya bo7oytta» yeegeeza.

6 Qeese halaqitayinnee Xoossa Keethi naagizitay eza be7eez wode fa qaala dhoqi uddii, «Mazqalel afa sottoba! sottoba!» yeegeeza.

Philaaxoosa unttiko, «Yi eza kanggii, mazqalel afa sottoytta. Taanii eepp aba iitakka denggekkaya» yeegeeza.

7 Ayihuditay mahii, «Nuus higgay yeza. E fana Xooss na7a ootheez gishos nu higgay garkk E yhayqqodayis beeziza» yeegeeza.

8 Philaaxoosa yeya si7eez wode tiinaasaypp iita yashitteeza.

9 Maakka Philaaxoosa fa ooso keethi maaqqii gelii Yesuusako, «Neenii anapp ye7eenee?» yeegii oyceeza. Zin Yesuusa ezisi abikka mahekkaya.

10 Yeyi gishos, Philaaxoosa, «Taas odoosa? Nena billodayis woy mazqalel afa sottodayis taasi mawute yezana eroosa?» yeegeeza.

11 Yesuusa, «Xoossay nees silixannee inggekkabaz maaqqeezako taal afa silixxaanee nees baabonazin. Yeyi gishos, tana nees aathii inggeezay aadhiz nagara ootheeza» yeegeeza.

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luq. 23:13-25)

12 Philaaxoosa yeya si7eez wode Yesuusa billodayis oge koyeeza. Zin Ayihuditay fa qaala dhoqi uddii, «Neenii eza billizbaz maaqqiko Kaattay Qeesare bagga baaya. Fana kaate giz oonkka Qeesaares morkke» yeegeeza.

13 Philaaxoosa yeya si7ii Yesuusa bale kesseeza. Yeezii, «Lochche Shuchchi» yeegiz bees pirdde oydel betteeza. Ibraysxe qaalayir ye aqay «Gebeta» guussii.

14 Ye gallasay Paaziqa Baale bonchchodayis giigintto gallas. Ye wode sa7a usuppun saate heera. Philaaxoosa Ayihuditayiko, «Yi kaata yhaya bo7oytta» yeegeeza.

15 Ayihuditay fa qaala dhoqi udii, «Dhabisoba! Dhabisoba! Mazqalel afa sottoba» yeegeeza.

Philaaxoosa mahii, «Yi kaata taanii mazqalel afa sottodayis koyinee?» yeegii oyceeza.

Qeese halaqitay, «Qeesarepp hara kaati nuus baaya» yeegeeza.

16 Yeypp guye, unttii Yesuusa mazqalel afa sottod garkk Philaaxoosa unttis aathii inggeeza.

Unttii Yesuusa aykkii kanggeeza.

Yesuusa sotintta
(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luq. 23:26-43)

17 Yesuusa fa mazqala tookkii, «Omma ota» giz aqo yhanigeeza. «Omma ota» guussay Ibrayisxe qaalayir «Golggotta» guusii.

18 Unttii ye aqayid mazqalel afa Yesuusa sotteeza. Ma ezar hara nam7i asita, petta gede baggar yhankka yhana baggar mazqalel afa sotteeza.

19 Philaaxoosa, «Ayihuditay Kaati, Naazirete Yesuusa» yeegizi xuufe xaaffii mazqalel afa gaddeeza.

20 Yesuusa mazqalel afa sotintteez aqay katamas kale yez gishos gaame Ayihuditay ye xuufa nabbabeeza. Xuufay xaafintteezay Ibrayisxxe doonar, Laatinee doonarannee Girike doonara.

21 Yeyi gishos, qeese halaqitay Philaaxoosako, «‹Yha athay fana Ayihude kaati yeegeeza› gi xaafobapp attin ‹Ayihude kaati› gi xaafippe» yeegeeza.

22 Yeezin, Philaaxoosa, «Ta xaafeezana xaafeeza» yeegii maheeza.

23 Wotaaddaritay mazqalel afa eza sotteezaypp guye e afila ekkii, oyddii
aqo wolla qoo7inttii, petto petto ekkeeza. E afar olii ma77iza adusse afila
ekkeeza.
24 Wotaaddaritay, «Oona hellodazako, ixxa olodaypp attin afila per7aamii»
yeegeeza. Yeyi haneezay geeshsha Maxaafayid,
«Ta afila shaakkii ekkeeza;
ta adusse afila gujjikka ixxa oleeza»
ginttinttizay polinttodgarkke. Yeyi gishos, wotaadderitay yeya ootheeza.
25 Zin Yesuusa mazqale kale e indat, e indat mishshiti, Qeliyoophe
machchat Mayiramira Magdeela Mayrama eqqeeza.
26 Yesuusa fa indatinnee E qaadhiza tamaaray ezayid eqqeezita bi7ii, fa
indatiko, «Ta indatee, ne na7a yhaya bo7oba» yeegeeza.
27 Yeypp guye, ye tamaarayiko, «Ne inidat yhanno bo7oba» yeegeeza. Ye
tamaaray izo ye wodepp aykkii fa kara kanggeeza.

Yesuusa yhayqqeeza
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luq. 23:44-49)

28 Yeypp guye, Yesuusa ubbay yhatti polintteezana erii, geeshsha Max-
aafayid xaafintteezay polinttod garkk «Tana saamiza» yeegeeza.
29 Ye aqayid pettii xugga kunithi caala woyne yeza. Unttii zanza ye
woynayid olii, hisophe mithii xeeral gaddii, Yesuusa doonayiko shiisheeza.
30 Yesuusa woyna ganxxii bi7ii, «Polintteeza» yeegeeza.
Yeypp guye, fa morga ziqqi udii fa shemppa inggeeza.

Yesuusa miyya toorar caddeeza

31 Ye gallas giigintto gallas maaqqiz gishonnee wonttitha gallasay bonch-
cho maala maaqqiz gishos asay ahay mazqalel afa maala gallas peezhaam-
garkk unttan toka menithii, mazqalaypp wodhisoday garkk Ayihuditay
Philaaxoosa woosseeza.
32 Yeyi gishos, wotaaddaritay yhanigii, Yesuusar sotintteez nam7i asay
toka mentheeza.
33 Zin Yesuusako ye7eez wode E yhayqqeeza bi7ii, e toka menthekkaya.
34 Zin wotaaddaritaypp pettay Ea miyya toorar caddin elle suuthinnee
haathii goggeeza.
35 Yi ammanod garkk yeya be7eezay markkatteeza. E markkatithaykka
tuma. Ma yeypp E oosa odizay tuma maaqqeeza eriza.
36 Yeyi haneezay geeshsha Maxaafay, «E meqethitaypp pettii bazikka
meqqenna» geezay polinttod garkke.
37 Maakka geeshsha Maxaafay hara aqa, «Unttikka fa caddeezana be7ada»
yeegeeza.

Yesuusa moogintteeza
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luq. 23:50-56)

38 Yeypp guye, Armataasa gizi katamapp ye7eez Yooseefa Yesuusa aha
ekkodayis Philaaxoosa woosseeza. Yooseefa Ayihuditayis yashitteez gishos
qosor Yesuusa kaalliza.
Philaaxoosa, «Ekkoba» yeegeeza. Yeyi gishos, Yooseefa shiiqii Yesuusa aha
ekkeeza.
39 Ma yeypp Niqodimoosa, yhaypp tiin Yesuusako qamma ye7eezay,
karbbennee godare uuthara walakintteez pettii kilo giraame maaqqiz shitto
ekkii Yooseefar wolla ye7eeza.
40 Ye nam77ii asitay Yesuus aha ekkii, Ayihuditay aha ziidhith wogar,
shittora, moogo afilar sawaxeeza.

41 Yesuusa sotintteez aqay atakiltte gade. Ye atakiltte gancce shuchchip
woocintti giigeez tiina oonkka moogintteka oroth duufay yeza.
42 Ye duufay lanqqe yez gishonnee Ayihuditay maalas giiginttiza gallas
maaqqeez gishos Yesuusa aha moogeeza.

20

Yesuusa yhayiqopp denddeeza
(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luq. 24:1-12)

1 Ya Saaminttatis tiina gallas sa7a geezhekkazin, Magdeela Mayrama,
Yesuusa moogintteez duufayiko yhanigii shuchchay ye duufay doonaypp
hali7eezana be7eeza.
2 Simoon Phixiroosakonnee Yesuusa qadhdhiza yhankko tamaarayiko
woxxii yhanigii, «Duufaypp Goda ekkii dhabeeza; eza aba gaddeezako nu
erooya» yeegeeza.
3 Yeyi gishos, Phixiroosannee yhankko tamaaray kezii duufo yhanigeeza.
4 Nam7itaykka wolla woxxeeza; zin yhankko tamaaray Phixiroosapp aad-
hii tiinattii duufo helleeza.
5 Ye tamaaray zuggii, moogo afila be7eeza, zin duufo gancce wodhd-
hekaya.
6 Simoon Phixiroosa eza kaallii yi7ii, duufo wodhdhii moogo afilay ezayid
yezana be7eeza.
7 Ma Yesuusa ommas xaaxintteez afilay dakinthinttii duma pettii aqo
yezana be7eeza. Ye afilay duma yezaypp attin moogo afilayir wolla baaya.
8 Ye wode tiinattii duufo helleez yhankko tamaaray gelii bi7ii ammaneeza.
9 Yesuusa yhayiqopp denddo beezizana odiza geeshsha maxxaafe qaala
unttii haga akaakekaya.
10 Yeypp guye, e tamaaritay fa kara maaqqii yhanigeeza.

Yesuusa Magdeela Mayramis bentteeza
(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)

11 Zin Mayrama ye duufay doonayid eqqii yeekkittar zuggii duufay gancce
be7eeza.
12 Boothi afila ma77eez nam77ii kiitanchchitay Yesuusa ahay woyi7eez
aqayid pettay omma achchara yhankkay toke achchara betteezita be7eeza.
13 Unttii iiko, «Yhan astte, abis yeekkee?» yeegii oyiceeza.
Iza, «Unttii ta Goda ekkii dhabeeza; unttii aba gaddeezako taanii erooya»
yeegeeza.
14 Yeya geezaypp guye, izakka guye maaqqii be7adar Yesuusa ezayid
eqqeezana be7eeza. Zin E Yesuusa maaqqeezana erekkaya.
15 Yesuusa iziko, «Yhan astte, abis yeekkee? Oona koyee?» yeegii oyceeza.
Mayrama atakiltte naagiza asii aazin, «Godayyo, ne ekkeezibaz maaqqiko,
eza aba gaddeezako taasi odooye. Taanii eza ekkoda» yeegeeza.
16 Yesuusa iziko, «Mayrame» yeegeeza.
Iza eziko mahii, Ibraysxe doonar «Rebuunii» yeegeeza. Yeyis birshshithay
«Asitamaarayyo» guusii.
17 Yesuusa iziko, «Taanii haga ta Adayko yhanigekka gishos tana aykkii
ashshodayis koyppe. Zin ta ishitayko yhanigii, ‹Taanii ta Adayikora yi
Adayiko, ta Xoossayikora yi Xoossayiko, yhammada geeza› gi unttisi odoba»
yeegeeza.
18 Magdeela Mayrama Goda be7eezanannee izis yeya E odeezana yhanigii
e tamaaritayis odeeza.

Yesuusa fa tamaaritayis bentteeza (Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luq. 24:36-49)

19 Saaminttaypp tiina gallas omarsse, e tamaaritay Ayihuditayis yashittii
ibithi gorddii shiiqii betteezin, Yesuusa yi7ii, u gancce eqqii, «Saro yinttis
maaqqo» yeegeeza.
20 Yeya gi maaqqii fa kushannee fa miya unttan beezeeza. E tamaaritay
Goda bi7ii gaame ufaytteeza.
21 Yesuusa mahii unttiko, «Saro yinttis maaqqo; ta Aday tana kiitteezay-
garkk taankka yinttan kiittiza» yeegeeza.
22 Yeya geezaypp guye, unttal afa ufi gi puggeeza. Ma, «geeshsha Ayyana
ekkoytta.
23 Yinttii atto geez asay nagaray atto ginttinttoda. Yi atto geekkazittayis
nagaray atto giinttinttaamii» yeegeeza.

Yesuusara Toomaasa

24 Zin taphpho nam77ii tamaaritaypp pettay, Didimoosa ginttinttiz
Toomaasa, Yesuusa ye7eez wode unttar baaya.
25 Yeyi gishos, yhankko e tamaaritay Toomaasakko, «Nuunii Goda be7eeza»
yeegeeza.
Zin Toomaasa unttiko, «Misimarer E cadintteez e kushayid yez beeta
be7ekkazar ye beeta ta biradhdher bochchekazar, ma ta kusha e miyayid
dakkii be7ekkazar ammanaamii» yeegeeza.
26 Saaminttapp guye, Yesuusa tamaaritay maakka kara shiiqii betteeza;
Toomaasakka unttar yeza. Ibithii gorddinttii yeezin Yesuusa yi7ii, u gancce
eqqii, «Saro yinttis maaqqo» yeegeeza.
27 Yeypp guye, Yesuusa Toomaasako, «Ta kusha ne biradhdher bochchii
bo7oba. Ma ne kusha ta miyayid dakkii bo7oba; sidhippe, ammanoba»
yeegeeza.
28 Toomaasa mahii, «Ta Godayyo, ta Xoossayo» yeegeeza.
29 Yeezin Yesuusa, «Neenii tana be7eez gishos ammaneeza, zin tana
be7ekkazar ammaneezitay anjjintteezita» yeegeeza.

Yha maxaafay qofa

30 Yesuusa yha maxaafay gancce xaafintteez baz hara gaame malita fa
tamaaritay tiina ootheeza.
31 Zin Yesuusa E Kiristtoosa, Xoossa Na7a maaqqizana yi ammanod garkk
ammanii e sunthayir de7o demmaday garkk yhayi xaafintteeza.

21

Yesuusa laappun fa tamaaritayis bentteeza

1 Yeypp guye, Yesuusa Xibaaroosa Abba kale fa tamaaritayis maaqqii
bentteeza. E unttis yhaypp kaallii yez hanor benteeza.
2 Simoon Phixiroosa, Didimoosa ginttinttiz Toomaasa, Qaana Galilap
ye7eez Naatina7eela, Zabidoosa na7itayinnee Yesuusa tamaaritaypp hara
nam7itay wolla yeza.
3 Simoon Phixiroosa unttiko, «Taanii molo aykkodayis yhanigiza» yeegeeza.
Unttii, «Nuukka neer yhammada» yeegii, wogolo gancce geleeza. Zin unttii
ye qamma aba molokka aykkekkaya.
4 Wontta guura xalqqe dolodayipp tiina, Yesuusa abba gaxa eqqeeza, zin e
tamaaritay Yesuusa maaqqeezana erbe7ekkaya.
5 Yesuusa unttiko, «Ta laggitayyo, molo aykkekasa?» yeegeeza.
Unttii mahii, «Akkokka aykkekkaya» yeegeeza.

6 E mahii, «Yi gita wogolaypp ushachchi baggar oloytta; yi molo aykkoda» yeegeeza. Yeyi gishos, unttii gita ushachchi baggar oleeza. Molay gaanggeez gishos goochchii kessodayis gammintteeza.
7 Yesuusa qaadhiza tamaaray Phixiroosako, «Yhayi Goda bayi!» yeegeeza. Simoon Phixiroosa E geezana si7ii kallo yez gishos fa afila ma77ii abba giddo guppii gelleeza.
8 Zin wogolo giddo atteez yhankko tamaaritay molo kumeez gita goochchii, abbapi gaxa kezeeza. U abbapi nam77ii xeet yhadhay garkk haakkiza zini.
9 Unttii abbapp gaxa kezeez wode xiife qaaqar molo yezannee soollo be7eeza.
10 Yesuusa unttiko, «Yhatti yi aykkeez molaypp xiqqa yhana inggoytta» yeegeeza.
11 Simoon Phixiroosa wogolite gelii, xeeti ishatammannee hayidzii dammo molitay kumeez gita goochchii abbapp gaxa kessezza. Molay yey garkk gaame maaqqikonnee gitay feedhdhinttekkaya.
12 Yesuusa unttiko, «Yhana yi7ii moytta» yeegeeza. E Goda maaqqeezana unttii ereez gishos e tamaaritaypp pettayika, «Neenii oonoo?» gi eza oyicodayis yibatteezay baaya. E Goda maaqqeezana ubbitay ereeza
13 Yesuusa yi7ii, soollo ekkii unttisi inggeeza; molakka yhay garkk inggeeza.
14 Yesuusa yhayiqopp denddii fa tamaaritayis benttodar yhayi hayidzantho.

Yesuusarannee Phixiroosara

15 U meezaypp guye, Yesuusa Simoon Phixiroosako, «Yoona na7a Simoona, tana yhayttitaypp aathii qadhinnee?» yeegeeza.
Simoon Phixiroosa, «Ee Godayyo, taanii nena qadhdhizana ne eriza» yeegeeza.
Yesuusa eziko, «Ta dur na7unthan heenggoba» yeegeeza.
16 Yesuusa nam7antho, «Yoona na7a Simoona, tana qadhdhinee?» yeegeeza.
Simoon Phixiroosa, «Ee Godayyo, taanii nena qadhdhizana ne eriza» yeegeeza.
Yesuusa, «Ta hooggita heenggoba» yeegeeza.
17 Yesuusa hayidzantho, «Yoona na7ayyo Simoona, tana qadhdhinee?» yeegeeza.
Yesuusa hayidzantho Simoon Phixiroosako, «Tana qadhdhinee?» yeegii oycceez gishos Phixiroosa azzanii, «Godayyo, neenii ubba baz eriza; taanii nena qadhdhizana ne eriza» yeegeeza.
Yesuusa, «Ta durita heenggoba.
18 Taanii nees turo odiza; neenii na7atithar yez wode ne aaddas danccinttii, ne kozheez bessi yhanigiza. Zin ne cimeez wode ne kusha miccii beezoda. Haray danccisoda; ne aqo bessi kanggoda» yeegeeza.
19 Yesuusa yeya Phixiroosa ab garkk yhayiqo yhayqqii, Xoossa bonchchisodazikko erisodayis geeza. Yeya geezaypp guye, Yesuusa Phixiroosako, «Tana kaalloba» yeegeeza.

Yesuusarannee yhankko tamaara

20 Phixiroosa guye maaqqii, Yesuusa qaadhiza tamaaray faapi guyer yi7izana be7eeza. Ye tamaaray, kaho miiz aqo Yesuusako shiiqii, «Godayyo, nena aathii immaday oonoo?» geezana.
21 Phixiroosa ye tamaara bi7ii, «Godayyo, yha athay ma wayadee?» yeegii Yesuusa oyceeza.

22 Yesuusa eziko, «Taanii ye7oda hellodayis E shemppor yezod garkk taanii
koyko, yeyi nena abi metenee? Neenii tana kaalloba» yeegeeza.
23 Yeyi gishos, ye tamaaray yhayqqaam giz oday e ishita ubbita helleeza.
Zin Yesuusa, «Taanii ye7od gatho, E yezod garkk taanii koyko nena abi
metenee?» yegeezaypp attin «Yhayqqenna» geekkaya.
24 Yha oday bagga markkattezaynne yhaya xaafeezay ye tamaara. E
markkatithay tuma maaqqizana nuunii eriza.
25 Yesuusa ootheez hara gaame baz yeza. Ta qoppin, ubba baz ommar
ommar xaafintteezako, xaafinttiza maxaafitayis kunithi alamay gidodibaz
aazooya.

Hawaaritay Ooso

Gelo

Hawaaritay ooso maxaafay, Luqaasa Wonggilepp kaallii xaafintteez maxaafe. Yha Maxaafayis yez waanna qofay tiina Yesuusana kaalleez asitay Geeshsha Ayyanay kaalithin, ebaz odiza wonggile qaala, Yerusalaame, Yihuda biita ubbayil, Samaare, sa7a gaxapp gaxa hellodayis (1:8) wayizii heltheezako ododiza. Maxaafay, ammano Ayihude asitaypp aykkii, kunth alamel yez as ubbayis amo maaqqod hellodayis wayizii dalggeezako odiza taarike. Ya maxaafa xaafeezay, ammaniza asitay Oroome kaatetitha laalodayis ganccer tobinttiza asi baazannee ammano Ayihuditay haymaanote folo oothiza maaqqeezana erisodayis miinggii ootheeza.

Hawaaritay ooso maxaafayid Yesuusa bagga odiza Wonggilay helliza aqo uba wode dalggittar dalggittar yhanigizannee woosa keeth eqqo qonccisiz hayidzii aafe aqo shaakkinttodayis danda7iza:

1. Ammano Yerusalaame jammareezay Yesuusa salo kezini.
2. Ammano Isreele gade ubba hello bagga.
3. Oroome gujjii Meditiraane Abba yuushar yez gade ubbayid dalggeezana beeziza.

Hawaaritay ooso maxaafayid aadhii benttizay Geeshsha Ayyana ooso maaqqodar, Phenxeqosxe gallas Yerusalaame yez ammanizitayil afa wolqqar wodhdheezana odiza. Yey garkkekka, maxaafay gancce qoncceez oosita ubbayil bentteezay garkk Geeshsha Ayyanay woosa keethinnee woosa keeth aqisizita kaalitheezannee minthatheeza gujjii odiza. Hawaaritay oosay gancce oosintteez oositaykka kiitay ammaniza asay de7olannee woosa keeth pettipettithayid yez wolqqay ab garkk dammazako beeziza.

Hawaaritay oosay aykkeez qofita

Markkatethis giigintto *1:1-26*
Yesuusa wurssith kiitannee Geeshsha Ayyanna bagga inggeez qaala *1:1-14*
Yihuda aqo Maataasa doorintto *1:15-26*
Yerusalaame markkattithii *2:1—8:3*
Yihuddannee Samaare markkattith *8:4—12:25*
Phawuloosa hawaaretith oosa *13:1—28:31*
Tiina hawaaretithis yhanigo *13:1—14:28*
Yerusalaame shiiqo *15:1-35*
Nam7antho hawaaretith yhanigo *15:36—18:22*
Hayidzanth hawaaretith yhanigo *18:23—21:16*
Phawuloosa Yerusalaame, Qisaarannee Oroome acinttitha *21:17—28:31*

1-2 Tewofiloosa, Yesuusa fa oosa aykkeez wodepp salo yhanigeez gallas hellodayis, ootheezibazinnee tamaarsseezibaz ubba taanii ta tiina maxaafayid xaafeeza. Salo yhanigodaypp tiina E fa dooreez hawaarita Geeshsha Ayyanar azazeeza.

3 E fa iita waaya ekkeezaypp guye yhayiqopp denddeezana gaame markkatithar sidhe baazin qonccisii unttis fana beezeeza. Oyttam gallas unttis qonccii Xooss kaatetithibagga unttan taamarsseeza.

4 Pettii wode unttara wolla yezar unttan yhayigarkk yeegii azazeeza: «Ta yinttis odeeza, ta Aday immad geez ufayss qaala naagoyttapp attin Yeruselaamepp kezippate.

1:1-2 Luq. 1:1-4 **1:4** Luq. 24:49

5 Abis giiko, Waannisa haathar xammaqqeeza, zin xiqqa wodepp guye
Geeshsha Ayyanar yi xammaqinttoda» yeegeeza.

Yesuusa salo yhanigeeza

6 Hawaaritay Yesuusana hellii eeko, «Godayyo, Isra7eelitayis ne kaatetitha
mahiz woday yhayanee?» yeegii oyceeza.
7 Yesuusa unttiko, «Ta Aday fa mawuter oothiza wodannee laytha yi
erodayis danda7ooya.
8 Zini Geeshsha Ayyanay yinttal afa wodhdhiz wode yi wolqqa ekkoda.
Yeypp, guye Yerusalaame, Yihuda gade ubbayil, Samaarerannee biitta
gaxapp gaxa hellodayis yi taas markkita maaqqoda» yeegeeza.
9 Yeya geezaypp guye unttii be7adar, dhoqq dhoqq gi, salo kezin shaarakka
eza u aafaypp geentheeza.
10 Yesuusa yhammadar unttii salo fude be7adar, booth ma7o ma77eez
nam77ii asitay qopekkazin u achch baggayir eqqii,
11 «Galila asayyo, salo bi7ittar, yi abis eqqeenee? Yha yi be7adar salo qiteez
Yesuusa yhannii garkk maaqqii ye7oda» yeegeeza.

Yihuda aqo Maataasa doorintteeza (Mat. 27:3-10)

12 Yeypp guye, hawaaritay Dabire zayite Ambalapp Yerusalaame
maaqqeeza. Dabire zayite Ambay Yerusalaamepp maala gallasa yedhith
garkk haakiza.
13 Unttii Yerusalaame gelii, fooqeel afa kezeeza. Unttikka*: Phixiroosa,
Waannisa, Yayqqooba, Indiraase, Filphoosa, Toomaasa, Barttolomoosa,
Maatoosa, Ilfoosa na7a Yayqqooba, Qanataza† Simoonannee Yayqqooba
na7a Yihuda.
14 Yhayttitay ubbay maachchitayr, Yesuusa indat Maaramirannee Yesuusa
ishitayira ubbay pettii wozinar maaqqii ubba wode miinggii woossiza.
15 Ye wode Phixiroosa xeetannee laatam maaqqiz ammaniza asay shiiqeez
aqo denddii eqqii, yhay garkk yeegeeza:
16 «Ta ishuntho, Yesuusana aykkeezita kaalitheez Yihuda bagga Geeshsha
Ayyanay tiina Dawute doonar odeez Xooss qaalay polinttodayis beeziza.
17 Yihuda nuur wolla yha oosa oothodayis maraxintteez asii.»
18 Zin Yihuda iita oosor denggeez miishayir gade wonggeeza. E sinor
pokkin, e ulay peedhinttin; e maracay zazintteeza.
19 Yihudal afa haneezibaza Yerusalaame yez as ubbay si7eeza. Yey gishos,
ye gada fa gada doonar «Akalddaama» geeza. Akelddaama guusay Suuth biitta
guussii.
20 «Yeykka mazmuure maxaafayid,
«‹E karay kallo atto;
oonkka ezayid yezippee.
Ma e shuumatitha haray ekko› ginttinttii xaafintteeza.»
21 «Yey gishos, Goda Yesuusa nu gancce yezeez wode ubbayid nuur yezi-
tayppe,
22 ma Xammaqiza Waannisa wodaypp aykkii Goda Yesuusa salo yhanigeez
gallas hellodayis nuur yezitaypp pettii asii e denddayis nuur markka
maaqqodayis beeziza» yeegeeza.

1:5 Mat. 3:11; Mar. 1:8; Luq. 3:16; Wan. 1:33 **1:8** Mat. 28:19; Mar. 16:15; Luq. 24:47-48 **1:9** Mar. 16:19; Luq. 24:50-51 * **1:13** Maala gallas yedhithgarkk guusay pettii kilo metre oge guus † **1:13** Qinatiza guusay Ayihuditay ammao wogasinnee fa gades micinttiza as **1:13** Mat. 10:2-4; Mar. 3:16-19; Luq. 6:14-16 **1:22** Mat. 3:16; Mar. 1:9; Luq. 3:21

23 Yey gishos, asay doorodayis Yosixoosa giz Barssabaasa ginttinttiza
Yooseefannee Maataasa nam7ita shiisheeza.
24 Yeypp guye, Xooss woossittar, «As ubba wozina eriza Godayyo, yha
nam7itaypp ne oona dooreezako nuna beezoba.
25 Yihuda fa aqa qitii, ashsheez oosannee hawaaretith oosa ekkoday garkk
yhayttitaypp nuna beezoba» yeegeeza.
26 Unttal afa ixa olin Ixay Maataasal afa wodhdhin Maataasa taphpho pettii
hawaaritayll afa guzhintteeza.

2

Geesha Ayyana wodhith

1 Phenxeqosxe giz gallasay helleez wode ammaniza as ubbay pettii aqo
shiiqii yeza.
2 Qoppekkazin wolqqama gote garkk guummiz guumthay salopp yi7ii
unttii yez keetha kumeeza.
3 Tama lath aaziz iranthitay unttis benttittar, shaginttii shaginttii unttal
ubbayil afa beteeza.
4 Unttii ubbay Geeshsha Ayyanar kumii duma duma doonar odinttoday
garkk Geeshsha Ayyanay unttan udin odintto aykkeeza.
5 Ye wode biitta ubbapp ye7eez Xoossis yashittiz Ayihuditay Yerusalaame
yeza.
6 Ye guumtha si7ii gaame asay shiiqeeza. Ammaniza asay u gade doonar
odinttodar si7eez gishos
7 yhay malabaz gi, «Yha odinttiza as ubbay Galila as baasa?
8 Yeezin, nuunii, nu yelintteez biitta doonar unttii odinttodar wayizii
si7odayis danda7eenee?
9 Nuunii Pharixe, Meede, Elaame, Mesophotaame* yezitay, Yihuda,
Qaphadooqa, Phanxoosa, Iisiya,
10 Phirge, Phinfile, Gibxxe, Qaarina achcha yez Liiba yezita. Nuupp
baggityikka Oroomepp ye7eez asita.
11 Ayihuditaynnee Ayihudetitha ammano geleez asitay, Qarxeesannee
Arabe asitay, Xoossii ootheez gita oosa nu qaalayir ododar si7iza» yeegeeza.
12 Ubbay malabaz gi, godibaz dhabin woliko, «Yhayi ab maaqqodeshsha?»
yeegeeza.
13 Zin yhankkitay, «Yeyititay uzhii matheembay» yeegii unttal ari7eeza.

Phixiroosa nashsha

14 Zini Phixiroosa, taphpho pettii hawaaritayira denddii eqqii, fa qaala
dhoqq udii, unttiko yhay garkk yeegii odeeza: «Ayihuditayyo, Yerusalaame yez
ubbitayo, taanii odiza si7oytta.
15 Wonttapp hayidzii saate maaqqeez gishos yi qoppizay garkk yha asitay
mathekkaya; yey yinttis erintto.
16 Zin yhay haneezay nabe Iyu7eela odeezay polinttoday garkkes
17 «‹Xoossii, wode wurssitha yhay garkk hanoda yeegiza:
taanii as ubbayil afa ta Ayyana gogisoda.
Yi dhiirath na7itaynnee maachch na7itay,
tinbbite ododa.
Yi paanthitay qonccith be7ada;
yi cimitay ahumo ahumoda.
18 Ye gallasitayid tana

2:1 Lewii. 23:15-21; Nam7i. 16:9-11 * **2:9** Mesophotaame guussay nam7i haathitay gancce guussii ye haathitaykka Ephiratoosannee Tigra **2:17** Iyu. 2:28-32

ammaniza dhiirathi ayllitayil afannee maachch ayllitayil afa
taanii ta Ayyana gogisoda;
unttii tinbbite ododa.
19 Ma taanii afa salor oroth baz,
oommo sa7arakka malla beezoda.
Suuthii, tamannee wolqqama cuya fuullo benttoda.
20 Gitannee bonchcho maaqqeez Goday gallasay
hellodaypp tiina awa dhumoda;
aginakka suuthii aazoda.
21 Ye wode yhay garkk hanoda;
Goday sunth xeegiz oonkka attoda›
yeegeeza.
22 «Isreele asayyo, yha qaala si7oytta. Naazirete Yesuusa oonatithay, Xoossii yi gancce ootheez wolqqama oosayirannee malatitayir yinttis qoncciza yi, yi ubbas eriza.
23 Xooss tiina fa erarannee fa shenayir Yesuusa yinttis aadhii inggintteeza. Yi eza higge baa asitay kusher mazqalel afa sottis yi wodheeza.
24 Zin Xooss yhayiqo wolqqa dhabisii eza dentheeza. Yey gishos, yhayiqo eza aykkodayis danda7ekkaya.
25 Dawute ebagga odittar,
«‹Taanii dagammaamay garkk,
Goday ta ushachcha yeza.
Goda ubba wode ta ta tiina bi7iza.
26 Yey gishos, ta wozinay ufaytteeza;
ta doonay ufayssar kumeeza;
yhayqqiz ta asetithay ufayisar yezoda.
27 Abis giiko, ta shemppa Si7oole ashshaamii.
Ma ne Xillay aha wooqqithaami.
28 Neenii tana de7o oga eriseeza.
Ne taar yezay gishos ta ufayssay kunith maaqqiza› yeegeeza.
29 «Ta ishuntho, nu ada Dawute bagga ta yinttis geeshshii ododa. Dawute yhayqqii moogintteeza; e duufay yhayino hellodayis nu kale yeza.
30 Dawute nabe maaqqeez gishos Xooss e sheeshaypp petta e kaatetitha zufaanayil afa betithodayis ees caaqqeez caaqa eriza.
31 Yeyi gishos, Kiristtoosa dendda tiina bi7ii, ‹E shemppay Si7oole attekkaya; e asetithaykka wooqqekkaya› gi odeeza.
32 «Xoossii, yha Yesuusa yhayiqoypp dentheezayis nuunii ubbay markka.
33 Yey gishos, Xoossii fa ushachcha eza dhoqq dhoqq udii, ees inggod ginttintteez Geeshsha Ayyanay ufayisa fa Xooss Adaypp ekkii, yhaya yi yhatti bi7izannee si7iza nuul afa gogiseeza.
34-35 Yeykka, Dawute fa ommas salo yhangekkaya zin:
«‹Goday, ta Goda,
«Taanii ne morkkita
ne tokes yedhdhith aqo udod hellodayis
yhaydda taapp ushachch bagga bettoba geeza»
yeegeeza.
36 «Yey gishos, yha yi mazqalel afa sotteez Yesuusa, Xoossii eza Godannee Kiristtoosa maheezana Isreele as ubbay tumapp ero» yeegeeza.
37 Asay Phixiroosa geeza si7in u wozinay bochinttin Phixiroosannee yhankko hawaaritayko, «Nu Ishuntho, yeezin nuunii ab udo?» yeegeeza.

2:23 Mat. 27:35; Mar. 15:24; Luq. 23:33; Wan. 19:18 **2:24** Mat. 28:5-6; Mar. 16:6; Luq. 24:5 **2:28** Maz. 16:8-11 **2:31** Maz. 132:11; 2 Sam. 7:12-13 **2:34-35** Maz. 110:1

38 Phixiroosa unttiko, «Yi nagaray atto ginttinttoday garkk nagaraypp
maaqqii, yi pettay pettay Yesuus Kiristtoosa sunthar xammaqinttoytta.
Xooss inggiza Geeshsha Ayyana yi ekkoda.
39 Yeykka Xoossii inggod geez ufayss qaalay yinttisii, yi na7itayisinnee
Goday nu Xoossay faak xeegiz haakko yez ubbitayis» yeegeeza.
40 Phixiroosa unttis hara qaalakka gujjii markkattii, «Yha wode zhuca
asayil afa ye7odayis yez pirddaypp yinttan ashshoytta» yeegii zoreeza.
41 Phixiroosa odeezana ekkeezitay xammaqintteeza. Ye gallas hayidzii
mukule maaqqiz asay ammanii gujintteeza.
42 Unttii hawaaritay timirttayid, pettipettithar, katha wolla muusarannee
Xooss woosar miinggeeza.

Ammaniza asay pettipettith yess

43 Hawaaritay kushe gaame oorothibazinnee malabaz haneezay gishos as
ubbay yashitteeza.
44 Ammaneez ubbitay wolla yeziza; paas yeza baz ubba pettipp shagint-
teeza.
45 Unttii paas yeza baz bayizii miishe pettayis pettayis koshshizay garkk
shagiza.
46 Ubba gallas pettii wozinar maaqqii Xooss kara shiiqiza. Fa kara pettay
petta xeegii ufayssarannee ashikke wozinar katha miiza.
47 Xooss galatittar as ubbayir sabintteeza. Goday ammanii attizita gallas
gallas unttal afa gujjiza.

3

Wobbo athay paxeeza

1 Pettii gallas Phixiroosannee Waannisa Xooss woossodayis uddufun
saater Xooss Kara yhanigeeza.
2 Yelintteez gallasapp aykkii toke sileez pettii athay Xooss kara geliza
asaypp miishe woossoday garkk ubba wode lo77o giz Xooss kara penge
gallas gallas ki7ii gaddizazin.
3 Ye toke sileez athay Phixiroosannee Waannisa Xooss Kara gelod hanodar
bi7ii unttan miishe woosseeza.
4 Unttikka eza dakkii bi7ii, Phixiroosa «Nuuko yhana bo7oba» yeegeeza.
5 Toke sila athay unttapp akko baz demmada aazin unttan be7eeza.
6 Zin Phixiroosa eziko, «Taas birannee worqqa baaya, zin taas yeza baz ta
nees immada. Naazirete Yesuus Kiristtoosa sunthar denddii yedhdhoba»
yeegeeza.
7 Yeypp guye, sila athayis ushachch kusha aykkii dentheeza. Ellisii e
tokaynnee qilccay miinggii atteeza.
8 Athay guppii denddii eqqeeza. Gedennee yhana yeth aykkeeza. Yeypp
guye, yedhdhitarannee, guppitar Xooss galatittar unttar wolla Xooss Kara
geleeza.
9 E yedhdhodarannee Xooss galatodar asii ubbay eza be7eeza.
10 Be7eez ubbitaykka miishe woossodayis lo77o giz Xooss Kara pengel
betteezay eza maaqqeeza ereeza; E haneezibaza bi7ii malabaz geeza.

Phixiroosa Xooss kara odeez sibkata

11 Athay Phixiroosappennee Waannisapp duuxaam gi aykkii yezin asii
ubbay malabaz gi, Solomone barandda giz aqo wolla unttiko woxxeeza.

2:44 Haw. O. 4:32-35

12 Phixiroosa asa bi7ii asayiko, «Isreele asayyo, abis yhaya malabaz gee?
Woy abis nuna dakkii be7ee? Nuunii nu wolqqar woy nu Xooss lo7ottithayir
yha atha yetheezibaz yinttis aazinee?
13 Afraame, Isaaqa, Yayqqooba Xoossay, nu aditay Xoossay, fa na7a Yesu-
usa boncheeza. Zin yi yhayiqos aathii inggeeza Philaaxoosa bili7odayis
koykokka yi e tiina, ‹Nuunii eza koyooya› yeegeeza.
14 Yi geeshshannee xilla, kaddii, shemppo wodheeza yinttis billoday garkk
Philaaxoosa woosseeza.
15 De7o inggiza yi wodheeza, zin Xoossii yhayiqopp eza dentheeza. Yeyis
nuunii markka.
16 Yha yi bi7izaynnee eriza asay paxii minggeezay Yesuusa sunthar am-
maneez gisho. Yha yi ubbay tiina eza yhay garkk patheezay E Yesuusa
ammaneez gishosi.
17 «Yhattekka ta ishuntho, yinttikka yinttan kalithizitaykka, erekkazar
ootheezana taanii eriza.
18 Zin Xoossii binii nabitay ubba doonar, ‹Kiristtoosa waaye ekkodayis
beeziza› yeegeeza polinttoday garkk udeeza.
19 Yikkee, Xoossii yi nagara atto goday garkk maarototh gelii Godayiko
maaqqoytta.
20 Goday kalepp minthatho wode yinttis ye7oda. Goday tiinatii dooreez
Kiristtoosa yinttis dakkoda.
21 Xoossii fa geesh nabitay doonar binii odeezay garkk ubba baz oroxxiza
wode hellodayis yha Yesuusa salo gam7odayis beeziza.
22 Muse, ‹Goda Xoossay tana dentheezay garkk yi ganccepp yinttis nabe
denthoda. Yi E giza ubba si7oytta.
23 Ye nabay oda si7oowa as oonkka as ganccepp shaakinttii dhabo›
yeegeeza.
24 «Ma Saami7eelapp aykkii yez nabitay ubbitay yha wode bagga odeeza.
25 Yi nabitay na7ita; ma Xoossii Afraames, ‹Sa7all yez as ubba taanii
ne sheeshay baggar anjjoda› yeegii nu aditayis geleez qaala caaqo laattiza
na7ita.
26 Xooss yinttan ubba yi iita ogaypp mahii anjjoday garkk fa na7a denthii
yinttis tiina dakkeeza» yeegeeza.

4

Phixiroosannee Waannisa ayihude shanggo tiina

1 Phixiroosannee Waannisa asayis ododar qeesitay, Xooss kara naagizitay
halaqaynnee Saduqaawitay unttiko ye7eeza.
2 Unttii Yesuusa yhayiqopp dendeezannee yeypp denddeezayid yhayiqopp
denddo yezana woya taamarsseez gishos yiloteeza.
3 Yey gisho, unttan aykkii sa7a omatheezaypp wonttod hellodayis achch
kara gelseeza.
4 Zin qaala si7eezitaypp gaamitay ammaneeza. Ammaneez dhiirath asay
taybay ichchin mukule heleeza.
5 Wonttitha gallas kaalithizitay, cimitayinnee, higge asitamaaritay
Yerusalaame shiiqeeza.
6 Ye asay gancce qeese halaqa Haanna, Qayyaafa, Waannisa, Iskkinddiren-
nee qeese halaqay kara asitay ubbay yeza.
7 Hawaarita fa tiina eesi, «Aba wolqqar woy o sunthar yhaya yi ootheenee?»
yeegii oyceeza.

3:13 Kes. 3:15 **3:14** Mat. 27:15-23; Mar. 15:6-14; Luq. 23:13-23; Wan. 9:12-15 **3:22** Nam7i. 18:15, 18 **3:23** Nam7i. 18:19 **3:25** Medhe. 22:18

8 Ye wode Phixiroosa Geeshsha Ayyanar kumii, «Woya halaqitayyonnee, cimitayo,
9 yhayino yha wobbo athayis oosintteez lo77o oosayil E wayizii paxeezako yi nuna oyciko,
10 mazqalel afa yi soxxin, Xoossii yhayiqopp dentheez Naazirete Yesuus Kiristtoosa sunthayir yha athay paxii yi tiina eqqeezay yinttisnnee Isreele as ubbayis erintto.
11 «‹Yinttii gimbbizitay borii ixxeez shuchchay,
keethe muumer tookkii aykkiz kirkiro garkke,
ubbaypp aadhiz shuchch maaqqeeza;
ye shuchchay Yesuusa.›
12 Yey gishos, atotithii e baggarapp attin hara o baggarakka baaya. Nuunii e sunthar attod garkk as ubbayis Xoossii salopp oommor inggeez hara sunthii baaya» yeegeeza.
13 Shiiqeez asay Phixiroosannee Waannisa yashsha bayth odeezana be7eez wode unttii tamaarekka cere as maaqqeeza akaakii malabaz geeza; unttii Yesuusar yezayana ereeza.
14 Ma paxeez athay Phixiroosarannee Waannisara eqqeezana asay bi7in godibaz dhabeeza.
15 Zin Phixiroosannee Waannisa bale kezoday garkk udii fa gancce,
16 «Yha asita nu ab udo? U kushe oosintteez gita mala bazay Yerusalaame yez ubbayis benttiza. Nuunii yeya eroowa godayis danda7ooya.
17 Zin yha oday as gancce laalinttaama ygarkk yikkepp guye yha asitay Yesuusa sunthayir ooskka odaamayinnee taamarisamay garkk miinthii odii» yeegii zorintteeza.
18 Unttan xeegii, Yesuusa sunthayir yhannipp gede yesha odaamay garkkennee tamaarssaamay garkk azazeeza.
19 Zin Phixiroosannee Waannisa unttiko mahii, «Xoossis kiitinttodayippennee yinttis kiitinttodaypp Xooss tiina aay lo77ozako an yi pirddoytta.
20 Nuunii be7eezi bazinnee si7eezibaz oda ashshodayis danda7ooya» yeegeeza.
21 Woya cimitaynnee kaalithizitay kaseesaypp miinthii naagisii unttan dakkii ashsheeza. Asay haneezibazayis Xooss galatiza gishos unttan seerodayis danda7ibe7ekkaya.
22 Ye malatayir harggepp patheez athayis laythay oyitamapp aadho.

Ammaniza asay woosa

23 Phixiroosannee Waannisa bili7inttii unttar ammaniza dabbitayiko yhanigii, qeese halaqitayinnee cimitay faako geezbaz ubba unttis odeeza.
24 Unttii yeya si7eez wode pettii wozinar maaqqii Xoossa yhay garkk yeegii woosseeza: «Ubba mooddiz Godayyo, salo, sa7a, abbannee u gancce yez ubba baz medhdheezayyo,
25 Neenii ne ayllana, nu ade Dawute doona Geeshsha Ayyanar,
«‹Woya abis yiloteenee?
Asay abis cere tobbeenee?
26 Sa7a kaatityinnee
gade haarizitay pettipp Godayil afannee
E Kiristtoosal afa denddeeza› yeegeeza.

4:11 Maz. 118:22 **4:24** Kes. 20:11; Nah. 9:6; Maz. 146:6 **4:25** Maz. 2:1-2

27 «Tumakka, Herodoosannee Phenxe Philaaxoosa Ayihude baa asayirannee Isreele asayira ne tizheez ne geeshsh Na7a Yesuusal afa dendodayis yha katamayi shiiqeeza.
28 Ma ne wolqqayidannee ne shenayid udod gi qopp betteeza ubba unttii poleeza.
29 Yhattekka Godayyo, u mandditha bo7oba; nuunii ne ayllitay ne qaala kunth wozinar ododay garkk nuna danda7isoba.
30 Ne geeshsh oosancho Yesuusa sunthar hargganchchita pathodayis, oorathibazinnee malatitay oosinttoday garkk ne kushe miccoba» gi woosseeza.
31 Unttii Xooss woosseezaypp guye ye unttii shiiqeez aqay eni7eeza. U ubbay Geeshsha Ayyanar kumin Xooss qaala goobi odeeza.

Tiina ammaneez asay pettipetteth

32 Ammanizitay ubbay qofarannee wozinar petto maaqqeeza. Unttii paas yeza baz tabaz geekkazar pettipp shaakinttiza.
33 Hawaaritay Goda Yesuusa yhayiqopp dentheez gita wolqqar markkattiza. Xooss unttis ubbayis aadho keehatithaypp gaanthii inggeeza.
34 Biitta woy kamppa yezitay ubbay bayizii ekkeez miisha ki7iza gishos ammanizitay gancce metintteezay pettakka baaya.
35 Miishe ki7ii hawaaritayis inggiza; ye miisha pettayis pettayis koshshizay garkk shagii shagii inggiza.
36 Qoophiroosa giz aqo yelintteez Yooseefa giz Lewe sheeshaypp maaqqeez pettay yeza. E suntha hawaaritay Barnnabaasa geeza. Barnabaasa guussay Minthatho na7a guussii geeza.
37 Barnnabaasa paas yez biitta bayizii miisha ki7ii hawaaritayis inggeeza.

5

Hananannee e machchat Saphphiro

1 Pettii Hanana giz athay fa machchat Saphphirir gade bayizeeza.
2 Ye bayizeez miishaypp fa machchat erodar shagii ashshii, atteezana ki7ii hawaaritay toke kale gaddeeza.
3 Zin Phixiroosa Hananako, «Neenii Geeshsha Ayyana dooshshoday garkkennee biita bayizeez miishaypp shagii ashshoday garkk Xalahe ne wozina abis geleenee?
4 Neenii bayizodaypp tiina biitay nees baasannee? Ma ne bayiz maaqqinkka miishay nees baasannee? Yeezin, yey garkk oothodayis abis ne wozinar qoppeenee? Neenii Xoossal afa worddoteenepp attin asal afa worddotekkaya» yeegeeza.
5 Hananee ye qaala si7eezangarkk pokkii yhayqqeeza; yeya si7eez ubbay iita yashitteeza.
6 Na7atitha asitay denddii e aha ziidhii afilar xaaxii kanggii moogeeza.
7 Hayidzii saatepp guye Hanana machchat yeya erekkazar Phixiroosa yeza aqo geleeza.
8 Phixiroosa iiko, «Yi biitta yhannii garkk miishes bayizeenee? An taas odoba» yeegeeza.
Izaka, «Ee, yhay garkk miishes bayizeez» yeegeeza.
9 Phixiroosa iiko, «Neerannee ne azinayira Goda Ayyana faaccodayis abis zorintteene? Yeezako, ne azina moogeez asay baler yeza; nenakka unttii bale kessoda» yeegeeza.

4:27 Mat. 27:1-2; Mar. 15:1; Luq. 23:1, 7-11; Wan. 18:28-29 **4:32** Haw. O. 2:44-45

10 Izakka izir Phixiroosa toke achcha pokkii yhayqqii ateeza; na7atithitay
gelodar yhayqqeezano denggii bale kessii, I azinay kale moogeeza.
11 Woosa keeth ubbaynnee yeya si7eez hara as ubbay loythii yashitteeza.

Orothibazitannee mala bizita

12 Hawaaritay gaame malatitannee orothabazita as gancce ootheeza. Am-
maniza ubbay Solomone barandda pettipp shiiqeeza.
13 Hara asaypp pettii asikka unttan hellodayis minggekka, zin asay unttan
bonchchiza.
14 Ammaniza dhiirathitaynne maachchitay taybay kaseesaypp gaanggittar
gaaggittar qiteeza.
15 Yey gishos, asay hargganchchita halarannee arssar tookkii Phixiroosa
aadhodar e eeshay unttapp pettayil pettayil afa shemppoday garkk oge
doona kessii gaddeeza.
16 Ma gaame asay Yerusalaame kale yez katamitaypp hargganchchitannee
tuna ayyana waayisiza asita ekkii yi7iza; ubbaykka paxeeza.

Hawaaritayil afa bayi7ith dendeez

17 Qeese halaqaynnee ezir yez Saduqaawitay ubbay qinaater kumii
hawaaritayil afa denddeeza.
18 Hawaarita aykkii woya achch kara oleeza.
19 Zin Goda kiitanchchay qamma achch kara penga dooyii hawaarita bale
kessii,
20 «Yhanigii, Xooss kara eqqii yha de7o qaala as ubbayis odoytta» yeegeeza.
21 Hawaaritay yeya si7eez wode wontt guura Xooss Kara gelii taamarsso
aykkeeza.
Qeesitay halaqaynnee ezar yezitay yi7ii, Isreele cimita ubba xeegii shiishii
hawaarita fa tiina ko7oday garkk wotaaddarita achch kara azazeeza.
22 Zin wotaaddaritay achch kara yhanigii hawaarita denggekka. Guye
maaqqii yi7ii woyas,
23 «Nuunii yhanigodar achch kara ibithay miinthii gorddettin, naagizitay
pengel eqqeezita denggeez. Zin nuunii penga dooyodar gancce hara attozin
pettii askka baaya» yeegeeza.
24 Yey gishos, Xooss Kara wotaaddarita kiittizayinnee qeese halaqitay yeya
si7eez wode «Hawaaritayil afa abi haneenee?» yeegii taweeza.
25 Ye wode pettii athay unttiko yi7ii, «Yeezako, achch kara yi gelsseez asitay
Xooss kara eqqii asa taamarssiza» yeegii unttis odeeza.
26 Xooss Kara wotaaddarita kiittizay fa wotaaddaritayira yhanigii
hawaarita ke7eeza. Zin unttii fana asay shuchchar shocoda gi yashitteez
gishos unttan aaddashii ke7eeza.
27 Unttii hawaarita ki7ii, shiiqeez shanggo tiina ki7in qeese halaqay unt-
tiko,
28 «Yinttan nuunii ya athay sunthar tamaarssaamay ygarkk miinthii kiit-
tekkasa? Yeezako, yi timirtta Yerusalaame katama ubba heltheeza. Ye athay
shemppayis nuna oyicishodayis qoppine?» yeegii oycceeza.
29 Phixiroosarannee yhankko hawaaritayir unttis mahittar, «Nuunii asis
kiitinttodaypp Xoossis kiitinttodayis beeziza.
30 Mazqalel afa yi sottii wodhdheez Yesuusa nu aditay Xoossay yhayiqopp
dentheeza.
31 Isreelitay nagaraypp maaqqoday garkkennee u nagaray atto ginttint-
today garkk Xooss Yesuusa haarizannee ashshiza udii bonchchor fappe
ushachch baggar betitheeza.

5:28 Mat. 27:25

32 Yeyis nuunii markka; ma Xooss fana kiitinttizitayis inggeez Geeshsha
Ayyaanaykka markka» yeegeeza.
33 Shiiqeez asay yeya si7eez wode iita yilottii, hawaarita wodhodayis
qoppeeza.
34 Zin as ubbayid lo77o bonchchintteez, higge asitamaaray, Gamaalale giz
pettii Ferisaaway denddii eqqii hawaarita xiqqa wodes bale kessoday garkk
azazeeza.
35 Yeypp guye, shiiqeez asayiko, «Isreele asayyo, yha asitayil afa yi udodayis
qoppizabazipp naaginttoytta.
36 Abis giiko, yhaypp tiina Tewodaasa fana, ‹Taanii damma› gi denddin,
oyddii xeet maaqqiz asitay ezar ma7intteeza. Zin eza wodhin eza kaalleez
ubbay laalinttin pathoowa as maaqqeeza.
37 Yeypp guye, asay taybinttiza wode Galila yez Yihuda denddii gaame
as pangga mahii kaalitheez, zin ezakka wodhin eza kaalleez as ubbay
laalintteeza.
38 Yhattekka ta yinttis odiza; yha asitaypp shaakinttoytta; unttan
bochchipatte. Abis giiko, yha qofannee yha oosa as oothizabaz maaqqiko
dhaboda.
39 Zini yha qofaynnee yha oosay Xoossapp ye7eez baz maaqqiko, yi unttan
dhabisodayis danda7oowa. Yeyitita yi Xoossar kaccinttoda» yeegii odeeza.
Yeyi gishos, shiiqeez asay Gamaalale zoriza ekkeeza.
40 Hawaarita kara xeegii gelisii alanggar garafeeza. Yeypp guye, unttiko,
«Yesuusa suntha nam7intho denthipatte» gi bili7i dakkeeza.
41 Yesuusa sunthay gishos unttii kawushoday beeziza baz maaqqeezana
ereez gishos shanggita tiinapp ufayttittar kezeeza.
42 Unttii ubba wode Xooss keethannee as kara Yesuusa E Kiristtoosa
maaqqeezana taamarssizanannee sabbakizana ashshekkaya.

6

Laappun asitay doorintto

1 Ye wode kaalizitay taybay gaanggii gaanggii yhanigodar, Girike doona
odinttiza Ayihuditay Yihuda yelinttii yez Ayihuditayil afa oolleeza. Abis
giiko, Girike doona odinttiza Ayihuditay, «Gallas gallas ingginttiza kathayir
nu azinii yhayqqeez maachchitayir urqqiza» yeegeeza.
2 Taphpho nam77ii hawaaritay woosa keeth as ubba xeegii, «Nuunii Xooss
qaala odiza ashshii katha gishodayis nuus beezooya.
3 Yikkee, nu ishuntho, lo77o asita, Geeshsha Ayyanarannee ecetithar
kumeez laappun asita yi ganccepp dooroytta; nuunii unttan yha oosayis
shuumoda.
4 Zin nuunii, nu kuminth wode Xooss woosarannee qaala tamaarssor
peeshshoda» yeegeeza.
5 Hawaaritay odeez oday as ubba ufaysseeza. Yey gishos, ammanoran-
nee Geeshsha Ayyanar kumeez Isxifaanose, Filphoosa, Phirokoroosa,
Niqaarone, Ximoona, Pharmmeenannee Ayihude ammano gelii maaqqeez
Anxooka Niqoloosa maraxeeza.
6 Unttan hawaarita tiina ki7in, hawaaritay unttal afa kushe gaddii Xooss
woosseeza.
7 Xooss qaalay dalggi dalggi yhanigeeza. Yerusalaame yez ammanizitay
taybay gaanggii gaanggii qiteeza; qeesitayppekka gaamitay ammaneeza.

Isixefaanose aykintteeza

8 Isxefaanose aadho keehatethayrannee wolqqar kumii as gancce oroth-
ibazitannee malabazita udiza.

9 Aylletithapp kezizitayis ginttinttiz Ayihude Woosa Keeth asay Qerenappennee Iskkinddireppe Kilqepennee Iisiyappe ye7eez pettii pettii asitay denddii Isxifaanosar palameeza.
10 Zin Isxifaanose odinttitar yez ecetithannee Ayyana unttii eqinttodayis danda7ekkaya.
11 Ye wode unttii, «Musenannee Xoossa E cazhodar si7eez» giz worddo markkatta denthitheeza.
12 Yey garkk udii woya gade cimitannee higge asitamaarita ezal afa denthitheeza. Isxifaanosena aykkii Shanggo tiina kanggeeza.
13 Ezal afa payideez worddo markkitay, «Yha athay yha Xooss karannee Muse higga mahii mahii cazhiza.
14 E, ‹Yhay Naazirete Yesuusa, yha Xooss Kara laalloda; ma Muse nuus inggeez higga laammoda› yeegodar nuunii si7eez» yeegeeza.
15 Shanggo shiiqol betteez as ubbay Isxifaanose dakkii be7adar e sinay kiitanchcho sino aaziza.

7

Isxifaanose nashsha

1 Qeesitay halaqay Isxifaanoseko, «Yha mootay tuma?» yeegii oycceeza.
2 Isxifaanose, «Ta ishuntho, ta aditayyo, si7oytta! Nu ada Afraame Kaaraane yezodayis yhanigodaypp tiina Masephexoome yezin, bonchcho Xoossay ees qonccii,
3 ‹Ne gadayppennee ne dabbitaypp shaakinttii taanii nena beeziza biitta qitoba› yeegeeza.
4 Ye wode Afraame Kaladaawitay biittapp kezii Kaaraane yezodayis qiteeza. E aday yhayqqeezaypp guye Xoossii eza yha biitta yhatti yi yez gada ke7eeza.
5 E hara attozin tokay yedhdhiz aqokka Afiraames inggekka. Zin na7a ees baa wode Xooss yha biitta eesinnee e sheeshayis laata udii inggodana qaala geleeza.
6 Xoossii Afraameko, ‹Ne sheeshay hara biitta imathetithar yezoda; ezayid oyddii xeet layth unttii aylletitha haarinttoda.
7 Zin taanii ne sheesha moodiz gadayil afa pirddoda. Yeypp guye, unttii ye biittaypp kezii yhaydda taas goynnoda› yeegeeza.
8 Xoossii Afraame sheeshay dookalinttoday garkk ezar caaqqin, Isaaqa yelintteez hosppuntha gallasar dookaleeza. Isaaqa Yayqqooba dookaleeza; ma Yayqqooba taphpho nam77ii fa na7ita, nu aditay mayzita dookaleeza.
9 «Yayqqooba na7itay Yooseefana qinaatii Gibxxe biitta aylletithis bayizeeza, zin Xoossii ezar yeza.
10 Eza, e waaye ubbaypp kesseeza. Gibxxe kaat Paarona tiina deettennee ecetith ees inggeeza. Gibxxe kaatay Yooseefas Gibxxe biittannee fa kara ubba aqisod halaqatithi inggeeza.
11 «Gibxxe biittayidannee Kan7aane gade ubbayid naye gelii gaame asa un77itheeza. Ye wode nu mayzitay katha denggodayis danda7ibe7ekkaya.
12 Yayqqooba Gibxxe biittayid katha yezana si7ii nu aditay tiina ged eza dakkeeza.
13 Nam7inth yhamayir Yoosef fa ishitayis fana erseeza. Gibxxe kaat Faarona Yooseefa sheeshay ereeza.

7:2 Medhe. 12:1 **7:4** Medhe. 11:31; 12:4 **7:5** Medhe. 12:7; 13:15; 15:18; 17:8 **7:7** Kes. 3:12 **7:8** Medhe. 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35 **7:9** Medhe. 37:11, 28; 39:2, 21 **7:10** Medhe. 41:39-41 **7:13** Medhe. 45:1, 16

14 Yooseefa fa ade Yayqqoobannee fa dabbo ubba, laappun tamann ichchin
asay faako ye7oday garkk kiittii ki7iseeza.
15 Yayqqooba Gibxxe biitta wodhdheeza; eenne e na7itay ezayid
yhayqqeeza.
16 U meqetha ye aqaypp Seekeeme tookinttii yhanigii, ezayid Afraame
Hamoore na7itaypp gaam birar wongeez duufayid moogeeza.
17 «Zin Xoossay Afraames inggod geeza poliza layth hellodayis helleez
wode Gibxxe biittayid yez nu asay gaanggii gaanggii qiteeza.
18 Yeypp guye, Yooseefa eroowa hara kaat Gibxxe biittayid kawutod hello-
dayisii.
19 Ye kaatay nu zeritha genii xiqqa na7itay yhayqqoday garkk unttan bale
kessii oloday garkk nu adita un77itheeza.
20 «Ye wode Muse yelintteez; E Xooss tiina usa lo77o na7a. Fa aday kara
hayidzii agina hellodayis dicceeza.
21 Muse wora gaddeez wode Gibxxe kaatay na7ita denggii ekkii fa na7a
udii eza dichcheeza.
22 Muse Gibxxitay ecetith ubba taamarii odarannee oosor mino as
maaqqeeza.
23 «Muses laythay oyttam kumeez wode fa ishita, Isra7eelita be7adayis fa
wozinayid qoppeeza.
24 Isra7eelitaypp pettaya Gibxxe as pettay qohodar bi7ii ye Isreele atha
maaddii, ye qoheez Gibxxe atha wodhii kushe maheeza.
25 Muse fa ishita fa baggar Xoossii ashshodayis hanizana unttii akaakoda
gi qoppeeza, zin unttii akaakekka.
26 «Wonttitha gallas nam77ii Isreele asitay pettay pettayir yhadhinttodar
denggeeza unttan dabbosodayis kezii, ‹Asuntho, yi ishita; abis pettay petta
qohine?› yeegeeza.
27 «Zin pettay fa lagga qohizay Museko, ‹Nena nuul afa haarizannee daynna
ootheezay oonoo?
28 Neenii ziqin Gibxxe atha wodheezay garkk tana wodhodayis koyinee?›
yeegii Musena urqqii dakkeeza.
29 Muse yeya si7ii Gibxxepp bettii Miidaame biitta bete as maaqqii yezitar
nam7i dhirith na7ita yeleeza.
30 «Goda kiitanchchay oyttam laythapp guye Siinna amba kale yez liizho
tushe gancce eexiza tama laco gancce Muses bentteeza.
31 Muse fa be7eezayid malabaz gi, loythii be7adayis tusheko shiiqii yezin,
Goda qaalar,
32 ‹Taanii ne aditay, Afraame Xooss, Isaaqa Xooss, Yayqqooba Xooss›
yeegttar Museko ye7eez. Muse yashshar kukkurii be7adayis danda7ekka.
33 «Goday Museko, ‹Neenii eqqeez biittay geeshshi maaqqeez gishos ne
tokayid yez caamma kessoba.
34 Taanii Gibxxe yez ta asay un77intta be7eeza. U uufa si7ii unttan ashsho-
dayis wodhdheeza. Yhatti yhana! Taanii nena Gibxxe kiittoda› yeegeeza.
35 «Isreelitay Muse, ‹Nena nuna haarizannee daynna ootheezay oonoo?›
yeegii ixxeeza ye muse tushe gancce ees bentteez kiitanchchay baggar
haarizannee ashshiza udii Xooss azazeeza.
36 Ye Muse Isra7eelita Gibxxe biittayir zoqo Abbannee liizho biittar oyttam
layth malabazitannee orothabazita oothitar unttan kaalith keseeza.

7:14 Medhe. 45:9-10, 17-18; 46:27 **7:15** Medhe. 46:1-7; 49:33 **7:16** Medhe. 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Iyya. 24:32 **7:17** Kes. 1:7-8 **7:20** Kes. 1:10-11, 22 **7:21** Kes. 2:2 **7:22** Kes. 2:3-10 **7:24** Kes. 2:11-15 **7:29** Kes. 18:3-4 **7:30** Kes. 3:1-10 **7:35** Kes. 2:14 **7:36** Kes. 7:5; 14:21; Tay. 14:33

37 «Isreele asayiko, ‹Xoossii tana dentheezay garkk yi sheeshay ganccepp ta
garkk nabe yinttis denthoda› yeegeezay yha Muse.
38 Liizho biitta shiiqeez Isreele asayira yezeezay, nu aditayirannee Siinna
ambal afa ees odeez kiitanchchayira yezeez. Ye Muse de7o qaala nuus
inggodayis ekkeeza.
39 «Zin nu mayzitay Muses azazinttodayis koyekkaya; eza ixxii guye Gibxxe
maaqqodayis amotteeza.
40 Ma Aaroonako, ‹Nuna kaalithiza Xoossita nuus oothoba. Abis giiko,
yhayi nuna Gibxxepp ke7eez Muse, wayeezako nuunii erooya› yeegeeza.
41 Ye wode ooggona aaziz eeqa ootheeza. Ye eeqayis yarshsho yarshsheez
fa kusher ootheez oosayir ufaytteeza.
42 Zin Xoossii unttis zokko maheeza. Unttii salo xoolinttita goynnoday
garkk unttan ashshii ashsheeza. Nabitay maxaafayid,
«‹Isreele asitayyo, oyttam layth kunth
liizho biitta shukkeez mehennee
yarshsheez yarshsha taas yarshsheenenee?
43 Yi, yinttis goynnodayis kochcheez eeqanne Mooloke dunkkaana
Refana giz yi Xoossa xoolintto misila tookkeeza.
Taanii yinttan Baabiloonepp
seko bagga dakkoda› ginttinttii xaafintteeza.
44 «Nu aditayis liizho biitta markka dunkkaanay yeza. Ezakka Xoossii Muse
kiitteezannee e beezeezay garkk ootheeza.
45 Ma nu aditay ye dunkkaana fa aditaypp ekkii Xooss tiina bayi7itheez
Ayihude maaqqekka asay biitta aykkeez wode Iyyaasur woli ekkii geleeza.
Ye dunkkaanay Dawute wode hellodayiskka ye gadayid yezeeza.
46 Dawute Xoossar sabintteeza. Ma Yayqqooba Xoossayis keeth keexxo-
dayis Xoossa woosseeza.
47 Zin ees keeth keexxeezay Solomone.
48 «Hano zin, Ubbaypp afa Xoossay asii keexxeez keetha yezooya. Nabe
geezay garkk,
49 «‹Salo ta zufaane,
sa7aykka ta tokay yedhdhiz aqo.
Yeezin, taas yi ab garkk keeth keexxode?
woy taanii shemppiza aqay aba yenee?
50 Yha ubba ootheezay ta kushe baasa?›
yeegiza Goday.
51 «Yi wayizii si7oowa aso? Yi wozinay Xooss qaala ekkodayis abis ixxee-
nee? Yi hayay abis tuleenee? Yi, yi aditaykka uba wode Geeshsha Ayyanara
eqinttiza.
52 Nabitay ganccepp yi aditay bayi7eezay oonoo? Xillay ye7odana tiinatii
odeezana wodheeza. Yhatti yi eza aathii inggii wodheeza.
53 Yi kiitanchcha kushepp Xooss higga ekkeeza, zin kiitinttekkaya»
yeegeeza.

Isxifaanose shuchchar cadintteeza

54 Unttii yeya si7eez wode fa wozinayid Isxifaanosel afa gaame yilottii, fa
achch dhaqii manddeeza.
55 Zin Isxifaanose Geeshsha Ayyanar kumii, salo udee bi7ii, Xooss bonch-
chonnee Yesuusa Xooss ushachch baggar eqqeezana be7eeza.

7:37 Nam7i. 18:15, 18 **7:38** Kes. 19:1—20:17; Nam7i. 5:1-33 **7:40** Kes. 32:1 **7:41** Kes. 32:2-6
7:42 Amo. 5:25-27 **7:44** Kes. 25:9, 40 **7:45** Iyya. 3:14-17 **7:46** 2 Sam. 7:1-16; 1 Zeena. 17:1-14
7:47 1 Kaat. 6:1-38; 2 Zeena. 3:1-17 **7:49** Isa. 66:1-2 **7:52** Isa. 63:10

56 «Yeezako, taanii salo dooyinttin, As Na7ay, Xoossa ushachcha eqqeeza
be7eeza» yeegeeza.
57 Qaala dhoqq udii ukkittar, fa haya tuccii wola eeko woxxeeza
58 Eza katamaypp gaxa kessii, shuchchar caddeeza. Markkattii fa ma7a
pettii Saa7oola giz na7atithay kale gaddeeza.
59 Isxifaanose, «Ta Goda Yesuusa, ta shemppa ekkoba» yeegii xeegodar
unttii eza shuchchar cadeeza.
60 Bunqittii, fa qaala dhoqq udii, «Ta Godayyo, yha nagara unttis atto goba»
yeegeeza. Yey geezapp maaqqii yhayqqeeza.

8

Saa7oola ammaniza asa bayi7eeza

1 Saa7oola Isxifaanose yhayiqayid ma7intteeza. Ye gallas Yerusalaame
yez woosa keetha gita bayi7ith denddeeza. Hawaaritay attin ammanizitay
ubbay Yihuda biittannee Samaare biitta laalintteeza.
2 Pettii pettii Xooss asitay Isxifaanose moogeeza; ma ees iita yeekkeeza.
3 Zin Saa7oola woosa keeth dhabisodayis koyiza. Kara kara yuuyii gelii,
ammaniza dhiirathitannee maachchita goochchii goochchii kessii achch
kara gelsseeza.

Wonggilay Samaare sabbakintteeza

4 Laalintteez ammanizitay yhanigeez aqo ubbayid qaala odeeza.
5 Filphoosa Samaare katama yhanigii Kiristtoosa bagga asayis odeeza.
6 Gaame asay Filphoosa geeza si7eez wodennee E oothiza malabazita
be7eez wode eza akaakii si7eeza.
7 Tuna ayyanitay uukkii gaame asaypp kezeeza; ma gaame gundditaynnee
wobbitay bili7intteeza.
8 Ye katamayid yez asay gaame ufaytteeza.
9 Zin Simoona giz pettii athay ye katamitte yeza. E, «Taanii gita gita asi» gi
Samaare asa kaayor yhay malabaziyegisittar gam7eeza.
10 Xiqqapp aykkii damma hellodayis yez as ubbay, «Damma Xoossa wolqqay
yhaya» gi eza si7eeza.
11 Gaame wodepp aykkii kaayor Samaare asa malabaz giseez gishos asay
eza si7eeza.
12 Zin Filphoosa Xoossa kaatetithannee Yesuus Kiristtoosa sunthibagga
dhiirathitayisnne maachchitayis odin, unttii ebaz ammanii xammaqint-
teeza.
13 Ma Simoonakka ammanii xammaqinttii Filphoosara wola yhanigii
be7eezi baz ubbayidannee oosintteez gita malatita bi7ii malabaz geeza.
14 Yerusalaame yez hawaaritay Samaare asay Xooss qaala ekkeeza si7ii
Phixiroosannee Waannisa unttiko dakkeeza.
15 Phixiroosannee Waannisa yhanigii, ammanizitay Geeshsha Ayyana
ekkodaygarkk unttis Xoossa woosseeza.
16 Abis giiko, Samaare asitay Goda Yesuusa sunthar aadda xammaqint-
teenepp attin unttapp pettayil afakka Geeshsha Ayyana haga wodhdhekka.
17 Ye wode Phixiroosannee Waannisa fa kushe unttal afa gaddin, unttii
Geeshsha Ayyana ekkeeza.
18 Hawaaritay fa kushe unttal afa gaddin, unttis Geeshsha Ayyanay ing-
gintteeza Simoona be7eez wode Phixiroosasinnee Waannisas miishe ki7ii,
19 «Taanikka ta kushe gaddeez ubbay Geeshsha Ayyana ekkoday garkk yha
mawute taasikka inggoytte» yeegeeza.

8:3 Haw. O. 22:4-5; 26:9-11

20 Zin Phixiroosa eeko, «Neenii Xooss imota miisher woonggodayis
qoppeezay gishos ne miishitir nena ekkii dhabo.
21 Ne wozinay Xooss tiina luulo maaqqekka gishos nees yhaydda shago
woy qaada baaya.
22 Yikkee, yha ne wozina iitatithay gishos nagaraypp maaqqoba. Ne
wozina yez iita qofa Xoossii atto goday garkk Goda woossoba.
23 Ne iita camo qinaaterannee nagara achcha yezaya taanii bi7iza»
yeegeeza.
24 Simoona mahii, «Yi geezaypp pettakka tana hellaamay garkk taas goda
woossoytta» yeegeeza.
25 Phixiroosannee Waannisa markkatteezayppennee Goda qaala odeeza-
ypp guye Yerusalaame maaqqeeza. Samaare yez gaame heera Wonggile
odeeza.

Filphoosa Tophphe zhandarbana xammaqeez

26 Goda kiitanchchay Filphoosako, «Denddii sulle baggar Yerusalaamepp
Gaaza kanggiza liizho biita ogayko yhanigoba» yeegeeza.
27 Filphoosa denddii qiteeza. Hinddeke giz Tophphe kaatatis I miisha ubba
naagiza Tophphe as yeza. Eekka goynnodayis Yerusalaame qiteeza.
28 Gaarel bettii, Yerusalaamepp fa biitta maaqqittar nabe Isiyaasa maxaafe
nabbabiza.
29 Geeshsha Ayyanay Filphoosako, «Ye gaarayko yhanigii kale shiiqoba»
yeegeeza.
30 Yeezin Filphoosa woxxii yhanigii hellodar zhandarbay nabe Isiyaasa
maxaafe nabbabodar si7ii, «Ne nabbabizay nees gelinee?» yeegeeza.
31 Zhandarbay, «Tana tamarisiza as baazin wayizii gelode?» yeegeeza.
Gaarel kezii bettoday garkk Filphoosa woosseeza.
32 Zhandarbay nabbabiza maxaafay kifilay yhaya,
«E dur garkk shukinttodayis laagintteeza;
Duri na7a fa ikisa meedizitay tiina si77i gizay garkk,
eekka fa doona dooyekkaya.
33 E kawuzheeza; ees geeshsh pirddakka dhabeeza.
E yessay yha sa7aypp gachintteez gishos
e sheeshibagga oonoo ododay?» yeegiza.
34 Zhandarbay mahii Filphoosako, «Nabe obaz odee? Fa bagga odinenee
hara asibaz odee? Taas odooye» yeegeeza.
35 Filphoosa mahii, Xooss qaala ye aqaypp aykkii, Yesuusa bagga odiza
Wonggile ees odeeza.
36 Unttii yhanigttar haathii yeza aqo helleeza. Zhandarbay, «Haathe yhaya
bo7oba; ta xammaqinttamay garkk abi kaye?» yeegeeza.
37 *Filphoosa eeko, «Neenii ne kunith wozinaypp ammaniko danda7iza»
yeegeeza.
E mahii, «Yesuus Kiristtoos Xoossa Na7a maaqqeezana taanii ammaniza»
yeegeeza.
38 Gaaray eqqod garkk zhandarbay kiittin, nam7ay wodhdhii haatha
geleeza; Filphoosa eza xammaqeeza.
39 Unttii haathapp gaxa kezeezan garkk Goda Ayyanay Filphoosa
qoppekkazin ekkeeza. Nam7intha zhandarbay Filphoosa be7ekkaya, zin fa
oga ufayttittar qiteeza.
40 Filphoosa Azaaxona oleeza. Ma Qisaare ye7oda hellodayis katamitayir
yuuyii Wonggile markkatteeza.

8:32 Isa. 53:7-8 * **8:37** Pettii pettii birana maxaafitay payido 37 yez qopa gujjiza zin binii maxiftay gujjooya

9

Saa7oola ammaneeza (Haw. O. 22:6-16; 26:12-18)

1 Ye wode Saa7oola Goda kaalizita wodhodayis mandditar qeese halaqitayiko yhanigeez.
2 Goda oge kaalliza dhiirathitannee maachchita denggiko, accii Yerusalaame ko7odayis, Damasqqo yez Ayihude Woosa Keethitayis dabddaabbe xaafinttoday garkk eza woosseeza.
3 E yhanigii, Damasqqo katama hellodayis ukkodar, qoppekka salopp wolqqama poo7o e yuushayir poo7eeza.
4 E sa7a pokkeezazin, «Saa7oola, Saa7oola, abis tana bayithinnee?» giz qaala si7eeza.
5 Saa7oola, «Godayyo, ne oonoo?» yeegii oycceez.
«Taanii, ne bayi7ith Yesuusa» yeegeeza.
6 *Goday eeko, «Denddii katama geloba; ne oothodayis beezizabaza ezayid nees odinttoda» yeegeeza.
7 Saa7oolara oge yhanigiz asitay akkokka odinttekka eqqii atteeza. Giirth si7inttiza, zin oonakka benttowa.
8 Saa7oola pokkeez aqaypp denddii be7adar e aafay denggaam ixeeza. Yey gishos, unttii e kushayid aykkii kaalithii Damasqqo gelseeza.
9 Hayidzii gallas hellodayis E be7adayis danda7ekka; akkokka meekkaya; uzhekkaya.
10 Damasqqo pettii Hanana giz Yesuusa tamaaray yeza. Goday qoncithar, «Hananaa» yeegii xeegeeza.
Hananee mahii, «Ta Godayyo, ta yhaydda yeza» yeegeeza.
11 Goday eeko, «Denddii luulo ginttinttiz oge yhanigii, Yihuda kara Saa7oola giz xersesepp ye7eez woos woossiz atha koyoba.
12 Ma Hanana ginttiz athay gelii, Saa7oola nam7intho be7aday garkk fa kushe ezal afa gaddodar qoncithar be7eeza» yeegeeza.
13 Hanana mahii, «Godayyo, Yerusalaame ne geeshsh asayil afa ye athay ab garkk iita baz ootheezako taanii gaame asaypp si7eeza.
14 Ma Damasqqo ne suntha xeegizita ubba accodayis, qeese halaqitay ees mawute inggeeza» yeegeeza.
15 Zin Goday eeko, «Saa7oola Ayihude maaqqekka asay tiina, kaatitay tiinannee Isreele asay tiina, ta suntha ersodayisnnee taas oothoayis maraxintteez miisha maaqqeez gishos ne eeko yhanigoba.
16 Abis giiko, ta sunthay gishos E waafa waaye ekkodayis beezizako taanii eza beezoda» yeegeeza.
17 Hananee yhanigii, kara gelii, fa kushe Saa7oolal afa gaddii, «Ta isha Saa7oola, ne ye7eez ogayil nees bentteez Goda Yesuusa, ne be7aday garkkennee Geeshsha Ayyanar kumoday garkk tana azazeeza» yeegeeza.
18 Ellisii, Saa7oola aafaypp pettii puqo garkkezibazay wodhdhin, Saa7oola nam7intho be7eeza. Ma denddii xammaqintteeza.
19 Katha mi miinggeeza, Damasqqo yez ammanizitayir xiqqa gallas gam7eeza.

Saa7oola Damasqqo taamarsseeza

20 Ellisii Saa7oola, «Yesuusa Xooss Na7a» yeegii Damasqqo yez Ayihude Woosa Keethitayid qaala taamarsseeza.

---

* **9:6** Pettii pettii maxaapitay kukkuritarannee malabaz giitara yeegizanno gujjiza

21 Yeya si7eez ubbay malabaz gi, «Yhay Yerusalaame Yesuusa suntha
xeegizita dhabisiza baasannee? Ma yhana ye7eezay unttan accii, qeese
halaqitay tiina kanggodayis baasannee?» yeegeeza.
22 Zin Saa7oola qaala odor minggittar minggittar yhanigeeza. Yesuusa, E
Kiristtoosa maaqqeezana milxxi udii odeez gishos Damasqqo yez Ayihuditay
ees mahodibaz dhabeeza.
23 Gaame gallasapp guye Ayihuditay shiiqii, Saa7oola wodhodayis to-
bbeeza.
24 Zin Ayihuditay fana wodhodayis qoppeeza Saa7oola si7eeza. Unttii eza
wodhodayis qammannee gallas katama penge naagiza.
25 Zin e tamaaritay eza qamma kanggii, gimbbe gase lukor daachchora
wodhiseeza.

Saa7oola Yerusalaame taamarsseeza

26 Saa7oola Yerusalaame helleez wode ammanizitayir walakinttodayis
koyeeza. Zin E Kiristtoosa ammaneezay unttis tuma aazam ixxin ees yashit-
teeza.
27 Zin Barnnabaasa Saa7oola hawaaritayko kanggeez. Ogel Goday wayizii
qoncceezakonnee nashsheezako, ma Saa7oola Damasqqo Yesuusa sunthayir
yashittekka wayizii qaala odeezako unttis geeshshii odeeza.
28 Saa7oola Yerusalaame wutii Goday sunthayir yashittekka qaala odittar,
hawaaritayira wolla yeza.
29 Ma Saa7oola Girike qaala odeez Ayihuditayra odinttittar palamiza. Zin
unttii eza wodhodayis koyeeza.
30 Ammaniza asitay yeya si7ii, Saa7oola Qisaare kanggii Tersese dakkeeza.
31 Yihuda, Galilarannee Samaare ubbayid yez woosa keethitay saror
yezeeza. Ma miinggeeza; Godayis yashittittar Geeshsha Ayyana minthathor
gaanggii gaanggii yhanigeeza.

Phixiroosa Liidarannee Yoophphe taamarsseeza

32 Phixiroosa gade ubba yuuyttar Liida yez ammaniza asitayko helleeza.
33 Ezayid hosppun layth muda silii arssal woyi7ii yez Eeniya giz atha
denggeeza.
34 Phixiroosa, «Eeniya, Yesuus Kiristtoosa nena pathiza; denddii ne hiixa
denthoba» yeegeeza. Eekka ellisii denddii eqqeeza.
35 Liidarannee Saarona yez as ubbay Eeniya bi7ii, Godayiko maaqqeeza.
36 Yoophphe katama pettii Xaabito ginttiz ammaniza asita yeza. (Xaabito
guussay gen7e guussii) Iza fa yeza wode ubbayid lo77o baz oothitarannee
manqqita maaddittar yezeeza.
37 Ye wode iza harggintti yhayqqin, asay I aha meeccii, pooqeel afa kessii
woyitheeza.
38 Liida Yoophphes kale yeza. Ammanizitay Phixiroosa Liida yeza si7ii,
«Hayyana nuuko ellisii ye7oba» yeegiz kiita nam77ii asita eeko azazeeza.
39 Yey gishos, Phixiroosa denddii, unttara yhanigeeza. Hellii, pooqeel afa
yez kifile eza gelseeza. Am7itay Phixiroosa kalayir eqqii yeekkittar Dorqqa
unttara paxa yezar ootheez qamisitannee afilita ubba Phixiroosa beezeeza.
40 Phixiroosa unttan ubba bale kessii, gulbatii Xoossa woosseeza. Ma
ahayko maaqqii, «Xaabite, denddoba» yeegeeza. Xaabita fa aafa dooyii
Phixiroosa bi7ii, denddii betteeza.
41 Phixiroosa izo fa kusher maaddii denthii esseeza. Yeypp guye, amman-
izitannee ami7ta xeegii, denddeezano u tiina ke7eeza.
42 Yha oday Yoophphe katama ubba helleeza. Gaame asay Goda amma-
neeza.

9:23 2 Qor. 11:32-33

43 Phixiroosa Yoophphe Simoona giz degelay kara unddenna gallas gam7eeza.

10

Phixiroosarannee Qornnelosara

1 Qisaare, «Xaale ola asitay cuga» ginttinttiz ola asitay gancce pettii Qorineloosa ginttinttiz mato halaqay yeza.
2 Qorineloosa fa kara asayira Xoossa miinthii ammaniza asinnee Xoossa goynniza as. Ayihude manqqitakka gaame maaddiza, ma Xoossa ubba wode woossiza.
3 Pettii gallas uddufun saate heera Xooss kiitanchchay eeko yi7ii, «Qornneloosaa» gi xeegodar E qoncithar geeshshii be7eeza.
4 Qorineloosa dagammii kiitanchcha toli udii bi7ii, «Godayyo, abba?» yeegeeza.
Kiitanchchay mahii, «Ne woosannee manqqita ne maaddizay Xooss tiina qofintteeza.
5 Yhatti Yoophphe as kiittii, Phixiroosa giz Simoona ki7isoba.
6 Phixiroosa abba kaler degela Simoona kara imathetithi betteeza» yeegeeza.
7 Qorineloosa paas odeez kiitanchchay yhanigin, fa ayllitaypp nam7itannee Xooss goynniza fa kale wotaaddaritaypp petta xeegii,
8 Unttis ubba baz odii Yoophphe azazeeza.
9 Wonttitha gallas unttii yhanigii, Yoophphe katama ukkodar usuppun saate heera Xooss woossodayis Phixiroosa pooqeel afa kezeeza.
10 E nayinttii kath maadayis koyeez, zin katha kaxxodar E ahumo be7eeza.
11 Salo dooyinttin, damma afila aazizabaz oyddii baggar aykkinttii wodhdhodar E be7eeza.
12 Ezayid oyddii toker yez mehitay, wora do7ita, ulora goochinttiza medhetithaynnee salo kafita ubbay yeza.
13 Ye wode «Phixiroosa, denddii eqqii shukkii mooba» giz qaala eeko ye7eez.
14 Zin Phixiroosa, «Godayyo, wa77a! Ta tuna baz ubbarakka mi eroowa» yeegeeza.
15 Ma, «Xoossay geeshsheeza neenii tuna giipe» giz qaala nam7intho eeko ye7eez.
16 Yeykka, hayidzii toke haneezaypp guye ye gita afila aazizay ellisii udee salo ekintteeza.
17 Phixiroosa fa be7eez qoncithayis bili7ithay, «Ab maaqqadeshsha?» gi fa wozinar qoppodar, Qorineloosa kiitteez asitay Simoona kara oyicichi denggii baler eqqeeza.
18 Fa qaala u dhoqq udii, «Phixiroosa ginttiz Simoona imathay yhaydda yenee?» yeegii oyceeza.
19 Phixiroosa qoncithar be7eezi baza qopithal afa yezin, Geeshsha Ayyana eeko, «Yeezako, hayidzii asitay nena koyiza.
20 Denddii wodhdhoba, taanii unttan kiitteez gishos se7ekka unttar yhanigoba» yeegeeza.
21 Phixiroosa asitayko wodhdhii, «Yi koyizay tanannee; yi abis ye7eenee?» yeegeeza.
22 Unttii mahii, «Nuna mato halaqay Qorineloosa azazeeza. E geeshsh, Xoossa goynniza asinnee Ayihude as ubbayid gaame bonchchintteez as. Qorineloosa, nena fa kara kanggii qaala neepp si7oday garkk geeshsha kiitanchchay ees odeeza» yeegeeza.
23 Phixiroosa asita kara gelssii mokkeeza.

Wonttitha gallas, denddii unttara qiteeza. Yoophphe katama yez ammanizitaypp pettay pettay ezar wolla yhanigeeza.
24 Wonttitha gallas, Qisaare helleeza. Qorineloosa fa iginttannee fa laggita
pettipp xeegii shiishii, Phixiroosa naagiza.
25 Phixiroosa kara gelod hanodar, Qorineloosa eza hellii e tiina xuggunii
ees goynnodayis koyeeza.
26 Zin Phixiroosa, «Denddoba, taakka ta ommas ne garkk as» yeegii eza
dentheeza.
27 Phixiroosa Qornneloosar odeinttinttar kara gelodar gaamay asay shi-
iqeeza denggeeza.
28 E asayiko, «Ayihude as hara gader pettipodayis woy woli hellodayis woga
baza yi eriza. Zin taanii oonakka tuna woy geeshshi baaya gaamay garkk
Xooss tana beezeeza.
29 Yey gishos, yi taako kiittin ixo bayth ye7eeza. Yhatti tana abis
xeegiseezako taas odoytta» yeegeeza.
30 Qorineloosa, «Taanii yhayino oyddii gallasapp tiina yhannontte uddufun
saate woosa woosodar, phooliz ma7o ma77eez as ta tiina eqqeeza.
31 E taako, ‹Qorineloosa, Xoossii ne woosa si7eeza, neenii manqqita maad-
deezanakka qoppeeza.
32 Yikkee, as Yoophphe kiittii, Simoon Phixiroosa giza xeegisoba. E,
Simoona giz degela athay kara aba doonar betteeza› yeegeeza.
33 Yey gishos, taanii neeko ellisii kiiteeza; ne yi7ithayir lo77o ootheeza. Yik-
kee, Xoossii nena Kiitteezibaz ubba si7odayis yhatti nuunii ubbay yhaydda
Goday tiina yeza» yeegeeza.

Phixiroosa nashsha

34 Kaallikka, Phixiroosa, «Xoossii as sino bi7ii asapp ase shaakkooya.
35 Zini duma duma biitta as ubba oona maaqqikokka paas yashittizannee
xillo ooso oothizayid Xoossii ufayttiza taanii tuma akaakeeza.
36 Xoossay, ubba Goda maaqqeez Yesuus Kiristtoosa baggar sarotith odittar
yha Wonggila Isreele asayis azazeeza yi eriza.
37 Waannisa xinqqatebagga sabbakeezaypp aykkii Galilapp aykkii Yihuda
biita ubba hellodayis haneezibaza yi eriza.
38 Xoossii Naazirete Yesuusana Geesha Ayyanar tizheezannee wolqqa
inggeeza. Xoossii eza yez gishos lo77o baz oothittar harggintteezita pathi-
tarannee Xalahe kushe haarintteez ubba kessittar yuuyeeza.
39 «Ayihude biittannee Yerusalaame E ootheez ubba bazayis nuunii
markkitta. Unttii mazqalel afa sottii eza wodheeza.
40 Zin Xoossii hayidzintha gallas yhayiqopp eza denthii asayis benttoday
garkk udeeza.
41 Ye benttithay Xooss tiina maraxeez ees markka maaqqeez nuus markka-
tizapp attin as ubbayis baaya. E yhayiqopp denddeezaypp guye nuur
meezannee uzheeza.
42 Nuunii Wonggile asayis ododay garkkennee paxa yezital afannee
yhayqqeezitayil afa pirddodayis Xoossii shuumeezay Yesuusa maaqqeezana
markkattoday garkk nuna azazeeza.
43 Xooss ammaniza ubbay nagaray, e sunthayir atto ginttinttiza nabitay
markkatiza» yeegeeza.

Ayihude maaqqekka asitay ammanii Geeshsha Ayyana ekkeeza

44 Phixiroosa haga oda haasekkazin qaala si7odar ubbayil afa Geeshsha
Ayyana goggeeza.

10:34 Nam7i. 10:17

45 Phixiroosar Yoophphepp ye7eez ammaniza dookalintteez Ayihude ubbay, Ayihude baazitalakka Geeshsha Ayyana gogeez gishos malabaz geeza.
46 Yeya godayis danda7eeza, unttii duma duma doonar nashshittarannee Xoossa galatodar si7eez gishosi.
Ye wode Phixiroosa mahii,
47 «Yeyitititay ma nugarkk Geeshsha Ayyana ekkeezitay haathar xammaqinttamay garkk kayoday danda7izay oonoo?» yeegeeza.
48 Unttii Yesuus Kiristtoosa sunthayir xammaqinttoday garkk unttan azazeeza. Yeypp guye, unttii paar xiqqa gallas bettoday garkk Phixiroosana woosseeza.

11

Phixiroosa fa ootheezibaza Yerusalaame woosa keethis odeeza

1 Hawaaritayinnee Yihuda yez ammanizitay, Ayihude baazitaykka Xoossa qaala ekkeeza si7eeza.
2 Phixiroosa Yerusalaame yhanigeez wode dookalintteez ammanizitay,
3 eeko, «Neenii dookalinttekkazityiko gelii unttara katha abis meenee?» yeegii falameeza.
4 Zin Phixiroosa haneezibaz tiinapp aykkii maarar odeeza:
5 «Taanii Yoophphe katama Xooss woossittar ajuuta be7eeza. Damma afila aazizabaz oyddii baggar aykkinttii salopp wodhdhittar taako ye7eez.
6 Taanii dakkii be7adar oyddii toker yez mehita, wora do7ita, ulora goochinttiza medhetithitannee salo kafita be7eeza.
7 ‹Phixiroosa, denddoba, shukkii mooba› giz qaala si7eeza.
8 «Zini taanii, ‹Godayyo, wa77a, tuna baz woy geezhekkabaz ubbarakka ta doonako helii erooya› yeegeeza.
9 «‹Xoossay geeshsheeza neenii tuna giipe› yeegiz qaala nam7intho salopp ye7eez.
10 «Yey hayidzii toke haneeza, mahii ubbay salo fud ekintteeza.
11 Ye saatatekka hayidzii asitay Qisaarepp taako kiitinttii taanii yez kara helleeza.
12 Sidhekkazar unttara yhammadaygarkk Ayyana taas odeeza. Ma yha usuppun ishitay Yoophphepp taara Qisaare yhanigeezitayir Qorineloosa kara geleeza.
13 Kiitanchchay e kara gancce eqqii, ‹Yoophphe kiittii Phixiroosa ginttinttiz Simoona xeegisoba.
14 Nenannee ne kara as ubba ashshiza qaala E nees ododa› geezana Qorineloosa nuus odeeza.
15 «Taanii nashsha aykkodar Geeshsha Ayyana tiin nuul afa wodhdheezay garkk unttal afakka wodhdheeza.
16 Ye wode ‹Waannisa haathar xammaqeeza, zin yi Geeshsha Ayyanar xammaqinttoda› yeegeez Goda qaalay taas qopintteeza.
17 Xoossay nuus Goda Yesuus Kiristtoosa ammaneezitayis inggeez imota izo Ayihude baazitayisikka inggiko, yeezin Xoossa kayodayis taanii oonoo?» yeegeeza.
18 Unttii yeya si7eez wode fa palama ashshii, «Yeya maaqqiko, Xoossay Ayihude baazitaykka nagarapp maaqqii de7o yezoday garkk maaroteth inggeeza» yeegii Xooss galateeza.

Anxooka woosa keeth

11:17 Haw. O. 1:5

19 Isxefaanoosana yhayiqos heltheez bay7ithaypp denddeezayid laalintteez ammanizitay qaala Ayihuditay aaddas odittar pinqqe, Qoophiroosannee Anxooka hellodayis yuuyeeza.
20 Zin Qoophiroosappennee Qerenapp ye7eez pettii pettii ammaniza asitay Anxooka yhanigii, Goda Yesuusa Wonggile Girike asayiskka odeeza.
21 Goda wolqqay unttara yeza; ma gaame asay ammanii Godayikko maaqqeeza.
22 Ye oda Yerusalaame yez woosa keethay si7eez gishos Barnnabaasana Anxooka azazeeza.
23 Barnnabaasa Anxooka yhanigeez wode Xoossii fa aadho kehetithaypp fa woyayis wayizii inggeezako bi7ii ufaytteeza. Unttii ubbay fa kunth wozinar Godayil miinggii yezoday garkk unttan zoreezay:
24 Barnnabaasa Geesha Ayyanarannee ammanor kumeez keeha as maaqqeez gishosii. Gaame asaykka Goda ammaneeza.
25 Yeypp guye, Barnnabaasa Saa7oola koyodayis Xerseese qiteeza.
26 Ezayid Saa7oola denggii Anxooka ekkii ye7eeza. Barnnabaasannee Saa7oola woosa keetha asayira laythi muda bettii gaame asa taamarsseeza. Ammanizitay Anxooka «Kiristtaane» ginttinttii tiina xeegintteeza.
27 Ye wode pettii pettii nabitay Yerusalaamepp Anxooka wodhdheeza.
28 U ganccepp Agaboosa gizay denddii gade ubbayil iita naye dendodana Ayyana wolqqar tinbbite odeeza. Yeyi haneezay Oroome Kaatay Qalawudoosa wodaydda.
29 Ammanizitay ommar ommar fa wolqqay garkk miishe kessii Yihuda yez ammanizitayis maadee dakkodayis qofa acceeza.
30 Unttii yey garkk udii, miisha Barnnabaasalannee Saa7oolal woosa keeth cimitayis dakkeeza.

12

Woosa keethal afa dendeez wolqqama bayi7ithii

1 Ye wode Kaatay Herodoosa* woosa keeth asaypp bagga bayithi aykkeeza.
2 Waannisa isha Yayqqooba mashshar wodhiseeza.
3 Yey Ayihudita ufaysseezana bi7ii, gujjii Phixiroosanakka aytheeza. Yey haneezay boora Baale bonchchiza gallasitayida.
4 Phixiroosana aykkii acceeza. Paaziqa bonchchiza gallasitaypp guye woya tiina eza kessodayis qoppii, oyddii oyddii wotaaddaritay oyddii aqo naagizitay eza naagoday garkk aathii inggeeza.
5 Yey gishos, Phixiroosa achch kara naaginttiza. Zin woosa keeth asay ees miinthii Xooss woossiza.

Kiitanchchay Phixiroosana achch karapp kesseeza

6 Herodoosa Phixiroosana woya tiina shiishodaypp tiina qamma Phixiroosa nam7i baggar nam7ii wotaaddaritay gancce santhalaater acinttii gentteeza. Naagizitay achch karay pengitayid eqqii naagiza.
7 Qoppekkazin Goda kiitanchchay qoncceeza. Achch karayid poo7o poo7eeza. Kiitanchchay Phixiroosa miyya bochchii barkkithii «Elle denddoba» yeegeeza. Izirakka santhalaatay e kushaypp wodhdheeza.
8 Kiitanchchay eeko, «Ne ma7a ma77oba, ne caammakka aathoba» yeegeeza. Phixiroosa yey garkk ootheeza; kiitanchchay, «Ne afar ma77iz ma7a ma77ii tana kaalloba» yeegeeza.

11:19 Haw. O. 8:1-4 **11:28** Haw. O. 21:10 * **12:1** *Kaatay Herodoosa:* Yhay kaatay Heroodos, damma Herodoosa Agripha gizay E, 37-44 Maarotitha Laytha hellodayis haareeza. E kaat Heroodosas na7a na7a **12:4** Kes. 12:1-27

9 Phixiroosa achch karapp kezii kiitanchcha kaalleeza. Ees ahumo bi7izay
garkk aazizapp attin kiitanchchay oothizabazay tuma aazekkaya.
10 Kiitanchchayirannee Phixiroosara tiinasannee nam7intho wotaaddara
aadhii katama kanggiza biraata pengayiko helleeza. Pengaykka unttis
fa aaddas dooyintteeza. Unttii kezii pettii husa ogel kezeezan garkk
qoppekkazin kiitanchchay Phixiroosapp shaakintteeza.
11 Phixiroosas wozina maaqqin, «Ta Goday fa kiitanchcha kiittii,
Herodoosa kusheppennee naagii betteez Ayihude as ubbaypp ashsheezana
yhatti tuma ta ereeza» yeegeeza.
12 E yeya akaakeez wode gaame asay pettipp shiiqii Xoossa woossiza aqa,
Marqqoosa giz Waannisa indat Mayramii kara yhanigeeza.
13 Ezayid baler eqqii xeegeeza. Pettii Rooda giz ooso asita penga ees
dooyodayis ye7eeza.
14 Rooda Phixiroosa qaala maaqqeezana erii ufayisar kumii gazara dooy-
oda ashshii guye woxxii yhanigii, «Phixiroosa bale eqqeeza» yeegii asayis
odeeza.
15 Asay iiko, «Neenii eeyinnee!» yeegeeza. Rooda Phixiroosa maaqqeeza
geeshshii odeeza. Unttii, «Yey E kiitanchcha» yeegeeza.
16 Zin Phixiroosa baler eqqii xeessi ashshaam ixxin asay gazara dooyii eza
bi7ii malabaz geeza.
17 Zin unttii si77i goday garkk Phixiroosa fa kushayir mallii Goday
achch keethaypp eza wayizii kesseezako unttis qonccisii odii, «Yhaya
Yayqqoobasinnee ammaniza asayis odoytta» gi ezaypp kezii hara aqo qi-
teeza.
18 Sa7a wonttodar «Phixiroosa ana qiteenee» gi wotaaddaritay woli gancce
gaame walaseeza.
19 Herodoosa Phixiroosa koyisin, E benttekazay gishos naagizita qurii, unt-
tan wodhoday garkk azazeeza. Yeypp guye, Herodoosa Yihudapp Qisaare
wodhdhii ezayid xiqqa wode betteeza.

Herodoosa yhayiqo

20 Herodoosa Xiroosa asayirannee Sidoona asayir wola morkke. Unttii biit-
tay katha Herodoosa biittapp denggiza gishos unttii pettipp maaqqii e zhan-
darba Bilasxoosa paas cima udii dabbotodayis Heroodosakko yhanigeeza.
21 Herodoosa suntheez gallas fa kaatetith afila ma77ii, zufaanayil afa bettii
asayis odeeza.
22 Asay, «Yey Xooss qaala, as qaala baaya» yeegii uukkeeza.
23 Herodoosa Xoossa bonchchekka gishos izira Goda kiitanchchay eza
shocin guxiner minttinttii yhayqqeeza.
24 Zin Xooss qaalay diccittarannee dalggittar kiiteeza.
25 Barnnabaasannee Saa7oola fa oosa polii Marqqoosa giz Waannisa paar
ekkii Yerusalaamepp maaqqeeza.

13

Barnnabaasannee Saa7oola kiitintteeza

1 Anxooka yez woosa keetha nabitayinnee asitamaaritay yeza. Unttii
Barnnabaasa, Karith ginttinttiz Simoona, Qerenapp ye7eez Lukosa, Kaatay
Heroodisara dicceez Minaahennee Saa7oola.
2 Unttii Goda goynnitarannee xoomitarannee Geeshsha Ayyanay, «Taanii
xeegeez oosayis Barnnabaasannee Saa7oola taas shagoytta» yeegeeza.
3 Yey gishos, unttii xoomeezappennee woosseezaypp guye fa kushayid
unttal afa gaddii woossii dakkeeza.

Barnnabaasannee Saa7oola Qoophiroosa yhanigeeza

4 Yey gishos, Geeshsha Ayyana unttana azazeeza. Selewuqe yhanigeeza;
ezaypp markkabe gelii Qoophiroosa haathar teqintteez biita yhanigeeza.
5 Unttii Silmmana hellii Ayihude Woosa Keethitayid Xooss qaala odeeza.
Waannisa* maaddittar unttar yeza.
6 Unttii Qoophiroosa haathar teqintteez biitta kanthii Phaafu heliza wode
pettii worddo nabe Bar-Yesuusa giz Ayihude ammita denggeeza.
7 Ye ammitay gade aqisiz Sarggosa Phawuloosa giz wozinaama athayira
yeza. Sarggosa Phawuloosa Barnabaasanne Saa7oola faako xeegii Xooss
qaala si7odayis koyeeza.
8 Zin Girike doonar ammitay sunthay «Elimmaasa» bilthay gade haarizay
ammanamay garkk kayodayis koyii Barnabaasarannee Phawuloosar eqint-
teeza.
9 Zin Phawuloosa giz Saa7oola Geeshsha Ayyanar kumii ammitana dakkii
bi7ii,
10 «Naati, Xalahe na7ayyo, iitatith ubbay kumeezayo, xillotith ubbayis
morkkayo, luule Goda oga mirqiza ashshaamo?
11 Yeezako, yhatti Goday kach kushay neell afa yeza. Neenii qooqe
maaqqoda; xiqqa wodes awa poo7o be7aamii» yeegeeza.
Izir cagganannee dhuma e aafa goozin, fa kushayid aykkii kaalithiza as
koyttar yuuyeeza.
12 Gade haarizay yeya be7eez wode Godaabaz tamaarssizayid malabaz gi
ammaneeza.

Barnnabaasannee Phawuloosa Phisida Anxooka yhanigeeza

13 Phawuloosannee ezar yezitay Phaafupp denddii, Phinfila yez Phergge
markkaber yhanigeeza. Waannisa unttapp shaakinttii Yerusalaame
maaqqeeza.
14 Zin unttii Pherggepp aadhii Phisida yez Anxooka helleeza. Maala gallas
gallas Ayihude Woosa Keeth gelii betteeza.
15 Muse higgayid nabitay maxaafay nabbabintteezaypp guye Ayihude
Woosa Keeth halaqitay, «Nu ishuntho, as minthathiza qaala yinttis yezako
asayis odoytte» yeegii unttiko azazeeza.
16 Phawuloosa denddii eqqii fa kusher mallii, «Isreele asitannee, Xoossa
goynniza Ayihude maaqqekka asayyo, si7oytta.
17 Yha Isreele asa Xoossay, nu mayzita dooreeza. Gibxxe biitta imath-
atithar unttii yezin, unttan gaanthii fa gita wolqqar Gibxxe biittapp kesseeza.
18 Liizho biitta oyttam layth maaqqoda unttan danda7eeza.
19 Kan7aane biitta Ayihude maaqqekka laappun kaatetithita haasii u biitta
fa asa laatiseeza.
20 Yeyi ubbay oydd xeetannee ishatam maaqqad layth gancce haneeza.
Yeypp guye nabe Sami7eela wode hellodayis daynnitay aqisoday garkk
inggeeza.
21 «Yeypp guye, unttii paas kaat inggoday garkk woossin, Xoossii Biiname
sheeshaypp Qiise na7a, Saa7oola oyttam laythi kawutoday garkk unttis
inggeeza.
22 Xoossay Saa7oola shaareezaypp guye unttal afa Dawute kawutiseeza.
Xoossay Dawute bagga markkattittar, ‹Taanii ta shene ubba oothiz ta wozina
maaqqeez Issaye na7a Dawute denggeeza› yeegeeza.

---

* **13:5** *Waannisa:* Yha aqa xaafintteez Waannisa, hawaare Waannisa baazin Waannisa Marqqoosa ginttinttiz Marqqoosa Wonggile xaafeezaya. **13:17** Kes. 1:7; Kes. 12:51 **13:18** Tay. 14:34; Nam7i. 1:31 **13:19** Nam7i. 7:1; Iyya. 14:1 **13:20** Nam7i. 2:16; 1 Sam. 3:20 **13:21** 1 Sam. 8:5; 10:21 **13:22** 1 Sam. 13:14; 16:12; Maz. 89:20

23 «Xoossay, ‹Taanii Dawute sheeshaypp Isreele ashshiza ko7oda› gi qaala
geleezay garkk Yesuusana ke7eeza.
24 Yesuusa ye7odaypp tiina Isreele as ubbay fa nagaraypp maaqqii xam-
maqinttoday garkk Waannisa qaala odeeza.
25 Ma Waannisa fa oosa wurssod hanittar asayiko, ‹Tana yi oona gi qoppee?
Taanii yi naagiza Kiristtoosa baaya, zin taanii e caamma bilodayis taas
beezowazay taapp guyer yi7iza› yeegeeza.
26 «Nu Ishuntho, Afraame sheeshuntho, ma yhaydda Ayihude baazin Xoos-
sis yashittizitayo, yha atotitha qaalay nuus kiitintteeza.
27 Abis giiko, Yerusalaame yez asaynnee u halaqitay Yesuusana erekkaya.
Maala gallas ubbayid nabbabinttiza nabitay qaala akaakekka gishos ezal afa
pirddii nabitay odeez qaala poleeza.
28 Yesuusa wodhisodayis pettii sankkekka dhabin Philaaxoosa eza wodho-
day garkk woosseeza.
29 Unttii Yesuusabaz Geeshsha Maxaafayid xaafintteezibaz ubba poleez
wode mazqalepp eza wodhisii moogeeza†.
30 Zin Xoossay yhayiqopp Yesuusa dentheeza.
31 Yeypp guye, E paar Galilapp Yerusalaame ye7eezitayis unddenna gallas
bentteeza. Unttii yhatti ebaz asayis markkatiza.
32 «Xoossii nu aditayis immad geez Wonggile nuunii yinttis odiza.
33 Dawute fa Mazmuure Maxaafayid nam7intho shemppayid,
« ‹Neenii, ta Na7a,
taanii yhayino nena yeleeza›
giinttintteezay xaafintteeza Yesuusa, Xoossii yhayiqopp denthii nu mayzi-
tayis inggod geeza nuus u na7itayis poleeza.
34 E wooqqaamay garkk Xoossay yhayiqopp eza denthor erisodayis,
« ‹Taanii Dawutes inggod geez
ammanintteez geeshsh anjjo yinttis inggoda› yeegii odeeza.
35 Yey gishos, Mazmuure Maxaafayid hara aqo ma
‹Ne Xillay aha wooqqisaamii yeegiza.›
36 «Dawute fa wode Xoossa qofa poleezaypp guye yhayqqii fa aditayir
mooginttii wooqqeeza.
37 Zin Xoossay yhayiqopp dentheezay wooqqekkaya.
38 «Yey gishos, ta ishuntho, nagara atotithay Yesuusa baggar tiinatii yinttis
odintteeza eroytta. Muse higgay nagarapp xillisodayis danda7ooya.
39 Zin Yesuusa ammaniza ubbay nagarapp xilliza.
40 Yey gishos, nabitay geezay yinttal afa hellaamay garkk naaginttoytta.
41 « ‹Xoossay geezbaz leeqisizuntho! Bo7oytta! Malabaz goytta! Dhaboytta!
oonkka odin, yi ammanoowa oosa
taanii yi wode oothoda› » yeegeeza.
42 Phawuloosannee Barnnabaasa Ayihude Woosa keethapp kezodar, kaal-
liza maala gallasayid yeya gujjii ododay garkk asay unttan woosseeza.
43 Shiiqo laalintteezaypp guye gaame Ayihuditayinnee Ayihuditay am-
manayid gelii Xoossa goynniza gaamitay Phawuloosannee Barnnabaasa
kaalleeza. Ammaneezitay Xooss aadho keehatithayid miinggii yezoday
garkk unttan zoreeza.

13:24 Mar. 1:4; Luq. 3:3 **13:25** Mat. 3:11; Mar. 1:7; Luq. 3:16; Wan. 1:20, 27 **13:28** Mat. 27:22-23; Mar. 15:13-14; Luq. 23:21-23; Wan. 19:15 † **13:29** Moogeezay biitta gancce baazin shuchchapp woocintteez duufo gancce gaddeez guussii **13:29** Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luq. 23:50-56; Wan. 19:38-42 **13:31** Haw. O. 1:3 **13:33** Maz. 2:7 **13:34** Isa. 55:3 **13:35** Maz. 16:10 **13:41** Ibr. 1:5

44 Kaalliza maala gallas katama yez asaypp oonkk attekka god hellodayi
gaamitay Xooss qaala si7odayis shiiqeeza.
45 Zin Ayihuditay gaame asa be7eez wode Phawuloosa qinaattii e nashsha
ixxii eza cazheeza.
46 Phawuloosannee Barnnabaasa yashittekkaya, «Xoossa qaalay tiinatii
yinttis odinttodayis koshshiza. Zin yi qaala ixxii medhina de7o ekkodayis
nuus beezooya gi yi, yi ommas pirddeez gishos yikkee nuunii Ayihude
baazitayko maaqqoda.
47 Yeykka Goday,
« ‹Alame kunithay ne baggar attoday garkk,
taanii nena Ayihude baa woyas poo7o ootheeza yeegii nuna azazeeza› »
yeegeeza.
48 Ayihude baazitay yeya si7ii ufayttii Xooss qaala bonchcheeza. Ma
medhina de7os maraxintteez ubbay ammaneeza.
49 Goda qaalay ye gade ubba helleeza.
50 Zin Ayihuditay, Ayihude baazar Xoosse goynniza bonchintteez maach-
chitannee katama yez gita asita Phawuloosal afannee Barnnabaasal afa
denthitheeza. Ye asitay unttan bayi7ith aykkii fa biittapp kesseeza.
51 Zin Phawuloosarannee Barnnabaasara ixxizitayis malla maaqqoday
garkk fa toke buli7a tiqisii Iqoononnee katama yhanigeeza.
52 Ma Anxooka yez ammanizitay Geeshsha Ayyanarannee ufayisar
kumeeza.

14

Phawuloosannee Barnnabaasa Iqonoone yhanigeeza

1 Kaseesaygarkk, Phawuloosannee Barnnabaasa Iqonoone Ayihuditay
woosa keeth gelii gaame Ayihuditayinnee Ayihude baazitay ammanod hel-
lodayis qaala odeeza.
2 Zin ammanekka Ayihuditay, Ayihude baazitay wozina laammii ishitayil
afa denthitheeza.
3 Hawaaritay ezayid gaame wode gam7eeza. Unttii yashitekka Goday
bagga odeeza. Goday malatitannee oorithabaz unttii oothoday garkk unttis
mawute inggii fa aadho keehetith qaalay tuma maaqqeezana beezeeza.
4 Zin ye katama asay shaakinttii, baggay Ayihuditayir baggay ma Hawaar-
itayir maaqqeeza.
5 Ayihude baazitayinnee Ayihuditay fa halaqitayir wolla maaqqii
hawaarita qohodayisinnee shuchchar shocodayis koyeeza.
6 Hawaaritay yeya erii, Lisxirannee Derbe giz Liqa7one katamitannee u
heera yez biitta qosintteeza.
7 Ezayid Wonggile odeeza.

Phawuloosannee Barnnabaasa Lisxirarannee Deriber

8 Yelintteezaypp aykkii nam77ii tokitay sileez yedhdhii eroowa pettii athay
Lisxira yeza.
9 Ye athay Phawuloosa ododar bettii si7izazin. Phawuloosa eza dakkii
be7adar paxodayis ees ammano yeza bi7ii,
10 fa qaala dhoqq udii, «Sitti gi ne tokayir eqqoba» yeegeeza. Yeezin,
puthukk gi denddii eqqii yeth aykkeeza.
11 Phawuloosa ootheeza asay bi7ii u fa qaala dhoqq udii Liqa7one doonar,
«Xoossitay as aazii nuuko wodhdheeza» yeegeeza.

13:47 Isa. 42:6; 49:6 **13:51** Mat. 10:14; Mar. 6:11; Luq. 9:5; 10:11

12 Barnnabaasana, «Diya» gi, Phawuloosa yhaydda odar erintteezaya
maaqqeez gishos eza, «Hermmeesa» gi suntheeza.
13 Katamaypp gaxa yez Diya giz eeqa kara kaahinay kormmitannee fudhe
doosita hawaaritayis yarshshodayis kezii katama gaxa ke7eeza.
14 Zin Barnnabaasannee Phawuloosa yeya si7ii fa ma7a peedheeza. Asay
gancce woxxii gelii,
15 fa qaala dhoqq udii, «Asayyo, yhaya abis oothee? Nuunikka yi garkk
ase. Yha pathoowabazaypp salonnee sa7a, abbannee u gancce yez ubba baz
medhdheez de7o Xoossayiko yi maaqqoday garkk yinttis nuunii Wonggile
ododa.
16 E binii asay fa oge fa oge yhammaday garkk dakkii ashsheeza.
17 Zini ira salopp bukkiseeza, kathakka woder woder inggeez, kathi ing-
gii yinttan gaame ufaysseeza, yeezii yinttis lo77o baz udii paas markka
dhabisekka» yeegeeza.
18 Hawaaritay yeya gi paas asay yarshshaamay garkk waayer kayiseeza.
19 Anxookappennee Iqoononeppe ye7eez Ayihuditay, asa fa bagga mahii
shuchchar Phawuloosa caddeeza. Unttis E yhayqqeezibaz aazin katamapp
gaxa goochchii kanggii oleeza.
20 Zin ammanizita yi7ii, e yuushayid galchchii eqqeezazin E denddii
katama geleeza. Wonttitha gallas Barnabaasar pettipp Derbe qiteeza.

Phawuloosannee Barnnabaasa Soore Anxooka maaqqeeza

21 Unttii Derbe katama Wonggile odii gaamita ammantheezaypp guye
Lisxira, Iqoononennee Phisida Anxooka maaqqeeza.
22 Ye katamitayid yez ammanizita mihithitara unttii ammanor minggod
garkk zorttar, «Xoossa kaatetitha gelodayis nuunii gaame waaye ekkodayis
beeziza» yeegii taamarsseeza.
23 Ma woosa keethitayis ommas ommas cimita dooreeza. Xoomeezayp-
pennee woosseezaypp guye unttii ammaneez Godayis u hadara inggeeza.
24 Phisida biitta kanthii aadhii Phinfile yhanigeeza.
25 Phergge qaala odeezaypp guye Axaala yhanigeeza.
26 Yeypp unttii fa poleez oosayis Xooss aadho keehatithayis unttan hadara
inggeez Anxooka markkaber maaqqeeza.
27 Anxooka hellii woosa keeth asa shiishii Xoossay unttara ootheez oosa
ubbaynnee Ayihude maaqqekka asay ammanoday garkk unttis wayizii oge
dooyeezako odeeza.
28 Ezayid ammanizitayir gaame wode gam7eeza.

15

Yerusalaame shiiqo

1 Pettii pettii asay Yihudapp Anxooka yhanigii, «Muse wogay garkk yi
dookalinttaam ixxiko attodayis danda7ooya» gi ammanizita taamarsso ayk-
keeza.
2 Yey Phawuloosannee Barnnabaasa unttar gaame palamoday garkken-
nee wacoday garkk ootheeza. Yey gishos, Anxooka yez pettii pettii asay
Phawuloosarannee Barnnabaasara Yerusalaame yhanigii Hawaaritayran-
nee cimitayir woli hellii ye oda billoday garkk qofa acceeza.
3 Woosa keethay unttan kiittin yhanigeeza. Unttii finqqe Samaarera
aadhittar Ayihude baazitay Xoossiko wayizii maaqqeezako odeeza. Yey
ammanizita ubba gaame ufaysseeza.

14:15 Kes. 20:11; Maz. 146:6 **15:1** Lewii. 12:3

4 Unttii Yerusalaame hellin woosa keethay, Hawaaritayinnee cimitay unttan mokkeeza. Xoossay unttar ootheezi bazita ubba u odeeza.
5 Zin Ferisaawitay baggapp ammaneez pettii pettii asay denddii eqqii, «Ayihude baazar ammaneez asay dookalinttodayisinnee Muse higga naagodayis beeziza» yeegeeza.
6 Hawaaritayinnee cimitay yeya tobbodayis shiiqeeza.
7 Gaame odintteezaypp guye, Phixiroosa denddii eqqii, «Ta ishuntho, Ayihude baazitay Wonggile qaala ta doonaypp si7ii ammanoday garkk tiinatii tana Xooss yi ganccepp dooreezana yi eriza.
8 As wozina eriza Xooss Geeshsha Ayyana nuus inggeezay garkk unttiskka inggeezana markkatteeza.
9 Ammanor u wozina geeshsheez gishos nu ganccennee u gancce dummatith gaddekkaya.
10 Yey gishos, nu aditaynne nuunii tookkodayis danda7inttoowa qambbara ammanizitay morgayil gaddii yhatti abis Xoossa paace?
11 Goda Yesuusa aadho keehatithayid unttii atteezay garkk nuukka atteezana ammanoda» yeegeeza.
12 Asay si77i gi, Barnnabaasannee Phawuloosa Ayihude maaqqekka asay gancce fa baggar Xoossii ootheez malatitannee oorothibaz ubba ododar si7eeza.
13 Unttii nashsha haaseezaypp guye Yayqqooba, «Ishuntho, ta giza si7oytta.
14 Xoossii Ayihude baazitay ganccepp fa as doorodayis kezii unttan tiin wayizii qopeezako Simoona odeeza.
15 Nabitay qaalay yhayir qariza. Geeshsha Maxaafayid,
16 ‹‹Yhaypp guye, taanii maaqqoda,
wodhdheez Dawute keetha denthoda.
Laalintteez keethaka ta mahii essoda.
17 Atteez as ubbay taako ye7oda,
taanii xeegeez Ayihude maaqqekka as ubbay tana koyoda.
18 Binipp aykkii yey erinttoday garkk udeez
goday, tana› yeegiza.
19 «Yey gishos, ta qofay Xoossiko maaqqeez Ayihude baazita nuunii waayithaamay garkke.
20 Zin unttii eeqas yarshshinttii tuneezibaz maamay garkk, lagitaamay garkk, bawuta maamay garkkennee suuthii uzhaaminnee maamay garkk unttis nuunii dabddaabbe xaafodayis koshshiza.
21 Muse higgay binipp aykkii maalagalas Ayihude Woosa Keethi nabbabinttiza katama ubbayid sabbakinttiza» yeegeeza.
22 Yeypp guye, hawaaritaynnee cimitay woosa keeth as ubbayir wolla fa ganccepp xiqqa asita doorii Phawuloosarannee Barnnabaasara Anxooka dakkodayis qofa acceeza. Unttii unddenna erintteez kaalithiza nam7i asita Barssabaasa ginttinttiza e Yihudannee Sillaase dooreeza.
23 Yhay garkk ginttinttii xaafintteez dabddaabba unttal afa dakkeeza: «Nuunii hawaaritaynnee cimitay yi ishitay, Anxooka, Soorarannee Kilqqe yez Ayihude maaqqekka ishitayis nu sarotha kiittoda.
24 «Nuunii kiittekka asitay nu ganccepp yhanigii, ‹Yi dookalinttodayisinnee higge naagodayis beeziza gi› yinttan waayitheezannee yilotheeza nu si7eeza.
25 Nuunii dosiza Barnnabaasannee Phawuloosa doorintteez asayir wolla yinttiko kiittodayis pettii wozinar nu murtteeza.
26 Unttii nu Goda Yesuus Kiristtoosa gishos fa shemppo aathii inggeeza.

15:7 Haw. O. 10:1-43 **15:8** Haw. O. 2:4; 10:44 **15:16** Amo. 9:11-12 **15:20** Kes. 34:15-17; Lewii. 17:10-16; 18:6-23

27 Yey gishos, nuunii xaafeezana unttii fa doonarakka gujjii yinttis ododay
garkk e Yihudannee Sillaase azazeeza.
28 «Yha koshshizitaypp attin hara toofo yinttan toossaamay garkk nuunnee
Geeshsha Ayyanay lo77o qofa maaqqeezana be7eeza
29 Eeqas yarshintti tuneezibaz miipatte, suuth uzhipatte, bawuta miipatte,
lagite ayikkipatte. Yha ubbaypp yi, yinttan naagiko lo77o baz udiza. Saro
yezoytta» yeegeeza.
30 Yey gishos, kiitintteezitay moyizinttii Anxooka yhanigii ammaniza asita
shiishii, dabddaabbe inggeeza.
31 Unttii ye minthatho dabddaabba nabbabeezaypp ufaytteeza.
32 Ma e Yihudannee Sillaase u fa ommas nabita maaqqeez gishos amman-
izita lo7ithii zorii minthatheeza.
33 Unttii Anxooka xiqqa gallas betteezaypp guye ishitay lo77or moyizin
fana kiitteezitayiko maaqqeeza.
34 * [Zin Sillaase ezayid attodayis koyeeza.]
35 Ma Phawuloosarannee Barnnabaasar hara gaame asitayir wolla Goday
qaala tamarssitarannee Wonggile odittar Anxooka gam7eeza.

Phawuloosa Barnnabaasapp shaakintteeza

36 Xiqqa gallasapp guye Phawuloosa Barnnabaasako, «Nuunii Goday qaala
odeez katama ubbitayid ammanizitay waafa yezako guye maaqqittar wola
be7adannee eroda» yeegeeza.
37 Barnnabaasa Marqqoosa ginttinttiza Waannisa paar yhanigoday garkk
koyeeza.
38 Zin Phawuloosa Marqqoosa paar yhanigoday garkk koyekkaya. Yeykka,
E Phinfila shaakinttii unttar oothodayis yhanigekka gishosi.
39 U gancce iita kachchii kezin pettay pettaypp shaakintteeza.
Barnnabaasa Marqqoosa ekkii markkaber Qoophiroosa kezeeza.
40 Zin Phawuloosa Sillaasena dooreeza; ammanizitay Phawuloosa Xooss
aadho keehatithayis hadara inggeezaypp guye e qiteeza.
41 Yeezii, woosa keethita minthathittar Soorarannee Kilqara aadheeza.

16

Ximaatoosa Phawuloosanannee Sillaase heleeza

1 Phawuloosa Derbbennee Lisxira heleeza. Ezayid Ximaatoosa giz am-
maniza as yeza. E indatakka ammaniza Ayihude maachch, e aday Girike asii.
2 Lisxirarannee Iqonoone yez ammizitay Ximaatoosa bagga lo7ithii
markkatteeza.
3 Phawuloosa Ximaatoosa paar kanggodayis koyeeza, eez aday Girike as
maaqqeeza ye aqo yez Ayihude ubbay eriza gishos eza dookaleeza.
4 Unttii katamitayira yhanigttar Yerusalaame yez hawaaritaynnee cimitay
acceez qofa ammanizitay naagoday garkk unttis odittar aadheeza.
5 Yey gishos, woosa keethitay ammanor minggittar, payidorakka gallas
gallas gaanggii gaanggii yhanigeeza.

Phawuloosa Maqadoona yhammadaygarkk xeegintteeza

6 Iisiya qaala odaamay garkk Geeshsha Ayyanay unttan kayeez gishos
Phirgerannee Galata biittar aadheeza.
7 Unttii Miisa zawa helleez wode Bitaana yhammadayis butintteeza. Zin
Yesuusa Ayyanay unttan kayeeza.
8 Yey gishos, unttii Miisa kanttar aadhittar Xiro7aada wodhdheeza.

---

* **15:34** Pettii pettii kusher xaafintteez binii maxaafitayid payido 34 baaya. **15:38** Haw. O. 13:13

9 Phawuloosa qamma qoncithar pettii Maqadoona as faako, «Maqadoona
piinggii nuna maaddooye» yeegttar eqqii woosodar be7eeza.
10 Ajuuta E be7eezaypp guye ellisii nuunii Maqadoona yhammadayis koy-
eeza. Yeykka, Wonggile ezayid yez asayis ododayis Xoossay nuna xeegeez
aazeeza.

Liida Kiristtoosa ammaneeza

11 Xiro7aadapp denddii markkabe gelii Samotiraaqe yhanigeeza, wont-
titha gallas Naaphule yhanigeeza.
12 Yeypp denddii Maqadoona biitta yez Filphisoosa giz erintteez worada
katama yhanigeeza. Ma Filphisoosa Oroome kaatay olar mooddeez katama.
Nuunii ye katamayid xiqqa gallas betteeza.
13 Maala gallas katamaypp gaxa borkka kale Ayihuditay Xooss woossiza
aqo yezana qoppii ged yhanigeeza. Ye aqayid shiiqeez maachchitayis qaala
odeeza.
14 Nuna si7odar asaypp pettii Liida ginttinttiz Tiyatiroona katamapp
ye7eeza, Xooss ammaneeza zoqo afila zal7iza, asita yeza. Phawuloosa odiza
iza si7oday garkk Goday I wozina dooyeeza.
15 Liida fa kara asayir pettipp xammaqintteezaypp guye nuuko, «Yi tana
Goda tuma ammaneeza giiko ta kara yi7ii yezoytta» gi miinthii wooseeza.

Phawuloosarannee Sillaasera accintteeza

16 Nuunii Xoossa woossiza aqa yhammadar iita ayyana iil afa yezanna
kaayor fa goditayi gaame miishe ki7iz pettii ayllata nuna heleeza.
17 Phawuloosannee nuna kaallii, «Yhaytitay Ubbaypp afa Xooss ayllita!
Unttii yi attoda oga odizita» gi uukkeeza.
18 Ubba gallas yey garkk giza. Zini Phawuloosa yilottii guye maaqqii, ye
ayyana, «Yesuus Kiristtoosa sunthayir izippe kezoba» gi azazeeza. Izirakka
iita ayyanay izippe kezeeza.
19 Zin I godittay u miishe denggiz ogay dhabeeza bi7ii, Phawuloosannee
Sillaase aykkii, awudare dayinnitay tiina goochchii kanggeeza.
20 Dayinnitay tiina u kanggii, «Yhayititay Ayihude as maaqqittar nu katama
asa iita waayithiza.
21 Nuunii Oroome gade as maaqqodar ekkodayisinnee oothodayis woga
baabaz taamarssiza» yeegeeza.
22 Asay pettii bagga maaqqii, Phawuloosal afannee Sillaasel afa dend-
deeza. Dayinnitay u afila qaarii gufer unttan shocoday garkk azazeeza.
23 Unttan gaame yhadhdheezaypp guye achch kara geliseeza. Achch
keetha naagizay unttan miinthii naagod garkk azazeeza.
24 Achch kara naagizay ye kiita ekkii, Phawuloosannee Sillaase achch
karayis qol7a gelisseeza. U toka duthar duuxeeza.
25 Zin giddii bilahe maaqqodar Phawuloosarannee Sillaasera woossit-
tarannee mazimure yexxittar Xoossa galattiza. Achch kara yez hara
asitaykka unttii gizibaz si7iza. 26 Qoppekka achch kara baasay eni7od
hellodayis biitta eni7o maaqqeeza. Ye saatatekka penge ubbay dooyintteeza;
accintteez as ubba santhalaatay bilintti wodhdheeza.
27 Achch kara naagizay genttapp barkkodar achch kara penge ubbay
dooyintteeza bi7ii achch asay kezii qiteeza aazin fana wodhodayis mashsha
ekkeeza.
28 Zin Phawuloosa qaala dhoqq udii «Nu ubbay yhaydda yeza nena qo-
hippe» yeegeeza.
29 Achch kara naagizay xomppe woossii ekkii ellisii gancce laasii Kukkorit-
tar Phawuloosa tiinannee Sillaase tiina xugguneeza.

30 Unttan bale kessii, «Ta goditayyo, taanii attodayis ab udodayis beezee?» yeegeeza.
31 Phawuloosarannee Sillaaser eziko, «Goda Yesuus Kiristtoosa ammanoba; neerannee ne kara asayira attoda» yeegeeza.
32 Unttii eesinnee e kara yez ubbayis Goday qaala odeeza.
33 Qamma ye saatatekka achch kara naagizay unttan kanggii u sambara meecceeza. Ellisii fa kara as ubbayir xammaqintteeza.
34 Phawuloosannee Sillaase fa kara kanggii unttis katha aatheeza. E fa kara as ubbayir Xooss ammaneez gishos ufaytteeza.
35 Sa7ay wonttin daynnitay, «Ye asita bili7oba» yeegii poolise halaqita eziko azazeeza.
36 Achch kara naagizay, «Yi bilinttodaygarkk daynnitay azazeeza. Yikkee, kezii saro yhanigoytta» yeegii ye kiita Phawuloosas odeeza.
37 Zin Phawuloosa ye poolise halaqitayko, «Nuunii Oroome as* maaqqadar unttii nuna pirdda bagga asay tiina yhadhdhii, achch kara oleeza. Yhatt nuna geemar kezii qito ginee? Hanena, unttii fa ommas yi7ii nuna kesso» yeegeeza.
38 Poolise halaqitay daynnayis yeya odin, Phawuloosarannee Sillaasera Oroome gade as maaqqeeza si7eez wode yashitteeza.
39 Yey gishos, daynnitay yi7ii unttiko, «Nuunii yinttan qoheeza» geeza. Achch karapp bale unttan kessii, katamaypp kezii qitodaygarkk woosseeza.
40 Phawuloosarannee Sillaasera achch karapp kezii Liida kara yhanigeeza. Ezayid ammanizita hellii unttan minthathii kezii qiteeza.

17

Phawuloosara Sillaaser Teselonqqe Qiteeza

1 Phawuloosarannee Sillaasera Amfipholiinarannee Apholoonar aadhii Teselonqqe yhanigeeza. Ezayid Ayihude Woosa Keethi yeza.
2 Phawuloosa kaseesay garkk ezayid geleeza. Ezayid hayidzii saamintta Xooss qaalapp asayis odeeza.
3 Kiristtoosa waaye ekkodayisinnee yhayiqopp dendodayis beezizana unttis qonccer odittar, «Yesuusa yha taanii yinttis odizay Kiristtoosa» yeegeeza.
4 Unttapp pettay pettay oday tuma maaqqeezana ma77ii Phawuloosarannee Sillaasera tobbeeza. Yey garkkekka, Xoossa goyinniza gaame Girike asaynnee gaame bonchchintteez maachchitaykka unttar tobbeeza.
5 Zin Ayihuditay qinaattii azaliza iita asita gabe ogepp shiisheeza. Katama gancce cabbo medhdheeza; Phawuloosannee Sillaase asayis aathii immadayis kezii Yaasona kara ellis qiteeza.
6 Phawuloosannee Sillaase unttis benttaam ixxin, Yaasonennee ishitaypp pettii pettii ammanizita katama halaqitayiko goochchii kanggii, «Yeyititay biita ubba buqqizitay yhatti ma nuuko ye7eeza.
7 Yaasone unttan fa kara gaddeeza. Yhayititay, ‹Yesuusa giz hara kaatay yeza› gi Qeesare kiita ixxizita» yeegii uukkeeza.
8 Shiiqeez asaynnee katama halaqitay yeya si7in ezis hanod baz dhabeeza.
9 Halaqitay Yaasonannee harita waaser bili7eeza.

Phawuloosannee Sillaase Beera gade taamarsseeza

10 Ammanizitay Phawuloosannee Sillaase qammar Beera dakkeeza. Beera hellii, Ayihude Woosa Keethi geleeza.

---

* **16:37** *Oroome as:* Phawuloosa fana Oroome as yeegii xeegeezay ye wode Ayihude biitta haarizay Oroome kaatetitha maaqqeez gishosii. Ye wode Oroome biitta yez asay pirdda baythii garafinttooya.

11 Beera asitay Teselonqqe asitaypp aadheez wozina luulita. Unttii qaala
kunth wozinapp ekkeeza; gallas gallas Geeshsha Maxaafita nabbabitar
Phawuloosa geezay tuma maaqqeezana shaakkii ereeza.
12 Yey gishos, unttapp gaamitay, Girikitayppekka bonchchintteez xiqqa
maachchitaynnee dhiirathitay ammaneeza.
13 Zin Teselonqqe yez Ayihuditay Phawuloosa Xooss qaala Beera gaddekka
odeezana si7ii Beera yi7ii asa buqeeza.
14 Yeypp guye, ammanizitay ellisii Phawuloosa abba kale dakkeeza. Zin
Sillaasennee Ximaatoosa Beera atteeza.
15 Phawuloosana moyizeez asay Ateena helthii ashsheeza. Ye asay Sil-
laasennee Ximaatoosa unttis danda7inttiko ellsii faako ye7od garkk Phawu-
loosa kiitteez kiita ekkii Beera maaqqeeza.

Phawuloosa Ateena biittal

16 Phawuloosa Ateena Sillaasenannee Ximaatoosa naagttar, katamay ee-
qar kumeezana bi7ii shentteeza.
17 Yey gishos, Ayihude Woosa keetha Ayihuditayirannee Xoossa goynniza
Ayihude maaqqekka asayir ma gabelakka fana heleez asayir ubba wode
palamiza.
18 Ephiqoroosa baggapennee Isttoykantta ginttinttiz eranchitaypp pettay
pettay Phawuloosar palameeza. Unttapp pettay pettay, «Yha doonanchay ab
ododayis koyineshsha?» yeegeeza.
Yhankkitay Phawuloosa Yesuusannee yhayiqopp denddo bagga unttis
odeez gishos «Oroth eeqitay bagga odiz aaziza» yeegeeza.
19 Phawuloosa aykkii Aryoospagoosa ginttiz shiiqo aqa kanggii, «Yha
neenii taamarssiza orothibazay abizako nuna erisaamoo?
20 Abis giiko, neenii nuus orothibaz odizay; abizako nuunii erodayis
koyiza» yeegeeza.
21 Ateena as ubbaynnee ezayid yez imathitay orothibaz odinttekazarannee
si7ekka peezhooya.
22 Phawuloosa Aryoospagoosa shiiqeez asay tiina eqqii, «Ateena asayyo, yi
Xoossitayis ubba bazar gaame yashittiza taanii bi7iza.
23 Taanii yi katamayir yuuyttar yi goynniza aqita be7adar ‹Erinttoowa
Xoossis› ginttinttii xaafintteez yarshsho aqo denggeeza. Yha yi erekkazar
goynnizana taanii yinttis odiza.
24 Sa7annee sa7all yez ubba baz medhdheez Xoossay, salonnee sa7a Goday,
asii keexxeez keetha yezooya.
25 E de7onnee, shempponnee ubba baz as ubbayis inggiza gishos pacce yez
as garkk as maadee koyooya.
26 Asii yezod wodayisnnee aqayis zawa inggeeza. Xoossay as zerithi ubba
pettii athaypp medhdhii biita ubbayid gaddeeza.
27 E yeya ootheezay asii eza koyoday garkkennee koyii demmaday garkke-
sii. Hanikokka E nuupp haakkekkaya.
28 Yinttipp pettii pettii yexxizitay, ‹Nuunii e na7ita› geezay garkk, Nuunii
ezayid pathi yezii, eni7iza.
29 Yikkee, nuunii Xooss na7ita maaqqiz gishos ‹Xoossay as ecetitharannee
qofar worqqapp woy birapp woy shuchchapp oosintteezibaz aaziza› yeegii
qoppodayis beezooya.
30 Yey gishos, Xoossii tiina asay erekka ootheezana ashshii aadheeza, zin
yhatti ubba aqo yez as ubbay nagarapp maaqqoday garkk azaziza.

17:24 1 Kaat. 8:27; Isa. 42:5; Haw. O. 7:48

31 Abis giiko, Xoossii fa dooreez athayir sa7all yez as ubbayil afa xillo
pirdda pirddodayis qamma giigisii gaddeeza. Eza yhayiqopp denthii yeya
as ubbayis tumaseeza» yeegeeza.
32 Unttapp pettii pettii asitay yhayiqopp denddo bagga Phawuloosapp si7ii,
ezal afa ari7eeza. Zin yhankkitay, «Nuunii yeya neepp gujjii si7odayis koyiza»
yeegeeza.
33 Yey gishos, Phawuloosa u ganccepp kezeeza.
34 Zin pettii pettii dhiithitay Phawuloosa hellii ammaneeza. U ganccepp
Aryoospagoosa pirdde daynna Diyonasoosa ginttiz asita, Damarsso ginttiz
pettii asttinnee yhankkitay yeza.

18

Phawuloosa Qoronttoosa qiteeza

1 Yeypp guye, Phawuloosa Ateenapp kezii, Qoronttoosa qiteeza.
2 Ezayid Aqiila ginttiz Phanxoosa yelintteez pettii Ayihude as denggeeza.
Ayihude as ubbay Oroomeppe kezoday garkk kaatay Qalawudoosa kiitteez
gishos xiqqa wodepp tiina E fa machchat Phirisqilar Ixaalepp ye7eeza.
Phawuloosa unttan hellodayis ye7eeza.
3 E oosay unttiisay garkk dunkkaane siko maaqqeez gishos unttar bettii
wolla ootheeza.
4 Phawuloosa maala gallas ubbayid Ayihuditannee Girikita ammantho-
dayis Ayihude Woosa keetha unttar odinttiza.
5 Sillaasennee Ximaatoosa Meqidonapp yi7in Phawuloosa fa wode ubba
inggii Ayihuditayis Yesuusa E, Kiristtoosa gi azala bayth markkattitar qaala
odeeza.
6 Zin unttii Phawuloosana ixxii eza cazhin Phawuloosa fa afilaypp buli7a
tiqqisttar, «Yi suuthayis yinttan oyico; taanii yhanpp geeshsh. Yhanpp
maaqqii, taanii Ayihude maaqqekka asayiko yhammada» yeegeeza.
7 Yeypp kezii Xooss goynniza Titosa Yosxoosa giz athay kara yhanigeeza.
Yosxoosa karay Ayihude Woosa Keethay kale yeza.
8 Ayihude Woosa Keeth halaqay Qarisphoosa fa kara as ubbayir Goda
ammaneeza. Qoronttoosa asitayppekka gaamitay Xooss qaala si7eez wode
ammanii xammaqintteeza.
9 Goday pettii qamma Phawuloosas qoncithar yi7ii, «Yashitippe; odobapp
attin si77i giipe.
10 Taanii neer yeza. Taas yha katamayid, gaame as yez gishos nena qohi
iita baz oothod as oonkka baaya» yeegeeza.
11 Yey gishos, Phawuloosa Xooss qaala asa tamaarssittar pettii laythinnee
usuppun agina unttar betteeza.
12 Gaaloosa Akkaya biitta aqisodar Ayihuditay pettipp Phawuloosal afa
denddii pirdde keethi kanggii,
13 «Yha athay higge ixxii, asay Xooss goynnoday garkk udiza» yeegeeza.
14 Phawuloosa nashshod hanodar, Gaaloosa Ayihuditayko, «Ayihuditayyo,
yey iita ooso woy naaqo maaqqeezako taanii yi bagga danda7i si7odayis
beeziza.
15 Zin qaalas, yi sunthayisinnee yi higgayis yi palamiza baz maaqqiko yi,
yinttis billoytta; yeya taanii pirddaamii» yeegeeza.
16 Yeezii, unttan pirdda keethaypp bale kesseeza.
17 Yeypp guye, as ubbay Ayihude Woosa Keeth halaqa Sosteenisa aykkii
pirdde keeth tiina yhadhdheeza. Zin Gaaloosas yey abkka aazekkaya.

Phawuloosa Anxooka maaqqeeza

18 Phawuloosa gaame gallas Qoronttoosa betteezaypp guye ammaniza asa sarothi, Phirisqilirannee Aqiilara markkaber Soora yhanigeeza. Zin E yhanigodaypp tiina ees gatho yez gishos Kinkkiroosa katamayid fa omma meedeeza.
19 Unttii Efesoone hellii Phawuloosa Phirisqilannee Aqiila ezayid ashsheeza. Zin paas Ayihude Woosa Keethi gelii Ayihuditayira odintteeza.
20 Unttii paar gaame wode bettoday garkk Phawuloosana woosseeza zin E ixeeza.
21 Unttapp shaakinttii, «Xoossii giiko yinttiko maaqqii ye7oda» yeegii Efisonepp markkaber dendeeza.
22 Qisaare hellii Yerusalaame yhanigii woosa keeth asay sarotheezaypp guye Anxooka qiteeza.
23 Ezayid xiqqa wode gam7eezaypp guye taamarita asita ubba minthathittar Galatiyarannee Phirger aadheeza.

Aphiloosa Efesoonalannee Qoronttoosala

24 Iskkinddire yeleta maaqqeez pettii Aphiloosa giz Ayihude as Efesoone qiteeza. E oda eriza asinnee Xooss qaala lo7ithii eriza asii.
25 E Goda oga taamarii, ayyanar xuuginttii Yesuusa bagga luule odizannee tamarisiza. Hano zin, Waannisa xinqqata aadda eriza.
26 E Ayihude Woosa keetha yashittekkazar taamarsseeza. Phirisqilannee Aqiila E odizana si7ii eza paar kara kanggii Xoossa oga tiinaasaypp aathii ees odeeza.
27 Aphiloosa Akkaza yhammadayis koyin Efesoona yez ammaniza asay e qofa ekkii Akkaya yez ammanizitay eza mokkoday garkk unttis dabddaabbe xaafeeza. E ezayid hellii Xooss aadho keehetithar Yesuus Kiristtoosa ammaneezita gaame maaddeeza.
28 Yesuusa E Kiristtoosa maaqqeezana Ayihuditayis Xooss qaalaypp qonccisii woya ubbay tiina miinthii taamarsseeza.

19

Phawuloosa Efesoona qiteeza

1 Aphiloosa Qoronttoosa yezin, Phawuloosa wookki bagga gader aadhii Efesoone helleeza. Ezayid pettii pettii ammaniza asita denggeeza.
2 Unttanakka, «Yi ammaneez wode Geesha Ayyana ekkeenee?» yeegii oyiceeza.
Unttii, «wa77a, ekkekkaya; hara attozin, Geesha Ayyana yezanakka nu si7ekkaya» yeegeeza.
3 Phawuloosa unttiko, «Yeezin, yi abar xammaqintteenee?» yeegeeza.
Unttii, «Nuunii Waannisa xinqqata xammaqintteeza» yeegii maheeza.
4 Phawuloosa, «Waannisa paapp guyer yi7iz Yesuusana asay ammanoday garkk asayis odittar, maarotithis beeziza xinqqata xammaqeeza» yeegeeza.
5 Unttii yeya si7ii Goda Yesuusa tamaarita maaqqodayis E sunthar xammaqintteeza gallas gallas Geeshsha Maxaafita nabbabiza.
6 Phawuloosa fa kusha unttal afa gaddin Geeshsha Ayyana unttal afa wodhdhin, duma duma doonar odintteeza; ma tinbbite odeeza.
7 Ye aqayid taphpho nam7e maaqqiz asitay yeza.
8 Phawuloosa Ayihude Woosa Keeth gelii, Xooss kaatetithii bagga yashittekkazar palamttarannee lo7ithii qonccisttar unttar hayidzii agina hellodayis gam7eeza.

18:18 Tay. 6:18 **19:4** Mat. 3:11; Mar. 1:4, 7-8; Luq. 3:4, 16; Wan. 1:26-27

9 Zin unttapp pettay pettay dhube maaqqii gaame asay tiina Goday oga
cazhii ammanaam ixxeeza. Phawuloosa ammanizita unttapp shagii ekkii
Xiranoosa giz timirtte keetha ubba wode unttan taamarsseeza.
10 Phawuloosa nam77ii layithi hellodayis qaala odeeza. Yey gishos, Iisiya
yez as ubbay, Ayihuditayinnee Ayihude baazitay Goday qaala si7eeza.

Xoossay Phawuloosa kushe ootheez malatita

11 Xoossay Phawuloosa kushe wolqqama malabazita ootheeza.
12 Yey gishos, asay e galla bochcheez maarabe woy ma7o harggintteez
asayis kanggiza. Unttikka paxiza; tuna ayyanitaykka unttapp keziza.
13 Tuna ayyanita kessittar yuuyiza Ayihuditaypp pettay pettay, «Phawu-
loosa sabbakiza Yesuusa sunthayir kezoytta gi yinttan azaziza» yeegii, tuna
gaalenitay aykkeez asitayil afa Goda Yesuusa suntha xeegeeza
14 Ayihude Qeese halaqitaypp petta maaqqeez Asqeewa ginttiz athayis
yeya oothiza laappun dhiirath na7itay yeza.
15 Zin tuna ayyanay unttiko, «Taanii Yesuusakka Phawuloosa baggakka
eriza, zin yinttii oonanttara?» yeegeeza.
16 Tuna ayyana aykkeez athay unttal afa doonggii wodhdhii, unttal madoth
kessii, ye karitipp kallo laasii dhabod hellodayis wolqqamii gameeza.
17 Efesoona yez Ayihuditayinnee Ayihude baazitay ubbay yeya si7ii iita
yashitteeza. Goda Yesuusa sunthay gaame bonchintteeza.
18 Ammanizitaypp gaamitay fa ootheez iita oosa buuxittarannee qoncce
odittar yi7iza.
19 Murunitaypp gaamitay fa maxaafita shiishii as ubbay tiina micheeza. Ye
maxaafitay waagay waagay ishatam mukule bira* maaqqeeza.
20 Yey garkk hanii Xooss qaalay wolqqar diccittarannee dalggittar qiteeza.

Efesoone katama cabbotithi dendeeza

21 Yey polintteezapp guye Phawuloosa, «Taanii Yerusalaame maaqqii
Oroome yhammadayis beeziza» yeegii Maqadoonarannee Akkayara aadhii
Yerusalaame yhammadayis qofa acceeza.
22 Ma fana maaddizitaypp nam7ita Ximaatoosannee Erasxoosa
Maqadoona kiittii, paas Iisiya xiqqa wode gam7eeza.
23 Ye wode yha ogay gishos iita kachchii kezeeza.
24 Pettii bira oothiz Dimexiroosa ginttiz athay Arxemisa eeqa kara misile
birapp medhdhii gaame wodhe denggizazin.
25 Yey gishos, yey garkk ooso oothizita pettipp shiishii, «Asayyo, nu
duretithay yha oosaypp maaqqeezana yi eriza.
26 Phawuloosa, yhay ‹As kushe oosintteezitay Xooss baaya› yeegii, Efe-
soonarannee xiqqa biittitaypp attin muume Iisa biitta ubbayil yez gaame
asayis odii ammantheezannee maheeza yi be7eezannee si7eeza.
27 Meto maaqqeezay, nu oosay leqintteezita aadda baazin Iisannee gade
ubbayil yez as goynniza gita Xoossinnee Arxemisa karay odinttekka atto-
daynnee E damotithaykka wodhdhoday yashshiza» yeegeeza.
28 Asay yeya si7ii shener kumii, «Efisoona Arxemisa bayira» yeegii uuk-
keeza.
29 Ye uufay katama ubba helleeza. Phawuloosa laggita Maqadoona asita,
Gaayoosannee Arsxirokoosa unttar wolla dafi ekkii kaa7iza aqa woxxeeza.
30 Phawuloosakka asay shiiqeez aqo gelodayis koyeeza, zin ammaneezitay
eza kayeeza.

---

* **19:19** *Shuchch bira:* Maatoosa 26:15 bo7oytta.

31 Iisa biitta halaqitaypp Phawuloosas zhame maaqqeez pettay pettay
Phawuloosako kiittii, «kaa7iza aqo qonccer kezii benttippe» gi eza woosseeza.
32 Shiiqeez asayis hanod baz dhabeeza; gaanggiza bagga asay hara attozin
abis shiiqeezako erekkazay gishos pettay pettibaz gi uukkiza ma yhankkitay
hara baz gi uukkiza.
33 Ayihuditay Iskkinddirose giz atha woya ganccepp tiina urqqeez, pettii
pettii asay E godbaza odin Ezii asay si77i goday garkk fa kushayir mallii
beezii, asayis mootinttodayis eqqeeza.
34 Zin Iskkinddire Ayihude as maaqqeez asay erii nam77ii saate maaqqod
hollodayis ubbay pettii qaalar, «Efesoona Arxemisa damma» yeegii uukkeeza.
35 Wurssitha ye Katamitii xaafay woya si7ii udii, «Efesoona aso! Efesoona
katamay gita Arxemiisas eeqa karannee salopp wodhdheez, gita shuchch
naagiza maaqqeezana eroowa as oonoo?
36 Yhaya lahiza as baa maaqqiko yi si77ii godayisnnee ellisii 7iita baz
oothopp naaginttodayis beeziza.
37 Yi yha asita, eeqa keeth miishe kasttekkazitannee nu Xoossita cazhii
be7ekkazita ke7eeza.
38 Yey gishos, Dimexiroosannee ezar yez oosanchchitay oorakka mootintto
koykko, pirdde keethi yeza; daynnitaykka yeza; u mootodayiskka danda7iza.
39 Zini yi hara oda koykko, Shanggo shiiqol oday bi7intto.
40 Yey maaqqaam ixxiko yhayino haneezibazayis Oroome kaatetithay
nuna oyicoda. Yha buqithayis gaaso baa gishos nuunii malsse mahodayis
danda7ooya»
41 yeegii shiiqa laaleeza.

20

Phawuloosa Maqadoonannee Girike qiteeza

1 Cabbotithay hayizeezin Phawuloosa ammaniza asita xeegisii unttan
minthatheezaypp guye sarothi Maqadoona yhammadayis kezeeza.
2 E aadhiz biittayid yez ammaniza asayis zore qaala odii minthatheezaypp
guye Girike gade qiteeza.
3 E ezayid hayidzii agina bettii, markkaber Soora yhammadayis murt-
tii yezin, Ayihuditay eza wodhodayis kozhizana erii Maqadoonar guye
maaqqodayis kozheeza.
4 Phawuloosa moyizeeza Beerappe Pharhuusa na7a Sophaxiroosa,
Teselonqqepp Arsxirokoosannee Sikondduusa, Derbbepp Gaayoosa,
Iisiyapp Tikiqoosa, Xirofimoosannee Ximaatoosa.
5 Yeyititay tiina yhanigii nuna Xiro7aadal naagiza.
6 Nuunii boora Baale bonchcheezaypp guye Pilphisoosapp markkaber
denddii, ichchintha gallas unttan Xiro7aada hellii ezayid laappun gallas
gam7eeza.

Awuxikoosa Xiro7aada yhamadayis dendeeza

7 Saaminttapp tiina gallas nuunii boora wolla maadayis shiiqii yezin,
Phawuloosa wonttitha yhammadayis qoppeez gishos unttis qaala odittar
giddii bilahe hellodayis oda adussiseeza.
8 Nuunii shiiqii betteez pooqayil poo7o wazhzhii geezin.
9 Ewuxikoosa ginttiz pettii paanthay maskkootel afa bettii, fana dogii
gentteeza. Phawuloosa oda adusseezaypp Ewuxikoosa gentta aafer
hayidzintho pooqaypp wodhdhii yhayqqeezana asay dentheeza.
10 Zin Phawuloosa wodhdhii, ezal afa xuggunii. Eza idinggii, «E
yhayqqekkaya, hirigipatte» yeegeeza.

11 Yeypp guye, fude pooqeel afa kezii boora baxxii meeza. Sa7a wonttod
hellodayis asayis odeezaypp guye denddii qiteeza.
12 Ye paxeez pantha kara kanggii gaame ufaytteeza.

Phawuloosa Xiro7aadapp Milixe qiteeza

13 Zin Phawuloosa fana ezaypp mokkoday garkk nuus odeezay gishos nu
tiinatii markkabekko yhanigii, Asoona yhammadayis denddeeza. Abis giiko,
E toker yhammadayis qoppeez gishos nuna yey garkk azazeeza.
14 E nuna Asoona hellin markkaber eza ekkii Mixiline ye7eeza.
15 Wonttitha gallas ezaypp denddii markkaber Kiyoosas tiina baggar yez
aqa helleeza; ma wonttitha gallas Saamosa piinggii kaalliza gallas Millixe
helleeza.
16 Phawuloosa Iisiya gaame gam7odayis koyekka gishos Efesoone kant-
tar aadhodayis qoppeeza. Paas danda7inttiko Phenxeqosxe Baale gallas
Yerusalaame hellodayis ellisiza.

Phawuloosa Efesoone cimitana zoreeza

17 Phawuloosa Miliixepp Efesoona kiittii woosa keeth cimita xeegiseeza.
18 Woosa keeth cimitay eziko yi7in, unttiko yhay garkk yeegeeza: «Taanii
Iisa geleez tiina gallasapp aykkii yinttar yezeez wode ubbayid wayizii
yezeezako yi eriza.
19 Ayihuditay maqinttii taal afa meto helthikokka taanii haayotitharannee
gaame aafuthar Godayis ootheeza.
20 Ayidekka yi kara kara yinttan tamaarssittar yinttan maaddeezaypp
pettibazikka pacinchekkaya.
21 Taanii Ayihuditayisinnee Ayihude baazitayis nagarapp Xoossiko
maaqqoday garkkennee nu Goda Yesuusa ammanoday garkk markatteeza.
22 «Ezayid tana abi hellodazako erooya, yhatti taanii Geeshsha Ayyaanas
kiitinttii Yerusalaame yhanigiza:
23 Zin Geeshsha Ayyanay achchinnee waaye tana naagizana katama ub-
bayid taas markkatteeza.
24 Zin ta laaso polodayisnnee Goda Yesuusapp ekkeez oosa, Xooss aadho
keehatith Wonggile markkattiza poliza ta shemppato pathoowa baz garkk
payidiza.
25 «Taanii yhattekka Xooss kaatetith markkattittar yi ubbitay ganccer yuuy-
eeza. Yikkepp guye yinttipp oonkka tana be7aamana eriza.
26 Yey gishos, yinttipp pettii as dhabikokka ta oycinttaamana yhayino
yinttis milxi udii odiza.
27 Xooss zore ubba yinttis abikka ashshekkazar odeeza.
28 «Fa aaddas fa suuthar wozeez Xoossa woosa keetha naagoytta. Geeshsha
Ayyanay yinttan wude henggizita udii shuumeez wudayisinnee yi ubbayis
naaginttoytta.
29 Taanii yhanigeezaypp guye, wudayis qadhinttoowa iita pugitay yi
gancce gelodana ta eriza.
30 Ammanizita fa lassa kaalithiza worddo asitamaaritay yi ganccepp den-
doda.
31 Yey gishos, taanii hayidzii laythi qammannee gallas aafuthar yinttan
ommas ommas minthatheeza qoppittar naaginttoytta.
32 «Yhattekka yinttan minthodayis geeshsh asayir laatisodayis danda7iza
Xoossisinnee E aadho keehateth qaalayis yinttan hadara inggiza.
33 «Taanii ooppekka bira woy worqqa woy afila amottekkaya.

20:24 2 Xim. 4:7

34 Taanii ta kusher oothii tanannee taar yezita koshshiza baz maaddeeza
yi, yi ommas eriza.
35 Yi yhay garkk daaburii oothittar daabureezita maaddodayannee Goda
Yesuusa, ‹Ekkizaypp inggizay anjjintteeza› geez qaala yi qoppodayis beeziza
taanii yinttan ubba bazar beezeeza» yeegeeza.
36 Phawuloosa yeya odii haasii u ubbitayira gulbatii Xoossa woosseeza.
37 U ubbitaykka Phawuloosana idinggii yeekkittar yeereeza.
38 E mahii, «Yhayinopp guye tana yi be7aamii» yeegeez qaalay unttan iita
azzantheeza. Unttii markkaba hellodayis eza moyizeeza.

21

Phawuloosa Yerusalaame qiteeza

1 Nuunii Efesoona cimitaypp shaakintteezan garkk markkaber Qoose
yhanigeeza. Wonttitha gallas Ruude hellii ezaypp Phaxira yhanigeeza.
2 Pinqqe piinggiz markkabe denggii ezayid gelii yhammadayis denddeeza.
3 Nuunii Qoophiroosa be7eezan garkk, haddirss bagga ashshii Soora
yhanigeeza. Markkabay fa caana ezayid wothodayis koyeez gishos Xiroosa
yhanigeeza.
4 Ezayid ammaniza asita denggeeza unttar laappun gallas betteeza.
Phawuloosa Yerusalaame yhanggaamay garkk unttii ees Ayyanar odeeza.
5 Nuunii unttar bettiza woday wurin kezii yhanigeeza. Unttii ubbay fa
machchitayrannee fa na7itayir pettii katamapp gaxa kessii nuna moyizeeza.
Nuunii abba lanqqe bunqqittii Xoossa woosseeza.
6 Yeypp guye, woli sarothi nu markkabayid geleeza; unttikka fa kara
maaqqeeza.
7 Nuunii abbal afar oga haasii, Xiroosapp Phexelemasa helleeza. Ezayid
ammaniza asita sarothi, u kale pettii gallas peezheeza.
8 Wonttitha gallas kezii, Qisaare yhanigeeza. Sabaake Filphoosa kara hellii
e kale betteeza. E Yerusalaame tiin doorintteez laappunitaypp petta.
9 Filphoosas nabe maaqqeez oyddii wudir na7itay yeza.
10 Nuunii unddenna gallas ezayid bettii yezin Agaboosa giz nabay Yihu-
dapp Qisaare ye7eeza.
11 Nuuko yi7ii Phawuloosapp saqqa ekkii fa kushannee fa toka accii,
«Geeshsha Ayyanay yha saqqay goda, Yerusalaame Ayihuditay yhay garkk
accii, Ayihude maaqqekka asayis aathii immada yeegiza» yeegeeza.
12 Nuunii yeya si7ii nuunnee ezayid yez asitay Phawuloosa Yerusalaame
yhanggaamay garkk woosseeza.
13 Zin Phawuloosa mahii, «Yi yhay garkk yeekkittar abis ta wozina
shugishe? Taanii, Goda Yesuusa sunthay gishos achch aadda baazin
Yerusalaame yhayqqodayisikka giigintteeza» yeegeeza.
14 Nu zora E ekkaam ixxin, «Goday shene maaqqo» yeegii si7ii geeza.
15 Ezayid xiqqa wode gam7eezaypp guye giiginttii Yerusalaame yhamma-
dayis kezeeza.
16 Qisaare yez ammaniza asitaypp xiqqitay nuur yhanigoytta geeza. Unttii
nuunii shemppodayis Minasoona giz Qoophiroosa athay kara kanggeeza.
Minasoona tiin ammaneez asaypp petta.

Phawuloosa Yerusalaame helleeza

17 Nuunii Yerusalaame hellin ammaniza asay nuna ufayssar mokkeeza.
18 Wonttitha gallas Phawuloosa nuur wolla Yayqqoobako yhanigeeza.
Woosa keeth cimitay ubbitaykka ezayid yeza.

21:8 Haw. O. 6:5; 8:5 **21:10** Haw. O. 11:28

19 Phawuloosa unttan sarotheezaypp guye Ayihude maaqqekka asay
gancce fa baggar Xoossii ootheezi bazita ubba unttis odeeza.
20 Unttii yeya si7ii Xoossa galatii Phawuloosako yhay garkk yeegeeza: «Nu
ishayyo, Ayihuditay gancce aappun mukulitay Xoossa ammaneezako ne
bi7iza; unttii ubbaykka higga miinthii naagiza.
21 Neenii Ayihude baazitay biitta yez Ayihude ubbay fa na7ita dookalamay
garkk, Ayihuditay woga kaallaamay garkkennee Muse higga ixxoday garkk
neenii taamarssizana Yerusalaame yez Ayihuditay si7eeza.
22 Yeezin abi lo77o? Neenii ye7itha tumakka u si7oda.
23 «Yey gishos, nuunii nees odizana si7oba; gatho yez oyddii asitay nu kale
yeza.
24 Unttan ekkii unttara geezhoba; ma unttii fa omma meedinttoday garkk
unttis miishe inggoba. Unttii tiina nees si7eezay tuma baazannee neenii ne
ubbaskka higge naagiza as maaqqeezana ubbay eroda.
25 «Zin ammaneez Ayihude maaqqekka asita maaqqiko, unttii eeqas
yarshintteez baz maamay garkk, suuth uzhaamay garkk, bawuta maa-
may garkkennee lagitaamay garkk, nuunii oda accii, unttis dabddaabbe
xaafeeza» yeegeeza.
26 Yeypp guye, Phawuloosa wonttitha gallas asita ekkii, yhanigeeza. E
fa geezhiz gallasay ayide polinttodazako ersodayisnnee fa yarshsho ayide
yarshodazako erisodayis Xooss Keetha geleeza.

Phawuloosa aykintteeza

27 Laappun gallasay wurod hanodar, Iisapp ye7eez Ayihuditay Xooss
keetha Phawuloosa bi7ii, as ubba denthithii Phawuloosa aykkeeza.
28 «Isreele asayyo, nuna maaddoytta; yha athay, nu higgannee yha Xooss
Karana ixxoday garkk as ubba ubba aqo taamarssiza athay yhaya. Yeykka
gidaam ixxin Ayihude baazita Xooss Kara gelssii, yha geeshsh aqa tuniseeza»
yeegii uukkeeza.
29 Unttii yeya geezay tiina Efesoona Xirofimoosana Phawuloosar wola
katamayid be7eez gishos yhatti Phawuloosa Xooss kara eza ekkii geleezbaz
unttis aazeeza.
30 Katama ubbay sharkkisharkeeza; asii ubbay shiiqii Phawuloosa aykkii
Xooss Karapp goochchii bale kesseeza. Xooss Kara pengitay ellisii gorddint-
teeza.
31 Asay Phawuloosa wodhod hanodar, «Yerusalaame katama kunithay
buqqintteeza» giz oday Oroome shaalaqayiko helleeza.
32 Shaalaqay wottaddaritannee mato halaqita ekkii laasttar ye7eeza. Asay
shaalaqannee wottaaddarita bi7ii Phawuloosa yhadhdhizana ashsheeza.
33 Ye wode shaalaqay shiiqii, Phawuloosa aykkii, nam77ii santhalaater ac-
inttoday garkk azazeeza. Yeezii, E oonazakonnee ab udeezako asa oycceeza.
34 Asaypp baggay yhaya gi uukkodar yhankkitay yeya gi uukkiza. Cab-
botay dareez gishos shaalaqay tuma shaakkodayis danda7inttaam ixxin,
wotaaddaritay Phawuloosa fa yeza aqo kanggoday garkk azazeeza.
35 Phawuloosa yedhdhii kezeez detha hellodar as urqqithay gishos
wotaaddaritay eza tookkeeza.
36 Gaame asay, «E yhayqqo!» yeegii ukkittar kaaliza.

Phawuloosa mootayis mahith inggeeza

37 Wotaaddaritay Phawuloosa fa yeza aqo gelssod hanodar, Phawuloosa
shaalaqayiko, «Ta nees pettibaz ododay garkk udodee?» yeegeeza.
E Phawuloosako, «Neenii Girike doona erinee?

21:23 Tay. 6:13-21 **21:25** Haw. O. 15:29 **21:29** Haw. O. 20:4

38 Neenii yhaypp tiina buqithi medhdhii shemppo wodhdheez oyddii
mukule asita ekkii liizho gadha geleez Gibxxe athay nena baasa?» yeegeeza.
39 Zin Phawuloosa, «Taanii, Kilqqa yez erintteez Terssese katama as
maaqqeez Ayihude asii. Hayyana tana asayis odisooye?» yeegeeza.
40 Shaalaqay eziko, «Odoba» yeegin Phawuloosa dethal afa eqqii, asay si77i
goday garkk fa kusher maleeza. Asay si77i gin Ibraysxe doonar yhay garkk
yeegeeza:

22

1 «Ta ishuntho, ta aduntho, taanii yhatti yinttis inggiza malssa si7oytta.»
2 Phawuloosa unttis Ibraysxe doonar odiza si7ii kaseesaypp aathii si7ii
ateeza. E yeegeeza,
3 «Taanii Kilqqa yez Xerseese yelinttii yha katamayid dicceeza. Ta asita-
maaraykka Gamaalale; taanii nu aditay higga miinthii tamaareeza, yhayino
yi ubbay hanizay garkk Xoossayis mishinttiza Ayihude asii.
4 Taanii yha oga kaalliza maachchitayinnee dhiirathita aykkii achch
keetha olittarannee unttan wodhisod hellodayis meto beezeez asii.
5 Yey garkkekka, qeese halaqaynnee Shanggo ubbay tabaz markkattodayis
danda7iza. Taanii Damasqqo yez u ishitayis unttapp dabddaabbe ekkii eza-
yid yez asitay acinttii seerinttod garkk Yerusalaame ko7odayis yhanigeeza.»
6 «Taanii yhanigii Damasqqo hellodar seeta gallas qoppekka salopp gita
poo7o ta kalayir poo7eeza.
7 Taanii sa7a pokkii yezin, ‹Saa7oola, Saa7oola, tana abis bayi7inee?› giz
qaala si7eeza.
8 Taanii mahii, ‹Godayyo, neenii oonoo?› yeegeeza.
«E mahii, ‹Taanii, ne bayi7ithiz Naazirete Yesuusa› yeegeeza.
9 Taar yezitay poo7a be7eezaypp attin taas odiza qaala si7ekkaya.
10 «Taanii, ‹Godayyo, ta ab udo?› yeegeeza.
«Goday taako, ‹Denddii Damasqqo yhanigoba. Ne udoday garkk Xooss
qoppeezibaz ubba baz ezayid nees odinttoda› yeegeeza.
11 Ye wolqqama poo7aypp denddeezayid ta aafay be7aam ixin, taar yez
asitay ta kusha aykkii, tana goochchin Damasqqo helleeza.
12 «Damasqqo yez Ayihude ubbay unddenna bonchchiza pettii Hanana giz
athay, nu higga bonchchizaynnee Xoossa miinthii woossizay yeza.
13 Hanana taako yi7ii, ta kale eqqii, ‹Ta ishayyo Saa7oola, bo7oba›
yeegeeza. Ellisii taanii eza be7o aykkeeza.
14 «E taako, ‹Nu aditay Xoossay neenii e shene eroday garkk, xilla be7aday
garkkennee e doonapp qaala si7oday garkk tiinatii nena dooreeza.
15 Ne be7eezbazinnee si7eez baz as ubba tiina ees markka maaqqoda.
16 Yhatti abis gam7ee? Denddii xammaqinttoba; e suntha xeegittar ne
nagaraypp meecinttoba› yeegeeza.
17 «Taanii guye Yerusalaame maaqqii Xooss keetha woosodar, taas qonc-
cithii bentteeza.
18 Qonccithar Goday taako, ‹Ne taas markkattiz markkatitha asay ekkeka
gishos ellisii Yerusalaamepp kezoba› yeegodar ta be7eeza.
19 «Taanii, ‹Godayyo, Ayihude Woosa Keeth ubbayid nena ammanizita
aykkii yadhdheezannee achch kara oleeza unttii eriza.
20 Unttii ne markka Isxifaanose wodhodar taanii ye odayid asayir to-
bbeeza. Ma u kale eqqii eza wodheezitayis ma7o naagiza› yeegeeza.
21 «Goday taako, ‹Taanii nena Ayihude maaqqekka asayiko haakko aqo
kiitteezay gishos denddii qitoba› » yeegeeza.

22:4 Haw. O. 8:3; 26:9-11 **22:20** Haw. O. 7:58

Phawuloosa Oroome as maaqqeezana qoncciseeza

22 Phawuloosa ye qaala odii haasod hellodayis asay E giza si7iza. Yeypp
guye, fa qaala dhoqq udii, «Yhaya biittaypp dhabisoba! E shemppor yezo-
dayis beezooya» yeegeeza.
23 Unttii uukkittarannee, fa ma7o afa dakkittarannee baana afa dentho-
dar;
24 Shaalaqay bi7ii wotaaddaritay Phawuloosana u fa yeza aqo kanggoday
garkk azazeeza. Ma asay abis yey garkk uukkizako erodayis koyii Phawu-
loosa alanggar garafii pilagoday garkk unttan azazeeza.
25 Zin wotaaddaritay Phawuloosa dafer miinthii accii garafod hanodar
Phawuloosa fa kale eqqeez mato halaqitayiko, «Oroome as pirdda bayith
garafizay yinttis woga?» yeegeeza.
26 Mato halaqay yeya si7ii shaalaqayiko yhanigii, «Yha athay Oroome asii.
Neenii ab oothodayis qoppeenee?» yeegii oycceeza.
27 Shaalaqay Phawuloosako shiiqii, «Neenii Oroome aso? An taas odoba»
yeegeeza.
Phawuloosa, «Ee» yeegeeza.
28 Shaalaqay mahii, «Taanii yha gadetitha gaame miisher wonggeeza»
yeegeeza.
Zin Phawuloosa, «Ta yha gadetitha yeletithar denggii ekkeeza» yeegeeza.
29 Yey gishos, Phawuloosa pilagodayis qoppeezitay izir eepp shaakint-
teeza. Shaalaqay Oroome as maaqqeezana erii acciseezayis yashshitteeza.

Phawuloosa Ayihude shanggo tiina shiiqeeza

30 Wonttitha gallas Shaalaqay, Ayihuditay Phawuloosa abis mooteezako
geeshshii erodayis koyeeza. Qeese halaqitayinnee shanggo ubbay shiiqoday
garkk azazeeza; ma Phawuloosa achchapp bili7isii u tiina esseeza.

23

1 Phawuloosa shanggana dakkii bi7ii, «Ta ishuntho, taanii yhayino hello-
dayis Xooss tiina ta yess ubbayid lo77o wozinar yeza» yeegeeza.
2 Qeese halaqay Hanana, Phawuloosa doonate baqqoday garkk e kale
eqqeezana azazeeza.
3 Ye wode Phawuloosa eeko, «Naati ne borshontto tizheez gabbara aaz-
izayo, Xoossay nena baqqoda. Neenii taal afa higge garkk pirddodayis bettii
higge menth tana baqqoday garkk kiittinee?» yeegeeza.
4 Phawuloosa kantta eqqeezitay eeko, «Ne Xooss qeese halaqa cazhinee?»
yeegeeza.
5 Phawuloosa, «Ta ishuntho, E qeese halaqa maaqqeeza ta erekkaya; abis
giiko Xooss qaalayid, ‹Ne woya aqisizayil afa iita qaala odippe› ginttinttii
xaafintteeza» yeegeeza.
6 Zin Phawuloosa ye aqayid yez asaypp baggitay Saduqaawita, baggi-
tay Ferisaawita maaqqeezana erii, «Ta ishuntho, taanii Ferisaawennee
Ferisaawe na7a; ‹yhayqqeezitay yhayiqopp dendoda› gi taanii ufayisar naa-
giza gishos unttii taal afa pirddiza» yeegii odeeza.
7 Phawuloosa yeya geez wode Ferisaawitay ganccennee Saduqaawitay
gancce kachchii kezin shaakintteeza.
8 Abis giiko, Saduqaawitay, «Yhayqqeez as dendooya; kiitanchchoka
ayyankka baaya» yeegiza. Zin Ferisaawitay ubbakka ammaniza.

23:3 Mat. 23:27-28 **23:5** Kes. 22:28 **23:6** Haw. O. 26:5; Filp. 3:5 **23:8** Mat. 22:23; Mar. 12:18; Luq. 20:27

9 Ola uufo keseeza; Ferisaawitay bagga maaqqeez higge asitamaaritay denddii eqqii, «Yha athayil afa aba buutakka dengeekkaya; ees ayyana woy kiitanchchay odo attenna» yeegii palameeza.
10 Kachchay mee7ith aykkin asay Phawuloosa shaqirchchaamaygarkk gi, shaalaqay fa wotaaddaritay wodhdhii unttan ganccepp eza ellisii kessii u fa yeza aqo kanggodaygarkk azazeeza.
11 Ye qamma Goday Phawuloosa kale eqqii, «Phawloosa, neenii taas Yerusalaame markkatteeza Oroomekka markkattodayis beeziza; minggoba; akko baaya» yeegeeza.

Phawuloosana wodhodayis maqintteeza

12 Wonttitha gallas Ayihuditay, «Phawuloosana wodhekazar katha maamii haath uzhaamii» gi caaqqeeza.
13 Phawuloosal afa yeya maaqqintteez asitay oytamapp gaame.
14 Unttii qeese halaqitaykonnee gade cimatayko yhanigii, «Nuunii Phawuloosa wodhekkazar katha gizibaz maamii gi caaqqeez.
15 Yikkee, yinttan shanggay ebaz geeshshii pilagodibaz yez aazisii, Phawuloosa yinttiko ko7oday garkk shalaqa oycoytta. Nuunii E yha shiiqo hellodaypp tiina eza wodhodayis giigii betteeza» yeegeeza.
16 Zin Phawuloosa mishii na7ay ye maaqqintta si7ii yhanigii wotaaddaritay yeza aqo gelii, Phawuloosas odeeza.
17 Phawuloosa mato halaqitaypp petta xeegii, «Yha na7ay shaalaqayis odiza baz yeza gishos eza shalaqayko kanggoba» yeegeeza.
18 Mato halaqay na7a shaalaqayiko kanggii, «Achch kara yez Phawuloosa tana faako xeegii, yha na7ay nees odiza baz yez gishos eza neeko ko7oday garkk tana woosseeza» yeegeeza.
19 Shaalaqay na7ay kushayid aykkii, duma bale kessii, «Neenii taas ododbazay abba?» yeegii oycceez.
20 Na7ay shaalaqayiko, «Ayihuditay Phawuloosa bagga kasepp miinthii pilagodayis koyeezi baz aazisii neenii wontta eza shiiqo ko7oday garkk nena woossodayis zore acceeza.
21 Zin neenii unttii gizibaz si7ippe. Abis giiko, oytamapp gaame asitay Phawuloosa wodhekkazar ‹Katha maamii, haathe uzhaamii› gi caaqqii, qosinttii eza naagiza. Yhatti ne gizibaz aadda si7odayis naagiza» yeegeeza.
22 Shaalaqay mahii, «Yhaya ne taas odeezana hara ooskka odippe» yeegii na7a guye dakkeeza.

Phawuloosana Filkkiseko dakkeeza

23 Shaalaqay mato halaqitaypp nam77ita xeegii, «Qammapp hayidzii saater Qisaare yhanigodayis, nam77ii xeet wotaaddarita, laappun tam para asitannee nam77ii xeet tooranchchita giigisoytta.
24 Gade aqisiza Filkkisako Phawuloosa saror helloday garkk toga mehita giigisoytta» yeegii u azazeeza.
25 Shaalaqay Filkkisas yhay garkk giz dabddaabbe xaafeeza:
26 «Qalawudoosa Lusosappe gade aqisiza bonchcho Filkkisas, saro nees maaqqo.
27 Ayihuditay yha atha aykkii wodhod hanodar, E Oroome gade as maaqqeezaya erii wotaaddaritayira hellii eza ashsheeza.
28 Ta Unttii eza abis mootizako erodayis koyii unttan u shanggitayiko eza shiisheeza.
29 Unttii fa higgayis eza mooteezaypp attin eza wodhisizabaz woy acisizibaz baza ta denggeeza.

30 Unttii yha athayil afa maaqqintteez zigirssay tana hellin, taanii ellisii eza
neeko dakkeeza. Eza mootizitay ne tiina yhanigii mootoday garkk azazeeza»
yeegeeza.
31 Yey gishos, wotaaddarita azazeezay garkk Phawuloosa ekkii, qamma
Antiphaxirisa helitheeza.
32 Wonttitha gallas paar asitay eza ekkii yhammaday garkk ashshii toke
asitay guye maaqqeeza.
33 Togar yez asay Qisaare hellii dabddaabbe gade aqisizayis inggii, Phawu-
loosana e tiina shiisheeza.
34 Gade aqisizay dabddaabba nabbabeezaypp guye «Phawuloosa, ne aba
awurajja aso?» gi eza oyiceeza. E Kilqa as maaqqeezaya erii
35 «Taanii nena mootizitay yi7iko ne giza si7oda» yeegeeza. Wotaaddaritay
Phawuloosa Herodoosa zabba naaginttoday garkk azazeeza.

24

Phawuloosa ayihuditay mooteeza

1 Ichchin gallasappe guye qeese halaqay Hananee, cimitayirannee Xerx-
eluusa giz pettii afakatayir wolla Qisaare qiteeza. Unttii gade aqisizayil afa
Phawuloosana mooteeza.
2 Phawuloosa xeeginttii geleez wode Xerxeluusa eza yhay garkk yeegii
mooteeza:
«Bonchcho Filkkisa, nuunii ne baggar unddenna sarotith denggeeza, ne
lo77o aqisayid nu biittay unddenna laamintteeza.
3 Bonchchintteez Filkkisa, nuunii abakka ayidekka maaqqin unddenna
galatar yeya ekkoda.
4 Taanii nena gam7isekkazar neenii ne keehetithayir nubaz eller si7od
garkk nena woosiza.
5 Yha athay dhube maaqqii gade ubbayid yez Ayihuditay gancce cabbo
medhdhii Naazirawitay bagga asa kaalithiza maaqqeezana nu ereeza.
6 Hara attozin, Xooss Kara tunisod hanodar nu eza aykkeeza; nu higgay
gizay garkk ezal afa pirddodayis qoppeeza.
7 * Zini shalaqa Luusiyosa yi7ii, wolqqar nu kusheppe eza kessii ekkeeza.
8 Ezar mootinttizitaykka neeko ye7od garkk azazeeza. Neenii ne ommas
yha atha pilagii nu eza mootiza moota ubba erodayis danda7iza» yeegeeza.
9 Ayihuditaykka, «Yha oday tuma» gi e qofa ma7eeza.

Phawuloosa mootayis mahith inggeeza

10 Gade aqisizay Phawuloosa odod garkk mallin Phawuloosa yhay garkk
yeegi maheeza: «Neenii unddenna wodepp aykkii, yha asayis pirddittar
yezana erii taanii odayis ufayssar mahith ingiza.
11 Taanii goynnodayis Yerusalaame kezin taphpho nam7i gallasapp aad-
hoozana neenii ne ommas erodayis danda7iza.
12 Ayihuditay tana Xooss kara maaqqin Ayihude Woosa kara maaqqin
katama maaqqin oorakka palamodar woy as shiishii saro dhabisodayis
tobbodar pettii asikka tana denggekkaya.
13 Yhattekka unttii tana mootizabazayis markka denggodayis danda7ooya.
14 «Zini taanii pettibaz ammaniza; taanii higger yezabazinnee nabitay
xaafeez ubba baz ammanii, nu aditay Xoossa, unttikka worddo giz ogayir ta
goynniza.

---

* **24:7** Payido 24:6 nu higgay gizaypp aykkii payido 24:7 gujjii yhanigii 24:8 bagga hellodayis yezay pettii pettii Girike maxaafitayid baaya.

15 Unttii fa aaddas ammanizay ta garkk xillitayinnee xillobaazitayikk yhayiqopp dendodana taakka ammaniza.
16 Yey gishos, taanii Xooss tiinannee as tiina ubba wode lo77o kaha taas yezoday garkk miinggiza.
17 «Taanii Yerusalaameppe kezeezaypp unddenna laythapp guye ta dabo manqqitayis maadee immadayisinnee yarshsho yarshshodayis Yerusalaame yhanigeeza.
18 Taanii Xooss kara yeya udii qasho woga polii maaqqin tana denggeeza. Ye wode taara gaame woya baaya, kachchikka kezekkaya.
19 Zini Iisapp ye7eez pettii pettii Ayihuditay ezayid yeza; unttii taal afa oda koykko yi7ii tana neell afa mootodayis danda7iza.
20 Woy taanii shanggo tiina shiiqeez wode ootheez buuta yeziko yhayititay ne tiina yezitay odo.
21 ‹Taanii u gancce eqqii, yhayqqeezitay dendoda› gi uukkii odeez gishos yhayino yi tiina pirddas shiiqeeza, yeypp hara baz oothekkaya» yeegeeza.
22 Zini Filkkisa Goday ogay bagga geeshshii ereez gishos «Taanii yi oda gachcheeza» yeegii woda adusiseeza.
23 Mato halaqay Phawuloosana naagttar maaddod garkkennee e dabbitaypp oonkka oycodayis ye7odar kayaamay garkk mato halaqayis azazeeza.

Phawuloosa Filkkisa tiinannee Dirusilla tiina shiiqeeza

24 Xiqqa gallasapp guye, Filkkisa Ayihude bagga maaqqeez fa machchat Dirusillara yi7ii Phawuloosa kiittii ki7isii Kiristtoosa Yesuus ammano bagga eepp si7eeza.
25 Phawuloosa xillotithi bagga, fa ubba aqiso baggannee ye7odayis yez pirdda bagga ododar, Filkkisa yashittii, «Neenii yhattes qitoba taas giigeez wode nena xeegisoda» yeegeeza.
26 Ye wode Phawuloosapp gubbo ekkodayis qoppii eza mahii mahii xeegii erii odinttiza.
27 Nam77ii laythapp guye, Filkkisa aqana Phorqqiyoda Fisxoosa ekkeez. Filkkisa Ayihudita ufayssodayis kezii Phawuloosa billekka ashsheeza.

25

Phawuloosa Oroome Kaatayis aatho warqqate

1 Fisxoosa fa aqisiza awurajja gelii hayidzintho gallasapp guye Qisaarepp Yerusalaame kezeeza.
2 Ezayid qeese halaqitayinnee Ayihuditay bayiritay Phawuloosa mooteeza.
3 Phawuloosana Yerusalaame ko7or paas lo77o baz oothoday garkk gi Fisxoosana u woosseeza. Yeyakka geezay ogell qosinttii eza wodhodayis unttis giigoday garkke
4 Fisxoosa unttiko, «Phawuloosa, Qisaare achch kara yeza; taanii ta ub-baskka ellisii ged guye maaqqad haniza.
5 E buuteezbaz yezako yi gancce mawuter yezitay taar Qisaare yhanigii eza mooto» yeegii maheeza.
6 Fisxoosa u achcha hosppun woy taphphii gallas garkk gam7eezaypp guye Qisaare qiteeza. Wonttitha gallas pirdda oydel bettii Phawuloosa ko7oday garkk azazeeza.
7 E yi7in Yerusalaamepp ye7eez Ayihuditay e kalayid eqqii unttii lathodayis danda7oowa deexo mooto shiisheeza.

24:18 Haw. O. 21:17-28 **24:21** Haw. O. 23:6

8 Phawuloosa mahii, «Taanii Ayihude higga maaqqin Xooss Kara woy
Oroome Kaata Qeesarekka qohekkaya» yeegeeza.
9 Zin Fisxoosa Ayihudita ufayssodayis kezii Phawuloosako, «Yerusalaame
yhanigii yha mootaybagga ezayid ta tiina pirddinttodayis koyinee?» yeegii
oycceez.
10 Zin Phawuloosa, «Taanii pirddinttodayis beeziza Qeesare pirdde keetha
eqqeeza. Neenii lo7ithii erizay garkk taanii Ayihudita abarakka qohekkaya.
11 Yikkee, taanii qoheezibaz yhayiqoskka helthiza baz buuta ootheezibaz
maaqqiko yhayiqopp tana ashshoba gamii. Zin unttii tana mootiza mootay
cere maaqqiko oonkka tana unttis aathii inggodayis danda7ooya. Qeesare
tabaz pirddo gi oycciza» yeegeeza.
12 Ye wode Fisxoosa fa zoranchchitayira zorinttii, «Neenii Qeesare tabaz
pirddoba gi oycceeza; Qeesareko yhanigiza» yeegii maheeza.

Phawuloosa Agirpha tiinannee Barnniiqe tiina shiiqeeza

13 Xiqqa gallasapp guye Kaatay Agirphannee Barnniiqe Fisxoosa sarotho-
dayis Qisaare yhanigeeza.
14 Ezayid unttii unddenna gallas gam7in, Fisxoosa Kawayis Phawuloosa
bagga yhay garkk yeegii odeeza; «Filkkisa billekka ashshii yhanigeez pettii
athay yhaydda yeza.
15 Taanii Yerusalaame yhanigeez wode qeese halaqitayinnee Ayihude
cimitay ezal afa pirddoday garkk tana woossii ebaz taas odeeza.
16 Taanii, ‹Mootinttiza athay tana mootizitay tiina eqqii fana mooteezbaza-
yis mahith inggekkazin, oona maaqqikokka aadhii ingginttizay Oroome
woga baaya› yeegii unttis maheeza.
17 «Yey gishos, unttii yhaydda shiiqeez wode taanii gam7ekka wonttitha
gallas pirdde keeth gelii Phawuloosa ko7oday garkk kiiteeza.
18 Eza mootizitay e kanttar mari eqqii, iitabazar eza mootekka ashshenna
gi taanii qoppeezay garkk eza mootekkaya.
19 Zin unttii fa ammano baggannee Phawuloosa, ‹E Path yeza› giz
yhayqqeez Yesuusa ginttinttiz athay bagga ezar palamizaza.
20 Taakka yha oda shaakkodayis metitheez gishos Phawuloosa
Yerusalaame yhanigii, ezayid pirddinttodayis koyizako gi eza oycceeza.
21 Zin Phawuloosa fa oda Qeesare billod hellodayis achch keetha
gam7odayis oycceeza. Taanii eza Qeesareko dakkod hellodayis E
acinttodaygarkk kiiteeza» yeegeeza.
22 Yey gishos, Agirpha Fisxoosako, «Taanii ta ubbaskka ye athay gizibaz
si7odayis koyiza» yeegeeza.
Fisxoosa eeko, «Neenii wontta E gizibaz si7oda» yeegeeza.
23 Wonttitha gallas Agirphannee Barnniqqe gita bonchchor shaalaqi-
tayrannee katama yez wolqqama asitayir yi7ii pirdde keetha geleeza. Fisx-
oosa Phawuloosa xeegisii ke7eeza.
24 Fisxoosa, «Kaat Agirpha, yhaydda nuur yez asitayyo, Ayihuditay
Yerusalaamekka yhaygarkk uukkii, ‹E yikkepp guye path yezodayis bee-
zooya› yeegii, tana woosseez atha yhaya yi bi7iza.
25 Zin eza yhayiqos helthiza baz abikka taanii denggekkaya. E fa ommas,
‹Qeesare tabaz pirddo yeegii oyceeza› geez gishos Qeesareko eza dakkodayis
qofa acceeza.
26 Taanii ebaz ta kaat Qeesaares xaafisiza oge abikka baaya. Yey gishos,
ebaz yi bi7iko ta xaafizay benttodazako gi yi tiina ubbarakka Kaat, Agirpha,
ne tiina eza ke7eeza.

27 Abis giiko, acintteez as dhoqqa daynnas aathitar E abis mootintteezako
erisekkazar ashshizay taas boozetith aaziza» yeegeeza.

26

Phawuloosa Agirpha tiina inggeez mahith

1 Agirpha Phawuloosako, «Neenii ne bagga ododayis danda7iza» yeegeeza.
Ye wode Phawuloosa fa kushe denthii yhay garkk yeegeeza:
2 «Kaat, Agirpha, Ayihuditay tana mooteez baz ubbayis mahith inggodayis
yhayino ne tiina eqqittar ta anjay lo77o gi qoppiza.
3 Yeykka neenii Ayihude wogannee palama ubba loythii eriza yeyi gishos
tana danda7ar si7oday garkk ta nena woosiza.
4 «Taanii na7atithapp aykkii ta asay gancc erannee Yerusalaame yezeez ta
yessa Ayihude ubbay eriza.
5 Taanii tiinapp aykkii, nu ammano wogga miinthii naagiza Ferisaawitay
baggaypp maaqqeezana unttii markkattodayis koykko eriza.
6 Yhattekka taanii Xooss nu aditayis inggod geez ufayssa naagiza gishos
mootinttii yhaydda eqqeeza.
7 Ma taphpho nam77ii nu aditay sheeshay Xoossa qammannee gallas
miinthii goynnittar Xooss inggod geeza ekkodayis ufayisar naagiza. Kaat
Agirpha, Ayihuditay tana mootizay taanii ufayisar yeya naagiza gishos.
8 Xooss yhayqqeezita denthizaya maaqqeezay yi kantta abis ammanint-
toosa?
9 «Binii taanii ta ubbaskka Naazirete Yesuusa suntha ixxiza
danda7intteezbaz ubba oothodayis beeziza gi qoppeeza.
10 Taanii Yerusalaame ootheezay yhaya. Qeese halaqitaypp mawute ekkii
Xoossa asitaypp gaamita aciseeza. Unttan wodhodar u yhayqqodana ta
doseeza.
11 Gaame wode Ayihude Woosa Keeth ubbayid unttii seerinttoday
garkkennee Yesuusana cazhoday garkk ta woxiteeza. Taanii aqopp aathii
unttan kacceeza hara attozin, hara biitta katamita hellodayis yhanigii ta
unttan bayi7itheeza.
12 «Taanii yha odayis qeese halaqitapp mawutennee kiita ekkii Damasqqo
yhanigiza.
13 Kaatayyo, taanii seeta gallas ogell yezin awa poo7opp lo7ithii aadhiz
poo7o ta yuushayirannee taara yhanigizitay yuushayir salopp poo7odar
be7eeza.
14 Nuunii ubbaykka sa7a pokkeezin Ibraysxe doonar, ‹Saa7oola, Saa7oola,
tana abis bayithinnee? Neenii nena caddiza biraata qakkiko nena qohiza›
yeegii taas ododar si7eeza.
15 «Taanii, ‹Godayyo, neenii oonoo?› yeegeeza.
«Goday, ‹Taanii, neenii bayi7ithiz Yesuusa;
16 zin denddoba. Yhayino neenii be7eezayppennee tiinapp ta nena bee-
zodana haras markkattoday garkk taas oosanchcho udii nena shuumodayis
nees ta benttoda.
17 Isreele asitayppennee taanii nena unttiko kiittiza Ayihude baazitaypp
nena ashshoda.
18 Neenii u aafa dooyoday, dhumapp poo7oko, Xalahe kushepp Xoos-
siko unttan mahoda. Unttii tana ammanii nagara atotith ekkoda. Xooss
geeshsheez asay gancce fa laata denggoda› yeegeeza.
19 «Kaat Agirpha, yey gishos, taas salopp bentteez qonccithayis kiitintteeza.

26:5 Haw. O. 23:6; Filp. 3:5 **26:9** Haw. O. 8:3; 22:4-5

20 Zin taanii tiinatii Damasqqo yezitay yeypp guye Yerusalaamennee Yihuda biita ubbitayid yezitayinnee Ayihude baazitaykka fa nagarapp Xoossiko maaqqoday garkkennee nagaraypp maaqqodayis beeziza ooso oothod garkk qaala odeeza.
21 Yey gishos, Ayihuditay tana Xooss kara aykkii wodhodayis koyeeza.
22 Yhayino hellodayis Xooss maadee taapp shaakinttekkaya; yey gishos, xiqqitaysinnee dammitayis markkattittar yhaydda eqqeeza. Nabittaynnee Muse hanoda gi odeezaypp hara pettibazikka taanii odeezibaz baaya.
23 Yeykka, ‹Kiristtoosa waaye ekkodayis beeziza; ma yhayiqopp tiina denddii Ayihuditayisinnee Ayihude baazitayis poo7o beezodayis ees beeziza› geeza» yeegeeza.
24 Phawuloosa yeya yeegii mahodar, Fisxoosa fa qaala dhoqq udii, «Phawloosa, ne eeyeeza; ne gaame timirttay nena eeyisoss heltheeza» yeegeeza.
25 Zin Phawuloosa, «Bonchcho Fisxoosa, taanii tumabazinnee beeziza baz odizapp attin eeyekkaya.
26 Taanii qoncce odiza oda Kaatay eriza. Yha oday geema oosinttekka gishos pettakka eepp qosinttii attamaya taanii lo7ithii eriza.
27 «Kaat Agirpha, neenii nabita ammaninnee? Neenii unttan ammanizana taanii eriza» yeegeeza.
28 Kaatay Agirpha, Phawuloosako, «Yha xiqqa saatayid tana Kiristaanee mahodayis koyinee?» yeegeeza.
29 Phawuloosa, «Gaame wode maaqqin xiqqa wode ne aadda baazin yhayino ta oda si7iz ubbay yha achchaypp attin ta garkk maaqqoday garkk ta Xooss woosiza» yeegeeza.
30 Yeypp guye, Kaat Agriphpha, gade aqisiz Fisxoosa, Barnniqennee unttar betteez ubbitaykka denddeeza.
31 Yeypp kezii yhanigttar pettay pettayir, «Yha athay yhayqqos woy achchis helthiza baz akkokka oothekkaya» yeegii odintteeza.
32 Agirpha Fisxoosako, «Yha athay ‹Qeesare tabaz pirddo› geekazako bilinttodayis danda7izazin atteeza» yeegeeza.

27

Phawuloosa Oroome qiteeza

1 Nuunii markkaber Ixaale dakkodayis u murtteez wode kaatitay kaat wotaaddarita ginttinttizitaypp pettii Yuuliyoosa giz mato halaqayis Phawuloosannee hara xiqqa achch asita inggeeza.
2 Iisa lanqqe yez heerita yhanigodar Adiramixoosa markkabe gelii denddeeza. Maqadoona as maaqqeez Teselonqqe Arsxirokoosa nuur yeza.
3 Wonttitha gallas nuunii Sidoona hellodar, Yuuloosa Phawuloosas qadhinttii fa laggitayko yhanigii koshshiza baz maadinttoday garkk unttiko dakkeeza.
4 Yeypp denddii nu tiinar carkkiza gishos haathar teqintteez biitta, Qoophiroosar miyithii aadheeza.
5 Kilqqannee Phinfila yez abba piinggii Luqa yez Muura helleeza.
6 Ezayid mato halaqay Ixaale yhanigiz Iskkinddire markkabe denggii, ize nuna geliseeza.
7 Nuunii gaame gallas loddera yhanigii, gaame un7ar Qanddoosa katama kale helleeza. Ezayir yhanigodayis nuna carkko kayin Salmoonar aadhii haathar teqintteez biitta, Qarxeesa miyithii aadheeza.

26:20 Haw. O. 9:20, 28-29 **26:23** 1 Qor. 15:20; Isa. 42:6; 49:6

8 Gaame metor gaxa gaxa aykkii Laasa katamas ukke yez lo77o ginttinttiz markkabe shemppiza heera kezeeza.

9 Nuunii ezayid unddenna wode gam7eezaypp guye xooma wode aadheez gisho, markkaber yhamo metiza gishos Phawuloosa unttan zoreeza.

10 «Yinttanno asitayyo, nu yhamay gita dhabonnee gaame qoho yezay taas benttiza; qohay caanal afannee markkabel afa aadda baazin nu shemppayil afakka helloda» yeegeeza.

11 Zin mato halaqay Phawuloosa geezaypp aathii markkaba laaggizayinnee markkaba goday giza ammaneeza.

12 Ye abba doonar yez katamay balggo agina aathodayis unttis giigekka gishos gaame asitay paas danda7inttiko Finqqe katama hellii balggo agina ezayid aathodayis zorintteeza. Finqqe awa gelos pude baggappennee awa gelopp sulle baggas gancce abba kantta yez markkabe eqqii caan wodhisiz aqo.

Abbal afa gote dendeeza

13 Kawushsha sulle carkko loddar carkkeez wode fa qoppeezay garkk haneezibaz aazin denddii, markkabe eni7aamay garkk aykkiz biraata udee ekkii Qarxeesa kanttar aadheeza.

14 Zin gaame gam7ekkazar «Awuraqisa» giz wolqqama gote haathar teqintteez biittapp sulle unttal afa dendeeza.

15 Ye gotay markkaba urqqii yhamo kayeez gishos carkkay markkabay fa doseez oge kanggoday garkk ashshii ashsheeza.

16 Nuunii Qeeda giz haathar teqintteez biitta miyithi yhanigttar gaame metinttii markkabitt wogolito aykkii ashshodayis danda7eeza.

17 Unttii wogola pude kesseezaypp guye wodoror markkabayil afa xaaxii, miinthii acceeza. Sirtiisa giz shafel domi7inttoda gi hirgii, markkabe shaara wothii markkabay cere laaginttod garkk dakkii ashsheeza.

18 Gotay wolqqamittar yhanigin wonttitha gallas caanaypp bagga abba gancce olo aykkeeza.

19 Hayidzintho gallas markkabe miishe ekkii nu kushayir dhugeeza.

20 Nuunii gaame gallas awannee xoolintto be7ekkazay gishonnee wolqqama carkko nuul afa minggeez gishos tiinapp shemppor attoda gi qoppekkaya.

21 Ye wode unttii unddenna gallas katha meekka gam7eez gishos Phawuloosa u gancce denddii eqqii, «Asitayyo, yi ta zora ekkii Qarxeesepp denddekkazako yha metaynnee qohay nuna hellaamizin.

22 Zin taanii yinttan yashittippate gi zoriza; abis giiko, yha markkabay dhabodaypp attin yinttipp pettii as shemppokka dhabenna.

23 Zin qamma ta ebaz maaqqeezayinnee ta goynniza Xoossay kiitteez kiitanchchay ta kale eqqii,

24 ‹Phawuloosa, yashittippe; neenii Oroome Kaatay Qeesare tiina eqqodayis beeziza. Yeezako Xooss ne gishos neer yhanigizita nees inggeeza› yeegeeza.

25 Yey gishos, asitayyo, yashitippate. Ye kiitanchchay taas odeezay hanodana taanii Xoossal ammaninttiza.

26 Zin carkko nuna kanggii pettii haathar teqintteez biitta gaxa oloda» yeegeeza.

27 Taphpho oyddantho qamma Adira Abba nuna carkkay gedennee yhana urqqodar, gidii bilahe maaqqeez wode markkabe oothizitayis biittako ukkeeza aazeeza.

28 Unttii ciimmotitha erodayis koyii wodoro xeera deexizabaz accii abba
gancce olin, abbay hosppun tam yhadha maaqqeeza. Xiqqa gam7ii, mahii
olin usuppuntam yhadha maaqqeeza.
29 Unttii abba gaxa yez shuchchar domi7nttamay garkk yashittii,
markkabay yhanggaamay garkk aykkiz oyddii biraatita markkabaypp
guyer abba olii, sa7a wonttoday garkk Xooss woossiza.
30 Markkabel oothizitay markkabaypp woxxii kezii, markkabay yhang-
gaamay garkk aykkiz biraatita markkabaypp tiina baggar abba oliza aazin
wogola abba gancce oleeza.
31 Phawuloosa mato halaqaykonnee wotaaddaritayiko, «Yeyititay
markkabayid shemppii bettam ixxiko yi attodayis danda7oowa» yeegeeza.
32 Yey gishos, wotaaddaritay wogolay accintteeza wodora gachchii dakkii
ashsheeza.
33 Sa7a wonttod hanodar ubbitay kath maaday garkk Phawuloosa asayiko,
«Yi katha meekka naagttar yhayinor taphpho oyddii gallas gam7eeza.
34 Yey gishos, xiqqa katha yi maaday garkk ta yinttan woosiza. Yinttis lo77o
maaqqada; hara attozin yi omma binanaypp pettakka dhabaamii» yeegeeza.
35 Phawuloosa yeya gi boora ekkii ubbay tiina Xooss galateeza; baxxii
muntta aykkeeza.
36 Ubbay miinggii fa ubbas katha ekkii meeza.
37 Nuunii markkabayid yezitay nam77ii xeetannee laappun tam usuppun.
38 Unttii mi mizheez wode caaneez gistta abba gancce olii markkabay
deexa shawukiseeza.

Markkabat meqqeeza

39 Sa7a wonttin markkaba oosanchchitay aba helleezako erekkazar, abba
gaxa yez shafennee silima be7eeza. Paas danda7inttiko markkaba ye sili-
mayiko shiishodayis qoppeeza.
40 Yeezii, markkabay yhanggaamay garkk aykkiz biraatita bili7i abba
gancce oleeza. Ye wode laaggiza mitha acciz wodora bili7eeza. Yeypp guye,
carkkay markkaba tiina urqqoday garkk markkaba kanggiza shaara tiina
baggar dhoqqi udii yhamo aykkeeza.
41 Zin markkabay shafe dethar domi7inttii mitintteeza. Markkabayis tiina
baggay moogintti eni7aam ixxin, guye baggay zulo urqqithaypp dendii
meqito aykkeeza.
42 Wotaaddaritay achch asaypp pettakka haatha yhadhdhii kezaamay
garkk unttan wodhodayis tobbeeza.
43 Zin mato halaqay Phawuloosa ashshodayis qopp wotaaddaritay tobba
ixeeza. Haathe yhadho eriza ubbay markkabaypp haathayid doonggii
doonggii wodhdhii tiinatii gaxa kezoday garkk azazeeza.
44 Atteezitay sanqqal afannee, markkabe meqayil afa kezoday garkk
azazeeza ubbay gaxa saror kezeeza.

28

Phawuloosa Malaxa giz haathar marintteez biitta qiteeza

1 Nuunii gaxa saro kezeez wode helleez haathar teqintteez biittay Malaxa
ginttinttizana ereeza.
2 Malaxa asay nuna qadhdhii ufayssar ekkeeza. Ira bukkiza gishonnee
meeggiza gishos tama eethii nuna ubba mokkeeza.
3 Phawuloosa gaame afira shiishii tama gaddodar, shooshii tamay
michcheez gishos kezii e kushayil afa xaaxinttii eza dukkeeza.

4 Malaxa asay shooshii Phawuloosa kushayil xaaxintteeza bi7ii pettay
pettayiko, «Tuma yha athay shemppo wodhdheez as; hara attozin abbapp E
attinikka Xoossa pirddayppe attii path yezodayis danda7ekka» yeegeeza.
5 Zin Phawuloosa fa kushaypp shoosha wuxarkkii, tama oleeza; eza
akkokka qohekka.
6 Unttii, «E asetithay ayidepp ayide, eelliza woy pokkii yhayqqiza» gi
naagiza. Zin unddenna wode naageezin e asetithayil abikka laamintteezbaz
dhabin, «Yhay tuma Xoosse» yeegii fa qofa laammeeza.
7 Ye heera haathar teqintteez biittayis halaqa, Puploosa gizayis gade yeza;
hayidzii gallas hellodayis e nuna siiqor mokkeeza.
8 Puploosa aday oxe, misharannee gusor hargginttii woyi7ii yeza. Phawu-
loosa e kara gelii ees Xoossa woosseeza; fa kusha ezalli afa gaddii patheeza.
9 Yeypp guye, Malaxa yez hargginttiza hara asitayikka yi7ii paxeeza.
10 Unttii nuna gaame bonchcheeza; nuunii markkaber yhanigodayis dend-
deez wode oges beeziza baz nuus inggeeza.

Phawuloosa Malaxapp Oroome qiteeza

11 Hayidzii aginapp guye, Malaxa balggo aathii Iskkinddire markkaber
yhammadayis denddeeza. Ye markkabayil afa Diyosqoroosa giz mentte
eeqitay misile yeza.
12 Sirakuuse katama gelii ezayid hayidzii gallas betteeza.
13 Yeypp denddii Regiyume katama helleeza. Pettii gallasapp guye, sulle
bagga carkkay carkkin, wonttitha gallas Putiyoole katama helleeza.
14 Ezayid nuunii pettii pettii ammaniza asita denggin, paar saamintta
gam7od garkk nuna woosseeza. Yeypp guye, Oroome yhanigeeza.
15 Oroome yez ammaniza asitay nu bagga si7ii, Afoosa Farusinannee,
Hayidzii Aqiza aqo giz aqo hellodayis nuna mokkodayis ye7eeza. Phawu-
loosa unttan bi7ii Xoossa galateeza e wozinaykka miinggeeza.

Phawuloosa Oroome

16 Nuunii Oroome geleez wode Phawuloosa fana naagiza wotaaddaritayir
fa aaddas bettod garkk ginttintteeza.
17 Hayidzii gallasapp guye, Phawuloosa Ayihuditay halaqita faako
xeegiseeza. Unttii shiiqeez wode unttiko, «Ta ishuntho, taanii nu asay
woy nu aditay wogal afa aba qohokka oothekkaya, zin tana Yerusalaame
accii Oroome asayis aathii inggeeza.
18 Unttii ta moota bi7ii yhayiqos helithiza baz taal afa abikka denggekka
gishos tana bili7odayis qoppeeza.
19 Zin Ayihuditay yeya ixxin ‹Tabaz Qeesare pirddo› yeegeezapp attin
taanii ta gadita mootizabaz yezin baaya.
20 Taanii yinttan xeegiseezay yinttan be7adayisinnee yinttis yhaya ododa-
dayisii. Taanii yha santhalatayir acintteezay Isreele asay naagiza ufayssay
gishoss» yeegeeza.
21 Ayihude halaqitay Phawuloosako, «Nuus Yihudapp nees xaafintteez
dabddaabbe hellekkay. Yeypp ye7eez asitaypp pettakka nees iita odeezay
baaya.
22 Zin yha ne kaalliza ammana duma duma aqo asay ixxizana nuunii eriza
gishos ne qofa si7odayis koyiza» yeegeeza.
23 Unttii fa ye7od gallas Phawuloosas qamma ekkii, ye gallas gaanggii e
yeza aqo ye7eeza. E wonttapp omath hellodayis Xooss kaatetithii bagga
unttis markkatteeza. Ma unttii Yesuusa bagga ammanoday garkk Muse
higgennee nabitay maxaafita lo7ithii tamaareeza.

28:20 Haw. O. 25:11

24 Pettay pettay Phawuloosa geezana ammaneeza, zin yhankkitay ammanekkaya.
25 Unttii woli gancce odayil ma77aam ixxeezaypp Phawuloosa pettibaz geezaypp guye yhanigeeza. E yhay garkk yeegeeza: «Geeshsha Ayyanay nu aditayis nabe Isiyaasa doonar odeezay tuma.
26 «‹Neenii yha asayiko yhanigii,
yi sis si7iza, zin akaakooya;
Yi be7o bi7iza, zin denggooya.
27 Yha asay wozinay muumeeza;
u hayay tuleeza;
u aafaykka goozntteeza.
Yey baazako,
unttii fa aafayir bi7ii,
fa hayayir si7ii, fa wozinayir akaakii,
taako maaqqodazin;
taakka unttan pathodazin› yeegoba» yeegeeza.
28 «Yikkee, yhay Xooss atotith kiitay Ayihude baazitayis maaqqeezana eriza. Unttikka si7oda» yeegeeza.
29 Phawuloosa yeya geezaypp guye Ayihuditay woli gancce daro palamittar kezii qiteeza.
30 Phawuloosa kera keetha nam77ii laythi muda betteeza; ezayid yezar faako ye7eezita ubba mokkiza.
31 Yashsha baythinnee ookka kayekkazin Xooss kaatetithibaz sabbakeeza; Goda Yesuus Kiristtoosa bagga milxi udii taamarsseeza.

28:26 Isa. 6:9-10

Phawuloosa Oroome Asayis Xaafeez Kiita

Gelo

Hawaare Phawuloosa kiitay Oroome asayis xaafintteezay, Phawuloosa Oroome gancce yez woosa keetha be7adayis qoppeez gishos E yhanigodar unttii giiginttii naagod garkk ododayisii. Phawuloosa qofay Oroome gancce yez ammanizitayira xiqqa wode ootheezaypp guye unttii eza maaddiko Isppeene yhammadayisii. Ammano bagga e ereezannee ammaniza asay ye timirtta oosol afa peeshshoday garkk qonccisii xaafeeza. Yha maxaafay gancce Phawuloosa kunth kiitay yha qofa aykkiza.

Phawuloosa Oroome gancce yez ammaniza asita tiinatti sarothii maaqqii, kaallii unttis woossizana odeezaypp guye fa kiitayis baaso qofa, «Wongilayid Xoossa xillotithay bentteeza; ye xillotithay tiinap wurssithi hellodayis ammanor bentteeza» gi odiza (1:17).

Yeyppi guye, ye qofa dalgisii xaafiza. Ayihudita maaqqin Ayihude baa asita maaqqin ubbitay nagaras moddintteezita maaqqeez gishos unttii Xoossar dabbotodayis koshshiza. Asay Xoossar dabbotodayis danda7izay Yesuus Kiristtoosana ammanora. Unttii Xoossar medhdhiza yha orothi pettipettith aafay, orothi yess maaqqeezana Phawuloosa dalggisii odiza. Ammaniza as Xoossar saro yeza; ma Xoossa Ayyana baggar nagarappennee yhayiqo wolqqapp kessii ekkiza. Shemppo 5-8 hellodayis Phawuloosa Xooss higgaynnee ammaniza as yessal oothiz Xooss Ayyana wolqqa qofay abizako odiza. Yeypp kaallii, Phawuloosa, «Xoossay as na7itayis qoppeez qofa gancce Ayihuditaynnee Ayihude baa asii wayizii wolla waaxinttodayis danda7ee?» yeegiz oychayis mahith immadayis butiteeza.

Ma Ayihuditay Yesuusa ekkaam ixxeezay Xooss qofa maaqqeezana odiza. Yey haneezay Yesuus Kiristtoosa baggar qonccisseez aadho keehetithay gancce as kochch ubbay ekkoday garkkee. Maaqqozin, Ayihuditay Yesuusa ekkod wode ye7odana Phawuloosa ammaniza. Wurssethal Phawuloosa ammanor wayizii yezodayis beezizako odiza. Xoossis ootho bagga, ammaniza asay fa biittasinne wol gancce pettay pettayis yez adetithar oothod bazinnee kaha baggar medhinttiza oyichchitay bagga paaddii odiza.

Oroome kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-15*
Oroome kiita kustte qofa *1:16-17*
As na7as atotithii koshshiza baz *1:18—3:20*
Xoossii as ashshiza oge *3:21—4:25*
Kiristtoosar benttiz orothi de7o *5:1—8:39*
Isreeles Xooss qofa *9:1—11:36*
Ammaniza as yessi *12:1—15:13*
Kuste qofannee sarotho *15:14—16:27*

1 Yesuus Kiristtoosa aylle maaqqeez, hawaare maaqqadayis xeegintteezayppennee Xoossa Wonggile sabbakod garkk shaakintteez Phawuloosa kiitteez kiita.
2 Xoossay gaame wodepp tiina fa nabitay baggar immada geez Xooss Wonggilay geeshsha Maxaafitayid xaafintteeza.
3 Ye Wonggilay ashor Dawute sheeshapp yelintteez, Xooss Na7a, nu Goda Yesuus Kiristtoosa bagga odiza.
4 Ma E fa geeshsha Ayyanar yhayiqopp denddii, Xooss Na7a maaqqizana damma wolqqar beezeeza.

5 E baggar Ayihude baazitay ubbitay, ammanii kiitinttod garkk Kiristtoosa sunthay gishos Xoossay aadho keehatithar hawaaretithi mawute nuus inggeeza.
6 Yesuus Kiristtoosas maaqqad garkk xeegintteezitaypp baggitay yinttana.
7 Oroome gancce yez, Xoossay qaadhizitayssinnee e geeshsh woya maaqqad garkk maraxeezitayis.
Xoossa nu Adayppennee Goda Yesuus Kiristtoosapp aadho keehetithinnee sarotithay yinttis maaqqo.

Phawuloosa Oroome asa be7adayis amotithii yeza

8 Ubbapp tiinatii, yi ammanay biitta ubbayil sintteez gishos Yesuus Kiristtoos baggar yi gishos ta Xoossa galatiza.
9 Taanii e Na7ay wonggilay bagga kunth wozinar odiza Xoossay, taanii ta woosayid ubba wode yinttan qoppizayis E markka.
10 Wurssithal, Xooss shene maaqqiko, taanii yinttiko yhammadayis ogay taasi ushachod garkk ubba wode woossiza.
11 Taanii yinttis Ayyana imotithi shagodayssinnee yinttan be7adayis laamotiza.
12 Yeykka, taanii yi ammanayir, ma yi ta ammanayir miinggoday garkk.
13 Ta ishuntho, taanii Ayihude baa asaypp aafe denggeezay garkk, yinttapekka aafe denggodayis yinttiko yhammadayis qoppeeza, zin tana kayeeza.
14 Girike asayisnnee tamaarekka asayis ma ecitayisnnee boozitayis taas aco yeza.
15 Yey gishos, Oroome gancce yez yinttiskka Wonggile ododayis ta amottiza.

Wonggile wolqqa

16 Wonggilayir yeelataam, tiinatii Ayihudita, ezaypp Grike asayis ammanizita ubba ashshodayis Wonggilay Xooss wolqqa.
17 Xillo ammanor de7o yezoda ginttinttii xaafintteeza. Xooss xillotithay bentteeza; tiinapp aykkii wurssith hellodayis asii xillizay ammanora.

Iitatithi

18 Tumay erinttaam garkk fa iita oosor kayiza asal afannee nagara ubbayil afa, Xooss seera salopp wodhdhiza.
19 Xoossay unttis benttodayis beeziza baz qonccciseez gishos unttii Xoossibaz eriza.
20 Alame medhintteezaypp aykkii, asis benttowa Xooss hanota, yeykka e medhina wolqqannee Xoossatithay e medhetithayir benttii yeza gishos asay fa iitatithis salambodibaz baaya.
21 Unttii Xoossa erttar, eza bonchchekayannee galatekkaya. U qofay maaddoowa baz maaqqeeza; u akaakowa wozinay dhumeeza.
22 Unttii fana ecita giza, zin boozita.
23 Dhaboowa Xoossa goynnodana ashshii, yhayqqiz as medhettithar, kafitay medhettithar, do7itay medhettitharannee ulor goochinttiza bazita aazisii ootheez misilita goynneeza.
24 Yey gishos, unttii pettay pettayir borsso baz oothii, fa galla toochchod garkk Xoossay unttan u wozinay amottiz tuna oosos aathii inggeeza.
25 Yey haneezay unttii Xooss turotitha worddor laammeez gishonnee medhdheez Xoossa ashshii, medhetithii goynneez gishshos. Xoossay medhinas galatintteezaya. Amin7e.

1:13 Haw. O. 19:21 **1:16** Mar. 8:38 **1:17** Ibr. 2:4 **1:21** Efi. 4:17-18 **1:23** Nam7i. 4:16-18

26 Yey gishos, Xoossay unttan u borsso amottithayis aathii inggeeza. U maachchitay paas beeziza dhiirathar aqoda ashshii, beezoowa baz hanii maachchii maachchar wolla aqeeza.
27 Yey garkk, dhiirathitay paasi beeziza maachchar aqiza ashii, dhiirathi dhiirathar wola aqeeza. Dhiirathi pettay pettayir amotithar xuuginttii, borsso baz ootheeza. Fa ootheez buutayis beeziza pirdde ekkeeza.
28 Unttii Xoossa erodayis ixxeez gishos beezoowa baz oothod garkk Xoossay u kaha pathaam qofas aathii inggeeza.
29 Unttar zhucatithii, iitatithii, uuzatithii, gene, qinaate, shemppo wodho, palama, dooshanne iita amo kumeeza. Unttii zigirizita,
30 as sunth iissizita, Xooss ixxizita, cazhizita, utirttizita, ceeqinttizita, iita baz oothodayis koyizitannee fa indisnnee fa adess kiitinttoozita,
31 akaakozita, caaqo menthizita, siiqo baazita, qadhe baazita.
32 Yeyititay garkk oothizitayis yhayiqo beeziza giz Xoossa higge erittar, yhayitita oothiza. U paasi ooso aadda baazin oothiza yhankkitakka sabbiza.

2

Xooss xillo pirdde

1 Yey gishos, neno hara asal afa pirddizayyo, neenii sankke shishizabaz baaya. Neenii hara asal afa pirddittar, ye ne pirddiza athay garkk oothiko, ne, neell afa pirddiza.
2 Yey garkk oothizitayil afa Xoossii xillo pirdda pirddiza nu eriza.
3 Neno, yey garkk ooso oothizitayil afa pirddizayyo, unttii oothizanii garkk oothizayyo, neenii Xooss pirddapp attodbaz aazinee?
4 Woy Xooss keehetitha, garzhonnee danda7a duretitha ne leqqinee? Xoossii nees keeheezay nena nagarapp mahodayis maaqqizana eroosanee?
5 Zin yinttis minonnee maarotethi gelowa wozina yeza. Yey gishos, Xooss seeraynnee xillo pirdday benttiz gallas, neell afa pirdday kuurod garkk udiza.
6 Xoossay pettayis pettayis e oosat garkk immada.
7 Lo77o oosor miinggii, galata, bonchchonnee dhaboowa de7o koyizitayis Xoossay medhina de7o immada.
8 Zin fana siiqizita, tuma ixxizitannee iita baz oothodayis koyizitayil afa Xooss seerannee gado ye7oda.
9 Iita baz oothiz as ubbita, tiinatii Ayihudita, ezaypp Grike asa metonnee un7a helloda.
10 Zin Xooss lo77o ooso oothiz ubbayis, tiinatii Ayihuditayis, kaallii Grikes galata, bonchchonnee sarotithi immada.
11 Xoossay as aafe bi7ii shaakkooya.
12 Higge baa nagara ootheez ubbitay higge baa dhabod. Higge yezin, nagara ootheez ubbay higger pirddinttoda.
13 Xooss tiina xillizitay higge naagizitaypp attin higge sis aadda si7izita baaya.
14 Higge baa Ayihude baa asay medhor higge kiittiza oothiza. Unttisi higgay baa ixxikokka unttii fa wozinar higge eriza.
15 U hanotay, higge kiitay u wozinayid xaafintteezana beeziza. Ma u kahay unttal afa markkattiza. U qofay pettii pettii toke unttal buuta gi mootiza; pettii pettii toke unttan luule giza.
16 Ta taamarsseez Wongile garkk Xoossay Yesuusa Kiristtoosa baggar as wozina gancce qosintteez qofa pirddiza wode yeyi erinttoda.

2:1 Mat. 7:1; Luq. 6:37 **2:6** Maz. 62:12; Aazi. 24:12 **2:11** Nam7i. 10:17

Ayihuditannee u higge

17 Zin ne nena Ayihude giza; higgel kattiza; Xoossar yez yessayid ne
gayiriza.
18 Ne oothod garkk Xoossii koyiz baz abizako eriza. Higge tamaareez
gishos tuma maaqqizbaz shagii eriza.
19 Neenii to7ita kaalithiza, ma dhuma yezitayis poo7o maaqqizana
shaakkii eriza.
20 Neenii higgaypp denggeez eretithayirannee tumatithayir boozita eri-
sizannee duudita taamarssiza maaqqizana eriza.
21 Yeezin, ne hara as tamaarssizay ne nena abis tamaarssoosa? Neenii,
«Kassitipe» gi sabakkittar, neenii ne ubbas kasttinee?
22 Neenii, «Laammippe» giittar, neenii ne ubbas laamminee? Neenii eeqa
ixxittar, eeqar yez kara bonqqinee?
23 Neenii Xooss higgayid ceeqinttiza, zin higgayis kiitinttaam ixxii Xoossa
yeellathinnee?
24 Geeshsha Maxaafayid, «Yi sankker Xoossa sunthay Ayihude baa asayir
cazhinttiza» ginttinttii xaafintteeza.
25 Ne higges kiittinttiko, ne dookalinttay adiza, zin neenii higges kiittint-
taam ixxiko ne dookalintteekazay garkk maaqqiza.
26 Ayihude maaqqekka as dookalinttekka yezar, higges kiittinttiko, Xoos-
say eza dookalintteezay garkk payidoosa?
27 Yi, Ayihude asay, yinttis xaafintteez higgaynnee dookolinttii yezin, yi
higges kiitinttaam ixxiko, Ayihude baa asay dookalinttaam ixxikoka higges
kiitinttii, yinttal afa pirddoda.
28 Yikkee, sunthar Ayihude maaqqeez ubbitay tuma Ayihude baaya. Bent-
tiz asho dookalinttay tuma dookalintto baaya.
29 Zin tuma Ayihudetith gancce baggar Ayihude maaqqiza. Tuma
dookalinttay Xooss Ayyanar haniz wozina dookolinttopp attin xaafintteez
higgayid haniz galla gacho baaya. Ye athay galata Xoossapp ekkizapp attin
asapp baaya.

3

Ayihuditay ammano ixo

1 Yeezin, Ayihudetithii ab maadee yenee? Woy dookalintto ab maadee
yenee?
2 Tuma Ayihude maaqqithay gaame oger maaddiza. Ubbapp tiin Xoossay
fa qaala hadara Ayihuditayis inggeeza.
3 Yeezin, unttapp pettay pettay qaala ammanaam ixxiko, u ixay Xooss
geeshshetitha kayinenee?
4 Kayooya! As ubbay worddo maaqqikokka Xoossay tuma maaqqo.
Geeshsha Maxaafayid,
«Neqaalayir ne xilloda;
nena mootizana pirddar laththoda»
ginttinttii xaafintteeza.
5 Yeezin, nu worzhay Xoossay geeshsha maaqqizana beeziza baz
maaqqiko, nu waagodee? Xoossay nu nagara gishos nuul afa pirddiko,
luulo baasanee? Yhaya taanii as qofa garkk giza.
6 Yeya baaya. Yey garkk haniko, Xoossii yha alamayil afa wayizii pirddode?
7 Zin ta worddotithay Xooss tuma qoncisii, e bonchcha dammisii beeziza
baz maaqqiko, yeezin, abis taal afa nagaranchcho garkk pirddinee?

2:24 Isa. 59:7-8 **2:29** Nam7i. 30:6 **3:4** Maz. 51:4

8 Pettii pettii asay, «Lo77o baz ye ye7od garkk iita oothiza» yeegii tamaarssizay garkk udii tana mootiza. Yey garkk asal yi7iza Xooss pirdday beezizaya.

Xillo pettakka Baaya

9 Yeezin, nuunii waagodee? Nu aathonee? Yeya baaya! Ayihude maaqqin, Grike maaqqin ubbitay nagara oommo yezana taanii tiinatii yinttis odeeza.
10 Geeshsha Maxaafayid,
«Xillo as pettakka baaya.
11 Akakiza as baaya,
Xooss koyiz oonkka baaya.
12 Ubbitay balintteeza pettippe adoozita maaqqeeza haayotith oothizay baaya.
Pettii askka baaya.
13 U doonay dooyintteez duufo,
fa iranthayir dooshshiza.
U doonaypp,
shooshii marze keziza.
14 U doonayid camo odannee baadithii kumeeza.
15 U tokay suuth laalodayis ellisiza.
16 U ogayid dhabonnee daburssii yeza.
17 Unttii sarotith oge erooya.
18 Fa yessayid Xoossis yashittooya»
ginttinttii xaafintteeza.
19 As ubba doona aythodayisnnee alama muumer Xooss pirddepp oommor shiishodayis, higge inggintteezay higgepp oommo aqizitayis maaqqeezana nu eriza.
20 Yey gishos, oonkka higges kiitinttii Xooss tiina xillodayis danda7ooya. Higge as ubbitay nagaranchcho maaqqeezana beeziza.

Xillotithi ammanora

21 Zin yhatti higgennee nabitay markatteez Xooss xillotithay higge baazin qoncceeza.
22 Yha xillotitha, Xooss Yesuus Kiristtoosa ammano baggar as ubbas shaako baazin inggiza.
23 Asii ubbay nagara ootheeza; Xoossii unttis inggeez bonchchaypp facceza.
24 Zin unttii Xooss aadho keehatithar, woziza Kiristtoos Yesuusa baggar cer xilleeza.
25 Xoossa Yesuus Kiristtoosa yarshsho udii inggeezay, eza ammaniza ubbitay e suuthayir nagara maarotith demmad garkke. Xoossay yeya ootheezay fa danda7ayir tiina nagara taybekka ashshii, fa xillotithi beezodayis.
26 Yha wodayid Yesuusa ammaniza ubba xillisor, Xoossay fa ubbas xillo maaqqeezana beeziza.
27 Yeezin, nu ceeqinttay aba yenee? Yeykka atteeza. Nuunii ceeqinttizay higges kiitinttiza gishonnee? Wa77a! Ammano higgerapp attin.
28 Xoossii as xillisizay ammanorapp attin higge naagor baazana nu eriza.
29 Woy Xoossay Ayihuditayis aadda Xoossonee? Ayihude baazitayis Xooss baasannee? Tuma, Ayihude baazitayiskka E Xoosse.
30 Xooss petto; Ayihuditannee Ayihude baazitayissikka ammanor xillisizay eza.

3:10 Maz. 14:1-3; 53:1-3 **3:13** Maz. 5:9; 140:3 **3:14** Maz. 10:7 **3:15** Isa. 59:7-8 **3:18** Maz. 36:1 **3:20** Maz. 143:2; Gal. 2:16 **3:30** Nam7i. 6:4; Gal. 3:20

31 Yeezin, nuunii higge ammano gishos shaaroda guussonnee? Yeya baaya!
Higge minthodaypp attin.

4

Afraame ammanor xilleeza

1 Yeezin, nu asho ade Afraame ab denggeennee?
2 Afraame oosor xilleezbaz maaqqeezako, E ceeqinttizabaz yeza,
maaqqozin, Xooss tiina ceeqinttodayis danda7ooya.
3 Geesha Maxaafay, «Afraame Xoossa ammaneeza; Xoossay yeya ezis xil-
lotithi uddii ekkeeza» yeegeeza.
4 Oothiza athay ekkiza damoozay, e ooso wolqqas ciginttiza acopp attin ezis
imota baaya.
5 Zin ooso oothowa oonkka nagaranchchana xillisiza Xoossa ammaniko, e
ammanay ezis xillotith maaqqii payidinttiza.
6 Geesha Maxaafayid Dawute, ooso baazin Xoossii xillisiza athay ab garkk
anjjintteezako yhay garkk yeegii qoncisii beeziza:
7 «U buutay atto ginttinttizitaynnee
u nagaray ucintteezitay anjjintteezita.
8 Goday e nagara payidekka asii anjjintteezaya»
yeegeeza.
9 Yeezin, Dawute odeez anjjo dookalintteez as aaddasonee? Woy
dookalinttekka asi aaddasonee? Nuunii, «geesha Maxaafay, Afraame Xoossa
ammaneeza; Xoossay yeya ezisi xillotithi udii ekkeeza yeegeeza».
10 Yeezin, yey ayide hanee? Afraame dookalinttinennee? Woy dookalint-
tekka yezini? Dookalinttodaypp tiin haneezapp attin guye baaya.
11 Afraame dookalinttodaypp tiina e ammanay ezis xillotithi maatame
maaqqii payidintteezana erisodayis, e dookaloss malla maaqqeeza. Yey
gishos, Afraame dookalinttekka ammanizitayisnnee ammanor xillizitayis
ubbitayis ade maaqqeeza.
12 E dookalintteezitayssikka ade. Afiraame unttisi ade maaqqeezay unttii
dookalintteez gishos aadda baazin E dookalinttodaypp tiin ammaneez am-
mana unttii kaalleez gishos.

Xooss ufayssay ammanor ekinttiza

13 Afraamesinnee e sheeshayis, «Alame ta yinttis immad» yeegeez ufayssay,
Afraame ammanor xilleez gishossipp attin higge naagii poleez gishos baaya.
14 Higges kiitintteezitay Xoossay immad geez ufayssa ekkizita maaqqiko,
as ammano cere; Xooss ufayssaykka shaarintteeza.
15 Higge mentho Xooss kach ki7iza, zin higge baa aqo higge menthokka
baaya.
16 Yey gishos, Xoossii inggeez ufayssay ammanor ekinttiza. Yha ufayssay
Afiraame sheesh ubbas Xooss aadho keehetithi baggar inggintteezana beez-
iza. Yeykka higge naagizitay aaddas baazin Afraame garkk ammaneez
ubbitayis. Afraame nu ubbayis ade.
17 Geesha Maxaafayid, «Ta nena gaame woyitayis ade maheeza» gint-
tinttii Afraame gishos xaafintteeza. Yha ufayssay Afraames inggnt-
teezay yhayqqeezitayis de7o inggizaynnee orothibaz oothiza Xoossay eza
maaqqizana E ammaneez gishos.

4:3 Medhe. 15:6; Gal. 3:6 **4:7** Maz. 32:1-2 **4:11** Medhe. 17:10 **4:13** Medhe. 17:4-6; 22:17-18; Gal. 3:29 **4:14** Gal. 3:18 **4:16** Gal. 3:7 **4:17** Medhe. 17:5

18 Xoossay Afraames gaame zerith immadana caaqqeeza. Ufayssi oothodayis abkka danda7inttoowa wode Afraame Xoossa ammaneez gishonnee ufayis ootheez gishos gaame woyitayis ade maaqqeeza.
19 Afraames xeet laythi kumod hanikokka, daabureez dhiirathettithannee Saara na7a yelodayis danda7ooza erttar fa ammanayir daaburekkaya.
20 Maaqqozin, E fa ammanayir miinggii Xoossayis bonchcho inggeezapp attin Xoossay inggeez ufayssa ammanaam ixxii, sidhekkaya.
21 Afraame, Xoossay caaqqeez caaqa polodana fa kunth wozinar ammaneeza.
22 Yey gishos, Xoossii e ammana xillotith udii payideeza.
23 Zin, «Ezis xillotitha tayibeeza» giz qaalay Afraame aaddas xaafinttekkaya.
24 Ye qaalay nu Yesuusa yhayiqopp dentheez Xoossa ammaniza nuuskka nu ammano xillotithar taybinttoday garkk xaafintteezay
25 nu nagara gishos yhayiqos aathii inggeeza; E nuna xillisodayis yhayiqopp dendeeza.

5

Xoossar yez sarotith

1 Yikkee, nu ammanor xilleez gishos nu Goda Yesuus Kiristtoosa baggar Xooss baggar nuus sarotithi aykkoda.
2 Nuunii e baggar yhatti nu eqqeez aadho keehetithay gancce ammanor geleeza. Yey gishos, nu Xoossay bonchcha shaakinttodayis yez ufayisayir ceeqinttiza.
3 Yey aadda baazin meto danda7a ki7izana nu eriza gishos nu meto ganccerakka ceeqinttiza.
4 Ma danda7a garzho, garzho ufayssi inggizana nu eriza.
5 Nuusi inggeez geeshsha Ayyanay baggar Xoossay fa qadha nu wozina gancce gaddeez gishos ye ufayssay nuna yeellathooya.
6 Nuunii haga daabureezita maaqqii yezin, Xoossii wode hellin, Kiristtoosa nagara ootheezitay gishos yhayqqeeza.
7 Geesh as gishos yhayqqod as waayii demmada, zin keeha as gishos yhayqqod as oonii eree benttekka attaamii.
8 Zin nuunii haga nagaranchcho maaqqii yezin, Kiristtoosa nu gishos yhayqqeeza. Xoossay nuna ab garkk qadhdhizako e qadha beeziza.
9 Yikkee, nuunii Kiristtoosa suuthayir xilleezbaz maaqqiko, ubbaypp aathii e baggar Xooss seeraypp attoda.
10 Nuunii tiina Xoossar morkkita, zin e Na7ay yhayiqo baggar ezar igintteeza. Yeypp aathii, yhatt nuunii Xoossar dabboteez e na7ay de7o baggar nuunii attoda.
11 Yey aadda baazin yhatt nuna Xoossar dabbotheez nu Goda Yesuus Kiristtoosa baggar nu Xoossar ceeqinttiza.

Addaamannee Kiristtoosa

12 Zini pettii athay baggar nagara yha alama geleeza. Ye nagaray baggar yhayqqo ye7eeza. Asii ubbitay nagara ootheez gishos yhayiqo as kochch ubba helleeza.
13 Higge ingginttodaypp tiina alamel nagara yeza, zin higge baa wode nagara nagara maaqqii payidinttekkaya.

4:18 Medhe. 15:5 **4:19** Medhe. 17:17 **4:25** Isa. 53:4-5 **5:12** Medhe. 3:6

14 Zin Addaamepp Muse hellodayis yhayiqo as ubba mooddeeza. Hara attozin, Addaama garkk higges azazinttaa ixxii, nagara oothekkazitayis gujjikka yhayiqo kawuteeza.
Addaama ye7odayis yezayis aaziso.
15 Zin Xooss aadho keehatithay pettii athay nagaray garkk baaya. Pettii as nagara baggar gaame asay yhayqqeeza. Zin Yesuus Kiristtoosa baggar Xooss aadho keehetithay gaamitayis aadhii gaanggii inggintteeza.
16 Pettii athay nagaray ganccennee Xooss imotay gancce gaame dummatithii yeza. Pettii as nagara baggar Xoossii ezal afa pirddeeza. Zin asay gaame nagara oothikokka Xooss aadho keehetithay xillotith ke7eeza.
17 Pettii athay nagara baggar yhayiqo kawuteeza. Zin Yesuus Kiristtoosa baggar puceez Xooss aadho keehetithinnee xillotith imota ekkiza ubbay, gamii de7or yezoda.
18 Yikkee, pettii asii nagara ootheez baggar as ubbayil afa pirdda ye7eezay garkk pettii asii xillo ootheez baggar, Xoossii as ubba xillisii de7o inggeeza.
19 Pettii asii kiitinttaam ixxeez baggar, gaame asay nagaranchcho maaqqeezay garkk pettii as kiitinttithar gaame asay geeshsh maaqqoda.
20 Asay nagara wolqqa erod garkk higge ye7eeza, zin nagara wolqqay gaanggeez wode Xooss aadho keehetithay aadhii gaanggeeza.
21 Nagara yhayiqo wolqqar kawuteezay garkk Xooss aadho keehetithay xillotithi wolqqar kawutii, nu Goda Yesuus Kiristtoosa baggar nuna medhinas de7oko kaalithiza.

6

Nagaras yhayqqii Kiristtoosar yess

1 Yeezin, nuunii waagodee? Xooss aadho keehetithay gaaggoday garkk nagarara miinggii wolla yezodene?
2 Wa77a, nuunii nagaras yhayqqeezibaz maaqqiko, yeezin, nuunii yhaypp wayizii nagarara yezodee?
3 Nu ubbitay Yesuus Kiristtoosar petto maaqqadayis xammaqqinttii e yhayiqayid ezar petto maaqqadayis xammaqqintteezana eroosa?
4 Nu xammaqqintteez wode Kiristtoosar yhayqqii moogintteeza. Kiristtoosa Xooss Aday bonchcho wolqqar yhayiqopp dendeezay garkk nuukka orothi yess yezoda.
5 Nu e yhayiqayid ezar petto maaqqiko, yey garkkekka, e denddayid ezar wolla petto maaqqada.
6 Nu yhaypp guye nagaras aylle maaqqaam garkkennee nu nagaranchcho asho wolqqay dhabod garkk nu cima asetithay Kiristtoosar sottintteezana eriza.
7 Pettii as yhayqqiz baz maaqqiko, E nagara wolqqapp wozinttii keziza.
8 Nuunii Kiristtoosar yhayqqiko, ezar de7o yezodana ammaniza.
9 Kiristtoosa yhayiqopp dendeez gishos maaqqii E yhayqqaamizannee yhayiqo tiinapp eza mooddamizana nu eriza.
10 E Yhayqqeez wode pettii toke wurssii yhayqqeeza, zin yhatti de7o Xoossis yeziza.
11 Yey garkkekka, yi nagaras yhayqqii, Goda Yesuus Kiristtoosa baggar Xoossis de7o yezana qoppoytta.
12 Yey gishos, yinttii, yi asho innas kiitinttaam garkk yhayqqiz yi ashayil nagara kawuttippe.

6:4 Qol. 2:12

13 Ma yi aba asetith kiffle nagara oothodayis worzhe miishe uddii inggippatte. Zin yi yhayiqopp denddii, de7o yeza as garkk yi asho Xoossis inggoytta. Ma yi kunthi asho geeshsha ooso miishe udii Xoossis aathii inggoytta.
14 Yi Xooss aadho keehetithay oommor yezapp attin higgepp oommor baa gishos nagara yinttan moododayis beezooya.

Xillotithis aylle maaqqith

15 Yeezin, nu waagodee? Higgepp oommor baazin Xooss aadho keehetithay oommor yeza gishos nagara wolla oothonnee? Wa77a!
16 Yi kiitinttodayis yinttan aylle udii inggiz wode ye yi kiitinttizayis aylle maaqqizana yi eriza. Yey garkkekka, yi nagaras kiitinttiko, yinttis yhayiqo ki7iz nagaras aylle maaqqiza. Woy yi Xoossis kiitinttiko xillotith ki7iz Xoossayis aylle maaqqiza.
17 Kase yi nagaras aylle, zin yhatti yi yinttan aathii inggeez tuma timirttayis kunthi wozinapp kiitintteez gishos Xoossis galata maaqqo.
18 Yi nagara aylletith achchapp bilinttii xillotith aylle maaqqiza.
19 Yinttii yi qofar daabura maaqqeez gishos taanii ooskka geliza oger odiza. Kase yinttii, yi asetith kifle ubba tunannee iita baz oothodayis aylle udii inggeezay garkk yhatt yi asetith kifle ubba geeshsh maaqqad garkk xillotithi aylle udii inggoytta.
20 Yi nagaras ayllettii yeza wode xillotithis haakor yeza.
21 Yinttan yhatt yeellathiza biin yi iita oosaypp aba aafe denggeennee? Yeyis wurssithay yhayiqo.
22 Zin yi nagara aylletith achchapp bilinttii, Xoossis aylle maaqqiza. Yey yinttan xillo aafe aafisiza e wursithay medhina de7o.
23 Nagaras damoozay yhayiqo. Zin Xoossay, nu Goda Kiristtoos Yesuusa baggar ingginttizay medhina de7o.

7

Ekonnee gelo aaziso

1 Ta ishuntho, taanii odizay higge eriza asayisii. Higge pettii asii pathi yeza wode ubba eza mooddiza.
2 Aazisos, azin geleez astta I azinay pathi yeza wode higger ezar accintteeza. Zin I azinay yhayqqiko ezar iza caaqqeez caaqay izo mooddooya.
3 Yey gishos, iza fa azinay pathi yezin, hara dhiirathi geliko, iza laammeezanno ginttittiza. Zin I azinay yhayqqiko, caaqay izo mooddoowa gishos iza hara azin geliko, iza laammeezanno giinttinttoya.
4 Yey gishos, ta ishuntho, yi Kiristtoosa asho baggar higge wolqqas yhayqqii, Xoossis aafe aafodayis yhayiqopp denddeez Kiristtoosas maaqqiza.
5 Nu asho amo nuna mooddin, nu yezayir higge gujjii nagara oothod garkk nuna denthithiza. Nu asho gancce iita amotithii yeza gishos nuunii yhayiqo aafe aafod garkk ootheeza.
6 Zin yhatt nuunii nuna acceez higgayis yhayqqeez gishos nuunii higge achchapp bilintteeza. Yey gishos, orothiza Ayyana ogel Xoossis kiitinttizapp attin xaafintteez cima higges kiitinttaamii.

Higgennee nagara

7 Yeezin, nu waagodee? Higge nagaranee? Wa77a! Zin higge nagara abizako tana eriseeza. Higge, «Amottippe» goozako, amotithii abizako ta eroozinii.

7:7 Kes. 20:17; Nam7i. 5:21

8 Zin ta ubba baz amottod garkk nagara higge baggar taal oge denggeeza.
Higge baazako nagara yhayqqeeza.
9 Kase higge baa wode ta pathi, zin higge inggintteez wode nagara paxxin
ta ma yhayqqeeza.
10 Taanii de7or yezod garkk Xoossay inggeez higgay taass yhayiqo ke7eeza.
11 Nagara higge baggar tana dooshiza oge denggii, wodheeza.
12 Yey gishos, higge geeshshii; ezar xaafintteez kiitaykka geeshshii, xillon-
nee lo77o.
13 Yeezin, lo77o maaqqeez baz taal afa yhayiqo ke7eenennee? Wa77a!
Zin nagara nagara maaqqizay benttod garkk lo77o bazar maaddinttii taass
yhayiqo ke7eeza. Yey gishos, nagara nagaratithay higge baggar aadhii
erintteeza.
14 Nuunii higge ayyana baz maaqqizana eriza. Zin taanii nagaras bayizint-
teez asho asii.
15 Taanii oothizabaz akaakooya; taanii dosizbaz oothodana ashshii ta
ixxizabaz oothiza.
16 Ta ixxizabaz oothizabaz maaqqiko, higge lo77o maaqqizana ta ma77iza.
17 Yeya maaqqiko, ye oosa taar yeza nagaray oothizapp attin ta oothooya.
18 Taar, yeyikka ta ashor lo77o baz baazana ta eriza. Lo77o baz oothiza
amotithii taar yeza, zin lo77o baz oothodayis danda7ooya.
19 Taanii ixxiza iitta baz oothizapp attin ta qaadhiza lo77o ootha baaya.
20 Taanii ixxizabaz oothizabaz maaqqiko, yeya taar yeza nagaray ooth-
izapp attin oothizay tana baaya.
21 Yikkee, ta lo77o baz oothodayis dosodar, iitta baz ooso higge maaqqizana
denggeeza.
22 Taanii ta wozinar Xooss higgayid ufayttiza.
23 Zin ta asho gancce yeza ta kaha higger olinttiza duma higge bi7iza. Ye
higgay ta asho gancce oothiza nagara higges tana di77i aylle udeeza.
24 Taanii wayizii sonqqeez aso? Yhayiqos kanggiz yha asetithaypp tana
ashshoday oonoo?
25 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa baggar Xoossis galata maaqqo.
Yikkee, taanii ta qofar Xooss higges mooddintteeza; zin ta ashayir nagara
higges mooddintteeza.

8

Geeshsha Ayyanar yess

1 Yey gishos, Kiristtoos Yesuusar yezitayis yhatt pirdda baaya.
2 Kiristtoos Yesuusa baggar nuus de7o inggiz Geeshsha Ayyana higgay,
tana nagaranne yhayiqo higge aylletithapp kesseeza.
3 Nu nagara ashay baggar, higgay daabureez maaqqeez gishos nuna
ashshodayis danda7ekkaya. Xoossay fa na7a nagaranchcho as aazisor
nagaras yarshsho maaqqad garkk kiittii yeya ootheeza. Yeezii, Xoossay
Kiristtoosa ashay baggar nagara, nagaranchcho as gancce pirddeeza.
4 Xoossay yeya ootheezay, nu asho amo koyizay garkk baazin Geeshsha
Ayyanay koyizay garkk yeza nuul afa higge geesh kiitay polinttod garkke.
5 Fa asho amo garkk yezitay fana ufayssiz abaz qoppiza. Zin geeshsha
Ayyana shene garkk yezitay geeshsha Ayyana baz qoppiza.
6 Asho qofay yhayiqo, zin ayyana bagga qopo de7onnee sarotithii.
7 Asho bagga qofa Xooss kantta morkkintto Xooss higges kiitinttooya
kiitinttodayis danda7ooya.

7:11 Medhe. 3:13 **7:15** Gal. 5:17

8 Fa asho amos moodinttizitay Xooss ufayssodayis danda7ooya.
9 Zin Xooss Ayyanay yinttar yezikonnee yinttan mooddiko, yi Ayyana
shener yezapp attin asho amos moodinttenna. Kiristtoosa Ayyanay baa
oonkka Kiristtoosa baz baaya.
10 Zin Kiristtoosa yinttar yeziko, yi ashay nagara baggar yhayqqeeza. Zin
yi ayyanay xillotithi baggar de7o yeza.
11 Zin Yesuusana yhayiqopp dentheez Xooss Ayyanay yinttar yeziko,
Kiristtoosa yhayiqopp dentheez Xoossay, yinttar yez fa Geeshsha Ayyanayir
yhayqqiz yi ashayis de7o immada.
12 Yikkee, ta ishuntho, nuul aco yeza nu asho shenes yezodayis nu ashos
baaya.
13 Yinttii, yi asho amos yeziko yhayqqodayis yeza, zin geeshsha Ayyana
wolqqar nagara ooso wodhiko yi de7or yezoda.
14 Xoossa Ayyanay kaalithiza ubbay Xoossis na7ita.
15 Nuunii, «Aabbo, Adayyo» yeegii xeegiz, Xoossis na7ita udiza geeshsha
Ayyana ekkeezaypp attin maaqqii yashshar yezodayis aylle udiz ayyana
ekkekkaya.
16 Xooss Ayyanay nu ayyanayir maaqqii nu Xoossis na7ita maaqqiza
markattiza.
17 Nuunii e na7ita maaqqiko Xoossa laattizita; Kiristtoosar wolla yeya
laattoda. Ma nuunii Kiristtoosar meto ekkiko ezar wolla e bonchcha shaak-
inttoda.

Ye7od bonchcho

18 Nuunii yhatt waayinttiza waaya, tiinapp nuus benttod bonchchayir
wolihelthi be7adar, abikka aazii benttoza ta qoppiza.
19 Medhetithii ubbitay Xooss na7itay qonciitha gaame laamothar naagiza.
20 Medhetithii ubbitay cere bazis moodintteeza; yeykka, medhetithii
dooror baazin ufayssis moodinttod garkk ootheez Xooss shener haneeza.
21 Medhetithay fa ommar dhabisiza aylletithipp wozinttii, Xooss na7itayir
wolla bonchcho wozo shaakinttoda.
22 Medhetithay ubbay yhanno hellodayis iqithii aykkeez maachch garkk
ooleranneee metor yezana nu eriza.
23 Ma medhetith aadda baazin Geesha Ayyana bayra imota garkk ekkeez
nuunii, nu ubbas nu ashayis wozo maaqqeez Xooss na7ita maaqqad ufayss
naagttar nu ashayir oolliza.
24 Yha ufayssayir nuunii paxeeza. Zin nuunii ufayss oothizabazay benttiz
maaqqiko yeya oonii ufayss udee?
25 Zin nu be7ekka baz demmada gi ufayssar naagiko yeya danda7ar
naagiza.
26 Yey garkk Geesha Ayyanay nu daaburssa maaddiza. Nuunii Xoossa
wayizii woossodayis beezizako erooya, zin Ayyanay fa ubbas, asii ododayis
danda7inttoowa qaalar nuus gaanatiza.
27 Ma as wozina eriza Xoossay, Geesha Ayyana qofay abizako eriza. Geesha
Ayyanay Xooss shenay garkk geeshshitayis gaanatiza.
28 Xoossa qadhdhizitaysinnee e shenay garkk xeegintteezitayis Xoossay
ubba baz lo77os oothizana nu eriza.
29 Xoossay tiinattii ereezita fa Na7a aazod garkkera na7aykka gaame ishi-
tay ammanizitay gancce bayra maaqqad garkk unttan dummassii gaddeeza.
30 Xoossay tiinattii qoppii gaddeezita xeegeeza; xeegeezita xilliseeza; xil-
liseezita ma bonchcheeza.

8:11 1 Qor. 3:16 **8:15** Mar. 14:36; Gal. 4:6 **8:20** Medhe. 3:17-19 **8:23** 2 Qor. 5:2-4

Xooss siiqo

31 Yeezin, nu yha ubbayis waagodee? Xoossay nu bagga maaqqiko nuuri
oonoo eqinttoday?
32 E hara attozin, fa na7ayis qadhdhekazar, nu gishos aathii inggeeza.
Yeezin, fa gazza na7a nuus aathii inggeezay wayizii ubba baz cer inggaamo?
33 Xoossii dooreezita mootoday oonoo? Xillisizay Xoosse yeezin pirddoday
oonoo?
34 Yhayqqeezay yhayiqoppekka denddii Xooss ushachcha betteez, Kirist-
toos Yesuusa, E nuus gaanatiza.
35 Yikkee, nuna Kiristtoosa siiqopp shaakkoday oonoo? Metone woy
waayenee woy bayi7ithonee woy nayenee woy kallotithonee woy yashsha-
nee woy olanee?
36 Geesha Maxaafayid,
«Nu ne gishos ubba gallas butinttiza;
shukinttiza duritay garkkekka taybintteeza»
ginttinttii xaafintteezay garkk maaqqeeza.
37 Zin nu yha ubbayid nuna qadhdheez Kiristtoosar gamiz ubbitaypp
aadhiza.
38 Yey gishos, yhayiqo maaqqin yess maaqqin kiitanchchita maaqqin mod-
dizita maaqqin yhatt yezana maaqqin tiinapp ye7oda maaqqin wolqqamita
maaqqin,
39 Dhoqekka maaqqin ziqqekka maaqqin aba medhetithi maaqqin
nu Goda, Kiristtoosa Yesuusar yeza Xooss siiqayipp nuna shaakkodayis
danda7oozana taanii eriza.

9

Isreelitay doorintto

1 Taanii Kiristtoosar maaqqii turo odiza, worddotooya. Geeshsha Ayyanay
kaalithiza ta kahay taanii worddotoozana taas markkattiza.
2 Ta wozinar Isra7eelitayis gaame qofarannee duuxoowa un7ara qamma
gallas ta qoppiza.
3 Taanii, taas ashor dabo maaqqeez ta ishitay gishos Kiristtoosapp shaak-
inttii Xooss baadith gancce yezeezako dosizazin.
4 Unttii Isra7eelita, Xoossay unttan fa na7ita udeeza, fa bonchcha unttis
qoncce odeeza. Unttar caaqqeeza; higge unttis inggeeza. U Xoossa goynnod
tuma oga beezeeza; Xoossay ufayis qaala unttis inggeeza.
5 U yeletithayid mayzitay kochch; ma Kiristtoosa ashor kochche maaqqii
ye7eeza. Ubbaypp aadho maaqqeez Xoossay medhinas galatintto. Amin7e!
6 Maaqqozin, Xoossa qaalay polinttekka atteeza guus baaya. Isra7eelepp
yelintteez as ubbitay Isra7eele baaya.
7 Ma Afraame zare ubbitay Afraame na7ita baaya. Xoossay Afraames, «Ne
sheeshay Isaaqa baggar xeeginttoda» yeegeeza.
8 Yeya guussay ashor yelintteez na7itay ubbitay Xooss na7ita baaya. Zin
tuma Isra7eele na7itay Xoossay geleez qaalay garkk yelintteez na7ita.
9 Inggoda gi geleez qaalay, «Taanii layth wode yhannode ye7oda; Saarakka
dhiirathi na7a yeloda» yeegintteezanno.
10 Yey aadda baazin Irbiqa ma pettii nu ada Isaaqar aqi wodexeez wode.
11 Mentte na7itay yelinttodaypp woy iita woy lo77o udekkazin xeegizaypp
attin oosopp baazin dooro Xooss qofay miinggoday garkke
12 «Bayray geedayis haarinttoda» yeegii Goday iis odeeza.

8:36 Maz. 44:2 **9:4** Kes. 4:22 **9:7** Medhe. 21:12 **9:8** Medhe. 21:12 **9:9** Medhe. 18:10 **9:12** Medhe. 25:23

13 Yeykka Geeshsha Maxaafayid, «Yayqqooba dosii, Eesawe ta ixxeeza»
ginttinttii xaafintteeza.
14 Yeezin, nuunii waagodee? Xoossay ase asapp qurinee? Xoossii quriza
godayiss nu danda7ooya!
15 Goday Museko,
«Ta maarodayis koyeezitana maaroda;
ta qadhinttodayis koyizayis qadhinttoda» yeegeeza.
16 Yikkee, Xooss dooro as shener woy as oosor baazin e maarotithayira.
17 Geesha Maxaafayid, Gibxxe kaatayiko, «Taanii, ta wolqqa neell beezo-
daysinnee ta sunthay alame ubbayil erinttod garkk yeyis nena kawutiseeza»
ginttinttii xaafintteeza.
18 Yikkee, Xoossay maarodayis koyizana maariza; wozina muumisodayis
koyizay wozina muumisiza.

Xooss kachchinnee maarotith

19 Yinttipp pettay, «Yeezin, Xoossay as abis boree? Xooss ixxizay oonoo?»
yeegii oycodayis danda7iza.
20 Zin neno aso, Xoossar palamodayis ne oonoo? Ooso fana ootheezayiko,
«Tana yhay garkk udii abis ootheenee?» gi oycodayis danda7inee?
21 Woy urqqa medhdheezay pettii urqqapp petta bonchcho miishe,
yhankka ma tooshe miishe udii medhdhodayis mawute baasannee?
22 Xoossay fa seera beezodayisinnee fa wolqqa ersodayis koy dhabos
giigsseez seera miishshita gaame garzhor danda7eezako ab eree?
23 E yeya ootheezay damma bonchos giigiseez, fa dooreez na7itayis fa
bonchcha ersodayisii.
24 Ayihude maaqqin, woy Ayihude baa as ubbita Xoossii dooreeza.
25 Nabe Hosa7e maxaafay gancce,
«Ta woya baazitakka, ‹Ta woya› gi xeegoda.
Dosinttekka woyitakka, ‹dosintteezita› gi xeegoda.
26 Unttii ‹Ta woya baaya› ginttinttii xeegintteez aqayid,
‹De7o Xooss na7ita› ginttinttii xeeginttoda» yeegeeza.
27 Nabe Isiyaasa Isreele as baz,
«Isreele as abba shafe garkk gaanggikokka,
unttapp xiqqa as aadda attoda.
28 Goday biitta ubbayil afa ellis murttii ukker yhaya udoda.»
29 Maakka Isiyaasa,
«Ubbapp Wolqqama Goday nuus xiqqa zerith ashshekkazako,
nuunii Soodomannee Gamoora katama garkk dhabodazin»
yeegii tiinattii odeeza.
30 Yeezin, nu waagodee? Xillotith koyibe7ekka Ayihude baa asay ammanor
xillotithi denggeeza.
31 Zin xillotithayiko helthiz higge yeza Isreele asay xillotithi denggekkaya.
32 Abis denggekkasa? Unttii xillotith ammanor baazin oosor ekkodayis
kozheez gishos. Yey gishos, unttii, «Dhubbiza shuchchar» dhubintteeza.
33 Maxaafayid,
«Bo7oytta taanii Xiyone dhube shuchchinnee fokkisiz zaalla gaddoda.
Eza ammaniza oonkka yeellatenna»
ginttinttii xaafintteeza.

9:13 Mil. 1:2 **9:15** Kes. 33:19 **9:17** Kes. 9:16 **9:20** Isa. 29:16; 45:9 **9:25** Hosa. 2:23 **9:26** Hosa. 1:10 **9:27** Isa. 10:22-23 **9:29** Isa. 1:9 **9:33** Isa. 28:16

10

1 Ta ishuntho, ta kunthi wozinar ta amottizaynnee Xoossa woossizay
Isreelitay attod garkke.
2 Unttii Xoossis micinttizazin, tuma eretith dhabor micinttoozana ta
markkattiza.
3 Unttii Xooss xillotith oge eraam ixxii, fa aadda xillotith kaalleezapp attin
Xooss xillotith koyekkaya.
4 As ubbay ammanor xillod garkk Kiristtoosa higges folo maaqqeeza.

Atotithii ubbitayisii

5 Muse asii higge naagii ekkiz xillotithibaz, «Higge naagiz oonkka ye higga
naageezay garkk de7o yezoda» yeegeeza.
6 Zin ammanor ekkiz xillotith bagga giinttintteezay yhaya: «Ne wozinar,
‹Oonii salo kezode?» yeegippe; yey Kiristtoosa wothodayis.
7 Woy, «Sulle sa7a oommo wodhdhoday oonoo?» giippe; yey Kiristtoosa
duufopp kessodayis.
8 Zin yeegii xaafintteez: «Qaalay ne kale yeza; ne doona ganccennee ne
wozina gancce yeza» Nuunii yinttis odiz ammano qaalay yhaya.
9 «Yesuusa Goda» gi ne doonar markkatikonnee Xoossay eza yhayiqopp
dentheezana ne wozinar ammaniko, ne attoda.
10 Asii fa wozinar ammanii xilliza; fa doonar markkattii attiza.
11 Maxaafay, «Eza ammaniza oonkka yeellattenna» yeegeeza.
12 Pettii Xoossay ubbitay Goda maaqqeez gishos Ayihuditay ganccennee
Ayihude baa as gancce dummatithii baaya. E fana xeegiz ubbayis gaame
keeha.
13 Goda sunth xeegiz oonkka attoda.
14 Yeezin, unttii ammanekka yezttar wayizii eza xeegodayis danda7ee? U
ebaz si7ekka yezttar wayizii eza ammanodayis danda7inee? Ma unttis qaala
odiz as baazin, wayizii si7odayis danda7inee?
15 Kiitintteez asii baazin qaalay wayizii odinttodayis danda7ee? Max-
aafayid, «Ufayss wonggile odiz asis tokitay waafa lo77ineshsha» yeegii
xaafintteeza.
16 Zin Isiyaasa, «Godayyo, nu markkatith oonii ammaneenee?» yeegeezay
garkk, ubbitay wonggile ammanekkaya.
17 Yey gishos, ammanay sisapp yi7iza; sissi Kiristtoosa qaalapp yi7iza.
18 Maaqqozin, u Qaala si7ibe7ekka guussonnee? Wa77a si7eeza.
Maxsaafayid,
«U oday biitta ubbayil sintteeza,
u qaalay sa7a gaxa helleeza» yeegintteeza.
19 Zin Isreele asay erekkaya guussonnee? Muse tiina,
«Taanii yinttan leqqintteez asay gancce qiirisoda;
ma akaakowa asay gancce yinttan yilosoda»
yeegeeza.
20 Ma Isiyaasa,
«Tana koyekka asayis ta bentteeza;
tana oyccekka asayis ta tana beezeeza»
yeegii yashittekkazar odeeza.
21 Zin Isayaasa Isreelitay bagga odittar,
«Gallas muda kiitinttoowa asaayssinnee
tana ixxiza asayis ta kushe miicceeza»
yeegeeza.

10:5 Lewii. 18:5 **10:6** Nam7i. 30:12-14 **10:11** Isa. 28:16 **10:15** Isa. 52:7 **10:16** Isa. 53:1
10:18 Maz. 19:4 **10:19** Nam7i. 32:21 **10:20** Isa. 65:1 **10:21** Isa. 65:2

11

Xoossay Isra7eelita olii ashshekkaya

1 An ta oyciza: yeezin, Xoossay fa woya olii ashshenenee? Ashshekkaya!
Taanii ta ubbas Isreele; Afraame sheeshii; Biinama kochche.
2 Xoossay tiin dooreeza asita olooya. Maxaafayid, Eelaasa Isra7eelita Xooss
tiina wayizii mooteezako, yi eroosanee?
3 Eelaasa, «Godayyo, unttii ne nabita wodheeza, ne yarshsho aqakka
laaleeza. Ta ta aaddas atteeza; unttii tanakka wodhodayis koyiza» yeegeeza.
4 Xoossay eeko waagii maheene? «Ba7aale giz eeqas goynnekka laappun
mukule asii taasi ashsheeza» yeegeeza.
5 Yey garkkekka, yha wodayid Xoossay fa aadho keehatithar maraxeez
xiqqa xiqqitay [isreele] yeza.
6 E unttan dooreezay fa aadho keehetithayirapp attin u oosor baaya.
Dooray oosor maaqqiko, e aadho keehetithay cere atteeza.
7 Yeezin, waayenee? Isreelitay fa koyiz baz denggekkaya, zin Xoossii
dooreez xiqqitay denggeeza. Atteezitay fa wozina muumiseeza.
8 Yeykka, Maxaafayid,
«U aafey be7aamay garkk
u hayay si7aamay garkk,
yhanno hellodayis unttis;
Xoossay azaalla ayyana inggeeza»
ginttinttii xaafintteezay garkk haneeza.
9 Ma Dawute,
«U miiz leematay unttan xikennee olla aykko;
unttan gol7isiza gaga maaqqo;
u iitatithay unttan hello.
10 U be7ekkazay garkk u aafay aykkintto;
ubba wode meto unttan kuuniso» yeegeeza.
11 Yeezin, Dhubintteezitay pokkod garkkennee? Yeya baaya! U wodhithay
Ayihude baa asay attod garkk sankke maaqqeeza. Yeykka Ayihuditay unttal
afa qinaatamay garkk udeeza.
12 Ayihuditay nagaray alamayis gaame anjjo ke7eeza; ma u gaminttithay
Ayihude baa asayis gaame anjjo maaqqeeza. Yeezin, doorintteez Ayihuditay
kunthi attiz wode anjjo ab garkk darodeshsha?
13 Taanii, yinttis Ayihude baa asayis odiza. Ayihude baa asayis hawaare
maaqqii oothizayira taanii gaame ceeqinttiza.
14 Ta yeya ootheezay taass asho dabbo maaqqeez Isreelitay qiirssi unttapp
xiqqita ashshodayisii.
15 Xoossay unttan olii ashsheez wode yha alamay Xoossar dabbotteeza.
Xoossay unttan shiishii ekkiza wode yhayqqeez asii yhayqqopp denday ab
garkk maaqqodayis danda7ee?
16 Tiina oleez munuqay lo77o maaqqiko yhankkaykka geeshshii. Mithis
xapho geeshshii maaqqiko, shaqaykka geeshshii maaqqiza.
17 Gade tukkeez woyira shaqo karinttin, yinttii wora doleez woyira shaqo
maaqqeezitay u aqaydd dhanthisinttii xaphor keziz zayite shaakintteeza.
18 Yikkee, yinttii shaqogarkk karinttii wodhdheezayil afa utirttippate.
Yi utirttizabaz maaqqiko, xaphay yinttan tookkeezapp attin yi xapha
tookkekkaza akaakoytta.

11:1 Filp. 3:5 **11:3** 1 Kaat. 19:10, 14 **11:4** 1 Kaat. 19:18 **11:8** Nam7i. 29:4; Isa. 29:10 **11:9** Maz. 69:22-23

19 Neenii, «Ye shaqitay karintteezay, tanii u aqayid dhandinttodaygarkke»
yi godayis danda7iza.
20 Yeyi tuma. Unttii ammanaam ixxeez gishos karintteeza. Neenii amma-
neez gishos ye aqayid eqqeeza. Ne yashittodayis beezizap attin utirttodayis
beezooya.
21 Xoossay medhintto shaqo maaqqeez Ayihuditayis qadhinttaam ixxiko
yinttisikka qadhdhenna.
22 Yikkee, Xoossii ab garkk keehazakonnee ab garkk minithizako bo7oytta.
E minthatithay fokkeezitayis, ma E keehizay yinttisii. Miinggii eqqaam
ixxiko yinttikka gachinttoda.
23 Unttii ammaniko, tiin fa yeza aqa maaqqoda. Xoossay wolqqama unttan
mahii, gaddodayis danda7iza.
24 Yinttan wora yezi woyira maaqqeezita gachchii, karacha tukintteez
woyirayil afa yinttan tukkiko, medhintto gade woyira maaqqeezita tiina
aqayid mahii tukkodayis wayizii danda7inttoosa?

Xoossa maarotithay ubbitayisii

25 Ta ishuntho, yi yinttan era gi gaayirppate. Ta yinttis odiza pettii xuurod
baz yeza. Yeykka Isra7eelitaypp baggitay wozina miinthii si7aam ixxeezay
wurssithii hellodayis baazin attodayis yez Ayihude baa asitay ubbay kunthar
Xoossiko ye7oday garkke.
26 Yey garke, Isreele asitay ubbitay attoda. Maxaafayid:
«Nuna wozizay Xiyoonepp ye7oda;
Yayqqooba zerithapp iita ubba dhabisoda.
27 Taanii u nagara atto gizay
unttar caaqqod caaqay yhaya»
ginttinttii xaafintteeza.
28 Wonggile ekkaam ixxii, yi gishos morkke maaqqeeza. Maaqqozin,
yhattekka unttii doorintteezita, Xoossii u aditay gishos unttan qaadheeza.
29 Xoossii fa imayraannee fa xeessayir qiirattoya.
30 Yinttii tiin Xoossayis kiittinttekka. Zin yhatt Ayihuditay kiitinttaam
ixxin, yi Xooss maarotith ekkeezita.
31 Yey garkke, yi ekkeez maarotitha Ayihuditay ekkod garkk u yhatt Xoossis
kiitinttaam ixxeeza.
32 Xoossii as ubbita fa maarotitha beezodayis koy, asii ubbitay kiitinttaam
ixxoday garkk gorddeeza.
33 Xooss duretitha, eccetithannee eretitha akaakii ododay oonoo? E pird-
day pilaginttooya, e ogay erinttooya.
34 Maxaafayid,
«Xooss kaha erizay oonoo?
Eza zorodayis danda7izay oonoo?
35 Xoossis tali7izaynnee
tali7e mahii ekkizay oonoo?»
yeegeeza.
36 Ubbay eep; ezarannee eesii; Ees medhinas bonchcho maaqqo. Amin7e.

12

Kiristtoosar orothi yessi

11:26 Isa. 59:20-21 **11:27** Isa. 27:9 **11:33** Isa. 55:8 **11:34** Isa. 40:13 **11:35** Iyo. 41:11
11:36 1 Qor. 8:6

1 Yikkee, ta ishuntho, yinttii, yi asetitha Xooss ufayssiza, pathinnee
geeshsha yarshsho udii, immad garkk ta yinttan Xooss kehatithayir woos-
siza. Xoossa yi goynnodayis beeziza tuma ogay yeya.
2 Lo77o, ufayssizannee folo maaqqeez Xoossa kiita yi shaakkii erodayis yi
qofar laaminttoyttapp attin yha alama aazippate.
3 Xoossii yinttis pettayis pettayis inggeez ammanay garkk kahar yez asi
garkk qoppoytta. Qoppodayis beezizaypp aathii yinttan dummasii, utirar
qoppipate gi taas inggintteez aadho keehatithayir yinttis odiza.
4 Nu pettii asetithayil afa duma duma kifilitay yeza; ye duma duma
kifilitayis duma duma ooso yeza.
5 Yey garkk, nuunii gaame as maaqqikokka Kiristtoosar pettii asho
maaqqeeza. Nuunii pettii asho maaqqii duma duma kifilitay pettay pettayira
aykintteeza.
6 Nuus inggintteez aadho keehatithar duma duma imotitay yeza. Nu
imotithay tinbbite odo maaqqiko, nuus yez ammanay garkk ododayis beez-
iza.
7 Nu imotithay hara as maadee maaqqiko, ye oosayir minggodayis beeziza;
taamarsso maaqqiko, ye tamaarssayir minggodayis beeziza.
8 Nu imotithay hara as zorith maaqqiko, miinggii zorodayis beeziza. Nu
imay nuuss yeza bazapp hara asis imo maaqqiko, wozinapp inggodayis
beeziza. Nu imay aqiso maaqqiko, miinggii aqisodayis beeziza. Nu imay
hara asis keehith maaqqiko, ufayisar keehodayis beeziza. Nu imay maaro
maaqqiko ufayisar maarodayis beeziza.
9 Yi siiqqay qoodhepp qommo maaqqodayis beezooya. Iita baz ixxoytta;
lo77o baz miinthii aykkoytta.
10 Pettay pettayira woli ishegarkk dosinttoytta; pettay petta bonchchoytta.
11 Oosor azallippate miinggoytta; yi ayyanar xuuginttii Godayis moodint-
toytta.
12 Xoossii inggeez ufayssayir ufayttoytta; meto danda7oytta; ubba wode
Xoossa woossoytta.
13 Ammaniza geeshshita koshshiza bazar maaddoytta; imathita mokko-
dayis miinggoytta.
14 Yinttan bayi7izita anjjoytta; anjjoyttapp attin baaddippate.
15 Ufayttizitayir ufayttoytta; yeekkizitayir yeekkoytta.
16 Pettay pettayir pettii qofar yezoytta. Utira qofa ashshii, haayotithar
yezodayis miinggoytta. Yi yinttan eca gi qoppippate.
17 Oonkka yinttis iitta baz oothiko, ye athayis iita baz mahippate. Ubba as
tiina sabbisiza lo77o ooso oothoytta.
18 Yinttis danda7inttiko ubba asar saro yezoytta.
19 Ta ishuntho, yinttii, yi ubbas asis kushe kessippatte. Xoossii kushe
kessoday garkke ezis ashii ashshoytta. Geesha Maxaafayid,
«Ta kushe kessoda;
taanii kushe mahoda»
yeegeeza Goday, ginttinttii xaafintteeza.
20 Zin Geesha Maxaafayid,
«Ne morkkay nayinttiko muzoba;
E saaminttiko ushshoba.
Ne yeya oothiko e ommayil
tama qaaqa kaachiza»
ginttinttii xaafintteeza.

12:4 1 Qor. 12:12 **12:6** 1 Qor. 12:4-11 **12:14** Mat. 5:44; Luq. 6:28 **12:16** Aazi. 3:7 **12:19** Nam7i. 32:35 **12:20** Aazi. 25:21

21 Iita lo77or gammoyttapp attin iitar gammippatte.

13

Gade aqisizitayis azazintto

1 Aba mawutekka Xooss shener ingginttiza gishosinne yhatti mawuter yezitaykka Xooss shener mawute ekkeez gishos asii ubbay gade aqisizitayis azazinttodayis beeziza.
2 Yey gishos, mawuter yezitayis kiitinttaam ixxiza oonkka Xooss kiita ixxiza. Kiitinttaam ixxiza oonkka faal afa pirdda ki7iza.
3 Aqisizitay iita baz oothizitapp attin lo77o oothizita yashisooya. Aqisizitayis yashttamayis koyinee? Yezako lo77o baz oothoba; nena galatoda.
4 Unttii nees lo77o baz oothodayis shuumintteez Xooss aylle. Zin neenii iita baz oothiko, unttii iita baz ootheezana seeriza gishos ezis yashittoba unttii qawa aykkeezay cere baaya. Unttii iita baz oothizita seerii, Xooss kaccizana beeziza Xooss aylle.
5 Yey gishos, Xooss kachch aaddas baazin yi kahay markkattiz gishos gade aqisizitayis kiitinttodayis beeziza.
6 Yi giira giirizaykka yey gishosii. Gade aqisizitay ye oosa oothizay, unttii Xooss ayllita maaqqeez gishshos.
7 Ubbayis beezizana inggoytta. Giira beezizitayis giiroytta; qaraxe beezizitayis qaraxe gachoytta; yashittodayis beezizitayis yashittooytta; bonchcho beezizana bonchchoytta.

Woli qadhdhoytta

8 Pettay pettayir siiqinttoytta. Siiqo acopp attin yinttal afa hara aco yezippe. As dosiza oonkka higgay gizana poleeza.
9 «Laammippe; wodhippe; kasttippe; wordo markkatippe, amottippe» giz azazaynnee hara azazo ubbay, «Ne zhama ne ubbay garkk qadhdhoba» giz azazayir acintteeza.
10 Siiqo fa zhamayil afa iita baz oothooya. Yey gishos, siiqo higges folo.
11 Genttapp yi barkkiza woday yhatti helleez maaqqeezayis layitha eroytta. Nu attotith woday tiin nu ammaneez wodepp aathii yhatt nuuko ukkeeza.
12 Qammay aadheeza; gallasay ukkeeza. Yikkee, nuunii dhuma ooso ashshii poo7o ola miishe wolla aykkoda.
13 An gallas poo7o yez as garkk wolla maarar yezoda. Yeththarannee Mathera, laamerannee qayixera* palamarannee qinaatera maaqqippe.
14 Goda Yesuus Kiristtoosana ma77oytta; yi nagara oothiz ashay fa inna polod garkk ezis qoppippate.

14

Asal afa pirddipate

1 Ammanor daabureez oonakka shiishii ekkoyttapp attin e qofayil afa pirddippate.
2 Aazisos, ammanor minggeez pettii as aba kathakka maadayis danda7iza. Zin ammanor xaalekka as atakiltte aadda miiza.
3 Miiz as moowa atha borippe. Moowa as miiz athayil pirddippe. Xoossii ubbita ekkeeza.

13:6 Mat. 22:21; Mar. 12:17; Luq. 20:25 **13:9** Kes. 20:13-17; Nam7i. 5:17-19; Lewii. 19:18 * **13:13** *Wushshumar wolla duma duma tuna oositayir: woy yethar, mather, wushshumar, qayxer maaqqippe gi billodayis danda7inttiza. Wushshumar wollal duma duma tuna oositay asii Xooss modizaypp bale kezii do7a xabaye ekkii poliza ooso guussii.* **14:1** Qol. 2:16

4 Hara as ayllel afa pirddizay neenii oonoo? E daaburin woy minggin fa
Godayisii. Goday eza essodayis danda7iza gishos E miinggii eqqoda.
5 Ma «Pettii gallasii yhankko gallasaypp aadhiza» yeegii qoppiza asii yeza.
Haray ma, «Gallasitay ubbitay wol garkk gina bonchor yeza» gi qoppiza. Zin
pettay pettay fa qofa akaakii acco.
6 Gallas bonchchiz oonkka Godayis gi bonchchiza. Ubba katha miiz asii
Goday bonchchos gi miiza. E miiz ye kathat gishos Xoossa galatiza. Ubba
katha moowa asii Goday bonchchos mooya; ma meekka ashorakka Xoossa
galatiza.
7 Nuupp oonkka paas baaya; ma nu ganccepp oonkka paas yhayqqaam.
8 Nu shemppor yeziko Godayis yezoda; ma yhayqqikokka Godayis
yhayqqoda. Yikkee, nu shemppor yezin woy yhayqqin Godayisii.
9 Kiristtoosa yhayqqii yhayiqopp denddeezay, de7or yezitayisinnee
yhayqqeezitayis God maaaqadayisii.
10 Yeezin, neenii ne ishayil afa abis pirddee? Woy neenii ne isha abis
leqqee? Nuunii ubbitay Xooss pirdda zufaane tiina eqqoda.
11 Geeshsha Maxaafayid Goday,
«Taanii path yezaya;
as ubbitay ta tiina bunqqitoda;
taanii Xooss maaqqeezana inxaris ubbay markkattoda»
yeegii xaafintteeza.
12 Yikkee, nu ootheez bazis nu ommar ommar Xooss tiina shiiqii mahith
immada.

Hara asis dhube maaqqippe

13 Yey gishos, nuunii pettay pettayil afa pirddiza wolla ashshoda. Zin yi
isha dhubithiza woy qaxithiza baz oothaamay garkk naaginttoytta.
14 Goda Yesuusa ammaniza asgarkk, fa ubbas tuna maaqqeez baz baazana
taanii geeshshii eriza. Zin pettii asii pettibaz tuna gi qoppiko yey ezis tuna
maaqqiza.
15 Ne miiz katha gishos ne isha dhubbizabaz maaqqiko, Kiristtoosar yeza
ne isha qadhdhooya. Kiristtoosa e gishos yhayqqeez atha ne miiz katha
gishos eza dhabisppe.
16 Yikkee, yinttis yez lo77o baza yhankkitay borod garkke oothippate.
17 Xooss kaatetithay Geeshsha Ayyanayir benttiz xillotithi, sarotithinnee
tuma ufayssapp attin muus baggannee ushsh bagga baaya.
18 Yey garkk Kiristtoosas moodinttiz as Xooss ufayssiza; asay ganccekka
anjjinttiza.
19 Yey gishos, ane nuunii sarotithi benttiz ogennee woli ammanor mi-
inthiza oge kaaliza.
20 Katha gishos gi Xoossa ooso dhabisppe. Ubba katha geeshshii, zin hara
as se7isiza katha muusii iita.
21 Ne ishay dhubinttaam garkk asho maam woy ushsh uzhaam woy dhub-
biza hara baz oothaminxiko lo77o.
22 Yikkee, yha ne ammana neesinnee ne Xoossay gancce naagoba. Likke gi
qoppeezbaz oothiza wode e kahay mootoowa athay anjjintteeza.
23 Zin sidhitar miiz athayis e muusay ammanor maaqqekka gishos pird-
dinttiza. Ammano bayith oothintteez ooso ubbitay nagara.

15

Hara asita ufaysso

14:10 2 Qor. 5:10 **14:11** Isa. 45:23

1 Nu minthitay daabureezitay daabura tookkodayis beeziza. Nuunii nuna
ufayssodayis beezooya.
2 Nuunii woli minthodayis zhamita maaddodayisnnee ufayssodayis beez-
iza.
3 Kiristtoosa fana ufayssibe7ekkaya. Zin Geeshsha Maxaafayid, «Asay nena
cazheez cashshay tana helleeza» ginttinttii xaafintteezay garkk haneeza.
4 Geeshsha Maxaafay inggiza garzhorannee minthathora nu ufayssa
ekkod garkk Geeshsha Maxaafayid xaafintteez ubbitay nuna tamaarsso-
dayis xaafintteeza.
5 Garzhonnee minotith inggiza Goday yinttii Yesuusa Kiristtoosa kaallodar
pettepettith yinttis inggo.
6 Yeykka, nu Goda Yesuus Kiristtoosa Ada, Xoossa, pettii wozinarannee
pettii qaalar yi bonchchod garkke.

Wongilay as ubbitayis

7 Kiristtoosa yinttan ekkeezay garkk Xooss bonchchos pettay petta
ekkoytta.
8 Xoossii binii aditayis inggeez ufayssay polinttod garkk e tumatithay
erinttoday garkk Kiristtoosa dookalinttos aylle maaqqii ye7eezana ta yinttis
odiza.
9 Kiristtoosa dookalinttos aylle maheez bazay ma Ayihude baa asay Xoossa
e maarotithay gishos galatod garkke. Geeshsha Maxaafayid,
«Ta nena Ayihude baa as gancce galatoda;
ne suntha sabboda»
ginttinttii xaafintteezay garkk haneeza.
10 Ma, «Ayihude baa asayis,
Xooss woyayira ufayttoytta» yeegintteeza.
11 Ma mahii, «Ayihude baa asay ubbay,
Goda galatooytta;
kaatetithii ubbitay eza sabboytta»
yeegintteeza.
12 Yey garkk Isiyaasa,
«Issaye xaphopp yelintteez pettay ye7oda;
E fa kaatetithita ubbita aqisoda.
U fa ufayssa ezalli afa gaddoda»
yeegeeza.
13 Geeshsha Ayyana wolqqar yi diccod garkk ufayss inggiz Xoossay, yi
ammanay baggar yinttis ufayssara sarotithar kunthii inggo.
14 Ta ishuntho yintt lo77otithinne eretithii kumeezana ma pettay petta
zorodayis danda7izana ta geeshshii eriza.
15 Taanii yinttan pettii pettibaz gujjii akaakisodayis koy yashittekkazar yha
dabddaabba yinttis xaafeeza.
16 Taanii Kiristtoos Yesuusa aylle maaqqii, Ayihude maaqqekka asayis
qeese garkk oothii, wongile odod garkke Xoossay taas aadho keehetithi
inggeeza. Ayihude baa asay Geeshsha Ayyanar geezhii, Xooss ufayssiza
yarshsho maaqqad garkk Xoossay yeya ootheeza.
17 Taanii Kiristtoos Yesuusar maaqqii Xoossis oothiza oosor ceeqinttiza.
18 Ayihude baa asay Xoossayis kiittinttod, Kiristtoosa ta qaalannee ta ooso
baggar ootheez oosaypp attin hara ta ceeqinttizabaz baaya.

15:3 Maz. 69:9 **15:9** 2 Sam. 22:50; Maz. 18:49 **15:10** Nam7i. 32:43 **15:11** Maz. 117:1 **15:12** Isa. 11:10

19 Xooss yeya malatarannee Geeshsha Ayyana wolqqar wayizii ootheezakko ta yinttis ododa. Taanii Yerusalamepp aykkii, Iliwarqoonnee hellodayis Kiristtoosa wongile sabbakeeza.
20 Taanii hara as baaseez aqayid keexxodayis koyooya. Kiristtoosa sunthay xeeginttekka aqo wongile sabbakodayis amottiza.
21 Geeshsha Maxaafayid,
«E bagga odinttekka asay eza be7ada;
E bagga si7ekka asay akaakoda»
ginttinttii xaafintteeza.

Phawuloosa Oroome yhammadayis qoppeeza

22 Yey baggar, taanii gaame wode yinttiko ye7odayis koyin danda7inttekkaya.
23 Zin taanii yhatte yha heerar yez aqo ubba helleez gishos gaame laythapp aykkii yinttan be7adayis laamoteez gishos
24 taanii Ispheenee yhanigitar yinttan be7adayis qoppeeza. Ma xiqqa wode yinttar ufaytteezaypp guye Ispheenee yhanigodar yi ta ogayis tana maaddod garkk koyiza.
25 Zin yhatte taanii Xoossa asita maaddodayis Yerusalaame yhanigiza.
26 Maqadoonarannee Akkaya yez Xooss asitay, Yerusalaame geeshshitay gancce yez manqqita miisher maaddodayis kozheeza.
27 Unttii manqqita maaddoday unttis attowa baz maaqqeez gishos fa ubbas yeya oothodayis qofa acceeza. Ayihuditay Ayihude baazitayira ayyana anjjo shaaginttiko, unttii ma paas yezabazar Ayihudita maaddodayis beeziza.
28 Yey gishos, taanii ye shiiqeez miisha unttisi inggezayppennee ekkeezana ereezapp guye Ispheenee yhanigitar yi lanqqer aadhoda.
29 Taanii yinttiko yhanigiza wode Kiristtoosa anjjo kunthar yhammadana ta eriza.
30 Ta ishuntho, taasi Xooss woossittar ta butinttodar taar eqqod garkk Goda Yesuus Kiristtoosarannee Geeshsha Ayyana siiqayir yinttan woossiza.
31 Xoossay tana Yihuda gancce yez ammanoowa asitaypp ashshod garkkennee Yerusalaame ta oothod ooso Xooss asay lanqqe ekkinttod garkk taas woossoytta.
32 Ma Xooss giiko, taanii yinttiko yhanigii ufayisar yinttar shemppod garkk taasi woossoytta.
33 Sarotith Xoossay yinttar ubbayir maaqqo. Amin7e.

16

Sarotho

1 Kinkkira katama gancce yez woosa keetha oothiza nu mishshit Feebena lo77o maachch maaqqeezanno yi erod garkk ta koyiza.
2 Yi izo ammaniza asitay Goday sunthar mokkodayis beeziza ammaniza asitaypp pettay garkk mokkoytta. Iza yinttapp koyiz baz ubbita izo maaddoytta. Iza fa ubbas gaame as maaddeeza; ma tana ta baggar undenna maaddeeza.
3 Kiristtoosa Yesuusa oosa taar wolla oothizi Phirisqilarannee Aqila ta qoodhe saro goytta.
4 Unttii ta gishos fa shemppo yhayiqos aathii inggeeza. Ta aadda baazin Ayihude baa asay woosa keethitay ubbitay unttan galatiza.
5 U kara shiiqiz ammaniza asa ta qoodhe saro goytta.

15:21 Isa. 52:15 **15:22** Oro. 1:13 **15:26** 1 Qor. 16:1-4 **15:27** 1 Qor. 9:11 **16:3** Haw. O. 18:2

Iisiya biitta Kiristtoosana tiin ammaneezannee, ta qaadhiza Ephanexoosas ta sarotha odoytta.
6 Yi gishos oosor gaame daabureez Mayramo saro goytta.
7 Taar achch kara gam7eezita Ayihude dabbita Anddironiqoosara Yuuliyanar saro goytta. Unttii Yesuusa hawaaritay gancce erintteezita. Ma unttii Kiristtoosa taapp tiina ammaneeza.
8 Goda ammaniza ta siiqo lagga, Amphiliyaxoosa saro goytta.
9 Kiristtoosa oosa nuur wolla oothiz Urbbanoosera ta qadhdhiza Isttakusa saro goytta.
10 Kiristtoosar yessay markkattintteez Axelisas ta sarotha odoytta. Arsixabulo kara asayis ta sarotha odoytta.
11 Ta Ayihude lagga Heroodiyoona saro goytta.
Narssisara e kara asaypp Kiristtoosa ammaneezita saro goytta.
12 Goday oosor daaburiz maachchi Xirufaynaranne Xirufoosa saro goytta. Ma Godayis gaame daaburii oothiz, ta qadhdhiza Xersiso saro goytta.
13 Goday oosor loythii erintteez Rufoosasarannee tana fa na7a garkk bi7iza e indatis ta sarotha odoytta.
14 Asiqqirxxoosa, Filesonxxa, Hermmensa, Phatirobaasasira unttar yez ammaniza ishita ubbayis ta sarotha odoytta.
15 Filoloogusa, Yuuliya, Neera, e mishitto, Olumppoosara unttar yez geeshshita ubbita saro goytta.
16 Geeshsha yeera yeerinttittar, pettay petta sarothoytta. Kiristtoosa woosa keetha ubbitay yinttan saro yeegiza.

Wurssithii zore
17 Ta ishuntho, yi tamaareez timirtta ixxii, yi gancce shaakinttonnee meto medhdhiz asitaypp naaginttoytta. Unttapp haakkoytta.
18 Yey garkk asay fa ulos oothizapp attin nu Goda Kiristtoosas oothooya. Fa liiqo doonarannee worddo qaalar haayo wozina balithiza.
19 Wonggilayis yi kiitintteezana as ubbitay si7eezay tana ufayssiza. Zin yi lo77o bazis eca iita bazis boozodana ta koyiza.
20 Saro Xoossay Xalahana yi tokaypp oommor elisii gaacoda.
Nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehetithay yinttar maaqqo.
21 Taar oothizi Ximaatoosa, ta dabbitay Luqiyoosa, Yaasonera Sosiphixiroosa yinttan saro yeegiza.
22 Yha dabddaabba xaafeezi taanii, Xarxiyoosa, yinttan Goday sunthar saro yeegiza.
23 Tana mokkeezaynnee woosa keeth ubbitay mokkiza Gaayoosa, yinttan saro geeza. Katama miishe aykkizi Erasxoosara nu isha Qarxoosa yinttan saro yeegiza.
24 [Nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehetithay yi ubbayir maaqqo. Amin7e.]*
25 Xoossis galata maaqqo. Taanii, Yesuus Kiristtoosa baz odiz wongile qaalayir bini wodepp ayikkii qosinttii gam7eez tumatithar, Xoossay yinttan ammanor miinthii essodayis danda7iza.
26 Zin yhatti ye tumay bentteeza. Kaatetithii ubbitay ammanii kiitinttoday garkk medhina Xoossa kiitar nabitay ye tumabaz xaafeeza.
27 Yesuus Kiristtoosa baggar ecetithii e aaddas yeza, pettii Xoossayis medhinas bonchcho maaqqo. Amin7e.

16:13 Mar. 15:21 **16:21** Haw. O. 16:1 **16:23** Haw. O. 19:29; 1 Qor. 1:14; 2 Xim. 4:20 * **16:24** Binii tiina maxaafitayid payido 24 baaya. **16:24** Haw. O. 19:29; 1 Qor. 1:14; 2 Xim. 4:20

Phawuloosa Qoronttoosa Asayis Xaafeez Tiina Kiita

Gelo

Phawuloosa Qoronttoosa asayis xaafeez tiina kiitay xaafintteezay, Phawuloosa Qoronttoosa esseez woosa keetha ammaniza asay yessayilannee ammanayil afa denddeez metayis mahith inggodayisii. Ye wode Qoronttoosa katamay biittal yez duma duma asay yez Girike katama Akkaza giz Oroome awurajjas waanna katama. Ye katamita zal7er erintteez, wogar minggeez, duma duma iita yessii dalggeezannee haymaanote darotithar erintteezanno.

Hawaaray miinthii ododayis koyeezay, ye woosa keeth gancce medhintteez shaakintto bagga, duma duma iita yessi bagga, lagita bagga, eko gelo bagga, woosa keeth woga bagga, Geesha Ayyana imotitay baggannee yhayiqoppe denddo bagga. Wonggilay yha oychchita wayizii mahizako hawaaray naaginttii odiza.

Siiqo Xoossii fa asayis inggeez aadho imota maaqqeezana taphpho hayidzintha shemppay qonccisiza; ma yha shemppay yha maxaafayid ubbapp aadhii erintteez kifile ginttinttii qopinttiza.

1Qoronttoosa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-9*
Ammaniza asay gancce medhintteez shaakintto *1:10—4:21*
Iita hanonnee kara asay yess woga *5:1—7:40*
Ammaniza asannee ammanoowa asa *8:1—11:1*
Woosa keethinnee goynno woga *11:2—14:40*
Kiristtoosa dendonnee ammaniza asay denddo *15:1-58*
Yihuda yez metintteez ammaniza asayis maadee *16:1-4*
Kustte qofa *16:5-24*

1 Xooss shener Yesuus Kiristtoosas hawaare maaqqodayis xeegintteez Phawuloosannee, nu isha Sostenasa,
2 Qoronttoosa yez Xooss woosa keethis, Yesuus Kiristtoosar geezheezitannee geeshshi maaqqoday garkk xeegintteezitayis; ma unttisinnee nuus God maaqqiz nu Goda Yesuus Kiristtoosa suntha ubba aqo xeegiz ubbayis;
3 Xooss, nu Adayippennee nu Goda Yesuus Kiristtoosapp aadho keehetithinnee sarotith yinttis maaqqo.

Phawuloosa Xoossa galatiza

4 Xoossay Kiristtoosa Yesuusa baggar yinttis inggeez aadho keehatithay gishos taanii ubba wode Xoossa galatiza.
5 Ezayid odarannee eratith ubbayir yi duriteeza.
6 Taanii Kiristtoosa bagga markkatteezay tuma maaqqeezay yinttal miinggeeza.
7 Yey gishos, yi nu Goda Yesuus Kiristtoosa yi7itha naagttar yezin, aba ayyana imokka yinttis paccenna.
8 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa maaqqiz wode yi boronnee borsso bayth wurssithii hellodayis yinttan miinthii naagoda.
9 Fa Na7a, nu Goda Yesuus Kiristtoosar pettipettithay yezoday garkk yinttan xeegeez Xoossay ammaninttizaya.

Woosa keetha yez shaakintto

1:2 Haw. O. 18:1

10 Ta ishuntho, yi gancce shaakintto yezaamay garkk yi pettii wozinarannee pettii qofar petto maaqqii, yezod garkk nu Goda Yesuus Kiristtoosa sunthayir ta yinttan woosiza.
11 Ta ishuntho, Qelo7e kara asay yi gancce ixo yezana taas odeeza.
12 Ta gizay yinttapp pettay pettay, «Taanii Phawuloosas; taanii Aphiloosas; taanii Phixiroosas; taanii Kiristtoosas» yeegiza.
13 Kiristtoosa shaakintteenee? Yi gishos mazqalel afa sotintteezay Phawulosanee? Woy yi Phawuloosa sunthayir xammaqintteenenee?
14 Taanii Qarisphoosannee Gaayoosapp attin yinttipp oonakka xammaqekka gishos Xoossa galatiza.
15 Yey gishos, oonikka yinttan ta sunthayir xammaqintteeza godayis danda7ooya. [
16 Ma Isxeefaanosa kara asakka ta xammaqeeza, zin hara oona xammaqeezako taas qopinttooya.]
17 Kiristtoosa tana kiitteezay Wonggile ododay garkkepp attin xammaqoday garkk baaya. Kiristtoosa mazqalel afa yhayqqeezay cere maaqqaam garkk taanii as ecetith qaalar baaya.

Kiristtoosa Xooss wolqqannee ecetith

18 Kiristtoosa mazqalel afa yhayqqeezana odiza qaalay dhabizitayis boozotithii, zin nuus attizitayis Xooss wolqqa.
19 Geesha Maxaafayid,
«Taanii ecitay ecetitha dhabisoda;
akaakanchchitay akaaka balithoda»
yeegiza.
20 Yeezin, eca aba yenee? Higge asitamaare aba yenee? Woy yha sa7a eranchchay aba yenee? Xoossii yha sa7a ecetitha eeyatith oothekkasa?
21 Yha sa7a asay fa ecetethar Xoossa eraamay garkk Xoossii fa ecetithar kayi, boozatithar payidinttiza, nuunii odiza qaalayid ammanizita ashshodayis Xoossa shene maaqqeeza.
22 Ayihuditay malata be7adayis koyiza; ma Girikitay ecetithi koyiza.
23 Zin nuunii mazqalel afa sotintteez Kiristtoosa sabbakiza. Yey Ayihuditayis dhube; ma Girikitayis boozetithii.
24 Zin Xoossay xeegeezitayis, Ayihude maaqqin, Girike maaqqin Kiristtoosa Xooss wolqqannee E ecetithii.
25 Xoossa boozetithay as ecetithaypp aadhiza; ma Xooss daaburay as minotithaypp miinggiza.
26 Yikkee, ta ishuntho, Xoossay yinttan xeegodar yi ab garkk asizako qoppoytta. As qofar yi gancce gaamitay ecitay, wolqqamitaynnee dhoqqa kochchitay baaya.
27 Zin Xoossay ecita yeellathodayis alamel yez boozita dooreeza; ma minthita yeellathodayis alamel yez daabureezita dooreeza.
28 Xoossay yha alamel gita ginttintteezbaz dhabisodayis, yha sa7a kawuzheezibaz, ixintteezibazinnee pathoowabazi dooreeza.
29 Oonkka Xooss tiina ceeqinttaamay garkk yeya ootheeza.
30 Zin Xoossay yinttis Kiristtoosa Yesuusar pettipettithar yezod garkk ootheeza. E nuus Xoossapp ecetith, xillotith, geeshshetithinnee wallotith maaqqeeza.
31 Yey gishos, Geeshsha Maxaafayid, «Ceeqinttiza oonikka Godayil ceeqqo» yeegiza.

1:12 Haw. O. 18:24 **1:14** Haw. O. 18:8; Haw. O. 19:29; Oro. 16:23 **1:16** 1 Qor. 16:15 **1:19** Isa. 29:14 **1:20** Iyo. 12:17; Isa. 19:12; 33:18; 44:25 **1:31** Erim. 9:24

2

Sotintteez Kiristtoosa bagga

1 Ta ishuntho, taanii tiina Xoossa qaala yinttis oditattar ye7eez wode doona
biilamotitharannee ecetithar ye7ekkaya.
2 Taanii yinttar yeza wode mazqalel afa sotintteez Yesuus Kiristtoosapp
attin hara baz eraami gi ta murtteeza.
3 Ta yinttar yez wode daaburar, yashsharannee kukkurisar yeza.
4 Ta kiitannee ta timirtta doona biilamotitharannee ecetithar baazin
Geeshsha Ayyana wolqqa qonccisithara.
5 Yeykka, yi ammanay Xoossa wolqqayirapp attin as ecetithal katamay
garkkesii.

Xooss ecetitha

6 Ayyana de7or dicceezitayis nuunii ecetith qaalar odiza. Zini yha
ecetithay, yha sa7a ecetith woy dhaboss yez yha sa7a haarizitay ecetith
baaya.
7 Zini nuunii odiza ecetithay, gaame wodepp tiina Xoossay nu bonchchayis
giigiseezannee geema yez xuura ecetithii.
8 Yha sa7a haarizitaypp pettakka yha ecetitha erekkaya. Unttii ereezbaz
maaqqeezako, bonchcho Goda mazqalel afa sottaamizin.
9 Zini Geeshsha Maxaafayid,
«Aafe be7ekka baz,
haye si7ekkabaz,
wozina qoppekkabaz,
Xoossay fa dosizitayis giigiseeza» yeegiza.
10 Xoossay fa xuura fa Ayyana baggar nuus qonccisseeza. Geeshsha Ayyanay
hara attozin geemmeez Xooss xuura ubba pilagiza.
11 As gancce yez as ayyannpp attin asibaz ookka erooya. Yey garkkekka,
Xoossi baz Xooss Ayyanapp attin ookka erooya.
12 Xoossay nuus cere inggeezibaz nu eroday garkk Xoossa Ayyana ekkeezapp
attin yha sa7a ayyana ekkekkaya.
13 Nuunii ayyana baz, ayyana asayis as ecetithar baazin Xooss Ayyanay
inggiza ecetithar taamarssiza.
14 Zini Geeshsha Ayyana baa as Xooss Ayyana imotita ekkaamii. Yey
ees boozetithii; ubbay Geeshsha Ayyanar pilaginttiz gishos E erodayis
danda7ooya.
15 Zini Geeshsha Ayyana yez asii ubba baz pilagiza, zin eza ookka pila-
gooya.
16 Geeshsha Maxaafayid,
«Goda wozina erizay oonoo?
Eza zorodayis danda7izay oonoo?»
ginttinttii xaafintteezay garkke. Nuus Kiristtoosa wozina yeza.

3

Qoronttoosa woosa keeth medhintteez shaakotith

1 Ta ishuntho, yi asho asinnee Kiristtoosar haga ochchekka duude na7a
garkk yez gishos taanii ayyana baz yinttis ododayis danda7ekkaya.
2 Yi miinth katha maadayis danda7ekka gishos taanii yinttan maathi
pakeeza; yhattekka yi danda7ekkaya.

2:3 Haw. O. 18:9 **2:9** Isa. 64:4 **2:16** Isa. 40:13 **3:2** Ibr. 5:12-13

3 Yhattekka yi ammanoowa as garkk yeza. Yi gancce yez qinaataynnee
woli ixayi ammanoowa as garkk yezana erisoosa? Yi ammanoowa as garkk
haniza.
4 Yinttapp pettay, «Taanii Phawuloosas» haray ma, «Taanii Aphiloosas» giiko,
ammanoowa as garkk baasannee?
5 Yeezin, Aphiloosa abba? Phawuloosa abba? Nuunii yinttan ammantheez
Xooss oosanchchita. Xoossay pettayis pettayis inggeez oosay garkk oothiza
oosanchchita baasannee?
6 Ta tukkeeza; Aphiloosa haath ushsheeza, zini dichcheezay Xoosse.
7 Yey gishos, dichcheez Xoossaypp attin tukkizaykka haath ushshizaykka
akkokka baaya.
8 Tukkithinnee haathe ushsho wol garkke, zin pettay pettay fa oosaygarkk
Xoossay inggiza woyita ekkoda.
9 Nuunii pettipp Xoossayis oothiza eez oosanchchita maaqqeez gishos yi
Xooss ooso gade; Xooss keethe.
10 Xoossay taas inggeez aadho keehatithaygarkk hiillanchcho anaaxe
garkk baaso baaseeza. Haray athay ezal afa keexxiza. Zini ezal afa keexxiza
oonkka wayizii keexxizako, faasa naagintto.
11 Pettii toke baasintteez baasaypp hara baaso baasodayis oonkka
danda7ooya. Ye baasaykka Yesuus Kiristtoosa.
12 Zini yha baasayil afa oonkka worqqar woy birar maaqqin, al7o
shuchchar woy mithar maaqqin, matar woy hawuler keexxiko,
13 pettii pettii as ye baasayil afa abar keexxeezakko pirdda gallas tamar
paacintt erinttoda.
14 Oonkka ye baasayil afa keexxeez keethay tamar xuuginttekka attiko, fa
woyita ekkoda.
15 Zini o oosoykka tamar xuugnttiko, ye athayis woyito baaya. Hano zin, E
fa ommas tamapp buutii kezeez as garkk attoda.
16 Yi Xooss keeth maaqqeezannee Xooss Ayyanay yinttara yezana
erekkasa?
17 Oonkka Xooss keetha laaliko, Xoossikka eza laaloda. Xooss keethay
geeshshii; ye keethaykka yinttana.
18 Oonkka fana dooshshippe. Yha sa7a ecetethar fana eca udii ekkiz
oonkka Xooss tiina eca maaqqodayis boozo maaqqo.
19 Yha sa7a ecatithay Xooss tiina boozetithii. Geeshsha Maxaafayid,
«Xoossii ecita u gene qofayir aykkoda» yeegintteeza.
20 Ma, «Ecitay qofay maaddowabaz maaqqeezana Goday eriza»
yeegeeza.
21 Yey gishos, ubbay yinttis maaqqeez gishos oonkka asal ceeqinttipp.
22 Phawuloosa maaqqo, Aphiloosannee Phixiroosa maaqqo, yha alama
maaqqo, de7o maaqqo, yhayiqo maaqqo, yhatti yezaya maaqqin, tiinapp
ye7od ubbay yinttisii.
23 Yi Kiristtoosasii; Kiristtoosakka Xoossisii.

4

Kiristtoosa hawaarita

1 Asay nuna Kiristtoosa aylle Xooss xuure qonccisodayis hadara inggint-
teez as garkk udii qoppo.
2 Ye hadara ekkeez asitay fa Godayis ammanintteezita maaqqodayis beez-
iza.

3:4 1 Qor. 1:12 **3:6** Haw. O. 18:4-11, 24-28 **3:16** 1 Qor. 6:19; 2 Qor. 6:16 **3:19** Iyo. 5:13 **3:20** Maz. 94:11

3 Zin yinttii woy haray tana pirddiko, taas akkokka baaya. Haray atto,
taakka taal afa pirddaamii.
4 Ta erizay garkk maaqqiko ta kahay kaccooya, yeykka ta folo geeshsha
maaqqeezana beezooya. Taal afa pirddoday Goday aadda.
5 Yey gishos, wode hellekkazin, Goday ye7odaypp tiina oollakka pirddi-
pate. E dhuma geenggeez xuura poo7o kessoda; as wozina qosintteez qofa
qonccisoda. Ye wode pettay pettay Xoossaypp galata ekkoda.
6 Ta ishuntho, yi gishos gi Aphiloosanannee tana aaziso udii yinttis odeeza.
Yeya ta ootheezay, «Xaafintteezaypp aadhippe» yeegii zorizana yi nuupp
tamaaroday garkkesii. Yey gishos, oonkka petta gayrinttor yhankka kadho-
dayis beezooya.
7 Ne yhankkitaypp abar aadhinee? Neenii ekkekkabaz abii yenee? Yeezin,
neenii ekkeezbaz hara asaypp ekkeez maaqqiko, ekkekka as garkk abis
ceeqinttinnee?
8 Yhatti yinttis beeziza baz ubba yi ekkeeza. Yhatti yi duritteeza. Nu bayth
yi aadda kawuteeza. Yi tuma kawuteezbaz maaqqeezako, nuukka yinttar
kawutodazin.
9 Xoossay nuna hawaarita, yhayqqos pirddintteez as garkk as ubbapp
nuna guye aatheeza taas aaziza. Nuunii yha alamayis, kiitanchchitayisinnee
asayis kaassibaz maaqqeeza.
10 Nuunii Kiristtoosa gishos boozo maaqqeez, zin yi Kiristtoosar ecita
maaqqeeza. Nuunii daabura, zin yi miinth maaqqeeza. Yi bonchchintteeza,
zin nuunii tooshintteeza.
11 Yhanno hellodayis nu nayinttiza, saaminttiza, kallottiza, yhadhinttiza;
yezod kamppa dhabin kaa7inttiza.
12 Nuunii nu kusher yhanttar aqod gi daaburiza. Nuna asii baaddodar nu
anjjiza; nuna bayi7ithodar nu garzhiza.
13 Nuul afa iita baz odinttiza wode lo77o qaala nu mahiza. Nu yhanno
hellodayis yha alame pixabazinnee wora wodhdheez buure maaqqeeza.
14 Taanii yeya xaafizay, ta siiqiza na7itay garkk, yinttan zorodayis
xaafeezaypp attin yeellasodayis baaya.
15 Kiristtoosar yinttan kaalithiza payidop aathii yezikokka, gaame aditay
baaya. Ta yinttan Kiristtoosa Yesuusa Wonggilayir yeleeza.
16 Yikkee, yi tana aaziso udii kaallod garkk yinttan woosiza.
17 Yeyi gishos, ammanintteez, ta siiqiza, Goday baggar ta na7a, Ximaatoosa
yinttiko azazeeza. E duma duma aqo yez woosa keetha ta taamarsseez,
Kiristtoosa Yesuusar yez ta oga yinttan qofisoda.
18 Taanii yinttiko ye7aambaz aazin, utirttiza pettii pettii asitay yeza.
19 Zini Goday giiko, ukkera taanii yinttiko ye7oda. Ye wode utiranchchitay
oda aadda baazin unttis aba wolqqakka yezako ta eroda.
20 Xooss kaatetithay oda aadda baazin Xooss wolqqa.
21 Taanii yinttiko gufera yhanigone siiqorannee haayo ayyanara yhanigo?
Yi aaya doorinee?

5

Ammaniza as gancce yez yeellathiza ooso

1 Yi gancce lagite yezay zigirinttiza. Yey garkk lagita hara attozin, am-
manoowa asaykka oothooya. Yi gancce fa ade machchira tuneez asii yeza.
2 Yeezin yi qiiradhodayisinnee yeellatodayis beeziza, zin utirttiza. Yey
garkk borsso baz ootheez atha yi ganccepp kessodayis beezoosa?

4:12 Haw. O. 18:3 **4:16** 1 Qor. 11:1; Filp. 3:17 **5:1** Nam7i. 22:30

3 Taanii ashor yinttar yezaam ixxikokka ayyanar ta yinttar yeza. Taanii
yinttar yez as garkk hanii yey garkk oosa ootheez athayil afa pirddeeza.
4 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa sunthar yi shiiqodar taanii ayyanar yinttar
yezoda. Ezayid Goda Yesuus Kiristtoosa wolqqay yinttar maaqqoda.
5 Ye athay nagara ashay* dhabin, e ayyanay Goda Yesuusa pirdda gallas
attoday garkk e Xalahes aadhii inggintto.
6 Yi gayirinttay lo77o baaya. Xiqqa irshsho munuqo ubba denthizana yi
eroosa?
7 Yi yhatti irshsho baa munuqo maaqqoday garkk, nagara irshsho yinttapp
kessoytta. Nuus Paaziqa dur maaqqeez Kiristtoosa yarshshintteeza.
8 Yeyi gishos, genennee iitatithii yez irshshor baazin tumatitharannee
geeshshatithi yez boorar nu baale bonchchoda.
9 Ta tiina xaafeez dabddaabbayid yi lagitiza asana hellaamay garkk yinttis
odeeza.
10 Yeya guussay yha alamel yez lagitizita woy nagaras tenttotizita woy
suuqqatizta woy bonqqizita woy eeqas goynnizita ubbar hellipate guuss
baaya. Yeya maaqqiko, yha alamaypp yi kezodayis beeziza zin atteeza.
11 Zini ammaniza giinttii lagitizita woy tenttotiza woy eeqas goynnizitayir
woy cazhizitayir woy mathizitayir woy bonqqizitayir wol hellippate gi yint-
tis odiza. Yey garkk asayira hara attozin, kathakka miipatte.
12 Woosa keethapp baler yezitayil afa pirddodayis tana abi helthee? Woosa
keetha yezitayil afa yi pirddoosanee?
13 Zini balera yezitayil afa Xooss pirddoda. Ye iita baz oothiz atha yi
ganccepp kessoytta.

6

Ammaniza asay gancce yez mooto

1 Yi ganccepp pettay pettayir mooto yezako, yeya ammaniza asay ti-
ina pirddinttodana ashshii ammanoowa as tiina pirddinttodayis wayizii
beezee?
2 Geeshshitay alamel afa pirddodana yi eroosa? Yeezin, yi alamel
afa pirddiza baz maaqqiko, yhay garkk xiqqabaz pirddodayis wayizii
danda7inttoosa?
3 Nuunii kiitanchchitayil afa pirddodana yi eroosa? Yeezin, yha sa7a yessal
afa pirddodayis yinttan wayizii gaame?
4 Yeezin, yey garkk meto yi gancce medhinttiko, woosa keethi pettipet-
tethapp baler yezitaykonnee borintteez asay tiina pirddinttodayis wayizii
kanggee?
5 Taanii yinttan yeellasodayis yeya giza. Yi gancce kacintteez asita ing-
githodayis danda7iza akaakiza asii baasa?
6 Yeezin, pettii ammaniza ishay yhankko ammaniza ishanna pirdda keeth
ammanoowa asay tiina mootodayis beezinee?
7 Yikkee, yi pettay petta mootizabaz maaqqiko yeyi yi pokitha beeziza.
Yeypp yi qohinttikonnee dooshinttiko lo77aamo?
8 Zini yi woli gancce ammanizitay pettay petta qohizannee dooshshiza,
yeykka yi ishita.
9 Worzhitay Xooss kaatetitha laattaamana yi eroosa? Yinttan dooshipate;
tenttotizitayinnee lagitizitay woy eeqa goynnizitay woy qayxinttizitay woy
dhiirathii dhiirathar peezhizitay,

---

* **5:5** *Nagara ashay:* Nagara medhay woy nagara asetithay. **5:6** Gal. 5:9 **5:7** Kes. 12:5 **5:8** Kes. 13:7; Nam7i. 16:3 **5:13** Nam7i. 13:5; 17:7

10 woy kayzitay woy uuzitay woy mathizitay woy cazhitay woy bonqizitay
Xooss kaatetitha laattaamii.
11 Yinttapp pettii pettii asay tiina yey garkke. Zini yi yhatti Goda Yesuus
Kiristtoosa suntharannee Xooss Ayyanar meecintteeza; geezheeza; xilleeza.

Yi asetithayir Xooss bonchchoytta

12 «Taas ubba baz inggintteeza» Zini ubbay tana adamii. «Taas ubba baz
inggintteeza», zin abikka tana haaraamii.
13 «Katha ulos; ulokka kathas» Zini Xoossay ulokka kathakka dhabisodana
ta yinttis odiza. Nu asetithay Godayssipp attin lagitas baaya. Godaykka nu
asetithayisii.
14 Xoossay Goda yhayiqopp dentheezay garkk, nunakka yhayiqopp fa
wolqqar denthoda.
15 Yi asetithay Kiristtoosa asetithaypp bagga maaqqeezana eroosanee?
Yeezin, taanii Kiristtoosa asetithaypp bagga kanggii lagita asetithi maaqqo-
day garkk udo? Hanena!
16 Lagitiza athay e peezhiz asttira pettii asetith maaqqeezana yi eroosa?
Geeshsha Maxaafayid, «Unttii nam7ay pettii asetithi maaqqoda» ginttintt
xaafintteeza.
17 Zini Godayra pettipiza athay ezar ayyanarakka petto maaqqiza.
18 Lagitapp haakkoytta. Pettii athay oothiz hara nagara e asetithapp balera
oosinttiza, zin lagitiza as fa asetithayil nagara oothiza.
19 Yi asetithay Xoossay yinttis inggeez yinttar yez Geeshsha Ayyana kara
maaqqeezana yi eroosanee? Yi yinttis baaya.
20 Xoossay yinttan gater wonggeeza. Yeyi gishos, yi asetithayir Xooss
bonchchoytta.

7

Eko gelo bagga

1 Yi taas xaafeez dabiddaabbay bagga as maachch bochchaaminxikko
lo77o.
2 Zini lagitapp attodayis pettay pettay machcho paas ekko; ma pettii pettii
machchiskka azin yezo.
3 Azinay fa machchis, ma machchat fa azinayis beeziza baz udo.
4 Machchat fa asetithayil afa iis mawute baaya, zin mawute I azinayisi.
Yey garkkekka, azinayis E asetithayil afa mawute baaya, zin mawutay
machchatisi.
5 Yi woosar xiqqa wode gam7odayis zorer maaqqaam ixxiko, pettay petta
kayppate. Yeypp denddeezayid yinttinatitha haarodayis gaminttin, Xalahe
yinttan paaccaamay garkk pettipp yezoytta.
6 Zini taanii yinttan zorodayis yhaya geezaypp attin azazo baaya.
7 Asii ubbay ta garkk machcho ekkeka yezizako ta dosiza, zin Xoossay
pettayis pettayis inggeez duma duma imotay yeza. Pettayis yhaygarkk
yhankkayis hara imotay yeza.
8 Machcho ekkekkazitayisinnee azin gelekkazitayis ma am7itayis taanii
gizay, ta garkk yezoytta gi zoriza.
9 Zini amor xuuginttodaypp ekkizaynnee gelizay lo77o maaqqeez gishos
unttii fana haarodayis danda7aam ixxiko, ekkonne gelo.
10 Taanii ekkeezitayisinnee geleezitayis yhay garkk gi zoriza; tana baaya
Goday azaziza; machchat fa azinaypp shaakinttippe.

6:12 1 Qor. 10:23 **6:16** Medhe. 2:24 **6:19** 1 Qor. 3:16; 2 Qor. 6:16 **7:10** Mat. 5:32; 19:9; Mar. 10:11-12; Luq. 16:18

11 Zini shaakinttiko hara azina gelekka fa ubbas yezo woy fa azinayira giigo. Azinay fa machchat billippe.
12 Zini yhankkitayis Goda baazin taanii yhay garkk giza. Ammanoowa machcha yez ammaniza azinay yeziko, machchat ezar pettipp yezodayis koyko izo billippe.
13 Ma ammanoowa azinii yez ammaniza machcha yeziko, I azinay iir pettipp yezodayis koyko eepp bilinttippee.
14 Ammanoowa azinay fa ammaniza machchat baggar geezhiza; ma ammanoowa machchat fa ammaniza azinay baggar geezhiza. Yeya baazako, yi na7itay tuna maaqqiza, zin yhatti unttii geeshshii.
15 Zini ammanoowa azina woy machchat billodayis koyko billo. Ammaniza machcha woy azinay yey garkk bazar acinttippe. Xoossay nuna sarotithar yezoday garkk xeegeeza.
16 Ammaniza astte, ammanoowa ne azinay ne baggar ammanodazako ne erinee? Woy ammaniza athayyo, ammanoowa ne machchat ne baggar ammanodazako ne erinee?
17 Pettii pettii as Goday ees inggeez imotay garkkennee Xoossay eza xeegeezay garkk yeza. Woosa keeth ubbayid taanii taamarsseez wogay yhaya.
18 Oonkka dookalinttii xeegintteezibaz maaqqiko, dookalintteekazay garkk hanippee. Dooaolintteka ammaneez oonkka yeziko, dookalinttodayis koyppe.
19 Xooss kiita polodayis beezizaypp attin dookalinttin dookalinttaam ixxin akkosikka adooya.
20 Pettii pettii as Xoossay fana xeegeez wode yezan garkk yeza.
21 Xoossay nena xeegeez wode neenii aylle? Akkokka baaya yeyiss un77inttippe. Zini neenii aylletithapp wozinttodayis danda7iko wozinttoba.
22 Aylle maaqqii yezar Godar xeegintteez as Godaypp denddeezayid aylletithapp wozintteeza. Yey garkkekka, aylle maaqqekka yezar, Godayir xeegintteez as Kiristtoosa aylle.
23 Xoossay yinttan gate ciggi wongeez gishos as aylle maaqqipatte.
24 Ta ishuntho, yi pettay pettay xeegintteez wode yez yessayir Xoossar wolla yezoytta.

Ekkekka, gelekka asay baggannee am7itay bagga

25 Wudiritayinnee paanthitay bagga Goday tana azazeez bazi baaya. Zini Goday taas inggeez maarotithay garkk taanii yinttan zoriza.
26 Yikkee, yha wodayid yez metay gishos ekkeka woy gelekka yessi taas lo77o aaziza.
27 Ne machcho ekkeez baz maaqqiko, anjjodayis koyppe. Ne machcho ekkekkabaz maaqqiko, ekkodayis koyppe.
28 Zini ne machcho ekkiko nagara baaya. Yey garkk wudirttakka azin geliko nagara baaya. Zini ekkiza geliza asayis yha sa7a iita meto yeza gishos yi yeypp attoday garkk ta koyiza.
29 Ta ishuntho, ta gizay yeya; wode wureeza. Yikkepp tiina machcha yezay machcho ekkekkazay garkk yezo.
30 Yeekkizitay yeekkoozitay garkk maaqqo, ufayttizitay ufayttoozitay garkk, wonggizitay akkokka baazitay garkk fana payido.
31 Yha sa7a shalor maadinttinttizitay maaddinttoozitay garkk maaqqo. Yha alame malay aadhoda.
32 Yi hirgga bayth yezoday garkk ta dosiza. Machcho ekkekazay Goda ufayssodayis koyiz gishos Godaybaz qoppiza.

33 Zini machcho ekkeezay fa machchato ufayssodayis koyiz gishos yha
sa7abaz qoppiza.
34 E qofay nam77ii aqo shaakinttiza. Azin gelekka wudirtta fa
asetithayrannee fa shemppayid geezhii Goda ufayssodayis koyeez gishos
Godaybaz qoppiza. Zini azin geleezana fa azina ufayssodayis koyiz gishos
sa7abaz qoppiza.
35 Taanii yeya yinttis odeeza, yi maadinttoday garkkepp attin xike gancce
gelii yi un77inttoday garkk baaya. Zini yi qofay laalinttekka maarar yezii
Goda ufayssiza baz yi udod garkk taanii odiza.
36 Oonkka fa oycceez wudirtto gelo wode aadheeza gi izo ashshodayis
qoppiko, yeyi ma iis lo77o baazay si7inttiko, fa koyeeza ootho; u woli ekkiko,
geliko; yey nagara baaya.
37 Zini pettii as un77ithiza baz dhabiko, fa wozinayir miinggii, fana haarii,
fa oycceez wudirtto ekkeka ashshodayis koykko lo77o udeeza.
38 Yeyi gishos, wudirttona ekkeez athay lo77o ootheeza; ma ekkeka athay
ubbar lo77o ootheeza.
39 Machchata azinay paxa yez wode ubbayid ezar accintteezano. Zini I
azinay yhayqqiko, fa doseez azina gelodayis danda7iza. Hano zin, iza geliza
athay ammaniza as maaqqodayis beeziza.
40 Ta qofar maaqqiko, iza gelekka yeziko ufayisar yezoda. Ma taas, taar
Xoossa Ayyana yeza aaziza.

8

Eeqas yarshshintteez katha bagga

1 Eeqas yarshshintteez katha bagga maaqqiko nu ubbay eriza. Eratithii
utirssiza, zin siiqo dichchiza.
2 Oonkka fana eriza gi qoppiko, E haga erodayis beezizay garkk haga
erekkaya.
3 Zini oonkka Xooss siiqiko E Xooss kantta erintteezaya.
4 Yeyi gishos, eeqas yarshshintteez katha muussibagga maaqqiko yha
alamel Godi pettii Xoossaypp attin hara baa gishos eeqa pathoowa baz
maaqqeezana nuunii eriza.
5 Xooss baazar salorannee sa7ar Xoosse ginttinttii xeeginttiz gaame Xoos-
sitayinnee goditay yezikokka,
6 ubba baz medhdheez, nu E baz maaqqeez, pettii Xoossay, Aday aadda,
nuus yeza. Ubbay E baggar medhintteeza, nuukka E baggar yeziz pettii
Goday, Yesuus Kiristtoosa nuus yeza.
7 Zini yeya erizitay ubbita baaya. Pettii pettii asay eeqa goynniza gishos
katha miiz wode eeqas yarshshintteez baz udii ekkiza. Ye wode u kahay
daabura maaqqeez gishos tuniza.
8 Zini katha nuna Xoossar dabbothooya. Nu maam ixxiko akkokka qohint-
taamii; ma miikokka maaddaamii.
9 Zini yi koyeez baz maadayis mawute yinttis yezikoka yeyi ammanor
minggekkazita dhubbaamay garkk naaginttoytta.
10 Neenii nena eranchcho gi eeqas yarshshintteez katha maadayis eeqa
kara betteezin, ammanor minggeekazay nena bi7iko yeyi eza eeqas yarshsh-
intteez katha maaday garkk denthithoosanee?
11 Yikkee, ne eratithaypp denddeezayid Kiristtoosa e gishos yhayqqeez,
ammanor minggeka ne ishay, dhabiza.
12 Yey garkk udii, ammanor minggekka yi ishita qohitarannee u kaha
suuthitar Kiristtoosana qohiza.

13 Yeyi gishos, katha ta isha dhubbizabaz maaqqiko, E dhubinttaamay
garkk asho yesha maamii.

9

Hawaaritay mawute

1 Taanii mawuter yeza as baasannee? Ta hawaare baasannee? Taanii
nu Goda Yesuus Kiristtoosa be7ekkasanee? Godayir yi ta daabura aafe
baasannee?
2 Yi Godayibaz maaqqeez gishos ta yhankkitayis hawaare maaqqaam
ixxikokka, yinttis hawaare maaqqithayis yi markka.
3 Tana hawaare baaya giz asayis ta inggiza mahithay yhaya.
4 Nu maadayisinnee uzhodayis tuma nuus mawute baasannee?
5 Yhankko hawaaritay garkkennee, Goday ishitay garkk, Phixiroosa garkk,
ammaniza nu machchita ekkii yedhdhodayis nuus mawute baasa?
6 Woy oothor aqodayis beezizay taarannee Barnnabaasa aadda?
7 Fa miishayir wotaaddaretithi oothizay oonoo? Woy woyne tukkii, ezaypp
aafe moozay oonoo? Woy wude heenggittar, ye wudaypp maathi uzhoozay
oonoo?
8 Taanii yeya as qofa garkk ginene? Higge yeya gin baasa?
9 Muse Higgayid, «Wudumma katha bukkiza gemate doona accippe» gint-
tintt xaafintteeza. Yeezin Xoossay yeya gematayis qoppii yeya geenee?
10 Xoossay yeya geezay nuus qoppii baasannee? Ee nu gishosii. Biita
oothizayika, katha geeshshizaykka fana heliza gisha ekkod gi ufayisar ootho-
dayis beeziza giinttintteezay tuma nu gishos xaafintteeza.
11 Nuunii yi gancce ayyana zerith zereez maaqqiko ashos beeziza baz nu
yinttipp maxiko, yeyi dama bazonee?
12 Yhankkitay yeya yinttipp ekkodayis unttis mawute yeziko, nuus untti-
isaypp aath mawute yeza.
Zini nuunii Kiristtoosa Wonggiles dhube maaqqaam garkk, ubba
garzhinepp attin ye mawutayir maadinttekkaya.
13 Xooss kara oothiza asitay fa katha Xooss Karapp ekkizannee Ma
yarshsho aqo oothizitay yarshsholapp ekkii miizana yi eroosanee?
14 Yey garkkekka, Wonggile markkattizitay yessis beeziza baz Wonggi-
laypp ekkoday garkk Goday azazeeza.
15 Zin taanii yha mawute ubbitayid akkokka maadinttekkaya. Taanii
yhaya xaafeezay ta mawute bonchchisodayis koyii baaya. Oonkka ta ceeqa
cere ashshodaypp yhayiqo taas lo77o.
16 Taanii Wonggile odizay kiitintteez gishosap attin tana ceeqisizabaz
baaya. Wonggile odaam ixxiko, tana ayye.
17 Taanii Wonggile dosor sabbakiko taas woyito yeza. Zini taanii Wonggile
dosekka azazinttii sabbakizabaz maaqqiko yeya ta hadara poleenepp attin
hara ta ootheez baz baaya.
18 Yeezin, ta woyitay abba? Taanii Wonggile sabbakiza wode ta mawuter
maaddinttekka Wonggile damooze bayth cere sabbakizay taas woyito.
19 Taanii ooskka aylle baaya, zin gaamita ashshodayis ubbayis aylle
maaqqeeza.
20 Taanii Ayihudita ashshodayis unttar unttan maaqqeeza. Ta ommas
higgepp oommor baaya, zin higgepp oommor yezita ashshodayis higgepp
oommo yez as maaqqeeza.

9:9 Nam7i. 25:4; 1 Xim. 5:18 **9:11** Oro. 15:27 **9:12** Mat. 10:10; Luq. 10:7 **9:13** Nam7i. 25:4; 1 Xim. 5:18

21 Xooss higgaypp bale kezekka, Kiristtoosa higgayis kiitinttittar, higge
baazita ashshodayis higge baa as garkk ta maaqqeeza.
22 Taanii daabureezita ashshodayis daabura maaqqeeza. Taanii xiqqa
asita ashshodayis ubbayir ubba maaqqeeza.
23 Taanii Wonggile anjjo shaakinttodayis, yha ubba Wonggile gishos ha-
neeza.
24 Laaso aalaliz ubbay laasiza, zin pettay aadda woyito ekkizana eroosa-
nee? Yey garkk yinttikka woyita ekkodayis laasoytta.
25 Laasiza as ubbay ubba bazar fana haariza. Unttii yeya daaburzay dha-
bod zawude woyito ekkodayisii. Zini nuunii daaburizay medhina zawude
woyita ekkodayisii.
26 Yeyi gishos, taanii qofa baa as garkk laasaam. Carkko zhulitiz as garkk
cere kushe dakkaamii.
27 Zini taanii harayis Wonggile sabbakeezaypp guye ta ommas wodhdheez
as maaqqaamay garkk ta asetitha wolqqar zhulitittar taas azazinttoday
garkk udiza.

10

Eeqas goynnaamay garkk naagiso

1 Ta ishuntho, taanii yi yhaya akaakoday garkk koyiza. Nu aditay ubbay
shaara kaalithin shaara oommora yedheeza; ubbay abba piinggeeza.
2 Unttii Musera pettippodayis shaararannee abba xammaqintteeza.
3 Unttii ubbay pettii ayyana katha meeza.
4 Ma ubbay pettii ayyana ushsh uzheeza. Unttan kaalliza ayyana zaallap
pultteez ushsha uzheeza; ye zaallaykka Kiristtoosa.
5 Zini Xoossay unttapp gaamitayil ufayttekkazay gishos u ahay liizho
demba wodhdhii atteeza.
6 Unttii iita baz amotteezay garkk, nuukka iita baz amottamay garkk yeyi
ubbay nuus aaziso maaqqeeza.
7 Geeshsha Maxaafayid, «Asay maadayisinnee uzhodayis betteeza; ma
yexxodayis denddeeza» ginttintteezay garkk unttapp pettay pettay eeqa
goynneezay garkk yi eeqa goynnippate.
8 Unttapp pettay pettay laammeezay garkk nuukka nagara ootho. Yeypp
denddeezayid unttapp pettii gallas laatamannee hayidzii mukulo as
yhayqqeeza.
9 Unttapp pettay pettay Goda paaccii shooshar dukinttii yhayqqeezay
garkk nu Goda faaccodayis beezooya.
10 Unttapp pettay pettay olii yhayiqo ki7iz kiitanchchayir dhabeezay garkk
yinttikka oollippate.
11 Yha unttal afa helleez ubbay nu naaginttoday garkk nuus aaziso
maaqqeeza. Ma wode wurssithal afa yez nuus timirtte maaqqoday garkk
yha ubbay xaafintteeza.
12 Yeyi gishos, eqqeeza aaziz oonkka pokkaamay garkk fana naago.
13 Asi ubba heliza paacepp attin duma paace yinttan hellekkaya. Yi
wolqqay danda7izaypp aath paacer yi paacinttaamay garkk aathii inggowa
Xoossay ammanintteezaya. Yinttan paace heliza wode ye paacayid E yinttan
danda7isoda. Ma ye paacaypp yi kezod oga E giigisoda.
14 Yikkee, ta al7o ishuntho, eeqa goynnopp haakkoytta.

10:1 Kes. 13:21-22; 14:22-29 **10:3** Kes. 16:35 **10:4** Kes. 17:6; Tay. 20:11 **10:5** Tay. 14:29-30
10:6 Tay. 11:4 **10:7** Kes. 32:6 **10:8** Tay. 25:1-18 **10:9** Tay. 21:5-6 **10:10** Tay. 16:41-49

15 Yi kahaama as maaqqeez gishos ta yhaya odiza. Taanii gizay tuma
maaqqeezana yi yi ubbas pirddoytta.
16 Nuunii Xooss galatii shaakinttiza anjjo xuu7ay Kiristtoosa suuthar pet-
tipettethi yeza baasannee? Ma nuunii miiz booray Kiristtoosa ashayira
pettipettithii yeza baasannee?
17 Nuunii gaame maaqqikokka booray petto, nu ye pettii boora shaakint-
tiza gishos pettii asetithii.
18 An Isreele asay ootheeza akaakoytta. Yarshshintteez yarshsho miizitayis
Yarshsho bessayira pettipettithii baasannee?
19 Taanii ab godayis koyii ginee? Eeqas yarshshintteez kathay woy eeqay
pathizabaz guusonnee?
20 Wa77a, Unttii yarshshizay Xoossis baazin tuna ayyanitayisii. Yeyi gishos,
yinttis tuna ayyaanitayra pettipettithii yezoday garkk ta koyooya.
21 Yi Goday xuu7aypp uzhittar, ma tuna ayyanitay xuu7aypp uzhodayis yi
danda7ooya. Goda gaytaypp miittar ma tuna ayyanitay gaytaypp maadayis
danda7oowa.
22 Nu yeya udii Goda shentho? Nu minotithar eepp aadhinenee?
23 Yi «Ubba baz nuus inggintteeza» zin ubbay adooya. «Ubba baz nuus
inggintteeza» giza zin ubba baz adooya.
24 Pettii pettii as, hara as maaddiza baz qoppodayis beezinepp attin fana
maaddiza baz aadda qoppippe.
25 Yi kahayid sidhe medhdhiza haasii gabell bayizinttiza asho si77i gi
moytta.
26 Abis giiko, «Sa7annee sa7all yez ubbay Godayisii.»
27 Pettii ammanoowa as yinttan imatos koy xeegiko yhanigodayis koyko
yhanigoytta. Yi kahayid sidhekka yi tiina aathizabaz ubba moytta.
28 Zini pettii as, «Yhay eeqas yarshintteez bazii» giiko, ye yinttis odeez athay
gishonnee e kahay gishos ye katha miipatte.
29 Taanii, kaha gishos gi yinttis odizay athay kaha ginepp attin yi kaha
baaya.
Hara as kaha gishos gi taanii ta wallotithayil abis pirddo?
30 Taanii miiz katha Xooss galatii miiko balintteezaya garkk abis borint-
todee?
31 Yikkee, yi ab miiko ab uzhiko, woy ab oothikokka ubba baz Xooss
bonchchos oothoytta.
32 Ayihudita maaqqin Girikita maaqqin woy Xooss woosa keetha maaqqin
ooskka dhube maaqqipatte.
33 Taanii ubba wode gaamita ashshodayis unttii maaddinttiza oge
koyinepp attin tana maaddiza oge koyooya.

11

1 Taanii Kiristtoosa aazizay garkk, yinttikka tana aazoytta.

Goynno woga

2 Yi ubba bazar tana qoppiza gishonnee ta taamarsseez timirttita miinthii
naageez gishos ta yinttan galatiza.
3 Zini Kiristtoosa dhiirathi ubbitayis omma, dhiirathi maachchis omma,
ma Xoossay Kiristtoosas omma maaqqeezana yi eroday garkk ta koyiza.
4 Fa omma guulunttii Xooss woossiza woy tinbbite odiza diirithi ubbay
omma maaqqeez Kiristtoosa toochchiza.

10:16 Mat. 26:26-28; Mar. 14:22-24; Luq. 22:19-20 **10:18** Lewii. 7:6 **10:22** Nam7i. 32:21 **10:23** 1 Qor. 6:12 **10:26** Maz. 24:1 **11:1** 1 Qor. 4:16; Filp. 3:17

5 Fa omma qacekka Xooss woossiza woy tinbbite odiz maachchat kustte
maaqqeez fa azina toochchiza. Fa omma qacekka maachchat fa omma
meedintteez maachch as garkk fayidinttiza.
6 Maachch asii fa omma qacaam ixxiko, fa omma gachintto. Zini iis omma
gachcho woy meedo borsso baz maaqqiko fa omma qaco.
7 Dhiirathii Xooss aazisonnee Xooss bonchcho maaqqeez gishos fa omma
qacodayis beezooya, zin maachchii dhiirath bonchcho.
8 Maachchii dhiirathapp medhintteezapp attin dhiirathi maachchapp
medhinttibekkaya.
9 Maachch as dhiirathis medhinttezapp attin dhiirathii maachchis med-
hinttekkaya.
10 Yhay gishonnee kiitanchchitay gishos maachch asii paas mawute
yezana beeziza malla fa omma qacodayis beeziza.
11 Zini Goday qofayid maachch asii dhiirth bayith yezaamii; dhiirathikka
maachchi bayth yezaamii.
12 Maachch asii dhiirathapp medhintteezay garkk dhiirathikka
maachchapp yelintteeza. Zini ubbaykka Xoossapp medhintteeza.
13 An yi pirddoytta. Maachchii fa omma qacekka Xooss woossodayis
beezinee?
14 Dhiirathii fa omma dichchiko ees borsso maaqqeezana hara attozin
medhetithii tamaarssosanee?
15 Zini maachchii fa omma dichchiko iis bonchcho baasannee? Maachchis
omma inggintteezay iza fana kammoday garkke.
16 Zini yhayil afa palamodayis koyeez as yeziko, nuus maaqqin woy Xooss
woosa keethitayis maaqqin yhaypp hara woga baaya.

Goday kaho ekkiza maara
(Mat. 26:26-29; Mar. 14:22-25; Luq. 22:14-20)

17 Yi pettipp shiiqizay maaddiza baz baazin qohiza maaqqeez gishos yhatti
ta inggiza azazayid yinttan nashichchaamii.
18 Ta tiina si7eezay, yi woosa keetha shiiqodar yi gancce shaakotithii yeza.
Yeya ta si7eezaypp baggay tuma maaqqeezana ta ammaniza.
19 Yi ganccepp tumar yezitay oonanttazako erinttoday garkk yi gancce
shaako yessi attaamii.
20 Yi pettipp shiiqiza wode yi shiiqii miizay Goday kaho baaya.
21 Yi katha miiz wode pettay petta naagekka paasa paasa miiz gishos pettay
nayinttiza yhankkay ma mathiza.
22 Tuma yi maadayssinnee uzhodayis yinttis kara baasa? Woy Xooss woosa
keeth kadhinee? Akkokka baa manqqita yeellathodayisonnee? Ta yinttan
waago? Yhayir ta yinttan nashichcho? Nashichchaamii.
23 Taanii yinttis inggeez timirttita Godaypp ekkeeza. Goda Yesuusa aadhii
ingginttiz qamma boora ekkii,
24 Xooss galat. Boora baxxii «Yashitte; moytta. Yhay yinttis ingginttiza ta
asho. Yhaya miittar tana qopoytta» yeegeeza.
25 Yey garkkekka, kaha mi maaqqin, xuu7a ekkii, «Yha xuu7ay ta suuthar
caaqiz oroth caaqo. Yi ezaypp uzhitar ubba wode tana qopoytta» yeegeeza.
26 Yi yha boora miiz wodennee yha xuu7a uzhiz wode ubbayid Goday
ye7od hellodayis E yhayiqa ododa.
27 Yeyi gishos, beezoowa oger Goday boora miiz woy Goday xuu7a uzhiz
oonkka eez ashannee suutha toochcheez gishos fa nagarayis oycinttiza.
28 Zini as fana faacco. Yeezii boora muyee; xuu7ayppekka uzho.

11:7 Medhe. 1:26-27 **11:8** Medhe. 2:18-23 **11:25** Kes. 24:6-8; Erim. 31:31-34

29 Goday ashaybagga shaakkii erekka, boora miikonnee xuu7aypp uzhiko,
faal afa pirdda shiishiza.
30 Yeyi gishos, yi ganccepp gaamitay daabureeza; harggintteeza; ma gaame
asitay yhayqqeeza.
31 Zini nu nuna paacii be7eezi baz maaqqeezako, nuul afa pirddinttamii.
32 Alame pirddinttiza wode nu alamayra pirddinttaamay garkk yhatti
Goday nuna seeriza.
33 Yeyi gishos, ta ishuntho, Goday kaho maadayis yi shiiqiza wode woli
naagoytta.
34 Yi shiiqay pirddas maaqqaamay garkk nayintteez oonkka yeziko, fa kara
muye.
Atteezibaz taanii ged yhanigii yinttis ododa.

12

Geeshsha Ayyana imotita

1 Ta ishuntho, Geeshsha Ayyana imotitay bazkka yi eroday garkk ta koyiza.
2 Yi Xooss ammanoowa wode doona baa eeqako gooshintti, yi erowazitayi-
rakka yhanigeezana yi eriza.
3 Xooss Ayyanay kaalithiza as oonkka, «Yesuus qanggintto» yeegooya.
Ma Geeshsha Ayyanay kaalithekkazin, oonkka, «Yesuus Goda» godayis
danda7oozana yi eroday garkk ta koyiza.
4 Duma duma Ayyana imotitay yeza, zin imotita inggiza Ayyanay petta.
5 Nu Godayis oothiza duma duma oositay yeza, zin Goday petta.
6 Nu Godayis oothiza duma duma ogitay yeza, zin ye ogayir as ubbayir
oothiz Xoossay petta.
7 Zini pettayis pettayis inggintteez qonccith imotitay wolla maaddinttoday
garkk.
8 Geeshsha Ayyanay pettayis ecetithi kumeez qaala inggiza; ma pettayis
eratithii kumeez qaala inggiza.
9 Ye Geeshsha Ayyanay pettayis ammano, yhankkayis ma pathiza wolqqa
inggiza.
10 Geeshsha Ayyanay pettayis malata oothiza wolqqa, pettayis tinbbite
odiza wolqqa inggiza. Pettayis ayyanapp ayyana shaakkii eriza wolqqa,
pettayis duma duma doonar odiza wolqqa, ma pettayis duma duma doonar
odintteezana billiz wolqqa inggiza.
11 Zini yha ubba oothizay ye pettii Geeshsha Ayyana. E koyeezay garkk
pettayis pettayis asayis duma duma imota inggiza.

Pettii asetithal duma duma billitita

12 Pettii asetithal gaame billititay yeza, zin ye duma duma billititay pettii
asetithi maaqqiza. Yey garkkekka, Kiristtoosa duma duma billititay yez
pettii asetith garkke.
13 Nuunii Ayihude maaqqin Girike maaqqin aylle maaqqin womaanno
maaqqin, ubbay pettii asetith maaqqodayis Geeshsha Ayyanar
xammaqqintteeza. Ma nu ubbay pettii Geeshsha Ayyana ekkeeza.
14 Nu asetithal duma duma billititay yezapp attin pettii billite aadda baaya.
15 Tokay, «Taanii kushe maaqqekka gishos billite baaya» giiko, E yeya geez
gishos billitetithay attinnee?
16 Haye, «Taanii aafe maaqqekka gishos billite baaya» giiko, E yeya geez
gishos asetithapp pettii billite maaqqithay attinennee?

12:4 Oro. 12:6-8 **12:12** Oro. 12:4-5

17 Asetith ubbay aafe aadda maaqqiko, nu abar si7odee? Ma asetithi ubbay
haye aadda maaqqiko nu abar singgode?
18 Zini Xoossay fa koyeezay garkk, asetith gancce duma duma billitita
gaddeeza.
19 Ubbay pettii billite maaqqeezako asetithii anapp benttode?
20 Zini billititay gaame maaqqikokka, asetithay petto.
21 Aafe kusheko, «Ne taas koshshooya» godayis danda7ooya, woy omma
toheko, «Ne taas beezooya» godayis danda7ooya.
22 Zini daabura aaziz asetith billititay nuus usa koshshiza.
23 Bonchcho koshshoowa gi nu qoppiza nu billitita lo7ith bonchchoda. Ma
nu borssinttiza nu asetith billitita aathii bonchchii naagoda.
24 Nu bi7in borssowa asetith billitayis bonchcho koshshooya. Zini Xoossay
nu asetith billitita woli hellith borssiza billitayis aadhiz bonchcho inggeeza.
25 Asetith billititay pettay pettayir shaako medhdhekka woli qoppoday
garkk udii medheeza.
26 Asetith billititaypp pettay hargginttiko billititay ubbay ezar hargginttiza.
Asetith billititaypp pettay bonchchinttiko billititay ubbay ezar ufayttiza.
27 Yi ubbay Kiristtoosa asetithi; ma yi pettay pettay E billitita.
28 Woosa keetha Xoossay, tiina hawaarita, nam7intho nabita, hayidzintha
asitamaarita, kaallii malatita oothizita, pathizita, yhankkita maaddizita,
woosa keeth aqizitannee, duma duma doonar odizita gaddeeza.
29 Ubbay hawaare? Ubbay nabe? Ubbay asitamaare? Ubbay malata udine?
30 Ubbay pathinee? Ubbay duma duma doonar odinttinee? Ubbay duma
duma doonar odinttizana bili7inee?
31 Zini ubbaypp aadhiz imota miinthii koyoytta.
Ma ubbaypp aadhiz oga ta yinttan beezoda.

13

Tuma siiqo

1 Taanii as doonarannee kiitanchcho doonar odinttodayis danda7ikokka,
taas siiqo dhabiko, giiriz daala woy ooshiz woorlle garkke.
2 Tinbbite odiz imota taas yezikoka, xuura ubba erikokka, eratithii ubbay
yezikoka, ma amba denthii hara aqo kanggiza ammano taas yezikoka, siiqo
dhabiko, ta cer haniza.
3 Taas yeza baz ubba manqqos inggikokka, hara attozin, tana tamas aathii
inggikokka, siiqo dhabiko tana akkokka adamii.
4 Siiqo danda7iza. Siiqo keeha. Siiqo qanatooya. Siiqo ceeqinttooya. Siiqo
utirttooya.
5 Siiqo beezowabaz oothooya. Siiqo uuzattooya. Siiqo yilotooya. Siiqo
qoho payidooya.
6 Siiqo tumar ufayttinepp attin worzher ufayttooya.
7 Siiqo ubba danda7iza; ubba ammaniza; lo77o baz hanoda gi, ufayisar
naagiza; ubba bazar miinggiza.
8 Siiqo wurssithii hellodayis dhabooya. Zini tinbbite attoda; duma duma
doonar odinttizay attoda; eratithaykka aadhoda.
9 Nu eratithapp laafa eriza; tinbbitepp bagga odiza.
10 Zini folo maaqqeezay ye7eez wode folo baazay attoda.
11 Taanii na7azar na7a garkk nashshiza; na7a garkk qoppiza; na7a garkk
akaakiza. Ta wozinaama maaqqeez wode na7atith hana ashsheeza.

12:28 Efi. 4:11 **13:2** Mat. 17:20; 21:21; Mar. 11:23

12 Yhatti poo7o baa aqo masttooter bi7izay garkk nu bi7iza, zin ye wode nu
qonccer be7ada. Yhatti nu eretithapp xiqqa eriza, zin ye wode Xoossay nuna
erizay garkk folo eroda.
13 Yikkee, ammano, ufayssinnee siiqo, yha hayidzitay eqqii yezoda. Zin
yhayttitaypp aadhizay siiqo.

14

Tinbbitennee duma duma doonar odintto

1 Siiqo kaalloytta. Ayyana imotita miinthii koyoytta; ubbapp aathii,
tinbbite imota miinthii koyoytta.
2 Duma duma doonar odinttiza asii Xoossayis odizapp attin asis odooya.
Zini asis qonccekka xuura Ayyana wolqqar odinttiza gishos oonkka E odint-
tizana akaakooya.
3 Zini tinbbite odizitay as dichchodayis, minthathodayisinnee xaalisodayis
asis odiza.
4 Duma duma doonar odiza as fana dichchiza. Zini tinbbite odiza as woosa
keeth dichchiza.
5 Yi ubbay duma duma doonar odinttizako ta dosiza, zin tinbbite odizako
ta usa dosiza. Duma duma doonar odinttizana woosa keeth dichchis bili7iz
as dhabiko, duma duma doona odinttizaypp tinbbite odizay aadhiza.
6 Zin ta ishuntho, taanii yinttiko yhanigii qonccithar woy eratithar woy
tinbbite odor woy timirtte bayth duma duma doonar odenttiko yinttan ab
maaddodee?
7 Duma duma yeth miishayis pettii girssi yeziko, shulishulo girssinne diith
girssi wayizii shaakkii erodee?
8 Ma tulitulo pugo shaakkii erinttaam ixxiko olas giiginttizay oonoo?
9 Yey garkkekka, duma duma doonar yi odinttizay qoncce maaqqaam
ixxiko yi odiza oonii erodee? Yeyi carkkor odinttizay garkke.
10 Yha alamel gaame doonitay yeza; ye ubbayis bili7ithii yeza.
11 Zini pettii as odinttiza doona taanii eraam ixxiko E taas imathe
maaqqiza; taakka ees imathe maaqqiza.
12 Yey garkkekka, Geeshsha Ayyana imota yi ekkodayis miinthii koyko,
woosa keeth dichchayis ubbapp aadhiz imota koyoytta.
13 Duma duma doonar odinttiza as fa oda bilodayis birshshith imotay
ingginttoday garkk Xooss woosso.
14 Taanii duma duma doonar Xooss woossiko, ta ayyanay woossiza, zin ta
wozinay akkokka maadinttooya.
15 Yeezin, ta ab oothodayis koshshee? Taanii ta ayyanar woosiza; ta
kahayirakka woosiza. Taanii ta ayyanar yexxiza; ta kahayirakka yexxiza.
16 Yeya maaqqaam ixxiko neenii ne ayyanar Xooss galatiza wode ye aqayid
neenii giza erekka as ne galatiza wode, «Amin77ii» gode?
17 Neenii Xooss galatizay lo77o, zin hara as maaddooya.
18 Ta yi ubbaypp aathii duma duma doonar odinttiza gishos Xooss galatiza.
19 Zini taanii woosa keetha harita tamaarssodayis duma duma doonar
taphphii mukulo qaala odinttizaypp erinttiza doonar ichchin qaala odo
dosiza.
20 Ta ishuntho, yi iita qofas na7itay garkk maaqqoyttap attin qopar na7a
maaqqipatte wozinaamita maaqqoytta.
21 Goday, Geeshsha Maxaafayid,
«Taanii yha asayis,
duma duma doonar odinttiza asayirannee
imath doonar odinttiza asayir odiza.

Zini yeyi haninikka tana si7ooya» yeegiza.
22 Yikkee, duma duma doonar oday, ammanoowa asayis malla
maaqqinepp attin ammaniza asayis baaya. Tinbbite ammaniza asayis
malla maaqqinepp attin ammanoowa asayis baaya.
23 Woosa keeth asay pettipp shiiqeez wode ubbay duma duma doonar
odinttiko eroowa woy ammanoowa asay yi shiiqo yi7ii, «Yhayttitay eeyiza»
goosane?
24 Zini eroowa woy ammanoowa asay woosa keeth geliza wode asay
tinbbite ododar, si7iko fa nagara akaakoda; ma E si7eez qaalayid pirddint-
toda.
25 Unttii e wozina geemmeez qofa qonccisoda. Yey garkkekka, «Tuma
Xoossay yi gancce yeza» yeegii markkattii, xuggunii Xoossayis goynnoda.

Goynno woga

26 Ta ishuntho, nu waago? Yi pettipp shiiqiza wode pettayis mazmuure
yeza; pettayis taamarsso imotay yeza; pettayis qonccithii yeza; pettayis
duma duma doonar odintto yeza; pettayis bili7iz imotay yeza. Ye ubbay
woosa keethana dichchizabaz maaqqodayis beeziza.
27 Duma duma doonar odinttiza asitay yeziko, nam7e woy ganggiko hayidz
maaqqiko maarar maarar naaginttii ododayis beeziza. Unttii odinttizana
hara as billo.
28 Zini billiz as dhabiko, duma duma doonar odinttizay woosa keetha si77i
go. Faasinnee fa Xoossayis odo.
29 Tinbbite odizitay nam7e woy hayidz maaqqii odo. Ma yhankkitay unttii
gizibaz shaakko.
30 Ye shiiqayid yez hara asis pettibaz qoncciko tiina odinttizay si77i go.
31 Ubbay tamaaroday garkkennee ubbay miinggoday garkk maarar
maarar tinbbite ododayis danda7iza.
32 Nabitay ayyanay nabitayis azazinttiza.
33 Xoossay sarotith Xoossapp attin cabbo Xooss baaya. Geeshshitay woosa
keethitay ubbay yey garkke.
34 Maachchitay woosa keeth shiiqo si77i go. Higge gizay garkk unttii
haarinttopp attin woosa keetha ododayis unttis mawute baaya.
35 Maachchitay woosa keetha odintto borsso maaqqeez gishos pettii pet-
tibaz erodayis koyko kara fa azina oyco.
36 Xooss qaala tiina yi ke7eenee? Woy Xooss qaalay yi aaddako ye7eenee?
37 Oonkka fana nabe woy fana Xooss as gi qoppiko, taanii yinttis xaafeezay
Goday azazo maaqqeezana akaako.
38 Zini oonkka eraam ixxiko eekka erinttippe.
39 Yeyi gishos, ta ishuntho, tinbbite ododayis miinthii amottoytta; ma duma
duma doonar odinttaka kayppate.
40 Zini ubbaykka wogarannee maarar maaqqo.

15

Kiristtoosa yhayiqopp denddo

1 Ta ishuntho, ta yinttis markkatteez Wonggile yi ekkeezannee yi am-
manayid miinggii eqqeezana yi akaakoday garkk ta koyiza.
2 Ta taamarsseez Wonggile miinthii aykkiko yi ezayir attoda. Yeyi hanaam
ixxiko yi ammanay cere maaqqada.
3 Taanii ekkeez ubbaypp aadhiz kiita tiinatii yinttis inggeeza. Yeykka,
Geeshsha Maxaafay gizay garkk, Kiristtoosa nu nagara gishos yhayqqeeza.

14:21 Isa. 28:11-12 **15:3** Isa. 53:5-12

4 Moogintteeza; Geeshsha Maxaafay gizay garkk, hayidzintha gallas yhay-
iqopp dendeeza.
5 Phixiroosas qoncceeza. Yeypp guye, taphpho nam7i hawaaritayis bent-
teeza.
6 Ichchin xeetapp gaanggiza ammanizitayis pettii toke bentteeza. Unttapp
gaamitay yhanno hellodayis paxa yeza, zin xiqqitay yhayqqeeza.
7 Yeypp guye, Yayqqoobas bentteeza; zuleppekka fa hawaaritayis ubbayis
bentteeza.
8 Ma wurssitha bullith garkk maaqqeez taas bentteeza.
9 Taanii Yesuusa hawaaritay ubbaypp laafa. Taanii Xooss woosa keeth
bayi7itheez gishos Yesuusa hawaare ginttinttii xeeginttodayis beezowaza.
10 Zini Xooss aadho keehatithayid yhatti maaqqeezay tana; E taas inggeez
aadho keehatithay cer attekkaya. Taanii yhankko hawaaritaypp aathii
daabureeza. Zini taara yez Xooss aadho keehatithay ootheenepp attin tana
baaya.
11 Yikkee, tana maaqqin unttii, nu ubbay tamaarssizay yeya; yinttikka ye
kiita ammaneeza.

Yhayiqopp denddo

12 Kiristtoosa yhayiqopp denddeezana nu sabbakiza wode yinttipp pettay
pettay yeezin, wayizii, «Yhayiqopp denddo baaya» yeeginee?
13 Yhayiqopp denddo baabaz maaqqiko Kiristtoosa yhayiqopp denddekka
guusii.
14 Kiristtoosa yhayiqopp denddekkabaz maaqqiko nu timirttaykka yi am-
manaykka cere.
15 Yhayiqopp denddo baazin, nuunii Xoossay, «Kiristtoosana yhayiqopp
dentheeza» yeegii sabbakittar wordo Xooss markkitta maaqqeez guussii.
16 Yhayqqeez asay yhayiqopp dendowabaz maaqqiko yikkee, Kiristtoosa
yhayiqopp denddekkaya.
17 Kiristtoosa yhayiqopp denddekkabaz maaqqiko, yi ammanay cere; ma
yi yhanno hellodayis yi nagarara yeza.
18 Yikkee, Kiristtoosa ammanii yhayqqeezitaykka dhabeeza guussii.
19 Nuunii yha alame yess aaddas Kiristtoosar ufayssa ootheezibaz
maaqqiko, yha sa7all yez as ubbaypp nubazi aadho azanthizabaz
maaqqada.
20 Zini Kiristtoosa yhayqqeezitayis yhayiqopp dendor bayra maaqqii tuma
dendeeza.
21 Yhayiqo pettii as baggar yha alame ye7ezay garkk yhayiqopp dendokka
pettii as baggar ye7eeza.
22 Addaame baggar as ubbay yhayqqeezay garkk Kiristtoosa baggar as
ubbay de7o yeziza.
23 Zini pettay pettay fa muurar muurar dendoda. Kiristtoosa ubbaypp
bayiratii dendeeza; yeypp guye, Kiristtoosasitay E yi7iza wode dendoda.
24 Yeypp guye, Kiristtoosa haarizita, mawutennee wolqqa ubba dhabisii,
kaatetitha Xooss Adayis inggiza wode wode wurssithay ye7oda.
25 Xoossay e morkkita ubba e toke oommo olod hellodayis Kiristtoosa
kawutodayis beeziza.
26 Wurssithal E dhabisodayis yez morkkay yhayiqo.

15:4 Maz. 16:8-10; Mat. 12:40; Haw. O. 2:24-32 **15:5** Mat. 28:16-17; Mar. 16:14; Luq. 24:34, 36; Wan. 20:19 **15:8** Haw. O. 9:3-6 **15:9** Haw. O. 8:3 **15:25** Maz. 110:1

27 Geeshsha Maxaafayid, «Xoossay ubba baz e mawute oommo haariseeza» ginttinttii xaafintteeza. Zini ubba e mawutaypp oommo haariseeza gizay, Xooss Aday aadda attiko ubba baz e mawutaypp oommo haariseeza.
28 Ubba baz Kiristtoosa mawutaypp oommo haarintteezaypp guye Kiristtoosa ma fa ommas ubba baz paas haariseez Xoossayis haarinttoda. Ye wode Xoossay fa aadda ubba haaroda.
29 Yhayqqeezitay dendowabaz maaqqiko u gishos xammaqinttiza asay abis waayinee? Yhayqqeezitay dendowabaz maaqqiko yeezin, abis, asay yhayqqeezitay gishos xammaqinttinee?
30 Yeezin, nuunii abis ubba wode nunatitha metos aathii ingginee?
31 Ta ishuntho, ta gallas gallas yhayiqos aadhii ingginttiza. Yeykka, Goda Yesuus kiristtoosal yez de7o pettipettiethayid yinttal ceeqqiza gishosii.
32 As qof agarkk maaqqiko, taanii Efesoone do7ara butiteezay tana ab maaddee? Yhayqqeezitay yhayiqopp dendowabaz maaqqiko, «Wonttii nu yhayqqiz gishos yhayino maada uzhoda» yeegiz asay garkk maaqqiza.
33 Balinttipate! Iita zhametithii lo77o hano iissiza.
34 Yi kahayiko maaqqoytta. Nagara oothipate. Yinttapp pettii pettii asay Xooss erooya. Taanii yinttan yeellathodayis yeya giza.

Denddo asetithi

35 Pettii asii, «Yhayqqeez asay wayizii denddee? Unttii ab garkk asetithara ye7odee?» yeegith attaamii.
36 Neno boozayyo, neenii biittal zeriz zerithay yhayqqekka dolooya.
37 Neenii zerizay gistte maaqqo woy hara katha wooqqoowa aafa aadda zerinepp attin doleez dola baaya.
38 Zini Xoossay zerethitayis fa doseezay garkk medhetithii inggiza. Duma duma zerithitayis duma duma asetithi inggiza.
39 Medhetith ubbay asho petto baaya. Zini as asho petto; mehe asho hara; kafitay asho hara; ma molo ashokka hara.
40 Salo asetithii yeza; ma sa7a asetithikka yeza. Zini salo asetith bonchcho pettii mala; ma sa7a asetith bonchcho hara.
41 Awa bonchcho hara; agina bonchcho hara; xoolinttitay bonchcho hara; pettii xoolinttay hara xoolinttopp bonchchor dummatiza.
42 Yhayqqeezitay yhayiqopp denddiza wode yey garkk hanoda. Wooqqiza asetithay zerinttiza; wooqqoowa asetithi maaqqii denddiza.
43 Toochcher zerinttii, bonchchor dendoda; daaburisar zerinttii, wolqqar dendoda.
44 Medhetith asetithar zerinttii, ayyana asetithi maaqqii dendoda. Medheta asetithii yeziko, ayyana asetithi yeza.
45 Yey garkkekka, Geeshsha Maxaafayid, «Tiina athay, Addaama, path yez as maaqqii medhintteeza» yeegiza. Zini guye Addaama, Kiristtoosa, de7o inggiza ayyana maaqqeeza.
46 Zini medheta as tiina yi7in, guyepp ayyana as ye7eenepp attin ayyana as tiina ye7ekkaya.
47 Tiina Addaam biittapp medhintteez biitta as; nam7intho Addaama salopp ye7eeza.
48 Biittapp medhintteezitay biittaypp medhintteezana aaziza. Saloositay salopp ye7eezana aaziza.
49 Nuunii biittapp medhintteez atha aazizay garkk salopp ye7eez athakka aaziza.

15:27 Maz. 8:6 **15:32** Isa. 22:13 **15:45** Medhe. 2:7

50 Ta ishuntho, ta gizay yeya; ashonnee suuthii Xooss kaatetith laattodayis
danda7ooya. Wooqqiza asetithay wooqqoowa asetitha laattooya.
51 Ta yinttis pettii xuure ododa. Nu ubbay yhayqqaamii, zin wurssithal
ubbay laaminttoda.
52 Tulitulo puginttodar aafe qiphii be7adayis qoppekka laaminttoda.
Yhayqqeez asay wooqqaam as maaqqii dendoda; nuukka laaminttoda.
53 Yhay wooqqizay wooqqaamana, yhayi yhayqqizay yhayqqaamana
ma77odayis beeziza.
54 Yhay wooqqizay wooqqaamana, ma yhayi yhayqqizay yhayqqaamana
ma77iza wode Geeshsha Maxaafayid, «Yhayiqo gamithar mitintteeza» giz
qaalay polinttoda.
55 Yey garkkekka,
«Yhayiqo, ne gamithay aba yenee?
Yhayiqo, ne yiishshay aba yenee?»
56 Yhayiqo dukkiza yiishshay nagara; ma nagara wolqqay higge.
57 Zini nu Goda Yesuus Kiristtoosa baggar nuus gamith inggiza Xoossana
galata hello.
58 Yeyi gishos, ta siiqo ishuntho, eni7ekka miinggii eqqoytta. Goday
oosayid yi daaburizay cere baazana erii ubba wode Goday oosa azallekkazar
oothoytta.

16

Ammaniza Asayis shiiqeez tam7e

1 Ammaniza asayis miisha shiisho bagga Galata woosa keethitayis taanii
azazeezay garkk yinttikka oothoytta.
2 Miishe shiisho ta yinttiko yhanigodar maaqqaamay garkk pettay pettay
saaminttapp tiina gallas, wogga wode wogga wode fa denggiza bazapp kessii
fa kara gantho.
3 Taanii ged yhanigeez wode miishe Yerusalaame helthoday garkk yi
dooreez asayis dabddaabbe inggii unttan Yerusalaame azazoda.
4 Unttar tana yhamo beeziza baz maaqqiko unttii taara yhanigodayis
danda7iza.

Phawuloosa qofa

5 Taanii Maqadoonar aadhodayis qoppeez gishos ged yhanigii yinttiko
ye7oda.
6 Ta yhanigiza aqo ana maaqqikokka, ta yhamayid yi tana maaddoday
garkk yi kale xiqqa wode gam7ekka attaamii. Barigo aginita yi kale aatho
waayii ashshoda.
7 Taanii ogera aadhittar yinttan be7adayis koyooya. Goday giiko, yi kale
unddenna wode katam7odayis qoppiza.
8 Zini taanii Phenxeqosxe Baale hellodayis Efesoona gam7oda.
9 Taas ooso kumeeza dalgge peenggay dooyintteeza, zin gaame eqinttiza
morkkitay yeza.
10 E ta garkk Goda ooso oothiza as maaqqeez gishos Ximaatoosa yinttiko
yhanigiko, yi kale E yashittekkazar yezoday garkk oothoytta.
11 Oonkka eza kadhippe. E taako saro maaqqoday garkk eza maaddii
moyzoytta. Taanii E yhankko ammanizitayir maaqqodana naagiza.

15:51 1 Tes. 4:15-17 **15:54** Isa. 25:8 **15:55** Hosa. 13:14 **16:1** Oro. 15:25-26 **16:5** Haw. O. 19:21 **16:9** Lewii. 23:15-21; Nam7i. 16:9-11; Haw. O. 19:8-10 **16:10** 1 Qor. 4:17

12 Nu isha Aphphiloosa yhankko ammanizitayir yinttiko yhammaday
garkk ta eza miinthii woosseeza. Yhatti yinttiko yhanigodayis koyekkaya, zin
ees giigeez wode yinttiko yhammada.

Wurssith zorennee sarotho

13 Barkkoytta; Ammanor eqqoytta; xaaloytta; miinggoytta.
14 Ooso ubba siiqor oothoytta.
15 Ta ishuntho, Isxifaanosennee e kara asay Akkaya biitta unttii ti-
ina ammaneezita maaqqeezannee ammanizita maaddodayis fana aathii
inggeezana yi eriza.
16 Yinttikka u garkk asisinnee, unttara oosor daaburiza ubbayis kiitentto-
day garkk ta yinttan woosiza.
17 Isxifaanosa, Firdonaaxisennee Akkayqoosa taako ye7eezay tana
ufaysseeza. Yi baa aqo unttii yinttan maaqqii ta paca kuntheeza.
18 Unttii yinttan ufaysseezay garkk tanakka ufaysseeza. Yey garkk asita
denthithoytta.
19 Iisa woosa keeth asay yinttan saro giza. Aqilannee Phirisqila fa kara
shiiqiza woosa keeth asayira pettipp yinttan Goday sunthayir sarotheeza.
20 Ammaniza ishitay ubbay yinttan saro yeegiza.
Geesh yeerintto yeerinttittar woli sarothoytta.
21 Taanii, Phawuloosa, yha sarotha ta kusher xaafeeza.
22 Goda dosowa as yeziko, baadintteeza maaqqo. Nu Godayyo, yhana
ye7oba!
23 Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay yinttar maaqqo.
24 Ta siiqqay Kiristtoosa Yesuusar yez yi ubbayira maaqqo. Amin77ii.

16:15 1 Qor. 1:16 **16:19** Haw. O. 18:2

Phawuloosa Qoronttoosa Asayis Xaafeez Nam7intho Kiita

Gelo

Phawuloosa Qoronttoosa asayis xaafeez nam7intho kiitay xaafintteezay, ees Qoronttoosa woosa keethara yez zatay iita meto gancce gelii yez wode. Pettii pettii woosa keeth asitay Phawuloosana iita boro borikokka Phawuloosa dabbotith medhdhodayis ees amo yezana beeziza. Yeyi hanodar dama ufayss ufayttodayis danda7izaya beeziza.

Phawuloosa fa kiitay tiina kifilayid, Qoronttoosa woosa keethara ees yez pettipettith beezii, woosa keetha medhintteez borosinnee ixos abis mino mahith inggeezako odiza. Yeyira helthii e seeray unttan nagarapp mahii dabothos heltheez gishos E ufaytteez ufassana unttis beeziza. Kaallikka, Yihuda yez ammaniza asay maaddodayis paas yeza bazapp cere inggoday garkk hassaysiza. Wurssith shemppitayid Phawuloosa fa hawaaretithayil afa denddeez mootayis mahith inggiza. Yeykka, Qoronttoosa woosa keetha yez pettii pettii asitay fana, «Tuma hawaare» udii, «Phawuloosana worddo hawaare» udii mootiza.

2 Qoronttoosa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-11*
Phawuloosannee Qoronttoosa woosa keetha *1:12–7:16*
Yihuda yez ammaniza asay tam7e *8:1–9:15*
Phawuloosa fa hawaaretithis inggeez mahith *10:1–13:10*
Kustte qofa *13:11-14*

1 Xooss shener Yesuus Kiristtoosa hawaare maaqqeez Phawuloosannee, nu isha Ximaatoosa,

Qoronttoosa yez Xooss woosa keethisinnee Akkaya biitta yez Xooss asayir pettipp Xooss as maaqqeezitayis xaafeez kiita.

2 Xooss nu Adayppennee Goda Yesuus Kiristtoosapp, aadho keehatethinnee sarotithii yinttis maaqqo.

Phawuloosa Xoossa galatiza

3 Maarotith Adayis, ubba wode nuna minthathiza Xoossayis, nu Goda Yesuus Kiristtoosa Adayis galata maaqqo.

4 Xoossay nuus inggeez minthathor, metor yezita nu minthathoday garkk Xoossay nuna nu meto ubbayid minthathiza.

5 Kiristtoosa gaame waayay nuul gaangeezay garkk ma kiristtoosa baggar E minthathay gaanggoda.

6 Nuunii waayinttiko yeyi yinttan minthathodayisnnee yinttan ashshodayisii. Ma nuunii minggiko nuunii waayayid garzheezay garkk yinttikka garzhii, Xoossay yinttis inggiza minthathor minggoda.

7 Yi nu ekkeez metay garkk ekkii, nu minthatha shaakinttodana nu eriza gishos nu yinttal gaddeez ufayssay mino.

8 Nu ishuntho, Iisa biitta nuna helleez meta yi eroday garkk nu koyiza. Ye nuna helleez metay nu wolqqaypp aadhin, shemppor attodibazikka nuus erinttekkazin.

9 Nuunii nuul afa yhayiqo pirdda pirddintteezay garkk qoppeeza. Zini nuunii nu ommas baazin, yhayqqeezita denthiza Xoossayil ammaninttoday garkk yeyi haneeza.

1:1 Haw. O. 18:1 **1:8** 1 Qor. 15:32

10 Xoossay yey garkk iita yhayiqopp nuna ashsheeza; yhattekka ashshiza;
tiinepekka E nuna ashshoda gi ezal ufayss gaddiza.
11 Woosar nuna maaddoytta. Gaame asay woosapp denddeezayid Xooss
imota nu denggiza wode gaame asay nu gishos Xoossa galattiza.

Phawuloosa fa qofa laammo bagga

12 Nu ceeqay yhaya. Nuunii yha alamel yezeez yessayid ubbarakka yint-
tar yezeez yessayid Xoossapp maaqqeez xilotitharannee luuletithar yinttar
yezeezana nu kahay markkatiza. Yeykka, yha alame ecetithar baazin Xooss
aadho keehatithay garkke.
13 Nu yinttis xaafeez dabddaabbe yi nabbabodayisinnee akaakodayis
danda7oowa bazi nu yinttis xaafaamii. Yi eza akaakodayis danda7izaya ta
ammaniza.
14 Yhatti yi nuna wursii erooya, zin tiinapp wurssii erodaya ta amman-
inttiza. Nu Goda Yesuusa maaqqiza wode nu yinttal ceeqinttizay garkk
yinttikka nuul ceeqinttoda.
15 Yeya taanii loyth ereez gishos yi nam7intho maadinttoday garkk yinttiko
yhanigodayis qofa acceeza.
16 Taanii Maqadoona yhanigitarannee ezaypp maaqqittar yinttan be7ada.
Taanii ezaypp Yihuda yhanigodar yi tana ta ogayid maaddoda gi qoppeeza.
17 Taanii yeya giittar ab oothodayis beezizako erekka as aazinee? Woy
taanii ta qofa acciz wode as qofa garkk, pettii toke «Ee» ma pettii toke «wa77a»
giz as garkkennee?
18 Zini Xoossay ammanintteeza maaqqeez gishos nu yinttis odiza qaalay
«Ee» woy «wa77a» giza walkka baaya.
19 Taara, Sillaaserannee Ximaatoosar yinttis markkatteez Xooss Na7ay,
Yesuus Kiristtoosa ubba wode «Eepp» attin «Ee» nnee «wa77a» baaya.
20 Xoossay inggod geez ubbay Kiristtoosa baggar «Ee» maaqqiza. Nuunii
Kiristtoosa baggar Xooss bonchchos, «Amin77ee» gizay yey gishosii.
21 Nuurannee yinttara Kiristtoosar miinggii eqqoday garkk udeezaynnee
fa oosayis dooreezay Xoosse.
22 Nuunii ebaz maaqqeezana erisodayis fa maatama nuul afa gaddeeza;
ma fa Geeshsha Ayyana saathi udii nu wozina gaddeeza.
23 Taanii Qoronttoosa yhanigekka atteezay yi azanaamay garkkesii; yeyi
worddo maaqqiko Xoossii taas markka.
24 Yi, yi ammanayid miinggii yez gishos nu yinttan ufayssodayis yinttar
wolla oothizitaypp attin yinttan yi ammanayil wolqqanthooya.

2

1 Taanii maaqqii yinttiko ye7aam gi qofa acceezay yinttan azanthaamayis.
2 Taanii yinttan azanthikokka ta azantheez yinttipp hara tana ufaysso-
dayis yezay oonoo?
3 Taanii yinttis ye dabddaabba xaafeezay, ta yinttan be7adayis yhanigodar
tana ufayssodayis beeziza asayir ta azanodayis koyowa gishosii. Ta ufayssay
yi ubbay ufayss maaqqizana ta ammaniza.
4 Taanii gaame waayerannee un77ar ma gaame aafuthar xaafeezay, yint-
tan azanthodayis baazin taanii yinttan ubba waafa garkk dosizako yinttan
erisodayisii.

Qoheezana maarobagga

5 Ase azantheez oonkka yeziko ta e buuta suqqith maaqqipepp attin tana
baazin yinttipp gaamita azantheeza.

1:16 Haw. O. 19:21 **1:19** Haw. O. 18:5

6 Yinttipp gaame asay ye atha seereez seeray ees gidoda.
7 Yeyi gishos, ye athay iita azanii, ufayss gachchaamay garkk yi eza
maarodayisinnee minthathodayis beeziza.
8 Yi eza siiqizana mahii eza beezoday garkk ta yinttan woosiza.
9 Ta ye dabidaabba yinttis xaafeezay, yi paacintti, ubba bazar taas kiitint-
tiza erodayis koyeez gishosii.
10 Yi maariza as taakka maaroda. Taanii maarodibaz abii yezakokka,
Kiristtoosa tiina yi gishos gi maareeza.
11 Taanii yeya ootheezay Xalahe doosha oosa nu eriza gishos xalaher
dooshinttaamay garkkesii.

Xiro7aada Phawuloosa un77intto

12 Taanii Kiristtoosa Wonggile sabbakodayis Xiro7aada yhanigeez wode
Goday ezayid taas ooso penge dooyii gaddeeza.
13 Zini taanii ta isha Tito ezayid denggekka gishos ta wozinay
shemppekkaya. Yeyi gishos, ezayid yez asa sarothii eza koyodayis
Maqadoona yhanigeeza.
14 Zini Kiristtoosa baggar ubba wode nuna gamizita udii kaalithizaynnee
shitto garkk tonkk gi sawuza Kiristtoosa bagga nu eriza eratitha ubba aqo
helthoday garkk udeeza Xoossa galata hello.
15 Nuunii attod asayisinnee dhabod asay gancce Kiristtoosa baggar Xoossis
ingginteez sawuza shittogarkke.
16 Dhabod asayis yhayqqok kanggiz yhayiqo sawo; ma attiz asayis de7oko
kanggiza de7o sawo; yeezin, yey garkk oosayis maaqqaday oonoo?
17 Nuunii Xooss qaala wodhe denggodayis koyii walakkii zal7iz gaame
asaygarkk baaya. Zini Xoossay kiitteez luule asitay garkk Kiristtoosar yezii
Xooss tiina qaala ododa.

3

Oorath caaqo oosanchchita

1 Nuunii mahii nuna sabo aykkodennee? Woy hara as garkk, galata
dabddaabbe yinttis dakkodayis woy yinttapp ekkodayis nuna koshshinee?
2 Asii ubbay yinttan erod garkkennee nabbaboday garkk yi nu wozinayid
xaafinttii yez nu dabddaabbe.
3 Yi qalamer baazin Xooss Ayyanar, shuchchal afa baazin as wozina
xaafintteezitannee nu oosor bentteez Kiristtoosa dabddaabbe maaqqeezana
beezeeza.
4 Nu yeya geezay, Kiristtoosa baggar Xoossal ammano nuus yeza gishosii.
5 Nu yeya oothodayis danda7eezay Xooss wolqqarapp attin nuunii nu
wolqqar akkokka udodayis danda7ooya.
6 Nu oroth caaqo oosanchchita maaqqoday garkk Xoossay nuna udeeza.
Ye oroth caaqay Geeshsha Ayyanar bentteezaypp attin xaafintteez higger
baaya. Higge wodhiza, zin Geeshsha Ayyanay de7o inggiza.
7 Shuchchal afa xaafintteez higge ingginttiza wode Xooss bonchcho bent-
teeza. Muse sinayil yez bonchchay dhabittar yhanigizabaz maaqqikokka,
Isreele asay e sina dhoqqi gi be7adayis danda7ekkaya. Yikkee, yhayiqo ki7iz
higge yey garkk bonchchor benttiko,
8 yeezin, Geeshsha Ayyanar oosintteez oosay bonchchay wayizii aadhii
benttodee?

2:12 Haw. O. 20:1 **3:3** Kes. 24:12; Erim. 31:33; Iziqe. 11:19; 36:26 **3:6** Erim. 31:31 **3:7** Kes. 34:29

9 Asal afa pirdda ki7iz higge bonchcho maaqqiko yeezin, as xillisiza oroth
ogay wayizii aadhii bonchchinttoosa?
10 Guye bonchchay ubbapp aath maaqqeezaypp denddeezayid tiina
bonchchay akkokka baazay garkk payidintteeza.
11 Xiqqa wodes benttii guyeppe dhabeezay yey garkk bonchchinttiko,
medhinas yezay wayizii aadho bonchchinttoosa?
12 Nuus yhay garkk ufayssay yeza gishos yeellatekka odinttoda.
13 Muse dhabittar yhanigiz e sino pocithay deskemod hellodayis
Isra7elitay be7aamay garkk fa aafa gooziza. Nuna maaqqiko e garkk baaya.
14 Zini u wozinay docceeza. Yhayino hellodayis cima caaqa nabbabodar u
wozinay ye kamayir kamit yeza. Ye kamay Kiristtoosa aaddar hali7iza.
15 Zini yhayino hellodayiskka Muse maxaafa nabbabodar ubbayid ye
kamay u wozinayil kammitii yeza.
16 Zini oonkka Godayiko maaqqeez wode ayidekka ye kamay hali7iza.
17 Goday Ayyana; Goda Ayyanay yez aqo wallotithii yeza.
18 Nuunii ubbay kaminttekka sino masttooter bi7izay garkk Goday
bonchcha be7ada. Nuunii Ayyana maaqqeez Goday mala aazodayis bonch-
chopp bonchchoko laaminttoda.

4

Tuma hawaaretith ooso

1 Yikkee, Xoossay fa maarotethar yha oosa nuus inggeez gishos nuunii
ufayss gachchaamii.
2 Nuunii yeellathiza geema ooso ubba ashshii; gene ooso oothaamii; Xooss
qaala worddor walakkaamii. Tuma qonccer nashshittar, as ubbay kahay
nuna ekkoday garkk Xooss tiina nuna shiishoda.
3 Nu odiza Wonggilay kamintteez baz maaqqikokka, kamintteezay dhabo
ogel yez asayisii.
4 Yha alama haariza Xoossay ammanoowa asay wozina goozeeza. Unttii
Xooss aazii bentteez Kiristtoosa bonchcho Wonggile poo7a be7aamay garkk
kayeeza.
5 Nuunii, Yesuus Kiristtoosa Goda maaqqeezannee nu e gishos yi ayilita
maaqqeezana odinepp attin nubaz baaya.
6 «Poo7o dhuma gancce poo7o» geez Xoossay, Kiristtoosa tiina poo7iza
Xooss bonchcho eratith poo7a inggodayis fa poo7a nu wozinayid poo7ooday
garkk udeeza.
7 Zini ubbaypp aadhiz wolqqay nuupp baazin Xoossapp maaqqeezana
beeziza yha bonchcho miishay biittapp medhintteezita maaqqeez nu gancce
yeza.
8 Nu ubba baggar urqqinttiza zin gaminttaamii. Nuus haddirss
maaqqeeza, zin ufayss gachchaamii.
9 Nu bayi7inttiza, zin doginttaamii. Nu pokkiza, zin dhabaamii.
10 Yesuusa de7ay nu asetithayid benttoday garkk e yhayiqa ubba wode nu
asetithayid tookkii yuuyiza.
11 Yesuusa de7ay yhayqqiz nu asetithayid benttoday garkk path yez nuunii
e gishos ubba wode yhayiqos aadhii ingginttoda.
12 Yikkee, yhayiqo nuul oothiza, zini de7o yinttal oothiza.
13 Geeshsha Maxaafayid, «Ta ammaneeza; yey gishos odeeza» yeegint-
teeza. Yey garkkekka pettii ammano ayyana nuus yeza gishos nu ammaniza
yeyi gishos odeeza.

3:13 Kes. 34:33 **3:16** Kes. 34:34 **4:6** Medhe. 1:3 **4:13** Maz. 116:10

14 Goda Yesuusana yhayiqopp dentheez Xoossay, nunakka Yesuusar denthodannee yinttar wolla shiishodana ta eriza.
15 Yeyi ubbay haneezay yi gishos. Pucceez aadho keehatithay gaame asa heleezay garkk asay Xooss bonchchos maaqqiz galata gaanggoday garkke.

Ammanor yess

16 Yeyi gishos, nuunii ufayss gachchaamii. Benttiz nu asetithay daaburittar yhanigizabaz maaqqikokka, nu ayyana asetithay gallas gallas ooroxiza.
17 Yhattes nuunii waayinttiza yha kawushsha waayay, ubbapp loytho aadhiz medhina bonchcha nuus inggisoda.
18 Nuunii benttizibaz baazin benttowabaza bi7iza. Benttizibazay yhattes, zin benttowabazay medhinasii.

5

1 Yhatti nu yez dunkkaane aaziz yha sa7a asetithay laalinttikokka, as keexxekka, Xoossii keexxeez medhina karay nuus salo yezana eriza.
2 Salo asetitha ma77odayis amottittar yhatti yha sa7a yessar butinttiza.
3 Nuunii yeya ma77eez wode kallottaamii.
4 Dunkkaane aaziz yha sa7a asetithayid nu yezar deexin shemittiza. Yhayqqiz nu asetithay de7o laaminttoday garkk salo asetitha ma77odayis koyinepp attin kallotodayis baaya.
5 Nuna yhayis giigiseezay Xoosse. Ezikka saathi udii fa Ayyana nuus inggeeza.
6 Yeyi gishos, nuunii yha sa7a asetithar yez wode ubbayid Godaypp haakkii yezana erikokka ubba wode ammaninttii yeza.
7 Nuunii yezizay Goda ammanorapp attin eza bi7ithar baaya.
8 Nu yha sa7a asetithapp shaakinttii, nu kara yhanigii Godayir pettipp yezodayis amottiz gishos ammaninttii yeza.
9 Yeyi gishos, nu yha asetithayir yezin woy yha asetithayipp shaakinttin, nu amay eza ufayssodaya.
10 Nuunii pettay pettay yha sa7a yessar lo77o maaqqin iita maaqqin, ootheez oosayis beeziza pirdda ekkodayis Kiristtoosa pirdda zufaanayi tiina shiiqodayis beeziza.

Ase Xoossar dabotho

11 Yikkee, nuunii Goda yashitithii ab guussizako eriza gishos asay nu odiza ekkoday garkk zoroda. Xoossay, nuunii oonazako nuna eriza; ma yinttikka yi kahayid nu oonazako eriza gi nu qoppiza.
12 Wozina gancce yez bazar baazin malar ceeqinttiza asa doona aythodayis yi nuur ceeqinttoday garkk yinttis oge maaqqodayis koyinepp attin nu nuna mahii nashshodayis koyooya.
13 Nu eeyita maaqqiko Xooss bonchchosii; kahaamita maaqqiko yi gishosii.
14 Pettay ubbayis yhayqqeezannee ubbay ma e yhayiqa shakintteezana nu eriza gishos Kiristtoosa siiqqay nuna haariza.
15 De7or yezitay yikkepp guye paas baazin unttis yhayqqeezayisinnee yhayiqopp denddeezayis yezoday garkk Kiristtoosa as ubbay gishos yhayqqeeza.
16 Yikkepp guye, nuunii oonakka asho aafer be7aamii. Yhaypp tiina nuunii Kiristtoosanakka asho aafer be7eezi baz maaqqikokka, yikkepp yhay garkk be7aamii.
17 Yeyi gishos, oonkka Kiristtoosar yeziko oroth medhetithii; cima medhetithay aadheeza; ubbaykka oorath maaqqeeza.

5:10 Oro. 14:10

18 Yeya ubba Xoossay ootheeza. E Kiristtoosa baggar nuna paar dabotheeza. Ma yhankkita paar dabothoday garkk nuus dabotho ooso inggeeza.
19 Xoossay Kiristtoosa baggar as ubba paar dabothiza. U nagara payidooya; ma asa paar iginthiza qaala nuus inggeeza.
20 Xoossay asa nu baggar xeegiz gishos nu Kiristtoosas kiitinttizitay asa Xoossar igintto gi Kiristtoosa gishos woossiza.
21 Nuunii Xooss xillotith Kiristtoosa baggar ekkoday garkk, nagara eroowa Kiristtoosa nu gishos nagaranchcho as garkk maaqqeeza.

6

1 Nuunii Xoossar wolla oothiza as maaqqeezay garkk, yi ekkeez aadho keehatitha cere mahaamay garkk nu yinttan woossiza.
2 Xoossay,
«Ta nena si7od wode si7eeza;
atotith gallas nena maaddeeza»
yeegiza. Yeezako, ta si7od woday yhatte; atotith gallasaykka yhayino.
3 Oonkka nu oosa boraamay garkkennee nuur dhubinttoday garkk koyooya.
4 Hano zin, nu tuma Xooss oosanchchita maaqqeezana nu oothiza ubba bazar beezeeza. Gaame garzhor, waayer, metor, un77ar,
5 garafinttithar, achchar, cabbotithar, oothor daaburar, gentta dhabor, xoomar,
6 geeshshetithar, eratithar, danda7ar, keehatithar, Geeshsha Ayyanar, tuma siiqor,
7 tuma odarannee Xooss wolqqar nuunii e oosanchchita maaqqeezana beezeeza. Ma xillotithay nuus tooranee gonddalle.
8 Nuunii bonchchinttodayisi tooshinttodayisi; cazhinttodayisinnee galatinttodayisii giigintteeza. Tuma nashsheezita, zin asay nuna worddotizita geeza.
9 Nu erinttoowa as aazittar erintteezita maaqqeeza. Yhayqqeezita yeegintteezita, zin paxa yeza; shocintteeza, zin yhayqqekkaya.
10 Nuunii azanikokka ubba wode ufayttiza. Nuunnii manqqo aaziza, zin gaame asa duriseeza. Ma akkokka baa as aazeeza, zin ubbay nubaz.
11 Yntino Qoronttoosa asayyo, nu yinttis geeshshii odeeza; nu ula yinttan wursii beezeeza.
12 Yi nuna yi siiqo beezoowa kayenepp attin nu nu siiqo yinttan kayekkaya.
13 Ade fa na7itayis odizay garkk ta yinttis odiza; nu yinttan nu ula beezeezay garkk, yinttikka yi ula nuna beezoytta.

Ammanoowa asayir yez pettipettitha asho

14 Ammanoowa asayir beezoowa oger waaxinttipate. Xillotithinnee nagara ab woli helthee? Poo7osinnee dhumas aba pettipettithii yenee?
15 Kiristtoosannee Xalahe woli helithiza baz abba? Ma ammanizayinnee ammanowazay pettipp koxizabaz abba?
16 Xooss Keethayis eeqitayir aba pettipettithii yenee? Xoossay,
«Taanii u gancce yessada,
u ganccer yedhdhoda.
Taanii u Xooss maaqqoda;
unttikka ta woya maaqqada»
geezay garkk, nuunii de7o Xooss keethe.
17 Yey garkkekka, Goday,

6:2 Isa. 49:8 **6:5** Haw. O. 16:23 **6:16** Lewii. 26:12; Iziqe. 37:27; 1 Qor. 3:16; 6:19

«Unttii ganccepp shaakinttii kezoytta;
tuna maaqqeez baz bochchipatte;
ta yinttan ekkoda.
18 Ta yinttis ade maaqqada;
yi taas diirithi na7itannee maachch na7ita maaqqada;
Yeegiza Ubbapp Wolqqama Goday» yeegeeza.

7

1 Yikkee, ta dabbitayo, yha ufayssay nuus yez gishos nu ashannee nu shemppo tunisiza baz ubbaypp nuna naagoda. Xoossayis yashshitti nu geeshshatitha wola folo udoda.

Phawuloosa ufayssa

2 Yi wozinapp nuna ekkoytta. Nuunii oonakka naaqqekkaya; oonakka qohekkaya; oonakka dooshshekkaya.
3 Taanii yeya yinttal afa pirddodayis gooya. Yhaypp tiina ta yinttis odeezay garkk, yi nu wozinayid yeza; nu paxa yezinkka yhayqqinkka yinttipp shaakinttaamii.
4 Yinttal afa yez ta ammanay damma; ta yinttal afa ceeqinttizay damma; nu waaye ubbayid nu ufayttiza; ma minthathinttiza.
5 Nuunii Maqadoona yhanigeez wode gaame oger waayintteezapp attin aba shemppokka denggekkaya. Balera morkker, ganccera yashshar un77intteeza.
6 Zini azzaneezita minthathiza Xoossay, Tito yi7ithayir nuna minthatheeza.
7 Nuna minthatheezay Tito yi7ithayid aadda baazin yinttikka eza minthatheeza. Yi tana laamoteezaya, taas azzanizannee taas qoppizana ta si7eez wode tana usa ufaysseeza.
8 Ta xaapeez kiitay yinttan azzanthikokka abis xaafeeneshsha gi qiiradhdhaamii. Ta qiiradheezay ta xaafeez kiitay yinttan xiqqa wodes azzantheez gishosi.
9 Yhatti taanii ufaytteezay, ta yinttan azzantheez gishos baazin yi azzanay yinttan yi nagaraypp maheez gishosi. Xoossay fa shene garkk yinttan azzantheenepp attin nu yinttan abarakka qohekkaya.
10 Xooss shene maaqqeez azanay, atotithiko helthiza nagarapp maaqqithiko ki7iza; yeykka qiirisooya. Zini yha sa7a azanay yhayiqo ki7iza.
11 Yhay Xooss shene garkk maaqqeez azzanay ab garkk denthitho, ab garkk mahithi, ab garkk kachchii, ab garkk yashsha, ab garkk laamoth, ab garkk qinate, ab garkk kushe keso yi gancce ke7eezako lo7ithii bo7oytta. Yha ubba bazar yi geeshshi maaqqeezana markkaseeza.
12 Yeyi gishos, taanii yha dabddaabba yinttis xaafeezay, qoheez atha woy qohintteez athay gishos baaya. Zini yi nuus ab garkk qoppeezako Xooss tiina yi, yinttan be7aday garkk xaafeeza.
13 Nuunii ufaytteezay yey gishosii. Nu ufayssaypp aadhii nuna loyth ufaysseezay, yi Tito ufaysseezayidannee e wozina shemppiseezayida.
14 Taanii yinttan nashshichchii ees odin yi tana yeellasekkaya. Zini nuunii ubba wode yinttis turo odeeza; yay garkk nuunii Tito tiina yinttan nashsheezay tuma maaqqeeza.
15 Yi ees yashshar kukkurii, eza mokkeezanee ma ees ab garkk kiitinteezako E qoppii e yinttis yez siiqqay minggittar qiteeza.
16 Taanii ubba bazar yinttan ammaninttiza gishos ufayttiza.

6:17 Isa. 52:11 **6:18** 2 Sam. 7:14; 1 Zeena. 17:13; Isa. 43:6; Erim. 31:9 **7:5** 2 Zeena. 2:13

8

Ufayssar imobagga

1 Nu ishuntho, Xoossay Maqadoona yez woosa keethitayis inggeez aadho
keehatitha yi eroday garkk nu koyiza.
2 Unttii iita metor paacintteeza, zin u ufayssay wolqqama. U man-
qqotithayis zawa baaya, zin u fa imo duretitha gaantheeza.
3 Unttii fa wolqqay garkkennee fa wolqqaypp aath qadhdhii inggeezayis ta
markka.
4 Unttii Xooss asay maaddiza lo77o ooso nuura oothodayis koyii nuna
miinthii woosseeza.
5 Unttii nu qoppeezaypp aathii ootheeza. Tiinatii Xooss shene garkk u fana
Godayis inggeeza; ma yeypp, fana nuuskka inggeeza.
6 Yha lo77o oosa tiinatii aykkeezay Tito maaqqeez gishos yhattekka ye
oothodayid yinttan maaddii, ye oosa polisoday garkk eza nu woosseeza.
7 Zini yi ubba bazar, ammanor, odar, eretithar, azaalla bayith, nuna
siiqorannee ubba bazar yi aadhizay garkk yha lo77o oosayidakka yi keeha
maaqqoday garkk nu koyiza.
8 Taanii yeya yinttan azazodayis gooya. Zini yhankkitay azala bayth
inggizana yi siiqayir helthii bi7ii yi ab garkk tumazako erodayis ta giza.
9 Yi nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehetitha eriza. Kiristtoosa
durezar, yi e manqqotithayir duritoday garkk yi gishos manqqeeza.
10 Taanii yha odayid yinttan maaddiza zore zorodayis koyiza. Yi
ziqinebere inggodayis aadda baazin yeya oothodayis yi tiina amotteeza.
11 Yi oothodayis aykkeez oosa yhatti poloytta. Yi yinttis yezay garkk
inggiko, yeyi yi inggodayis gaame amottizana beeziza.
12 Pettii as inggodayis amottiko, e imay Xooss tiina ekinttizay, E paas yezay
garkk inggikopp attin baazayipp inggodayis un77inttin baaya.
13 Taanii yeya gizay, yi ubbay pettii qara maaqqoday garkkepp attin
yhankkitay gaame waayaypp shemppin yi waayinttoday garkkes baaya.
14 Yi metintteez Wode u pucay yi paca kunthoday garkk yhatti yi pucay u
paca kuntho. Ezayid yi pettii qara maaqqoda.
15 Geeshsha Maxaafayid, «Gaame shiisheezayis pucekkaya; xiqqa shi-
isheezayiskka paccekkaya» ginttinttii xaafintteezay garkk.

Titonnee e zhamita

16 Nu yinttis qoppizay garkk Titokka yinttis qoppod garkk ootheez Xoossay
galatintto.
17 Tito yinttiko yhanigeezay, nu eza denthitheez gishos baazin E fa shener
yhanigodayis amotteez gishosi.
18 Wonggile markkatithar woosa keeth ubbayid loythii erintteez isha,
nuunii Titora pettipp kiittoda.
19 Yeyil afa nuunii yha keeha ima kanggodar e nuura yhammaday garkk
yha lo77o oosayid Goda bonchchodayisinnee yhankkita maaddodayis yez
ama beezodayis woosa keetha e doorintteeza.
20 Yha inggintteez keeha ima, nu oosol afa peeshshiz wode borinttaamay
garkk naaginttoda.
21 Nuunii Goday tiina aadda baazin as tiinakka lo77o maaqqeez baz
oothoda.
22 Ma gaame wode faacinttii mino maaqqii bentteez nu isha, unttara
yinttiko azazeeza. E yinttal lo7ithii ammaninttiza gishos yhatti yinttan
maaddodayis gaame amottiza.

8:1 Oro. 15:26 **8:15** Kes. 16:18 **8:21** Aazi. 3:4

23 Tito bagga erodayis koyko, E yinttan maaddodayis taara oothiz ta ooso
zhame. Yhankko ishitayi bagga maaqqiko woosa keethitay kiitteezita; ma
asay u yessa bi7ii Kiristtoosana bonchchiza.
24 Yeyi gishos, woosa keethitay yi siiqannee nu yinttan nashshizay tuma
maaqqeezana qonccisodayis yi siiqo yha asita beezoytta.

9

Ammaniza asayis kesseez miishe

1 Ammaniza asayis kessiza miishiyabagga ta yinttis xaafodayis
koshshooya.
2 Yi maaddodayis loyth amottizana ta eriza. Yi Akkaya asay, ziqineberepp
aykkii maaddodayis giigintteezana taanii Maqadoona asayis doona kunthi
odeeza. Yi gita amaykka unttapp gaamita denthitheeza.
3 Yha oosayid Yinttal nu ceeqinttiza ceeqay cere maaqqaamay garkk tiina
yi bagga ta odeezay garkk yi giiginttii naagoday garkk yha ishita yinttiko
kiiteeza.
4 Maqadoona asay taara yi7ii, yi giiginttekkazin, denggiko, nu yinttal
yeellatoda; ma yi nuupp aadho yeellatoda.
5 Yeyi gishos, yha ishitay taapp tiinatii yinttiko yhanigii, yi inggodi geez
imo tiinatii giigisod garkk ta unttan kiiteeza. Taanii hellodar ya imay giigii
bettiza. Ye wode ye keehatithar imay wolqqar baazin dosor maaqqeezana
erisiza.
6 Xiqqa zereezay xiqqa shiishoda; gaame zereezay gaame buucoda yee-
gizaya akaakoytta.
7 Xooss ufayisar inggiza atha dosiza gishos wolqqar woy mor7er baazin
pettii pettii as fa wozinayir qoppeezay garkk dosor inggodayis beeziza.
8 Ubba wode ubba bazar yinttan danda7i lo77o ooso ubbayis peeshsho-
dayis yinttis gidoda garkk Xoossay yinttis fa anjjo gaanthoda.
9 Geeshsha Maxaafayid,
«E fa shala manqqitayis laaleeza;
e xillotithay medhinas yeziza»
yeegiza.
10 Zerizayis zerethi, maadayis katha inggiza Goday, yi zeriz zeritha gaanthii
inggoda. Yi xillotith aafakka gaanthoda.
11 Gaame asay yi inggiza ima nuupp ekkii, Xooss galatoday garkk, yi ubba
wode gaanthii inggizita maaqqoday garkk Xoossay yinttan ubba baggar
durisoda.
12 Yha yi inggiza imay ammaniza asay pace kuntho aadda baazin asay
Xoossa galatiza oge maaqqiza.
13 Yha yi oosay yi ammana erisii Kiristtoosa Wonggile yi ammaneezannee
ees kiitinttii yinttis yeza baz unttarannee yhankkitayir shaakintteez gishos
ubbay Xooss bonchchoda.
14 Xoossay yinttis inggeez aadho keehatithay gishos u yinttis Xoossa woos-
sittar yinttan be7adayis laamotiza.
15 Zawa baa Xooss imayis Xoossay galatintto.

10

Phawuloosa mootizitayis maheez mahith

9:9 Maz. 112:9 **9:10** Isa. 55:10

1 Ta yinttar yeza wode haayo, ma yinttipp haakkin nuul afa miinggiza
yeegintteez, Phawuloosa, keehannee ashikke maaqqeez Kiristtoosa sunthar
yinttan woosiza.
2 Taanii yinttiko yhanigodar nuna asho qofar yuuyiza as udii qoppiza
asayil afa mino qaalar odinttodayis qopeeza. Yinttal afa yey garkk odintto-
day garkk yi tana oothaamay garkk yinttan woosiza.
3 Nuunii yha sa7all yezikoka yha sa7a as garkk olinttaam.
4 Nu ola miishay yha sa7asa baaya. Zini mishshige laalodayis wolqqar yez
Xooss toora.
5 Xooss eratithal afa dhube maaqqii denddizi palamannee utira qofa ubba
laalloda. As qofa ubba di77i Kiristtoosas azazinttoday garkk oothoda.
6 Yi kiitinttay folo maaqqeez wode nuunii kiitintto ixo ubba seerodayis
giigintteeza.
7 Yi bi7izay asho aafayir benttizaya. Oonkka fana Kiristtoosa bagga gi am-
maninttii qoppizabaz maaqqiko, nuukka Kiristtoosa bagga maaqqeezana
ero.
8 Goday taas inggeez mawuter ceeqinttikokka yeyid yeellataam. Ye mawu-
tay taas inggintteezay yinttan dichchodayisapp attin qohodayis baaya.
9 Taanii ta xaafeez kiititayid yinttan yashishodayis koyii xaafeez baz yinttis
aazippe.
10 Pettii pettii asay, «Phawuloosa xaafeez kiitay deexonnee wolqqama, zin
eza bi7iza wode E daaburanchcha; e odaykka pathoowa baz» yeegiz aaziza.
11 Ye asitay nu haakko yezar xaafiza dabddaabbiyarannee ukke yinttar
yezar oothiza oosay gancce dummatithii baazana akaako.
12 Nuunii fana sabiza asitayir nuna payidodayis woy qarasodayis koyooya.
Zini unttii fana paar helithii woy qaras bi7ittar yezayir unttis akaakeeza
aazippe.
13 Zini nuunii Xoossay nuus inggeez dhassayid ceeqinttinepp attin zawa
aadhii ceeqinttooya; ye zaway yinttikokka heliza.
14 Nuunii beezizaypp aathii ceeqinttooya, zin Kiristtoosa Wonggile yinttiko
heltheezayid ceeqinttoda.
15 Nuunii Xoossay esseez zawa piinggii, yhankkitay ootheez oosor ceeqint-
taamii. Hano zin, yi ammanay diccoday garkk Xoossay inggeez zawayid yi
gancce nu oothiza oosay dalggoda gi qoppiza.
16 Nuunii hara as fa zawayil ootheez oosol gelii ceeqinttekkar yinttipp
piinggii haras Wonggile markkattodayis danda7iza.
17 Zini, Geeshsha Maxaafayid, «Ceeqqiza ubbay Godayil ceeqqo» yeegii
xaafintteeza.
18 Goday nashshiza athaypp attin fana paas nashshiza athay nashinttooya.

11

Phawuloosarannee worddo hawaaritayira

1 Ta xiqqa bozetitha yi garzhodana ta amotiza; hayyana danda7oytta.
2 Xoossay yinttis qoppeezay garkk, taakka yinttis qoppiza. Taanii yinttan
fana naageez wudirtto pettii paanthay ma7isizay garkk, Kiristtoosas inggo-
dayis oyccii gaddeeza.
3 Zini shooshii fa genayir Hiwanno balitheezay garkk o eree yi wozinay
iitii Kiristtoosas yez yi luuletithannee geeshshetitha yi ashshodeshsha gi ta
hirigiza.

10:17 Erim. 9:24 **11:3** Medhe. 3:1-5

4 Pettii as yi7ii, nuunii yinttis markkatteez Yesuusapp hara Yesuusa yinttis markkatiko, woy yi ekkeez Ayyaanayippennee Wonggilaypp hara ayyanannee Wonggile yinttis odiko, yi si77i gi ekkiza.
5 Zini taanii unttii fana «Nu Damma hawaarita» gizitaypp ta tana xiqqiza gi qoppaamii.
6 Taanii oda eroowa as maaqqikokka, eratithii taas yeza. Yeya ta yinttis gaame oger beezeeza.
7 Taanii miishe oyccekka Xooss Wonggile yinttis cere odeezannee yinttan dhoqq udii tana toochcheezay taas nagara garkk payidinttodeshsha?
8 Taanii yinttan maaddodayis hara woosa keethitaypp miishe bonqq ekkeeza.
9 Ta yinttar yez wode tana metinkka yinttipp pettii asikka ta waaythekkaya. Maqadonapp ye7eez ishitay tana koshshiza baz ubbayid maaddeeza. Yhayino hellodayis ta yinttis toofo maaqqekkaya tiinaskka toofo maaqqaamii.
10 Kiristtoosa tumatithay taal yezin, ta ceeqa Akkaya biitta tana oonkka kayenna.
11 Ta yhaya abis ginee? Yinttan dosowa gishosone? Taanii yinttan dosizana Xooss eriza.
12 Yhankko hawaaritay «Nuukka u garkk oothoda» yeegii ceeqqiza u ceeqayis oge dhabisodayis yhatti ta oothizana tiinaskka udoda.
13 Yhay garkk asitay Kiristtoosa hawaare aazodayis fana laammiza worddo hawaaritannee doosha oosanchchita.
14 Yeyi malabaz baaya; abis giiko, Xalahe poo7o kiitanchcho aazodayis fana laammiza.
15 Yeyi gishos, Xalahe oosanchchitay xillotith oosanchchita aazodayis fana laammiko yeyi dammabaz baaya. Unttii wurssithal fa oosay garkk ekkoda.

Phawuloosana helleez meto

16 Oonkka tana boozo gi qoppaamay garkk mahikka odiza. Ta yinttis boozo aazikokka ta laapar ceeqinttoday garkk tana boozo udii ekkoytta.
17 Taanii yhay garkk ceeqinttii odinttay, Goday koyiz garkk baazin bozetithar odiza.
18 Gaame asay yha sa7abazar ceeqinttiza gishos taakka ceeqinttoda.
19 Yi wozinaama maaqqeez gishos boozo asibaz ufayisar danda7iza.
20 Oonkka yinttan aylle udiko woy yinttan bonqqiko woy paas maadinttodayis yinttiko shiiqiko woy yinttal afa utirttiko woy yinttan baqqiko yi danda7iza.
21 Nuunii yeya oothodayis gaame daabura maaqqeezana yeellatitar ta odiza.
Zini oonkka miinggii ceeqqinttiko, taakka miinggii ceeqqinttoda. Taanii yeya boozo as garkk odinttiza.
22 Unttii Ibraawe? Taakka Ibraawe. Unttii Isreele? Taakka Isreele. Unttii Afraame sheesho? Taakka Afraame sheeshii.
23 Unttii Kiristtoosa oosanachcho? Taanii eeya as garkk odiza, unttapp aadhiz Kiristtoosa oosanchcho. Taanii oosor gaame daabureeza; unddenna wode acintteeza; garafintteeza; gaame wode yhayiqos heleeza.
24 Ayihuditay tana hasttamannee uddufun ichchin toke garafeeza.
25 Hayidzii toke gufer shocintteeza; pettii toke shuchchar shocintteeza; markkabe hayidzii toke meqqeeza; abba gancce pettii qamma kunithi aqi peezheeza.

11:9 Filp. 4:15-18 **11:23** Haw. O. 16:23 **11:24** Nam7i. 25:3 **11:25** Haw. O. 16:22; 14:19

26 Taanii gaame oge daaburar yedhdheeza. Kixa haath di7opennee
pannopp waaye tana helleeza. Ayihuditayinnee Ayihude maaqqekka asay
taal afa meto heltheeza. Katama, liizho, abba, tana yashsheeza; ammaniza
aaziza asitay tana waayiseeza.
27 Taanii oosor daaburezannee caweeza, gaame toke gentta dhabeeza,
nayintteeza, saamintteeza, gaame toke xoomeeza, meegintteeza, kalloteeza.
28 Hara baz ubba payidamixikokka ubba wode tana woosa keethitay bagga
qofisiza.
29 Pettii as daaburodar ezar ta daaburekkazay ayide? Pettii as nagarara
dhubinttin ta ayide kaccekka ashsheenee?
30 Ta ceeqinttodayis beeziza baz maaqqiko taanii daabura maaqqeezana
erisizabazar ceeqinttoda.
31 Medhinas bonchchintteez Xoossay, nu Goda Yesuus Kiristtoosa Ada, ta
worddotoozana eriza.
32 Damasqqo katamayid Aretaasa giz kaataypp oommor haarizay tana
aythodayis kezii Damasqqo katama penga naagiseeza.
33 Zini asay tana daachcho gancce olii, katama gase maskkooter wodhisin
taanii e kushepp ateeza.

12

Phawuloosa qonccith

1 Ceeqintto abikka adooya. Zini ceeqinttay koshshiko, Godaypp ekkeez
qonccithar ceeqqoda.
2 Taphpho oydd laythapp tiina, Kiristtoosa ammaniza pettii athay
hayidzantho salo yhanigeezana ta eriza. Ye athay yhanigeezay ashor
maaqqo woy ashor maaqqaaminxo ta erooya; Xooss eriza.
3 Ye athay hayidzintha salo ekintteezana eriza. Zini E ekintteezay ashor
woy ashor maaqqaaminxo ta erooya; Xooss eriza.
4 Ye athay gennette ekinttii asii qonccisodayisnnee as ododayis
danda7oowa baz si7eeza.
5 Taanii ye atha bazay gishos ceeqinttoda, zin taanii ta daaburaypp attin
taal ceeqinttizabaz baaya.
6 Taanii turo odinttiz gishos ceeqinttodayis koykokka ta boozo baaya. Zini
as ta oothiza bi7izayipennee si7izaypp aathii qoppaam garkk gi ceeqinttopp
naaginttoda.
7 Taas qoncceez damma qonccithar ta uttirttaamay garkk tana un7isiza ta
ashayid caddiza Xalahe kiitanchchay taas inggitteeza.
8 Yha un7ithiza baz taapp haasodaygarkk taanii Goda hayidzii toke
woosseeza.
9 Zini Goday, «Ta wolqqay ne daaburar benttiz gishos ta aadho keehatithay
nees maaqqoda» yeegeeza. Kiristtoosa wolqqay taal benttoday garkk ta
daaburar ufayttittar ceeqinttiza.
10 Taanii Kiristtoosa gishos daaburiza wode cazhinttiza wode waayiza
wode bayi7inttiz wode metinttiza wode ta daaburssayir ufayttiza. Abis giiko,
ta daaburiza wode ye wode miinggiza.

Phawuloosa Qoronttoosa asayis qopo

11 Taanii boozo as garkk odeeza. Yey garkk ta ceeqnttoday garkk ootheezay
yinttan. Ta, ta ubbas erinttoowa as maaqqikokka, «Dammo hawaaritaypp»
abarakka laafooya. Yeya taas markkattodayis beezizay yinttana.

11:26 Haw. O. 9:23; 14:15 **11:32** Haw. O. 9:23-25

12 Ta yi gancce yezar danda7ar ootheez malabazitannee malliitay wolqqa oosttay ta tuma hawaare maaqqeezana beeziza.
13 Ta yinttis toofo maaqqekka atteezaypp attin yhankko woosa keethitaypp yi abar xiqqeenee? Yeyi bala maaqqiko tana maaroytta.
14 Taanii yinttiko yhanigodayis giiginttodar yhayi taas hayidzintho. Ta yinttanapp attin yinttis yeza baz koyowa gishos yinttan waayisodayis koyooya. Yeleezitay fa na7itayis shalo minjjinepp attin na7itay fana yeleezitayis shalo minjjooya.
15 Ta yi gishos taas yezabazinnee tana aathii inggikokka tana ufayssiza. Yeezin, taanii yinttan yhay garkk wolqqama siiqo siiqiza wode yi tana laapar siiqinenee?
16 Hanopp attin, ta yinttis toofo maaqqekkaya; waayisekkaya; zin yinttan doosharannee gener aykkeezibaz yinttis aazo attaamii.
17 Hara attozin, ta yinttiko kiitteez asitaypp yinttan dooshsheez as yenee?
18 Tito yinttiko yhanigoday garkk ta woosseeza; ma ammaniza ishakka ezar dakkeeza. Yeezin, Tito yinttan dooshshinee? Nuunii nu oosa pettii ayyanar oothekkasa? Ma nu hanayirakka petto baasannee?
19 Nu ubba wode yi tiina nuna xillisodayis mootinttizabaz yinttis aazinee? Nu Kiristtoosar yezii Xooss tiina yhanno hellodayis odiza. Nu siiqo ishuntho, nu yha ubba odizay yinttan dichchodayisii.
20 Ta yinttiko yhanigiza wode oonii eree yi ta koyizay garkk hanekka, ma taakka yi koyizay garkk hanekkazar woli hello attaamii gi yashittiza. Ma oonii eree yi gancce palama, qinaate, kachchii, fana qadhe, hawoza as sunth iiso utirannee cabboto yesse attaamii gi ta yashittiza.
21 Taanii nam7intho yinttiko yhanigodar Xoossay yi tiina tana kawushshoda gi ta yashittiza. Binii nagara oothii fa ootheez tunatithaypp, laggita qayixe yeellathiza oosopp maaqqekka asita bi7ii azano ashshaamii gi hirigiza.

13

Wurssith zorennee sarotho

1 Ta yinttiko ye7odar yhayi hayidzintho. Aba mootokka nam7ar woy hayidzii markkar miinggiza.
2 Taanii nam7intho yinttan helleez wode yi gancce tiina nagara ootheez athannee yhankkita ubba seero ashshaamii gi odayil gujeeza. Yhatti ta haakkii yezikoka maaqqii yinttiko yhanigeez wode ooskka qadhinttaamii.
3 Taar yezi odizay Kiristtoosa maaqqeezana yi erodayis koyiza. E yinttar odittar wolqqamapp attin yi gancce daabura baaya.
4 Kiristtoosa mazqalel afa daaburar sotintteeza, zin Xooss wolqqar de7o yeziza. Nuukka ezar daaburita maaqqeeza. Zini yinttar oothiza oosayir Xooss wolqqar de7o yezoda.
5 Ammanor miinggii yezako yinttan yinttis paacii bo7oytta. Paacer yi pokkekka attiko, Kiristtoosa yinttar yezana yi eriza. Zini Kiristtoosa yinttar yezaam ixxiko yi pokkoda.
6 Nuunii paacer pokkowazana yi eriza gi ammaniza.
7 Yi iita baz oothaamay garkk nuunii Xooss woossiza. Nuunii mino maaqqeezana asay be7adaygarkk baazin nuunii mino maaqqaam ixxikokka, yi lo77o baz udod garkk nuunii woossiza.
8 Nuunii tumas oothinepp attin tumar eqinttizabaz abikka oothaamii.

12:21 Haw. O. 9:23-25 **13:1** Nam7i. 17:6; 19:15

9 Nu daaburodar yi ma minggiko nuna ufayssiza. Yi bore baazita maaqqoday garkk nu yinttis Xooss woossiza.
10 Taanii yinttipp haakko yezar xaafeezay yey gishos. Taanii yinttiko yhanigeez gallas Goday taas inggeez mawutel ankkitii yinttal afa godatodayis koyooya. Goday taas mawute inggeezay, yinttan miinthodayisapp attin laalodayis baaya.
11 Yhaypp gede ta ishuntho, saro yezoytta. Bore bayth yezoytta; ta zora si7oytta. Pettii wozina maaqqii yezoytta; sarotithar yezoytta. Siiqonnee saro inggiz Xoossay yinttar maaqqoda.
12 Geeshsha yeera yeerinttor, woli sarothoytta.
13 Xoossa asay ubbay yinttan saro saro yeegiza.
14 Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay, Xooss siiqqay, Geeshsha Ayyana pettipettithay yi ubbayir maaqqo.

Phawuloosa Galaatiya Asayis Xaafeez Kiita

Gelo

Yesuusa ashshizaya maaqqeezana odiza Wonggile qaalay duma duma aqo sabbakinttin, Ayihude baa asitay ammanttar ammanttar yhammadar «Kiristtaane maaqqodayis Muse higge polodayis koshshinenee koshshoosa?» yeegii woli oyiceeza. Ye wode Phawuloosa, «Kiristtaanee maaqqoayis Muse higge polodayis koshshooya; Yesuusar orothi de7o denggodayis koshshizay ammano. Asay Xooss tiina xillodayis danda7izay ammano aaddara» yeegii taamarsseeza. Zin Xiqqa Iisiya gancce, Galata awurajja yez woosa keetha yez asay gancce, «Asii Xooss tiina xillodayis Yesuusana ammano aadda baazin Muse higgakka polodayis koshshiza» yeegii Phawuloosa timirttana ixxiza asitay yeza.

Phawuloosa Galata maxaafe xaafeezay, ye buuta timirttayir balintteez asa tuma ammanayikonnee ammanor yessiko mahodayisii. Phawuloosa Yesuusa hawaare maaqqizana tillisii odo aykkeeza. Eza hawaare udii xeegeezay as baazin Xooss maaqqeezanannee E kiitintteezay Ayihude baa asayis maaqqeezana paaddii odeeza. Yeyir ayisithii asay Xooss tiina xillodayis danda7izay ammanor aadda maaqqizana odiza. Wurssithii shemppitay ammanor yessay Yesuusa ammanor benttiz siiqopp keziza maaqqizana odiza.

Galaatiya kiitay akkeez qofita

Gelo *1:1-10*
Phawuloosa hawaaretith mawute *1:11–2:21*
Xooss aadho keehetith Wonggile *3:1–4:31*
Wallotithinnee ammanor yessi *5:1–6:10*
Kustte qofa *6:11-18*

1 Asapp woy as baggar baazin Yesuus Kiristtoosapp eza yhayiqopp dentheez Xooss Adaypp hawaare maaqqad garkk kiittintteez ta Phawuloosa,
2 taar yez ammaniza ishitay ubbitaypp, Galatiya gade yeza woosa keethitayis kiittintteez kiita.
3 Xooss nu Adaypp nu Goda Yesuus Kiristtoosapp yinttis aadho keehatithinnee sarotithii maaqqo.
4 Yha iita alamaypp nuna ashshodayis, nu Xoossayinnee nu Aday shener Kiristtoosa nu nagara gishos fana aathii inggeeza.
5 Xoossayis Medhinapp medhina hellodayis bonchcho maaqqo. Amin7e.

Tuma Wonggilay petto

6 Kiristtoosa aadho keehatithar yinttan xeegeez Xoossa ashii, hara Wonggilayiko yi ellisii wayizii maaqqeezako taas malabaz maaqqeeza.
7 Yinttan balithitarannee Kiristtoosa Wonggile wobbisodayis koyiz pettii pettii asitay yezapp attin tuma Wonggilay petto.
8 Zin nuna maaqqin woy salo kiitanchcho maaqqin nuun yinttis tiina odeez Wonggilaypp dummatiza hara Wonggile yinttis odeezibaz maaqqiko, E cazhintteeza maaqqo.
9 Yhaypp tiina taanii geezay garkk yhattekka mahii giza. Yi ekkeez Wonggilaypp dummattiza Wonggile oonkka yinttis odiko ye athay cazhinteeza maaqqo.
10 Yeezin, tana asii nashichod garkk koyinenee? Xoossii nashichod garkke? Ta as ufayssodaysonee? Ta as ufayssodayis koyiz baz maaqqiko, Kiristtoosa aylle maaqqaamizin.

Phawuloosa hawaretethis xeegintteeza

11 Ta ishuntho, ta yinttis odeez Wonggilay asapp hanekkaza yi erod garkk
ta koyiza.
12 Taass yha wongila Yesuus Kiristtoosa dooyeezapp attin asapp ekkekkaya
woy asii tana tamaarssekkaya.
13 Ta tiina Ayihuditay ammanayid yez wode wayizii yezeezako, yi si7eeza.
Ta Xoossa woosa keeth bayi7odayisnnee dhabisodayis butiteeza.
14 Ayihuditay ammana naagor taanii, ta wodayid yez gaame Ayihude
dabbitaypp aadhiza. Nu aditay wogayiskka ubbapp aathii micinttiza.
15 Zin ta haga yelinttodaypp tiina Xoossay tana dooreeza; fa aadho kee-
hatithara tana xeegeeza.
16 Ayihude baa asayis wonggile odod garkke Xoossay fa Na7a taass qonc-
cisodayis koyeez wode ta oorakka zorinttekkaya.
17 Woy taapp tiina hawaare maaqqeezitayir woli hellodayis Yerusalaame
yhanigekkaya. Zin ta tiinatii Arabe biitta yhanigeeza; yeypp maaqqii
Damasqqo katama ye7eeza.
18 Haaydzii laythapp guye, Keefa ginttiz phixiroosa hellodayis
Yerusalaame yhanigii ezar wola taphpho ichchin qamma betteeza.
19 Zin Goday isha Yayqqoobapp attin yhankko hawaarita ta be7ekkaya.
20 Ta yinttis xaafizay worddo baazana Xooss tiina yinttis odiza.
21 Yeypp guye, taanii Soora biittannee Kilqqa biitta yhanigeeza.
22 Yihuda gancce yez woosa keeth asay tana bi7ii erekkaya.
23 Zin unttii, «Kase nuna bayi7ithiz athay, yhatti E dhabisodayis koyiz
ammanay bagga sabbakiza» yeegizana si7eeza.
24 Si7eez ubbay ta baggas Xoossa galatteeza.

2

Phawuloosa hawaaretithay erintteeza

1 Taphpho oyddii laythapp guye, Barnnabaasar maaqqii Yerusalaame ta
yhanigeeza. Ye wode Titona ta taar ekkii yhanigeeza.
2 Xoossay taas qoncciseez qonccithayir ezayid yhanigii Ayihude baa as
gancce ta sabbakiza wonggila unttis qoncce kesseeza. Tiina ta woxxeez
wothaynnee yhattekka ta woxxiza wothay cere maaqqaam garkk gi
kaalithizita duma shiishii unttis odeeza.
3 Hara attozin, taar yez Tito Girkke as maaqqikokka, dookalintto gi eza
ciiphichekkaya.
4 Maaqqozin, ammaniza ishita aazii nu gancce geleez pettay pettay E
dookalinttod garkk koyeeza. Ye asitay Kiristtoos Yesuusar nuuss yezi wal-
lotitha bonqqii ekkodayis zurqqinttii nu gancce gelii mahii nuna ayllitho-
dayis koyiza.
5 Zin tuma Wonggilay yinttar miinggii yezod garkk nuunii hara attozin,
xiqqa wodeskka unttis kushe inggekkaya.
6 Zin aqisizita aaziz asay oonatithay taas abikka maaqqekkaya. Xoossii as
aafe bi7ii pirddooya. Yha asitay ta markkattiz Wonggilayil afa gujjeez baz
baaya.
7 Zin Phixiroosa, Ayihuditayis Wonggile odo gi Xoossay ezis hadara
inggeezay garkk taaskka Ayihude baa asayis Wonggile odod hadara
inggeezana unttii guyepp ereeza.

1:13 Haw. O. 8:3; 22:4-5; 26:9-11 **1:14** Haw. O. 22:3 **1:15** Haw. O. 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18 **1:18** Haw. O. 9:26-30 **2:1** Haw. O. 11:30; 15:2 **2:6** Nam7i. 10:17

8 Yikkee, Phixiroosa Ayihuditay hawaare maaqqaday garkk ootheez Xoossay, tanakka Ayihude baa asayis hawaare maheeza.
9 Ma tuuss aazii benttiz Yayqqooba, Phixiroosannee Waanisa, taasi inggintteez aadho keehetitha bi7ii nuur maadinttodayis taasinnee Barnnabaasas fa ushach kushayid inggeeza. Nuunii Ayihude baa asayiko, ma unttikka Ayihude asitayiko yhammadayis ma7intteeza.
10 U nuna miinthii hadara geezay, nuunii manqqitayis qoppodana. Kasekka ta yeya oothodayis ammottizayisii.

Phawuloosa Phixiroosa hana ixxeeza

11 Phixiroosa Anxooka katama yhanigii balintteez gishos taanii e tiina «Neenii balintteeza» gi gayileeza.
12 Yayqqooba kiittii dakkeez xiqqa asay ye7odaypp tiina E Ayihude baa asitayir wolla miiza, Zin unttii ye7eezaypp guye, «Ayihude baa asaypp ammaneezitay dookalinttodayss beeziza» giz asayis yashittii unttapp shaakintteeza.
13 Ma yhankko ammaneez Ayihuditay Phixiroosa hana kaalleeza. Hara attozin, Barnnabaasakka e qofayid geleeza.
14 Zin unttii Wonggile tumatithar luule yedhdhozana ta bi7ii, Phixiroosana as ubbitay tiina, «Neenii Ayihude maaqqittar, Ayihude wogay garkk baazin Ayihude baa as garkk yeziza; yeezin, wayizii Ayihude baazitayiskka, Ayihude wogayid yezoytta gi ne wolqqatee?» yeegeeza.
15 Nuunii yelintto Ayihude, Zin nagara oothiz Ayihude baa as garkk baaya.
16 Zin asii Yesuus Kiristtoosa ammanii xillizapp attin higge naagii xilloozana nu eriza. Oonkka higge naagii xillowa gishos nuukka higge naagor baazin Kiristtoosa ammanii xillod garkk Kiristtoos Yesuusana ammaneeza.
17 Kiristtoosa baggar xillodayis koyttar, nuukka nagara oothiza maaqqii benttiko Yeezin, nu nagara oothod garkk denthithizay Kiristtoosa guussonnee? Wa77a!
18 Yikkee, ta laaleezana higge woga mahii keexxiza maaqqiko taanii ta ubbas higge menthiza maaqqeezana beeziza.
19 Taanii Xoossis path yezoday garkk higge baggar higges yhayqqeeza.
20 Taanii Kiristtoosar wolla sottintteeza. Taanii yhayppe gede taasi yezaamii, zin Kiristtoosa taar yeza. Ta yhatti yez yessa, tana qadhdhii ta gishos fana aathii inggeez Xooss Na7a ammanii yeza.
21 Taanii Xooss aadho keehetitha cere udaamii. Xillotithii asis higge baggar benttiz baz maaqqeezako, Kiristtoosa cer yhayqqeez guussii.

3

Xillotithii benttizay ammanora

1 Yinttano, akaaka baa Galaatiya asitayyo, yi aafay tiinayid Kiristtoosa mazqqalel afa sotintteez garkk misilinttii pidhdhe benttiza. Yeezin, tumas yi kiitinttaamay garkk yinttan biteezay oonoo?
2 Pettii baz erodayis ta koyiza; yi Geeshsha Ayyana ekkeezay higge naagorannee woy yi si7eez Wonggila ammanora?
3 Yi yhay garkk boozoo? Yi Xoossa Ayyanar aykkii, yhatti ashor polodayis koyinee?
4 Yi Wonggile baggar gaame daabureezay ceree? Ye meto ubbay cere maaqqaree?
5 Xoossay yinttis Geeshsha Ayyana inggizaynnee yi gancce malla baz oothizay, yi higge naageezay gishonnee? Wonggile si7ii ammaneez gishoso?

2:16 Maz. 143:2; Oro. 3:20, 22 **3:1** Nam7i. 27:26

6 An Afraamena bo7oytta, «E Xoossana ammaneeza; Xoossay ezis yeya
xillotithi mahii tayibeeza» yeeginttii xaafintteeza.
7 Yikkee, ammanizitay Afraame na7ita maaqqizana eroytta.
8 Xoossay Ayihude baa as ammanor xillithodana Geeshsha Maxaafay
tiina bi7ii, «Woya ubbay ne baggar anjjinttoda» yeegii, Mishiraachcho Qaala
Afraames tiinattii odeeza.
9 Yey gishos, ammaniza ubbay ammaneez Afraamer wolla anjjintteeza.
10 Higge naagii xillod giz oonkka cazhintteeza. Abis giiko, Geeshsha
Maxaafayid, «Higge maxaafay gancce xaafintteez ubba naagoowa oonkka
cazhintteeza maaqqo» ginttinttii xaafintteeza.
11 «Xillo as ammanor yezoda» ginttinttii xaafintteez gishos oonkka Xooss
tiina higge naagii xilloozay erintteez bazi.
12 Higge ammanor wolla yhanigooya. Zin, «Higge higger yezodayis
danda7izay higge azazo ubba poliko» yeegeeza.
13 «Mithal afa sotinttii yhayqqiz oonkka cazhintteeza» ginttinttii
xaafintteez gishos Kiristtoosa nu gishos cazhintteeza maaqqii, nuna higge
cashshapp wozeeza.
14 Xoossay Afraames inggeez anjjo, Yesuus Kiristtoosa baggar Ayihude
baa as hellodgarkkennee Xoossay immad geez Geeshsha Ayyana nuunii
ammanor ekkodgarkk yeya ootheeza.

Higgennee ufayis qaala

15 Ta ishuntho, ta yinttis as yessar gami7i yeza baz aaziso udii odiza.
Asii caaqqeez caaqo qaalay minggeezaypp guye, oonkka ye caaqo qaala
shaarodayis woy ezal afa hara gujjodayis danda7ooya.
16 Xoossay ye ufayis qaala Afraamesinnee e sheeshayis inggeeza. Geeshsha
Maxaafay, gaame asis odizaygarkk, «Ne sheeshitayis» gooya. Zin pettii asis
odizay garkk, «Ne sheeshayis» yeegiza; ezkka Kiristtoosa.
17 Taanii gizay yhaya; oyddii xeetannee hasttam laythapp guye ingginteez
higgay, tiina Xoossay mintheez caaqo qaala shaarii ufayssi qaala dhabiso-
dayis danda7ooya.
18 Xoossay inggiz laatay higger ekinttizabaz maaqqeezako Xoossay inggeez
ufayssay baggar maaqqizay attiza. Zin Xoossay fa aadho keehatithar laata
Afraames ufayss qaala baggar inggeeza.

Higge abis ingginteezako

19 Yeezin, higgay abis ingginttenee? Higge inggnteezay, Afraames ufayss
qaala ingginteez zerithay ye7od gatho iita ooso abizako ersodayssii. Higge
kiitanchchitay baggar ingginttii, gancce maaqqii dabbothiza pettii as baggar
oosol afa peezheeza.
20 Gancce maaqqii dabbothiza athay pettii bagga aaddapp baaya, zin
Xoossay petto.
21 Yeezin, higgay Xooss ufayssi qaala ixxinennee? Ixxooya! Higge inggint-
teezay de7o immadayis maaqqeezako, xillotithii higge baggar benttodazin.
22 Zin Yesuus Kiristtoosa ammanin benttiz ufayssi qaalay ammanizitayis
ingginttod garkk alamay kunthay nagara achcha yezana Geeshsha Maxaafay
odiza.
23 Zin ammano ye7odaypp tiina higge nuna accii gaddeeza. Ye ammanay
benttod gatho higgay nuul afa gorddii gaddeeza.

3:6 Medhe. 15:6; Oro. 4:3 **3:7** Oro. 4:16 **3:8** Medhe. 12:3 **3:10** Nam7i. 27:26 **3:11** Ibr. 2:4
3:12 Lewii. 18:5 **3:13** Nam7i. 21:23 **3:16** Medhe. 12:7 **3:17** Kes. 12:40 **3:18** Oro. 4:14

24 Yey gishos, nuunii ammanor xillod garkk Kiristtoosa ye7od gatho higgay
na7a naagiz as garkk nuna naagiza maaqqeeza.
25 Zin yhatte ammano ye7eez gishos higge yhaypp guye na7a naagiz as
garkk maaqqeez higgay oommor aqith atteeza.
26 Yi ubbitay Yesuus Kiristtoosana ammanii Xooss na7ita maaqqeeza.
27 Kiristtoosar petto maaqqodayis xammaqqintteez ubbitay Kiristtoosana
afila garkk ma7eeza.
28 Yi ubbitay Kiristtoosar petto maaqqeez gishos Ayihude as ganccennee
Girike as gancce, aylle ganccennee womaanno gancce, dhiirathi ganccennee
maachchi gancce dummatithii baaya.
29 Yikkee, yi Kiristtoosas maaqqiko yi Afraame kochchii. Xooss ufayis
qaalay garkk yi laattizita.

4

1 Yhattekka ta gizay yhaya. Laattiza na7ay duudetitha yeza wode, shalo
ubbay ebaz maaqqikokka, E ayllepp abarakka dummatooya.
2 Zin e aday geez woday hellodayis E hadara ekkeezitay kushennee naag-
izitay kushe yeziza.
3 Yey garkk, nuunii Ayyana bazis duude maaqqii yez wode alame wogas
aylliteeza.
4 Zin woday hellin Xoossay maachchapp yelintteez fa na7ana azazeeza.
Ezikka higges azazintteezaya maaqqeeza.
5 E yeya ootheezay, higges haarinttii yezita wozodayisnnee nuna fa na7ita
oothodayisii.
6 Nu Xooss na7ita maaqqeez gishos «Aabbo, ta adayyo» yeegii xeegiz fa
Na7ay Ayyana nu wozina gancce kiiteeza.
7 Yey gishos, yhaypp neenii Xooss na7app attin aylle baaya. Neenii e na7a
maaqqiko, Xoossa laattiza as maaqqiza.

Phawuloosa Galatiya asayis qoppiza qofa

8 Yi tiina Xooss eroowa wode Xooss baazitayis aylle maaqqii haarintteeza.
9 Zin yhatt yi Xooss ereeza; ubbarakka Xoossar erintteeza. Yeezin pathoza-
yikonnee maaddoowa alame wogitayiko guye wayizii maaqqee? Wodhdhii
eqqii, wayizii unttis aylle maaqqodayis koyee?
10 Duma maaqqeez gallasita, aginita, woditannee laythita yi lo7ithii
bonchchiza.
11 Ta yi gancce yinttis daabureezay cere attodeshsha gi ta yashshiteeza.
12 Ta ishuntho, ta yi garkk haneez gishos yinttikka ta garkk hanoytta gi
yinttan woossiza. Yi tana abarakka qohekkaya.
13 Taanii tiina hargginttittar yinttis Wonggile odeezana yi eriza.
14 Ta harggay yinttis paace maaqqikokka, yi tana salinttekkaya; ixxekkaya.
Zin tana Xooss kiitanchcho woy Kiristtoos Yesuusa mokkizay garkk mok-
keeza.
15 Yeezin, ye yinttis yeza ufayssay ubbay ana yhanigeenee? Yinttis
danda7intteezako, yi yi aafa kessii taas inggizako ixxaamizana ta markkat-
tiza.
16 Yeezin, ta yinttis tuma odeez gishos yinttis morkke maaqqarennee?
17 Ye asay yinttan faako mahodayis koyiza, Zin u qofay lo77os baaya. U
qofay yinttan shagodayisnnee yi unttis qoppod garkk oothodayisii.
18 Lo77o baz oothodayis amotiko lo77o, Zin yey ta yinttar yez wode aadda
baazin ubba wode maaqqo.

3:29 Oro. 4:13 **4:5** Oro. 8:15-17

19 Ta siiqo na7untho, Kiristtoosa yinttal misilinttod gatho yelos maachchii
iqinttizay garkk ta yi gisho maakka iqinttiza.
20 Kaseesaypp ta qofa laammodayis koyeezazin taas erinttaam ixxin ta
mettintteeza.

Aggaarinnee Saara aaziso

21 Higges haarinttii yezodayis koyizitayyo, an taas odoytta; higgay waag-
izako yi eroosa?
22 Geeshsha Maxaafay, «Afraames gadhinddattippennee godattatipp yelint-
teez nam7i na7itay yeza» yeegiza.
23 Gadhinddattii na7ay as na7a yelinttizay garkk yelintteeza, zin godattatii
na7ay Xooss ufayssa qaalar yelintteeza.
24 Yha maachchitay nam77ii caaqitayis aaziso maaqqii ekinttiza. Unttapp
pettat, Siinna Derellappe ye7eezanna, fa na7ita aylletithis yeleeza; izakka
Aggaaro.
25 Aggaara Arabe biittal yez Siinna Derer aazisinttii yhatti yez Yerusalaame
aaziza. Abis giiko, iza fa na7itayira aylletitha yeza.
26 Zin salopp maaqqeez Yerusalaame aylletithar yezooya; iza nuus ubbayis
indo.
27 Xillo Maxaafay,
«Bushitte, yelekka dhonthatee ufayttoba;
bushitte iqintti erozannee ilisoba.
Azinar yez maachchatipp,
azinii baa maachchatis na7itay gaame» yeegiza.
28 Ta ishuntho, yi Isaaqa garkk Xooss ufayss qaalar yelintteez na7ita.
29 Zin ye wode as wogar yelinttodayisi, Ayyana wolqqar yelintteezana
bayi7eeza. Yhayinokka yey garkke.
30 Zin Geeshsha Maxaafay waagee? «Gadhinddattii na7ay godattatii
na7ayira wolla laattoowa gisho gadhindato I na7ayira wolla kessii dakkoba»
yeegiza.
31 Yey gisho, ta ishuntho, nuunii godattatii na7itaypp attin gadhindattii
na7ita baaya.

5

Kiristtoosar yez wallotith

1 Nuunii walottithar yezoday garkk Kiristtoosa nuna aylletithapp
kesseeza. Yikkee, miinggii eqqoytta; maaqqii aylletith qambbarayid
gelippate.
2 Ta, Phawuloosa, giza si7oytta. Yi «Dookalintto maaddiza» gi yi dookalint-
todayis koyko, Kiristtoosa yinttan abikka maaddooya.
3 Dookalinttiza oonkka higgay kiittiza ubbita polodayis beezizana mahii ta
odiza.
4 Higge naagii xillodayis koyizitay, Kiristtoosapp shaakintteeza; Xooss
aadho keehatithaypp yi haakkeeza.
5 Zin nuunii Xooss Ayyana baggar ammanor xillodayis ufayisar naagiza.
6 Yikkee, Kiristtoos Yesuusar yeziko, siiqor benttiz ammanopp attin
dookalinttin, dookalinttekka attin nuna abkka maaddooya.
7 Tiina yi lo77o woxxiza, zin yhatti tumas azazinttaamay garkk yinttan
kayeezay oonoo?
8 Yhay garkk iita dooshay yinttan xeegeez Xoossaypp ye7ekkaya.

4:22 Medhe. 16:15; 21:2 **4:27** Isa. 54:1 **4:29** Medhe. 21:9 **4:30** Medhe. 21:10

9 Yeykka, «Xiqqa irshsho munuqo ubba denthiza» ginttinttii xaafintteezay
garkk.
10 Yinttis hara qofa baazayisi ta Godayil ammaninttiza. Zin yinttan buqiz
oonkka Xoossapp fa pirdda ekkoda.
11 Ta ishuntho, ta yhaya hellodayis dookalintto sabbakkizabaz maaqqiko,
yeezin tana abis bayi7ee? Yey tuma maaqqeezako Kiristtoosa mazqalay
bagga tamaarssay asis dhube maaqqaamizin.
12 Yinttan buqizitay fana dookalith aadda baazin fana qaaratizakokka ta
dosiza.
13 Ta ishuntho, yi wallo yezodayis xeegintteeza. Maaqqozin, yi wallotithay
asho amotith polodayis yinttis sankke maaqqippe; yeypp aathii pettay petta
siiqor maaddoytta.
14 Higge ubbay, «Ase ne ubbay garkk qadhdhoba» yeegiz pettii qaalar
accinttiza.
15 Zin yi pettay pettayir saxinttizbazinnee miinttinttizbaz maaqqiko, yi
woli wurssaamay garkk naaginttoytta.

Ayyana yessinnee asho yess

16 Yikkee, ta yinttis odiza; Ayyanar yezoytta; yi asho amo yesha polippate.
17 Asho amo Ayaana amor morkke; ma Ayyana amaykka asho amora
morkke. Unttii pettay pettayir ixinttiza gishos yi dosizabaz oothodayis
danda7ooya.
18 Zin Ayyanay yinttan kaalithiza baz maaqqiko higge yinttan haarooya.
19 Asho oositay erintteezita; unttikka, lagite, tuna ootho, qayixe,
20 eeqas goynno, bita, morkkintto, kachchii, qinaate, cashshii, fana
dosithii, shaakintto, iita tobba
21 gene, mathe, yethinnee yeyitita aazizita. Tiina ta yinttis odeezay garkk
yhattekka ta yinttis odiza. Yhay garkk bazita oothizitay Xooss kaatetithii
laattooya.
22 Zin Ayyana aafe, siiqo, ufayssii, sarotithii, minthatho, haayotithii,
lo77otithii, ammano,
23 ashikketithii, fana haaro. Yhay garkk bazita ixxiza higge baaya.
24 Kiristtoosa Yesuusas maaqqeezitay fa asho e iita qofayirannee e amayira
wolla mazqalel afa sotteeza.
25 Nu Ayyanar yeza baz maaqqiko, nuna Ayyanay kaalitho.
26 An pettay petta yilosittarannee qinaatittar cer ceeqinttitha wolla
ashshoda.

6

Wolla maaddinttoytta

1 Ta ishuntho, asii balinttii buuta baz oothiko, Ayyanar yez yi ye atha
ashikketithar luulisoytta. Zin neenii yey garkke bazar paacinttaam garkk
nena naagoba.
2 Pettay yhankay deexo toofa tookkoo, yeeziko Kiristtoosa higga yi poliza.
3 Pettii asii akkokka baazin, fana yhankkitaypp lo77o gi qopiko, E fana
dooshiza.
4 Zin pettii pettii asii fa oosa faacco. Yeyppi guye, hara asar fana qeelithiza
ashshii paas ceeqinttiza baz denggiza.
5 Pettii pettii asii fa toofo paas tookkodayis beeziza.
6 Xooss qaala tamaariza oonkka lo77o baz ubba fa asitamaarayira gishint-
tiza.

5:9 1 Qor. 5:6 **5:14** Lewii. 19:18 **5:17** Oro. 7:15-23

7 Yi, yinttan balithipatte. Asii fa zereezanno mahii maxiza gisho Xoossa
dooshipatte.
8 Fa asho amo kunthodayisi zeriz oonkka, fa asho innapp yhayiqo maxoda.
Zin Ayyana ufayssodayis zeriz oonkka Ayyanapp medhina de7o maxoda.
9 An lo77o ooso oothodayis azallizana wolla ashshoda. Nuunii azallam
ixxiko woday helleez wode nu zereezana maxoda.
10 Nu giiga wode denggiko, as ubbayis, aathikka ammaniza asis lo77o baz
oothoda.

Wurssith zorennee sarotho

11 Taanii ta kushayir, ab garkk damma pidaaler yinttis xaafeezako
bo7oytta.
12 As tiina lo77o maaqqii benttodayis koyiz asay yi dookalinttod garkk
koyiza. Zin yeya unttii oothizay, Kiristtoosa maziqale gisho unttan bayi7ithii
hellaamay garkke.
13 Unttii yi dookalinttayir ceeqinttodayis koyii yinttan dookalintto gizapp
attin dookalintteezitaykka fa ubbas higge naagooya.
14 Zin nu Goda Yesuus Kiristtoosa mazqalaypp attin hara alamay taas
sotintteezaynnee taankka alamayis sotintteez ceeqinttay taapp haakko.
15 Yikkee, dookalinttin dookalinttekka attin abikka maaddooya. Maad-
dizay Yesuus Kiristtoosar orothi medhetithii maaqqithii.
16 Yha woga kaalliza ubbitayisinnee Xoossis woya maaqqeez Isra7eeles
sarotithinnee maarotithii maaqqo.
17 Taanii Yesuusas shocintteez ta ashayil yez beetay ta Yesuusas aylle
maaqqeezana beeziza gisho yhaypp gede tana oonkka waaythippe.
18 Ta ishuntho, nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay yinttar
maaqqo. Amin7e.

Phawuloosa Efisoone Asayis Xaafeez Kiita

Gelo

Phawuloosa Efisoone yez asayis xaafeez kiitay ubbaypp aathii be7eezay, «Wode heliko Xoossii polodayis qoppeez qofay, salonnee sa7a yez medhetith ubbay Kiristtoosapp oommo maaqqoday garkkesii» yeegiz qofa (1:10). Yeyil afa gujjii Yesuus Kiristtoosar yez pettipettithayid, as zereth ubbay petto maaqqoday garkk yha gita qofa oosol peeshshoday garkk Xooss woyita qoppisiza.

Efisoone kiitay tiina kifilayid xaafeez kaara qofa maaqqeez pettipettith bagga xaafodayis aykkeezana dalggisii, Xoossay Aday fa asa wayizii dooreezako, unttikka E na7a, Yesuus Kiristtoosar fa nagarapp maarotith denggeeza wayizii wallo kezeezakonnee, Xoossa gita ufayss qaalay Geeshsha Ayyana baggar tuma maaqqeezay wayizii erintteezako odiza. Nam7intho kifilayid ma xaafeezay yha kiita nabbabiza asay fa pettipettith yessayid Kiristtoosar unttis yez pettipettithay tuma maaqqoday garkk u wayizii yezodayis beezizako qofisiza.

Asay Kiristtoosar yez pettipetteth wayizii yezodayis beezizako duma duma aazisor qoncceeza. Woosa keetha asetithis aaziso maaqqin Kiristtoosa ye asetithayis kustte. Woosa keethi gimbbe keethar aazisinttin Kiristtoosa ye keetha muumer tookkii aykkiz kirkiro garkk maaqqiz waanna shuchch. Woosa keetha machchir aazisinttiza wode Kiristtoosa azinar aazisintteeza. Xaafay Kiristtoosa baggar qoncceez Xoossa aadho kehetithapp gaame soobii odittar, ganccay ciimmottiza nashsha nashshiza. E ubba baz, Kiristtoosa siiqo, e yarshshintto, E inggeez nagara atotitha, E aadho keehetithinnee e geeshshitith baggar benttiza.

Efisoone kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1:1-2*
Kiristtoosannee woosa keeth *1:3—3:21*
Kiristtoosar yez oroth de7o *4:1—6:20*
Kustte qofa *6:21-24*

Sarotho

1 Xooss shener Kiristtoosa Yesuusa hawaare maaqqeez Phawuloosapp, Efisoone yez geeshshitayisinnee Kiristtoosa Yesuusa ammanizitayis xaafintteez kiita.

2 Xooss nu Adayppennee Goda Yesuus Kiristtoosapp aadho keehatithinnee sarotithii yinttis maaqqo.

Ayyana anjjo

3 Salo yez ayyana anjjo ubbayir Kiristtoosa baggar nuna anjjeez, nu Goda Yesuus Kiristtoosa Aday, Xoossay galatintto.

4 Nuunii e tiina geshetithar boro baazita maaqqoday garkk Xoossii alame medhinttodaypp tiina Kiristtoosa baggar fa siiqor nuna dooreeza.

5 Xoossii fa shenayid fa doseezay garkk Yesuus Kiristtoosa baggar nuna fa na7ita udodayis tiinatii qoppii gaddeeza.

6 Xoossii fa siiqiza Na7ay baggar nuus cere inggeez bonchchintteez aadho keehatithay galatinttoday garkk yeya udeeza.

7 Xoossa aadho keehatith duretithay garkk Kiristtoosa suuthar wozinttii nagaras atotith nu denggeeza.

1:1 Haw. O. 18:19-21; 19:1

8 Fa aadho keehatitha ecetitharannee eratithar gaanthii nuus inggeeza.
9 Xoossay fa qoppii gaddeezay garkk Kiristtoosa baggar e shene xuura nu
eroday garkk ootheeza.
10 Wode hellodar Xoossii polodayis qoppeez qofay, salonnee sa7a yez
medhetith ubba Kiristtoosapp oommo udodayisii.
11 Ubba baz fa shene garkk oothiza Xoossay, tiinatii fa qoppii gaddeezay
garkk Kiristtoosa baggar nuunii E irisitta laattoday garkk nuna dooreeza.
12 Yeyi haneezay, Kiristtoosal ufayss gaddii naagor tiina maaqqeez nuunii
Xooss boncha galatar qonccisoday garkkesii.
13 Yinttikka yi atotith Wonggile, yeykka tuma qaala si7eez wode Kirist-
toosana ammaneeza. Xoossay yinttis inggod geez Geeshsha Ayyana
maatame yinttal gaddeeza.
14 Yeykka Xooss bonchchay galatinttoday garkk Xoossay fa asa wozod
gatho Geeshsha Ayyana nu laattod gadayis nuus saath udii inggeeza.

Phawuloosa woosa

15 Yeyi gishos, Goda Yesuusall yinttis yez ammanannee geeshshitayis yez
yi siiqa ta si7ii
16 ta woosayir yinttan qoppittar yi gishos Xoossa galatizana ashshekkaya.
17 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa Xoossa, boncho Ada yi aathii eroday garkk
ecetithinnee qonccith ayyana yinttis immaday garkk ta woosiza.
18 Xoossay yinttan xeegeez ufayssaynnee geeshshitay laattiza bonchcho
laatay ab garkk gaameezako yi erodayiss Xoossay yi wozina aafa dooyod
garkk taanii Xoossa woosiza.
19 Ma eza ammaniza nuur oothiza e wolqqay ab garkk aadho dammazako
yi eroday garkk ta woosiza.
20 Kiristtoosana yhayiqopp denthii, salo fa ushachch baggar bettitheez
kiristtoosar ootheez gita wolqqa.
21 E sunthay, aqisizitayppenne mawuter yezitaypp, mooddizitayppennee
goditaypp, aath maaqqii yha alamayil aadda baazin tiinapp ye7od alamayi-
dakka hara sunth ubbitaypp aadho boncho sunth inggeeza.
22 Xoossay ubba baz Kiristtoosa toke oommo haariseeza; ma woosa keethis
ubba bazar kustte maaqqod garkk eza shuumeeza.
23 Woosa keethay Kiristtoosas asetithii. Izakka Kiristtoosa ubbabazar
kunthiz Ees iza E kunthato.

2

Kiristtoosar yhayiqopp de7oko piinggith

1 Yhaypp tiina yi, yi nagarayirannee yi qohayir yhayqqeezita.
2 Ye wode yi yha alamay iita oga kaalleeza. Carkkol afa yez wolqqitay
halaqaysinnee yhattekka Xoossayis azazinttowa na7itayir oothiz ayyaanas
yi azazintteeza.
3 Nu ubbaykka tiina ye asitay gancce nu asho amonnee nu wozina shene
kaallii yezeeza. Nuunikka yhankkitay garkk nu medhetithar pirdda ekko-
dayis yezeezita.
4 Zin Xooss gita maarotithayppennee nuus yez E gita siiqaypp denddeeza-
yid,
5 Hara attozin nuunii nu qohopp dendeezayid yhayqqii yezin Kiristtoosa
baggar nuus de7o inggeeza. Xooss aadho keehatithayir yinttikka atteeza.

1:8 Qol. 1:14 **1:21** Maz. 110:1 **1:23** Maz. 8:6; Qol. 1:22-23; 1:18 **2:1** Qol. 2:13

6 Xoossii nuna Kiristtoos yesuusar pettipp yhayiqopp denthii salo ezar
wolla gaddeeza.
7 E yeya ootheezay, Kiristtoosa Yesuusa baggar nuus qonccise ez fa kee-
hetithinnee zawa baa fa aadho keehetith duretitha ye7od laythitayid nuna
beessadayis yeya ootheeza.
8 Yi paxeezay ammano baggar E aadho keehatithayira. Yeykka, Xooss
imotapp attin yi oosor benttekkaya.
9 Oonkka ceeqinttaamay garkk paxotith aadho keehatithay bentteezay as
oosor baaya.
10 Xoossii nuus tiinatii giigisii gaddeez lo77o oosita oothoday garkkennee
ezayir yessadayis Kiristtoos Yesuusa baggar maaqqii medhintteez Xooss
medhetithita;

Kiristtoosar yez pettipettith

11 Yeyi gishos, yinttano sisa yi yelintto Ayihude baazitayyo, Ayihuditay
fana as kusher dookalintteezita gi gayirttar, yinttan ma dookalinttekazita gi
borizana akaakoytta.
12 Ye wode yi Kiristtoosapp shaakinttii yezeezana, Isreele asayis allaga
maaqqii yezeezana, Xooss qaala caaqayis haakkii yezeezannee yha alamel
ufayssinnee Xooss bayth yezeezana akaakoytta.
13 Zini yi tiina haakkii yezeezitay, yhatt Kiristtoosa Yesuusar yezi E suuthay
baggar Xoossiko uukkeeza.
14 Nam77ii shaakkii gaddeez morkketith gabbara fa ashayir laalii Ayihu-
denne Ayihude baa asa timii petto udeezay Kiristtoosa sarotitha.
15 E paar yha nam77ii zaritaypp pettii oroth as medhdhodayis, higge
azazannee wogita pettipp fa ashayir dhabisii sarotithi inggeeza.
16 Kiristtoosa mazqalel afa yhayqqii morkkintto dhabiseeza; ma nam77ii
kochita pettii asho udii Xoossar igintheeza.
17 Kiristtoosa yi7ii, Xoossapp haakkii yez yinttis, ma ukkii yez unttis
sarotith Wonggile odeeza.
18 Nu ubbay e baggar pettii Ayyanar Aday tiina shiiqodayiss danda7eeza.
19 Yhaypp yi allaga woy imathita baaya, zin yi yhatti geeshshitayir gade
asinnee Xoossis kara asita.
20 Yinttii hawaaritayinnee nabitay baaseez baasayil afa keexxintteeza.
Keetha muumer tookkii aykkeez kirkiro garkk shuchchay Kiristtoosa Yesu-
usa.
21 Ezal keeth ubbay pettipp aykkinttii Godayil geeshsha Xooss kara
maaqqodayis dicciza.
22 Yi ma Xoossii fa Ayyanar yeziza keeth maaqqodayis Kiristtoosar pettipp
keexxinttiza.

3

Ayihude baa asayis hawaare maaqqeez Phawuloosa

1 Yeyi gishos, taanii, Phawuloosa, Ayihude baa maaqqeez yi gishos Kirist-
toosa Yesuusar achch as maaqqeeza.
2 Ta yinttan maaddoday garkk Xoossii fa aadho keehatithayir taas inggeez
yha oosay bagga yi lo7ithii si7eeza.
3 Ta yinttis tiina haatar xaafeezay garkk Xoossii fa xuura qonccithar taas
beezeeza.
4 Ta xaafeezana yi nabbabiza wode Kiristtoosa xuura ta ab garkk ereezako
yi akaakodayis danda7iza.

2:15 Qol. 2:14 **2:16** Qol. 1:20 **2:17** Isa. 57:19 **3:4** Qol. 1:26-27

5 Yha xuuray geeshsha hawaaritayisinnee nabitayis yhatti Ayyana baggar
qoncciseezay garkk binii wode asayis yhay garkk qonccisekkaya.
6 Yha Xuuray beezizay: Ayihude maaqqekka asay Wonggile baggar
Isra7eelitayira pettipp Xooss iristte laattiza. Isra7eeltayir pettii asetith
maaqqiza; Kiristtoosa Yesuusa baggar Xooss ufayss qaala ekkiza.
7 Xoossii fa oothiza wolqqay baggar taas inggeez aadho keehetithayid ta
yha Wonggilayis oososanchcho maaqqeeza.
8 Taanii geeshshitay ubbaypp laafa maaqqikokka Ayihude maaqqekka
asayis zawa baa Kiristtoosa duretith Wonggile ododay garkk yha aadho
keehatithay taas inggitteeza.
9 Ma binii wode ubba medhdheez Xoossar qosinttii yez xuurayis, Xooss
qofay abizako ubbayis qonccisodayis aadho keehatithay taas inggintteeza.
10 Xoossii yeya ootheezay yhatte wode woosa keethay baggar salo yez
halaqitayisinnee mawuter yezitayis fa duma duma ecetitha erisodayisii.
11 Xoossii fa medhina qofa nu Goda Kiristtoosa Yesuusa baggar polodayis
yeya udeeza.
12 Nu ammanor yashsha bayith Xoossiko shiiqoday garkk Kiristtoosa nuus
minotethinnee mawute inggeeza.
13 Taanii yi bagga ekkiza mettay yinttis bonchcho. Yey gishos yi taan
metinttizana bi7ii ufayis gachchaamay garkk yinttan woosiza.

Efesoona asayis woosintteez woosa

14 Taanii Xooss Aday tiina bunqqinttii woossizay yey gishos.
15 Salonnee sa7a yez medhetith ubbayis sunthii Xoossapp ingginttiza.
16 Xoossii fa bonchcho duretithaypp yi gancce asetitha minithiza wolqqa
fa Ayyana baggar inggod garkk yinttis woosiza.
17 Maakka ammanor Kiristtoosa yi wozinayid yessaday garkkennee yi
siiqor xapho dakkii miinggii yezoday garkk ta woosiza.
18 Yey garkkekka, Kiristtoosa siiqqay waafa garkk dalggeezako, adus-
sizako, dhoqqazakonnee ciimmozako geeshshitay ubbayira eriza wolqqa yi
akaakoday garkk ta woosiza.
19 Eratetithapp aadhiz Kiristtoosa siiqo yi eroday garkk inggiza Xoossapp
maaqqeez kunthatiyir yi kumod garkk ta woosiza.
20 Yikkee, nu gancce oothiza fa wolqqay baggar nuunii woossizaypp woy
qoppizaypp aathii oothodayis danda7iza Xoossayis,
21 woosa keethannee Kiristtoosa Yesuusa baggar Xoossis medhetith ub-
baypp wode ubbayid medhinapp medhina hellodayis bonchcho maaqqo.
Amin77ee.

4

Kiristtoosar yez pettipetteth

1 Yikkee, Goday gishos accintteez taanii, yi xeegintteez xeeginttithayid
beeziza yess yezoday garkk yinttan woosiza.
2 Yi ubba wode aadannee haayo maaqqoytta; pettay petta
danda7oyttannee siiqor yezoytta.
3 Sarotithar acinttii Ayyana pettipettetha naagodayis miinggoytta.
4 Xoossii yinttan xeegeez wode pettii ufayssas xeegeezay garkk pettii
asetithinnee pettii Ayyana yeza.
5 Pettii Goda, pettii ammanonnee pettii xinqqate yeza.
6 Ubbapp aathay, ubbayir oothizannee ubbay gancce yez pettii Xooss,
ubbayis Ade yeza.

4:2 Qol. 3:12-13

7 Zini Kiristtoosa inggodayis koyeez imotay garkk nuus pettayis pettayis
aadho keehatithii inggintteeza.
8 Yeyi gishos, Xooss qaalay,
«E udee kezeez wode
di77ii gaamita paar ekkii qiteeza;
asayiskka imotita inggeeza»
yeegiza.
9 Yeezin, «Udee kezeeza» guussay E tiina sulle, sa7a ziqqa aqo wodhdheeza
guuss maaqqaam ixxiko ab guuso?
10 Yha sulle wodhdheezay, ubba kunthodayis ubbapp dhoqqa salo kezeezay
eza.
11 E pettita pettita hawaare, pettita pettita nabe, pettita pettita Wonggile
sabaakita, pettita pettita woosa kara aqisizitannee asitamaarita maaqqaday
garkk imota inggeeza.
12 E yeya udeezay Kiristtoosas asetith maaqqeez woosa keetha dichcho-
dayisinnee ammaniza asa Xooss oosos giigisodayisii.
13 Yey garkkekka, nu ubbay Xooss Na7a erii ammanor benttiz pettipet-
tethikko hellii, Kiristtoosa ayyana de7o kunthetithyiko hellii folo as maaqqii
diccoday garkkesii.
14 Yikkepp guye, asay doosha gener maaqqeez balithiza worddo timirtte
carkkorannee abba gotera gedennee yhana kulo kaa7iza duuditay garkk
maaqqodayis beezooya.
15 Zini nuunii tumana siiqor odittar ubba bazar asetithis kustte maaqqeez
Kiristtoosako dichchoda.
16 Kunth asetithay Kiristtoosar aykkinttiza ma duma duma asetith billi-
titay pettay pettayir aykkinttii betteeza. Pettii pettii asetith kifilay fa ooso
oothodar kunth asetithay siiqor miinggoday garkk asetitha diccoda.

Kiristtoosar oroth yess

17 Yhaypp gede kaha dhabin cere qofar ammanoowa as garkk yezipatte,
taanii yhaya yinttis Goday sunthayir odizannee markkattiza.
18 U qofay dhumeeza; u fa wozina muumiseeza. Unttii eretith dhaboran-
nee ixxora Xoossii inggiza de7aypp haakkeeza.
19 Unttii yeella gizibaz eroowa; unttii tuna ooso ubba polodayis zhim-
barosinnee asho amos fana aathii inggeeza.
20 Zini yi Kiristtoosa bagga tamaareezay yey garkk oger baaya.
21 E baz tuma si7eeza. Ma Yesuusar yez tuma yi eepp tamaareeza.
22 Yi tiina yezeez oga ashshoytta. Ma dooshshii amor dhabisiza yi cima
atha qaarii oloytta.
23 Yi wozina qofayir ooroxoytta.
24 Tuma xillotitharannee geeshshetithar Xooss aazisor medhintteez oroth
asetitha ma77oytta.
25 Yikk, worddo odinttipate. Nuunii ubbay Kiristtoosa asetith billitita
maaqqeez gishos as ubbayira turo odinttoda.
26 Gayilinttoytta zin yi gayilayir nagara oothipate. Yi gayilinttii yezin awa
yinttal gelippe.
27 Dabulosas oge doyipatte.
28 Kasitiza athay yikkepp guye kasttippe. Zini manqqita maaddiza baz ees
yezoday garkk fa kusher lo77o baz ootho.
29 Yi doonaypp iita qaala kezippe. Zini si7izitayis maaddoday garkkennee
yhankkita minthathos koshshiza lo77o qaala yi doonaypp kezo.

4:8 Maz. 68:18 **4:16** Qol. 2:19 **4:22** Qol. 3:9 **4:24** Medhe. 1:26; Qol. 3:10 **4:25** Zak. 8:16
4:26 Maz. 4:4

30 Xoossii yinttan wozeezana erisodayis ye gallasis yinttal attaamii gaddeez Xoossa Ayyana azzanthipate.
31 Canggintto, yilo, kachchii, uufo, cashshennee iitatithii ubba yinttipp hakithoytta.
32 Aathii wolis keehannee qadhinttizita maaqqoytta. Xooss Kiristtoosa baggar yinttis atto geezay garkk yinttikka wolis atto goytta.

5

1 Yikkee, Xoossii dosiza na7itay garkk eza aazoytta.
2 Kiristtoosa nuna dosii fana nu gishos Xoossis tonkki gi sawuza imonnee yarshsho udii inggeezay garkk yinttikka siiqor yezoytta.
3 Zini laammo, tunatithinnee uuzetithii ammaniza asayis beezoowa gishos yi gancce ubbarakka si7inttippe.
4 Xooss galatoyttappe attin yeellathiza bazi boozotith nahshsa woy ari7ee yinttis beezowazay gishos yi gancce ubbarakka yezippe.
5 Yhaya eroytta; oonkka laame woy tuna baz ootho woy uuzatto Eeqas goynnos tenttetto Kiristtoosa kaatetithinnee Xooss kaatetitha laattodayis danda7ooya.
6 Yhayititaypp denddeezayid Xooss kachchii azazinttowa asayil afa ye7od gishos oonkka yinttan pathoowa odar dooshshippe.
7 Yey garkk asayir pettipettithii oothipate.
8 Binii yi dhuma, zin yhatti Goday baggayir poo7o. Yikkee, poo7o as garkk poo7or yedhdhoytta.
9 Poo7o lo77otith, xillotithinnee tumatith aafiza.
10 Goda ufayssiza abaz oothodayis koyoytta.
11 Aafe baa dhuma ooso qonccisoyttapp attin ezar maqinttipate.
12 Unttii geema oothiza oosay hara attozin ododayisikka yeellathiza.
13 Zini ubba baz poo7ol kezeez wode qonccer benttiza.
14 Poo7o ubba baz qonccer beeziza. Yeyi gishos,
«Naati genttizayo barkkoba;
yhayiqopp denddoba;
Kiristtoosa nees poo7iza» yeegintteeza.
15 Yikkee, yi wayizii yezizako akaakii bo7oytta. Eccita maaqqoyttapp attin boozita maaqqipatte.
16 Gallasitay iita maaqqeez gishos layitha wozoytta.
17 Yeyi gishos, Goday shenay abizako akaakoyttapp attin boozipatte.
18 Geeshsha Ayyanar kumoyttapp attin dhaboko yinttan kaalithiz woyne ushshar mathipate.
19 Mazmuurer, sabarannee ayyana yethar, pettay pettayir odinttoytta. Ma yi wozinayir mazimuurttaranne sabbittar Goda galatooytta.
20 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa sunthayir ubba wode Xooss Ada ubbabazis galatooytta.
21 Kiristtoosa bonchchos gi pettay pettayis haarinttoytta.

Azin baggannee machchii bagga

22 Machchitayyo, Godayis haarinttizay garkk yi azinitayiskka haarinttoytta.
23 Kiristtoosa woosa keethis kustte maaqqeezay garkk azinayikka fa machchis kustte. Ma Kiristtoosa fa asetithi maaqqeez woosa keethi ashshizaya.

4:32 Qol. 3:13 **5:2** Kes. 29:18; Maz. 40:6 **5:16** Qol. 4:5 **5:19** Qol. 3:16-17 **5:22** Qol. 3:18; 1 Phix. 3:1

24 Zini woosa keethay Kiristtoosas haarinttizay garkk machchitay fa azinitayis ubba bazar haarinttodayis beeziza.
25 Azinitayyo, Kiristtoosa woosa keeth dosii I gishos fana inggeezay garkk yinttikka yi machchita dosoytta.
26 E yeya ootheezay woosa keeth geeshshodayis koyii udeeza, geeshsheezaykka fa qaalay baggar haathar meeccii.
27 Kiristtoosa woosa keeth qita woy sino tukith woy yey garkkez baz bayth E kunth bonchchor geeshshinnee borinttoozanno udii faako shiishodayis koyii yeya udeeza.
28 Yey garkkekka, azinttay fana dosizay garkk fa machchita dosodayis beeziza. Fa machchat dosizay fana dosiza.
29 Fana ixxiza as oonkka baaya, zin Kiristtoosa woosa keethis oothizay garkk fa asetitha muzizannee naagiza.
30 Nuunii Kiristtoosa asetith billitita.
31 Xooss qaalay, «Yeyi gishos, asii fa adannee fa indato ashshii, fa machchatir wola yessada; unttii nam7itaykka pettii asho maaqqiza» yeegeeza.
32 Yhay gita xuura, zin taanii yeya Kiristtoosa baggannee woosa keethi bagga aaziso udii odiza.
33 Yey garkkekka, yi pettay pettay fa machchato, fana dosizay garkk doso. Machchakka fa azina bonchchodayis beeziza.

6

Na7itay baggannee yeleezitay bagga

1 Na7itayyo, Goday gisho gi yinttan yeleezitayis azazinttoytta. Yeyi yinttis beeziza bazii.
2 «Ne adannee ne indato bonchchoba.» Yeyi ufayssa qaala yez tiina azazo.
3 «Ne yeya polizabaz maaqqiko ubbay nees hanoda; ne laythaykka sa7all afa aduqqoda.»
4 Yeleezitayo, yi na7ita Goday qaalar tamaarssorannee unttan kaalithor dichchoyttapp attin unttan yilothipatte.

Goditay baggannee ayllitay bagga

5 Ayllitayyo, Kiristtoosas azazinttizay garkk asho goditayis yashshara, bonchchorannee luule wozinar azazinttoytta.
6 Kiristtoosa aylle garkk Xooss shene wozinapp poloyttapp attin galata denggodayis u tiina aadda oothipatte.
7 Asis baazin Godayis oothizay garkk yi kunth wozinaypp oothoytta.
8 Aylle maaqqin god maaqqin pettay pettay fa oothiz lo77o oothayis Godaypp woyito ekkodana eriza.
9 Goditayyo, as aafe zoqo bi7ii pirddoowa yinttisinnee unttis Goday, salo yezana yi eriza. Yeyi gishos, yi ayllita maniddiza ashshii unttii yinttis kiitinttizaygarkk yi unttis lo77o baz oothoytta.

Xooss ola massara

10 Yikk yhayppe, Godayranne E damma wolqqayir miinggoytta.
11 Daabuloosa doosha gamodayis danda7od garkk Xoossii yinttis inggeez ola miishe ubba danccoytta.
12 Nu olay asar baazin salo yez tuna ayyanitayir olizitayira, mawute aditayir, haarizitayrannee yha dhuma alame wolqqitayra.

5:25 Qol. 3:19; 1 Phix. 3:7 **5:31** Medhe. 2:24 **6:1** Qol. 3:20 **6:2** Kes. 20:12; Nam7i. 5:16 **6:4** Qol. 3:21 **6:5** Qol. 3:22-25 **6:9** Qol. 4:1; Nam7i. 10:17; Qol. 3:25

13 Yeyi gishos, iita gallasa morkke teqqodayisnnee ubba polii, miinggii
eqqinttodayis yi danda7oday garkk Xooss ola miishita ubba danccoytta.
14 Tuma, xeessal zinnare garkk danccii, xillotith xurure garkk tiral gaddii,
15 sarotith Wonggile yi toke caamma garkk aathii miinggii eqqoytta.
16 Ye ubbaypp aathii, Xalahe dakkiz laxiz tama dongge ubba to7isodayis
danda7iza ammano ubba wode gonddalle garkk aykkoytta.
17 Xooss atotithana biraata barnneexa garkk yi ommayil gaddoytta; ma
Geeshsha Ayyana mashsha, yeykka Xooss qaala aykkoytta.
18 Woosa ashshipate; yhankkitayiskka guuroytta; ubba wode Ayyanar
woossoytta. Ezayid, geeshshitayis azalekkazar miinggii ubba wode woos-
soytta.
19 Taanii Wonggile xuura yashsha bayith qonccisii ododay garkk Xoossii
taas qaala inggod garkk woossoytta.
20 Taanii yeya oothodayis kiitizayinnee yhattekka achcha yezay ye Wong-
gilay gishos. Yeyi gishos, taanii yashsha bayth beezizay garkk ododay garkk
taas woossoytta.

Wurssith sarotho

21 Taanii wayizii yezakkonnee ab oothizako yi erod garkk nu siiqo ishay,
Goday oosor ammanintteez oosanchchay, Tikiqoosa, ta baz ubba yinttis
ododa.
22 Nuunii ubbay wayizii yezako yinttis ododay garkkennee yi wozina
minthathod garkk taanii eza yinttiko kiiteeza.
23 Xooss Adaypp, Goda Yesuus Kiristtoosapp sarotithinnee siiqo ammanor
wola nu ishitay ubbitayis maaqqo.
24 Irxxoowa siiqor nu Goda Yesuus Kiristtoosa dosiza ubbayira Xooss
aadho keehatithay maaqqo.

6:15 Isa. 11:5; Isa. 59:17; 52:7 **6:17** Isa. 59:17 **6:21** Haw. O. 20:4; 2 Xim. 4:12; Qol. 4:7-8 **6:22** Medhe. 21:10

Phawuloosa Filphisoosa Asayis Xaafeez Kiita

Gelo

Phawuloosa Filphisoosa asayis xaafeez kiitay xaafintteezay, Oroome biitta Maqadoona awurajja, Filphisoosa biitta yez woosa keethayisii. Ye woosa keethay Phawuloosa Awuroppa biitta tiinatii esseez woosa keethato. Yha kiitay xaafintteezay, Phawuloosa achch keetha yez wode hara woosa keeth ooso oothiz ammaniza asay eza ixxeez wodennee Filphisoosa woosa keetha dendeez worddo timirtte baggar e wozinay gaame azzaneez wode. Zin, Phawuloosa Yesuus Kiristtoosa miinthii ammaniza gishos yha kiitayid qoncce benttizay, ufayssinnee folo ammanintto. Filphisoosa yez gaame asay Oroomepp di7inttii ye7eez asita. Unttii Oroome biittas miccinttizannee lo7ithii naagiza. Unttapp pettay pettay ammano gishos fa biitta asayir bayi7intteeza. Ye bayi7ithay unttal afa metonnee manqqotithi ke7eeza (Haw. O. 16:20-21).

Phawuloosa yha kiita tiin xaafoday garkk udeezay e meto wode eza maaddodayis Filphisoosa ammaniza asay maade ezis dakeez gisho unttan galatodayisi. Ezal afannee unttal afa duma duma meto helleezbaz maaqqikokka unttii miinggoday garkkennee kunthi ammano ammaninttii yezoday garkk yha dengeez ogayir unttan minthathiza. Utirannee gayiro ashshii, Yesuus Kiristtoosa ashikketithar unttii kumod garkk miinthii unttan akaakisiza. Yesuus Kiristtoosar wolla dengeez de7ay Xooss aadho keehatithapp pultteezannee ammanor unttii ekkeezaypp attin Ayihuditay woga polor benttekkazana unttan akaakisiza. Yesuus Kiristtoosar wolla yez ubbayis Xoossay ingiza saronnee ufayssi unttis xaafiza.

Yha kiitay erinttizay ufayssi, ammanintto, pettetithinnee ammanor miinggii yezod yessi qonccisii beeziza. Yeyil afa gujjii, Phawuloosa Filphisoosa woosa keethayis qadhdhiza gita qadha beeziza.

Filphisoosa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-11*
Phawuloosa yezeez yessa *1:12-26*
Kiristtaane yessay aaziso *1:27—2:18*
Ximaatoosasisnnee Ephphaafiraditusas yez qofa *2:19-30*
Morkkitayppennee iititaypp naagintto *3:1—4:9*
Phawuloosannee Filphisoosa ammaniza asayis shiisheez galatannee zore *4:10-20*
Sarothinnee anjjo *4:21-23*

1 Kiristtoos Yesuusas maaqqeez, Filphisoosa katama yez woosa keethi cimitayssi daaqonitayisinnee yesuus Kiristtoosar yez geeshshitayis ubbayis Yesuus Kiristtoosa aylle maaqqeez, Phawuloosappennee Ximaatoosapp kiitintteez kiita.

2 Nu Ada nu Xoossayppennee Goda Yesuus Kiristtoosapp aadho keehetithinnee sarotithi yinttis maaqqo.

Phawuloosa galatannee woosa

3 Taanii yinttan qoppiza wode ubbayid, ta Xoossa galatiza.

4 Taanii yi ubbayis Xoossa woossittar ufayssar woossiza.

5 Yi binipp yhayino hellodayis, Wonggile markkattitar taar wolla maaqqii, tana maaddeez gisho ta Xoossa galatiza.

1:1 Haw. O. 16:12

6 Yinttar lo77o ooso aykkeez Xoossay, Yesuus Kiristtoosa maaqqiz gallasay
hellodayis, polodana ta lo7ith eriza.
7 Taanii achcha gelodaypp tiinannee yhatti achcha yezinkka Wonggile
naagorannee Wonggile miinthii aythar Xoossay taasi inggeez aadho kee-
hetitha yinttikka taar shagintteeza. Yi ubba wode ta wozina gancce yeza.
Taanii yinttis ubba wodekka lo77o qoppiza.
8 Ta yinttan ubbita Yesuus Kiristtoosa siiqayir ab garkk laamotizakko
Xoossay taas markka.
9 Yi siiqqay tuma eretitharannee akaakar gujjii gujjii diccod garkk ta
Xoossa woossiza.
10 Yeykka yi lo77o baz shaakkii erii Kiristtoosa maaqqii ye7odar geeshshi-
tannee borinttoozita maaqqaday garkke.
11 Yi yessay Yesuus Kiristtoosa baggar benttiz xillotith aafer kumii Xoossis
bonchchonnee galata ki7izita maaqqada.

Phawuloosa accinttithay Wonggilay dalggod garkk maaddeeza

12 Ta ishuntho, tana helleez bazay Wonggile dalggod garkk tuma maad-
deezana yi eroday garkk koyiza.
13 Taanii Kiristtoosas oothiz gisho accintteezana, kaat kara naagizitaynnee
yhankkitay ubbitay eriza.
14 Ta achchay baggar nu ishitaypp gaamitay Godayil lo7ithii ammanint-
teeza. Yey gisho, Xooss qaala yashsha bayth tiinaasaypp aathii miinggii odod
garkk u minotith denggeeza.
15 Maaqqozin, pettay pettay qinaaterannee palamar Kiristtoosa baz odiza,
Zin yhankkitay luule wozinapp odiza.
16 Luule wozinapp odizitay, Xoossay taas Wonggile naago ooso inggeezana
eriza gisho siiqor odiza.
17 Zin yeyititay kiristtoosa bagga wobbithi sabakkizitay ta achchayil afa
hara meto ko7odayisi fana dosii Kiristtoosa baz odizapp attin tuma wozi-
napp odooya.
18 Ye ubbayid tana ufayssiza. Tuma wozinar maaqqin woy worddo wozi-
nar maaqqin ye ubbayir Kiristtoosa sabbakinttizay yey tana ufayssiza. Ma
tiinaskka tana ufayssizabazay,
19 taanii yi woosarannee Yesuus Kiristtoosa Ayyana maader achchapp
kezodana ta eriza gishos tana ufayssiza.
20 Ta gita amotitharannee ufayisar ta ooso ubbayira ta yeellatamana
naagiza. Zin ubba wode oothizay garkk, yhattekka taanii path yezin woy
yhayqqin yashittekkazar ta kunthi asetithayid Kiristtoosa bonchchinttoda gi
minotithar odiza.
21 Taas de7o guussay Kiristtoosa aaddas yesse; ma ta yhayqqikokka taas
usa lo77o.
22 Zin ta path yeziko aafer benttiz ooso oothoda. Yeya maaqqikokka path
yezayppennee yhayiqopp aaya doorodazako taas erinttooya.
23 Taanii yha nam7itaypp aaya doorodazako tana wayitheeza. Yha
yessaypp shaakinttii Kiristtoosar wolla yezodayis ta amottiza; Kiristtoosar
wolla yezizay usa lo77o.
24 Hara baggar taanii yi gishos path yezizay yinttis usa lo77o.
25 Taanii, yi ammanor diccod garkkennee ufayttod garkk yinttar pathi
yeziza. Yeya taanii lo7ithii eriza
26 Yey gishos, taanii yinttiko maaqqii ye7odar ta baggar Kiristtoosa Yesu-
usar yez yi yessayid yi ceeqinttay gaanggoda.

1:13 Haw. O. 28:30

27 Ubbapp aathii, yi Kiristtoosa Wonggilayis beeziza yess yezoytta. Ta yi
yinttan bi7in be7aam ixxin yi pettii qofar miinggii eqqii, hara asay Wonggila
ammanod garkk pettii wozina maaqqii pettipp wolla buutitizana ta si7oda.
28 Yi morkkitayis yashittippate. Yey yi minotithay unttikka yinttar eqint-
tizabaz maaqqiko yinttis atotithis unttis dhabos Xoossapp maaqqeez malla
garkke.
29 Kiristtoosas oothiz anjay yinttis inggintteezay, yi eza ammanod garkk
aadda baazin yi e gisho meto ekkod garkke.
30 Yey gisho, yi ta waaya tiina be7eeza; yhattekka ta metotizana yi si7iza.
Yinttikka ta metay garkk mettinttiza.

2

Tuma ashikketith

1 Kiristtoosar yinttis minotithii yeziko; ma e siiqayirakka yi minthathint-
teezbaz maaqqiko, Geeshsha Ayyanar yinttis pettetithi yeziko; yi wolis
keehikonnee qadhinttiko.
2 Yikkee, yi pettii qofar, siiqor, pettii wozinarannee ayyanar petto maaqqii
tana folo ufayssoytta.
3 Yinttan dosor woy ceeqinttar pettibazikka oothippate. Zin yi pettay
pettaypp ta aadhiza yeegii qoppekkazar yinttan ziqqi udoytta.
4 Yi pettay pettay, hara as maaddiza baz koyoyttapp attin yinttan maaddiza
baz aadda koyppate.
5 Kiristtoos Yesuusar yez qofay yinttar yezodayis beeziza.
6 Ezis ubba wode Xoossatith hanotithii yeza.
Maaqqopp attin, eza Xoossar petto udiz Xoossatith hanota,
wolqqar ekkodayis koyekkaya.
7 Maaqqozin, E faass yeza bonchcha ubba ashshii,
ayllegarkk maaqqii as aazii bentteeza;
asgarkk yelintteeza.
8 E fana laafitheeza;
yhayqqod gatho,
hara attozin mazqqalel afa
yhayqqod hellodayis kiitintteeza.
9 Yey gisho, Xoossay eza aathii dhoqqi dhoqqi udeeza;
ma sunth ubbapekka aadhiz dhoqqe sunthi inggeeza.
10 Salonnee sa7all,
sa7app oommor yez ubbitay,
Yesuusa sunthay bonchchayis bunqqitoda.
11 As ubbay fa iranthayir,
Yesuus Kiristtoosa Goda yeegii markkattii,
Xooss Adayis bonchcho inggeeza.

Yha alamayis poo7o maaqqith

12 Ta ishuntho, taanii yinttar yeza wode ubbayid yi kiitintteezay garkk,
yhatti taanii yi lanqqaypp haakikokka, tiinaasaypp aathii, kiitinttodayis
beeziza. Xoossayis yashsharannee kukkurssar yi atotitha beeziza ooso
oothoytta.
13 Xoossay, yi hanod garkk E koyiz baz yi koyoday garkkennee oothoday
garkk ubba wode yi gancce oothiza.
14 Aba ooso oothittarakka zigirekkazarannee palamekkazar oothoytta.

1:30 Haw. O. 16:19-40 **2:10** Isa. 45:23

15 Zhucannee nagara oothiz as gancce borinttoozita, borsso baazitannee Geeshsh Xoossa na7ita maaqqoytta. Yi u gancce salo xoolintto garkk poo7oda.
16 Yeykka hanizay de7o inggiz qaala miinth aykkithara. Ye wode ta daaburssay ta oosay cere attekka gishos Kiristtoosa yi7iza gallas ta yinttal ceeqinttoda.
17 Hano zin yi Xoossis ammanor inggiz yarshshayilannee oosayil afa taakka gujinttii yarishinttizako tana ufayssiza. Yinttikka taar ufayttoda.
18 Yey garkk yinttikka ufayttii tanakka yinttar ufayssodayis beeziza.

Ximaatoosarannee Ephphaafiraditusa

19 Taanii yi yess bagga si7ii ufayttodayis Ximaatoosa yinttiko ellisii dakkoday Goda Yesuusa shene maaqqodana ta ammaniza.
20 Yinttis wozinapp qoppiz egarkke as hara oonkka taas baaya.
21 Yhankkitay fana adiza baz kozhizapp attin Yesuus Kiristtoosa koyiz baz oothooya.
22 E taara wolla maaqqii na7a fa ades oothizay garkk Wonggile ooso ootheezannee ammaninttiza as maaqqeezana yi eriza.
23 Yey gisho, tabazii ab hanodazako bi7ii ellisii eza yinttiko dakkoda gi ta qoppiza.
24 Taanii, ta ubbas ukker yinttiko yhammadana Godayil ammaninttiza.
25 Ubbarakka, taanii, ta isha Ephafiroditusa, taar wolla ta bagga maaqqii ootheezana, wotaaddare maaqqizannee, tana maaddodayis yi azazeezana, yinttiko kiittodayis qoppeeza.
26 E yinttan ubbita be7adayis iita laamotiza. Ma E harggintteezana yi si7eez gishos fa wozinar loyithii un77intteeza.
27 E tuma harggintti yhayqqii wurii atteeza. Zin Xoossay ezis qadhintteeza. E aaddas baazin azanay azzanol afa guzhinttaam garkk, taaskka qadhintteeza.
28 Yikkee, yi eza mahii bi7ii ufayttod garkk taaskka ta wozina xuussay irxxod garkk taanii eza ellisii yinttiko dakkodayis amottiza.
29 Goda ammaniza asgarkk eza kunthi ufayssar mokkoytta. Ma e garkk as ubbitakka bonchchoytta.
30 Yi ta lanqqe maaqqii oothodayis danda7oowa maadee maaddii Kiristtoosa oosay gishos fa shemppos miccinttakkazar yhayqqii wurii atteeza.

3

Tuma xillotith

1 Yikkepp gede, ta ishuntho, yi Godayil ufayttoytta. Taanii tiin xaafeezana mahii xaafoday tana azalissooya, Zin yinttan buutapp naagodayis danda7iza.
2 Iita baz oothiz kanitayppennee dookalinttodayis koshshiza giz iita asitaypp naaginttoytta.
3 Nuunii Xoossa Geeshsha Ayyanar goynniz gishonnee nu yessayir Kiristtoos Yesuusal ceeqinttiza gishos tuma dookalintto dookalintteezita. Nuunii afar asho gallal afa oosinttizbazar ceeqinttooya.
4 Ta ashor ceeqinttodayis koshshiko ta gaamebazar ceeqinttodayis danda7iza. Aba askka ashor ceeqinttizabaz paas yeza gi qopiko, taanii ezapp aadho ubbapp aathii ceeqinttizabaz yeza.

2:15 Nam7i. 32:5

5 Taanii yelintteez hospuntha qammar dookalintteeza. Taanii yelinttor
tilla Isreele; taanii Biinama kochchii; taanii walaka baa Ibiraawe asii. Ayi-
hude higge naagor maaqqiko taanii Ferisaawe.
6 Ayihude ammano higges qinaater maaqqiko taanii woosa keeth
bayi7izaya. Pettii asii higge naagii xillizabaz maaqqiko, taal boro
benttekkaya.
7 Zin tiin tana maaddiza gi qoppeezbaz ubba, Kiristtoosa gishos gi maad-
doowa baz udii taybeeza.
8 Yey aadda baazin taanii ta Goda Kiristtoos Yesuusa erizay hara baz
ubbapp lo7ithii aadhiz gishos ye ubba wodhe baabaz garkk tayibeeza. Taanii
E gishos ubba baz qohintteeza. Kiristtoosa denggodayis ubba baz alla
wodhdheez buure garkk taybeeza. Taanii Yesuusar petto maaqqeeza.
9 Taanii higges naagii denggiz ta xillotitha ashshii Kiristtoosa ammanin
benttiz xillotithay, Xooss lanqqepp yi7iz xillotithay yhatt taasi yeza.
10 Taanii Kiristtoosannee e denddo wolqqa erodayis koyiza. Taanii e meta
ezar shaakinttodayisinnee e yhayiqayir eza aazodayis amottiza.
11 Ubbarakka, yhayiqopp dendii medhinas de7or yezodana ufayss gad-
deeza.

Folo hellodayis laaso

12 Taanii yhatti gaxa helleeza woy taar bala baaya gooya. Zin Kiristtoos
Yesuusa tana aykkeez gishos taanii ta tiina yez woyita aykkodayis woxxizan-
nee butinttiza.
13 Ta ishuntho, taanii yeya heleeza gi qoppooya, zin taanii pettibaz udoda.
Taapp guyer yezana dogittar tiina yezana aykkodayis zaaturiza.
14 Yey gishos, taanii folo hellodayis laasiza. Xoossay Kiristtoos Yesuusa
baggar salo xeegii immadi woyitay salo de7o. Yin izo ekkodayis daaburiza.
15 Yikkee, nuunii Ayyanar minggeez ubbay yeya qoppodayis beeziza.
Yinttapp baggitayis dummatiza qofa yezako, yeyakka Xoossay yinttis milxi
udii beessada.
16 Maaqqikokka, nuunii yhanno hellodayis Xoossis beeziza yessayir, ane
tiina wolla yhammada.
17 Ta ishuntho, tana aazoytta; yey garkkekka, nu aazisa kaalliza asita
akaakii bo7oytta.
18 Taanii yhaypp tiina mahii mahii odeeza, zin yhattekka mahii aafuthar
odiza. Fa yessar Kiristtoosa mazqalayis fana morkkita maheez gaame asay
yeza.
19 U wurssithay dhabo; u ulay unttis Xoosse. Yeellathiza bazi unttis
bonchcho; ma u yha sa7abaz aadda qoppiza.
20 Nu gaday salo yeza. Salopp ye7od dhale Goda Yesuus Kiristtoosa nu
laamothar naagiza.
21 Kiristtoosa ubba baz fa wolqqaypp oommo udodayis danda7iza fa
wolqqayir kawuzheez nu asha laammii fa bonchcho asho udoda.

4

Wurissithi zore

1 Ta ishuntho, ta qadhdhizuntho, ta laamotizuntho, ta ufayssitayinnee ta
ooso akililuntho yikkee Godayil miinggii eqqoytta.
2 Ewoodaranne Sinxiika, yi nam7itay, pettii qofar Goday baggar wolis
mishita maaqqii yezod garkk taanii yinttan zoriza.

3:5 Haw. O. 23:6; 26:5; Oro. 11:1 **3:6** Haw. O. 8:3; 22:4; 26:9-11 **3:17** 1 Qor. 4:16; 11:1

3 Taar oothiz ammanthizayyo, neenii yha maachchita maaddod garkk ta
nena woossiza. Yha maachchitay taar, Qeleminxoosara u sunthay Xooss
de7o maxaafay gancce xaafintteez hara asayir wolla Wonggile ubba aqo
helthodayis daabureeza.
4 Ubba wode Godayir ufayttoytta. Taanii yeya gujjikka odiza; ufayttoytta.
5 As ubbitay yi haayotitha ero; Goday ukker ye7oda.
6 Xoossa yi woossittar ubba wode eza galatittar, yinttan koshshiza baz
ubbayis woossoyttapp attin ababaziskka hirigipatte.
7 As eretithi ubbaypp aadhiz Xooss sarotithay, yi wozinannee yi qofa Goda
Yesuus Kiristtoosa baggar naagoda.
8 Wurssithal, ta ishuntho, yi kahayira lo77o baznnee galatisizabaz qop-
poytta. Tuma maaqqizbaz ubba, bonchchobaz ubba, qoho maaqqoowa baz
ubba, geesh baz ubba, siiqo baz ubbannee ufayssiza abaz ubba qoppoytta.
9 Yinttii taapp tamaareez baz, ekkeezbaz, si7eezbaznnee be7eez baz ubba
oothoytta. Sarotith inggiz Xoossay yinttar wolla maaqqada.

Phawuloosa paas inggintteez imotayis galatiza

10 Gaame wodepp guye, yi tabaz mahii qoppith aykkeez gishos taanii
Godayil lo7ithii ufayttiza. Yeya guussay, taas qoppodayis yinttis hanaam
ixxeezaypp attin taas qopooya guuss baaya.
11 Taanii yeya gizay meteez gishos gooya; taasi yeza bazi gidod guussa ta
tamaareeza.
12 Taanii metinttii yeziza yessa eriza; demokka dhabokka eriza. Aba
maaqqin ma aba wodekka taanii mishshis nayes, pacceskka kunthisikka yez
xuura ta tamaareeza.
13 Wolqqa inggiz Kiristtoosar ubba baz ta oothodayis danda7iza.
14 Maaqqikokka, yi ta meto taar shaakintteezayid lo77o ootheeza.
15 Filphisoosa asayyo, Wonggile tiina ododayis taanii Maqadoonapp keziz
wode imor maaqqin ekorakka yi woosa keethapp attin hara oonkka tana
maaddekkaza yi eriza.
16 Teselonqqe ta yeza wodekka yi tana maaqqii maaqqii maaddeeza.
17 Taanii, yinttapp yi imo ekkodayis koyii baazin imopp yi7iz anjjo yi
ekkoday garkke.
18 Taanii, yi inggeez ubbabazitannee gidii fucizabaz ekkeeza. Yi dakkeez
ubbita Ephafiraditusapp ekkeeza; koshshiza baz ubbay taasi yeza. Yi taasi
dakkeez imay Xoossis tonkki giz sawo, E qadhdhiza, E ufayttiza yarshsho
garkkee.
19 Ta Xoossay fa bonchcho duretithay garkk, Yesuus Kiristtoosa baggar
yinttis koshshiza baz ubba immada.
20 Nu Adayisinnee nu Xoossayis medhinapp medhina hellodayis bonchcho
maaqqo. Amin7e.

Wurssithii saroth

21 Kiristtoos Yesuusa baggar Xooss ammanizita ubbita saro goytta. Taar
yez ishitay yinttan saro giza.
22 Xooss ammaneez asay ubbay, ubbapp aathii Kaati Qeesare keetha
yezttay yinttan saro giza.
23 Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay yinttar maaqqo.

4:15 2 Qor. 11:9 **4:16** Haw. O. 17:1 **4:18** Kes. 29:18

Phawuloosa Qolaasiyasa Asayis Xaafeez Kiita

Gelo

Phawuloosa Qolaasiyasa asayis xaafeez kiitay xaafintteezay, Xiqqa Iisa, Efisonepp awa kess baggar yez Qolaasiyasa katamay yez woosa keethatisii. Ye woosa keetha esseezay Phawuloosa baa maaqqikokka, Oroome biitta Iisass waanna katama maaqqeez Efisonapp Wonggile sabaakita kiittizay eza maaqqeez gishos Qolaasiyasasayilakka adetithi ees yeza. Qolaasiyasa woosa keetha, «Xooss erodayisinnee kunth atotith denggodayis as ubbay ayyana wolqqitayisinnee mawutayis goynnodayis koshshiza» yeegiz worddo asitamaaritay yezana Phawuloosa si7eeza. Ye asitamaaritay taamarssiza hara baz, ma, «Asii ubbay dookkalintto yeegiz azazo wogitayis moodinttodayisinnee muuss woga ubba naagodayis koshshiza» yeegiza.

Phawuloosa yha kiita xaafeezay, tuma ammano timirtta tamaarssii, u worddo timirtta laalodayisii. E maheez mahithitaypp waannatizay, «Yesuus Kiristtoosa kunth atotith inggiza; zin yha hara haymaanotitayinnee u oositay eepp haakithiza» yeegizaya. Xoossay Kiristtoosa baggar alame medheeza. Ma e baggar mahii faako ko7oda. Yha alamayis atotith ufayssi yezay Kiristtoosa ammano baggara. Yeyi gishos, Phawuloosa yha gita timirtta ammaniza as de7o wayizii oosol peeshshodayis beezizako odiza. Yha kiitannee Efesoona asayis xaafeez kiitay, fa aykkeez qofayrannee kiitay woli aaziza. Yha nam7i maxaafitay gancce yez dummatithay, Efesoone Kiristtoosa woosa keethis kustte yeegiza, zin Qolaasiyasa Kiristtoosa medhetithis kustte yeegiza.

Yha kiita Phawuloosapp ekkii Qolaasiyasa hellodayis yhanigeez Tikiqoosar wolla yezay Anasmoosa maaqqeezana beezos maaddiza baz. Wayizii giiko, Phawuloosa Anasmoosa ginttinttiz fa oosanchchay bagga Filmoonas hara kiita xaafeeza.

Qolaasiyasa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-8*
Kiristtoosa hanannee oosa *1:9—2:19*
Kiristtoosar yez oroth de7o *2:20—4:6*
Wurssith sarothonnee kustte qofa *4:7-18*

1 Xooss shener Kiristtoosa Yesuusa hawaare maaqqeez Phawuloosapennee nu isha Ximaatoosapp,
2 Qolaasiyasa katama yez Kiristtoosas ammanintteez geeshshitayis xaafeez kiita.
Xoossa nu Aday aadho keehatithaynnee sarotithay yinttis maaqqo.

Phawuloosa Galata woosa

3 Nuunii yinttis woossittar Xoossa nu Goda, Yesuus Kiristtoosa Ada ubba wode galatiza.
4 Nuunii Kiristtoosa Yesuusar yez yi ammanannee geeshshitayis ubbayis yez yi siiqa si7eeza.
5 Yi tuma kiitta maaqqeez Wonggile tiina ammaneez wode ye ufayssa si7eeza. Yeya yi ootheezay yi ufayssay salo yinttis naagintteez gishosii.
6 Yi yha Wonggila si7eez wodennee Xooss aadho keehatith tumatitha shaakkii ereez wodepp aykkii yi gancce haneezay garkk biitta ubbayid daligittarannee aafittar yeza.

7 Yi yeya nuur wolla Kiristtoosas oothiza ammanintteezannee, dosintteez
Ephafirapp tamaareeza.
8 E yeyil afa gujjii Ayyanay yinttis inggeez siiqor yi woli qadhdhizana nuus
odeeza.
9 Yeyi gishos, nuunii yi baz si7eez gallasaypp aykkii, Xoossay fa shena
yinttan beezoday garkke, Geeshsha Ayyanay inggiza eratithirannee ecetith
ubbayir yinttan kunthoday garkk ubba wode yinttis Xooss woossizana
ashaamii.
10 Yey garkkekka, Goday koyizay garkk yi yezod garkk, ubba wode e
ufayttoday garkk, lo77o ooso ubbayid yi aafe aafod garkkennee Xoosse aathii
erittar diccoday garkk Xoossa woossiza.
11 Xoossay fa gita wolqqayir minotith ubba yinttis inggo. Yi danda7arakka
garzhoday garkk ufayssar giigintteezita maho.
12 Ma Xooss asita poo7o kaatetitha laattoday garkk yinttan ootheez Xooss
Ada galatooytta.
13 E nuna dhuma wolqqapp shaakkii ashshii fa dosiza na7ay kaatetitha
geloday garkk udeeza.
14 E wozin nu nu nagarayis atotithi denggeeza.

Kiristtoosa dhoqqatith

15 Kiristtoosa benttowa Xoossayis tuma aaziso. E medhetith ubbitaypp
aadho gitanne bayira.
16 Ubba baz e baggar medhintteeza. Benttizibazitayinne benttowabazitay,
wolqqitayinnee godittay, moddizitayinnee mawute aditay, salonnee sa7a
yez ubbita Xoossii e baggarannee ees medheeza.
17 E ubbabazapp kase yeza. Ubba baz kiristtoosa baggar fa aqo aqo
aykkinttii eqqeeza.
18 E fa asetith maaqqeez woosa keethayis kustte. E ubbaypp aath maaqqo-
dayis yhayiqopp dendor tiinannee bayra.
19 Xoossii fa kunth Xoossatithay fa na7ay gancce yezodana koyeezay Xooss
Aday shene maaqqeez gishosi yeykka haneeza.
20 Ma mazqalel afa laaleez fa na7a suuthayir sarotithi medhdhii salonnee
sa7a yez ubba e baggar paar dabbotheeza.
21 Yhaypp tiina yi qofayinnee yi ooso iitatithay yinttan Xoossapp
shaageezannee ees morkkita udeeza.
22 Zini yhatti Kiristtoosa ashor yhayqqeez yhayiqay baggar Xoossii yinttan
paar iginthii, geeshshita, bore baazitannee xillita udeeza.
23 Yi, yi ammanor eni7ekka miinggii xaphphii yezodayis beeziza. Yi
Wonggile qaala si7eez wode ekkeez ufayssa miinthii aykkoytta. Ye Wonggila
yi si7eezannee alame ubbayil sabbakintteeza. Ta, Phawuloosakka yha
Wonggelayis oosanchcho maaqqeeza.

Phawuloosa hawaaretith ooso

24 Taanii yi gishos yhatti ekkiz metay ufayssiza. Kiristtoosa e asetithi
maaqqeez woosa keethatis ekkodar facceez meta taanii ta ashayil poloda.
25 Xoossa qaala yinttis wurssii ododay garkk taas inggintteez mawutayir
woosa keethis oosanchcho maaqqeeza.
26 Yha qaalay binii aadheez laythitayid yeletith ubbaypp geenggii
gam7eeza. Zini yhatti Xoossii yha xuura ammaniza ubbayis qonccisseeza.
27 Xoossii Ayihude maaqqeez asay gancce yha xuura bonchcho duretitha
qonccisseeza. Eekka bonchcho ufayss maaqqeez yi gancce yez Kiristtoosa.

1:7 Qol. 4:12; Film. 23 **1:14** Efi. 1:7 **1:18** Efi. 1:22-23 **1:20** Efi. 2:16

28 Yeyi gishos, pettii pettii asa Kiristtoosar kunth as udii shiishodayis
ecetith ubbayir asa tamaarssorannee zorer Kiristtoosa bagga sabbakiza.
29 Xoossii fa damma wolqqar taal oothiza gishos yhanno hellodayis e
wolqqar butitizannee daaburiza.

2

1 Ta yinttisinnee Loodoqa katama yez asayis, yhay garkk tana aafer
be7ekka as ubbayis ab garkk butitizako yi erod garkk koyiza.
2 Ta butitizaykka unttii fa wozinayir miinggii, siiqor acinttii, folo
maaqqeez kunth akaaka duretith denggii Xooss xuura Kiristtoosa erod
garkkesii.
3 Erethinnee ecetith shalo ubbay qosinttii yezay kiristtoosara.
4 Ta yeya giza oonkka yinttan doosha qaalar balthaam garkkesii.
5 Ta yinttipp haakkii yezikokka ayyanar yinttar yeza. Yi yessay wogannee
Kiristtoosa yi miinggii ammanizana bi7in tana ufayssiza.

Kiristtoosar yez kunth yess

6 Yi Goda Kiristtoosa Yesuusa ekkeezan garkk ezar yezoytta.
7 Ezal xaphoytta; ezal keexxinttoytta. Yi tamaareezan garkk ammanor
miinggoytta; Xoossayis kumii puceez galata ingoytta.
8 Kiristtoosapp baazin as wogarannee yha alamay cere wogal eqqeez as
eretithar medhdhii keseez timirttiyarannee cere dooshshar oonkka yinttan
balithii di77amay garkk naaginttoytta.
9 Xooss Xoossetith folo kunthetithay asetithar qonccii yezizay Kirist-
toosara.
10 Yinttikka mawutesinnee wolqqa ubbayis kustte maaqqeez Kiristtoosar
kunth de7o dengeeza.
11 Yi Kiristtoosana ammanor dookalintteeza. Yeykka as kusher baazin yi
iita nagarara kumeez hanotith haasiz Kiristtoosar oosintteez dookalintto.
12 Yi xammaqintteez wode Kiristtoosar wolla mooginttii, Kiristtoosa yhay-
iqopp dentheez Xooss wolqqa ammanii, Kiristtoosar wolla denddeeza.
13 Yi, yi nagara gishonnee yi ceega asetitha dookalinttekka gishos yhayqqii
yezin, Xoossii yi nagara atto geeza. Kiristtoosar yinttis de7o inggeeza.
14 E nu mootannee nuur eqinttiza, nuul afa xaafintteez aco xuufa peedhii
mazqalel afa mikinttii ogepp taageeza.
15 Kiristtoosa wolqqitannee mawute adita mazqalel gamii, u dancca
bili7isii, di7intteez as garkk udii unttan qoncce kessii beezeeza.
16 Yeyi gishos, miizibazar woy uzhiz bazar, agina xeeriza qamma woy
maala bonchcho bagga oonkka yinttal afa pirddippe.
17 Yeyititay tiinapp ye7odayis yeza bazitayis eesho, zin ubbay Kiristtoosa.
18 Qoodhepp qommo haayotithinnee kiitanchchos goynnor ceeqinttiza
oonkka yinttan yi woyitaypp ashshippe. Yey garkk asii fa be7eez qonccithar
sabinttittar fa asho qofar cere utirttiza.
19 Yey garkk asayis kustte maaqqeez Kiristtoosako shiiqo baaya. E asetitha
ubba shashsharannee woli helthii aythii muzii dichchiza. Xoossii yey garkk
oger asetitha ubba dichiza.

Oroth Yess

20 Yi Kiristtoosar yhayqqii yha alama haariza ayyanitay wolqqapp wozint-
teeza. Yeezin, abis shakkinttekka as garkk maaqqii yha wogitayis moodint-
tee?
21 Yha wogitay, «Aykkippe; laa7ippe; bochchippe» ginttinttizita.

2:12 Oro. 6:4 **2:13** Efi. 2:1-5 **2:14** Efi. 2:15 **2:16** Oro. 14:1-6 **2:19** Efi. 4:16

22 Yha ubbay as wogannee timirtte maaqqeez gishos oosol afa peezheezaypp guye dhabodayis yeza.
23 Yha azazitay asii fa ubba qofapp medhdheez goynno, aqopp aadheez haayotihtinnee asetitha qohor erintto unttis ecetith aaziza, zin nu iita amotith haarodayis unttis wolqqa baaya.

3

Oroth de7o

1 Yikkee, yi Kiristtoosar yhayiqopp dendeezaygarkk, Xoossaypp ushachch bagga betteez Kiristtoosa yez aqo, salo yezabazita koyoytta.
2 Salo yezitayil afa yi qofa gaddoyttapp attin sa7a yezbazibazitayil afa gaddippate.
3 Yhayiqor shaginttizay garkk yi yha alame iita hanopp shaakintteeza. Yi de7ay Kiristtoosar wolla Xooss gancce qosintteeza.
4 Yinttis de7o maaqqeez Kiristtoosa qoncciz wode ye wode yinttikka ezar bonchchor qonccoda.
5 Yey gishos, yinttal yez yha sa7a asho qofita wodhoytta. Yeyititaykka lagite, tunatithii, lagites tenttito, eeqas goynno garkke maaqqeez amotithii.
6 Yeypp denddeezayid Xooss kachchay azazinttowa asayil afa ye7oda.
7 Yinttikka tiina ye iita ogayir yedhdhitar yhayttita ootheeza.
8 Yhatti maaqqiko yi yeyitita oothippate. Yeyititaykk kachchii, yilo, genennee borsso nashsha yinttipp haasoytta.
9 Ceega hanotitha e oosayir yinttipp qaareez gishos wolis wordditipatte.
10 Medhizaya aaziz, eretithar laamintteez oroth hanotitha ma77oytta.
11 Yha oroth medhetithayir, Girike as woy Ayihude as, dookalintteezay woy dookalinttekkazay, tamaareez as woy tamaarekka as* aylle woy godi baaya. Kiristtoosa ubba; E ubbayidakka yeza.
12 Yeyi gishos, Xoossii maraxeez as garkk geshetithar dosintteezita maaqqii, maarotith, qadhe, ashikketith, haayotith keehatithinnee danda7a ma77oytta.
13 Woli danda7oytta. Oonkka fa laggaypp qohintteez baz yeeziko ees atto goytta. Goday yinttis atto geezay garkk yinttikka wolis atto atto goytta.
14 Ye ubbayil afar ubba baz wolalli shiishii acciz siiqo ma77oytta.
15 Xoossii yinttan pettii as udii xeegeezay, sarotethis maaqqeez gishos Kiristtoosa sarotithay yi wozina haaro. Galatar kumeezita maaqqoytta.
16 Kiristtoosa qaalay yi wozinayid kumii yezo. Ecetith ubbar woli tamaarssoyttannee zoroytta. Mazmuurer, sabarannee ayyana yethar Xoossa wozinapp galatittar yexxoytta.
17 Xooss Ada Yesuusa baggar galatittar yi odinttiza woy oothizabaz ubba Goda Yesuusa sunthayir oothoytta.

Ammaniza as kara yess wogga

18 Machchitayyo, Goday tiina beeziza baz maaqqeez gishos yi azinitayis azazinttoytta.
19 Azinitayyo, yi machchita dosoytta; unttis iitipatte.
20 Na7itayyo, yinttan yeleezitayis ubba bazar azazinttoytta; yeyi Goda ufayssizabazii.
21 Yeleezitayo, yi na7itay ufayss gachchaamay garkk unttan yilosippate.

3:1 Maz. 110:1 **3:9** Efi. 4:22 **3:10** Medhe. 1:26; Efi. 4:24 * **3:11** *Iskute as:* Guusay wozina mino as woy wozina iita as guussii. **3:12** Efi. 4:2 **3:13** Efi. 4:32 **3:16** Efi. 5:19-20 **3:18** Efi. 5:22; 1 Phix. 3:1 **3:19** Efi. 5:25; 1 Phix. 3:7 **3:20** Efi. 6:1 **3:21** Efi. 6:4

22 Ayllitayyo, sa7all afa yinttis god maaqqeezitayis ubba bazar azazinttoytta. Goda bonchchittar luule wozinapp kiitinttii unttan ufayssoyttapp attin asii bo7o gi oothippate.
23 Yi oothiza ooso ubba asis baazin Godayis oothizaygarkk wozinapp oothoytta.
24 Godaypp salo biitta woyito udii naggodana eroytta; yi Goda Kiristtoosas oothiza.
25 Xoossii as aafe zoqo bi7ii pirddoowa gishos oonkka iita ooso oothiko fa iita oosay gishos mahith ekkoda.

4

1 Goditayo, yinttiskka ma salo Godi yezana erii, yi ayllitayis xillotitharannee petta pettaypp shaakkekkazar aqisoytta.
2 Xoossa miinggii galatittar gachchekkazar woossoytta.
3 Xoossii fa qaala penga dooyoday garkkennee taanii e gishos acintteez Kiristtoosa xuura markkatod garkk nuuskka woossoytta.
4 Ma taakka beezizay garkk qaala qonccis ododay garkk taas Xoossa woossoytta.
5 Woda wozittar ammanoowa asay lanqqe ecetithar yezoytta.
6 Yi as ubbayis koshshiza mahith erod garkk yi nashshay ubba wode aadho keehetithar kumeezannee maxine garkk mal7iza baz maaqqodayis beeziza.

Wurssith sarotho

7 Nu siiqo ishay Tikiqoosa, taar wolla Goday oosayid aylle maaqqeez, ammanintteez oosanchchay, ta yess bagga yinttis odiza.
8 Taanii eza yinttiko kiitteezay, nu wayizii yezako yinttis odii yinttan minthathoday garkkesii.
9 Anasmoosa, ammaninttiza siiqo ishay, yi baggay, eza yinttiko kiiteeza. Unttii yhaydda haniza baz ubba yinttis ododa.
10 Taar wolla accintteez Arisxirokoosannee Barnnabaasa ishay na7ay Marqqoosa, yinttan saro yeegiza. Ta yinttis tiina odeezay garkk Marqqoosa yinttiko yhanigiko eza mokkoytta.
11 Iyasu giz Yasxxoosa yinttan saro yeegiza. Xooss kaatetith gishos taar oothiza asay ganccepp Ayihude maaqqeezitay u aadda. Unttikka tana minthatheeza.
12 Yi dabbo, Kiristtoos Yesuusa aylle, Ephafira yinttan saro yeegiza. E yi Xooss tiina miinggii eqqod garkkennee Xooss shene erii poloday garkk ubba wode Xoossa yi gishos woossiza.
13 E yi gishos Loodoqannee Hirapoolisa katama yez asay gishos iita daabureezana ta markkattiza.
14 Nu siiqo ishay akime Luqaasannee Deemaasa, yinttan saro yeegiza.
15 Loodoqa yez nu ishitayisii, Nimfaasinnee I kara shiiqiza asayis nu sarotha odoytta.
16 Yha dabdabba yi nabbabeezaypp guye, Loodoqa woosa keetha nabbabisoytta. Yinttikka Loodoqa woosa keethay yinttis dakkiz dabddaabba nabbaboytta.
17 Ma Arkkiphaasana, «Goday nees inggeez oosa polodana dogippe» yeegii qofisoytta.
18 Taanii, Phawuloosa, yha sarotha ta kusher xaafeeza. Ta achcha yezana qoppoytta.

3:22 Efi. 6:5-8 **3:25** Efi. 6:5-8 **4:1** Efi. 6:9 **4:5** Efi. 5:16 **4:7** Haw. O. 20:4; 2 Xim. 4:12 **4:9** Film. 10-12 **4:10** Haw. O. 19:29; 27:2; Film. 24; Haw. O. 12:12; 25; 13:13; 15 **4:12** Qol. 1:7; Film. 23 **4:14** 2 Xim. 4:10-11; Film. 24 **4:17** Film. 2

Xooss aadho keehatithay yinttar maaqqo.

Phawuloosa Teselonqqe Asayis Xaafeez Tiina Kiita

Gelo

Teselonqqe, Oroome biitta yez Maqadoona awurajjas waanna katama. Phawuloosa Filphisoosa ashshii yhanigeezaypp guye Teselonqqe woosa keeth esseeza. Hano zin, Ayihuditay ammano ekkodayis giiginttii betteez Ayihude maaqqekka asay, Phawuloosa taamarssiza, kiristtinna ammano timirttayid gamintteez gishos Ayihuditay qinaattii, Phawuloosa timirtta phalqqeeza. Yeyi gishos, Phawuloosa gam7ekkazar Teselonqqe ashshii, Beera qiteeza (1:9-10). Guyeppe E Teselonqqe helleez wode eza maaddiza Ximaatoosa Teselonqqe woosa keetha yez hanita ees geeshshii odeeza.

Phawuloosa tiina kiita Teselonqqe asayis xaafeezay, ammaniza asa zorodayisinnee minthathodayisii. E u ammanannee u siiqo lo77o markkatitha si7ii Xoossa galatiza. Binii E u gancce yezitar ab garkk yessi yezako unttan qopisiza. Yeypp Kiristtoosa nam7inth yi7ithi bagga oycintteez oychchayis mahith inggiza. Ye oychchitaypp xiqqitay, «Kiristtoosa nam7intho ye7odaypp tiina yhayqqeez ammaniza asis Kiristtoosa yi7ithay inggiza medhina de7o ekkodayis danda7inee? Kiristtoosa nam7intho ye7oday ayide?» ginttinttizita. Phawuloosa ye giiga woda maadinttii, «Kiristtoosa nam7intho yi7itha ufayisar naagttar E ye7od hellodayis shemppii yi ooso oothoytta» yeegii zoriza.

1Teselonqqe kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1*
Phawuloosa ufayssannee galata *1:2—3:13*
Ammaniza asay yess kaalithiza woga *4:1-12*
Kiristtoosa nam7intho yi7ithi bagga *4:13—5:11*
Wurssith zore *5:12-22*
Kustte qofa *5:23-28*

1 Phawuloosa Sillaasennee Ximaatoosa Teselonqqe woosa keetha yez ammaniza asitayis, Xoossa Aday baggannee Goda Yesuus Kiristtoosa bagga maaqqeez asayis xaafeez kiita.

Aadho keehatethaynnee saro yinttis maaqqo.

Teselonqqe asay yessinnee ammana

2 Nuunii ubba wode Xooss woossittar yinttan qoppittar yi gishos ubba wode Xoossa galatiza.

3 Nu Godanne Aday tiina ammanor yi ootheez oosa, siiqor yi daabureez daaburannee Yesuus Kiristtoosar yez yi ufayssa miinggii eqqeez eqa ubba wode qoppiza.

4 Xoossa doseez Nu ishuntho, Xoossii yinttan dooreezana nu eriza.

5 Abis giiko, nuunii Wonggile doona aaddar baazin wolqqar, Geeshsha Ayyanarannee Wonggile tumatithar yinttis ke7eeza. Nuunii yinttar gam7eez wode ubbayid yi gishos wayizii yezeezako yi eriza.

6 Yi gaame meto ekkikokka Geeshsha Ayyanay inggiza ufayisay baggar kiita ekkeeza; nunannee Goday aazisa kaalizita maaqqoytta.

7 Yeyi gishos, Maqadoonannee Akkaya biitta yez ammaniza ubbayis lo77o aaziso maaqqeeza.

1:1 Haw. O. 17:1 **1:6** Haw. O. 17:5-9

8 Goda qaalay yinttipp kezii, Maqadoonarannee Akkaya aadda baazin
Xoossa yi ammanizay ubba aqo sintteeza. Yikkee, nuunii godbaz akkokka
baaya.
9 Nuunii yinttiko yhanigeez wode yi nuna mokkeez mokanne yi, yi eeqa
ashshii tumannee de7o Xoossayis oothodayis yi wayizii maaqqeezako unttii
fa ommas odiza.
10 Ma Xooss Na7ay, Yesuusa, Xoossii yhayiqopp dentheezay, tiinapp ye7od
Xoossii kachaypp nuna ashshoday, salopp ye7odana yi wayizii naagizako
unttii markattiza.

2

Phawuloosa Teselonqqe ootheez oosa

1 Ta ishuntho, nuunii yinttiko yhanigeezay cere baazana yi, yi ommas
eriza.
2 Zini nuunii yinttiko Teselonqqe ye7odaypp tiina Filphisoosa katamayid
metintteezannee cazhintteeza yi eriza. Gaame ixo yezikokka yinttis Wong-
gile odod garkk Xoossii nuus minotithii inggeeza.
3 Nuunii yinttan zoreezay ballithor woy tuna qofar woy gener baaya.
4 Zini Xoossii nuul ammanttii fa Wonggile ododay garkk nuus hadara
inggeez garkk ododa. Nu yeya ootheezay nu wozina bi7iza Xoossa ufaysso-
dayisipp attin as ufayssodayis baaya.
5 Nu miishe dosii worddor yinttan saqothittar yinttiko ye7ekkaza yi loythii
eriza; Xoossikka nuus markka.
6 Nuunii yinttapp maaqqin woy hara ooppekka bonchcho koyekkaya.
7 Nuunii Kiristtoosa hawaare maaqqeezay garkk nuus beeziza baz ing-
goytta gi ekkodayis danda7izazin inda fa na7ita dichchizay garkk yi gancce
nu ashiketithar yuuyeeza.
8 Nu yinttan doseez gishos Xooss Wonggile yinttis shaako aadda baazin nu
shemppakka yinttis inggodayis giigii betteeza. Yi nuur gaame dosinttizitta.
9 Nu ishuntho, nu oosannee nu daaburssa yi eriza. Yinttis Xooss Wonggile
odittar, yinttan waayithaamayis qammannee gallas ootheeza.
10 Nu de7ay yi ammanizitay kalennee Xooss tiina geeshshii, xillonnee
borinttowazita maaqqii yezeezayis Xoossinnee yinttii markka.
11 Nuunii yinttis ommas ommas ade fa na7itayis hanizay garkk haneezana
yi eriza.
12 Nu yinttan zoreeza, minthetheeza. Ma E kaatetithannee E bonchcha
yi shaakkinttodayis yinttan xeegeez Xooss ufayssiza yess yi yezoday garkk
yinttis miinthii odeezana yi eriza.
13 Maakka nu yi bagga gachchekkazar Xooss galatiza baz yeza, yeykka yi
nuupp si7eez Xooss qaala yi ekkeez wode yinttar ammaniztayir oothiza yha
qaala yi as qaala garkk baazin tuma Xooss qaala garkk ekkeeza. Yeykka
Tuma Xooss qaala.
14 Ta ishuntho, yi Yihuda biitta yez woosa keethitannee ezayid Kiristtoosa
Yesuusa kaalliza asay garkk haneeza. Unttan Ayihuditay waaytheezay garkk
yinttanakka yi biitta asay waaytheeza.
15 Ye Ayihuditay Goda Yesuusannee nabita wodhdheeza; ma nunakka
bayi7ith biittapp kesseezita. Unttii Xooss ufayssozitannee as ubba ixxizita.
16 Unttii hara attozin, Ayihude maaqqekka asay attoday garkk nu unttis
qaala odizanakka kayiza. Yey garkk hanii u ubba wode nagara nagaral
ootheez gishos, Wurssithal, Xooss kachchay unttal afa wodhdheeza.

2:2 Haw. O. 16:19-24; 17:1-9 **2:14** Haw. O. 17:5 **2:15** Haw. O. 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19; 17:5, 13; 18:12

Phawuloosa Teselonqqe asa maaqqii be7adayis amottiza

17 Zini nu ishuntho, nuunii ayyanar baazin ashor yinttipp shaakinttii xiqqa
wode gam7eezayid yinttan iita laamotii ashor be7adayis koyeeza.
18 Nu maaqqii yinttiko yhanigodayis koyeeza. Taanii ta ommas yinttiko
yhanigodayis koyeeza, zin Xalahe nuna kayeeza.
19 Yeezin, nu Goda Yesuus Kiristtoosa yi7iza wode nu ufayssay woy nu
ceeqinttiza nu zawuday oonoo? Yinttan baasannee?
20 Tuma yi nu bonchchitannee nu ufayssita.

3

1 Yeyi gishos, yinttan be7ekka garzho nuus danda7inttaam ixxin, Ateena
katama nu aaddas attodayis qofa acceeza.
2 Yinttan zorod garkkennee ammanor minthathod garkke nuura wolla
Xoossis oothizannee Kiristtoosa Wonggile odiza nu isha Ximaatoosa yinttiko
azazeeza.
3 Yeykka yinttan helleez metayid yinttipp oonkka guye maaqqippe. Ye
bayi7ithay nuus Xooss shene maaqqeezana yi, yi ommas eriza.
4 Nu yinttar yez wode bayi7ith hellodana yinttis tiinatii odeeza. Yi erizay
garkk haneeza.
5 Yey gishos, taas garzhodayis danda7inttaam ixxin, «Oonii eree Xalahe
unttan paaccii nu daaburssay yhar attodeshsha» gi yi ammanay bagga
erodayis Ximaatoosa yinttiko kiiteeza.
6 Yhatti Ximaatoosa yi kalepp yi7ii, yi ammano baggannee yi siiqo baz
lo77o wore odeeza. Ma yi ubba wode nuus lo77o qoppizannee nuunii yinttan
be7adayis laamotizay garkk yinttikka nuna be7adayis laamoteezana E nuus
odeeza.
7 Ta ishuntho, nuunnii waaye ganccennee meto gancce yezikokka yi
ammanay gishos nu miinggeeza.
8 Yi Godayil miinggii yeziko nu faxat yinno.
9 Yikkee, nuunii yinttipp denddeezayid denggeez ufayssayis Xoossa gala-
tiza.
10 Nuunii yinttan aafer be7adayisinne yi ammanayid pacceez baz kunthо-
dayis qammannee gallas nu kunth wozinar Xoossa woossiza.
11 Xooss nu Godayinne nu Aday E nu Godayinne Yesuus Kiristtoosakka fa
ommas nu yinttiko yhanigiza oga giigiso.
12 Nu yinttan lo7ithii dosizay garkk yi woli siiqiza siiqannee as ubba siiqiza
siiqa Goday yinttis gaanthonnee gujjo.
13 Nu Goday Yesuus fa geeshshitayir yi7iza wode Xoossay, nu Aday tiina yi
wozinay geeshshinnee boro baazita udii E yinttan minthathoda.

4

Xoossa ufayssiza yess

1 Wurssitha, ta ishuntho, Xoossa ufayssodayis yi wayizii yezodayis beez-
izako nuuppe yi tamaareeza. Yhattekka yi yhay garkk yeziza, zin yhatti
yi kaseesaypp aathii oothoday garkk Goda Yesuusa sunthayir nu yinttan
woossizannee zoriza.
2 Nuunii Goda Yesuusa mawuter yinttan azazeez higay aayazako yi eriza.
3 Xoossay, yi geesh maaqqoday garkkennee lagitapp haakkoday garkk
koyiza.
4 Yi pettay pettay, yi machchitayra geeshshatitharannee bonchchor yezo-
dayis beeziza.

3:1 Haw. O. 17:15 **3:6** Haw. O. 18:5

5 Xooss erowannee ammanoowa as garkk lagitas tenttitor yezippatte.
6 Nu tiina yinttis odeezay garkkennee miinthii zoreezay garkk Goday yey
garkk oothiza ubba pirddiza gishos ookka yhay garkk ammaniza oonakka
naaqqodayisinnee dooshodayis beezooya.
7 Xoossii nuunii geeshshetithar yezoday garkkepp attin tunatithar yezoday
garkk xeegekkaya.
8 Yeyi gishos, yha timirtta ixxiza oonkka yinttis Geeshsha Ayyana inggiza
Xoossa ixxinepp attin ase baaya.
9 Yi woli wayizii dosodazako Xoossii yinttan taamarsseez gishos yhatti
dosobagga nu yinttis ododayis koshshooya.
10 Ma Maqadoona biitta yez ammanizita ubba tuma yi dosiza. Zini nu
ishuntho, yeezkka yi unttan usa dosoday garkk nu yinttan woossiza.
11 Nuunii tiina yinttis odeezay garkk dacci gi yezoytta. Yi, yi kusher oothii
yi yessis beeziza baz denggoytta.
12 Yey garkk haniko, ammanoowa asitay kanttayid yi bonchchinttoda; ma
yinttan koshshizabazis oonakka aaddashaamii.

Goday maaqqii yi7ith bagga

13 Nu ishuntho, ufayssii baa as garkk yi kayadhaamay garikkennee
yhayqqeez asay bagga yez tuma yi eroday garkk nu koyiza.
14 Nuunii, Yesuusa yhayqqeezanannee yhayiqopp denddeezana amman-
izabaz maaqqiko, Xoossii Yesuusana ammanii yhayqqeezita ezar wolla
ko7oda.
15 Goday nuus odeezay garkk nu yinttis gizay yhaya. Goday ye7od gallas
hellodayis nuunii paxa yezitay, yhayqqeezitaypp tiinataamii.
16 Goday wolqqama azazor, kiitanchchitay halaqa girthara, tulitulo pugii
awajor Xoossii, salopp wodhdhoda. Kiristtoosa ammanii yhayqqeezity
tiinatii yhayiqopp dendoda.
17 Yeypp guye, ye wode nuunii shemppo yezitay, Goda carkkol eza mokko-
dayis shaarar ekinttoda. Yeypp guye, nuunii Godayira wolla medhinas
yezoda.
18 Yeyi gishos, yha qaalitayid woli minthathoytta.

5

Goday yi7itha giiginttii naagoytta

1 Ta ishuntho, yhayttitay hanod laythitaynnee agintay bagga yinttis xaapo-
dayis koshshooya.
2 Goday gallasay kayizo qamma yi7izay garkk ye7odana yi lo7ithii eriza.
3 Asay, «Sa7a saro, akkoyka baaya» yeegodar, maachchi iqithii aykkizay
garkk dhabo unttii qoppekkazin unttal afa ye7oda. Unttii aba ogerkka yesha
buutaamii.
4 Zini nu ishuntho, ye gallasay yinttis kayizo yi7izay garkk ye7odayis yi
dhuma baaya.
5 Yi ubbay poo7o asinnee gallasa yez as; nuunii qamma as woy dhuma as
baaya.
6 Yeyi gishos, nuunii yhankkitay genttizay garkk genttodayis beezooya;
nuunii barkkodayisnnee giigii yezodayis beeziza.
7 Genttizitay qamma genttiza; mathizitayikka qamma mathiza.

4:15 1 Qor. 15:51-52 **5:2** Mat. 24:43; Luq. 12:39; 2 Phix. 3:10

8 Zini nuunii poo7o as maaqqeez gishos beezizay garkk yezodayis beeziza.
Ammanonnee siiqo xurure garkk tiral ma77ii, atotith ufayssa ommal ola
biraata barneexa garkk gaddii yezodayis beeziza.
9 Xoossii nuna nu Goda Yesuusa baggar kunth atotithi ekkoday garkk
dooreezappe attin kachis doorekkaya.
10 Nuunii paxa yezin woy yhayqqin, Kiristtoosa yezeez wode ezar pettipp
yezoday garkk Kiristtoosa nu gishos yhayqqeeza.
11 Yeyi gishos, yi tiina ootheezay garkk, pettay petta minthathoyttannee
dichchoytta.

Wurssith zorennee sarotho

12 Nu ishuntho, yi gancce oothizita, yinttan kaalithoday garkkennee zoro-
day garkk Goday dooreezita bonchchoday garkk yinttan ta woossiza.
13 Unttii oothiza oosay gishos unttan usa bonchchoyttannee siiqoytta.
Wolla saror yezoytta.
14 Nu ishuntho, boozita kaccoytta; yashittizita minthoytta; daabureezita
maaddoytta; as ubba danda7oytta yeegii nuunii yinttan zoriza.
15 Oonkka iita gishos iita mahaamay garkk naaginttoytta. Yi wolisinnee as
ubbayis lo77o baz oothodayis miinggoytta.
16 Ubba wode ufayttoytta.
17 Ubba wode Xooss woossoytta.
18 Ubba bazar galatooytta. Kiristtoosa Yesuusa baggar Xooss yinttapp
koyizay yeya.
19 Geeshsha Ayyana oosa duucipatte.
20 Tinbbite leqqipatte.
21 Ubba baz faaccoytta; lo77o baza ekkoytta.
22 Iita ooso ubbaypp haakkoytta.
23 Saro inggiza Xoossay fa ommas yinttan folo geeshsho. Nu Goday Yesuus
Kiristtoosa ye7od gallasis, Xooss yi ayyana, yi shemppannee yi kuminth
asetitha boro bayth naago.
24 Yinttan xeegizay ammanintteezaya maaqqeez gishos yeya E poloda.
25 Nu ishuntho, nuus Xoossa woossoytta.
26 Ammaniza as ubba geeshsha yeerar sarothoytta.
27 Yi yha kiita ammaniza as ubbayis nabbaboday garkk Goday sunthayir
yinttan ta woosiza.
28 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay yinttar wolla maaqqo.

5:8 Isa. 59:17; Efi. 6:13-17

Phawuloosa Teselonqqe Asayis Xaafeez Nam7intho Kiita

Gelo

Kiristtoosa nam7intho yi7ithayil afa denddeez oychchay palama medhdhittar yhanigeez gishos Teselonqqe woosa keetha meto gaanggittar gaanggittar qiteeza. Phawuloosa Teselonqqe asayis xaafeez nam7intha kiitay, «Goda yi7ith gallasay ukkeeza» yeegiz ammano timirttayil afa miinthii odiza. Phawuloosa odittar Kiristtoosa ye7odaypp tiina, «Zhuca atha» ginttinttiz Kiristtoosana ixxizay kaalithizay yha alamel afa iitatithinnee cubotithii gaanggittar yhanigoda yeegiz u ammana luulisiza.

Hawaaray, metonnee waaye gaanggikoka unttii fa ammanayid minggoday garkk eenne ezar wolla yezitay ootheezay garkk, unttii fa yessis beeziza baz denggodayis miinggii yhanttoday garkk ma lo77o ooso oothodayis guye gaamay garkk unttan miinthii zoriza.

2 Teselonqqe kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-2*
Galatannee maganth *1:3-12*
Kiristtoosa nam7intho yi7ithi bagga inggintteez timirtte *2:1-17*
Ammanor yessal afa inggintteez zore *3:1-15*
Kuste qofannee sarotho *3:16-18*

1 Phawuloosapp, Silaaseppennee Ximaatoosappe Teselonqqe woosa keetha yez ammaniza asayis, Xoossa Aday baggannee Goda Yesuus Kiristtoosa bagga maaqqeez asayis xaafeez kiita.
2 Xooss nu Adayppenne Goda Yesuus Kiristtoosapp aadho keehatithaynnee sarotithay yinttis maaqqo.

Kiristtoosa nam7antho yi7ithayid ingginttod pirdda

3 Nu ishuntho, yi ammanannee yi woli siiqiza siiqqay lo7ithii dicciza gishos nuunii yeyis Xoossa ubba wode galatiza, galatodayiskka beeziza
4 Yinttan helleez bayi7ithayidannee waaye ubbay garzhorannee ammanor miinggii eqqeez gishos nuunii nu ommas Xooss woosa keetha yi bagga markkattittar yinttal ceeqinttiza.
5 Yi E gishos gi meto ekkiz Xooss kaatetithayis beezizita maaqqii taybinttoday garkk Xooss geeshsha pirddayis yhayi malla.
6 Xoossii tuma pirdda pirddoda. Xoossii yinttan waayisizitayil afa waaye ki7i u gata ciggoda.
7 Goda Yesuusa fa wolqqama kiitanchchitayra ye7ii yhatti waayinttiza yinttanannee nuna shemppisoda.
8 E laxiz tamar benttoda, Ma Xoossii fana erowazitannee nu Goda Yesuus Kiristtoosa Wonggelayis kiitinttoowazita eexiz tamar pirddoda.
9 Unttii Goday tiinapennee e bonchcho wolqqapp shaakinttii medhina dhabor pirddinttoda.
10 Ye gallas, E faasitayrannee fana ammanizita ubbayil bonchchinttodayisinnee sabinttodayis ye7odar nu yinttis odeez kiita yi ammaneez gishos yi eza bonchchizitay ganccennee sabbizitay gancce payidinttoda.
11 Nuunii yinttis ubba wode qofa gachchekkazar Xoossii woossizay yeyisii. Nu Xoossii yinttan xeegeez xeegithayis beezizita maaqqii payidinttoday

1:1 Haw. O. 17:1 **1:9** Isa. 2:10

garkk woossiza. Yi lo77o baz oothodayis amottiza amannee yi ammano oosa E fa wolqqar folo.
12 Ezayid nu Xoossannee nu Goda Yesuus Kiristtoosa aath keehatithayid,
Goda Yesuusa suntha yi bonchchoda; yinttanakka E bonchchinttoday garkk
nu woossiza.

2

Wuce as

1 Nu ishuntho, nu Goda Yesuus Kiristtoosa yi7ithi baggannee nu eza
hellodayis shiiqobagga nu yinttan woossiza.
2 Tinbbiter woy qaala si7eezay garkk woy nuuppe ekkeez kiita udii, «Goda
gallasay helleeza» yeegii yi wozinay dagammipennee dhabippe.
3 Yinttan oonkka aba ogerakka balithippe. Tiinattii asay Xoossa kado
aykkekkazin wuce athay zhucatithay qonccekkannee dhabos beeziza athay
ye7ekkazin, Goday gallasay hellaamii.
4 Yha wuce athay god giinttii goyinttiz ubbaypp aathii pana dhoqi udoda.
Hara attozin yasha bayth, Xooss kara gelii bettii, «Taanii Xoosse» goda.
5 Taanii yinttar yezar yinttis odeezana akaakoosanee?
6 Yha wuce athay fa gallasar ye7odaypp attin yhatti ye7aamay garkk abii
eza kayizako yi eriza.
7 Asayis benttekkazar wuce athay wolqqay yhattekka geemar oothiza,
maaqqozin yhatti eza kayizay yeza. Eza kayizay ogellap hali7od hellodayis
E benttaamii.
8 Yeypp guye, wuce athay benttoda, zin Goda Yesuusa fa doonaypp keziz
peenayirannee fa yi7ithay deetayir eza dhabisoda.
9 Wuce athay Xalahe wolqqar yi7ii balithiza mallitannee malabazita
udoda.
10 Yey garkkekka, dhabos yez asita duma duma dooshiza iita oosor
balithoda. Unttikka dhabizay ashshiza tumana dosii ekkaam ixxeez gishosii.
11 Yeyi gishos, unttii worddo ammanoday garkk Xoossii iita balitho wolqqa
unttal afa dakkoda.
12 Yeykka, tuma ammanaam gi, nagara oosor ufayttiza ubbay pirddintto-
day garkkesii.

Atotithis doorintteez asita

13 Goday dosiza nu ishuntho, nuunii Xoossa yi gishos ubba wode gala-
todayis beeziza. Galatizaykka yi attoday garkk Geeshsha Ayyana wolqqar
yinttan geeshsheezannee yinttikka tuma ammanii attoday garkk E yinttan
bayrathii dooreeza.
14 Xoossii, nu yinttis odeez Wonggilay baggar yinttan xeegeezay, yi nu Goda
Yesuus Kiristtoosar wola bonchchinttoday garkke.
15 Yikkee, nu ishuntho, miinggii eqqoytta. Nuunii yinttan doonar woy
dabddaabber taamarsseez timirtta miinthii aykkoytta.
16 E nu Goda Yesuus Kiristtoosannee nuna qadhdhii nuus fa aadho kee-
hetithar medhina minthathonnee lo77o ufayss Xooss Aday nuus inggeeza.
17 Yi ubba wode lo77o baz oothodayisinnee odinttodayis E minthathoday
garkkennee maaddoday garkk nu Goda Xoossa nu Ada woossoda.

3

Woosas shiiqeez oychchi

2:1 Isa. 2:10 **2:4** Daan. 11:36; Iziqe. 28:2 **2:8** Isa. 11:4 **2:9** Mat. 24:24

1 Wurssithal nu ishuntho, Goday qaalay yi gancce ellisii dalggoday
garkkennee bonchchinttoday garkk nuus woossoytta.
2 Yey garkkekka, qaala si7iz as ubbay ammanizita baaya yey gishos Xoossii
zhucitayppennee iita asitaypp nuna ashshoday garkk nuus woossoytta.
3 Zini Goday ammaninttizaya; E yinttan minthathodannee Xalahepp
naagoda.
4 Nuunii yinttan kiittizay yhattekka tiinapekka yi oothodaya Godayil nu
yinttal ammanintteeza.
5 Goday yi wozina Xooss siiqokonnee Kiristtoosa danda7ayko kaalitho.

Oosos azalippate

6 Nu ishuntho, yi nuupp ekkeez kiita kaallozitayppennee ooso dosowa
azaalla ammaniza asitaypp yi shaakinttoday garkk Goda Yesuus Kiristtoosa
sunthayir yinttan nu azaziza.
7 Nu aaziso garkk hanii yezodayis beezizana yi, yi ommas eriza. Nuunii
yinttar yez wode ooso bili7ekkaya.
8 Nuunii ooppekka katha cere meekkaya. Nuus danda7intteezay garkk
qammannee gallas daaburittar yenepp attin ooskka toofo maaqqekkaya.
9 Nuunii yeya ootheezay, yinttis aaziso maaqqodayisipp attin yinttipp
maadee oycodayis nuus mawute dhabin baaya.
10 Nu yinttar yeza wodekka, «Yhanttodayis koyowa as oonkka miippe»
yeegii azazeeza.
11 Nuunii yeya geezay, yi gancce pettii pettii azallitay yeza si7eez gishos. Ye
asitay gelissowa aqo gelii harita ooso bilisinepp attin aba oothokka oothooya.
12 Nuunii yey garkk asitay shempp wogar yessaday garkkennee paas beez-
iza baz fa kusher oothii demmaday garkk Goda Yesuus Kiristtoosa sunthar
unttan azazizannee zoriza.
13 Zini nu ishuntho, nu daabureeza gi lo77o ooso oothodayis azallipatte.
14 Yhatti nuunii yha dabddaabbayid kiitteez kiitayis kiitinttoowa as
oonkka yeziko ye atha eroytta. E yeellatoday garkk eepp shaakinttoytta.
15 Zini eza ishe garkk seeroyttapp attin morkke garkk bi7ipate.

Wurssith sarotho

16 Saro Goday, fa ommas yinttis ubba wodennee ubba baggar saro ingo.
Goday yinttar ubbitayir maaqqo.
17 Taanii Phawuloosa, yha sarotha ta kusher xaafeeza. Ta kiita ubbayis
mallay yhaya; taanii yey garkk xaafiza.
18 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay yinttar ubbitayir
maaqqo.

Phawuloosa Ximaatoosas Xaafeez Tiina Kiita

Gelo

Ximaatoosa ginttinttiz, ammaniza panithay, Xiqqa Iisiya yelintteezaya (Haw. O. 16:1-3). Ee indii baggar Ayihude; e fa aday baggar ma Girike asii. E Phawuloosara pettipp oothizannee Wonggile oosor e Phawuloosas ukke maadee. Phawuloosa Ximaatoosas xaafeez tiina kiitay hayidzii aafe qofita odiza.

Ubbapp tiinatii kiitay, woosa keetha denddeez worddo timirtte bagga miinthii odiza. Yeykka imath timirttay Ayihude timirttaypp bagga, ma Ayihude maaqqekka asay timirttaypp bagga aykkeeza. Yeykka, «Yha benttiz alamay nagarara iiteez gishos as atotith denggodayis duma maaqqeez xuura erodayis, pettii pettii kathita meekka ashshodayisinnee machcho ekkeka woy azin gelekka ashshodayis koshshiza» yeegiza qofa baaso udii dendeeza.

Nam7inth qofay, woosa keetha aqiso baggannee goynno woga bagga taamarssiza timirtta, yhay garkk woosa keetha kaalithizaynnee unttan maaddizitay ab garkk maara yess yezodayis beezizako odiza.

Wurssithal, Ximaatoosa Yesuus Kiristtoosas oothiza lo77o as wayizii maaqqodayis beezizako, ma duma duma ammaniza asay kantta ees yez adetithay abizako, Phawuloosa eza zoreez zora beeziza.

1 Ximaatoosa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-2*
Woosa keeth baggannee izo aqisiza asayis inggintteez aqiso woga *1:3—3:16*
Ximaatoosas inggintteez timirtta *4:1—6:21*

1 Nuna ashshiza Xoossaynnee nu ufayisa maaqqeez Yesuus Kiristtoosa
azazor, Yesuus Kiristtoosa hawaare maaqqeez, Phawuloosapp,
2 ammanor taas tuma na7a maaqqeez Ximaatoosas.

Xooss nu Adaypp, nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithay, maarotithayinnee sarotithay nees maaqqo.

Worddo timirttepp naagintto

3 Taanii Maqadoona yhanigttar nena hadareezay garkk, pettii pettii asitay worddo timirtte taamarssizana kayodayis ne Efesoone gam7oday garkk ta koyiza.
4 Unttii maaddoowa tosse odonnee wursithii baa fa kochchii payido ashshoday garkk odoba. Yey garkkez baz palama kaalithinepp attin ammanor oosinttiza Xooss oosayis maaddooya.
5 Yha azazay aafe qofay geesh wozinapp, lo77o kahappennee tuma ammanopp benttiz siiqo.
6 Pettii pettii asitay yhaya ashshii, pathoowa cere palamako maaqqeeza.
7 Unttii Xooss higga asitamaare maaqqodayis koyiza. Zini unttii ab odizako woy nuusay tuma gi odizanakka erooya.
8 Asii beezizay garkk higger maadinttiko higge lo77o maaqqeezana nu eriza.
9 Akaakodayis beezizay higge haayo asayis medhinttekkaza nu eriza, Zini higge, higge mentheezita, daafa oothizita, Xoosse yashittoozita, shemppo wodhizita, nagaranchchita, geeshshetithii baazita, tunita, hara attozin fa indo woy ade wodhizita,

---

1:2 Haw. O. 16:1

10 laammizita, dhiirathii dhhiirathar laammizita, as bayizizita, worddanchchita, worddor caaqqizita, woy tuma timirttera woli hellowa aba ooso ubba oothizitayisii.
11 Yha tuma timirttay bonchchonnee anjjintteez Xoossay ta awaajjoday garkk taas hadara inggeez Wonggile gancce yeza.

Xooss maarotethay baggar Phawuloosa galateez galata

12 Tana fa oosos shuumii ye oosayis beeziza gi payidii ta oothiza oosayis taas wolqqa inggeez nu Goda Kiristtoosa Yesuusana ta galatiza.
13 Taanii yhaypp tiina cazhizaya, bayi7izannee kawushiseeza maaqqikokka taanii yeya erekkannee ammanekka ootheez gishos Xoossii tana maareeza.
14 Nu Goday fa aadho keehatithaypp taal afa gogisi, ye aadho keehetithar ammanonnee siiqo Kiristtoosa Yesuusa baggar taas inggeeza.
15 «Kiristtoosa Yesuusa nagaranchchita ashshodayis yha alame ye7eeza» giz qaalay ammanthizannee as ubbay ekkodayis beezizaya. Ubbapp aadheez nagaranchchay tana.
16 Zini medhina de7o ekkodayis eza ammaniza asayis taanii aaziso maaqqoday garkk Yesuus Kiristtoosa tana gaame danda7eeza. Taas ubbaypp aadhiz nagaranchchayis Xoossii fa maarotithi gaanttheeza.
17 Aafer benttowazitayis, pettii Xoossayis, yhayqqowazayis, medhina Kaatayis, medhinapp medhina hellodayis galatannee bonchcho maaqqo. Amin7e.
18 Ta na7a Ximaatoosa, kasse nebagga nabitay odeez qaalayil afa eqqii yha kiita hadara nees inggiza. Ne ye qaala kaallii lo77o ola olinttoba.
19 Ammanonnee lo77o kaha nees yezo. Pettay pettay kahay gizaya ixxii mare baa markkabe dhabizay garkk fa ammana dhabiseeza.
20 Ya asitay gancce Hemeneesannee Iskkinddire yeza. Unttii taamarii Xoossa cashe ashshoday garkk taanii Xalahes unttan aathii inggeeza.

2

Woosa baggannee goynnobagga

1 Xooss goynnonnee bonchcho kumeez de7or asayis, woossodayis, guurodayisnnee galatodayis beezizana taanii nena zoriza.
2 Nuunii lo77o ayyana yessarannee geeshshetithar Xooss goynnittar sarotithirannee dacc geez yess yezoday garkk kaatitayisinnee shuumitay ubbayis woossoytta.
3 Yey garkk woosay nuna ashshiza Xoossay tiina lo77onnee ufayssizabazii.
4 Xoossii as ubbay attoday garkkennee tuma eroday garkk koyiza.
5 Pettii Xooss yeza. Xoossisinnee asis gancce maaqqii dabothiza pettay yeza; eekka as maaqqeez Kiristtoosa Yesuusa.
6 E as ubba wozodayis fana aathii inggeeza. Xoossii fa woder as ubba wozodayis koyizana beeziza markkay yhaya.
7 Xoossii tana Wonggiles asitamaarennee hawaare udii dooreezay yeyisii. Taanii tuma odiza; worddotooya; ammanonnee tuma qaala Ayihude maaqqekka asayis taamarisodayigarkk Xoossii tana shuumeeza.
8 Yeyi gishos, ubba aqo yez dhiirathitay, fana Xoossayis dummasii, wachchinnee kachch ashii, fa geezheez kucita afa denthii Xooss woossoday garkk koyiza.

1:13 Haw. O. 8:3; 9:4-5 **2:7** 2 Xim. 1:11

9 Yey garkkekka maachchitay fa omma dathara woy worqqara woy inqqo
worqqara woy al7o aflar fana buqquror baazin, yashatitharannee haayot-
tithar beeziza womaanotith afila ma77o.
10 Zini Xoossayis ta goynniza giz maachchitay paas beezizay garkk lo77o
baz ootho.
11 Maachchii ubba bazar kiitinttithar si77i gi tamaaro.
12 Taanii maachchitay tamaarssoday garkk woy dhiirathal afa mawute
ekkoday garkk baazin si77i gi yezoday garkk koyiza.
13 Addaama tiina medhintteeza; guyeppe Hiwaanna medhintteeza.
14 Dooshintteezanannee Xooss higga mentheezan maachchatipp attin Ad-
daama baaya.
15 Zini maachchii ammanor, siiqorannee geeshshatithar fana haarii yeziko
na7ita yelor attoda.

3

Woosa keeth cimita

1 Oonkka, «Woosa keeth kaalithiza as maaqqodayis koyko lo77o baz amot-
tiza» giz oday tuma.
2 Woosa keeth kaalithiza as borinttowaza, pettii machcho aadda ek-
keezaya, maarar yezaya, fana haarizaya, beezizay garkk oothizaya, imathe
mokkizaya, taamarsso danda7izaya,
3 mathoowaza, walasoowaza, palamowaza, haayo, miishe siiqoowaza,
4 e na7itay ees kiitinttizannee bonchchizitaya, fa kara asa aqiso
danda7izaya maaqqodayis beeziza.
5 Pettii as fa kara aqisodayis danda7aam ixxiko, Xooss woosa keeth wayizii
aqisodayis danda7ee?
6 Utirar kumii, daabuloosa pirddintteezayn garkk pirddinttaamay garkk,
haga ammaneez as maaqqodayis beezoowa.
7 Borinttaamay garkkennee Xalahe xike gancce gelaamay garkk ye athay
ammanoowa as kale lo77o markkatithii yeza as maaqqodayis beeziza.

Woosa keeth daaqonita

8 Yey garkkekka ma woosa keeth daaqonitay bonchchintteezita, nam77ii
inxaris odinttowazita, mathisiz ushsh uzhoozita, miishe dosoozita,
9 ammano xuura geeshsha kahar naagizita maaqqodayis beeziza.
10 Unttii tiinatii paacinttodayis koshshiza; unttal afa bore baazita
maaqqiko, woosa keeth daaqone maaqqii ootho.
11 Yey garkkekka, maachchitay bonchchintteezita, zigirozita, maarar
yezita, ubba bazar ammaninttizita maaqqodayis beeziza.
12 Woosa keeth daaqonitay pettii machcha aadda yeza maaqqo. Fa
na7itannee fa kara loythii aqisizitaya maaqqodayis beeziza.
13 Woosa keeth daaqone maaqqii, lo77o ooso oothizitayis, unttis gita
bonchcho beeziza ma Kiristtoosa Yesuusal paas yez ammano bagga ododayis
minotith denggoda.

Damma xuura

14 Taanii yha kiita nees xaafittar, ellisii neeko ye7oda gi ufayss gaddiza.
15 Zini taanii ye7ekka gam7iko, Xooss kara asay wayizii yezodayis beez-
izako erod garkk yhaya nees xaafiza. De7o Xooss karay tumatithis tuussin-
nee baaso.
16 Nu ammano xuuray sidhe bayth gita.
Kiristtoosa as maaqqii bentteeza;

2:9 1 Phix. 3:3 **2:13** Medhe. 2:7, 21-22 **2:14** Medhe. 3:1-6 **3:2** Tito 1:6-9

E tumatitha Geeshsha Ayyanay markkatteeza.
Kiitanchchos bentteeza;
E kaatetithay ubbayis sabbakintteeza.
Alamel yez asayir ammanintteeza;
bonchchor salo ekintteeza.

4

Worddo asitamaarita

1 Wursith wode balithiza ayyaanatannee tuna ayyanitay timirtta kaallii, pettii pettii asay ammana kaddodana Geeshsha Ayyanay qonccisii odeeza.
2 Yey garkk timirtte u kahay doccin, asa balithiza worddo asitamaaritaypp yi7iza.
3 Yey garkk asitay ekonnee gelo kayiza, ammanizitayinnee tuma eriza asitay eza galatitar maaday garkk Xoossii medhdheez katha «Miipate» gi kayiza.
4 Xoossii medhdheez baz ubbay lo77o. Xooss galatii ekkiko alla wodhdhizabaz abikka baaya.
5 Ubba baz Xoossa qaalarannee woosar geeshshi maaqqiza.

Kiristtoosas ammanintteez aylle maaqqith

6 Yha timirtta ammaniza asa tamarisko yesuus kiristtoosas lo77o ayille ne maaqqada. Ammano qaalannee ne kaaliza lo77o timirtta taamariko ne dicay erinttoda
7 Zini maadee baa tuma maaqqekka odappennee cima maachchitay kaa7iza toseepp haakkoba. Xooss aazor nena loohisoba.
8 Asii fa asetitha asho oosos loohiso xiqqa wodes maaddiza. Zini Xooss aazo loohisay yhattekka ye7od de7os ufayss yez gishos ubbabazis maaddiza.
9 Yha qaalay as ubbay ekkodayis beeziz turo oda.
10 Nuunii as ubba, ubbapp aathii ammanizita ashshiza de7o Xoossaypp ekkod gi ufayisar naagiza gishos, nuunii oosor daaburizannee butitiza.
11 Yhaya kiittobannee tamaarssoba.
12 Neenii na7a maaqqeez gishos nena oonkka leqqippe. Zini ammanizitayis neenii odar, oosor, siiqor, ammanorannee geeshshetithar aaziso maaqqoba.
13 Taanii ye7od hellodayis asayis geeshsha maxaafa nabbabor, sabbakorannee tamaarssor minggoba.
14 Tinbbite odorannee, cimitay fa kushe neel afa gaddeez wode neenii ekkeez, neell yez Geeshsha Ayyana imotita leqqippe.
15 Ne dicay as ubbayis qonccoday garkk yeya miinthii qoppoba, yhaya ubba wode oothoba.
16 Ne ommasinnee ne timirttayis naaginttoba. Neenii yeya ubba wode oothiko nenannee nena si7izita ashshoda.

5

Ammanizitayis beeziza zore

1 Dhiirath cimita ne ade garkk bonchchor zorobapp attin kaccippe. Yelaga dhiirathita ne ishe udii bo7oba.
2 Cima maachchita ne indii garkk, yelaga maachchita ne mishii garkk, folo geeshshetithar bo7oba.
3 Azinii yhayqqeezita tuma maadee koshshiza ami7ita bonchchoba.
4 Zini am7atay na7itay woy na7a na7itay yeziko, ye na7itay Xooss aazo beezodayis fana yeleezityisinnee, fa wogga aayisinnee wogga ade maaddii kushe mahith tamaaro. Yeyi Xooss ufayssiza bazii.

5 Fa ubbas yez tuma am7at Xoossapp maadee denggodayis ufayisar naagiza. Gallasannee qamma Xoossii fana maaddoday garkk woossizannee oyciza.
6 Zini yha alamel lo77o yess aadda koyiz am7at path yezar yhayqqeezano.
7 Oonkka unttan boraamay garkk yha kiita asita taamarssoytta.
8 Zini fa dabbos, ubbaypp aathii fa kara asayis qoppoowa oonkka fa ammana kaddeeza; ammanoowa asappeka aadheez iita.
9 Laythii usuppun tamm kumekka azinii yhiyqqeez maachchita am7e sunth mazggabal xaafippe. Ma yeyil afa pettii azina yezanno maaqqodayis koshshiza.
10 Na7ita dishor, imathe mokor, geeshshitay toke meechchar, metinttiza asa maader, lo77o ooso ubbayis fana aathii inggeezano lo77o oosor erinteezanno maaqqodayis beeziza.
11 Zini azinttay yhayqqeez na7atith maachitay suntha mazggaba xaapippe. Unttan azine gelo gelo giz asho amay aykkiz wode Kiristtoosa kaddoda.
12 Unttii tiina geleez qaala mentheez gishos pirddinttoda.
13 Yeyil afa unttii ooso dhabin keethapp keeth yuuyoda. Yuushsha aadda baazin hawozarannee fana gelisowa aqo gelii beezowabazii odinttinttiza.
14 Yeyi gishos, nu morkkitay nuul afa odinttiza iita baz denggaam garkk na7atith maachchitay azin gelii, na7a yelii, fa keeth aqisoday garkk ta zoriza.
15 Yhaypp tiina pettii pettii azinii yhayqqeez maachchitay Xalahe kaallii ammano ogepp bale kezeeza.
16 Pettii ammaniza maachch asita fa kara maachchitay yeziko iza unttan maaddodayis beeziza. Yey garkk oothiko, woosa keethis toopay shawukiza. Ye wode woosa keethay maadee beeziza tuma maachchita maaddodayis danda7iza.
17 Woosa keeth loythii heenggiz cimitay, ubbaypp aathii, qaala sabbakorannee tamaarssor daaburizitay dako bonchcho ekkodayis beeziza.
18 Geeshsha Maxaafay, «Wudumma katha yedhdhiz gematay doona accippe» yhay garkk, «Oosanchchay fa damooza ekkodayis beeziza» yeegiza.
19 Nam77ii woy hayidzii markka markkattekazin, woosa keeth cimal afa shiiqeez mooto si7ippe.
20 Yankkitay yashitoday garkk nagara oothiza oonakka as ubbay tiina gayiloytta.
21 Neenii as sino be7ekka, petta pettaypp shaakkekka yha kiita naagod garkk Xoossa, Goda Yesuus Kiristtoosannee maraxintteez kiitanchchitay tiina ta nena zoriza.
22 Ool afakka ne kushe gaddii shuumodayis ellesippe. Haritay nagarayid gelippe; nena geeshshetithar naagoba.
23 Neenii ubba wode hargginttiza gishonnee ne ulo harggay gishos haath aadda uzhippe; xiqqa woyne uzhoba.
24 Pettii pettii asitay nagaray qoncce; u nagaray unttan pirddodayis unttapp tiina aadhiza, zin yhankkitay nagaray guyeppe gam7ii qoncciza.
25 Yey garkk, lo77o oosaykka qoncce; qonccer oothaam ixxikokka geemmodayis danda7ooya.

6

Ayllitayis inggintteez zore

1 Xooss sunthaynnee nu timirttay cazhinttamay garkk aylletitha yezitay fana haariza godita bonchcho.

5:18 Nam7i. 25:4; Mat. 10:10; Luq. 10:7 **5:19** Nam7i. 17:6; 19:15

2 Ammaniza godittay yez ayllitay, u goditay unttis ishe maaqqeez gishos unttan leqqippe. U oosayid maaddinttiza goditay, ammanintteezitannee dosintteezita maaqqeez gishos unttii kaseesaypp aathii oothodayis beeziza. Neenii yhaya tamaarssodayisnnee u udod garkk zorodayis beeziza.

Worddo timirttennee tuma duretith

3 Oonkka duma timirtte tamaarssiko, nu Goda Yesuus Kiristtoosa tuma qaalarayinnee nu ammano timirttayir woli helloayaa.
4 Ye athay utirar dapinttinepp attin akkokka erooyaa. Unttis pettii qofal afa palamodayisnnee kaccodayis iita amo yeza. Yeyi qanaate, walasse, cashshe, iita sidhennee,
5 giigoowa palama kaalithiza. Ma unttis zhuca wozina yeza; tumakka baleeza; unttii Xooss goynno duretith denggodayis oge gi qoppiza.
6 Zini taas yezanna gidoda giz asis Xoossa goynno gita wodhe.
7 Nuunii yha alama abikka ekii ye7ekkaya. Ma eepp akkokka ekkii yhanggaamii.
8 Nuus kathannee ma7o yeziko yeyi gidoda.
9 Zini duretithii koyizitay paacennee xihe gancce geliza. As boozithizannee qohiza iita amor pokkiza.
10 Miishe siiqo iitatith ubbayis pultto. Pettay pettay miishe amottittar ammanopp balinttii gaame uni7annee azano gancce fana oleeza.

Ximaatoosas inggintteez zorennee azazo

11 Xoossa aso, neenii yeypp haakkoba. Xillotith, Xooss goynno, ammano, siiqo, danda7annee haayotithii kaalloba.
12 Ammano bute loyth butitoba. Ne xeegintteez wode gaame asay tiina ne luule markkatteez medhina de7ana aykkoba.
13 Ubbayis de7o inggiz Xooss tiinannee, Phenxe Philaaxoosa tiina lo77o markka markkatteez Kiristtoos Yesuusa tiina ta nena azaziza.
14 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa qonccod hellodayis yha azaza buutannee boro bayth naagoba.
15 Fa aadda ubba haariza bonchcho Xoossay, kaatitay kaatay, goditay Goday, fa qoppeez qamma Yesuus Kiristtoosana mahii kiittoda.
16 Pettii e aadday yhayqqowaza. Oonkka shiiqodayis danda7oowa poo7o yeza. Oonkka eza be7ekkaya; ma be7adayiskka danda7ooya. Bonchchonnee medhina wolqqay ees maaqqo. Amin7e.
17 Yha alame duritay cere dhabiz shalor ufayis gaddamay garkkennee ceeqqaamay garkk odoytta. Nuus beeziza baz pucisii inggiza nuna anjjiza, dure Xoossayil ammaninttoday garkk unttan azazoda.
18 Unttii lo77o ooso oothoday garkk lo77o oosor duritoday garrkk, keehitannee haras shaakkizita maaqqoday garkk azazoba.
19 Yeyi unttis tiinas mino baaso maaqqeez gishos ye wode unttii tuma de7ay ab aazizako eroda.
20 Ximaatoosa, pettii pettii asay, «Eratithii» giz boozo palamappennee cere odaypp haakkoba; nees inggintteez hadara naagoba.
21 Pettay pettay nuus eratithii yeza yeegttar ammana ashsheeza.
Xooss aadho keehatithay yinttar ubbayir maaqqo.

6:13 Wan. 18:37

Phawuloosa Ximaatoosas Xaafeez Nam7antho Kiita

Galo

Phawuloosa Ximaatoosas xaafeez nam7antho kiitay, Phawuloosar wolla ootheezannee Phawuloosa kale maaddiza yelaga Ximaatoosana zoreez zora aykkeeza. Ye zorayis aafe qofay, «Garizhor miinggoday garkke» yeegiza. Ximaatoosa zorennee minthatho qaala ekkeezay, Yesuus Kiristtoosa bagga tuma markkattoday garkk Wonggile qaalannee kase Caaqo timirtta miinthii aykkoday garkke metonnee ixxo gaanggikokka tamaarssorannee Wonggile sabbakor miinggoday garkkesii.

Ximaatoosa cere boozetith palamapp haakkoday garkk duma mino zore ees inggintteeza. Yey garkk oday as dhabisizapp attin akkokka maaddooya.

Ye ubbayid Ximaatoosa akaakkodayis beezizay, Phawuloosa hannanne e yessa yeykka, e ammano, e garzho, e siiqo, e miinthetithannee eza helleez meta aaziso udii kaalloday garkke. Phawuloosa fa laaso haasii yhayiqos giigintteez wode yha kiita xaafeeza.

2 Ximaatoosa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-2*
Ximaatoosas inggintteez zore *1:3—2:13*
Wurssith wode bagga *2:14—4:5*
Phawuloosa hanii yez yessay *4:6-18*
Kustte qofa *4:19-22*

1 Xooss shener, Yesuus Kiristtoosapp bentteez de7o ufayssapp dendeezayid
Yesuus Kiristtoosas hawaare maaqqeez Phawuloosapp,
2 ta dosiza na7a Ximaatoosas;
Xooss Adayppenne nu Goda Kiristtoosa Yesuusappe aadho keehetithii,
maarotithinnee sarotithi maaqqo.

Ximaatoosas inggintteez zore

3 Taanii, ta woosayid qammannee gallas nena qoppiza. Taanii woossiza
wode ta aditay garkk ta lo77o kahar eesi oothiza Xoossa ne gishos galatiza.
4 Taanii ne afutha qoppiza; nena bi7ii ufayttizana gaame laamotiza.
5 Ma nees yez tuma ammana ta eriza. Ye ammanay binii ne wogga indat
Loydirannee ne indat Ewuniqes yez ammanay garkke.
6 Yeyi gishos, taanii ta kushayid neell afa gaddeez wode Xoossii nees
inggeez imota neenii mahii eethoday garkk ta nena qofisiza.
7 Abis giiko, Xoossii nuus wolqqa, siiqonnee nu ubba haariza Geeshsha
Ayyana inggeezapp attin yashsha ayyana inggekkaya.
8 Yikkee, nu Godayis markkattodayis yeelatippe; ma e gishos accintteez ta
baggarakka yeelatippe. Zini Xoossii nees inggiza wolqqar Wonggile gishos
taar meto ekkoba.
9 Xoossii fa sheneranne fa aadho keehetithayir nuna dummasii, fa
geeshsha woya udodayis nuna dooreezapp attin nuunii ootheez ooso gishos
baaya. Yha aadho keehatitha Kiristtoosa Yesuusa baggar alame medhintto-
daypp tiin nuus inggeeza.
10 Yhatti yha aadho keehetithay nuna ashshiza Kiristtoos Yesuusa
yi7ithayir bentteeza. E yhayiqo wolqqa dhabisii, Wonggile baggar
yhayqqoowa de7o nuus qoncciseeza.

1:2 Haw. O. 16:1 **1:5** Haw. O. 16:1

11 Taanii Wonggile sabaake, hawaarennee asitamaare maaqqod garkk
Xoossii taas mawute inggeeza.
12 Taanii yey gishos yha meta ekkiza; zin ta ammaneezay oonazako eriza
gishos yeellataamii. Taas inggintteez hadara Yesuusa maaqqii ye7od gal-
lasay hellodayis E naagodayis danda7izana ta eriza.
13 Taanii nena taamarsseez tuma qaala aaziso oosa aykkii Kiristtoosa
Yesuusar yez ammanayirannee siiqayir yezoba.
14 Nu gancce yez Geeshsha Ayyana wolqqar nees inggintteez lo77o hadara
naagoba.
15 Iisa Awurajja yez ubbay taapp haakkeezana ne eriza; u gancce Figelu-
usarannee Hermmogeneesara yeza.
16 Anesfoora tana unddenna wode minthatheez gishos Goday e kara asayis
qadhintto. Taanii achch kara yez wode E ta achchayidakka yeellatekkaya.
17 Yeyil afa E Oroome katama ye7eezan garkk tana miinthii koy denggeeza.
18 Wurssith gallas Goday ees qadhinttoday garkk taanii Goda woosiza.
Efesoona katama yez wode E tana ab garkk maaddeezako ne loythii eriza.

2

Yesuus Kiristtoosas ammanintteez wottadare maaqqith

1 Yikkee, ta na7ayyo, Kiristtoosa Yesuusar yez aadho kehetithyir mingoba.
2 Gaame markkittithar tiina taanii nena taamarsseez timirtta, hara
tamaarssodayis danda7iza ammanintteez asayis hadara inggoba.
3 Yesuus Kiristtoosas lo77o wotaaddare maaqqii taar wolla meto ekkoba.
4 Wotaaddare fana azazeez fa halaqa ufayssodayis giiginttizaypp attin
hara oosor fana gitooya.
5 Yey garkkekka, aalaalo woxxiza oonkka higgayis beeziza oger woxxaam
ixxiko gamith woyito ekkooya.
6 Biita wootar daaburiza ooso athay fa daabura aafaypp miiz tiina as
maaqqodayis beeziza.
7 Goday ubbabazar nees akaaka inggod gishos ta nees odeezibazana ne
wozinayid naagoba.
8 Taanii markkattiz Wonggilay yhaya, yhayiqoppe denddeez, Dawute
zerethi maaqqeez Yesuus Kiristtoosa qoppoba.
9 Taanii Wonggile odiza gishos daafa ootheez as garkk, accinttii meto
ekkeeza. Zini Xooss qaalay accinttoya.
10 Yeyi gishos, Xoossii maraxeez asitay Kiristtoosa Yesuusapp dengeez
atotithay baggar medhina bonchcho ekkoday garkk u gishos ubba bazar ta
waayiza.
11 Yay garkk yeegiz qaalay ammanintteezaya;
«Nuunii ezar yhayqqeez baz maaqqiko,
ezar wolla de7or yezoda.
12 Nuunii garzhor nu minggiko,
ezar wola kawutoda.
Nuunii eza kaddiko,
ezikka nuna kaddoda.
13 Nuunii ammaninttaam ixxiko,
E ammanintteezaya maaqqii yezoda.
Abis giiko, E fana
kaddodayis danda7ooya» yeegiza.

Mino oosanchcho

1:11 1 Xim. 2:7 **2:13** Mat. 10:33; Luq. 12:9

14 Neenii unttan yhaya qopisoba; u qaalaypp dendeezayid palamaamay
garkk, Xooss tiina unttan zoroba. Yeyi si7izita dhabisizapp attin akkokka
maaddooya.
15 Neenii tuma qaala luuletithar tamaarssizannee yeellathoowa ooso as
maaqqii, Xoossar dosintteez as garkk, nenatitha ees inggodayis minggoba.
16 Zini yha alamayis haniza maaddoowa balbuqqith odaypp haakkoba.
Yey garkk oday as Xoossapp haakithiza.
17 Yey garkk timirttay asetithi mi haasiz citto kixxa garkke. Yey garkk oda
odinttizitay ganccepp Hemenoosarannee Filixoosar yeza.
18 Yha asitay tuma oga ashshii, «Yhayqqeez asay yhayiqoppe binii dend-
deeza» yeegii pettii pettii asitay ammana dhabiseeza.
19 Hano zin, «Goday Ees maaqqeezita eriza» ubbarakk «Goday sunth xeegiz
oonkka iita oosopp haakko» yeegiz maatamer yez eni7oowa Xooss baasay
miinggii yezoda.
20 Pettii damma keetha worqqapp woy birapp oosintteez miishe aadda
baazin mithappennee zhiice biittapp oosintteez miishitaiykka yeza. Yeyiti-
taypp baggitay bonchcho oosos, ma baggitay tooshinttiza oosos peezhiza.
21 Yeyi gishos, oonkka iita ubba ashshikonnee fana geeshshiko, bonchcho
ooso oothiza miishe maaqqoda. U yessay geeshshinnee Goda ufayssiz abaz,
ma unttii lo77o ooso ubba oothodayis danda7izita maaqqoda.
22 Na7atith iita amotithappe haakkoba. Geeshsha wozinar Goda xeegiz
asayir pettipp, xillotithi, ammano, siiqonnee sarotith kaalloba.
23 Zini kachi medhdhizana erii boozetithinnee cere palamapp haakkoba.
24 Goda oosanchchay as ubbayis keeha, lo77o tamaarssizannee
danda7anchcho maaqqodayis beezizapp attin kaccinttodayis beezooya.
25 E paar eqinttizita ashikketithar seeriza maaqqodayis beeziza. Unttii fa
nagaraypp maaqqii tuma eroday garkk Xoossii oothodazakko oonii ere.
26 Unttii fa wozinako maaqqii fa shene udod garkk unttan aykkeez Xalahe
xikaypp buuttoda.

3

Wurssith gallas hanod iita bazita

1 Wurssith gallas un77ithiza wode ye7odana eroba.
2 Asay fana dosizita, miishe dosizita, ceeqinttizita, utirttizita, cazhizita,
fana yeleezitayis kiitinttoozita, galatoozita, geeshshetithii baazita,
3 siiqo baazita, maaroozita, zigirizita, fana haaroozita, qadhe baazita,
lo77o dosoozita,
4 kaddizita, ellisizita, utirar dafinttizita, Xoossapp aathii asho ufayssodayis
dosizita maaqqoda.
5 Unttii Xooss goyinizita aazizapp attin E wolqqa kaddizita; neenii yey
garkk asaypp haakkoba.
6 Unttapp pettay pettay as kara zurqqinttii gelii gaame nagara door-
intteezitannee duma duma amor xuuginttiz ayyana daabureez maachita
balithizitay garkke.
7 Ye maachita ubba wode taamarssiza, zin tuma erodayis danda7ooya.
8 Yaanesannee Yambbareesa Muser eqintteezay garkk yha asitay kaha
oothoozitannee ammanor daabureez asita maaqqeez gishos tumar kaazint-
tiza.
9 Zini Iyaanesannee Iyambireesa boozetithay qoncceezay garkk u
boozetithaykka as ubbay tiina qonccod gishos unttis hanena.

2:19 Tay. 16:5 **3:8** Kes. 7:11

Wurssith zore

10 Zini neenii ta timirtta, ta yessa, ta qofa, ta ammana, ta danda7a, ta siiqa,
ta garzha,
11 ta bayi7inttithannee ta meta ne eriza. Anxooka, Iqonoone, Lisxira
katamitayid tana hellezbazinnee taanii danda7eez meta ne eriza; Goday
tana ye ubbaypp ashsheeza.
12 Kiristtoosa Yesuusar Xooss ufayssiza yess yezodayis koyiz ubbay
bayi7inttoda.
13 Iita asaynnee balithizitay paas balinttittarannee harita balithittar
kaseesaypp aathii iitittar iitittar yhammada.
14 Zini ne tamaareezayidannee ne ammaneez tumayid miinggii eqqoba.
Ne oopp tamaareezako ne eriza.
15 Neenii ne na7atithapp aykkii Kiristtoosa Yesuusa ammanii atotithi
denggiz ecetithi inggodayis danda7iza Geeshsha Maxaafita taamarii ereeza.
16 Geeshsha Maxaafe ubbay Xooss Ayyana xaafod baz inggin xaapintteez
qaala. Ya maxaafay tuma tamaarssodayis, balintteezita seerodayis, buuta
luulisodayisnnee xillotith yessis koshshiza baz zorodayis maaddiza.
17 Xooss asii polonnee lo77o ooso ubbayis giigintteeza maaqqoday garkk
maaddiza.

4

1 Taanii nena Xooss tiina, pathi yezitayllannee yhayqqeezitayill pird-
dodayis yez Kiristtoosa Yesuusa tiina e qonccithayirannee e kaatetithayir
zoriza.
2 Qaala sabbakoba; wode giigin giigekka attin miinggii markkatoba.
Gaame danda7arannee tamaarssor asa zoroba, seerii luulisobannee den-
thithoba.
3 Asay tuma timirtte si7aam ixxod wode ye7oda. Unttii fa amo kaallii, paas
si7odayis ufayssiza baz odiz asitamaarita shiishoda.
4 Unttii tuma bagga odiz timirtte ashshii, tuma maaqqekka oda si7odayis
fa haye mahoda.
5 Zini neenii ubba bazar naaginttoba. Meto danda7oba. Wonggile
markkattitha ooso udoba. Nees inggintteez Xooss ooso ubba poloba.
6 Taanii yarshsho yarshshizay garkk yarshshinttodayis woday helleeza;
yha alama ashshii yhanigiza woday helleeza.
7 Taanii lo77o ola olintteeza; ta aalaalo laasa haaseeza; ammana naageeza.
8 Yhaypp guyes xillotithi zawude* tana naagiza. Yeya geeshsha pirdda
pirddiz Goday ye gallas taas inggoda. Yeyi ta aaddas baazin E maaqqii yi7itha
amottiz ubbayis inggoda.

Phawuloosa buzo qofita

9 Ellissii taako ye7odayis minggoba.
10 Deemaasa yha alama dosii, tana ashshii, Teselonqqe katama qiteeza.
Qerqisima Galaatiya, Titonnee Dilmmaaxa biitta qiteeza.
11 Luqaasa aadda taar yeza. Marqqoosa Xooss oosor tana maaddodayis
danda7iza gishos neer ekkii ye7oba.
12 Taanii Tikiqoosana Efesoona katama kiiteeza.

3:11 Haw. O. 13:14-52; 14:1-20 * **4:8** *Xillotitha zawuday:* Xillotitha yez gishos ta ekkod zawude. Xillotithii taas zawude udii inggiza guussii. **4:10** Qol. 4:14; Film. 24; 2 Qor. 8:23; Gal. 2:3; Tito 1:4 **4:11** Qol. 4:14; Film. 24; Haw. O. 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Qol. 4:10 **4:12** Haw. O. 20:4; Efi. 6:21-22; Qol. 4:7-8

13 Neenii yi7ittar, Xiro7aada katama Karppoosa lanqqe ashshii ye7eez
ta kootannee maxaafita taas ekkii ye7oba. Ubbayppekka xaath maxaafita
ekkekkazar yi7ippe.
14 Xarqqimaale oothiz Iskkinddire tana iita qoheeza; Goday e oosay garkk
ees ciggoda.
15 E nu timirtta ixxiza gishos eepp nena naagoba.
16 Tiina ta mootintteez wode ubbay ashshii qitteezapp attin oonkka tana
maaddekkaya. Xoossii ye buuta unttis taybippe.
17 Zini taanii kunth kiita Ayihude baa as ubbayis markkatin, unttii
si7odayis garkk Goday ta kantta eqqii taas wolqqa inggeeza. Ma gaammo
garkk doona dooyeez yhayiqopp tana asheeza.
18 Goday tana iita ubbaypp ashshii salo kaatetith saror hellithoda. Ees
medhinapp medhina hellodayis bonchcho maaqqo. Amin7e.

Wurssith sarotho

19 Phirisqilas, Aqiilasinnee Anesifoora kara asayis ta sarotha helthoba.
20 Erasxoosa Qoronttoosa katama atteeza. Xirofimoosa harggintteez
gishos Millixe katama eza ashsheeza.
21 Barigo gelodaypp tiina ellisii ye7oba.
Ewubuloosa, Phudeesa, Linoosa, Qilaadennee hara ammaniza asitay ub-
bay nena saro saro giza.
22 Goda Yesuus Kiristtoosa neer maaqqo.
Xooss aadho keehetithay yinttar ubbayir maaqqo.

4:14 1 Xim. 1:20; Maz. 62:12; Oro. 2:6 **4:19** Haw. O. 18:2; 2 Xim. 1:16-17 **4:20** Haw. O. 19:22; Oro. 16:23; Haw. O. 20:4; 21:29

Phawuloosa Titos Xaafeez Kiita

Gelo

Tito Ayihude baaya, zin guyepp ammanii, Phawuloosa Wonggile kiita oosa oothittar zhame maaqqii eza maaddeez asii. Ye wode Tito, woosa keeth be7adayisinnee naagodayis Qarxeesa biitta atteeza. Yha kiitay hayidzii aafe qofita aykkiza.

1. Woosa keeth aqisiza asay, iita yess yez Qarxeesa asay lanqqayid ab garkk lo77o yess yezodayis beezizako Titona akaakisiza.
2. Woosa keeth gancce yez duma duma cugita, yeykka, cima asita, yelaga na7itannee ayllita wayizii tamaarssodayis beezizako Titona zoriza.
3. Ammaniza asay ammano yess baz, sarotitharannee siiqor yezod, woosa keeth ganccepp kachchii, palamannee phaliqqithii dhaboday garkk Titos zore inggiza.

Tito kitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-4*
Woosa keeth kaalithizitay bagga *1:5-16*
Woosa keetha yez duma duma cugitay ooso *2:1-15*
Zorennee naagiso *3:1-11*
Kusitte qofa *3:12-15*

1 Yesuus Kiristtoosa hawaarennee Xooss aylle maaqqeez, Phawuloosa, xaafeez dabddaabbe. Xoossii dooreez asay ammana dichchod garkkennee tuma ayyana yess wayizii yessadazako beeziza tuma eretithiko unttan kaalithodayis taanii kiitintteeza.
2 Ye ammanay medhina de7o ufayssal afa eqqeeza. Yeyi gaame wodepp tiina worddotoowa Xoossay nuus inggod gi qaala geleezaya.
3 Nuna ashshiza Xoossay fa wode hellin yha kiita ododay garkk taas hadara inggeeza.
4 Nuus koththe maaqqeez ammanayid taas tuma na7a maaqqeez Titos,
Xooss Adayppennee nuna ashshiza Yesuus Kiristtoosapp aadho keehetithay, maarotithaynnee sarotithay nees maaqqo.

Tito Qarxeesa ootheez oosa

5 Taanii nena Qarxeesa ashsheezay, neenii atteez baz lo7ithod garkkennee taanii kiitteezay garkk katama ubbayid woosa keeth aqisizita doorod garkkesii.
6 Woosa keeth cima bornttooza, pettii machchat azin, yeda yessar woy kiitintto ixor asii boroowa ammaniza na7itay yez as maaqqodayis beeziza.
7 Woosa keeth aqisizitay Xooss ooso hadara ekkeez gishos borinttooza, utirttooza, ellissii yilottooza, mathooza, oda koyoozannee beezoowa adas kukkurooza maaqqodayis beeziza.
8 Zini imath mokkizaya, lo77o baz ubba qadhdhizaya, akaakar yezaya, suure, geeshshinnee fana haarizaya maaqqodayis beeziza.
9 Tuma timirtte tamaarsora, zoreranne ye timirtta ixxizitayis mahith inggodayis fa tamaareez ammanthiza qaalayil miinggii eqqoo.
10 Kiitinttozitay, pathoowa oda odinttizitay, doshshizitay ubbarakka dookalintto woga naagiza gaame asitay yeza.
11 Unttii beezoowa oger miishe denggodayis koyii, beezoowa baz tamaarssittar kara as ubba buqqiz gishos u timirtta teqqodayis beeziza.

1:4 2 Qor. 8:23; Gal. 2:3; 2 Xim. 4:10 **1:6** 1 Xim. 3:2-7

12 Unttapp pettay unttis nabe maaqqeezay, «Qarxeesa asay ubba wode
worddo odinttizita; iita do7itannee azaalla nafisaamita»* yeegeeza.
13 Yha markkatithay tuma. Yeyi gishos, unttis tuma ammano yezoday
garkk unttan kaccoytta.
14 Tuma ixxiza asay timirttannee Ayihuditay pathoowa tossa si7aamay
garkk unttan miinthii seeroba.
15 Geeshshitayis ubba baz geeshshii, zin tunitayssinnee ammanozitayis u
qofayinnee kahay tuneez gishos unttis abikka geeshshii baaya.
16 Unttii nu Xooss eriza giza, zin fa oosayir eza kaddiza. Unttii Xoossar
ixintteezita, kiitinttoowazitannee lo77o ooso ubba oothodayis piilizita.

2

1 Zini neenii de7o inggiz timirtta beezizay garkk tamaarssoba.
2 Wozantto dhiirathitay fana mooddizita, giigar yezizita, bonchchint-
teezita, ammanor, siiqorannee dandda7ar, minggod garkk zoroba.
3 Yeyigarkkekka, woantto maachitay fa yessayid geeshshita,
hawozowaziita, ushsh zhaarozitannee lo77o baz tamaarizita maaqqoday
garkk tamaarssoba.
4 Unttii yhay garkk haniko yelaga maachchitay fa azinitannee fa na7ita
siiqoday garkke.
5 Xooss qaalay borinttaamay garkk fana moodizita, geeshshita, fa kara
karisizita, keehitannee fa azinis kiitinttizita maaqqad garkk yelaga maachita
taamarsso.
6 Yey garkkekka, paanthitay fana haaroday garkk zoroba.
7 Neenii ne ommas lo77o ooso ubbayir unttis aaziso maaqqoba. Neenii ne
timirttayir eqqorannee ammaninttor nena beezoba.
8 Nu morkkitay nuna zigiriz oge dhabin unttii yeellatoday garkk neenii
borinttowa lo77o ooso oothoba.
9 Ayllitay ubba bazar fa goditayis kiitinttoday garkk, unttan ufayssod
garkkennee unttar palamam garkk zoroba.
10 Unttii fa goditaypp miishe kasttaamay garkk zoroba. Yeykka, nuna
ashshiza Xoossay timirtte, ubba oger bonchintteeza maaqqod garkk fa
oothiza oosayid folo ammaninttizita maaqqeezana beezoday garkk unttan
zoroba.
11 As ubba ashshiza Xooss aadho keehetithay qoncceeza.
12 Ye aadho keehatithay, nuunii nagarannee yha alamay amo ashshii, yha
wodayid nuna mooddii, tuma ayyana yessisinnee xillotithar yezod garkk
nuna taamarssiza.
13 Nuunii anjjintteez ufayss maaqqeez gita Xoossannee nuna ashshiza
Yesuus Kiristtoosa bonchcho qonccitha naagol yeza.
14 Iita ooso ubbaypp nuna wozodayisinnee lo77o baz oothodayis amottiz
paas geeshsha woya mahodayis fana nu gishos aathii inggeeza.
15 Neenii yhaya tamaarssoba, kunth mawuter zorob, Seeroba oonikka
nena leqqippe.

3

Ammaniza as ooso

1 Asay gade aqisizitayisinnee, mawuter yezitayis moodinttod garkk,
haayotithar kiitinttodayisinnee lo77o ooso ubba oothodayis giigintteezita
maaqqoday garkk qopisoba.

---

* **1:12** *Qarxeesa asay ubba wode worddo odinttiza; iita do7itannee azaalla yarambbita:* Yeyi yeegii odeez nabay Ephimenddesa ginttittiza. **2:14** Maz. 130:8; Kes. 19:5; Nam7i. 4:20; 7:6; 14:2; 1 Phix. 2:9

2 Ma unttii oollakka iita odinttaamay garkk, saro as maaqqod garkk,
ashikkitannee as ubbayis keehizita maaqqod garkk zoroba.
3 Nuunii tiina boozita, kiitinttoozitta, balintteezita, duma duma
asho ufayssisinnee amos ayllitteezita. Nuunii iitatitharannee qinaater
kumeezita; nu as ixxizita, asikka nuna ixxizita.
4 Zini dhale maaqqeez Xooss keehetithannee siiqqay qoncceez wode
5 nu ootheez geeshsha oosay gishos baazin fa maarotithay gishos nuna
ashsheeza. E nuna ashsheezay, nam7antho yelintto meechcharannee
Geeshsha Ayyana baggar inggeez oroth yessara.
6 Ye Ayyana, Xoossii nuna ashshiza Yesuus Kiristtoosa baggar nuul afa
gaanthii gogiseeza.
7 Fa aadho keehetithay baggar nuna xillisii medhina de7o laata ufayassa
ekkod garkk yeya ootheeza.
8 Yha qaalay ammanintteezaya. Xooss ammanizitay lo77o ooso oothodayis
giigeezita maaqqod garkk ne yha qaala miinthii odod garkk ta koyiza.
Yeyititay as ubbayis lo77onnee maaddizita.
9 Zini boozitay palamayppe, kochche taybopp, kachchapennee higgepp
denddeezayid denddiza cachapp naaginttoba. Yeyi maaddoowa wodhe baa
bazi.
10 Phalqqithi medhdhiza atha pettii toke woy nam7i toke zorii yeypp guye
yey garkk athaypp haakkoba.
11 Yey garkk as zhucannee nagaranchcho; E faal afa pirddeezana eroba.

Wurssith zore

12 Taanii balggo ezayid shaaccodayis qoppeez gishos Arxemaasa woy
Tikiqoosa neeko kiittiza wode ne taako Niqophiloona ye7odayis minggoba.
13 Higge eriz Zeenasannee Aphiloosa oge yhanigodar unttis koshshiza baz
paccaamaygarkk unttan maaddoba.
14 Nu asaykka pathoowa as maaqqii attamay garkk paas beeziza baz
denggoday garkk lo77o ooso oothodayis miinggii tamaaro.
15 Taara yez ubbay nena saro giza; ammanor nuna siiqiza asita saro goba.
Xooss aadho keehatithay yi ubbayira maaqqo. Amin77ii.

3:12 Haw. O. 20:4; Efi. 6:21-22; Qol. 4:7-8; 2 Xim. 4:12 **3:13** Haw. O. 18:24; 1 Qor. 16:12

Phawuloosa Filimoonas Xaafeez Dabdaabe Gelo

Pilmoona ammanor erintteez asii. Asay ezana Qolaasiyasa woosa keeth as maaqqada yeegii qoppiza. Pilmoonas Anasmoosa giz ayllay yeza. Yha ayllaykka fa goday karapp bette yhanigitar achch keeth yez Phawuloosar woli helleeza. Phawuloosa baggar Xoossa ammaneeza. Phawuloosa Pilmoonas Xaafeez Kiitay Pilmoona maaqqii eeko yi7ithal yez ayllayir dabotoday garkk qopisizaya. Ma gujjikka Anasmoosa Xooss ammaniza gishos yikkepp ammaniza as garkk ekkodaypp attin yikkepp aylle garkk payidippe yeegii odiza.

Filimoona kiitay aykkeez qofa

Gelo *1-3*
Phawuloosa Filimoonana galato *4-7*
Phawuloosa Anasimoosas shiisheez mino woosa *8-22*
Kustte qofa *23-25*

1 Yesuus kiristtoosas acintteez ta Phawlossappennee nu isha Ximaatoosapp dosintteez nuur wolla oothiz Filimoonas
2 nu mishittii Afibiyasinnee nuur kiristtoosas wottadare maaqqeez Arkkiphasasinnee ne kara shiiqiza ammaniza as ubbayis
3 Xoossa nu Adayppennee nu Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehatithayinnee sarotithay yinttis maaqqo.

Filmoona siiqonnee ammano

4 Ta woosayid ubba wode nena qopp ta Xoossa galatiza.
5 Goda Yesuusal yez ne ammanannee ammaniza asayis yez ne qadha ta si7eeza.
6 Neenii ne ammana hara asis shagizay nuus Kiristtoos Yesuusa baggar yi7iza lo77o baz ubbay erinttod garkk taanii Xoossa woossiza.
7 Ta ishayyo ammanizitay wozinay ne oosayir sheemppeez gishos ne siiqayir gaame ufayssinnee minthatho ta denggeeza.
8 Yey gishshos ne oothodayis beeziza baz oothoba gi Kiristtoosa baggar yashsha bayth kiitodazin,
9 Ubbar yhay garkk haneez ta Phawuloosa cimay, yhattekka ma Yesuus Kiristtoosas achch maaqqeezay, siiqo bagga woossiza.
10-11 Kase nena maaddekka attikokka yhatti maaqqiko nenakka tanakka maaddiza gishos ta achcha yezar kiristtoosa baggar yeleez ta na7a Anasmoosa gisho woossiza.
12 Ta eza neeko mahii dakoda, neenii ta wozinay garkk neeko dakkeezay garkk udii ekkoba.
13 Ta wongile gishoss accinttii yezin e ne aqo tana maaddod garkk ta eza ashshod geezin.
14 Zin ne lo77otithay wolqqanthor baazin dosor maaqqad garkke gi neer zorinttekkazar ashshodayis takoyekkaya.
15 E neepp shaginttii gam7eezay ubba wode neer yezod gishos maaqqada.
16 Yhaypp guye neer yezoday aylle garkk baazin ayllepp aadho dosintteez ishe garkke, e taas dosintteez ishe maaqqiko nees ashorannee ayyanar siiqo ishe wayizii maaqqoosa?
17 Yikkee tana nees ishe udii ekkiko ezakka ta garkk udii ekkoba.
18 Ababazikka nena qoheez baz yezikonnee aco ezal yeziko taal oloba.
19 Ta Phawuloosa ta kusher e aca ciggoda gi nees xaafeeza, ne ne ubbas ta acor yezana ta qopisaamii.

20 Yikkee ta ishayyo yha lo77o oosa ne taas oothod garkk ta nena woossiza. Hayyana ta wozina Goday baggar shemppisoba
21 Ta nees geezaypp aathii ne oothizay gishosinne azazinttiza gishos ta erii odiza.
22 Yeyiddakka Xoossay yi woosa si7ii tana yinttiko kammadana ta ufayttiza gishos taas shemppiza aqo giigisoytta.
23 Yesuus Kiristtoosa gisho taar acintteez Ephafira sarotho shiishiza.
24 Taar wolla oothiza Marqqoosara Arisxirokosa Deemaasa Luqaasakka sarotha shiishiza.
25 Goda Yesuus Kiristtoosa aadho keehetithay yinttar maaqqo.

Ibraawe Asayis Xaafintteez Kiita

Gelo

Yha kiitay xaafintteezay, deexo meto hellin, fa ammana ashshodayis helleez ammaniza asayisii. Ye maxafitto xaafeezay, Yesuus Kiristtoosa wurssithinnee tuma Xooss qonccith maaqqeezana Ibraawe asayis beeziza. Ye ammaniza asay fa ammanayid miinggoday garkk unttan minthathiza. E yeya udittar hayidzii tumita aathii beeziza.

1. Yesuusa fa ekkeez metayid fa Adayis tuma kiitintteez medhina Xooss Na7a. E Xooss Na7a maaqqeez gishos cima Caaqo wode yez nabitayppe, kiitanchchitayppennee Museppe lo7ithii aadhiza.
2. Yesuusa cima Caaqo qeesitaypp ubbar aadhiz medhina qeese maaqqeezana Xoossii fa ommas markkatteeza.
3. Yesuusa baggar ammaniza as nagarappe, yashshapenne yhayiqoppe attiza. Yesuusa qeese halaqa maaqqeeza, tiina Ibraawitay ammano wogannee mehe yarshshor eesho garkk benttiz atotitha yhatti tuma ootheeza.

Xaafay Isreele asay taarikennee waarer yez asay ammano aaziso udii ekkii (Shem 11) yha maxafitto nabbabiza asitay fa ammanayid miinggoday garkk akaakisiza. Yey garkkekka, shemppo 12 nabbabizitay fa aafa Yesuusal afa gaddii, fa ammanayid miinggoday garkkennee aba metonnee waaye hellikokka, unttii garzhoday garkk zoriza. Wurssitha zorayidannee akaakiso qaalayid fa kiita aathiza.

Ibraawe kiitay aykkeez qofita

Gelo: Xoossii Kiristtoosar qoncceeza *1:1-3*
Kiristtoosa kiitanchchitaypp afa *1:4–2:18*
Kiristtoosa Museppennee Iyyaasopp aath *3:1–4:13*
Kiristtoosa qeesetithay ubbaypp aathii *4:14–7:28*
Kiristtoosa qaala caaqay ubbapp aath *8:1–9:22*
Kiristtoosa yarshshinttay puca *9:23–10:39*
Ammano bayratitha *11:1–12:29*
Xooss ufaysso *13:1-19*
Wursith woosa *13:20-22*
Anjjonnee kustte *13:22-25*

Na7ay kiitanchchitaypp aathii

1 Binii binkko Xoossii, nu aditayis nabitay baggar duma duma oger gaame wode odeeza.
2 Zini yha wurssith wode ubba baz eza laatiseez ma alamakka e baggar medhdheez fa Na7ay baggar nuus odeeza.
3 Na7ay Xooss bonchcha pocithinnee hanayir muumer Xooss aazii kunth Xooss Xoossatith ekkii, fa mawute qaalayir yha alama miinthii aykkeeza. Asa u nagaraypp shaagishsheezaypp guye Ubbapp afa Xooss ushachch salo betteeza.
4 Ees inggintteez sunthay kiitanchchitay sunthaypp aath maaqqeezay garkk E unttapp lo7ithii aadhiz gishosii.
5 Yikkee, Xooss kiitanchchitaypp ooko,
«Neenii ta Na7a;
ta yhayino nees ade maaqqeeza» yeegeenee?
woy ooko,
«Taanii ees ade maaqqoda;

eekka taas na7a maaqqoda» yeegeenee?
6 Ma Xoossii fa bayra Na7a yha alame kiittittar,
«Xoossii kiitanchchitay ubbay ees goynno»
yeegeeza.
7 Xoossii kiitanchchitay bagga odittar,
«Xoossii fa Kiitanchchita carkkita,
fa ayllita tama lath udiza»
yeegiza.
8 Zini fa Na7ay bagga odittar,
«Xoosso, ne kaatetithay medhinas yeziza.
Ne kaatetitha ne xillotithar aqisoda.
9 Neenii xillotithi doseeza; iitatith ixxeeza.
Xoossay, ne Goday, nena ne zhamitaypp aathii dooreeza,
ufayss zayite* nena tizheeza»
yeegiza.
10 Xoossii mahii,
«Godayyo, tiina neenii sa7a medhdheeza;
salitay ne kushe oosita.
11 Yeyititay ubbay dhaboda;
zin neenii yezoda.
Unttii ubbay afila garkk wuroda.
12 Neenii unttan saline garkk xaaxoda;
ma unttii afila garkk laaminttoda.
Zini neenii ubba wode nena;
ne laythitayiskka wuristhii baaya»
yeegiza.
13 Zini Xooss kiitanchchitaypp ooko,
«Taanii ne morkkita ne tokay
yedhdhiz aqo udod hellodayis,
yhaydda taapp ushachch baggar bettoba» yeegeenee?
14 Kiitanchchitay ubbay atotith denggodayis yez asita maaddodayis Xoossii kiitteez ayyanita baasannee?

2

Damma atotith

1 Yeyi gishos, nuunii si7eez tumaypp hara baz nuna ekkaamay garkk ye nu si7eezana miinthii naagodayis beeziza.
2 Yikkee, kiitanchchitay baggar odintteez qaalay tuma maaqqiko, eza leqqonnee kiitinttaam ixxay pirdda ki7izabaz maaqqiko,
3 yeezin, nuunii yhay garkk gita atotitha ixxiko, wayizii buuttii attodee? Tiina Goday fa ommas ye atotitha odeeza; ma eepp si7eezitay nuus geeshshii markkatteeza.
4 Ma Xooss mallitayir, oorothibazitayir, duma duma mala bazitayidannee fa shene garkk inggeez Geeshsha Ayyana imotithitayir markkatitha miintheeza.

Yesuusa as atotithis kustte

5 Xoossii yha nuunii odiza tiinapp ye7od alama, kiitanchchitayis moodisekkaya.
6 Geeshsha Maxaafay pettii aqo yhay garkk yeegiza:

1:5 Maz. 2:7; 2 Sam. 7:14; 1 Zeena. 17:13 **1:6** Nam7i. 32:43 **1:7** Maz. 104:4 **1:8** Maz. 45:6-7
* **1:9** *Ufayss zayite:* E kawutiza wode asay ufayisar ililii eza kawutisiza beeziza. **1:9** Maz. 61:1, 3
1:12 Maz. 102:25-27 **1:13** Maz. 110:1

«Neenii asis qoppodayis asii na7a aba bazo?
woy neenii eza naagodayis as na7a aba bazo?
7 Ne eza kiitanchchitaypp xiqqar laapitheeza;
E ommayil bonchchonnee galata zawude gaddeeza.
8 Ma ubba baz e toke oommo gaddeeza»
yeegiza. Xoossii ubba baz ees moodiseez wode ees moodintteekka abikka baaya. Zini yhatti ubba baz ees haarinttodar nuunii haga be7ekkaya.
9 Zini nuunii kiitanchchitaypp xiqqar laafeeza Yesuusa Xooss aadho kee-hatithaypp denddeezayid Yesuusa as ubbayis yhayqqeeza. E waaye yhayiqo yhayqqeez gishos bonchchonnee galata zawude e ommayil gaddin be7ada.
10 Ubba baz eeppennee eesi medhintteezay, gaame na7ita faar bonchchoko ko7odayis unttis atotith kusttennee waayer folo maaqqaday garkk oothodayis ees beeziza.
11 Yesuusannee yha E geeshsheez asay ubbay pettii aday na7ita. Yesuusa unttan, «Ta ishuntho» gi xeegodayis yeellatekkazay yeyisii.
12 Yesuusa,
«Taanii ne suntha ta ishitayis awajjoda;
woya gancce nena yethar galatoda»
yeegiza.
13 Ma E, «Taanii ezal afa ammanttoda» yeegiza. Maakka, «Taannee Xoossii taas inggeez na7itayir ta yhaydda yeza» yeegiza.
14 Yikkee na7itay ashonnee suuthii yezita maaqqeez gishos Yesuusakka u garkk as maaqqeeza. E yeya udeezay, yhayiqol afa wolqqa yez Xalahe fa yhayiqayir shaarodayisii.
15 Ma fa yeza layth ubbayid yhayiqos yashshar ayllitii yezita aylletithapp wozodayisii.
16 Yesuusa ye7eezay Afraame zerethi maaddodayisapp attin kiitanchchita maaddodayis baaya.
17 As nagaras yarshshinttodayis Xooss tiina maarizannee ammanintteez qeese halaqa maaqqeeza. Yeyi gishos, E ubba bazar fa ishita aazodayis beeziza.
18 E fa ommas paacintti waaye ekkeez gishos paacinttizita maaddodayis danda7iza.

3

Yesuusa Musepp aadhiza

1 Yeyi gishos, Xooss xeessa shagintteez geeshsha ishuntho, nu ammanos Goda gi xeegiz hawaarennee qeese halaqa Yesuusa bo7oytta.
2 Muse Xooss Kara ubbayid ammanintteezay garkk Yesuusakka fana shu-umeez Xoossayis ammanintteezaya.
3 Keeth keexxizay keethaypp aadhii bonchchinttizay garkk Yesuusa Musepp aadhiz bonchcho ekkodayis beeziza.
4 Pettii pettii keethis keexxeez asii yeza, zin ubba haniseezay Xoosse.
5 Muse Xoossii Kara ubbayid ammanintteez aylle maaqqii, Xoossii tiinapp godibazayis markka maaqqeeza.
6 Zini Kiristtoosa Xoossis na7a garkk ammanintteezaya. Nuunii ekkoda gi yashsha bayth ceeqqor naagiza ufayisa miinthii naagiko nu E kara.

Xooss woyas yez shemppo

7 Yeyi gishos, Geeshsha Ayyanay gizay garkk,
«Yhayino yi Xoossay giza si7iko

2:6 Maz. 8:4-6 **2:12** Maz. 22:22 **2:13** Isa. 8:17-18 **2:16** Isa. 41:8-9

8 liizho biitta yi tana paaceez gallas,
yi aditay worzhateezay garkk,
yi wozina minthippate.
9 Ezayid yi aditay tana paacceeza;
oyttam laythi ta oosa be7eeza.
10 Yeyi gishos, ta ye yeletitha seereeza,
‹Unttii ubba wode fa wozinayir balinttiza;
ta oga erekkaya› ta yeegeeza.
11 Yeyi gishos,
‹Ta shemppo aqa ubbarakka gelaamii› yeegii,
taanii ta seerayid caaqqeeza, yeegeeza» yeegiza.
12 Ta ishuntho, yinttipp o ganccekka, de7o Xoossaypp yinttan shaakkiza iitannee ammanoowa wozina yezaamay garkk naaginttoytta.
13 Yinttipp oonakka nagara balithin, fa wozina minthaamay garkk «Yhayino» yeeginttii xeeginttodar gallas gallas wolir zorinttoytta.
14 Nu tiina ammana nuunii wurssithii hellodayis miinthii naagiko, Kirist-toosar pettipp laattoda.
15 Geeshsha Maxaafayid,
«Yhayino Xoossii giza yi si7iz wode
ye wode unttii worzhetithar haneezay garkk,
yi wozina miinthipate»
yeegeeza.
16 Xooss gizibaz si7ii worzheteezitay oonanttara? Muse Gibxxepp kaalithii kesseez ubbita baasannee?
17 Xoossii oyttam laythi oona seereenee? Nagara ootheezitannee u ahay liizho biitta wodhdhii atteez asita baasannee?
18 Ma Xoossii, «Ta shemppo aqa u gelaamii» yeegii caaqeezay, ees kiitint-taam ixxeez asaysapp attin ooso?
19 Yikkee, unttii ye shemppo aqa gelekka atteezay ammanekka gishos maaqqeezana nu bo7oda.

4

1 Yikkee, Xoossii nuna fa shemppo aqo gelssoda geez qaalay haga tiinapp yez gishos yinttipp oonkka ye shemppo aqa gelekka attamay garkk wolla naaginttoda.
2 Unttis Wonggilay sabbakintteezay garkk, nuuskka sabbakintteeza. Zini unttii si7eezibaz ammanor ekkekka gishos unttan maaddekkaya.
3 Hano zin, alame medhintteezaypp aykkii Xoossa oosay polintteez maaqqikokka, Xoossii,
«Taanii ta kachchayid caaqqeeza,
ta shemppo aqo ubbarakka u gelaamii»
geezay garkk, nuunii ammaneezitay e shemppo aqo geloda.
4 Laappuntha gallasibagga pettii aqo, «Xooss laappuntha gallasa fa ooso ubbaypp shemppeeza» yeegeeza.
5 Maakka ye aqayid, «Unttii ta shemppo aqa ubbarakka gelaamii» yeegiza.
6 Tiina Wonggile si7eezitay kiitinttaam ixxii shemppo aqa gelekkaya. Yeya maaqqikokka, yhattekka ye shemppo aqa gelo ginttintteez pettii pettii asitay yeza.
7 Yeyi gishos, Xoossii, «Yhayino» gi xeegodar pettii gallase nuus qamma gaddeeza. Gaame wodepp guye Xoossii Dawute baggar,

---

3:11 Maz. 95:7-11 **3:15** Maz. 95:7-8 **3:16** Tay. 14:1-35 **4:3** Maz. 95:11 **4:4** Medhe. 2:2 **4:5** Maz. 95:11

«Xoossii gizibaz yhayino yi si7iz wode
yi wozina minthippate»
yeegii odeeza.
8 Iyyaaso unttis shemppo inggeezibaz maaqqeezako, Xoossii hara gallasibagga guyeppe odaamizin.
9 Yikkee, Xooss asayis maala gallas shemppo garkk shemppay naaginttii yeza.
10 Xooss shemppo aqa geliza oonkka, Xoossii fa oosaypp shemppeezay garkk eekka fa oosaypp shemppoda.
11 Yeyi gishos, oonkka ye asay kiitintto ixxa kaallii, pokkaamay garkk wolla Xooss shemppo aqa gelodayis minggoda.
12 Xooss qaalay pathi yezannee oothizaya. Nam77ii baggar leefintteez mashshapp aadhii oco. E shemppo, ayyana, xaphonnee koli7ize hellodayis sattissii caddiza. Ma as wozina yez qosintteez qofannee amo shaakkii pirddiza.
13 Xooss tiinapp qosintteez aba medhetithikka baaya. E aafe tiina ubba baz qonccennee kallo yeza. Nuunii mahith inggodayis beezizay e tiinaydda.

Yesuusa ubbaypp aadho qeese halaqa

14 Yikkee, salitayil afa kezeezi ubbaypp aath qeese halaqay, Xooss na7a Yesuusa, nuus yeza gishos nu ammana miinthii naagoda.
15 Nu qeese halaqay nu daaburodar nuus qadhinttodayis danda7izaya. E nagara oothekka, zin nu garkk ubba bazar paacintteeza.
16 Yikkee, maarotith ekkodayisinnee maadee koshshiza wode aadho keehatithaypp denggodayis aadho keehatithay yeza aqo Xooss zufaanayiko yashitekka shiiqoda.

5

1 Pettii pettii qeesitay halaqa asay ganccepp maraxinttii, Xoossar helthiza baza asay gishos imotarannee nagara yarshsho yarshshodayis shuumintiza.
2 E fa ommas daabura maaqqeez gishos erozitayisinnee balinttizitayis qadhinttodayis danda7iza.
3 E fa nagara gishonnee as ubba nagara gishos yarshsho yarshshodayis beezizay yeyisii.
4 Oonkka yha bonchcha paas ekkodayis danda7oowa, zin Aaroona qeesitay halaqa maaqqodayis xeegintteezay garkk Xoossar xeeginttodayis beeziza.
5 Yey garkkekka, Kiristtoosa qeesitay halaqa maaqqith bonchcha taas beeziza gi fa ommas ekkekkaya. Zini Xoossii eza,
«Neenii ta Na7a.
Yhayino nena ta yeleeza» eeko
yeegiza.
6 Ma hara aqo,
«Malkkexaadiqe qeese maaqqeezay garkk,
neenii medhinas qeese maaqqoda»
yeegiza.
7 Yesuusa as maaqqii yha alamel yez wode fana yhayiqoppe ashshodayis danda7iza Xoossa gaame yeeforannee aafuthar woosseeza. E, eza bonchchii kiitintteez gishos Xoossii e woosa si7eeza.

4:7 Maz. 95:7-8 **4:8** Nam7i. 31:7; Iyya. 22:4 **4:10** Medhe. 2:2 **5:3** Lewii. 9:7 **5:4** Kes. 28:1 **5:5** Maz. 2:7 **5:6** Maz. 110:4 **5:7** Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42; Luq. 22:39-46

8 Yesuusa Xooss Na7a maaqqikokka fa waayintteez waayayid kiitintta
tamaareeza.
9 Yeyidakka, Yesuusa folo maaqqeezaypp guye paas kiitinttiza ubbay
medhina atotitha denggoday garkk oge maaqqeeza.
10 Xoossii Malkkexaadiqe qeesetithis shuumeezay garkk qeesitay halaqa
udii eza shuumeeza.

Ammanor diccoday garkk inggintteez naagiso

11 Ya nu odayil afa gujjii nashshod gaame baz yeza, zin yi akaakay xiqqa
maaqqeez gishos yinttis odii gelssoday waayithiza.
12 Yi yhannontte asitamaare maaqqodayis beeziza, zin Xooss qaala tiina
timirtta yinttan mahii taamarssiza hara as koshshiza. Yi mino katha maa-
dayis danda7oozay gishos maathi koshshiza.
13 Maathi pakinttiza oonkka duude na7a maaqqeez gishos lo77onnee iita
shaakkii erooya.
14 Zini mino katha lo77onnee iita shaakkii eror looheez asayisii.

6

1 Yikkee, Kiristtoosa bagga taamarssiza tiina timirtta ashii Kiristtoosar
foloko yhammada. Yhayqqeez oosopp maarotith gelonnee Xooss ammano
bagga tiina timirttayiko guye maaqqii mahii baasaamii.
2 Yeyititaykka, xinqqatitay bagga,* kushe gaddo bagga, yhayiqopp dendo
baggannee medhina pirdda bagga mahii tamaaraam.
3 Xoossii giiko nu yeya udoda.
4 Pettii toke poo7o unttis poo7eezita, salo imota ekkeezita, Geeshsha
Ayyanar shaakintteezita,
5 lo77o Xooss qaalannee tiinapp ye7od alamay wolqqa be7eezita,
6 guyeppe kaddeezita nagaraypp nam7intho mahodayis danda7inttooya.
Abis giiko, unttii fa dhabos Xooss Na7a mahii sotizay garkk mazqalel afa eza
sotteeza woya tiina kawushshiza.
7 Ubba wode Iil afa bukkiza ira uzhii, wooteez atha maaddiza kathi inggiza
biittay Xooss anjjeezanno.
8 Zini anggunthinnee gijje doliz biittat abikka adamii; iis qanggithii uk-
keeza; wurssithal iza xuuginttoda.
9 Nu siiqo ishuntho, nuunii yhay garkk odiza baz maaqqikokka, yinttan
atotithiko kaalithiza lo77o baz yinttis yezana eriza.
10 Xooss luule pirddiza. Xoossii, yi ootheez oosonnee tiina maaqqin
yhattekka ammanizita maaddii, ees yez siiqo beezeezana dogooya.
11 Yi ubbay ufayisar naagizana denggod hellodayis yha minotitha
wurssithii hellodayis beezoday garkk nu amottiza.
12 Yi ammanorannee danda7ar naagiza ufayssa laattiza asa aazoday
garkkeppe attin azaalla maaqqodana nu koyooya.

Xooss inggeez ufayssay sidhisooya

13 Xooss Afraames ufayis qaala inggod gi caaqqodar fappe aadhiz hara gita
baa gishos fa ommas caaqqeeza.
14 Eeko, «Taanii nena anjjoda; ne zerithakka gaanthoda» yeegeeza.
15 Afraame danda7ar naageez Xoossay inggod geez ufayssa ekkeeza.
16 Asii caaqqittar fapp dammiza athayir caaqqiza; u fa oda caaqor miinthii,
woli gancce yez palama ubba teqqiza.

5:12 1 Qor. 3:2 * **6:2** *Xinqqatitayi bagga:* Ya aqo xinqqatitayi bagga giinttintteezay duma duma geeshsho wogitayibagga ododadayis. **6:9** Medhe. 3:17-18 **6:14** Medhe. 22:16-17

17 Yeyi gishos, Xooss fa laaminttoowa qofa ufayis qaala laattizitayis qonccisodayis koyeez gishos caaqor unttis miintheeza.
18 Xooss laaminttoowazitannee wordotoowa nam7i bazita guussay ufayssinnee caaqqa nuus inggeeza. Yha nam7i bazitaypp dendeezayid nu tiinayid yez ufayisa miinth aykkodayis danda7odayis zemppo denggodayis eeko qosintteez nuunii wolqqama minthatho denggoda.
19 Ya ufayssay nu shemppos, markkabe eni7aamay garkk miinthii aykkiz wodoro garkke. Ye ufayssay magarazhapp guye bagga yez geesh aqa geliza.
20 Yesuusa Malkkexaadiqe shuumatethay garkk medhinas qeesitay halaqa maaqqii, nu gishos nuupp tiinattii ye aqa geleeza.

7

Qeese Malkkexaadiqe

1 Malkkexaadiqqee, Saleeme Kaatay, Ubbapp aath Xooss qeese. Ye Malkkexaadiqe Afraame kaatitana olii gamii maaqqodar eza hellii anjjeeza.
2 Afraame fa yeza baz ubbaypp ees asiraata kessii inggeeza. Malkkexaadiqe sunthay tiina «Xillotith kaat», nam7intho, «Saleeme kaat» bili7ithay, «Sarotith kaat» guussii.
3 Malkkexaadiqes indii woy ade woy zare taybo baaya. E yeletithayis dendo woy e de7ayis wurssithii baaya, zin Xooss Na7a aazii medhinas qeese maaqqeeza.
4 Malkkexaadiqe ab garkk dammazako bo7oytta. Nu aditayis mayizay, Afraame, fa yeza baazaypp ees asiraata inggeeza.
5 Qeese maaqqeez Lewe zaray Isreele asaypp, yeykka Afraame zerethi maaqqeez fa ishitaypp asiraata ekkoday garkk higge kiittiza.
6 Malkkexaadiqe Lewe zare maaqqaam ixxikokka Afraamepp asiraata ekkeeza; ufayis qaala yez Afraamena anjjeeza.
7 Xiqqay damayir anjjinttizay palamthooya.
8 Pettii baggar, asiraata ekkizitay yhayqqiz asita, zin hara baggar asiraata ekkizay yhayqqekka yeza yeegii odintteez melkkexaadiqe.
9 Yikkee, asiraata ekkiz Lewe, Afraame baggar asiraata inggeez godayis danda7inttiza.
10 Abis giiko, Malkkexaadiqe Afraamer woli hellodar Lewe haga yelinttekka maaqqikokka, fa mayiza Afraame gulbatayid yeza.
11 Isreele asayis higge Lewe qeesetithay baggar inggitteeza. Ye Lewe qeesetithay folo maaqqeez baz maaqqeezako Aaroonasay garkk baazin, Malkkexaadqe garkk hara qeese shuumodayis koshshaamizin.
12 Yikkee, qeesitay laaminttodar higgaykka ma laaminttodayis beeziza.
13 Yeya nu ebaz odiza athay hara zare; e sheeshaypp oonkka yarshsho aqo qeesetith oothekkaya.
14 Nu Goday Yihuda sheeshaypp ye7eezay erintteezaya. Hano zin, Muse qeesitay bagga odittar Yihuda kochch bagga abikka odekkaya.
15 Malkkexaadiqe garkk hara qeese ye7eezibaz maaqqeezako yha nu odizabazay aadhii qonccoda.
16 E qeese maaqqeezay dhaboowa de7o wolqqayirapp attin e mayza higgerannee wogayir baaya.
17 Geeshsha Maxaafay,
«Malkkexaadiqe qeesetithay garkk,
neenii medhinas qeese»
yeegii markkattiza.

6:19 Lewii. 16:2 **7:1** Medhe. 14:17-20 **7:5** Tay. 18:21 **7:17** Maz. 110:4

18 Tiina higgay daaburannee maaddaama maaqqeez gishos shaarintteeza.
19 Muse higgay abarakka folo maaqqodayis danda7ekkaya. Zini nuunii
yhatti Xoossiko shiiqodayis ubbaypp aadhiz ufayis qaalay nuus inggintteeza.
20 Kiristtoosa qeese maaqqeez wode Xoossii caaqqeeza, zin yhankkitay
qeese maaqqeez wode yeya garkk caaqay baaya.
21 Zini Yesuusa qeese maaqqeezay Xooss caaqqora;
«Goday eeko ‹Neenii medhina qeese› yeegii caaqqeeza; E fa qofa laammooya»
yeegeeza.
22 Ya caaqaypp denddeezayid Yesuusa nuus ubbaypp aadhiz qaala caaqayis
waase maaqqeeza.
23 Tiina qeesitay taybay gaame zin qeesetith oothaamay garkk yhayiqo
unttan kayeeza.
24 Zini Yesuusa medhinas yeziza gishos e qeesetithay laaminttooya.
25 Yeyi gishos, E ubba wode u gishos guurodayis medhinas yez gishos
Xoossiko e baggar yi7izita folo ashshodayis danda7iza.
26 Yikkee, nuus beeziza baz inggiza, geeshshay, boronnee tuna baazay,
nagaranchchitayppe shaakintteezayinnee salopp aadhii dhoqqeez qeese
halaqay nuus koshshiza.
27 E yhankko qeese halaqitay garkk tiina fa nagara gishos kaallii as nagara
gishos gallas gallas yarshsho yarshshodayis koshshooya. E fana yarshsheez
wode yhaya lammamayis pettii toke wursii ashsheeza
28 Muse higgay daabura asa qeese halaqa udii shuumiza. Zini higgaypp
guye ye7eez caaqo qaalay medhinas folo maaqqeez Xooss Na7ana shu-
umeeza.

8

Yesuusa orothi caaqo qeesitay halaqa

1 Nuunii odeez baazaypp waannay yheya. Salo Ubbapp Afa Xooss zu-
faanaypp ushachch bagga betteez yhay garkk qeese halaqay nuus yeza.
2 E oothizay tuma dunkkaane maaqqeez geeshsha aqo, ye dunkkanat
tukintteezana as kusher baazin Goday kushera.
3 Qeese halaqa ubbay muxaatasinnee yarshsho yarshshodayis shuumint-
tiza. Yeyi gishos, yha qeesay yarshshodayis pettibazii yezodayis koshshiza.
4 Higge kiitizay garkk yarshshiza qeesitay yez gishos Kiristtoosa sa7a yeza
baz maaqqeezako qeese baaya.
5 Unttii qeesetith oothiza dunkkaanay salo yezayis aazisonnee eesho.
Muse dunkkaana essiza wode Xooss eeko, «Taanii nena derell afa beezeez
aazisa kaallii naaginttor oothoba» yeegeeza.
6 Yhatti maaqqiko Yesuusa gancce gelii dabbothiza qaala caaqay, tiina
qaala caaqaypp aadhizay gishos E ekkeez oosay unttiisaypp aadhiza. Yeyi
eqqeezay aadhiz ufayis qaalayida.
7 Tiina qaala caaqayid boro baa maaqqeezako nam7inth qaala caaqo
koshshooya.
8 Zini Goday eza borii, yhaygarkk yeegeeza:
«Taanii Isreele asayirannee Yihuda asayira
oroth qaala caaqo caaqqiza wode ye7oda.
9 Ye qaala caaqay ta u aditay Gibxxe biittapp kushe aykkii,
goochchii kesseez wode unttar caaqqeez caaqay garkk baaya.
Goday unttii ta caaqayid ammaninttekkazay gishos
taanii unttan olii ashsheeza yeegiza.

7:21 Maz. 110:4 **7:27** Lewii. 9:7 **8:1** Maz. 110:1 **8:5** Kes. 25:40 **8:8** Erim. 31:31-34

10 Zini yikkepp guye Isreele asayira
ta caaqqod caaqay yhaya yeegiza Goday.
Taanii ta higga u kahayid gaddoda;
u wozinayidakka xaafoda.
Taanii u Xoossa maaqqoda;
unttikka ta woya maaqqoda.
11 Unttapp oonkka fa shoora woy fa isha,
‹Goda eroba› yeegii tamaarssamii.
Unttii xiqqapp damma hellodayis
ubbay tana eroda.
12 Taanii u naaqa atto goda;
u qoha mahii qoppaamii»
yeegiza.
13 Xoossii yha caaqa «Orothi qaala caaqo» guussay tiinaasa cima maheeza. Yikkee, cimayinnee ceegay dhabiza wode helleeza.

9

Cima caaqo wode goynno

1 Tiina caaqayis Xooss goynno wogayinnee sa7a dunkkaanay yeza.
2 Tiina dunkkaanay giigeeza. Ezayid xomppe gaddiz kochchii, xarpheezannee yarshsho boora yeza; ye aqay geeshshii ginttittiza.
3 Nam7antho magarazhaypp guye baggar yez aqay ubbaypp aadho geeshsha aqo ginttinttiza.
4 E gancce ixaannee cuyishiz worqqa qendelennee worqqar goolintteez qaala caaqo Taabotay yeza. Ye caaqo Taabotayid manna yez worqqa xaaro, aaceez Aaroona gufayinnee Muse higge xaafintteez nam77ii lochche shuchchitay yeza.
5 Ye Taabotayil afa baggar atotith kame fa qefayid kammiza bonchcho kirubeelitay yeza. Zini yhatt ye ubba qonccisii ododayis danda7ooya.
6 Ya ubbay yhay garkk giigeezaypp guye, qeesitay ubba wode fa oosa oothodayis dunkkaanayis tiina bagga kifila geliza.
7 Zini qeese halaqay aadda dunkkaanayis nam7intho kifile laythapp pettii toke geliza. E ya gelittar fa nagara gishonnee asay erekka ootheez nagara gishos suuth yarshsho ekkekka gelooya.
8 Tiina dunkkaanay eqqii yezin, Ubbapp geeshsha aqo kanggiza oge haga dooyinttekkaza Geeshsha Ayyanay yeya erisiza.
9 Yeyi yha wodayis aaziso; Xoossis ingginttiza imannee yarshshay goynniza athay kaha geeshshodayis danda7oozana yhay beeziza.
10 Yeyititay muuss bagga, ushsh bagga duma duma meechch wogitay bagga odizita. Unttii oroxxiza wode ye7od hellodayis oosinttiza baale wogita bagga.
11 Zin Kiristtoosa yhatti nu denggeez lo77o bazitayis qeesitay halaqa maaqqii ye7eeza. E geleez dunkkaanay dammannee folo maaqqeeza. Ye dunkkaanay as kusher oosinttekkazannee yha alamaypp medhintteezanno.
12 Kiristtoosa Ubbapp Geesh aqo gelitar deesh suuthinnee ooggona suuth ekkii gelekkaya. Zini medhina atotitha inggodayis fa suuth ekkii lamamayis pettii toke geleeza.

9:2 Kes. 26:1-30; 25:31-40 **9:3** Kes. 26:31-33 **9:4** Kes. 30:1-6; 25:10-16; 16:33; Tay. 17:8-10; Kes. 25:16; Nam7i. 10:3-5 **9:5** Kes. 25:18-22 **9:6** Tay. 18:2-6 **9:7** Lewii. 16:2-34

13 Deesh suuthinnee wofaano suuth, xuugintteez uss budo, tuneez asayil
afa dharccinttii unttan geeshshizabaz maaqqiko,
14 medhina Ayyana baggar boro baa yarshsho udii, Xoossayis fana inggeez
Kiristtoosa suuth, yeza de7o Xooss goynnoday garkk yhayiqo kaalithiza
oosaypp nu kaha wayizii aathii geeshshoosa?
15 Yeyi gishos, xeegintteezitay Xoossii inggeez medhina laata ekkoday
garkk Kiristtoosa oroth caaqayis gancce gelii dabbothiza maaqqeeza. Yeyi
haneezay asay tiina caaqaypp oommo yez wode ootheez nagaraypp unttan
wozodayis E yhayqqayida.
16 Yikkee, keeke yeeziko, ye keekeez athay yhayqqithay erinttodayis
koshshiza.
17 Keekeez athay yhayqqiko e keekay miinggiza. Keekeez athay
yhayqqekka attiko e keekay oothooya.
18 Hara attozin, tiina caaqaykka suuthii bayth minggekka.
19 Muse higge azazita ubba asayis odeezaypp guye ooggona suuthinnee
deesh suuthii haathar walakkii, zoqo dur ikisennee hisophe ekkii, maxafayil
afannee asayil afa wurxxeeza.
20 Muse asayiko, «Yi naagoday garkk Xoossii kiitteez suuth caaqay yhaya»
yeegeeza.
21 Yey garkkekka, dunkkaanayidannee oothiza miishe ubbayil afa suuth
wurxxeeza.
22 Tumakka higgay gizay garkk xiqqabazitaypp attin ubba baz suuthar
geezhiza. Suuthii laalinttekkazin nagara baranchchinttooya.
23 Salobaz aaziso maaqqeezitay ubbay mehe yarshshor geezhodayis
koshshiza. Zin salobazitay fa ommas yeypp aadhiz yarshshor geezhodayis
koshshiza.
24 Kiristtoosa tuma Xooss keethayis aaziso maaqqeeza, as kusher oosint-
teez Ubbapp Geeshsha aqo gelekkaya. Zin E yhatti nu gishos Xooss tiina
benttodayis salo geleeza.
25 Qeese halaqay laytha laytha fa suuthii baaza ekkii, Ubbaypp aadhiz
Geesh aqo gelizay garkk Kiristtoosa gaame toke fana yarshshodayis maaqqii
maaqqii gelekkaya.
26 Yey garkk haneezibaz maaqqeezako, Kiristtoosa alame medhintteeza-
ypp aykkii gaame toke waayinttodayis koshshiza. Zini yhatte wode
wurssitha nagara dhabisodayis fana yarshsheez lamisowa oger pettii toke
bentteeza.
27 As ubbayis pettii toke yhayqqodayis yeypp guye pirddinttodayis beeziza.
28 Yey garkkekka, Kiristtoosa gaame asay nagara dhabisodayis pettii toke
yarshshintteeza. Maaqqikka E nagara tookodayis baazin fana naagizita
ashshodayis nam7intho qonccoda.

10

1 Muse higgay ye7odayis yez lo77o bazitayis eeshopp attin gamma baaya.
Yeyi gishos, laytha laytha pace bayth yarshshinttiz yarshshay goynnodayis
shiiqiza asay folo oothoayis danda7ooya.
2 Higge unttan folo oothoayis danda7eezako unttii yarshsho yarshshiza
ashshodazin. Ma goynnodayis shiiqiza asay fa nagaraypp geezhoda; u
kahaykka unttan bala gi mootaamii.
3 Zini ye yarshshitay laytha laytha nagara qofisiza.
4 Abis giiko, wofaano suuthinnee deesh suuthii nagara kayodayis
danda7ooya.

9:13 Lewii. 16:15-16; Tay. 19:9, 17-19 **9:19** Kes. 24:6-8 **9:21** Lewii. 8:15 **9:22** Lewii. 17:11
9:28 Isa. 53:12

5 Yeyi gishos, Kiristtoosa yha alame ye7eez wode yhay garkk yeegeeza:
«Neenii yarshshonnee imo koyekkaya;
zin taas asho giigiseeza.
6 Neenii xuuginttiz yarshshayidannee
nagara yarshshayid ufayttekkaya.
7 Ye wode ‹Ta gishos maxaafayid xaafintteezay garkk,
Godayyo, taanii ne shene oothodayis ye7eeza› yeegeeza.»
8 Yarshsho yarshshinttoday garkk higge kiittizabaz maaqqikokka, Kiristtoosa tiina, «Neenii yarshshonnee muxaata, xuuginttiz yarshshonnee nagara yarshsho koyekkaya; unttal ufayttekkaya» yeegeeza.
9 Kaallikka E, «Godayyo, yeezako taanii ne shene oothodayis ye7eeza» yeegeeza. Yeyi gishos, Kiristtoosa nam7antho essodayis tiinaasa shaareeza.
10 Yesuus Kiristtoosa Xooss shene udii, lamamayis pettii toke fa asho yarshsheez gishos nuunii geezheeza.
11 Qeese ubbay, nagara dhabisodayis danda7oday ye yarshshita gallas gallas yarshshittar eqqii fa oosa oothiza.
12 Zini Kiristtoosa medhinas maaqqeez pettii nagara yarshsho yarshsheez, Xoossaypp ushachch bagga betteeza.
13 Ye wodaypp ayikkii e morkkitay e tokayis yedhdhizibaz udod hellodayis naagiza.
14 E pettii toke fana yarshsheez yarshshayid geeshshita medhinas folo udeeza.
15 Ma Geeshsha Ayyanay nuus yhay markkattiza. Tiina yhaygarkk yeegeeza:
16 «Ye gallasitaypp guye,
taanii unttar caaqqiza caaqay yhaya:
Taanii ta higga u kahayid gaddoda;
u wozinayid xaafoda»
yeegiza.
17 Kaallikka,
«Taanii u nagarannee
u iita oosa mahii qoppaamii»
yeegiza.
18 Yikkee, nagara atto ginttintteezaypp guye nagaras yarshshinttiza yarshshay koshshooya.

Xoossiko shiiqoda

19 Yikkee, ta ishuntho, nuunii Yesuusa suuth baggar Ubbapp Geeshsha aqo gelodayis nuus ammanthizabaz denggeeza.
20 Nu gelodana Kiristtoosa fa magarazha, yeykka fa asho baggar nuus dooyeez orothinnee de7o maaqqeez ogayra.
21 Nuus Xooss Karal afa shuumintteez gita qeese yeza.
22 Nuunii iita kahaypp geezhodayis nu wozina wurxinttii, nu asetitha xillo haathar meecinttii, luule wozinarannee folo ammanor Xoossiko shiiqoda.
23 Nuus ufayis qaala inggeez Xoossay ammanintteezay gishos nu markkattiz ufayssa ushachch haddirss geekka miinthii aykkoda.
24 Pettay petta siiqorannee lo77o oosor nu wayizii barkk yezodayis beezizako qoppiso.

10:5 Maz. 40:6-8 **10:11** Kes. 29:38 **10:12** Maz. 110:1 **10:16** Erim. 31:33 **10:17** Erim. 31:34 **10:22** Lewii. 8:30; Iziqe. 36:25

25 Pettay pettay kasee shiiqiza shiiqa ashshekazay garkk nuunii pettipp shiiq zorinttizana ashshaamii. Maaqqikka Goda gallasay ukkeezaya yi bi7iza gishos yeya kaseesaypp aathii oothoytta.
26 Nuunii tuma eratith ekkeezaypp guye erittar nagara oothiko, yikkepp nu nagara gishos yarshshinttod yarshshay baaya.
27 Yikkee atteezay yashshiz pirddannee Xooss morkkita xuuggodayis maaqqeez wolqqama tama.
28 Muse higga kiitinttaam ixxeez oonkka nam77ii woy hayidzii as ezal afa markkatiko maarotith bayth yhayqqiza.
29 Yeezin, Xooss Na7a kadheez athay, fana geeshsheez Xooss qaala caaqo suutha tuna baz garkk qoppeez athay, ma aadho keehatith Ayyana cazheez athay, ab garkk iita pirdda ekkodayis beezizako ane qoppoytta.
30 Yikkee, «Kushe keso tabaz, ta kushe kessoda» geeza nu eriza. Maakka, «Goday fa asay pirddoda» yeegeeza.
31 De7o Xooss kushe pokkithii iita yashshiza.
32 Yinttis Xooss poo7o poo7eezaypp guye yi gaame waayer, gita buter garzheez binii wode qoppoytta.
33 Pettii pettii toke yi as tiina cazhintteeza; bayi7intteeza; pettii pettii toke yeya garkk waaye helleez asayir pettipp waayeeza.
34 Aadhoowannee ubba wode yeziz miishe yinttis salo yezana ereezay-gishos achcha yez asayis ta qadhdheeza, yi shalay ekinttodarakka danda7ar yeya yi ufayisar ekkeeza.
35 Gita woytto yeza gishos yi goobetitha olippate.
36 Xooss shene oothii yinttis inggintteez ufayis qaala yi demmad garkk yibbatii naagodayis koshshiza.
37 Haga xiqqa wode yeza, «ye7odayis yezay ye7oda gam7enna.
38 Geeshsha asii ammanor yeziza, guye soli7iko ta shemppata ezal ufayt-tooya.»
39 Nuna maaqqiko fa shemppo ashshodayis ammaniza asayir yezapp attin dhabos guye soli7iz asayir baaya.

11

Ammano
1 Ammano guussay ufayis gaddii be7ekka baz be7eezay garkk udii beeziza bazi.
2 Binii asay baz markatintteezay ammanora.
3 Alamay Xooss qaalar medhintteezana nu erizay ammanora, yey gishos benttiz baz ubbay benttowa bazapp haneezana nu eriza.
4 Aabeela Qaa7eelasaypp aadhiz yarshsho shiisheezay ammanora. Xoos-say Aabeela yarshsha ufayisar ekkin Aabeela fa ammanayir geeshsha maaqqeezay markatintteeza, E yhayqqeezibaz maaqqikokka e ammanay baggar yhattekka odittar yeza.
5 Inooke yhayiqo be7aamay garkk fude ekkintteezay ammanora, Xoossii eza ekkeez gishos benttekkaya, e ekinttodaypp tiina e Xooss ufaysseezay ees markatintteeza.
6 Ammano bayith Xoossa ufayssodayis danda7ooya, Xoossiko shiiqiza aathii Xooss yezananee Eza koyiz asayis imota inggiza maaqqeezana am-manodayis beeziza.

10:27 Isa. 26:11 **10:28** Nam7i. 17:6; 19:15 **10:29** Kes. 24:6-8 **10:30** Nam7i. 32:35, 36 **10:38** Inba. 2:3-4 **11:3** Medhe. 1:1; Maz. 33:6, 9; Wan. 1:3 **11:4** Medhe. 4:3-10 **11:5** Medhe. 5:21-24

7 Nohe haga aafer benttowa bazitayis Xoossii eza naaginttoday garkk erseez woda Xoossis yashittittar fa kara asa ashshodayis ammanor markkabe kochcheeza, Nohe ammanayir alamay nagarancho maaqqeezay erinttin pirddintteeza, Nohe ammanor benttiz xillotith laateeza.
8 Afraame ees odinteezana fa gade udii ekkodayis kezo gi xeegin ana yhanigizako erekkazar kezeezay ammanora.
9 Ezar wolla ufayssa qaala laattizita maaqqeezitay Isaaqarannee Yayqqoobar wola bettetith gade imathi maaqqii dunkkaane yezeezay ammanora
10 Baasor yezanno Xoossii medhdheezanonnee kochcheez katamtto ekkodayis naagttar yeza.
11 Saaris ufayis inggeez Xoossay ammaninttiza maaqqeezana ereez gishos layithi wurkokka wodexodayis wolqqa denggeezay ammanora.
12 Yey gishos yhayqqeez as garkk tayibintteez pettii Afraamepp salo xoolintto garkkennee sa7a shafe garkk kochchii bentteeza.
13 Yhayttitay ubbitay ammanor yezar yhayqqeeza, Xoossay unttis immadayis qaala geleezannokka denggekkaya, maaqqozin haakor bi7ii dengeezay garkk udii ufayssar ekkeeza. Biittal afa u immathinnee bette maaqqeezanakka ereeza.
14 Yhay garkk yeegiz asay paas maaqqiz gade naagizana tiishii udii beeziza.
15 U fa kezeez gada qoppeezako ged guye maaqqodayis danda7odazin.
16 Yhatti maaqqiko aadhiz salo yez gada laamotiza, yey gishoss Xoossii unttis katama giigiseez gishos nu Goda gi xeegodayis yeellathooya.
17 Afraame paacintteez wode Isaaqana yarshshos shiisheezay ammanora. E ufayis qaala ekkeezay fa mixii na7a yarshshodayisii.
18 Yeezin Xoossii Isaaqa kochchar xeeginttiza geezin.
19 Xoossay yhayiqopp denthodayis danda7izana Afraame ammaneez gishoss yhayqqeez aaziz Afraame Isaaqa denggeeza.
20 Isaaqa tiinapp hanod baz bi7ii Yayqqoobannee Eesawe anjeezay ammanora.
21 Yayqqooba yhayqqos hellii gufer eqqii Yooseefa na7ita anjeezay ammanora.
22 Yooseefakka yhayiqos hellii ammanor isireele na7itay kessii bagga qoppeeza. Fa meqqethay baggakka keekeeza.
23 Muse yelintteez wode kara asay yegelss na7a maaqqeezana bi7ii hayidz agina qoseezay ammanora. Kaatay awajjayisikka yashittekkaya.
24 Musekka diceezaypp guye Faaronas na7a na7a ginttodana ixxeezay ammanora.
25 Yey gishos ezii nagarara benttiz ufayssapp aathii Xooss woyar meto ekkodana dooreeza.
26 Tiinasikka fa ekkod gata tishshi udii be7eez gishos Gibxxe shalopp Kiristtoosa gishos kawuzhizay aadho maaqqeezana qoppeeza.
27 Kaatay kachchayis yashittekkazar Gibxxepp kezeezay ammanora, aafer be7ekka godakka be7eezay garkk udii fa qofayid miinggeeza.
28 Bayira na7ita wodhodayis kiitintteez kiitanchchitay Isreelitay kara gelaamay garkk paaziqa udeezayinnee shoonchchitta suuthii tizheezay ammanora.
29 Isreelitay mela biittar piinggoday garkk udin zoqo abba piinggeezay ammanora, Gibxxe asay unttiisay garkk qullii gelii mitintteeza.

11:7 Medhe. 6:13-22 **11:8** Medhe. 12:1-5 **11:9** Medhe. 35:27 **11:11** Medhe. 18:11-14; 21:2 **11:13** 1 Zeena. 29:15; Maz. 39:12 **11:17** Medhe. 22:1-14 **11:18** Medhe. 21:12 **11:19** Medhe. 21:12 **11:21** Medhe. 27:27-29, 39-40 **11:24** Kes. 2:10-12 **11:28** Kes. 12:21-30

30 Isreelitay Iyarkko gase kaler laappun gallas wutteezaypp guye keethay
wodeezay ammanora.
31 Wushumiza Ra7aaba awuzhizita saror mokkeez gishos azazinttowa
asayir yhayqqekka atteezay ammanora.
32 Yikk ta hara ab go Geedoona bagga, Baareqa bagga, Samsonnee bagga,
Yofitahe bagga, Dawute bagga, Sam7eela bagga, nabitay bagga ta tossaamay
garkk taas woday haateeza
33 Unttii ammanor kaatetithita latheeza xillo oosokka ootheeza, unttis
inggintteez ufayis qaala denggeeza gaammitay donakka gorddeeza.
34 Tama wolqqa dhabiseeza, mashsha ocoppe buutteeza, daaburssapp
minotitha laamintteeza, olar qarita maaqqeeza, allaga olanchita bayi7eeza.
35 Maachitay yhayqqeez u dabbitay dendin be7eeza, baggitay atotith
denggekkazar tiinapp dendodayis qopp duma duma meto ekkeeza.
36 Yhankkitay kaas baz maaqqii shocintt yeypp aadho achchar duxxinttii
woyine wodhdheeza.
37 Shuchchar shocinttii, magaazer qo7intteeza, mashshar gachchinttii
yhayqqeeza, ubba baz dhabin metintteeza, manqqonne bette as garkk waay-
eeza, deesh maa7onnee dur maa7o ma77ii yuuyeeza.
38 Liizho gadhara, amba xeerara, biitta olla ganccera kom7or yuuyeeza.
Yeyigarkk yhann alamat unttis beeziza aqo maaqqekkaya.
39 Yhayititay ubbitay u ammanay bagga markatikokka unttis inggintteez
ufayssa haga denggeekaya.
40 Nu bayithii u folo maaqqaamay garkk Xoossay nuus ubbapp aadho baz
bi7ii gaddeeza.

12

Xooss nu ade

1 Yikkee yhayitita aaziz markkitay shaara garkk nu lanqqayir yeziko
nuukka toofo ubba ellis nuna mariza nagara nuupp haasii, nu ammanayis
ommannee folo maaqqiz Yesuusana bi7ii nu tiinayid yez wotha danda7ar
wolla woxxoda.
2 Ezii iita baz ubba leqqii fa tiinayid yez ufayssayis maziqalel garzhii Xooss
zufaane ushachcha betteeza.
3 Yikkee yi azaalekkazarannee daaburekkazar nagaranchitaypp eza
helleez ixo ubba garzheez Yesuusana bo7oytta.
4 Yi nagarara butinttittar haga suuthii laalinttod gatho ixxekaya.
5 Xoossii fa na7a garkk yinttan, yeegii zoreezana yi dogeeza.
«Ta na7ayyo goday seera leqqippe,
e nena kacciz wode daaburippe,
6 Goday fa qadhdhiza na7a kacciza»
Fa na7a harks audio bi7izan seeriza.
7 Xoossii fa na7a gi yinttan seeriza gishos danda7oytta. Ade seeroowa na7a
oonoo?
8 Na7a maaqqeez ubbitay ekkiza seera yinttikka ekkaam ixxikko ade
erinttoowa na7itapp attin na7ita baaya.
9 Yeyppekka aath nuna seeriza asho aditayis nuukka yashittiza, yeezin
shemppor yezodayis ayyana ade maaqqeezayis azazinttodayis wayizii bee-
zoosa?

11:30 Iyya. 6:12-21 **11:31** Iyya. 2:1-21; 6:22-25 **11:32** 1 Kaat. 6:11—8:32 **11:33** Daani. 4:6—5:31; 6:11—8:32; 13:2—16:31; 11:1—12:7; 1 Sam. 16:1—1 Kaat. 2:11; 1 Sam. 1:1—25:1 **11:34** Daan. 6:1-27 **11:35** Daan. 3:1-30 **11:37** 1 Kaat. 22:26; 2 Zeena. 18:25, 26; Erim. 20:2; 37:15; 38:6 **11:38** 2 Zeena. 24:21 **12:5** Iyo. 5:17; Aazi. 3:11-12

10 Unttii paas lo77eezay garkk xiqqa wodes nuna seereeza, Eza maaqqiko
nuna e xillotitha gishinttod garkk nuna adodayis seeriza.
11 Seera ubbay ye saatayid azanthiza bazapp attin ufayssiza aazooya,
guyepp erii wurko sarotithi kumeez xillotithi aafe beeziza.

Zorennee naagiso

12 Yey gishoss doli7eez kushittannee liqeez yi bunqqita minthoytta.
13 Shoolizay paxod garkkepp attin burqqamay garkk yi tokayis luule oge
oothoytta.
14 Geeshshetithi bayithii asii Xoossa be7adayis danda7oowa gishos as
ubbar saro yezoytta, geeshshettithar yezodayis miinggoytta.
15 Yinttipp oosikka Xooss aadho keehetithi pacaamay garkk naaginttoytta
yey garkkekka aba camo aafe aafiz xapho yi gancce dolaamay garkkennee
yinttipp gaamita waayithaamay garkk, tunisaamay garkk yi gancce yezaa-
may garkk naaginttoytta.
16 Tenttotizannee Pettii toke muusis gi fa bayiratith bayizeez Eesawe garkk
maaqqaamay garkk naaginttoytta.
17 Eesawe guyepp anjjo ekkodayis koyinkka anjjo kayintteezana yi
eriza, yeekkii afuxxi miinggii koyinkka demmadayis danda7ekkaya,
maarotithisikka wode denggekkaya.
18 Kusher ayikinttodayis danda7inttiza eexiz tamayiko, shaarayiko, dhu-
mayiko, gotayiko, naasayiko, qaala bazayikokka yi hellekkaya.
19 Ye tulitula giirthaykko woy odinttiza qaala si7inttizaykko yi hellekkaya,
ya qaala si7eez asay hara qaala nuuss gujjinttippe gi woosseeza.
20 «Hara attozin do7a ye ambato bochchiko shuchchar shoccinttii yhayqqo»
yeegiz azazay deexeez gishshos garzhodayiss danda7ekkaya.
21 Musekka «Ta yashittiza ta kukkuriza» god gatho benttiz baz ubbay
gaame yashshiz bazi.
22 Yinttan maaqqiko Xiyone ambako ukkeeza, izakka de7o Xoossayis
katama salo yez yerusalaamato, yinttii payidoba kiitanchitayiko ukkeeza.
23 U Sunthay salo xaafintteez, woosa keethis bayira na7a maaqqeez am-
maniza asay shiiqo, ubbayis pirddiz god maaqqeezayiko, folo denggeez
geeshsha shemppitayiko yi ukkeeza.
24 Orothi caaqos giddo maaqqeez Yesuusako, Aabeela suuthaypp aadhii
odiz wurxxintteez suuthayiko yi ukkeeza.
25 Ye odizana yi ekkaamii gaamay garkk naaginttoytta, yeyititay sa7a asii
odeez baz si7ekka attii buuttekkazin nuunii salopp odintteez baz ekkaam
ixxii wayizii buuttode?
26 Ye wode e giirthay biitta eni7iseeza, yhatti maaqqiko «Ta sa7a aadda
baazin pettii toke mahii salokka eni7isoda» yeegii qaala geleeza.
27 Hano zin pettii toke ta mahii gizay eni7oowa bazitay xaphphii yezoday
garkk eni7iza bazitay medhintteez baz maaqqeezayis dhabodana beeziza.
28 Yikkee nuunii eni7oowa kaatetith ekkod gishos Xoossa bonchchittaran-
nee yashshar Xoossa ufayssittar goynniza ayyana wolla ayikkoda.
29 Nu Xoossay xuugiz tama.

13

Xooss ufayssiza goynno

12:12 Isa. 35:3 **12:13** Aazi. 4:26 **12:15** Nam7i. 29:18 **12:16** Medhe. 25:29-34 **12:17** Medhe. 27:30-40 **12:19** Kes. 4:11-12; 19:16-22; 20:18-21 **12:20** Kes. 19:12-13 **12:21** Nam7i. 9:19 **12:24** Medhe. 4:10 **12:25** Kes. 20:22 **12:26** Hag. 2:6 **12:29** Nam7i. 4:24

1 Ubba wode ishetith siiqo yinttis yesse.
2 Imathi moko dogippate pettii pettii asay imathi mokkittar erekkazar
pettii gallas kiitanchcho mokkeeza.
3 Unttar wolla accintteez as garkk accintteez asa dogippate, meto unttar
wolla ekkiza as maaqqii metintteez asa qoppoytta.
4 Gelonnee eko ubba as kale bonchintteeza hiixayikka geesh maaqqo,
nagaras tenttotizita laammizita Xoossay pirddoda, machchinnee azinii am-
maninttaam ixxii gelonnee eko tunsippe.
5 Miishe yaarepp haakkoytta, yinttis yezana gido, Xooss «ta ubbar nena
ashshaamii ubbarakka olaamii» yeegeeza.
6 Yey gishos ezal ammaninttii «Goday tana maaddoda ta yashshittaamii; asii
tana ab udodee?» nu yeegiza.
7 Yinttis tiina Xoossa qaala odeezi waanta asita qopoytta, u yessannee u
oosay aafa bi7ii qoppii ammanor aazoytta.
8 Yesuus kiristtoosa ziqinnenee yhayino medhina hellodayiskka e eza.
9 Duma duma oroth timirtter ekinttipate, yi wozinay muus wogar baazin
Xooss aadho keehatithar xaphiko lo77o, muus woga kaaleez asay maadint-
tekkaya.
10 Nuus yarsho aqo yeza, maaqqikkokka dunkkaane gancce oothiza qeesi-
tay yarshsho aqo katha ekii maadayis danda7ooya.
11 Ayihude qeesitay halaqay nagara baaranchodayis mehe suuth ekkii
Xooss kara qola7a geliza, ashana heerapp gaxa kessii xuugiza.
12 Yesuusa yey garkk fa gazza suuthayir asa geeshshodayis katamaypp
gaxa kezii meto ekkeeza.
13 Nuukka heerapp kezii wolla eeko yhammada, e kawushshatithakka
wolla shaginttoda.
14 Nuun haga ye7odayis yez katamtto naginepp attin miinggii yeziz katama
yha sa7all nuus baaya.
15 Yikkee Yesuus kiristtoosa baggar galata yarshsho ubba wode Xoos-
sis wolla shiishoda, yeykka e sunthayis markkatiz metershitaypp shiiqiza
galata yarshsho.
16 Lo77o baz oothonnee yeza bazapp haras shago dogipate, Xooss ufays-
sizay yeyigarkk yarshsho.
17 Yinttan aqisizitayis kiitinttoytta, u mawutayppekka oommor yezoytta,
unttii oyicinttiz mawute yeza gisho yi shemppayis waayiza, yi unttis kiitint-
tiko u fa oosa ufayssar oothoda, yeypp attiko azanttar oothiza, yey yinttan
maaddiza baz baaya.
18 Nuus woossoytta, ubba bazar nu lo77or yezoday garkk nuus lo77o kaha
nuuss yezana nu ereeza.
19 Ubbarakka ta yinttiko ellisii maaqqaday garkk miinggii woossoytta.

Wurssith woosa

20 Medhina caaqo suuthar bayira duritayis henthanchii maaqqeez nu
Goda Yesuusana yhayiqopp dentheez sarotith Goda
21 E shena polod garkk lo77o ooso ubbar yinttan dancisho, eza ufayssiza
baz Yesuusi Kiristtoosa baggar nuul ootho, Yesuus kiristtoosas medhinapp
medhina hellodayis boncho maaqqo amin7e.

Wurssith

22 Ta ishuntho yhanna ta xaafeezanna haata kiita maaqqeez gishshos ta
zore qaalato danda7ar naagod garkk miinthii ta yinttan woossiza.

13:2 Medhe. 18:1-8; 19:1-3 **13:5** Nam7i. 31:6, 8; Iyya. 1:5 **13:6** Maz. 118:6 **13:11** Lewii. 16:27

23 Nu isha Ximaatoosa achchapp bili7intteezana eroytta. E ellis yhana yi7iko ta ezar wolla yinttan be7adayis yhammada.
24 Yinttan aqisiza asayisinnee geesh as ubbayis sarotha shiishoytta, Xaalanepp yi7ii yhaydda yez ammaneez asay sarotho yinttis shiishiza.
25 Aadho keehetithii nuur ubbayir maaqqo amin7e.

Yayqqooba Xaafeez Kiita

Gelo

Yhay Yayqqooba kiitay, ammaniza asii gallas gallas fa yezod yessa tamarisiza qofita aykkeeza. Yha kiitay xaafintteezay, biitta ubbayil laalintteez taphpho nam7i Ayihude kochchitayis. Yha maxaafe xaafeezay, eccetith nuunii oosol peeshshiz hiilla, ammaniza asa moko baggannee lo77o amalebagga oge maaqiz bazita misili odar geeshshii beeziza.

Yayqqooba kiitay, Manqqotith bagga, duretith bagga, paace bagga, lo77o amale bagga, qinaatebagga, ammano bagga, lo77o ooso bagga, iranthi moodo bagga, eccetith bagga, pettay pettayir kachch bagga, utira bagga, haayotith bagga, hara asal afa pirdda bagga, ceeqintto bagga, garzho bagga, woosa baggannee ammaniza asay oothodayis beeziza baz ubba paaddii xaafeeza.

Yayqqooba kiitay, kiristanetith yessay ammano oosor benttiz maaqqeezana qonccisii beeziza.

Yayqqooba kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1:1*
Ammanonnee eccetith *1:2-8*
Manqqotithinnee duretith *1:9-11*
Paace *1:12-18*
Xoossa qaala sissinnee oosol peesho *1:19-27*
Ase asapp paro koshshoowaza *2:1-13*
Ammanonnee ooso *2:14-26*
Iranth moodo bagga *3:1-18*
Ammaniza asinnee yha alama *4:1—5:6*
Duma duma bazitayis inggintteez zorita *5:7-20*

1 Xoossa Goda Yesuus Kiristtoosa ayllay, Yayqqooba, alame ubbayil laalintteez taphpho nam77ii sheeshitayis kiitteez kiita.

Saro, yinttis maaqqo.

Ammanonnee ecettith

2 Ta ishuntho, yinttan duma duma paace helliza wode yi lo77o baz denggeezay garkk udii kunth ufayssar ekkoytta.

3 Yi ammanay paacinttay yinttis garzho inggizana yi eriza.

4 Yi wurssith hellodayis yibatar danda7iko abikka paccekka yinttan polonnee kunth maho.

5 Yinttapp ooskka eccettithii dhabiko Xooss woosso. E yinttis inggoda. Xoossay oonakka borekazar ubbayis keehatithar inggiza Xooss.

6 Zin woossittar ammanor se7ekkazar Xoossa woosso. Se77iza oonkka carkko eni7isin eni7iza abba zulo garkke.

7-8 Nam77ii qofa yezaynne fa ogayil eqqooya oonkka Godaypp abkka demmada aazippe.

Manqqotithinnee duretis

9 Ammaniza manqqo asay, Xoossay unttan dhoqqi udod gisho ufaytto.

10 As duretithii fudhe garkk dhabiza gishos ammaniza dure asay Xoossay unttan ziqqi udikokka ufaytto.

11 Away fa mishar kezii maata melisiza, fudha gufisiza; e lo77otithaykka dhabiza. Yey garkkekka, dure asay fa oosor daaburittar dhaboda.

1:1 Mat. 13:55; Mar. 6:3; Haw. O. 15:13; Gal. 1:19 **1:10** Isa. 40:6-7

Ase helliza paace

12 Meto gamii aadheezaypp guye, Xoossay fana qaadhizitayis immad gi
qaala caaqo geleez de7o zawude ekkod gishos metor garzhiza as anjjint-
teezaya.
13 Oonkka paacinttiza wode «Tana Xoossay paacceeza» giippe. Xoossay
iitar paacinttooya; ma E oonakka paaccooya.
14 Zin pettii pettii as fa iita amotithar gooshinttittaranne dooshinttittar
paacinttiza.
15 Yeyppe guye, amotith wodexxii nagara yeliza; ma nagara diccii yhayiqo
yeliza.
16 Ta siiqo ishuntho, doshinttippate.
17 Lo77o imonnee kunthi anjjo ubbitay saloppennee salopp yi7iza. Yeykka
kuya garkk ubba wode wutoowa woy laaminttoowa poo7itay aday Xoos-
saypp yi7iza.
18 Nuunii, e medhetithis bayira maaqqad garkk nuna tuma qaalar fa
shener yeleeza.

Si7eezanna oosol afa peesho

19 Ta siiqo ishuntho, yhaya dogippate. As ubbay si7odayis elliso, zin
odinttodayisnee kaccinttodayis ellisippe.
20 As kachchii Xoossay xillotitha ko7ooya.
21 Yey gishos, tuna hanonnee iitatith ubba dhabisii, Xoossay yi woz-
ina gancce tukkeez yi shemppo ashshodayis danda7iza qaala haayotithar
ekkoytta.
22 Zin Xooss qaala oosol peeshshoyttapp attin si7ith aaddar yinttan doo-
shippatte.
23 Qaala si7ii oothowa asii, E fana masttooter bi7iz asgarkke.
24 E fana bi7ii maaqqii qitiza, zin e ab aazizako ellis dogiza.
25 Zin oonkka wallo kessiza folo higge akaakar bi7ii, kaallii naagizay,
si7eezana dogekka oosol peeshshiza athay, fa ooso ubbayir anjjinttoda.
26 Fa irantha naagekkazar goynniza giz athay fana dooshiza; e goynnay
cere.
27 Xooss Aday tiina boro baa geesh goynnay yhaya: zhi7o na7itannee
am7ita u metayid maadennee alame tunapp fana naago.

2

Ase qurppe

1 Ta ishuntho, yi nu bonchcho Goda Yesuus Kiristtoosa ammaniza
maaqqiko, as aafe bi7ii as bonchchippatte.
2 Aazisos, worqqe miggiddo aathii, lo77o afila ma7eez dure as yi shiiqayid
ye7eeza. Ma curqqa afila ma7eez manqqo asikka ye7eeza.
3 Lo77o afila ma7eez atha yi aathii bonchchii, «Ne yhannee lo77iza oyidatil
bettoba» gi, ma manqqo atha, «Ne ezayid eqqoba woy yhannee ta toke
lanqqatte sa7a bettoba» yi yeegiza.
4 Yeezin, yinttii, yi gancce shaako medhdheezittannee iita qofar yez dayn-
nitay garkk baasanee?
5 Ta siiqo ishuntho, si7oytta. Ammanor dure maaqqad garkk fana qad-
hdhizitayis immad geez salo kaatetithii laattodgarkk yha sa7all yeezii man-
qqita Xoossay doorekasanee?
6 Zin yi manqqita toochchiza. Yinttan ciiphichizitayinnee pirdde keeth
goochizitay durita baasanee? Yinttan daynna tiina goochchizitay unttan
baasanee?

7 Yi xeegintteez bonchcho suntha cazhizitay unttan baasanee?
8 Zin Geeshsha Maxaafayid, «As ubba nena ne qadhdhizay garkk qadhdhoba» ginttinttii xaafintteez Xooss kaatetith higga yi poliko lo77o baz oothiza.
9 Zin yi as aafe bi7ii bonchchiko, nagara oothiza, ma higgay yinttan higge mentheez as garkk pirddoda.
10 Oonkka Xooss higge ubbapp petta ashshii, atteezita ubba naagiko ubbana mentheezay garkk taybinttiza.
11 «Laammippe» geez Goday, ma «Wodhippe» geeza. Zin neenii laamekka attii wodhdheez maaqqiko, higge mentheeza.
12 Wallo kessiza higge tiina pirdde ekkodayis yez as garkk odinttoyttanne oothoytta.
13 As maaroowa oonakka Xoossii pirddoda maarotith bayth pridoda. Maaqqozin maarotithi pirdda gamiza.

Ammanonnee ooso

14 Ta ishuntho, yinttipp pettii asii taasi ammano yeza gi, fa ammano oosor beezekka attiko eza ab maaddodee? E ammanay eza ashshodayis danda7inee?
15 Aazisos pettii ishay woy pettii mishita kallotikonnee unttis miizibaz dhabiko,
16 yinttipp pettii asii unttiko, «Saro yhanigoytta! Yinttan ho77o! Mi mizhoytta!» gi, koshshiza baz unttis inggekka attiko unttan ab maaddee?
17 Yey gishos, ooso baa ammano fa aaddas yhayqqo.
18 Zin pettii asii, «Nees ammano yeza; ma taas ooso yeza. Ne ne ammana ne oosaypp shaakkii tana beezoba; taakka ta ammana ta oosor nena beezoda» yeegiza.
19 Neenii, pettii Xoossii yezana ammaniza; yey yesse. Tuna ayyanitaykka ammaniza; yashshar kukkuriza.
20 Neno boozayo! Ammano oosopp shaakinttii yhayqqo maaqqeezana erodayis koyinnee?
21 Nu aday Afraame, fa na7a Isaaqa yarshsho aqol afa gaddeez wode xilleezay fa oosor baasa?
22 E ammanannee e oosay wolla ootheezannee e ammanay oosor polintteezana bo7oosaa?
23 Geeshsha Maxaafay, «Afraame Xooss ammaneeza. Xoossay yeya ezis xillotithi udii taybeeza» geezay polintteeza. Ma E Xooss dabbo ginttinttii xeegintteeza.
24 Asii ammano aaddar baazin oosor xillizana ne bi7inee.
25 Yey garkke, wushumizana Ra7aaba Isra7eelepp kiitintteezita mokkii hara oger unttan moyzeez wode fa oosor xillekkasa?
26 Shemppopp shaakintteez ashay yhayqqo maaqqeezay garkk, oosopp shaakintteez ammanaykka yhayqqeezbazii.

3

Iranth naago

1 Ta ishuntho, yinttapp gaamitay asitamaare maaqqippe. Nu, asitamaaritay yhankkitaypp aadhiz pirdda ekkodana yi eriza.
2 Nu ubbitay gaamebazar balinttiza. Fa odayir balinttowa oonkka fanatitha naagodayis danda7iza folo as.

2:8 Lewii. 19:18 **2:11** Kes. 20:13-14; Nam7i. 5:17-18 **2:21** Medhe. 22:1-14 **2:23** Medhe. 15:6; 2 Zeena. 20:7; Isa. 41:8 **2:25** Iyya. 2:1-21

3 Paritay nuus kiitinttod garkk bixaala barssii nu koyiz aqo ubba kanggiza.
4 Markkabe ab garkk gita maaqqikokka wolqqama carkkor uriqinttikokka, laaggizay fa koyiz aqol mahii laaggiza xiqqa mithar laaginttii yhanigiza.
5 Yey garkk iranthi asetith kippilepp xiqqat maaqqikokka gaame dammabazal ceeqinttiza.
Xiqqa tama damma wora xuuggiza.
6 Iranthi tama garkke. Iranthi nu asetith gancce yez iita alame; asetith ubba tunisiza. Gaannamepp keziz tama garkk nu de7o laaso ubba xuuggiza. Fa ommaskka xuuginttoda
7 Biitta do7itannee kafita, ulor gooshinttizitannee abba yez medhetithitakka ubba asii moodiza; unttikka moodintteeza.
8 Zin oonkka iranthi moododayis danda7ekkaya. Iranthii wodhiza marze kumeez moodinttoowa iita medhetithii.
9 Nu iranthar nu Godanne nu ada Xoossa galatiza. Ma ezar Xooss aazii Medhintteez as baadiza.
10 Pettii doonappe galatannee baadithii keziza. Ta ishuntho, yhay garkk hanodayis beezooya.
11 Pettii ollapp mali7iza haathinnee caanggiza haathii pulttodayis danda7inee?
12 Ta ishuntho, balase mithii woyira aafodayis danda7inee? Woy woyne mithii balase mith aafe aafodayis danda7inee? Camo haathapp mal7iza haathii benttodayis danda7inee.

Salo ecetithinnee sa7a ecetith
13 Yi gancce ecannee akaakizay oonoo? Fa lo77o yessar, haayotithar ecetithar fa ootheez oosa beezo.
14 Zin yi wozinayid caanggiza qinaatennee fana qadhdhiz ecetithii yeziko gayirinttipatte; tumal afa worddotippatte.
15 Yey garkk ecetithay salopp ye7eez baz baazin yey ashoppe, alameppenee, xalaheppe.
16 Qinaatennee fana doso yez aqo kachchinnee iita ooso ubbitay yeza.
17 Yeya maaqqozin afapp yi7iz ecetithay ubbaypp tiina geeshshii. Ma yeyppe sarotith, lo77otith, si7ii ekkiza, qadhinttiza, lo77o aafe kumeezannee, as shagoozitannee cubbotethi baazaya.
18 Sarotithi dosizitay sarotith zerii xillotith maxxiza.

4

Alamel yez ittatitha ixo
1 Kachchinnee ola yi gancce anapp ye7eenee? Yeyititayi yi asetithitay gancce olinttiza yi asho inapp baasannee?
2 Yinttii amottiza, zin denggaamii; yey gishos wodhiza. Miinthii koyiza, zin denggodayis danda7ooya; yey gishos kacinttizannee olinttiza. Yi Xoossa woossoowa gishos koyiz baz denggaam.
3 Yi woossiza, Zin denggaamii. Yi asho amo polodayis zhuca oger woosiza gishos denggaamii.
4 Yinttanno, kaddizitayo! Yha alame dosizay Xoossar morkke maaqqizana yi eroosa? Yha alamayir dabbotodayis koyiz oonkka Xoossar morkke.
5 Geeshsha Maxaafay, «Xoossay nuur yezod garkk ootheez Ayyanay, nuunii ezis buzo maaqqad garkk lo7ithii amottiza» geezay cere odizibaz aazinee?
6 Zin Geeshsha Maxaafay, «Xoossay utirttiza asita ixxiza, zin fana haayitayis aadho keehetith inggiza» yeegiz gishos Xoossay aadho keehetithi gaanithii inggiza.

3:10 Medhe. 1:26 **4:6** Aazi. 3:34

7 Yey gishos, Xoossis moodinttoytta; Daabuloosar eqinttoytta; E yinttapp haakkoda.
8 Xoossiko shiiqoytta; E yinttiko shiiqoda. Yinttanno, nagaranchchittayyo, yi kusha meecoytta; nam77ii qofar yezitayyo, yi wozina geeshshoytta.
9 Kayattoytta, yeekkoyttannee afuxoytta. Yi miichchay yeefor, yi ufayssay azanor laamintto.
10 Goday tiina yi ubba ziqqa udoytta; E yinttan dhoqqi dhoqqi udoda.

Asal afa pirddippate

11 Ta ishuntho, pettay petta zigirppate. Fa isha zigirizaynnee ezal afa pirddizay higge zigirizannee higgel afa pirddiza. Neenii higgel afa pirddiko higgel afa pirddiza maaqqizapp attin higge poliza as ne maaqqooya.
12 Higge inggizaynnee pirddizay Xooss aadda. Ashshodayisinnee dhabisodayis danda7izay eza. Yeezin, asal afa pirddizay ne oonoo?

Ceeqinttippatte

13 Yi, «Nuunii yhayino woy wontta ye katama woy yha katama yhammada; ezayid laythi bettoda; zal7ii wodhisoda» yeegizitayyo, si7oytta.
14 Wontta abii hanodazako yi erooya. Yi yessay wayadazako erizay oonoo? Yinttii xiqqa wode benttii dhabiza shaara garkke.
15 Yeya ashshii, «Goday giiko nuunii yezoda; yhaya woy yeya oothoda» yeegodayis beeziza.
16 Zin yi yhatte utirttizannee ceeqinttiza. Yey garkk ceeqintta ubbay iita.
17 Yey gishos, lo77o baz oothodayis erttar oothowa athayis yey nagara.

5

Duritayis inggintteez naagiso

1 Yhattekka yinttanno, durtayyo, yinttal afa iita metay yi7iza gishos woo woo gi yeekkoytta.
2 Yi shalay buuqqeeza; yi afilaykka bilar miinttintteeza.
3 Yi worqqaynnee yi biray baltteeza. Ye balitithay yinttis markka maaqqada. Yeykka yi asha tama garkk maada. Yi yha wureez qammitayid yinttis shalo gaantheeza.
4 Yinttii gade oothii peezheez asay kera miishe yi ciggibe7ekkaya. Yey yinttal afa uukkiza. Ye asay uufay wolqqama Goday haye sintteeza.
5 Yha sa7all yinttis giigin ufayisar yessadayis qoppii, Shukos giigintteez mehe garkk yinttan dhiikkii ordiseeza.
6 Yinttar eqinttowazin xillaya yi pirddeeza; eza wodheeza.

Garzhonnee woosa

7 Ta ishuntho, Goday ye7itha garzhii naagoytta. Wootar aqiz athay torchchel tiina irannee guye ira ye7od gatho garzhii al7o katha biittapp wayizii naagii helthii ekkizako qoppoytta.
8 Yinttikka garzhoytta. Goda yi7ithay ukkeez gishos ufayssar naagoytta.
9 Ta ishuntho, Xoossay yinttal afa pirddaam garkk pettay pettayil afa zigirppate. Pirddizay pengel eqqeeza.
10 Ta ishuntho, waayer garzheez, Goday sunthar odeez nabita aaziso uddii ekkoytta.
11 Danda7ar garzheezita nuunii anjjintteezita giza. Iyyooba wayizii garzheezako yi si7eeza. Goday wurssithal eza wayizii maaddeezako yi be77eeza. E maarotithinnee qadhe kumeez Goda maaqqeez gishos yeya ootheeza.

4:13 Aazi. 27:1 **5:2** Mat. 6:19 **5:4** Nam7i. 24:14-15 **5:11** Iyo. 1:21-22; 2:10; Maz. 103:8

12 Zin ubbapp tiina, ta ishuntho, salor maaqqin woy sa7ar maaqqin woy
hara abarakka caaqqippate. Xooss pirdda yi gelaamgarkke yi oday ee
maaqqiko, «Ee» goyitta; wa77a maaqqiko, «Wa77a» goytta.
13 Yi gancce meto ekkiza oonkka yeziko Xoossa woosso. Ufayttiza oonkka
yeziko galatar yexxo.
14 Yinttipp harggintteez oonkka yeziko woosa keethi cimita xeego. U Goday
sunthar woyira zayite tizhii ezis Xoossa woosso.
15 Ammanor woosseez woosay hargger yezana pathiza. Goday eza,
harggepp denthiza; E nagara ootheez baz maaqqikokka Goday eza maariza.
16 Yey gishos, yi paxod garkk yi nagara pettay pettayis paaxoyttannee
pettay pettayis woossoytta. Xillo as woosay wolqqama ooso oothiza.
17 Eelassa nu garkk ase zin Ira sa7all bukkaamay garkk miinthii Xooss
woossin hayidzii laythinnee usuppun agina sa7all ira bukkekaya.
18 Maaqqii e Xoossa woossin salopp ira bukkeeza; sa7aykka katha
dolseeza.
19 Ta ishuntho, yinttapp oonkka tuma ogeppe buutiko, haray eza tumako
mahiko,
20 nagara oothizana ye buuta ogeppe mahiz oonkka, e shemppo yhayiqopp
ashshizannee e gaame nagarayis maarotith ingizana ero.

5:12 Mat. 5:34-37 **5:14** Mat. 5:34-37 **5:17** 1 Kaat. 17:1; 18:1 **5:18** 1 Kaat. 18:42-45 **5:20** Aazi. 10:12; 1 Phix. 4:8

Phixiroosa Xaafeez Tiina Kiita

Gelo

Hawaare Phixiroosa xaafeez tiina kiitay xaafintteezay, «Doorintteez Xooss Asita» ginttinttii xeegintteezitayisinnee Xiqqa Iisiya gade pude bagga laalinteez ammaniza asayisii. Yha kiitayis aafe qofay, ammanopp denddeezayid metonnee waaye helleez asa minthathodayisii. Yha maxafatto xaafeezay, Yesuusa yhayiqo, E denddo, E nam7intho yi7itha odiza Yesuus Kiristtoosa Wonggile qaala unttan qopisiza. Yesuus Kiristtoosa de7o aaziso udii bi7ii, meto danda7ar kanthod garkk unttan qofisiza. Yeyir woli helthii, meto u ammanay geeshshetitha paaccizannee, «Yesuus Kiristtoosa qoncciz gallas» beeziza woyito unttii ekkodayis yezana qopisiza.

Xaafay, unttii meto danda7od garkk minthathayil afa Kiristtoosa kaalliza asitay yezodayis beeziza yessi yessaday garkk qofisiza.

1 Phixiroosa kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1:1-2*
Xoossii nuus inggeez atotitha *1:3-12*
Geeshshetith yessi *1:13–2:10*
Meto wode ammaniza asay hanodayis beeziza baz *2:11–4:19*
Chirstaanitay haayotithinnee ooso *5:1-11*
Kustte qofa *5:12-14*

1 Taanii, Yesuus Kiristtoosa hawaaray Phixiroosa; Phanxoosa, Galata, Qaphadooqa, Iisannee Bitaana gade bete as garkk laalinttii yez Xoossii dooreez, asayis yha dabddaabba xaafeeza.

2 Yesuus Kiristtoosas yi kiitinttod garkkennee E suuthar geezhoday garkk, Xooss Aday fa tiina erar dooreezitaysinnee Geeshsha Ayyanar geezheez, yinttis aadho keehatithinnee sarotithii maaqqo.

Medhina ufayis

3 Yesuus Kiristtoosana yhayiqopp denthii fa gita maarotithayir nam7antho yelinttayir dhaboowa ufayss inggeez nu Goda Yesuus Kiristtoosa Aday, Xoossay galatintto.

4 Ma Xoossii yinttis dhaboowa, iitoozannee buuqqowa gade salo giigiseeza.

5 Ye laatay wode wurssitha qonccodayis yez atotithis Xooss wolqqar ammanor yinttis naaginttii yeza.

6 Yhatti xiqqa wodes yi duma duma paacer un77inttikokka yeyid ufayttoytta.

7 Ye paacay yinttan helleezay, tama olin dhabiza worqqepp yi ammanay aadhonnee tuma maaqqeezana beeziza. Ye paacintteez ammanayid Yesuus Kiristtoosa maaqqii ye7odar galata, bonchchonnee Saaba yi ekkoda.

8 Yi Yesuusa be7ekkaya, zin eza siiqiza. Yi yhatti eza be7ekka baz maaqqikokka, eza ammaniza. Ma odar qonccisodayis danda7inttoowa ufayssarannee bonchchor kumeeza.

9 Yi ammanor naagiza yi shemppo atotitha ekkoda.

10 Aadho keehetithay baggar yinttis maaqqeez yha atotithay bagga nabitay erodayis lo7ithii pilagii koyeeza.

11 U gancce yez Kiristtoosa Ayyanay eza hellod waayannee yeypp guye ye7od bonchcho bagga tiinatii markkattittar, ayide woy wayizii hanodazakko akaakar pilagii koyeeza.

12 Nabitay odeez tinbbitay paas baazin yinttis maaqqeezana Xoossii unttis
qoncciseeza. Yhatti asay yinttis odeez Wonggile salopp kiitintteez Geeshsha
Ayyana wolqqar yinttis odeeza. Kiitanchchitaykka yeya be7adayis amottiza.

Geeshshatithar yessi

13 Yeyi gishos, yi wozina barkithii oosos giiginttii; yinttan mooddii Yesuus
Kiristtoosa maaqqii ye7odar yi ekkod aadho keehatitha ufayisar naagoytta.
14 Kiitinttiza na7ita aazii erekkazar tiina yi yezeez iita amo kaallippate.
15 Zini yinttan xeegeez Xoossay geeshsh maaqqeezay garkk yinttikka yi
yessa ubbayid geesh maaqqoytta.
16 Geeshsha Maxaafayid, «Taanii geeshshi maaqqeez gishos yinttikka
geeshshita maaqqoytta» ginttinttii xaafintteeza.
17 As sino be7ekkazar pettayis pettayis e oosay garkk pirddiza Xoossa,
«Ade» gi xeegiz baz maaqqiko, yha sa7a imathatith yessa yashshar yezoytta.
18 Yi, yi aditaypp laatteez pathoowa yessaypp wozintteezay, dhabiza birar
woy worqqar baazana yi eriza.
19 Boro woy borso baa dur maaqqeez al7o Kiristtoosa suuthar yi wozint-
teeza.
20 E alame medhinttodaypp tiina erintteeza, zin yha wurssith wode yi
gishos qoncceeza.
21 Yi ammanayinnee yi ufayssay Xoossal maaqqoday garkk Xoossii eza
yhayiqopp denthii, bonchcheez Kiristtoosa baggar Xoossal ammaninttoda.
22 Yi tumas azazinttittar uttirabayth ishetith siiqor miinthii woli wozinapp
siiqoytta.
23 Yi nam7antho yelintteezay dhabiz zerethapp baazin medhinas yez
Xooss qaalayid dhaboowa sheeshapp yelintteeza.
24 Xooss qaalay,
«Asho ma77eez ubbay maata garkke;
e bonchchay ubbaykka maata fudhe garkke.
Maatay meliza, fudhitaykka gufiza.
25 Zini Goday qaalay medhinas miinggii yezoda»
yeegiza. Yinttis odintteez Wonggile qaalay yhaya.

2

De7o shuchchinnee doorintteez woya

1 Yikkee iitatithi ubba, doosha ubba, cubbotithi qinaatennee zigirssi ubba
yinttipp haasoytta.
2-3 Goday keeha maaqqeezana yi ereezay garkk yhatti yelintteez xiqqa
na7itay garkk yi atotithar diccodayis gene baa qaala maathi ubba wode
amottoytta.
4 Asar borinttii Xoossar doorintteez bonchcho maaqqeez shuchch, Goda
Yesuusako shiiqoytta.
5 Yi de7o shuchita maaqqii, Yesuus Kiristtoosa baggar Xooss ufayssiza
ayyana yarshsho yarshshiza geesh qeesita maaqqoday garkk Ayyana keethi
maaqqii keexxinttoytta.
6 Geeshsha Maxaafayid,
«Yeezako, taanii Xiyone katama keetha muumer tookkii aykkiz kirkiro garkk,
doorintteez, bonchcho shuchch gaddoda;
eza ammaniza oonkka yesha yeellataamii»
yeegiza.
7 Yha shuchchay yinttis ammanizitayis boncho, zin ammanowazitayis,

1:16 Lewii. 11:44-45; 19:2 **1:24** Isa. 40:6-8 **2:2-3** Maz. 34:8 **2:6** Isa. 28:16

«Gimbbizitay leqqii ixxeez shuchchay
keetha muumer tookkii aykkiz kirkiro garkk,
ubbaypp aadhiz shuchch maaqqeeza.»
8 Maakka,
«Yha shuchchay as dhubbiza shuchchinnee as pokisiz zaalla»
yeegiza. Unttii yeyis qaadintteez gishos Xooss qaala kiitinttaam ixxii dhubintteeza.
9 Zini Xoossii dhumapp malalisiza fa poo7ayko yinttan xeegeezay, yi e lo77otitha haritayis ododayis doorintteez kochch, kaat qeese, geeshi yeletithinnee Xooss duma woya.
10 Yi tiina Xooss woya baaya, zin yhatti yi e woya. Yi tiina maarotithi denggekkazita, zin yhatti maarotithi denggeeza.

Xooss aylle garkk yess

11 Ta ishuntho, yi yha sa7a imathinnee bete as maaqqeezay garkk yi shemppo oliza asho amopp haakkod garkk taanii yinttan woosiza.
12 Ammanoowa asay yinttan iita oothiz as garkk zigiriko Xoossii nuna be7adayis yi7iza gallas, unttii yi lo77o oosa bi7ii Xoossa galatoday garkk yinttis lo77o de7o yezo.
13 Goday gishos gi mawuter yez asayis haarinttoytta; ubbaypp afa maaqqeez gishos kaatayiskka moodinttoytta.
14 Unttii iita oothizita seerodayisinnee lo77o oothizita sabbodayis kaataypp kiitintteez gishos gade aqizitayis haarinttoytta.
15 Yi, yi lo77o oosor eroowa boozo asay nashsha doona ayithoday Xooss shene.
16 Xooss aylle maaqqii wallo yezoyttap attin yi wallotitha iita oosos kame udippate.
17 As ubba bonchchoytta; ammaniza asa siiqoytta; Xoossis yashittooytta; kaat bonchchoytta.

Kiristtoosa waayayis aaziso

18 Aylluntho, lo77o goditayisinnee keeha goditayis aadda baazin iititayiskka bonchchor haarinttoytta.
19 Asii Xooss gishos gi beezoowa waaye ekkiko Xooss eza anjjoda.
20 Zini yi nagara oothin yinttan yhadhdhin yi danda7iko yinttis aba galata yenee? Zini lo77o baz udii waaye danda7iko Xoossii yinttan yeyis anjjoda.
21 Xoossii yinttan xeegeezay yey gishos; Kiristtoosa yinttis waayintteeza; yi eza kaalloday garkk, yinttis aaziso maaqqeeza.
22 E nagara oothekkaya; e doonayidakka cubbotith benttekkaya.
23 Unttii eza cazhizin E mahii cazhekkaya. Zini waaye ekkittar xillo pirddiza Xoossayis fa pirdda ashshii ashshenepp attin manddekkaya.
24 Nuunii nagaras yhayqqii xillotithis yezodaygarkk Kiristtoosa fa ashayid nu nagara mazqalel afa tookkeeza; yi e madothayir paxeeza.
25 Binii yi oge balii laalinttii dhabeez dur garkke, zin yhatti yi shemppo heenggizayikonnee naagizayiko maaqqeeza.

3

Azin baggannee machchii bagga

2:7 Maz. 118:22 **2:8** Isa. 8:14-15 **2:9** Kes. 19:5-6; Isa. 43:20-21; Nam7i. 4:20; 7:6; 14:2; Tito 2:14; Isa. 9:2 **2:10** Hosa. 2:23 **2:22** Isa. 53:9 **2:23** Isa. 53:7 **2:24** Isa. 53:5 **2:25** Isa. 53:6

1 Maakka, machchitayyo, yi azinatayis azazinttoytta. Yey garkk pettii pettii
Xooss qaala ammanoozita maaqqikokka fa machchitay hana bi7ii qaala
odekkazin ammanodayis danda7iza.
2 Ammanodayis danda7izay yashshattitharannee yi geesh yessa bi7ii.
3 Yi, yi omma datharannee worqqe aasor woy lo77o ma7or buqurinttor yi
asii beezor maaqqippe.
4 Zini yi wozinay gancce yez yegelsatithay Xooss tiina yinttis gaame al7o
maaqqii dhaboowa, ashikkennee dacci geez ayyana maaqqo.
5 Xoossii inggod geezana ammaneez geesh maachchitay binii wode fa
azinitayis haarinttii, fana yey garkk usa loytheeza.
6 Yey garkk Saara Afraamena, «Ta godayyo» yeegii xeegittar, ees kiitint-
teeza; akkokka yashittekkar lo77o baz oothiko yinttikka I na7ita.
7 Azinitayyo, yi machchitay yinttipp daabura medho maaqqeezana erii,
unttan bonchchoytta; yi woosa dhubbaamay garkk Xoossii inggeez de7o
unttii yinttar wolla laattiza gishos unttan bonchchoytta.

Lo77o oosor meto eko

8 Yhanpp guye, ubbitay pettii qofar yezoytta. Yhankkitay metay yinttan
heleezay garkk udoytta, ishetith siiqor woli siiqoytta; ma pettay pettayis
keehitannee ashikkita maaqqoytta.
9 Iita gishos iita woy cashsh gishos cazhii mahipatte; yeya ashshii, Xoossii
yinttis anjjo inggodayis yinttan xeegeez gishos anjjoytta.
10 Abis giiko, Geeshsha Maxaafay,

«De7o dosizayinnee lo77o gallasita be7adayis koyiz oona maaqqikokka fa
inxarssa iitabazinnee metersha wordo odinttizana kayo.
11 Iita bazapp haakko lo77o baz ootho;
sarotithikka koyonnee kaallo.
12 Goday aafitay xillita bi7iza;
E hayitayikka ubba wode u woosa si7odayis dooyinttii yeza.
Zini Goday iita baz oothizita fa shene aafer bi7iza»
yeegiza.

13 Yi lo77o baz oothodayis amottikko yinttan kayoday oonoo?
14 Hara attozin, xillotith gishos yi waayinttiko anjjintteezita. Asis yashitti-
ipatennee hirigipate.
15 Kiristtoosana yi wozinapp bonchchoyttannee god mahoytta. Yinttis
inggeez ufayssa oyciz ooskka mahith inggodayis ubba wode giigii bettoytta,
zin yeya haayotitharannee yashshar udoytta.
16 Ma Kiristtoosar yi yez lo77o yessa iita baz ootheezay garkk, yinttan
cazhiza asaynnee hawozizitay yeellatoday garkk yi kahay geeshi maaqqo.
17 Xooss shene maaqqiko iita baz oothii waaye ekkizaypp lo77o baz oothii
waaye ekkizay lo77o.
18 Kiristtoosa nuna Xoossiko shiishodayis fa ubbas geeshi maaqqii
yezar, nagaranchchitay ubbitayis lammamayis pettii toke nagara gishos
yhayqqeeza; E fa asetithayir yhayqqeezar, zin ayyanar path.
19 Ma ye ayyanayir E yhanigii achch kara yez shemppitayis qaala odeeza.
20 Nohe markkabe keexxodar ye shemppitay Xoossis kiitinttaam ixxeeza,
zin Xooss unttan danda7eeza. Hosppun as aadda markkabe gelii, pirdda
haathaap atteeza.

3:2 Efi. 5:22; Qol. 3:18 **3:3** 1 Xim. 2:9 **3:6** Medhe. 18:12 **3:7** Efi. 5:25; Qol. 3:19 **3:10** Maz. 34:12-16 **3:14** Mat. 5:10; Isa. 8:12-13 **3:20** Medhe. 6:1—7:24

21 Ye pirdda haathay yhatti yinttan ashshiza xinqqate aaziso maaqqeeza.
Yha xinqqatay galla qita meecco baazin lo77o kahar Xooss tiina qaala gelo,
Kiristtoosa denddo baggar yinttan ashshiza.
22 E salo yhanigii Xooss ushachcha betteeza, kiitanchchitay, mawute ad-
itanne wolqqamita haariza.

4

Xoossis yezo

1 Kiristtoosa fa ashor nuus metto ekkeez gishos yinttikka ola miishe danc-
ceez as garkk ye qofayir miinggii eqqoytta. Kiristtoosa gishos gi fa ashor
waaye ekkeez athay nagara oothaam gi murtteez asii.
2 Ye athay fa atteez laytha Xooss shene oothodayis koyinepp attin iita asho
amo polodayis baaya.
3 Binii yi ammanoowa asay yezeezay garkk yezeeza. Yi qayxer, iita asho
amor, aqqopp aath ushshar, mather, tuna ootho denthithiza yethar, yelathiza
eeqa goynnor tiina yezeez yessay gidoda.
4 Ammanoowa asayira yi yey garkk bazar qayixinttii laasoowa gishos
malabaz gi yinttan cazhiza.
5 Zini unttii paxitayilannee yhayqqeezitayil afa pirddodayis yez Xoossayis
mahith inggoda.
6 Yhayqqeezitayiskka Wonggilay sabbakintteezay yhay gishos. Unttii asay-
isay garkk fa ashor pirddinttoda ma fa ayyanar Xoossay garkk de7o yezoda.
7 Yikkee, ubbabazis wurssithay ukkeeza. Yeyi gishos, woossodayis
danda7inttod garkk dacci geez wozina maarara yezoytta.
8 Siiqo gaame nagara kammiza gishos ubbaypp aathii wolir wozinapp
siiqinttoytta.
9 Oollekkazar woli imathatithar mokkoytta.
10 Yi Xoossaypp aadho keehatithaypp duma duma imota ekkeezay garkk yi
pettay pettay ye ima beezizay garkk aykkii woli maaddoytta.
11 Yesuus Kiristtoosa baggar ubba bazar Xoossii galatinttoday garkk
oonkka odiza baz maaqqiko Xoossapp qaala ekkeezay garkk odo. Ma oonkka
maaddiza baz maaqqiko Xoossii ees inggiza wolqqay garkk maaddo. Bonch-
chonnee wolqqay medhinapp medhina hellodayis ees maaqqo. Amin7e.

Metto gancce garzho

12 Ta baggunthо, yi tama garkk xuuggiz waaye paace ganccer aadhodar
oorothibaz haneezay garkk malabaz giippate.
13 Zini E fa bonchchayir maaqqii ye7odar yi ufayssay usa gujjoday garkk
Kiristtoosa waaye yi ekkizayid ufayttoytta.
14 Kiristtoosa sunthay gishos as yinttan cazhiko Xooss bonchcho Ayyanay
yinttal afa shemppiza gishos yi anjjintteezita.
15 Yinttapp meto ekkiz oonkka shemppo wodheezitay garkk woy kastteez
woy iita ootheezay garkk woy gelisowa aqo geleezay garkk hanii meto
ekkippe.
16 Hano zin, chirsttaanee maaqqeez gishos meto ekkiko Kiristtoosa sun-
thay gishos Xoossa galatopp attin yeellatippee.
17 Pirdda Xooss asaypp aykkiz wode helleeza. Yikkee, ye pirdday tiina nuul
aykkizibaz maaqqiko, Xooss Wonggilayis Kiitinttoowa asay wurssithay abi
maaqqode?
18 Xillay un77ar attizibaz maaqqiko, zhucitayinnee nagaranchchitay
yeezin wayode?

4:8 Aazi. 10:12 **4:18** Aazi. 11:31

19 Yeyi gishos, Xooss shene garkk meto ekkizitay fa shemppo hadara fana
medhdheez, ammanthiza Xoossayis inggittar lo77o baz ootho.

5

Xooss woya aqiso woga

1 Yikkee, woosa keeth aqisiza cima maaqqeez ta, Kiristtoosa ekkeez
metayis markka maaqqeezannee qonccodayis yez bonchcha shaginttodayis
yez taanii, yi gancce yez woosa keeth aqisiz cimita zoriza.
2 Yi adetithayis oommor yez Xooss wuda heenggoytta. Xooss shene garkk
qadhdherannee dosorapp attin wolqqanthor heenggippate. Ma miishe
koshshar baazin lo77o qofar heenggoytta.
3 Yi adetithapp oommor yez wudes lo77o aaziso maaqqoyttapp attin
godatippatte.
4 Heenggizitay halaqay maaqqii ye7odar aadhoowa bonchcho zawude yi
ekkoda.
5 Yey garkkekka, yelagitayyo, cimitayis kiitinttoytta. Yi wolis haayo
maaqqoytta. Geeshsha Maxaafayid, «Xooss utirttizita ixxiza, zin haayitayis
aadho keehatithapp inggiza» yeegiza.
6 Yikkee Xooss fa wode yinttan bonchchoday garkk wolqqama Xooss
kushepp oommor yinttan kawushshoytta.
7 E yinttis qoppiza gishos yinttan hirigisiza baz ubba ezal afa oloytta.
8 Yi morkke daabuloosa, mittodana koyii, gaammo garkk xaaggittar yi
kanttar yuuyizay gishos yinttan haaroyttannee barkkoytta.
9 Alamel yez yi ishitay yey garkk meto ekkodana erii, ammanor miinggii,
Xalaher eqinttoytta.
10 Fa medhina bonchchayis Kiristtoosa Yesuusa baggar yinttan xeegeez
aadho keehatith ubbay Xoossay, xiqqa wodes yi meto ekkeezaypp guye, E
fa ommas yinttan folo udoda, kaatisoda, miinthii essoda, xaphphisoda.
11 Medhinapp medhina hellodayis bonchchonnee wolqqa ees maaqqo.
Amin77ii.

Wurssith sarotho

12 Ammanintteez ishe gi ta ekkiz Sillaase baggar yha dabddaabba yinttis
haatar xaafeeza. Ta yeya yinttis xaafeezay, yinttan zorodayisinnee Xooss
aadho keehatithay tuma maaqqeezana markkattatodayis. Ye aadho kee-
hatithayid miinggii eqqoytta.
13 Yinttar wolla doorintteez Baabiloone* ginttinttiz oroome yez woosa
keeth ta na7a Marqqoosa yinttan, «Saro saro» yeegiza.
14 Siiqo yeera yeerinttittar, woli sarothoytta.
Kiristtoosar yez yi ubbayis saro maaqqo. Amin77ii.

5:2 Wan. 21:15-17 **5:5** Aazi. 3:34 **5:6** Mat. 23:12; Luq. 14:11; 18:14 **5:12** Haw. O. 15:22, 40

* **5:13** *Baabilooner:* Yha aqo Baabiloone giinttintteezay Oroome katama maaqqth attenna. **5:13** Haw. O. 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Qol. 4:10; Film. 24

Phixiroosa Xaafeez Nam7intho Kiita

Gelo

Hawaare Phixiroosa xaafeez nam7intho kiitay xaafintteezay, duma duma aqo yez binii ammaniza asayisii. Yha kiitayis aafe qofay, worddo asitamaaritay iita oosonnee u timirttaypp denddeezayid medhintteez yeellathiza yessa ixxoday garkkesii. Ye medhintteez metita kayodayis oge maaqqodayisi, Yesuusana fa aafer be7eez asaynnee E taamarssiza wode fa hayayir si7eez asitay taamarsseez timirttay baggar Xooss bazinnee Goda Yesuus Kiristtoosa bagga ammanthiza eratith demo. Xaafay miinthii odeezay, «Kiristtoosa nam7intho ye7ooya» yeegiz worddo timirttay bagga. Ye qofa miinthii odittar, «Kiristtoosa maaqqii ye7ekka gam7eezay, as ubbay fa nagaraypp maaqqoday garkkepp attin oonkka dhabod garkk koyowa gishosi» yeegiza.

2 Phixiroosa kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1:1-2*
Kiristtanitay xeeginttith *1:3-21*
Worddo asitamaarita *2:1-22*
Kiristtoosa nam7intho yi7itha *3:1-18*

1 Yesuus Kiristtoosa hawaarennee E ayllay, taanii, Simoon Phixiroosa, nu
Xoossannee nuna ashshiza Yesuus Kiristtoosa xillotith baggar nuussay garkk
al7o ammano ekkodayis yha dabddaabba xaafeeza.
2 Xoossannee nu Goda Yesuusa eror aadho keehetithinnee saro yinttis
gaanggo.

Xooss xeessinnee dooro

3 Fa bonchchorannee haayotithar nuna xeegeez eza eror de7osinnee
Xooss ufayssiza yess yezodayis koshshiza baz ubba Xoossii fa wolqqar nuus
inggeeza.
4 E bonchchayidannee E keehatithayid bonchcho gate yez ubbapp gita
maaqqeez ufayis denggeeza, yhayttitay baggar yi iita amopp dendeezi yha
alamel yez dhabopp buutii Xoossatith hana shaakintteeza.
5 Yeypp kaallii yezitay yinttis gujinttoday garkk miinggoytta, yi ammanayil
afa lo77otithi, lo77otithal afa eratithii,
6 eretithal afa fana moodo, fana moodithall afa garzho, garzholl afa Xooss
ufayssiza yess,
7 Xooss ufayssiza yessal afa ishetith qadhe, ishetith qadheel afa siiqo
gujjoytta.
8 Yeyitititay yinttis gaanggii yeza baz maaqqiko, Goda Yesuus Kiristtoosa
eror maaddiza asinnee aafe aafiz as yinttan udoda.
9 Zini yeyititay baa oonkka kantta yeza baz aadda bi7iz to7a. E fa tiina
nagaraypp geezheezana dogeeza.
10 Yeyi gishos, ta ishuntho, yi xeessanne yi doorintta minthodayis
kaseesaypp aathii miinggoytta. Yi yeyititta oothizabaz maaqqiko, dhubint-
taamii.
11 Ezayid nu Godanne nuna ashshiza Yesuus Kiristtoosa medhina
kaatetitha gelo kunthetithar yinttis ingginttoda.
12 Yeyi gishos, yi yhayttita eriza bazinnee yi aykkeez tumayid miinggii yeza
baz maaqqikokka, taanii yhayttita ubba wode yinttan qofiso ashshaamii.
13 Taanii shemppor yezeez wode ubbayid yinttan qopisoday beeziza baz gi
ta qoppiza.

14 Nu Goda Yesuus Kiristtoosa taas qonccise ezaygarkk taanii yha yhayqqiz
asha gam7ekkazar qaar olii yhammadana eriza.
15 Taanii yhatti butinttizay ta yinttipp yhayqqii shaginttikokka yi yhayttita
ubba wode akaakod garkk taas danda7intteezibaz ubba udoda.

Kirissttoosa bonchay aafe markka

16 Nuunii Goda Kiristtoosa wolqqannee e yi7ithi bagga yinttis odeezay, E
gita deeta nu aafer bi7ipp attin medhdhii kesseez tosse baaya.
17 «Taanii ufayttiza, ta dosiza na7a yhaya» yeegiz qaalay wolqqama
bonchchaypp ye7eez wode Xooss Adaypp bonchchonnee galata ekkeeza.
18 Nuunii ezar wolla geeshsha ambal yezar ye qaala giirth salopp ye7odar
si7eeza.
19 Nuus yeypp aadhiz ammanintteez tinbbite qaala yeza. Sa7a wonttod
gathonnee bakkala xoolintto yi wozinayid dolod gathosi, dhuma gancce
poo7iza poo7ayis naaginttizay garkk, yi ye qaala naagiko lo77o udiza.
20 Ubbapp tiinatii yhaya eroytta. Geeshsha Maxaafayid xaafintteez
tinbbite qaala oonkka fa doseezay garkk billodayis danda7ooya.
21 Tinbbite ubbay yesha as shener odinttekkaya. Zini tinbbite Geeshsha
Ayyanay kaalitheez asay Xoossii kiitteez asitay, odeezaypp attin.

2

Worddo asitamaarita

1 Zini worddo nabitay tiina asay gancce yezay garkk yhattekka worddo
asitamaaritay yi gancce yessada. Unttii fana wozeez, Goda kaddii, dhabisiza
worddo timirtta ko7oda. Ezayid unttii faal afa ellisii dhabo ki7iza.
2 Gaame asay yeellathiza u iita oga kaalloda; unttapp denddeezayid tuma
oge cazhinttoda.
3 Worddo asitamaaritay miishe yaari paas medhdhii kesseez tosser yinttan
bonqqoda. Binipp ayikkii unttis pirdday giigii betteeza; u dhabaykka unttan
naagii betteeza.
4 Nagara ootheez kiitanchchitayis Xooss qadhinttekkazar, pirdda gallas
hellodayis gaanname dhuma olla unttan accii oleeza.
5 Yey garkkekka, Xooss xillotith baz odiza Nohennee hara laappun asita
qurii ashsheeza, Xooss goynnowa asay yez binii alama qadhinttekkazar
dhabo haathar dhabiseeza.
6 Xooss goynnowa asayis aaziso maaqqoday garkk Xoossii Soodomennee
Gamoora katamita budo udii xuuggii dhabiseeza.
7 Higges kiitinttoowa wushumiza asitay gancce waayttar yezeez geesh
Looxena Xoossii ashsheeza.
8 Ye geeshsha athay u gancce yezar, unttii oothiza iita oosa gallas gallas
be7eez wodennee si7eez wode e lo77o wozinay un77inttiza.
9 Yeya maaqqiko, Goday, fana goynniza asita paacepp wayizii
ashshodazako, ma nagaranchchita pirdda gallas hellodayis wayizii seerittar
naagisodazako eriza.
10 Ubbapp aathii tuna amor asho qofal kaallizitannee bonchcho yez
mawute adita leqqizita, pirdda gallas hellodayis Goday naagiseeza. Ye asitay
ganjje minonnee otoranchcho maaqqeez gishos salo medhetithita cazhittar
yashittooya.
11 Zini kiitanchchitay worddo asitamaaritayppe wolqqarannee minotithar
lo7ithii aadhiza zin Goday tiina salo medhetithita cazhooya.

1:17 Mat. 17:1-5; Mar. 9:2-7; Luq. 9:28-35 **2:6** Medhe. 6:1—7:24 **2:7** Medhe. 19:24 **2:8** Medhe. 19:1-16

12 Zini ye asitay fa eroowa baz gancce gelii cazhiza. Unttii aykinttodayissinnee yhayqqodayis yelintteeza, wozina baa do7a garkk haniza; unttikka wora do7a garkk cer dhaboda.
13 Unttii qoheez qohay garkk mahii qohinttoda. Seeta gallas qayxinttitar aqopp aadhii guppitar ufayssiz abaz gi qoppiza. Unttii kawushshitannee tunita maaqqii yezar yinttar shaginttiza siiqo imato ufayttiza.
14 Lagite maachchch bi7ii ashshowa aafe unttis yeza; ma nagara oothiza ashshooya. Ammanor minggekka asa dooshiza. Unttis ubba wode amottiz wozina yeza; unttii baadintteezita.
15 U luule oge ashshii, iita oothii miishe qadhdhii balintteeza, Bi7oora na7a Balaama oga kaalleeza.
16 E fa nagara denddeezayid geeza; ododayis danda7oowa hare as garkk nashshi nabe eyatititha teqqeeza.
17 Ye asitay meleez pultto garkkennee carkko tookkii kanggiza shaaradhonnee garkk; unttan naagizay linxxi geez dhuma.
18 Unttii cerenee utira oda odinttinttar buutar yez asay ganccepp kessii ekkii haga minggekka asita lagita asho amor dooshshii balthiza.
19 Unttii paas dhabo aylletitha yezar yhankkita, «Yi aylletithapp kezoda» yeegiza. Abis giiko, asii fana gameez baz ubbayis aylle.
20 Unttii ashshiza nu Goda Yesuus Kiristtoosa erii yha alama tunatithapp buutteezayppe guye, maaqqii ayikinttii gaminttiko tiina yez yessayppe guyeesay unttis iita maaqqoda.
21 Unttii xillotithi oge erii maaqqii ashshizaypp tiinattii geesh kiitta erekkazako unttis lo77ozin.
22 «Kana fa cooshshiko guye maaqqiza» ma, «Meecintteez gudunthay guye maaqqii urqqa goli7ali7iza» giz aazisay tuma maaqqeezay unttal afa haneeza.

3

Goday yi7ith

1 Ta siiqo ishuntho, yhayi ta yinttis xaafeez dabddaabbe nam7intho kiita. Taanii yha nam77ii dabddaabbitakka yinttis xaafeezay, yi luule qofa qoppod garkk yinttan denthithodayisii.
2 Ma geeshsha nabitay binii odeez qaalannee nuna ashshiza Goday, hawaaritay baggar kiitteez kiitta yi qopoday garkk koyiza.
3 Ubbapp tiinatii, wode wurssitha fa amo kaallii as toochchizitay ye7odana eroytta.
4 Unttis, «Goda Yesuusa yi7iza gi inggeez ufayis qaalay aba yenee? Nu aditay yhayqqeeza, zin ubba baz sa7a medhintteezaypp aykkii yezay garkk yeza» yeegiza.
5 Gaame wodepp tiina salay Xooss qaalar medhintteeza; ma sa7a haathappennee haathar medhintteezana erittar kaddiza.
6 Ye wode yez alamay haathar mitinttii dhabeeza.
7 Zini yhatt yez salaynnee sa7ay, Xooss goynnoozitay pirddinttiza gallasinnee dhabod gallasay hellodayis ye qaalayir tamas naaginttii yeza.
8 Zini ta siiqo ishuntho, yinttan maaqqiko Goday kale pettii gallasii mukule layth maaqqeezannannee mukule laythi pettii gallasa maaqqeezana yha pettii baz dogippatte.

2:16 Tay. 22:4-35 **2:22** Aazi. 26:11 **3:3** Yih. 18 **3:5** Medhe. 1:6-9 **3:6** Medhe. 7:11 **3:8** Maz. 90:4

9 Pettay pettay gam7eeza gi qoppizay garkk, Goday fa ufayss qaalay
gishos gam7enna. Zini oonkka dhabaamay garkk koyii, ubbay fa nagarapp
maaqqoday garkk yi gishos gi garzhiza.
10 Zini Goday gallasay kayizo garkk ye7oda. Ye gallas salitay wolqqama
guumthar dhaboda; salo medhetithitay tamar xuuginttoda; sa7annee sa7all
afa yez ubbay dhaboda.
11 Yikkee, ubba baz yey garkk hanii dhabiza baz maaqqiko yi waayadayis
beezee? Yi geeshshinnee Xooss aaziza yess yezodayis beeziza.
12 Yi yi7ith Xooss gallasa laamothannee eller helloday garkk xillotith ootho
oothoytta. Ye gallas salonnee ezayid yeza baz tamar xuuginttoda; wolqqama
mishar til7oda.
13 Zini nuunii xillotithi yeziz oroth salonnee oroth sa7a Xooss ufayss qaalar
naagiza.
14 Yeyi gishos, ta siiqo ishuntho, nu ye gallasa naagiza gishos Goday
yi borssonnee boro baazita maaqqii, saror yezin denggoday garkk miing-
goytta.
15 Goday gam7eezay yi attoday garkk maaqqeezana dogippatte. Ma nu
siiqo ishay, Phawuloosa, Xooss ees inggeez ecetithar yhay garkk yinttis
xaafeeza.
16 E fa xaafeez kiitita ubbayid yeyititay baz xaafeeza. E xaafeez kiititay
gancce akaakodayis waayisiza qofitay yeza. Tamaarekannee minggekka
asitay hara Xooss qaala mirqizitay garkk yha kiititakka dhabisodayis
machchii mirqiza.
17 Yeyi gishos, ta siiqo ishuntho, yi yeya tiina eriza gishos zhucitay
balithayir dooshinttii, dhabaamay garkkennee miinggii yez aqaypp pokkaa-
may garkk naaginttoytta.
18 Ubbarakka yi nuna ashshiza nu Goda, Yesuus Kiristtoosa aadho kee-
hatithayirannee eratithar diccoytta. Ees yhattekka medhinaskka bonchcho
maaqqo. Amin77ii.

3:10 Mat. 24:43; Luq. 12:39; 1 Tes. 5:2; Wan. Qon. 16:15 **3:13** Isa. 65:17; 66:22; Wan. Qon. 21:1

Waannisa xaafeez Tiina Kiita

Gelo

Hawaare Waannisa xaafeez tiina kiitay, nam77ii aafe qofita aykkeeza. Yeykka nabbabizitay Xoossay e na7a Yesuus Kiristtoosar pettipettithii yezoday garkk minthathodayisinnee ye pettipettitha dhabisiza worddo timirttaypp haakkoday garkk unttan qopisodayisii. Ye wode denddeez worddo timirttay, «Xoossii benttowa ayyana alame medheeza. Yha benttiz alamannee nu asetitha Xooss medhdhekka gishos iita. Ma yha benttiz alamannee nu asetithay nu ayyana qohodayisinnee tunisodayis danda7ooya» yeegii taamarssiza. Yeya guussay, tiina, Yesuusa as maaqqii ye7ekkaya. Nam7anthay, pettii as fa ayyana tunisekka yezar fa ashor nagara oothodayis danda7iza yeegiza.

Yeyi gishos, Waannisa fa kiitayid, Yesuusa as maaqqiza kaddiza oonkka Xooss na7a baaya (4:2-3). Ma Xoossapp yelintteez oonkka ubba wode nagarara yezoowa (3:6) yeegii xaafeeza.

Ye worddo asitamaaritay, «Atotithi guussay, yha sa7a yessis un77inttopp kezii wallo kess guus» yeegiza. Yeyil afa gujjii, «Iitannee lo77o shaakkii aykithi maaqqin, ma hara as siiqo maaqqin atotithar abikka helithiza baz baaya» yeegiza.

Xaafay yha timirtta ixxii, «Yesuus Kiristtoosa folo as. Yesuusa ammanizayinnee Xooss siiqizitay ubbay fa gancce pettay pettayir siiqinttodayis beeziza» yeegii odeeza.

1 Waannisa kiitay aykkeez qofita

Gelo *1:1-4*
Poo7onnee dhuma *1:5—2:29*
Xooss na7itannee daabuloosa na7ita *3:1-24*
Tumannee worddo *4:1-6*
Siiqo ooso *4:7-21*
Gamiz ammano *5:1-21*

De7o qaala

1 Tiinapp aykkii yez, de7o qaalay bagga nu yinttis xaafiza. Yha de7o qaalay
nu nu hayer si7eez, nu aafer be7eez, nu kusher aykkeezaya.
2 Ye de7o inggizay qonccin, nuunii eza bi7ii, ebaz markkattiza. Ade kale
yezay nuus qoncceez, medhina de7obagga yinttis ododa.
3 Nuura yinttis pettipettithii yezoday garkk nuunii be7eezanannee
si7eezana yinttis ododa. Nu pettipettithay Adayranne e Na7a Yesuus
Kiristtoosar wola.
4 Nu ufayssay folo maaqqoday garkk yhaya yinttis nu xaafoda.

Xooss poo7o

5 Nuunii eepp si7ii, yinttis odiza kiitay: «Xoossii poo7o; ezar dhuma yesha
baaya» yeegizaya.
6 Nuus ezar pettipettithii yeza yeegttar nu dhuma yeziko, nuunnii word-
dotiza. Tumakka nuur baaya.
7 Zini E poo7o yezay garkk, nuukka poo7o yeziko, nuus woli gancce pet-
tipettithii yeza. E Na7a, Yesuusa suuthay nagara ubbaypp nuna geeshshiza.
8 Nuunii, nuur nagara baaya giiko nu nuna dooshshiza; nuur tumatithikka
baaya.

1:1 Wan. 1:1 **1:2** Wan. 1:14

9 Zini Xoossayis nu nagara buuxiko, E nu nagara atto godayisinnee nu qoho
ooso ubbaypp nuna geeshshodayis, ammanintteezayannee Geeshsha.
10 Nuunii nagara oothekka giiko Xoossana worddo kessiza; e qaalaykka
nuur baaya.

2

Kiristtoosa nu afakaato

1 Ta na7untho, nagara yi oothaamay garkk taanii yhaya yinttis xaafiza.
Zini oonkka nagara oothiko Xooss Aday kantta nu afakkatay, eekka Xillay,
Yesuus Kiristtoosa, yeza.
2 Nu nagaray Kiristtoosa baggar atto ginttinttiza. E nu nagara aadda baazin
alame ubbay nagaras yarshshintteeza.
3 Nuunii Xooss kiita naagiko, sidhe bayth, tuma nu eza eriza.
4 Oonkka, «Taanii eza eriza» yeegttar, e azaza nagaam ixxiko ye athay
worddo; tumatithii ezar baaya.
5 Zini e qaalayis nu azazinttiza ubbayis Xoossayis yez siiqqay folo
maaqqiza. Nuunii Xoossar yez yessayis yeyi paas tuma markka.
6 Taanii, «Xoossar yeza» giz oonkka Kiristtoosa yezeezay garkk yezodayis
beeziza.

Ooroth azazo

7 Ta siiqo ishuntho, taanii yinttis tiinapp yez azaza xaafinepp attin oroth
kiita xaafaamii. Yeykka yi si7eez binii azaza.
8 Maaqqopp attin, Kiristtoosarannee yi yessayid tuma maaqqii yez, oroth
azaza xaafiza. Dhumay hali7in, yhatti tuma poo7ay poo7iza.
9 «Ta Poo7o yeza» giittar fa isha ixxiza oonkka, yhanno hellodayis dhuma
yeza.
10 Fa isha qadhdhiza oonkka poo7o yeza. Ye athayir hara as dhubbizabaz
baaya.
11 Zini fa isha ixxiza oonkka dhuma yeza; dhumar yedhdhiza. Dhuma eez
afa to7iseez gishos ana yhanigizako erooya.
12 Ta na7untho, Kiristtoosa sunthay baggar yi nagaray atto ginttintteez
gishos taanii yinttis xaapoda.
13 Aduntho, tiinapp yezana, yi ereez gishos yinttis xaafoda. Yelagitayo,
Xalahe yi gameez gishos yinttis xaafoda.
14 Na7untho, Xooss Ada yi ereez gishos yinttis xaafeeza. Aduntho, tiinapp
yez eza yi ereez gishos yinttis xaafeeza. Na7untho, yi mino maaqqeez gishos
Xooss qaalay yinttar yeza gishonnee Xalahena yi gameez gishos yinttis
xaafeeza.
15 Alame woy alame baz ubba dosipatte. Alame dosiza oonkka Xooss Ada
dosooya.
16 Alamel yez ubbay, asho amotithii, aafes lo77iz baz amottithinnee mi-
isher ceeqinttithii alamebazapp attin Xoossapp baaya.
17 Alamennee amottith ubbay aadhoda, zin Xooss shene poliza oonkka
medhinas yessada.

Kiristtoosana ixxizitaypp naagintto

18 Ta na7untho, wode wurssithay ukkeeza. Kiristtoosa ixxizay tiinapp
ye7odana yi si7eezay garkk hara attozin, yhattekka Eza ixxizitay gaamitay
denddeeza. Yeyi gishos, wode wurssithay ukkeezaya yhayir nuunii eriza.

2:7 Wan. 13:34

19 Ye xizitay nu bagga maaqqekka gishos nu ganccepp kezeeza. Unttii nu
bagga maaqqeezako nuura garzhii yezoda, zin unttapp oonkka nu baggapp
baazay erinttoday garkk nu ganccepp kezeeza.
20 Zini Kiristtoosa yinttan fa Geeshsha Ayyanar tizheeza; yeyi gishos yi
ubbay ubba baz eriza.
21 Tuma yi eriza gishonnee tumar aba worddokka baazaya yi eriza gishos
taanii yinttis xaafinepp attin tuma yi eroowa gishos baaya.
22 Yesuusana, Xooss dooreeza baaya gi kaddiza asaypp hara word-
danchchay oonoo? Yeyigarkk as Kiristtoosa morkke. Na7a kaddiko Adakka
kaddiza.
23 Na7a kaddiza ooskka Ade baaya; ma Na7ayis markkattiz ooskka Ade
yeza.
24 Yeyi gishos, tiina yi si7eez qaala yi wozinayid miinthii naagoytta. Tiina
si7eez qaalayid miinggii yeziko yinttis Na7ayirannee Adayira pettipettithii
yezoda.
25 Yhaykka Kiristtoosa nuus inggeez ufayisay medhina de7o.
26 Yinttan balithza asay gishos taanii yhaya yinttis xaafeeza.
27 Kiristtoosapp yi ekkeez Ayyanay yi gancce yezizay gishos hara asita-
maare koshshooya. E yinttan ubba baz tamarssoda Ayyanay yinttan tuma
tamaarssinepp attin worddo baaya. Yey gishos Geeshsha Ayyanay yinttan
tamaarsseezay garkk Kiristtoosar yezoytta.
28 Yikkee, ta na7untho, E qoncciz wode nuunii yashsha baythinnee e
maaqqii yi7iza gallas e tiina nu yeellataamaygarkk ezar yezoytta.
29 Kiristtoosa geeshsha maaqqeezana yi eriko geeshsha ooso oothiza ub-
bay Xoossapp yelintteeza maaqqeezana eroytta.

3

Xooss na7ita

1 Nuunii Xooss na7ita ginttinttii xeeginttod garkk Xooss nuna ab garkk
doseezako bo7oytta. Nuunii tumakka Xooss na7ita. Yha alamay Xoossa
erekka gishos nunakka erooya.
2 Ta siiqo ishuntho, yhatti nuunii Xooss na7ita; nuunii haronttes ab
hanodazako haga erinttekkaya. Zini Kiristtoosa qoncciz wode nuunii ezar
yezodana eriza. E tuma yezana nuunii be7ada.
3 Kiristtoosa be7ada gi ufayisar naagiza oonkka, Kiristtoosa geeshshi
maaqqeezay garkk fana geeshshiza.
4 Nagara higge mentho maaqqeez gishos nagara oothiza ubbay Xooss higge
menthiza.
5 Kiristtoosa asay nagara dhabisodayis qoncceezana yi eriza; ezar nagara
baaya.
6 Yey gishos Kiristtoosar yez oonkka nagarara oothooya. Ma nagarara yez
oonkka eza be7ekkaya woy erekkaya.
7 Ta na7untho, yinttan oonkka balithippe. Kiristtoosa geeshsha
maaqqeezay garkk geeshsh oothiza oonkka geeshshii.
8 Daabuloosa binipp nagara ootheez gishos nagara ubba wode oothiza
oonkka Daabuloosa dabbo. Yeyi gishos, Xooss Na7ay Daabuloosa ooso
dhabisodayis qoncceeza.
9 Xoossapp yelintteez oonkka Xooss Ayyanay ezalli yez gishos E ubba
wode nagarara oothooya. Xoossapp yelintteez maaqqeez gishos nagarara
oothooya oothodayis danda7ooya.

3:1 Wan. 1:12 **3:5** Wan. 1:29

10 Xooss na7itaynnee Xalahe na7itay yez dummatithay yhayir erinttiza;
geeshsha oothowazayinnee woy fa isha dosowa as Xooss Na7a baaya.

Woli dosoytta

11 Sisapp yi si7eez kiitay, «Woli dosodayis beeziza» yeegiz kiita.
12 Nuunii Qaa7eela garkk maaqqodayis beezooya. Qaa7eela Xalahe dabbo
maaqqii fa isha wodheeza. E fa isha abis wodheennee? E oosay iita
maaqqeez gishonnee e ishay oosay lo77o maaqqeez gishos wodheeza.
13 Ta ishuntho, yha alamay yinttan ixxiko malabaz giippete.
14 Nuunii nu ishita dosiza gishos yhayiqopp de7o piinggeezana eriza. Fa
isha dosowa oonkka yhayiqo kuya yeza.
15 Fa isha ixxiza oonkka shemppo wodhizaya. Ma shemppo wodhiz ooskka
medhina de7o baazana yi eriza.
16 Kiristtoosa fa shemppa nu gishos aathii inggeezayid siiqo abizako nuunii
ereeza. Nuukka nu ishitay gishos nu shemppa aathii inggodayis beeziza.
17 Zini hara maaddodayis salo yez oonkka metintteezana bi7ittar, ees
qadhinttaam ixxiko fa wozinayir Xooss dosiza godayis wayizii danda7ee?
18 Ta na7untho, nuunii oosorannee tumatithar nu siiqo beezodayis beez-
izapp attin cere oda aaddar woy doona mal7itho aaddar siiqinttodayis
beezooya.

Xoossis ammanintto

19 Yhay garakka tuma asita maaqqeezitannee Xooss tiina hiriga bayth
ammaninttii shiiqodayis danda7izana eriza.
20 Nu wozinay null afa pirddiza baz maaqqikokka, Xoossii nu wozinaypp
gita maaqqeez gishos E ubba baz eriza.
21 Ta siiqo ishuntho, nu wozinay null afa pirddoowa baz maaqqiko nuna
Xooss tiina yashiz baz baaya.
22 Nuunii e azaza naagiza gishonnee eza ufayssiz abaz oothiza gishos nu
woossiza ubba eepp ekkoda.
23 Kiristtoosa nuna azazeezay garkk Xooss Na7a Yesuus Kiristtoosa sun-
thayir ammanoday garkkennee woli siiqoday garkk Xoossii nuna azazeeza.
24 Xooss azaza naagiza oonkka Xoossar yeza; Xoossaykka ezar yeza. Xoos-
sii nuus inggeez Geeshsha Ayyanay baggar E nuur yezana eriza.

4

Tuma ayyanannee worddo ayyana

1 Ta siiqo ishuntho, wordo nabitay alamel dendeez gishos ayyana ubba
ammanippatte, zin yha ayyanttay Xoossappezakonnee harappezako paacii
bo7oytta.
2 Xoossii Ayyana maaqqeezana yi yhayir eroda; «Yesuus Kiristtoosa as
maaqqii asho ma77ii ye7eezana markkattiz» ayyana ubbay Xoossapp yi7iza.
3 Kiristtoosa as maaqqii ye7eezana ammanoowa ayyana ubbay Xoossapp
baaya. Yeyi Kiristtoosar eqqinttiza ayyana. Yi ye ayyanay ye7odana tiina
si7eeza; E hara attozin yhattekka alamel yeza.
4 Ta na7untho, yi Xoossisii. Yi gancce yez Geeshsha Ayyanay alamel yez
ayyaanaypp wolqqama maaqqeez gishos worddo nabita yi gameeza.
5 Wordo nabitay yha alamay as maaqqeez gishos yha alamay bagga odiza;
yha alamay asay u oda si7iza.

3:11 Wan. 13:34 **3:12** Medhe. 4:8 **3:14** Wan. 5:24 **3:23** Wan. 13:34; 15:12, 17

6 Nuunii Xoossisii; Xooss eriza oonkka nuna si7iza. Xoossis maaqqekkaz-
itay nuna si7ooya. Nuunii tuma ayyanannee worddo ayyana shagii erizay
yeyira.

Xooss siiqo

7 Ta siiqo ishuntho, siiqo Xoossapp maaqqeez gishos wolla siiqinttoda.
Siiqiza oonkka Xooss na7a; E Xoossakka eriza.
8 Xoossii siiqo maaqqeez gishos siiqinttoowa oonkka Xooss erooya.
9 Nuunii Kiristtoosa baggar de7o denggoday garkk Xoossii fa pettii Na7a
yha alamayill dakkeeza. Xoossii nuna fa siiqa yeyir beezeeza.
10 Tuma siiqo guussay yhaya: nuunii Xooss siiqeez gishos baazin Xooss
nuna siiqeez gishonnee nu nagarayis yarshshinttii nuna maarodayis fa Na7a
kiitteez gishosii.
11 Ta siiqo ishuntho, Xoossii nuna yhay garkk siiqikko, nunkka woli
siiqodayis beeziza.
12 Oonkka Xooss be7eezay baaya. Nuunii woli siiqiko Xoossii nuur yeza; e
siiqaykka nuur folo maaqqiza.
13 Xoossii fa Ayyana nuus inggeez gishos nuunii Xoossar yezannee eekka
nuur yezana nu eriza.
14 Aday fa Na7a, yha alama ashshizaya udii azazeezana nuunii
be7eezannee markkattiza.
15 Yesuusa Xooss Na7a maaqqeezana ammaniza o ganccekka Xoossii yeza;
eekka Xoossar yeza.
16 Xoossii nuna siiqizana nuunii erizannee ammaniza.
Xoossii siiqo. Siiqor yez oonkka Xoossar yeza; Xoossaykka ezar yeziza.
17 Nu yessay alamel Kiristtoosa yezeezay garkk maaqqeez gishos pirdda
gallas yashabayth e tiina shiiqayis eza siiqqay nuur folo maaqqiza.
18 Folo siiqo yashsha kessii olizapp attin siiqqor yashsha. Yashsha seerar
pettipp yhanigiza gishos yashitiz athay siiqqay folo baaya.
19 Xoossii tiina nuna siiqeez gishos nuukka siiqoda.
20 Oonkka, «Xooss siiqiza» giittar fa isha ixxiko, E worddo. Abis giiko, bi7iza
fa isha siiqoowa oonkka be7ekka Xoossa wayizii siiqodayis danda7ee?
21 Kiristtoosa nuus inggeez kiitay yhaya; «Xooss dosiza oonikka fa isha
siiqodayis beeziza» yeegeeza.

5

Ammanor Alame gamith

1 Yesuusa, E Kiristtoosa yeegii, ammaniza oonkka Xooss na7a. Ada siiqiza
oonkka e Na7akka siiqiza.
2 Nuunii Xoossa siiqiza gishonnee e azaza naagiza gishos Xooss na7ita
siiqizana eriza.
3 Xooss dosiza guussay, e azaza naago. E azazaykka deexo baaya.
4 Xooss na7a maaqqeeza oonkka yha alama gamodayis danda7iza. Nuunii
yha alama gamoday nu ammanayira.
5 Yesuusa Xooss Na7a maaqqeezana ammaniza as aaddapp attin hara yha
alame gamodayis danda7izay oonoo?

Kiristtoosa bagga markkattith

4:12 Wan. 1:18 **5:3** Wan. 14:15

6 Yesuus Kiristtoosa xinqqata beeziz haatharannee fa yhayiqo beeziz suuthar ye7eeza. E, haatharannee suuthar ye7eenepp attin haath aaddar ye7ekkaya. Geeshsha Ayyanay tuma maaqqeez gishos yeyi tuma maaqqeezana markkattiza.
7 Hayidzii markkitay yeza.
8 Yeyititay, Ayyana, haathinnee suuthii. Yha hayidzitay markkatithay petto.
9 Nu as markkattitha ammaniza, Zini Xooss markkatithay asayisaypp loyth aadhiza. Xoossii fa Na7ayis markkatteez markkatithay yhaya.
10 Xooss Na7a ammaniza as wozinayid yha markkatithay yeza. Xooss ammanoowa oonkka Xoossii fa Na7ayis markkatteez markkatitha ammanekka gishos Xoosse worddo udiza.
11 Yikkee, markkatithay yhay; Xoossii nuus medhina de7o inggeeza; ye de7aykka e Na7ayir yez yeegizaya.
12 Xooss Na7ay yez ooskka de7o yeza. Xooss Na7ay baa ooskka de7o baaya.

Medhina de7o

13 Xooss Na7a ammaniza yinttis medhina de7o yezana yi eroday garkk yhay yinttis ta xaafeeza.
14 Xooss shene garkk abikka eza nu woossiko, E si7izana nu ammaniza.
15 Nuunii woossiza ubba E si7iza eriko, nuunii woossiza baz E inggodana eriza.
16 Oonkka fa isha yhayiqos helthowa nagara oothodar bi7iko, Xooss ees woossodayis beeziza. Yhayiqo helithiza nagara ootheezayis Xoossii de7o inggoda. Yhayiqo helthiza nagara yeza. Taanii yinttan yeyis Xooss woossoytta gamii.
17 Iita ooso ubbay nagara, zin yhayiqo helthowa nagara yeza.
18 Xooss Na7ay Yesuus Kiristtoosa eza naagizay gishos Xooss na7a maaqqeez oonkka nagarara ubba wode yezowaza nuunii eriza. Xalahe eza qohodayis danda7ooya.
19 Nuunii Xoossis maaqqeezannee yha kunth alamay Xalahes haarinttizana eriza.
20 Nuunii tuma Xoossa eroday garkk Xooss Na7ay ye7eezannee nuus akaaka inggeezana nu eriza. Nuunii e na7a, Yesuus Kiristtoosarannee tuma Xoossar pettipettethi yeza. Yesuusa tuma Xoossinnee medhina de7o.
21 Ta na7untho, eeqitayis goyinopp yi haakkoytta.

5:11 Wan. 3:36

Waannisa Xaafeez Nam7intho Kiita

Gelo

Waannisa xaafeez nam7intho kiita, Yesuusa hawaare maaqqeez cimay, Waannisa xaafeeza. Xaafintteezaykka maraxintteez godattatisinne I na7itayis. Oonii eree, yeykka pettii woosa keethatisinnee ize goynniza asayis maaqqekka attaamii. Yha qanthi kiitay xaafintteezay, unttii woli siiqinttod garkk akaakisodayisinnee worddo asitamaaritayppennee u timirttaypp naaginttoday garkk qofisodayisi.

2 Waannisa kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1-3*
Siiqo ubbaypp aadho *4-6*
Worddo timirttaypp naagintto *7-11*
Kustte qofa *12-13*

1 Ta cimay maraxintteez godatatisinnee i na7itayis kiitteez kiita. Ta aadda
baazin tuma erizitay ubbay yinttan dosiza.
2 Yha tumay nuur yeza gishonnee tiinasi medhinaskka nuur yezoday
gishos taanii yinttan turo dosiza.
3 Xooss Adaypp e Na7a Yesuus Kiristtoosapp aadho keehatithay,
maarotithayinnee sarotithay tumarannee siiqor wolla nuur maaqqo.

Tumabaggannee siiqo bagga

4 Aday nuna azazeezayigarkk, ne na7itaypp pettay pettay, tumar miinggii
eqqeezana bi7ii taanii lo7ith ufaytteeza.
5 Godattee, yhattekka nuunii ubbay pettay petta siiqoday garkk taanii nena
woosiza. Yha azazay tiinapp nuur yeza azazopp attin taanii nees xaafizay
oroth azazo baaya.
6 Tuma siiqqay nuunii Xooss azaza folo. Ma tiinapp yi si7eezay garkk e
azazay, yi ubbay siiqor yezoday garkkes.
7 Yesuus Kiristtoosa as maaqqii ye7eezana ammanoowa, balethiza gaame
asitay, alamel denddeeza. Yeyigarkk as oonkka balethizayannee Kiristtoosa
morkke.
8 Yi ootheez kunth woyita ekkodayis miinggoytta. Yi ootheezay dhabaa-
may garkk naaginttoytta.
9 Kiristtoosa timirttayid miinggii eqqozayirannee E timirttaypp haakkitar
yhanigiza athayir Xoossii baaya. Kiristtoosa timirttayid miinggii eqqeezayir
Adayinne Na7ay yeza.
10 Oonkka yinttiko yi7ttar yha timirtta ekkekka yi7iko, yi kara gelssipate;
sarokka giipatte.
11 Eza saro giz oonkka e iita oosayid ezar shaakinttiza.

Wurssith saroth

12 Taanii yinttis xaafodayis koyeez gaame baz yeza, zin worqqater xaafo-
dayis koyooya. Nu ufayssay polinttoday garkk yinttar woli hellii odinttodayis
yinttiko yhanigoda gi qoppiza.
13 Xoossii dooreez ne mishitii na7itay nena saro yeegiza.

1:5 Wan. 13:34; 15:12, 17

Waannisa Xaafeez Hayidzintho Kiita

Gelo

Waannisa kiita hayidzinthana, Yesuusa hawaare maaqqeez cimay, Waannisa xaafeeza. E xaafeezayikka Gaayoosa giz pettii woosa keeth aqqisizayisii. Xaafay pettii baggar Gaayoosa hara ammanizita maaddeez gishos eza galatiza; ma hara baggar Diyotirafiisa ginttinttiza woosa keetha halaqa maaqqodayis koyeez desha athaypp naaginttoday garkk qofisiza.

3 Waannisa Kiitay aykkeez qofita

Gelo *1-4*
Gaayoosa galatintto *5-8*
Diyotirafiisi borintta *9-10*
Dimexiroosii galatintto *11-12*
Kustte qofa *13-15*

1 Taanii woosa keeth cima, tuma dosiza Gaayoosas kiitteez kiita.
2 Ta siiqayo, neenii ne shemppayir lo77o yezana ta ereezay garkk nees gallay lo77o yezoday garkkennee ne oothizabazay suuroday garkk nees Xoossa woosiza.
3 Pettii pettii ammaniza asitay yi7ii, ubba wode neenii tumar yezannee ne tumatithayibagga markkatteez wode taanii gaame ufaytteeza.
4 Ta na7itay tumatithar yeza si7izaypp aath, tana ufayssiz abaz baaya.

Gaayoosa galatintto

5 Ta siiqayo, unttii nees imathe maaqqikokka, neenii ammaniza asayis ammanthiza ooso oothiza.
6 Unttii ne siiqaybagga woosa keetha markkeeza. Yhattekka unttii yhanigodar oge Xoossii dosizay garkk udii unttan maaddiko ne lo77o oothiza.
7 Unttii Kiristtoosas oothodayis kezii, ammanoowa asitaypp akkokka ekkekkaya.
8 Nuunii tuma oosa unttara pettipp oothodayis yhay garkk asita maaddodayis beeziza.

Diyotirafiisannee Dimexiroosa

9 Taanii woosa keethitayis dabddaabbe xaafeeza, zin unttal halaqa maaqqodayis koyeez Diyotirafiisa nuunii giza ekkekkaya.
10 Yeyi gishos, taanii ged yhanigodar E nuul afa odinttiza iita odannee E ootheez oosa ododa. E yeyi guuxiz gi, nu ishitay yhammada mokkooya. Hara attozin, unttan mokkodayis koyizitakka kayi woosa keethaypp kesseeza.
11 Ta siiqqay, lo77o baz aazobapp attin iita baz aazippe. Lo77o baz oothiza oonkka Xooss as, zin iita baz oothiza oonkka Xooss erooya.
12 Dimexiroosa lo77o as maaqqeezana as ubbay markkattiza. Tumay fa ommas ebaz markkattiza; nuukka ebaz markkattoda; nu markkatithay tuma maaqqeezana yi eriza.

Wurssith sarotho

13 Taanii nees xaafodayis koyeez gaame baz yeza, zin worqqater xaafodayis koyekkaya.
14 Zini taanii ukker woli helii be7adayis qoppiza; ye wode nuunii odinttoday.
15 Saray nees maaqqo.

1:1 Haw. O. 19:29; 16:23

Ne dabbitay nena saro yeegiza. Nu dabbita ubba u suntha suntha xeegii «Saro geeza» yeegoba.

Yihuda Xaafeez Kiita

Gelo

Yihuda kiitay xaafintteezay, ammanekkazar ammaniza asii aazii worddo timirtte zeriz asitaypp kiristtaanitay naaginttod garkk akaakisodayis. Yha haata kiitay fa gancce aykkeez qofay nam7intho Phixiroosa kiitana aaziza. Xaafay, «Ammaniza asis Xoossii lammamayis pettii toke inggintteez ammanossi miinggii olinttoytta» yeegii nabbabizita miinthii qofisiza.

Yihuda kiitay aykkeez qofita

Sarotho *1-2*
Worddo asitamaaritay timirttennee u fokith *3-16*
Ammano naagod garkk inggintteez zore *17-23*
Galata woosa *24-25*

1 Ta Yihuda, Yesuus Kiristtoosa ayllay, Yayqqooba ishay;
Xooss xeegeezitayis, Xooss Aday dosizitayissinnee Yesuus Kiristtoosar naaginttezitayis yha dabddaabba yinttis xaafiza.
2 Maarotithi, sarotithinnee siiqo yinttis kumo.

Worddo asitamaarita

3 Ta siiqo ishitayyo, nu pettipp wolla shaginttiza faxotithay bagga yinttis xaafodayis ta iita amotteeza Zin ammaniza asayis lammamayis pettii toke inggintteez ammanayis olinttoday garkk yinttan zorttar xaafodayis taas koshshiza baz maaqqeeza.
4 U pirdday binipp xaafinttii betteez pettii pettii asitay ookka erekkazin yi gancce zurqinttii geleeza. Unttii Xooss eroozita, u nu Xoossay aadho keehetitha gase udii ganccer tuna baz udiza. Fa aaddas kaatinnee Goda maaqqeez, Yesuusa Kiristtoosa kaddiza.
5 Yha ubba pettii toke eriza baz maaqqikokka, Goday Isreele asa Gibxxe biittapp wayizii kesseezako, ma guyepp ammanoozita dhabiseeza ta yinttan akaakisodayis koyiza.
6 Fa yezabessa ashshii, paasi inggintteez mawuta naagekka kiitanchchita, gita pirdde gallas hellodayis Xoossay unttan dhuma gancce medhinas santhalaater accii gaddeeza.
7 Yey garkk, Soodomannee Gamoora asitaynnee u lanqqe yez katamitayid yez asitay lagiteeza; lagitar wolla tuna beezoowa baz ootheeza. Unttii medhinas tama gancce seerinttizitayis aaziso maaqqeeza.
8 Yey garkkekka, yha elimotizitay fa asha tuniseeza; mawuter yez adita leqqiza; salo yez bonchintteez medhetithitakka cazhiza.
9 Kiitanchchitay halaqa Mika7eelekka Muse ahayis Daabuloosar palameez gallas «Goday nena seero» yeegeezapp attin ezal afa cazhzhodayis koyekkaya.
10 Zin yha asitay paas eroowa baz ubba cazhiza; ma unttii wozina baa mehe garkk medhetithayir erikokka, iza unttan dhabisoda.
11 Unttan ayye! U Qaa7eela oge yhanigeeza. Miishe koyii Balaama garkk buuta gancce wodhdheeza. Qore Xoossal afa denddeezay garkk u Xoossal denddii dhabeeza.
12 Yha asay, yeella bayth yi siiqo imato miiz aqo yinttar maadayis bettii qayixinttiza laafita. U fabaz adas qoppizita. U carkko garkkennee ira baa

---

1:1 Mat. 13:55; Mar. 6:3 **1:5** Kes. 12:51; Tay. 14:29-30 **1:7** Medhe. 19:1-24 **1:9** Daan. 10:13, 21; 12:1; Wan. Qon. 12:7; Nam7i. 34:6; Zak. 3:2 **1:11** Medhe. 4:3-8; Tay. 22:1-35; 16:1-35

shaara garkke. Ma aafiz wode aafe aafekkazar, xaphor shodinttii, nam7i toke meleez mith garkke.
13 U eni7iza abba zulo garkk fa yeellas gappunttizita. Unttii medhinas linxxi geez dhuma naagiz daaburiza xoolinttita.
14 Addaamepp aykkii, laappuntha yeletithi maaqqeez Heenooke, yha asay baz tinbbite odittar, «Yeezako, Goday, fa gaame mukule geeshshitayir ye7oda.
15 As ubba pirddoda; ubba u ootheez iita ootho ubbay gishonnee erttar u Xoossal odintteez iita oday ubbay gisho pirddoda» yeegeeza.
16 Ye asay ubba wode zigirizitannee oda koyizita. Ma fa iita amo kaalliza; paas ceeqqinttiza fana adiza baz denggodayis hara asita geshinttiza.

Naagisonnee zore

17 Zin ta siiqitayyo, nu Goda Yesuusa Kiristtoosa hawaaritay tiin yinttis odeez qaala akaakoytta.
18 U, «wurssith wode, Xooss shenepp haakkii fa amo kaallii toochchizitay ye7oda» yeegeeza.
19 Ye asay as gancce phalqqithi medhdhizita, fa asho amos moddinttizitannee geeshsha Ayyana baazita.
20 Zin ta ishuntho, geesh maaqqeez yi ammanattir dichchodayis mingoytta; ma geeshsha Ayyana wolqqar woossoytta.
21 Yinttan medhina yeziz yessiko helithod nu Goda Yesuusa Kiristtoosa maarotitha naagttar yinttan Xoossay siiqayir naagoytta.
22 Se77iza asayis qadhdhoytta.
23 Pettii pettii asa tamapp kessii ekkoytta. Ma yeypp iita amor tuneez u afila ixxittar hara asayis yashshar maaroytta.

Galata woosa

24 Yi fokkaamay garkk oothodayisinnee boro baazita, ufayisar kumeezita uddii fa bonchcho tiina yinttan shiishodayis danda7iza,
25 nuna ashshiza pettii Xoossayis, nu Goda Yesuusa Kiristtoosa baggar bonchcho, deette, wolqqa, mawute, binikka, yhattekka, medhinasikka eesi maaqqo. Amin77ii.

1:14 Medhe. 5:18, 21-24 **1:18** 2 Phix. 3:3

Waannisa Qonccithayis

Gelo

Waannisa qonccithay, ammaniza asay Yesuus Kiristtoosana paas God udii ammaneez gishonnee, geeshshetithar yezeez gishos unttan metonnee waaye helleez wodayid xaafintteeza. Xaafay caddii be7eez aafe qofay, ammaniza asay ufayssay kunthi maaqqoday garkk unttan minthathii, unttan helleez bayi7ithi baggannee meto gancce fa ammanayir miinggii eqqod garkk denthithodayisii.

Yha Maxaafayis undenna kifilitay gaamennee kaali kaallii qoncceez qonccithita aykkiza. Yha qoncithitay ye wode yez asayis geliza, zin yhankkitayis xuura maaqqii gam7izannee Unttii aaziso misiler odintteeza. Mazmuure azimaachche maaqqii maaqqii yexxinttizay garkk, ye maxaafayid yez waanna qofitay duma duma qonccithitay baggar duma duma oger maaqqii maaqqii shiiqeeza. Yha maxaafay bili7ithayis duma duma qofay yezikokka, ees waanna qofay qoncce. Yeykka, «Xoossii Goda Kiristtoosa baggar lamisowa oger fa morkkita, Xalahera gujjii, pettii tokennee wurssii gamoda. Ye gamithaypp guye, ees ammaninttii yezeez fa baggita oroth salonnee oroth sa7a anjjo laatisoda» yeegizaya.

Waannisa qonccithay aykkeez qofita

Gelo *1:1-8*
Laappun woosa keethitayis inggintteez kiitannee bilitha *1:9-20*
Laappun woosa keethitayis xaafintteez kiitita *2:1—3:22*
Zufaane, xaath maxaaferannee Laappun maatamita *4:1—8:1*
Laappun naassitta *8:2—11:19*
Dawannee nam77ii do7ita *12:1—13:18*
Duma duma qonccithita *14:1—15:8*
Laappun Xooss kachchii xuu7ita *16:1-21*
Baabiloone dhaba, do7annee worddo nabennee daabuloosa gamintta *17:1—20:10*
Wurssith pirdda *20:11-15*
Oroth salo, oroth sa7annee oroth Yerusalaame *21:1—22:5*
Kustte qofa *22:6-21*

1 Ellera hanodayis yeza baz fa ayllita beezoday garkk Xoossii ees inggeez Yesuus Kiristtoosa qonccithay yhaya. Yesuusa fa kiitanchcha kiittii, fa aylle Waannisas qonciseeza.

2 Waannisa Xoossa qaala, Yesuus Kiristtoosa ootheezibazinnee be7eezi baz ubba markkatteeza.

3 Yha ubbay hanodayis wode helleez gishos yha tinbbite qaala nabbabiza ookka anjjintteezaya. Ma yha qaala si7izitayinnee xaafintteez kiita naagiza ubbay anjjetteezita.

Laappun Iisa woosa keethitayis kiitintteez sarotho

4-5 Yha dabddaabbay, Waannisapp, Iisa biitta yez laappun woosa keethitayis xaafintteeza. Binkka, yhattekka yez, tiinapekka ye7odayis yez Xoossaypp, ma e zufaanay tiina yez laappun ayyaanataypp, yhay garkk, yhayiqoppe dendor tiina maaqqeezaypp, sa7a kaatita moodiza ammanintteez markka maaqqeez Yesuus Kiristtoosapp, aadho keehatithinnee sarotith yinttis maaqqo.

1:4-5 Kes. 3:14; Wan. Qon. 4:5

Yesuusa nuna dosiza, ma fa suuthar nagara aylletithap nuna wozii kesseeza.
6 Nuunii Yesuus Kiristtoosa Adayis Xoossayis oothoday garkk nuna
kaatetithitannee qeesita maheez Ees medhinappe medhina hellodayis
bonchchonnee wolqqa maaqqo. Amin77ii.
7 Yikkee, Yesuusa shaarara ye7oda. As ubbay hara attozin, eza caddeez
asaykka eza be7ada. Sa7all yez as ubbay e gishos yeekkoda. Yeyi tuma
hanoda! Amin77ii.
8 Binkka, yhattekka yezay, tiinapekka ye7od Goday, Ubbapp Wolqqama
Xoossay, «Alfannee Oomega tana»* yeegiza Goday Xoossay.

Kirissttoosa qonccithar benttith

9 Taanii, Waannisa, yi ishay, yinttar pettipp Yesuusar e meto, e
kaatetithannee e danda7a be7eeza. Taanii Xooss qaala gishonnee
Yesuusabaz markkatteez gishos Piximo giz haathar marintteez biittal ta
yeza.
10 Goday gallas ta Ayyanar yeza; taapp guyer tutulo pugo garkk gita giirthi
ta si7eeza.
11 Ye giirthay tana, «Ne bi7izana maxaafayid xaafii, Iisa yez laappun woosa
keethitayis, Efesoones, Samirnneesas, Pherggamoonas, Tiyaixiroonas, Sard-
deesas, Filaadelfasinnee Loodoqas dakkoba» yeegeeza.
12 Taanii taas odiza giirtha be7adayis guye maaqqii xomppe gaddiz laap-
pun worqqa kochchita be7eeza.
13 Ye kochchitay gancce as na7a aazizana ta be7eeza. E aduss afila fa toke
helthii ma77eeza, worqqa danccor fa tira dancceeza.
14 E ommayinnee e binnanay booth dur ikise garkkennee shachch garkke;
e aafaykka tama lathi aaziza.
15 E tokay tamar teeleez zoqqeez naase biraata aaziza; e girthaykka gita
gaame haathitay ooshshich garkke.
16 E fa ushachch kusher laappun xoolinttita aykkeeza. E doonaypp nam7i
baggar leefintteez oco mashsha kezeeza. E sinay seeta gallasa awa aafe
aaziza.
17 Taanii eza be7eez wode yhayqqeez as garkk hanii e toke achcha pok-
keeza. E fa ushachcha kushe taal afa gaddii, «Yashittippe; Tiinay Wurssithay
tana.
18 Taanii yezaya; taanii yhayqqeeza zin medh medhinaskka path yeza.
Yhayiqonnee Si7oole qulppe ta kushe yeza.
19 Yikkee, yhatti hanizabazinnee tiinapp hanod baz ne be7eezi baz
xaafoba.
20 Neenii ta ushachch kushayid be7eez laappun xoolinttitannee laap-
pun worqqa kochchitay bili7ithay yhay: Laappun xoolinttitay laappun
woosa keethitay kiitanchchita; laappun worqqa kochchitay laappun woosa
keethita.»

2

Efesoone woosa keethis kiitintteez kiita

1 «Efesoona woosa keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.

1:4-5 Isa. 55:4; Maz. 89:27 **1:6** Kes. 19:6; Wan. Qon. 5:10 **1:7** Daan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luq. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Wan. 19:34 **1:8** Wan. Qon. 22:13; Kes. 3:14 * **1:8** *Alfannee Oomega:* Girike doonar Alfannee Oomega koyronnee wurssitha pidaalita; birshshethaykka dendonnee wurssithii guussii. **1:13** Daan. 7:13; Daan. 10:5 **1:14** Daan. 7:9 **1:15** Iziqe. 1:24; 43:2 **1:17** Isa. 44:6; 48:12; Wan. Qon. 2:8; 22:13

Fa ushachch kusher laappun xoolinttita aykkeezayinnee laappun worqqa kochchitay ganccer yedhdhizay yhay garkk yeegiza:

2 Taanii ne oosa, ne daaburannee ne garzha eriza. Neenii iita asitay-ibagga garzhodayis danda7ekkaza ta eriza. Ma hawaare baazir fana, hawaare gizita pilagii erii unttii worddanicho maaqqeezana denggeezana ta eriza.

3 Neenii garzhor miingeezanannee ta sunthay gishos doli7ekkazar meto ekkeezana ta eriza.

4 Hano zin, yhatti ta nena borizabaz yeza; yeykka neenii ne tiina siiqa ashsheeza.

5 Yikkee, ne ab garkk dhoqqa aqopp pokkeezako qopoba! Maarotith geloba; neenii kase oothiza oosa oothoba. Yeya ubba ne oothaam ixxikko ta neeko ye7oda. Neenii maarotith gelaam ixiko, ne xomppe gaddiza kochcha ya aqaypp ekkoda.

6 Yhatti ta nena nashshichchiza pettibaz yeza; ta ixxiza Niqolawutay oosa neekka ixxeeza.

7 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7odayis haye yez oonkka si7o. Gameez oonkka Xooss gennette yez de7o mith aafepp maaday garkk mawute immada.

Samirneesa woosa keethis kiitintteez kiita

8 «Samirnneesa woosa keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.

Tiinayinnee wurssithay, yhayqqeezaynnee yhayiqopp denddeezay yhay garkk yeegiza:

9 Taanii ne metannee ne manqqotitha eriza; maaqqozin neenii dure. Xalahe maabara yezitay, Ayihude baazin fana Ayihude gizitayi nena cazhiza cashsha ta eriza.

10 Neenii ekkodayis yez meta yashittippe. Daabuloosa yinttipp pettita pettita faaccodayis achch keeth gelisoday; taphphii gallas hellodayis yi metinttoda. Yhayqqod hellodayis ammanintteeza maaqqoba; ta nees de7o zawude inggoda.

11 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz haye yez oonkka si7o. Gamiz oonkka nam7intho yhayiqor qohinttenna.

Pherggamoona woosa keethis kiitintteez kiita

12 «Pherggamoonee woosa keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.

Nam7i baggar leepintteez mashsha yezay yhay garkk yeegiza:

13 Taanii ne yez aqa eriza; neenii Xalahe zufaanay yez aqo yeza; ta suntha ne miinthii aykkeeza. Hara attozin, Xalahe yez yi katamayi yhayqqeez taas ammanintteez markkay, Antiphaasa, yez wodekka ammana ashshekkaya.

14 Hano zin, ta nena boriza pettibazii yeza. Yeykka Isreele asay eeqas yarshshintteez katha mi tunodagarkkennee iita oosos zhimbaro nagara oothod garkk Baalaqana taamarsseez Balaama timirtta ekkeez pettii pettii asitay neera yeza.

15 Yey garkkekka, Niqolawitay timirtta tamaariza asitay neera yeza.

16 Yeyi gishos, neenii ne nagaraypp maaqqoba. Yeyi hanaam ixxiko, ta neeko ellisii yi7ii ye asita ta doonaypp keziz qaala mashshayir oloda.

2:7 Medhe. 2:9; Wan. Qon. 22:2; Iziqe. 28:13; 31:8 **2:8** Isa. 44:6; 48:12; Wan. Qon. 1:17; 22:13
2:11 Wan. Qon. 20:14; 21:8 **2:14** Tay. 22:5

17 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz hayer yez oonkka si7o. Gamiz
ooskka qosinttii yez manna* immada. Oroth sunthay xaafintteez booth
shuchcha ta ees immada. Yeya ekkizaypp attin hara oonkka erooya.

Tiyaxiroona woosa keethis kiitintteez kiita

18 «Tiyaxiroona woosa keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.
Tama lath aaziz aafe yezay, ma tamar teeleez naase biraata aaziz tok
yezay, Xooss na7ay, yhay garkk yeegiza:
19 Taanii ne oosa, ne siiqa, ne ammana, ne Xoossis oothizayannee ne
garzha eriza. Neenii tiina oothizaypp yhatti aadho oothizanakka ta eriza.
20 Hano zin, ta nena boriza pettibaz yeza; fana nabe giz asit, Elzabelii
bagga, shenakko gi asheeza. Ye asita eeqas yarshshintteez katha mi
tunoday garkkennee lagitod garkk udii ta ayllita balitheeza.
21 Iza fa nagaraypp maaqqoday garkk ta iis wode inggeeza, zin iza
maaqqodayis koyekkaya.
22 Yeyi gishos ta izo iita hargger arssal oloda. Iir lagitizitaykka fa iita
oosaypp maaqqaam ixxiko; iita metol oloda.
23 Taanii I na7itakka wodhoda; ma woosa keeth ubbay ta as qofannee
as wozina erizaya maaqqeezana eroda. Ta pettayis pettayis e oosay garkk
immada.
24 Tiyatiroona yez yhankkita, ye iita timirtta ekkekkazitaynnee, «Xalahe
gita xuura» ginttinttiz yha timirtta tamaarekka yinttan hara deexo toofo
toossaamii.
25 Hano zin, ta ye7od hellodayis yinttis yeza baz miinthii naagoytta.
26 Gamizayinnee wurssith hellodayis taas kiitinttiza ooskka woya ub-
bayil mawute immada.
27 «‹E unttan biraata gufera haaroday;
zhiicepp oothintteez miishe garkkekka tinchchii liqisoda.›
Ye mawuta taanii ta adaypp ekkeez mawutay garkke.
28 Ma ta ees bakkala xoolintto immada.
29 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz haye yez oonkka si7o.

3

Sarddeesa woosa keethis kiitintteez kiita

1 «Serddeese woos keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.
Laappun Xooss ayyaanitannee laappun xoolinttita aykkeezay yhay
garkk yeegiza: Taanii ne oosa eriza; sunthis ne path yeza zini, ne
yhayqqeeza.
2 Barkkoba! Yhayqqodayis helleezitanne atteez Xiqqa wolqqa
minthoba. Ne oosay ta Xoossay tiina folo maaqqii benttekkaya.
3 Yikkee, ne ekkeezibazinnee si7eezibaz akakoba; naagoba; ne na-
garaypp maaqqoba. Neenii barkkaam ixxiko ta ne qopekkazin kayzo garkk
neeko ye7oda; ta aba wode ye7odazako ne erooya.
4 Zini fa ma7o qitisoowa xiqqa asitay Sarddeesa yeza. Unttis beeziza baz
maaqqeez gishos booth ma7o ma77ii taar yedhdhoda.
5 Gamiz oonkka unttiisay garkk booth ma7o ma77oda. Taanii e suntha
de7o maxaapaypp uccaamii. Taanii ta Aday tiinannee ta Aday kiitanchchitay
tiina E tabaz maaqqeezana markkattoda.
6 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz hayer yez oonkka si7o.

---

* **2:17** *Manna:* Isreele asay liizho biitta yedhdhodar salopp Xoossii unttis inggeez duma katha woy kiitanchcho quma. **2:17** Kes. 16:14 **2:20** 1 Kaat. 16:31; 2 Kaat. 9:22 **2:23** Maz. 7:9; Erim. 17:10; Maz. 62:12 **2:26** Maz. 2:8-9 **3:3** Mat. 24:43 **3:5** Kes. 32:32

Filaadelfa woosa keethis kiitintteez kiita

7 «Filaadelfa woosa keeth kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.
Geeshshinnee tumanchchay, Dawute qulppe fa kushe aykkeezay, yhay garkk yeegiza: e gorddin oonkka dooyodayis danda7ooya; ma E dooyin oonkka gorddodayis danda7oowa.
8 Taanii ne oosa eriza; yikkee ta ne tiina oonkka gorddodayis danda7oowa dooya penge gaddeeza. Ne wolqqay xiqqa maaqqikokka, ta qaala naageeza; tana kaddekkaya.
9 Ayihude baazar fana Ayihude giz wordditannee Xalahe baggita neeko ko7odannee ne tiina xugunthoda. Ta nena dosizaya unttan erisoda.
10 Neenii, ‹Garzhoba› gi ta kiitteez kiita naageez gishos kunth alama faacodayis ye7od waaye wodaypp taanii nena naagoda.
11 Taanii ellisii ye7od; oonkka ne zawuda ekkaamay garkk nees yeza baz miinthii aykkoba.
12 Gameezana ta Xooss kara tuuss udoda; e ezayid medhinas yezoda. Taanii ta Xoossay sunthannee ta Xoossay katamay suntha ezal afa xaafoda; izakka ta Xooss kalepp wodhdhiz oroth Yerusalaame. Ma ta ta oroth sunthakka ezal afa xaafoda.
13 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz haye yez oonkka si7o.»

Loodoqa woosa keethis kiitintteez kiita

14 «Loodoqa woosa keetha kiitanchchayis yhay garkk yeegii xaafoba.
‹Amin77ii› maaqqeez ammanintteez tuma markkay, Xooss medhetith ubba haarizay yhay garkk yeegiza:
15 Taanii ne oosa ubba eriza; neenii irxxa woy misha maaqqekka; neenii nam7aypp petta maaqqiko lo77o!
16 Neenii irxxa woy misha baa boli7o maaqqeez gishos ta nena ta doonaypp cuttodayis haniza.
17 Yikkee, neenii, ‹Taanii dure, gaame shalor yeza, taas abikka paccekkaya› ne yeegiza. Zini neenii sonqqeezaya, manqqo, to7annee kallotteezana maaqqeezana erooya.
18 Yeyi gishos, ne duritodayis tamar geezheez worqqa, ne yeella kallo kammodayis booth ma7onnee loyth be7adayis maaddiza aafe dhale taapp wonggoday garkk ta nena zoriza.
19 Ta ta dosizita kacizannee seeriza; yikkee luuloba; ne nagaraypp maaqqoba.
20 Yeezako, ta baler eqqii xeegoda. Oonkka ta xeessa si7ii, gazara dooyiko, ta eeko geloda; ezar pettipp katha maada; eekka taara pettipp maada.
21 Ta gamii ta Adayira e zufaanayel betteezay garkk gameezay taara ta zufaanayil bettoday garkk mawute inggoda.
22 Ayyanay woosa keethitayis gizibaz si7iz hayer yez oonkka si7o» yeegeeza.

4

Salo yez goynno

1 Yeypp guye, taanii be7eeza, salo dooyintteez penge yeza. Ma ta tiina si7eez tulitulo girss garkkezay taako, «Yhankka kezoba; yhaypp guye, hanodayis yeza baz ta nena beezoda» yeegeeza.

3:7 Isa. 22:22; Iyo. 12:14 **3:9** Isa. 49:23; 60:14; Isa. 43:4 **3:12** Wan. Qon. 21:2; Isa. 62:2; 65:15
3:14 Aazi. 8:22 **3:19** Aazi. 3:12; Ibr. 12:6

2 Ye wode ta Ayyanar kumii yeza. Yikkee, salo zufaane be7eeza zufaanayil
afa petta beteezana be7eeza.
3 Ye betteezay malay iyasiphedennee sarddiyoona giz al7o shuchchay
garkk. E zufaanay yuushayid al7o mergede shuchch aaziz zuullay yeza.
4 Ye zufaanay yuushayid laatamannee oydd zufaanitay yeza; unttal afa
booth ma7o ma77ii, ommal worqqa zawude gaddeez laatamannee oydd
cimitay betteeza.
5 Zufaanaypp zeelinth, dada guumthinnee saaritha keziza. Zufaane tiina
laappun poo7iza tama xomppitay yeza; unttii laappun Xooss ayyanita.
6 Zufaanay tiina birille aaziza fociz burccuko abbay yeza.
Tiinarannee guyer aafe kumeez shemppor yez oyddii medhetithitay zu-
faanay yuushayirannee zufaanay gancce yeza.
7 Tiina medhetithay gaammo aaziza; nam7inthay gemate aaziza;
hayidzanthay tiinayir as aaziza; ma oyddinthay piradhdhiza ankko aaziza.
8 Oydd medhetethitay pettayis pettayis usuppun qefitay yeza; ye qefitay
afa baggarannee oommo baggar aafe kumeeza. Unttii qammannee gallas
gachchekka,

«Geeshshayyo, geeshshayyo, geeshshayyo,
Godayyo, Ubba haariza Xoossayo,
Binkka, yhattekka yezayo, tiinapp ye7odayyo»

gachchekkazar yeegiza.
9 Ye medhetethitay zufaanayil beteezayinnee medhinas yezayis Saaba,
bonchchonnee galata inggeez wode
10 laatamannee oydd cimitay zufaanel beteezannee medhinas yezay tiina
xuggunii goynneeza; fa zawude zufaanay tiina gaddii,
11 «Nu Godayyo, nu Xoossayo,
Neenii ubba medhdheeza;
ubba baz ne shene garkk haneezay garkk
neenii bonchcho, teemannee wolqqa ekkodayis beeziza»
yeegeeza.

5

Maxaafannee Dura

1 Yeypp guye, zufaanayil afa betteezay ushachch kushayid gancceranee
afar xaafinttii laappun maatamer gorddintteez xaath maxafitto ta be7eeza.
2 Pettii mino kiitanchchay fa qaala dhoqq udii, «Maatama bilodayisinnee
maxafitto dooyodayis beezizay oonoo?» yeegii awaajjodar ta be7eeza.
3 Zini salo maaqqin sa7a woy sa7app oommo maaqqin ye xaath maxafitto
dooyodayisinnee i gancca be7adayis danda7eez oonkka baaya.
4 Xaath maxafitto dooyodayisinnee i gancca be7adayis beeziza as dhabeez
gishos ta iita yeekkeeza.
5 Ye wode, cimataypp pettay taako, «Yeekkippe! Yihuda zerethi maaqqeez
gaammay, Dawute sheeshay, laappun maatamita billodayisinnee maxatto
dooyodayis danda7eeza» yeegeeza.
6 Yeypp guye, zufaanayil oyddii medhetethitayisinnee cimitayis gancce,
shukintteez Dur garkk eqqeezana ta be7eeza. Ees laappun kacitaynnee laap-
pun aafitay yeza. Yeyititay sa7a ubbayil kiitintteez Xooss ayyaan laappunita.

4:2 Iziqe. 1:26-28; 10:1 **4:5** Kes. 19:16; Wan. Qon. 1:4; Wan. Qon. 8:5; 11:19; 16:18; Iziqe. 1:13; Zak. 4:2 **4:6** Iziqe. 1:22 **4:8** Iziqe. 1:18; 10:12; Isa. 6:2 **5:1** Iziqe. 2:9 **5:5** Medhe. 49:9; Isa. 11:1 **5:6** Isa. 53:7; Zak. 4:10

7 Ye Duray yi7ii, zufaanayil afa beteezay ushachch kushepp xaath maxafitto ekkeeza.
8 E ye xaath maxafitto ekkeez wode oydd medhetithitaynnee laatamannee oydd cimitay Duray tiinayid guphinggeeza. Unttii pettay pettay diithinnee geeshshitay woosa maaqqeez ixaannee kumeez worqqa shaate aykkeeza.
9 Unttii,
«Xaath maxafitto ekkodayis,
maatame bili7odayis nees beeziza.
Abis giiko, neenii shukintteezaya;
zerethi ubbaypp, duma duma doonapp,
yaritappennee kaatetith ubbaypp,
ne suuthayir Xoossayis wozeeza.
10 Nu Xoossayis kaatetithinnee qeese maaqqaday garkk udeeza
unttii biital afa kawutoda.
Unttikka gade ubba mooddoday»
yeegii oroth mazmuure yexxeeza.
11 Ta be7adar zufaanay, oyddii medhetithitaynnee cimitay yuushayid gaame kiitanchchitay yeza. U gaametithay mukulo toke mukulonnee taphphii mukulo toke taphphii mukulo maaqqeez giirtha si7eeza.
12 Ye kiitanchchitay dhoqq geez qaalar,
«Shukintteez Duray wolqqa, duretithii,
ecetithinnee minotithii, bonchcho, sabannee
anjjo ekkodayis beeziza»
yeegeeza.
13 Yeypp guye, sa7a, salo, sa7app oommorannee abba gancce yez medhetithii ubbay,
«Zufaanel afa beteezayisinnee Durayis,
galata, bonchcho, sabannee wolqqa
medhippe medhinas maaqqo»
yeegii yexxodar si7eeza.
14 Oyddii medhetithitaykka, «Amin77ee» yeegeeza; ma cimitaykka xuggunii goynneeza.

6

Maatamitay dooyintto

1 Duray laappun maatamitaypp petta dooyodar be7eeza. Ma oyddii medhetithitaypp pettay, dada garkk guumithar, «Yhana ye7oba!» yeegodar ta si7eeza.
2 Yeypp booth para ta be7eeza. Ye para toggeezay dongge aykkeeza; e ommayisi zawude inggintteeza. Eekka gamizaya maaqqii gamithapp gamthiko yhammadayis kezeeza.
3 Ma duray nam7intho maatama dooyeez wode nam7intha medhetithay, «Yhana ye7oba!» yeegodar si7eeza.
4 Ma hara siha zoqo para kezeeza. Ye para toggeezayis biittapp saro dhabisoday garkkennee asay woli wursoday garkk mawutennee gita mashsha inggintteeza.
5 Duray hayizdizintha maatama dooyeez wode hayidzintha medhetithay, «Yhana ye7oba!» yeegodar ta si7eeza. Yeypp karith para ta be7eeza; parayil betteezay fa kushe mizaane aykkeeza.

5:8 Maz. 141:2 **5:9** Maz. 33:3; 98:1; Isa. 42:10 **5:10** Kes. 19:6; Wan. Qon. 1:6 **5:11** Daan. 7:10
6:2 Zak. 1:7 **6:4** Zak. 1:7 **6:5** Zak. 6:2

6 Oyddii medhetithitay ganccepp kezeez giirth, «Bagga kilo gistte; pettii
dinnare, maakka pettii kilonnee bagga bangga pettii dinnare maaqqo. Zini
zayitennee woyne qohippe» yeegodar si7eeza.
7 Duray oyddintho maatama dooyeez wode oyddintho medhetithay, «Yhana
ye7oba!» yeegodar si7eeza.
8 Yeypp camppa para ta be7eeza. Ye para toggeezay sunthay yhayiqo; e
lassa Si7oole kaalliza. Unttis alamayis sikka ola, naye, gadorannee do7ar
wodhisoday garkk mawute inggintteeza.
9 Duray ichchintha maatama dooyeez wode unttii Xooss qaala odeez
gishonnee fa markkatithayir ammanintteez gishos shukintteez asay shemp-
pitay yarshsho aqopp oommo yezana ta be7eeza.
10 Unttii fa qaala dhoqq udii, «Ubba moodiz Godayyo, geeshshayyo, tu-
manchchayo, sa7a yez asayil afa ne pirddodayinnee nu suuthay gishos kushe
kessoday ayide?» yeegeeza.
11 Unttis pettayis pettayis booth aduss ma7o inggintteeza. Ugarkk hanii
yhayqqodayis beeziza u ayllitay zhamitayinnee ishitay taybay kumod hel-
lodayis xiqqa wode shemppoday garkk unttis odintteeza.
12 Duray usuppuntha maatama dooyeez wode ta be7eeza; biitta wolqqama
eni7o eni7eeza. Awa aafay kaaritii kaya afila aaziza. Aginaykka zoqqii suuth
maaqqeeza.
13 Wolqqama carkko carkkii balase mith eni7isin qami7e aafay gufizay
garkk salo xoolinttitay sa7all gufeeza.
14 Salay xaath maxaafe garkk xaaxinttii aadheeza; ambitayinnee haathar
marintteez biittitay fa aqaypp dhabeeza.
15 Gade kaatitay, gade haarizitay, olla kaalithizitay, duritay, wolqqamitay,
aylitayinnee, womaannitay kom7itayidannee ambal afa yez zaallitay gancce
qosintteeza.
16 Unttikka ambitaykonnee zaallitayko, «Nuul afa wodhdhoytta; nuna
qosoytta; zufaanel afa betteezay tiinayppenne Duray kachchaypp nuna
genthoytta.
17 U gita kachchii gallasay ye7eeza; oonoo danda7ii eqqoday?» u yeegeeza.

7

Xeetannee oyttamannee oyddii mukulo Isrelita

1 Yeypp guye, oydd kiitanchchitay oydd sa7a gontte eqqeezita be7eeza. Ye
kiitanchchitay sa7all afa woy abbal afa woy aba mithalkka afa carkkay oydd
sa7a gaxapp carkkaamay garkk aykkeeza.
2 Ma de7o Xooss maatame yez hara kiitanchchay awa kess baggapp kezo-
dar ta be7eeza. Ye kiitanchchay fa qaala dhoq udii, sa7annee abba qohodayis
wolqqa inggintteez oyddii kiitanchchitayiko,
3 «Nuunii Xooss ayllitay sinayid maatame gaddod hellodayis biitta woy abba
woy mitha qohipattee» yeegeeza.
4 Yeezin, taanii Xooss maatame sino gadintteezitay payida si7eeza.
Isra7eele kochch ubbaypp xeetannee oytamanne oydd mukulo asayis sinayil
maatame gaddeeza.
5 Yihuda kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Roobela kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Gade kochchapp taphpho nam77ii mukulo,

6:8 Iziqe. 14:21 **6:12** Wan. Qon. 11:13; 16:18; Isa. 13:10; Erim. 2:10 **6:13** Isa. 34:4 **6:14** Wan. Qon. 16:20 **6:15** Isa. 2:19 **6:16** Hosa. 10:8; Luq. 23:30 **6:17** Erim. 2:11; Mil. 3:2 **7:1** Erim. 49:36; Daan. 7:2; Zak. 6:5 **7:3** Iziqe. 9:4

6 Aseera kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Niftaaleme kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Minaase kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
7 Simoona kochchapp taphpho nam77ii mukulo;
Lewe kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Yisaakoree kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
8 Zaabiloone kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Yooseefa kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
Biinama kochchapp taphpho nam77ii mukulo,
asay sinayil maatame gaddeeza.

Booth ma7o ma77eez gaame woyita

9 Yeypp guye, zerethi ubbaypp, kaatetitha ubbaypp, kochch ubbayppennee duma duma doona odinttizitaypp zawa baa gaame woya ta be7eeza. Ye asay booth aduss ma7o ma77ii, zambba haye fa kushe aykkii, zufaanay tiinannee Duray tiina eqqeeza.

10 Unttii fa qaala dhoqq udii, «Atotith zufaanayil betteez nu Xoossayppenne Duraypp yi7iza» yeegeeza.

11 Kiitanchchitay ubbay, zufaanayisnnee, cimitayisinnee oydd medhetithitay yuushayir mari eqqeeza. Unttii zufaanay tiina xuggunii Xoossayis goynneeza.

12 «Amin77ii!
Anjjo, bonchcho, ecetith, galata, Saaba
wolqqa, minotithii medhinapp medhina hellodayis
nu Xoossayis maaqqo.
Amin77ee!»
yeegeeza.

13 Cimitaypp pettay taako, «Yha booth ma7a ma77eez asitay oonanttara? Unttii anapp ye7eenee?» yeegii ta oycceeza.

14 Taanikka mahii, «Godayyo, ne eriza» yeegeeza.

Eekka taako, «Yeyititay gaame waaye aadhii ye7eezita. Unttii fa ma7a Duray suuthar meeccii boothii udeeza.

15 Yeyi gishos,
«Unttii Xooss zufaanay tiina yezi
qammannee gallas e keetha eza goynneeza.
Ma zufaanayil afa betteezay unttis kamppa maaqqoda.
16 Yikkepp guye, unttii nayinttaamii, saaminttaamii.
Awa michakka unttan shocaamii.
17 Zufaanitay gido betteez Duray unttan heenggoda.
De7o pultto haathiko unttan kaalithoda.
Xoossii u aafaypp afuth ubba uccoda»
yeegeeza.

8

Laappuntha maatamay dooyintto

1 Duray laappuntha maatama dooyeez wode bagga saate maaqqodana salo cicirkk geeza.

2 Yeypp guye, taanii laappun tulitulitay inggintteez laappun kiitanchchitay Xooss tiina eqqeezana be7eeza.

3 Ixaannee cuyshiz worqqa qendele aykkeez hara kiitanchchay yi7ii, yarshsho aqay kalayid eqqeeza. E zufaanay tiina yez worqqa iqayil yarshsho

7:14 Daan. 12:1; Mat. 24:21; Mar. 13:19 **7:16** Isa. 49:10 **7:17** Maz. 23:1; Iziqe. 34:23; Maz. 23:2; Isa. 49:10; Isa. 25:8

aqayil afa geeshshitayis ubbayis woosara gujjii yarshshod garkk ees gaame ixaannee inggintteeza.
4 Ixaannee cuyay geeshshitay woosar pettipp kiitanchcha kushepp udee Xoossiko kezeeza.
5 Yeypp guye, kiitanchchay ixaannee cuyshiz qendela ekkii, ezayid yarshsho aqaypp qaaqa tama kunthi sa7a sulle dhugeeza. Yeypp dada, dada saarth, zeelinthinnee biita eni7o haneeza.

Laappun tulitulita

6 Yeypp guye, laappun kiitanchchitay aykkeez laappun tultulita puggodayis giigintteeza.
7 Tiina kiitanchchay fa tulitulo puggin shachchinnee suuthar walakintteez tama maaqqii sa7all wodheeza. Sa7as hayidzii kushepp pettay xuugintteeza; mithapp hayizhi kushepp pettay xuugintteeza; cil7o maata ubbay xuugintteeza.
8 Nam7intho kiitanchchay fa tulitula puggeez wode wolqqama amba aazizibaz tamar eexittar abba olintteeza. Yeyppe, abbaypp hayidzii kushepp pettay suuth maaqqeeza.
9 Abba shemppor yez medhetithitaypp hayidzii kushepp pettay yhayqqeeza; markkabitayppekka hayidzii kushepp pettay dhabeeza.
10 Hayidzintho kiitanchchay fa tulitulo puggeez wode zhabbe garkk eexiz wolqqama xoolinttay hathitaypp hayidzii kushepp pettayil afannee pulttitayil afa salopp wodhdheeza.
11 Ye xoolinttay sunthay Camo ginttittiza. Haathaypp hayidzii kushepp pettay canggiseeza; haathay canggeez gishos gaame asay ye haatha uzhii yhayqqeeza.
12 Oyddintho kiitanchchay fa tulitula puggeeza. Awapp, aginappennee xoolinttitaypp hayidzii kushepp pettay shocintteeza; u poo7aypp hayidzii kushepp pettay dhumeeza. Gallasaypp hayidzii kushepp pettay, qammapekka hayidzii kushepp pettay dhumeeza.
13 Yeypp pettii gollo salol dhoqq gi, piradhdhodar be7eeza. Ye gollay fa qaala dhoqq udii, «Atteez hayidzii kiitanchchitay fa tulitulo puggodayis yez gishos sa7a yez asayiko ayye! Ayye! Ayye!» yeegodar si7eeza.

9

1 Yeypp guye, ichchintha kiitanchchay fa tulitulo puggin salopp sul sa7a pokkeez xoolintta ta be7eeza. Ees wolqqama ciimmo olla dooyiza qulppe inggintteeza.
2 Ezii ciimmo olla dooyin dalgge tama ollapp keziz cuya garkk cuyay ye ollaypp kezeeza. Ya ollaypp keziz cuyayir awannee salay dhumeeza.
3 Ye cuyaypp boolitay biital kezeeza. Sa7a yez yhanigaricos yeza wolqqay garkk wolqqa boolitayis inggintteeza.
4 Xooss maatame sinol baa asay aaddapp attin sa7a yez maata woy mithii woy aba cil7obaz maaqqin qohaamay garkk boolitayis odinntteeza.
5 Boolitay asa ichchin agina hellodayis paxa kaa7oday garkk mawute inggeezaypp attin asa wodhoday garkk baaya. Yhanigarcco as dukkin zaamizay garkk boolitaykka dukkii zaamisiza.
6 Ye gallasitayid asay yhayiqo koyoda, zin denggena. Unttii yhayqqodayis amottoda, zin yhayiqo unttapp haakkoda.

8:5 Lewii. 16:12; Iziqe. 10:2; Kes. 19:16; Wan. Qon. 11:19; 16:18 **8:7** Kes. 9:23-25; Iziqe. 38:22 **8:10** Isa. 14:12 **8:11** Erim. 9:15 **8:12** Isa. 13:10; Iziqe. 32:7; Iyu. 2:10 **9:2** Medhe. 19:28 **9:3** Kes. 10:12 **9:4** Iziqe. 9:4 **9:6** Iyo. 3:21; Erim. 8:3

7 Boolitaykka olas giigii betteez para aaziza. Boolitay ommayil worqqa
zawude aazizabaz yeza; u aafayraykka as aaziza.
8 U binnannay maachch binnannagarkk adusse. U achchaykka gaammo
achch aaziza.
9 Unttis tiral gaddiza biraata xurure yeza; u qefitay giirthay olas gaallabiza
farannee fara gaare giirth garkk.
10 Unttis yhanigarcco goynno aaziz goynonnee dukkiza yiishshii yeza. Ye
goynayir ichchin agina asa qohoday garkk wolqqa inggitteeza.
11 Unttis kaati yeza; ye kaatay ciimmo olla kiitanchcha. E sunthay Ibraysxe
doonar Abddoona; ma Girike doonar Apholoona ginttittiza.*
12 Tiina ayyay aadheeza; yikkee, haga hara nam77ii ayyitay yi7iza.
13 Usuppuntha kiitanchchay fa tulitula puggeeza. Xooss tiina eqqeez,
worqqe yarshsho aqo yez oydd kacitaypp pettii giirth ta si7eeza.
14 Ye giirthay tulitula aykkeez usuppuntha kiitanchchayko, «Efiraxiise giz
damma haatha accintteeza oydd kiitanchchita bili7oba» yeegeeza.
15 Asaypp hayidz kushepp petta wodhoday garkk ye saatayis, ye gal-
lasayis, ye aginayisinnee ye laythayis giigii betteez oyddii kiitanchchitay
bili7intteeza.
16 Ola para toggiza olanchchitay taybay nam77ii xeet miloone
maaqqeezana ta si7eeza.
17 Ma ta qonccithar paritannee ye parita toggeez asa be7eeza. Ye asay
tiral gaddiza biraata xururay tama qaaqa garkk zoqo, yaakintte garkk karith
culukkonnee iride aaziz diinnee aaziza. Paritay ommay gaammo ommay
garkk; u doonayppekka tama, cuyannee diinnee kezeeza.
18 Paritay doonaypp kezeez tamayira, cuyayirannee diinnayir ya hayidzii
gaditayir sa7a yez asaypp hayizd kushep pettay yhayqqeeza.
19 Ya paritay wolqqay u doonayidannee u goynayil yeza. U goynaykka
shoosh omma garkk; u yeyir asa qohiza.
20 Yha gaditayir yhayqqekka atteezitay fa kushe oosaypp maaqqii
maarotith gellekkaya. Unttii tuna ayyanasinnee worqqapp, birapp,
naase biraatapp shuchchappennee mithapp, oosintteez eeqas goynniza.
Be7adayis, si7odayis, yedhdhodayis danda7oowa eeqayis goyinnitha
ashshekkaya.
21 Asay u shemppo wodheezayis, biteezayis, lagiteezayisinnee kastteezayis
maarotith gelekkaya.

10

Kiitanchchannee xaath maxaafe

1 Yeypp guye, shaara ma77eeza hara mino kiitanchchay salopp sa7a wod-
hdhodar ta be7eeza. E ommayil afa zuulla yeza. E sinay awa garkke; e tokitay
tama tuusitay garkke.
2 Ye kiitanchchay dooya yez pettii xiqqa xaath maxafitto fa kusher aykkii,
fa ushachcha toke abbal afa, fa haddirssa toka biittal afa esseeza.
3 Xaagiza gaammo garkk fa qaala dhoqq udii uukkeeza. E ukkeez wode
laappun daditay fa guumitha sisseeza.
4 Laappun daditay odintteez wode ta xaafodayis giigintteeza. Zini salopp,
«Laappun daditay odintteezana maatamer gorddobap attin xaafippe» yeegiz
giirthii ta si7eeza.

9:7 Iyu. 2:4 **9:8** Iyu. 1:6 **9:9** Iyu. 2:5 * **9:11** Abddoona guussay dhabisizaya guussii. **9:13** Kes. 30:1 **9:20** Maz. 115:4

5 Yeypp guye abbal afannee biittal afa eqqii, ta be7eez kiitanchchay, fa
ushachcha kushe salo udee miicceeza.
6 E miccii salonnee salo yez ubba, sa7annee sa7all yez ubba, abbannee
e gancce yez ubba medhdheez medhinas yez Xoossay sunthayir caaqqii,
«Yhaypp guye, gam7enna!
7 Zini laappuntha kiitanchchay fa tulitula sisiza wode Xoossii fa aylle
maaqqeez nabitay baggar qonccciseez xuura qofay polinttoda» yeegeeza.
8 Yeypp guye, «Abbal afannee biittal afa eqqeezay kiitanchchay kushe
dooyinttii yez xaath maxafitto ekkoba» yeegii nam7intho salopp taas ododar
ta si7eeza.
9 Taanii ye kiitanchchayko yhanigii, xiqqa xaath maxafitto inggoba gi
oyiceeza. E taako, «Ekkii izo mooba; iza ne ulayid canggoda, zin ne doonayid
ees garkk mal7oda» yeegeeza.
10 Taanii kiitanchchay kushepp ye xiqqa xaath maxafitto ekkii meeza; ta
doonayid eess garkk mal7eeza, zin ta meezaypp guye ta ulayid canggeeza.
11 Yeypp guye, taako, «Neenii gaame kochitayis, woyas, duma duma doonar
odinttizitayisinnee kaatitayis tinbbite mahii ododayis beeziza» yeegeeza.

11

Nam77ii markkitta

1 Yeypp guye, yhadhdhas maadediz gufe inggii, «Yhanigii Xooss karannee
yarshsho aqay aapun yhadhdhazako yhadhdhoba; ezayid goynnizitakka
payidoba.
2 Zini Xooss Keeth dirssapp gaxa yezay Ayihude maaqqekka asayis inggint-
teez gishos yhadhdhekkazar ashshii ashshoba. Ayihude baa asay geeshsha
katamtto oytamannee nam77ii aginas yedhdhii haaroda.
3 Taanii kayo afila ma77eez ta nam77ii markkitta kiittoda; unttii pettii
mukulonnee nam77ii xeetinnee usuppuntam gallas tinbbite ododay garkk
ta unttis wolqqa inggoda» yeegeeza.
4 Ye nam77ii markkitay alame Goday tiina eqqiza nam77ii woyira mithi-
tannee nam77ii xomppe gaddiz kochchita.
5 Oonkka unttan qohodayis koyko u doonaypp tama kezii, u morkkita
xuugiza. Unttan qohodayis koyeez oonkka yhay garkk hanii yhayqqoda.
6 Unttii tinbbite odiza wode ira bukkaamay garkk salo gorddodayis unttis
mawute yeza. Ubbarakka haathe suuth laammodayis, maakka u fa koyeeza-
ygarkk biitta duma duma gador dhabisodayis unttis mawute yeza.
7 Unttii fa markkatitha haaseezaypp guye, ciimmo ollapp kezeez do7ay
unttar olinttii unttan gamoda; wodhoda.
8 U ahay aazisor Soodome woy Gibxxe ginttinttii xeeginttiz gita katama
ogayil afa olinttoda. Izakka u Goday mazqalel afa sotintteezano.
9 Ma zerethi ubbaypp, kochch ubbaypp, duma duma doona odinttizitayp-
pennee kaatetithii ubbaypp ye7eez asay u aha hayidzii gallasinnee bagga
hellodayis be7ada. U ahay mooginttaamay garkk asay kayoda.
10 Yha nam77ii nabitay sa7a yez asa waaytheez gishos asay u yhayiqayid
ufaytteeza. Fa ufayssa beezodayis pettay pettayis imota inggeeza.
11 Hayidzii gallasinnee baggapp guye, shemppo inggiza ayyana Xooss
kalepp yi7ii u gancce gelin, unttii denddii eqqeeza. Unttan be7eez ubbay iita
yashitteeza.

10:5 Kes. 20:11; Nam7i. 32:40; Daan. 12:7; Amo. 3:7 **10:8** Iziqe. 2:8–3:3 **11:1** Iziqe. 40:3; Zak. 2:1 **11:2** Luq. 21:24 **11:4** Zak. 4:3 **11:6** 1 Kaat. 17:1; Kes. 7:17 **11:7** Daan. 7:7; Wan. Qon. 13:5 **11:8** Isa. 1:9 **11:11** Iziqe. 37:10

12 Yeypp guye, ye nam77ii nabitay, «Yhana ud salo kezoytta» giz qaala u
salopp si7eeza. U morkkitay unttan be7adar, unttii shaara gancce gelii pud
salo kezeeza.
13 Ye saatayid biittay wolqqama eni7o eni7in, katamaypp taphphintha
kushay dhabeeza. Ma biitta eni7or laappun mukulo asay yhayqqeeza.
Atteez asay iita kukkurii yashittii; salo Xoossayis bonchcho inggeeza.
14 Nam7antha ayyay aadheeza, yikkee hayidzintha ayyay eele ye7oda.

Laappuntha tulitula

15 Laappuntha kiitanchchay fa tulitula puggeeza. Salopp, «Sa7a kaatetithay
nu Godayisinne Ees Kiristtoosas maaqqeeza; E medhinappe medhina hello-
dayis kawutoda» yeegiz wolqqama giirthitay sintteeza.
16 Yeypp, Xooss tiina, fa zufaanitayil betteez laatamannee oyddii cimitay
xuggunii, Xoossis goynnitar,
17 «Yhattekka binkka yezayo,
Ubba mooddiz Goda Xoossayo,
neenii ne gita wolqqa aykkeeza.
Ne kawuteez gishos
nuunii nena galatiza.
18 Ayihude baa asay kaccintteeza,
zin ne kachchay ye7eeza.
Yhayqqeezitayil afa ne pirddiza woday ye7eeza.
Neenii ne ayllitayis, nabitayis,
geeshshitayisinnee ne sunthayis yashittizitayis,
laafitayisinnee gititayis,
u oosay garkk inggiza woday helleeza.
Alame dhabisizita dhabisiza woday ye7eeza»
yeegeeza.
19 Salo yez Xooss Keethay dooyintteeza; e gancce Xooss caaqo taabotay
bentteeza. Ma zeelinthii zeelinggeeza, dadannee dada saarthii guumeeza;
biitta eni7eeza; wolqqama shachchii shacceeza.

12

Maachchatinnee dawa

1 Yeypp guye, wolqqama malla salo bentteeza. Awa ma77eez, agina fa
toke oommo aatheez, taphpho nam77ii xoolinttita zawude garkk fa ommal
gaddeez, pettii asita bentteeza.
2 Ye asita wolqqa iitazin, izo yelos iqithi aykkin un77inttii uukkeeza.
3 Ma hara malla salo bentteeza. Laappun ommitaynnee taphphii kacitay
yez damigita zoqo dawe bentteeza. E fa ommitayil afa laappun zawude
gaddeeza.
4 Ye dawe fa goynayir xoolinttitaypp sikka salopp dafii sa7a oleeza. Ye
daway asita na7a yelii oleezan garkk maadayis koyii, yelos iqinttiz asttii tiina
eqqeeza.
5 Ye astta kaatetitha ubba biraata gufer haarodayis yez dhiirath na7a
yeleeza. Na7ay Xoossikonnee e zufaanayiko udee ekintteeza.
6 Asita pettii mukulonnee nam77ii xeetannee usuppuntam gallas hello-
dayis izo naagoday garkk Xoossii iis giigisii gaddeez aqa liizho gade qosintto
qiteeza.

11:12 2 Kaat. 2:11 **11:13** Wan. Qon. 6:12; 16:18 **11:15** Kes. 15:18; Daan. 2:44; 7:14 **11:17** Kes. 3:14 **11:18** Maz. 2:5; 110:5; 115:13 **11:19** Wan. Qon. 8:5; 16:18; 21 **12:3** Daan. 7:7 **12:4** Daan. 8:10 **12:5** Isa. 66:7; Maz. 2:9

7 Salo ola medhintteeza. Mika7eelennee E kiitanchchitay dawayira olintteeza; dawayinnee e kiitanchchitaykka mahii olintteeza.
8 Zini dawaynnee e kiitanchchitay gamintteeza, yeypp salo unttis aqo dhabeeza.
9 Damma dawe, binii shooshay, sa7a dhugintteeza. Eekka Daabuloosa woy Xalahe ginttinttiz alama balithizaya. Eza e kiitanchchitayira pettipp sul oleeza.
10 Yeypp guye, salopp yhay garkk yeegiz giirth ta si7eeza.
«Yhatti atotith, wolqqannee kaatetithay, nu Xoossayis maaqqeeza;
mawute Kiristtoosas maaqqeeza.
Yikkee, qammannee gallas Xooss tiina,
nu ishita mootizay salopp sul dhugintteeza.
11 Unttii duray suuthaayirannee fa markkatith qaalayir,
eza gameeza.
Unttii fa shemppos qadhinttekkazar
fana yhayiqos aathii inggeeza.
12 Yeyi gishos, salonnee e gancce yezitayo ufayttoytta.
Zini biittannee abba ayye!
Yikkee, daabuloosa faasa xiqqa wode atteezana ereez gishos
wolqqama kachchar yinttiko wodhdheeza»
yeegeeza.
13 Daway fana sa7a oleezana be7eez wode dhiirathi na7a yeleez Asito bayi7itheeza.
14 Asito shooshay qohaamay garkk liizho gadha iis giigintteeza aqo piradhdhi yhammaday garkk nam77ii wolqqama gollo qefe aazizay iis inggitteeza. Ezayid shooshay tiinaypp haakkii hayidzii laythinnee bagga bonchchor naaginttiza.
15 Shooshay ye asito di7o ekkii qitoday garkk daway borkka haath garkk fa doonaypp asitii guyer coozh gogiseeza.
16 Zini biittay asito maaddeeza; biittay fa doona dooyii daway doonaypp kezeez haatha mixaxeeza.
17 Ye daway asittil afa iita shenttii, I zerithita, Xooss kiita naagizitannee Yesuusas ammanintteez markkita olodayis yhanigeeza.
18 Daway abba lanqqe yez shafel eqqeeza.

13

Nam77ii do7ita

1 Yeypp guye, pettii do7ay* abbapp kezodar ta be7eeza. Ees taphphii kacitayinnee laappun ommitay yeza. Ye taphphii kacitayil afa taphphii zawuditay yeza. Ye ommitayil afa cashsh sunthitay yeza.
2 Ta be7eez do7ay maahe aaziza; e tokay banbarqqe toke garkke; e doonaykka gaammo doona aaziza. Daway fa wolqqa, fa zufaanannee fa gita mawuta ye do7ayis inggeeza.
3 Ye do7ay ommaypp pettayil afa yhayiqos helthiz madoth ta be7eeza, zin ye madothay paxeeza. Alamay ubbay malabaz gi ye do7a kaalleeza.
4 Daway fa mawuta do7ayis inggeez gishos asii ubbay dawa goynneeza. Ma asay, «Do7ana aazizay oonoo? Ezar olinttodayis danda7izay oonoo?» yeegttar do7ayis goynneeza.

12:7 Daan. 10:13 **12:9** Medhe. 3:1; Luq. 10:18 **12:10** Iyo. 1:9 **12:14** Daan. 7:25; 12:7 * **13:1** Grike maxaafepp baggitay e eqqeeza ma baggitay ta eqqeeza giza **13:1** Daan. 7:3; Wan. Qon. 17:3 **13:2** Daan. 7:4

5 Ye do7ayis utirttoday garkkennee cazhoday garkk doona ees inggintteeza; oytamanne nam77ii agina haaroday garkk mawute ees inggintteeza.
6 Ye do7ay Xoossa, Xooss suntha, E yez aqanne salo yez bazita cazhith aykkeeza.
7 Ye do7ay geeshshitayra olinttii, unttan gamoday garkk wolqqa ees inggintteeza. Koch ubbayil, gade ubbayil, duma duma doona odinttiza ubbayllannee zerethi ubbayil mawute ees inggintteeza.
8 Alame medhintteezaypp aykkii, shukintteez Durayir de7o maxaafayid u sunthitay xaafinttekka yha sa7a yez as ubbay ye do7ayis goynnoda.
9 Si7iz haye yez asii si7o.
10 Oonkka di7inttodayis yezay di7inttiza. Mashshar yhayqqodayis yezay mashshar yhayqqoda. Geeshshitay garzhaynnee ammanay ye wode erinttoday.
11 Maakka, hara do7a sa7app kezodar ta be7eeza. Ees dur kace aaziza nam77ii kacitay yeza; e nashaykka daweesay garkke.
12 Ye do7ay tiina do7ay mawutayir ubba baz e tiina oothiza. Eekka yhayiqos helthiz madothap paxeez tiina do7ayis; biitta yez as ubbay goynnoday garkk udiza.
13 Ye nam7antho do7ay hara attozin, tama salopp as ubbitay tiina wothod hellodayis gita malabazita ootheeza.
14 Tiina do7ay tiinayid oothoday garkk, ees inggintteez mala bazar sa7a yez as ubba E balitheeza. Mashshar madothii paxeez do7ayis bonchcho misile giigisoday garkk iital eez asa azazeeza.
15 Nam7intho do7ay tiina do7ay misilayis shemppo inggintteeza. Mawute inggintteezay odinttoday garkkennee ees goynnoozitay yhayqqod garkk oothiza mawute ees inggitteeza.
16 Ye nam7intho do7ay xiqqitayinnee damitay, manqqitaynnee duritay, goditaynnee ayllitay fa ushachch kushel woy fa sinol malla gaddoday garkk ciiphicheeza.
17 Ye do7a suntha beeziza malla woy e suntha payiday baa as oonkka bayizodayisnnee woonggodayis danda7oowa.
18 Ecetithii koshshizay yeydda. Kahar yez ookka ye do7ay payida ero; ye taybay mallizay ase. Ye taybay usuppun xeetinnee usuppun tamannee usuppun.

14

Durannee xeetannee oyttamannee oyddii mukulo asita

1 Yeypp guye, Duray Xiyone ambal afa eqqeezana ta be7eeza. E sunthannee e Aday sunthay u sinayid xaafintteez, xeetannee oyttamannee oyddii mukulo asitay ezar yeza.
2 Salopp gita soossa haath guumithinnee dada guumth aaziz wolqqama giirth ta si7eeza. Ma ta si7eez giirthay diithi diixodar si7inttiz giirth garkke.
3 Xeetannee oyttamannee oyddii mukulo asitay zufaanayi tiina, oyddii shemppor yez medhetithitay tiinannee cimitay tiina eqqii biitapp wozintteezitaypp hara oonkka tamaarodayis danda7oowa oroth mazmuure yexxeeza.
4 Yeyititay maachchar fana tunisekka naageez geeshshita. Unttii duray yhanigiza aqo ubba kaaliza. Unttii Xoossisinnee Durayis as ubbay ganccepp bayra maaqqaday garkk wozinttii shiiqeezita.

13:5 Daan. 7:8, 25; 11:36 **13:7** Daan. 7:21 **13:8** Maz. 69:28 **13:10** Erim. 15:2; 43:11 **14:1** Iziqe. 9:4; Wan. Qon. 7:3

5 Unttii worddonnee boro baa asita.

Hayidzii kiitanchchita

6 Yeypp guye, medhina Wonggile sa7all afa yez kaatetith ubbayis, koch ubbayis, yara ubbayisnnee duma duma doona odinttiza ubbayis markkattodayis salora piradhdhiza hara kiitanchcho ta be7eeza.
7 Ye kiitanchchay fa qaala dhoqq udii, «Xoossii alama pirddiza saatay helleeza, Xoossayis yashittooytta; eza bonchchoytta. Salonnee sa7a, abbannee pultto haatha medhdheez Xoossayis goynnoytta» yeegeeza.
8 Hara nam7intho kiitanchchay, «Woyita ubba mathisiz lagite woyne ushsheezan, gita Baabiloone pokkeeza! pokkeeza!» yeegii ukkittar tiina kiitanchcha kaalleeza.
9 Hayidzintha kiitanchchay unttan kaallii, fa qaala dhoqq udii, «Do7ayisnnee e misilayis goynnizay woy e malla fa sinol woy fa kushel gaddeez ubbay,
10 Xooss kachchii woyna u uzhoda yeykka woynaykk walakinttekka e kachch xuu7ayir aadda duqintteezaya. Unttii geeshsha kiitanchchitay tiinannee Duray tiina eexiza diinnee tama gancce fath kaa7inttoda.
11 Unttii waayinttiza tamaypp keziz cuyar medhdhii medhinas cuyittar yezoda. Do7annee e misila goynnizannee ma ye do7ay suntha mallay yez oonkka qammannee gallas shemppo bayth kaa7inttoda» yeegeeza.
12 Xooss azaza naagizayinnee Yesuusas ammanintteezitay garzheez minotithay qonccoday yeydda.
13 Salopp yhay garkk yeegiz giirthi ta si7eeza. «Yhaya xaafoba, Yikkepp guye Godayir yezii yhayqqizitayi anjjintteezita» yeegiz giirth salopp ta si7eeza. Ayyanay, «Ee tuma, u oosay unttan kaalliza gishos unttii fa daaburaypp shemppoda» yeegiza.

Goday kachchii biital

14 Yeypp guye, booth shaara bentteeza. Yha shaarayil afa betteez As Na7a aazizana ta be7eeza. E fa ommayil afa worqqa zawude gaddeeza; fa kushayidakka oco baaca aykkeeza.
15 Hara kiitanchchay Xooss keethaypp kezii, shaaral afa betteezayko fa qaala dhoqq udii, «Katha shiisho torchche helleez gishos ne baaca dakkii katha buucoba; sa7a yez katha buuciz wode helleeza» yeegeeza.
16 Yeyppe shaaral afa betteezay fa baaca sa7a dakkii, sa7a yez katha bucceeza.
17 Maakka salo yez Xooss keethaypp hara kiitanchchay kezeeza; eesikka oco baaca yeza.
18 Tamal afa mawute yez hara kiitanchchay yarshsho aqay kalaypp kezeeza. E fa qaala dhoqq udii oco baaca aykkeez kiitanchchayko, «Woyne aafay teereez gishos ne oco baaca dakkii, sa7a yez woynay koosha gachchii shiishoba» yeegeeza.
19 Ye kiitanchchay fa baaca dakkii, sa7a yez woynaypp koosha gachchii, Xooss gita kachch buulliz aqo oleeza.
20 Unttii Katamaypp gaxa yez woyne aafe buulliz aqo buuleeza. Suuthii woyne buulliz aqaypp kezii hayidzii xeet kilo mitire garkk haakkii, fara puulo helizay garkk eelli dhoqqii geeza.

14:5 Sopo. 3:13 **14:10** Isa. 51:17; Medhe. 19:24; Iziqe. 38:22 **14:11** Isa. 34:10 **14:14** Daan. 7:13-14 **14:15** Iyu. 3:13 **14:20** Isa. 63:3; Erim. 1:15; Wan. Qon. 19:15

15

Wurssith boshita

1 Taanii salol hara dammannee pala malabaz be7eeza. Xooss wurssitha
kachch poliza laappun boshita aykkeez laappun kiitanchchita ta be7eeza.
2 Yeypp guye tamar walakintteez burccuko abba aaziza baz ta be7eeza. Ye
abbay gaxa do7a, e misilannee e sunthay tayba gameezita ta be7eeza. Xoossii
unttis inggeez diitha aykkii burcuko abbal eqqeeza.
3 Unttii Xooss aylle Muse mazmurannee Duray mazmuura yhay garkk
yeegii yexxeeza.
«Godayyo, Ubbapp Wolqqama Xoossayyo,
ne oosay dammannee malabazii.
Woya ubbayis kaatayyo,
ne ogay xillonnee tuma.
4 Geeshshii ne aadda maaqqeez gishos
Godayyo, nees yashittoozayinnee
ne suntha bonchchoozay oonoo?
Ne xillo oosay as ubbayis qoncce maaqqeez gishos woya
ubbay ne tiina yi7ii goynnoda»
yeegii yexiza.
5 Yeypp guye, salo dooyinttii yez Markkatith Dunkkaane maaqqeez Xooss
Keetha ta be7eeza.
6 Laappun boshita aykkeez laappun kiitanchchitay Xooss keethaypp
kezeeza. Unttii geeshshinnee pociz liino ma7o ma77eeza; fa tiral worqqe
dancco dancceeza.
7 Oyddii medhetithitaypp pettay, medhinas yez Xooss kachchii kumeez
laappun worqqa xuu7ita laappun kiitanchchitayis inggeeza.
8 Xooss bonchchayppennee e wolqqaypp denddeezayid Xooss Keethay cu-
yar kumeeza. Laappun kiitanchchitay aykkeez laappun boshitay polinttod
hellodayis Xooss Kara oonkka gelodayis danda7ekkaya.

16

Xooss kachchii kumeez xuu7ita

1 Yeypp guye, laappun kiitanchchitayko, «Yhanigii Xooss kachch aykkeez
laappun xuu7ita sa7al laaloytta» yeegii, wolqqama giirth Xooss keethapp
keessadar ta si7eeza.
2 Tiina kiitanchchay yhanigii, xuu7ana sa7a laalin, do7ay mallay yezitayi-
lannee e misilayis goynnizitayill iitannee zaamiz madothii kezeeza.
3 Nam7intha kiitanchchay xuu7ana abbal laalin, abbay yhayqqeez as
suuth maaqqeeza. Ma abba gancce yez shemppor yez medheteth ubbay
yhayqqeeza.
4 Hayidzintha kiitanchchay xuu7ana dama haathalannee pultto haathal
laalin, haathitaykka suuthii maaqqeeza.
5 Yeypp guye, haathal afa mawute yez kiitanchchay yhay garkk yeegodar
ta si7eeza.
«Yhattekka binikka yez geeshsh Godayyo,
yhay garkk ne pirddeez gishos neenii geeshshii.
6 Unttii geeshshitay suuthinnee nabitay suuth laaleez gishos
unttan suuth ushsheeza yeykk unttis beeziza baz»
yeegeeza.
7 Yarshsho aqaypp,

15:3 Kes. 15:1 **15:4** Erim. 10:7; Maz. 86:9 **15:5** Kes. 38:21 **15:8** Kes. 40:34; 1 Kaat. 8:10 **16:2** Kes. 9:10 **16:4** Kes. 7:17 **16:5** Kes. 3:14

«Ee Godayyo, Ubbapp Wolqqama Xoossayo,
ne pirdday tumannee xillo»
yeegiza qaala si7eeza.
8 Oyddantha kiitanchchay xuu7a awal afa laalin, awa fa mishayir asa
xuuggoday garkk awas wolqqa inggintteeza.
9 Asay wolqqama mishayir xuuginttii, ye boshitayil afa mawute yez Xooss
suntha cazheeza; maarotith gelekkaya, Xoossankka bonchchekkaya.
10 Ichchintha kiitanchchay xuu7ana do7ay zufaanayil afa laalin, ye do7ay
kaatetithay dhumeeza. Asaykka un77aypp dendeezayid fa inxarssa coong-
giza.
11 Ma asay un77ay gishonnee madothay gishos salo Xoossa baaddeeza; fa
ootheez nagarayppekka maaqqekkaya.
12 Usuppuntha kiitanchchay xuu7ana gita Efiraxiise haathal laalin, awa
kess baggapp ye7od kaatitayis oge giigoday garkk haathay meleeza.
13 Yeypp guye, daway doonaypp, do7ay doonayppennee worddo nabe
doonaypp oqane aaziza hayidzii tuna ayyanitay kezodar ta be7eeza.
14 Unttii malabazita oothiz tuna ayyanita. Ye hayidzii tuna ayyanitay
Ubbapp Wolqqama Xooss gita gallas hanodayis yez olayis asa shiishodayis
alame kaat ubbayiko yhanigoda.
15 «Yikkee, taanii kayizo garkk ye7oda! As tiina kallo maaqqii fa
kallotithayis yeellataamay garkk barkkii, fa ma7a naagiza athay anjjint-
teezaya!» yeegeeza.
16 Ye tuna ayyanitay kaatitana Ibraysxe doonar Armmagedoone giz aqo
shiisheeza.
17 Laappuntha kiitanchchay xuu7ana carkkol afa laalin, Xooss kara yez
zufaanaypp, «Polintteeza» yeegiz wolqqama girithii kezeeza.
18 Yeypp zeelinthii zeelinggeeza; daday saarii dhuqqeez, biittay eni7eeza.
Yey garkk wolqqama biita eni7o asii medhintteezaypp aykkii yesha
eni7ekkaya.
19 Damma katamita hayidzi kezii shaakintteeza; Gade ubbayid yez katami-
tay laalintteeza. Xooss gita katama Baabiloone qoppii, fa iita kachchii woyne
ushshii kumeez xuu7ana iis inggeeza.
20 Haathar marintteez biittitay dhabeeza; ambitaykka benttekkaya.
21 Asayil afa oytamannee ichchin kilo giraame garkk deexiza wolqqama
shachchii salopp bukkeeza. Boshay usa iita maaqqeez gishos asay shachchay
boshay gishos Xoossana cazheeza.

17

Laammor erintteez asito

1 Laappun xuu7ita aykkeez laappun kiitanchchitaypp pettay taako yi7ii,
«Yhana Ye7oba; gaame haathitayil afa betteez gita laammiza asttil afa
ye7odayis yez pirdda ta nena beessada.
2 Alame kaatitay iir laammeeza; alamel yez asaykka I laametith woyina
uzhii matheeza» yeegeeza.
3 Ye kiitanchchay tana ayyanar liizho gadha kanggeeza. Ezayid pettii asita
cashsh sunthay ezal afa xaafintteeza, laappun ommannee taphphii kace yez
zoqo do7a toggeez pettii asito be7eeza.

16:10 Kes. 10:21 **16:12** Isa. 11:15 **16:15** Mat. 24:43 **16:16** 2 Kaat. 23:29; Zak. 12:11 **16:18** Wan. Qon. 8:5; 11:13 **16:19** Isa. 51:17 **16:20** Wan. Qon. 6:14 **16:21** Kes. 9:23 **17:1** Erim. 51:13 **17:2** Isa. 23:17; Erim. 51:7 **17:3** Wan. Qon. 13:1

4 Ye asita kaaloose ma7onnee zoqo ma7o ma77eeza; iza worqqar, bonchcho shuchcharannee inqo giz al7o shuchchar buqurintteeza. Iza fa kushayid borssizabazinnee laametith tunatithar kumeez worqqe xuu7a aykkeeza.
5 I sinayil afa yez xuura sunthay, «Damma Baabiloone, laamosinnee sa7a yez tuna baz ubbayis indo» yeegiz xuufe xaafinttii betteeza.
6 Ma ye maachchat geeshshitay suuthannee Yesuusas markkattittar yhayqqeezitay suuth uzhii matheezanno ta bi7ii yhay malabaz geeza.
7 Kiitanchchay taako, «Neenii abis malabaz gee? Taanii nees ye asitii xuurannee iza tookkeez laappun ommannee taphphii kace yez do7ay xuura ododa.
8 Neenii be7eez do7ay binii yeza, zin yhatti baaya. Guyepp ye do7ay ciimmo ollapp kezoda, dhaboko yhammada. Alamay medhintteezaypp aykkii, de7o maxaafayid u sunthay xaafinttekka sa7a yez asay do7ana bi7ii malabaz goda. Abis giiko, ya do7ay kase yeza; yhatti baaya, zin tiinapp ye7od.
9 «Ecetithar yez kaha koshshizay yhaydda. Laappun ommitay asitay bettiz laappun ambita; yeyititay ma laappun kaatita.
10 Unttapp ichchin kaatitay pokkeeza. Pettay yhanno hellodayis haariza; yhankko Kaatay ye7ekka. E xiqqa wodes aadda katam7i ye7odayis beeziza.
11 Kase yeza do7ay, yhatti baazay, E fa ommas hosppuntha do7a. E laappun do7itaypp petta; E dhaboko yhanigiza.
12 «Neenii be7eez taphphii kacitay haga haaro aykkekka taaphii kaatita. Zini unttii do7ayira pettii saate kawutii haarodayis unttis mawute inggintoda.
13 Unttis ubbayis pettii qofa yeza; unttii fa wolqqannee fa mawuta do7ayis inggoda.
14 Unttii Durayir olinttoda, zin duray goditay Godanne kaatitay Kaat maaqqeez gishos Eer yez E xeegeezitay, dooreezitaynnee ammanintteezitay ye kaatita gamoda» yeegeeza.
15 Kiitanchchay maakka taako, «Laammizana betteez ye neenii be7eez haathitay kochchita, kaatetethita, zerethitannee duma duma doonar odinttizita.
16 Ma neenii be7eez taphphii kacennee do7ay laammiza asito ixxoda. Unttii iis yez ubba baz ekkoda. Ma izo kallo ashshodanne I asho maada; yeypp unttii izo tamar xuuggoda.
17 Yikkee, Xooss qaalay polinttod hellodayis u qofay petto maaqqoday garkk unttii fa aqisiza wolqqa do7ayis inggodannee Xoossii qoppeeza unttii oothoday garkk u wozinayid Xooss amo gaddeeza.
18 Ye neenii be7eez asita sa7a kaatita haariza gita katamito» yeegeeza.

18

Baabiloone dhabo

1 Yeypp guye, gita mawuter yez hara kiitanchchay salopp wodhdhodar ta be7eeza. Ye kiitanchchay bonchchay sa7a poo7iseeza.
2 Fa qaala dhoqq udii,
«Damma Baabiloone dhabeeza! E dhabeeza!
Baabiloone Gaalenes aqiza aqo maaqqeeza.
Duma duma tuna ayyaanitayis keethe maaqqeeza;
tunannee fiilintteez kafitay shemppiza aqo maaqqeeza.
3 As zerethi ubba fa laame woyna ushsheeza.

17:4 Erim. 51:7 **17:8** Daan. 7:7; Wan. Qon. 11:7; Maz. 69:28 **17:12** Daan. 7:24 **18:2** Isa. 21:9; Erim. 51:8; Wan. Qon. 14:8; Isa. 13:21; Erim. 50:39

Sa7a kaatitay iir laammeeza. Iis yez aqopp aadheez duretithaypp dend-
deezayid
biittal yez zal7izitay duretteeza»
yeegeeza.
4 Yeypp guye, ta salopp yhay garkk yeegiz hara girisii si7eeza.
«Ta woyitayo I nagara iir koxaamay garkkennee,
iza ekkodayis yez seera yi ekkaamay garkk,
iippe kezoytta.
5 Yikkee, I nagaray salo hellodayis doorintteeza.
Xoossii I naaqa qoppeeza.
6 Iza inggeezan garkk mahii iis inggoytta.
Iza ootheez oosayis nam77ii kushe iis mahoytta.
Iza walakkeez ushshayil afa yi nam77ii kushe walakintteez ushsh I
xuu7ayid kunthoytta.
7 Iza bonchchintteezannee iis giigeezay garkk,
iis metonnee kayo inggoytta.
Iza fa wozinayir,
‹Taanii kaatat garkk betteeza; ta azin baa maachch baaya;
taanii ubbarakka kayakka yesha taan be7aamii› yeegeeza.
8 Yeyi gishos, bosha ubbay, yhayqqo
hargge, kayannee naye izo pettii gallas aykkoda.
Ma iza tamar xuuginttoda;
abis giiko, izil afa pirddiza Goda Xoossay wolqqama»
yeegeeza.
9 «Iir laameezitaysinnee i giigayid yezeez, alame kaatitay ye katamita
xuuginttin kezeez cuya be7eez wode iis uukkii yeekkoda.
10 Unttii ye katamit waaye bi7ii yashitteez gishos haakkii eqqii,
«‹Yha gita katamite! Wolqqama katamite!
Baabiloone, nena ayye! Ayye!
Neenii pettii saate gancce ne pirdda ekkeeza› yeegoda.
11 «U markkabe caana yikkepp woonggiza as baazay gishos sa7a yez
zal7anchchitay ye katamitis waassiza kayottiza
12 u markabayid caanintteezaykka worqqe, bira, bonchcho shuchchi,
inqo giz al7o shuchchi, lee7o ma7o, culko ma7o, liino ma7o, harre ma7o,
zoqo ma7o, duma duma sawuza mithii, zaale achapp, al7o mithapp, naase
biraatapp, goole shuchchapp oothintteeaz miisha ubba,
13 qarafa, sawo, ixaannee, karbbe, shitto, woyne, zayite, liiqo dhiille, gistte,
mehe, dure, para, para gaare, ayllitannee hara asita.
14 «Zal7anchchitay asitiko, ‹Neenii amotteez lo77o baz ubbay neepp
dhabeeza. Ne shalayinnee buquritay ubbay neepp haakkeeza. Neenii
mahii unttan yesha denggaamii› yeegeeza.
15 Yeyitita zal7ii duretteez zal7anchchitay i meta yashittii iipp haakkii
eqqoda. Unttii yeekkodannee kayattoda.
16 Ma,
«‹Liino ma7o, lee7o ma7onnee zoqo ma7o ma77ii,
worqqar, bonchcho shuchcharannee inqo giz al7o shuchchar buqurint-
teeza,
ye gita katamita ayye! Ayye!
17 Yhay garkk gita shalo ubbay pettii saater dhabeeza› yeegeeza.

18:3 Isa. 23:17; Erim. 51:7 **18:4** Isa. 23:17; Erim. 51:7 **18:5** Medhe. 18:20 **18:6** Maz. 137:8; Erim. 50:29 **18:8** Isa. 47:7-9 **18:9** Iziqe. 26:16-17 **18:11** Iziqe. 27:31 **18:12** Iziqe. 27:12-13, 22 **18:15** Iziqe. 27:31

«Markkabe laaggizitay ubbay, markkaber yhanigizitay ubbay, markkabel
afa oothiza ubbaynnee abbal zal7iza ubbay haakkii eqqeeza.
18 Ye katamita xuuginttin kezeez cuya be7eez wode ‹Yha wolqqama
katamito aaziza hara katama yeneshsha?› yeegeeza.
19 Unttii fa ommal buli7a qoli, yeekeezannee kayatteeza.
«‹Abbal afa markkabitay yez ubbay,
I shalayid duretteez ubbay,
ye katamita pettii saate dhabeez gishos
Izo ayye! Izo Ayye!
20 Salo, I dhabayid ufayttoba!
Geeshshitayo, hawaaritayo, nabitayyo,
Xoossii yi gishos Iil afa pirddeez gishos ufayttoytta›»
yeegeeza.
21 Yeypp guye, pettii mino kiitanchchay woxa aaziza gita shuchch denthii
abba gancce dhogittar, «Damma katamita Baabiloone wolqqar urqqinttii yhay
garkk pokkoda; iza yhayinopp guye ubbarakka benttaamii.
22 Diithi diixizitayinnee yexizitayi, shulishulonnee tulitula puggizitay,
yikkepp guye ne gancce ubbarakka si7inttaamii. Ab kushe hillar oothiza
asikka ne gancce benttenna. Woxa girssi yikkepp guye ne gancce si7inttaam.
23 Xomppe poo7o yhaypp guye ne gancce poo7enna. Machcho ekkiza-
ynnee azin gelizitay girssay yikkepp guye ne gancce si7inttaam. Ne
zal7anchchitay biitta ubbayil erintteez wolqqamita. Ne biittayir woya ubba
balitheeza» yeegeeza.
24 Nabitay suuth, geeshshitay suuthinnee biittal shukintteez as ubba suuth
I gancce bentteez gishos Baabiloone pirddintteeza.

19

1 Yeypp guye, yhay garkk yeegiz woya giirth garkk yez wolqqama
ooshithar,
«Hale luuya!
Paxotithinnee bonchcho wolqqaykka nu Xoossayis maaqqo.
2 E pirdday tumannee luulo.
Biitta fa iita laamer tuniseezanno Xoossii pirddeeza.
Xoossii fa ayllitay suuth iippe ekkeeza»
yeegodar ta si7eeza.
3 Ye asay mahii fa qaala dhoqq udii,
«Hale luuya.
Ye katamita medhinas pud afa cuyittar yezoda»
yeegeeza.
4 Laatamannee oydd cimitayinnee shempor yez oydd medhetithitay zu-
faanayil betteez Xoossayis xuggunii,
«Amin77ii! Hale luuya»
yeegii goynneeza.
5 Yeypp guye,
«Xooss ayllitay,
Xoosse yashittiz xiqqitayinnee dammitay ubbay, nu Xoossay galatintto»
yeegiz giirithay zufaanaypp kezeeza.
6 Yeypp guye, gaame as garkk awukiz, wolqqama gogiz damma haath
guumithinnee dada saarth garkk giirthay,

18:17 Isa. 23:14; Iziqe. 27:26 **18:18** Iziqe. 27:32 **18:20** Iziqe. 27:30; Nam7i. 32:43; Erim. 51:48 **18:21** Erim. 51:63 **18:22** Isa. 24:8; Iziqe. 26:13 **18:24** Erim. 51:49 **19:2** Nam7i. 32:43; 2 Kaat. 9:7 **19:3** Isa. 34:10 **19:5** Maz. 115:13

«Hale luuya;
nu Goday, Ubba danda7iza Xoossay kawuteeza.
7 Duray bossay helleez gishonnee,
eza gelizana giigeez maaqqeez gishos yhana ye7oytta
wola ufayttoda, galatodannee Eza bonchchoda.
8 Pocizannee geesh maaqqeez lee7o
ma7o ma77oday garkk iis inggintteeza».
(Lee7o ma7ay geeshshitay geesh oosayis aaziso.)
9 Yeypp guye, kiitanchchay taako, «Duray bossay munethayis xeegintteezitay anjjintteezita» gi xaafoba. Ye kiitanchchay gujjii, «Yhay Xooss tuma qaala» yeegeeza.
10 Ye wode ta ezis gonnodayis e tokel afa guphinggeeza. Zini E, «Yeya oothippe! Taanii Yesuusa bagga markkattiz negarkkennee ne ishitay garkke; Xoossis goynnoba yeegeeza. Yikkee, Yesuusabaz markkatteezayis nabeteth ayyana taako» yeegeeza.

Booth para toggeezaya

11 Yeypp guye, salo dooyinttin, ezayid booth para yezana ta be7eeza. Ye para toggeezay Ammanintteezannee Tumanchcho ginttinttizaya. E xillotithar pirddizannee olinttiza.
12 E aafay tama lath aaziza; e ommayil gaame zawuditay yeza. Eep attin hara oonkka eroowa eel xaafintteez sunthi yeza.
13 E suuthar muukintteez ma7o ma77eeza; e sunthaykka Xooss Qaala.
14 Boothinnee geeshshi liino ma7o ma77eez salo olanchchitay booth parita toggii e gedeno kaaliza.
15 Woyita gachchiza oco mashsha e doonaypp keziza. E biraata gufera asa haaroda. Ubbapp Wolqqama Xooss kachch woyne ushsha buulliz aqa E yedhdhoda.
16 E ma7ayil afannee e wodirayil afa, «Kaatitay Kaatinnee goditay Goda» yeegiz sunthay xaafintteeza.
17 Yeypp guye, awal afa eqqeez pettii kiitanchchana ta be7eeza. Ye kiitanchchay salora piradhdhiza kafo ubbayis fa qaala dhoqq udii, «Yhana ye7oytta! Xooss sibire maadayis pettii aqo shiiqoytta.
18 Kaatitay asho, shalaqitay asho, wotaaddaritay asho, paritay asho, parita toggizitay asho, as ubbay asho, ayllitay asho, womaannitay asho, gititaynnee xiqqitay yha ubbitay asha moytta» yeegeeza.
19 Yhay garkkekka Do7ay, para toggeezitayrannee e olanchchitayira olinttodayis sa7a kaatitaynnee u olanchchitay pettii aqo shiiqeezazin ta be7eeza.
20 Zini ye do7ay aykintteeza e sunthayir malabaz ootheez worddo nabay ezar pettipp aykintteeza. E tiinayid malabaz oothizitay do7ay mallay yezitannee e misila goynnizita E balitheeza. Do7annee worddo nabay nam7aykka diinnee eexiz tama abbayid path olintteeza.
21 Atteezitay booha para toggeezay doonaypp kezeez mashshayir yhayqqeeza. Kafitay ubbay u asha mi kaalleeza.

20

Mukulo laythi kaatetith

1 Yeypp guye Zawa baa ciimmo ollay qulppennee gita santhalate fa kushe aykkeez pettii kiitanchchay salopp wodhdhodar ta be7eeza.

19:6 Iziqe. 1:24; Maz. 93:1; 97:1; 99:1 **19:9** Mat. 22:2 **19:11** Iziqe. 1:1 **19:12** Daan. 10:6 **19:15** Maz. 2:9; Isa. 63:3; Iyu. 3:13; Wan. Qon. 14:20 **19:17** Iziqe. 39:17-20 **19:20** Wan. Qon. 13:1-18

2 E dawana aykkii mukulo laythis acceeza. Ye daway Daabuloosa woy
Xalahe ginttinttiz binii shoosha.
3 Kiitanchchay zawa baa ciimmo olla eza olii, mukulo laythi wurod hel-
lodayis kaatetithita mahii balithaamay garkk qulpper gorddii maatamer
attameeza. Yeypp guye, daway xiqqa wodes bilinttodayis beeziza.
4 Yeypp guye, zufaanitannee zufaanitayil afa bettii pirddoday garkk
mawute inggintteezana ta be7eeza. Yesuusas markkatteez gishonnee Xooss
qaala odeez gishos fa qoodha gachintteez asay shemppa ta be7eeza. Unttii
do7a woy do7a misilayis goynnekkaya. Unttii do7ay malla fa sinayid woy fa
kushel gaddekkaya. Unttii yhayiqopp denddii Kiristtoosar pettipp mukulo
laythi kawuteeza.
5 Atteez yhankko yhayqqeezitay mukulo laythay wuroda hellodayis yhay-
iqopp denddekkaya, Yhaykka tiina denddo.
6 Tiina yhayiqopp dendda dendizitay anjjetteezitannee geeshshita. Unttal
afa nam7intho yhayiqos mawute baaya. Unttii Xoossisinnee Kiristtoosas
qeese maaqqoda; ezar pettipp mukulo laythi kawutoda.

Xalahe gammintto

7 Mukulo laythay wureezaypp guye Xalahe achchapp bilinttoda.
8 E alame oyddii gonttitayid yez woytta, unttikka Googenne Maagoge
ginttinttizita balethii olas shiishodayis kezoda. U taybay abba gaxa yez shafe
garkk.
9 Unttii biitta ubbayil laalinttii, geeshshitay heerannee Xooss dosiza
katamito mareeza. Zini tama salopp wodhdhii unttan meeza.
10 Unttan balitheez daabuloosa, do7ayinnee worddo nabay wodhdheez
eexiz diinnee tama abba unttan oleeza. Unttii qammannee gallas medhinas
paxa kaa7inttoda.

Wurssith pirdda

11 Yeypp guye, gita booth zufaanannee zufaanayil afa betteezana ta
be7eeza. Sa7annee salo e tiinapp betteeza; zin unttis qointtodayis aqo
benttekkaya.
12 Yhayqqeez, damitaynnee xiqqitay zufaanay tiina eqqeezana ta be7eeza;
maxaafitay dooyintteeza; ma hara de7o maxaafaykka dooyintteeza.
Yhayqqeezitay maxaafayid xaafintteez fa oosay garkk pirdda ekkeeza.
13 Abbay fa gancce yez yhayqqeezita inggeeza; yhayiqonnee Si7oole fa
gancce yez yhayqqeezita inggeeza. Pettii pettii as fa oosay garkk pirdda
ekkeeza.
14 Yhayiqonnee Si7oole tama abba olintteeza. Ye tama abbay nam7intho
yhayiqo.
15 De7o maxaafayid sunthay xaafinttekka oonkka tama abba wodheeza.

21

Oroth salonnee oroth sa7a

1 Yhaypp guye oroth salonnee oroth sa7a ta be7eeza. Tiina salaynnee tiina
sa7ay dhabeeza; abbaykka yhaypp guye yezaamii.
2 Geeshsha katamita, oroth Yerusalaame, azin gelodayis buqurinttii giigii
yez maachch garkk salo Xooss kalepp sul wodhdhodar ta be7eeza.

20:2 Medhe. 3:1 **20:4** Daan. 7:9 **20:8** Iziqe. 38:2 **20:11** Daan. 7:9-10 **21:1** Isa. 65:17; 66:22; 2 Phix. 3:13 **21:2** Isa. 52:1; Wan. Qon. 3:12; Isa. 61:10

3 Yey garkkekka Zufaanaypp yhay garkk yeegii, odiza gita qaala ta si7eeza;
«Xooss Keethay asay gancce yeza; E unttarakk yessada. Unttii e woya
maaqqoda; Xoossii fa ommas unttara yessada; E u Xoossa maaqqoda.
4 Xoossii u aafaypp afuth ubba uccoda. Binii wogay aadheez gishos
yhayiqo, kaya, uufonnee waaye baaya» yeegeeza.
5 Zufaanel afa betteezay, «Taanii ubba baz orothi udoda» yeegeeza. Maakka
taako, «Taanii odizay ammanthizannee tuma maaqqeez gishos xaafoba»
yeegeeza.
6 Yeypp guye, «Polintteeza! Taanii Alfannee Oomega; Dendonnee wurisithi.
Saamintteez ooskka de7o haath pulttaypp cigisekkazar cere immada.
7 Gamiz oonkka yeya ubba laattoda; taanii ees Xooss maaqqada; eekka ta
na7a maaqqada.
8 Zini yashshittizitay, ammanoozitay, tunitay, shemppo wodheezitay,
laammizitay, bitizitay, eeqa goynnizittaynnee worddotizitay anjjay diinnee
eexiz tama abba maaqqoda. Yeykka nam7intho yhayiqo» yeegeeza.

Oroth Yerusalaame

9 Laappun wurssitha boshitay kumeez laappun xuu7ita aykkeez laappun
kiitanchchitaypp pettay taako yi7ii, «Yhankka ye7oba, taanii nena Durayis
machcho maaqqeez wudirtto beezoda» yeegeeza.
10 Ayyanar tana adussinnee dhoqq amba xeeral afa kessii, geeshsha
katama, Yerusalaame, salopp Xooss kalepp sulle wodhdhodar beezeeza.
11 Ye katamita Xooss bonchchor poo7iza. Ye katamitii poo7o yasphphiide
giz al7o shuchch garkk; geeshsh birille garkk phociza.
12 Ye katamitii gimbbe gassay wolqqamanne adusse. Iis taphpho nam7i
pengennee ye pengita naagiza taphpho nam77ii kiitanchchitay yeza. Pengi-
tayil afa taphpho nam77ii Isreele zerethitay sunthitay xaafintteeza.
13 Awa kessii baggar hayidzii pengitay, pude baggar hayidzii pengitay, sulle
baggar hayidzii pengennee awa gelo baggar hayidzii pengitay yeza.
14 Katamitii gimbbe gassay taphpho nam77ii baasitayil afa eqqeeza. Unttal
afa taphpho nam77ii Dure hawaaritay sunthay xaafintteeza.
15 Taas odiza kiitanchchayis, katamito, i pengitannee gimbbe gase yuusha
yhadhdhiza worqqa gufe yeza.
16 Katamita oyddii mayizanitay yeza; katamati adusetithayinnee gomp-
pay pettii qara. Kiitanchchay katamito fa gufera yhadhdheeza, katamay
nam77ii mukulo oyddii xeet kilo mitire maaqqeeza; katamitii adusetithay,
dalggatithaynnee dhoqqatithay yey garkk pettii mala.
17 Kiitanchchay ginbbe gassay yuusha as kusher yhadhdhin pettii xeetan-
nee oytamanne oydd yhadha maaqqeeza, yeykka kiitanchay yhadhara.
18 Katamay ginbbe yasphphiide giz shuchchar gasintteeza. Katamay
burcuko garkk pociz geeshsh worqqar oosintteeza.
19 Katamitii gimbbayis baasay ubbay bonchchintteez shuchchar yege-
liseeza. Tiina hiixintteez shuchchay yasphphiide, nam7inthay sanppeere,
hadzinthay kelqqedonee, oyddinthay mergede,
20 ichchinthay sarddonkise, usuppunthay sarddoone, laappunthay
kiristiloobe, hosppunthay birille, uddufunthay worawure, taphphinthay
kirisiphiraasise, taphpho pettinithay Yaakintte, taphpho nam7anthay
Ametesxinoose.

21:3 Iziqe. 37:27; Lewii. 26:11 **21:4** Isa. 25:8; Isa. 35:10; 65:19 **21:6** Isa. 55:1 **21:7** 2 Sam. 7:14; Maz. 89:26 **21:10** Iziqe. 40:1 **21:12** Iziqe. 48:30-35 **21:15** Iziqe. 40:3

21 Taphpho nam77ii pengitayis taphpho nam7ii inqitay yeza. Pettii pettii
pengay pettii inqor oosintteeza. Katamitii ogay lo77o burcuko garkk pociz
tilla worqqapp oosintteeza.
22 Goday, Ubbaypp Wolqqama Xoossaynnee Duray katamits keethe
maaqqeez gishos ta ye katamite hara keeth be7ekkaya.
23 Xooss bonchcho ye katamitis poo7iza gishonnee Duray Iis xomppe
maaqqeez gishos katamitis awa woy agina poo7o koshshooya.
24 Woyitay ye katamittii poo7or yedhdhoda; alame kaatitaykka fa
bonchcha ged ezayid ko7oda.
25 Qamma ezayid baa gishos katama pengitay ubba wode dooya
maaqqada; gorddinttaam.
26 Kaatitay gitatithaynnee bonchchay ye katamite geloda 9.
27 Durayis maaqqeezayinnee de7o maxaafayid sunthay xaafintteezitay
aaddapp attin tunabaz woy piilinttizabaz ootheez woy worddo odiz oonkka
ye katamito yesha gelaamii.

22

De7o haathinnee mith

1 Yeypp guye, kiitanchchay tana Xooss zufaanayppennee Duray zu-
faanaypp goggiz burcuko garkk pociz gita de7o haath ta beezeeza.
2 Ye haathata ye katamitii waanna goossa qoo7ii aadhiza. Ye haathatis
ushach baggarannee haddiris baggar laytha taphpho nam77ii toke aginar
aginar aafiz de7o mithii yeza. Ye mithatii hayitay woya pathiza.*
3 Yhanpp guye aba baadithii yezaamii. Xooss zufaanaynnee Duray zu-
faanay ye katamayid yezoda. E ayllitay Eza goynnoda.
4 Unttii e aafa be7ada; e sunthay u sinol xaafinttoda.
5 Yikkepp guye qamma baaya; Goda Xoossay unttis poo7iza maaqqeez
gishos unttis xomppe woy awa poo7o koshshooya. Unttii medhdhii medhi-
nas kawutoda.

Yesuusa maaqqii yi7ith

6 Yeypp guye Kiitanchchay taako, «Yha ta odiza qaalay ammantteezitannee
tumita. Goda Xoossay, nabitayis fa Ayyanar inggizay, ukker attekka hanod
baz fa ayllita beessadayis fa kiitanchcha azazeeza» yeegeeza.
7 Yesuusakka, «Yeezako ta eller ye7oda; yha maxaafayid yez tinbbite qaala
naagiza oonkka anjjintteezaya» yeegeeza.
8 Ta, Waannisa, ye ubbabaza si7eezannee be7eeza. Taanii yeya si7eez
wodennee be7eez wode yeya tana beezeez kiitanchcha goynnodayis e
tokayil afa guphinggeeza.
9 Zini kiitanchchay taako, «Ashshoba! Yeya oothippe! Taanii ne garkke,
ne ishitay nabitay garkkennee yha maxaafayid yez ubba kiitinttiza ayllitay
garkke; Xoossis goynnoba» yeegeeza.
10 Yhaypp guye Kiitanchchay mahii, «Yha ubbay polinttiza woday ukkeez
gishos yha maxaafayid xaafintteez tinbbite qaala maatamer gorddippe.
11 Iita oothizay gujjii iita ootho; tunaykka gujjii tuno. Xillaykka gujjii xillo;
geezhizay gujjii geezho» yeegeeza.
12 Yesuusa, «Yeezako, taanii ellisii ye7oda. Pettayis pettayis e oosay garkk
immad woyitay taar yeza.

21:23 Isa. 60:19 **21:24** Isa. 60:3 **21:25** Isa. 60:11 **21:27** Isa. 52:1; Iziqe. 44:9 **22:1** Iziqe. 47:1; Zak. 14:8 **22:2** Medhe. 2:9 * **22:2** Pettii pettii Grike maxapitayid ye de7o mithay Katama waana goossayisinnee goggiz hathyis gancce yeza yeegiza. **22:3** Zak. 14:10 **22:5** Isa. 60:19; Daan. 7:18 **22:11** Daan. 12:10 **22:12** Isa. 40:10; 62:11; Maz. 28:4; Erim. 17:10

13 Taanii Alfannee Oomega; Tiinannee Guya; Dendonnee wursitha.
14 «Fa ma7a meeccii geeshsheezitay anjjintteezita. De7o mith aafa maadayisinnee katamit pengitayir gelodayis unttis mawute inggitteeza.
15 Zini kanitay, bitizitay, lagitizitay, shemppo wodhizitay, eeqa goynnizitay, worddo dosizitayinnee oothizitay baler yeza.
16 «Ta, Yesuusa, yha markkatitha yinttis, woosa keethitayis ododay garkk ta kiitanchcha kiiteeza. Taanii Dawute sheeshinnee zerithi. Taanii poo7iza guura bakkala xoolintta» yeegeeza.
17 Ayyaanaynnee gelodayis giigeez maachchat, «Yhana ye7oba» yeegiza. Ma yhaya si7iz oonkka, «Yhana ye7oba» yeego. Saamintteez oonkka yhana ye7o; de7o haath koyiz oonkka ciga bayth cer ekkii uzho.
18 Taanii yha maxaafayid xaafintteez tinbbite qaala si7iz oonakka naaginttoday garkk markattiza. Oonkka yha qaalayil afa pettibaz gujjiko, Xoossii yha maxaafayid xaafintteez bosha ezal afa gujjoda.
19 Oonkka maxaafayid yez tinbbite qaalaypp pettibaz pacinchiko, Xoossii yha maxaafayid xaafintteez de7o mith aafeppennee geesh katamitipp e anja pacinthoda.
20 Yha ubba markkattizay, «Tuma, taanii ellisii ye7oda» yeegiza.
Amin77ii; Goda Yesuusa, ye7oda.
21 Goda Yesuus aadho keehatithay nu ubbayir maaqqo. Amin77ii.

22:13 Wan. Qon. 1:8, 17; 2:8; Isa. 44:6; 48:12 **22:14** Medhe. 2:9; 3:22 **22:16** Isa. 11:1 **22:17** Isa. 55:1 **22:18** Nam7i. 4:2; 12:32